

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

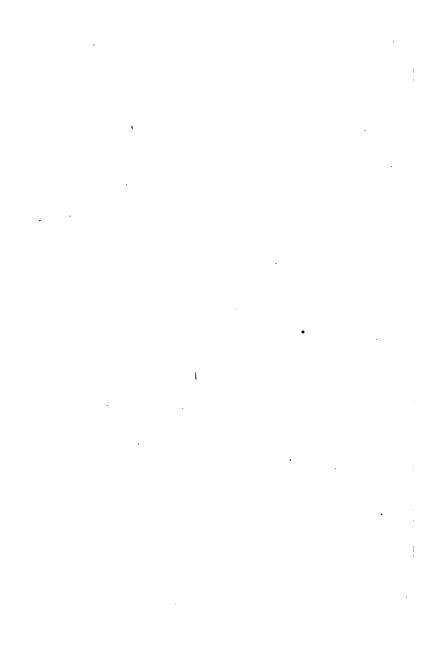
We also ask that you:

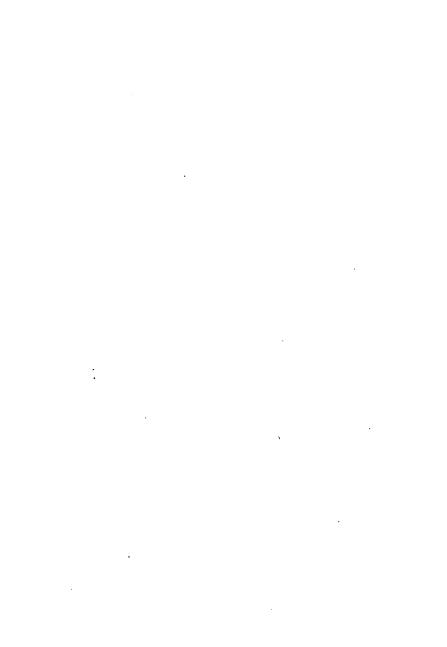
- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + Refrain from automated querying Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at http://books.google.com/

PLUTARCHI CHAERONENSIS

MORALIA

RECOGNOVIT

GREGORIUS N. BERNARDAKIS.

VOL. III.

LIPSIAE
IN AEDIBUS B. G. TEUBNERI.
MDCCCXCI.

7p36.470

1243

1892, Cet. 2 ~

HARVARD UNIVERSITY, Classical Department.

TIMETARI MENTER D. A. METTREST

ΗΛΙΑΙ Μ. ΜΑΛΙΑΚΑΙ

ΦΙΛΙΑΣ ΕΝΈΚΑ.

HAIAI M. MAAIAKAI ΕΩΣ ΦΙΛΙΑΣ ENTER

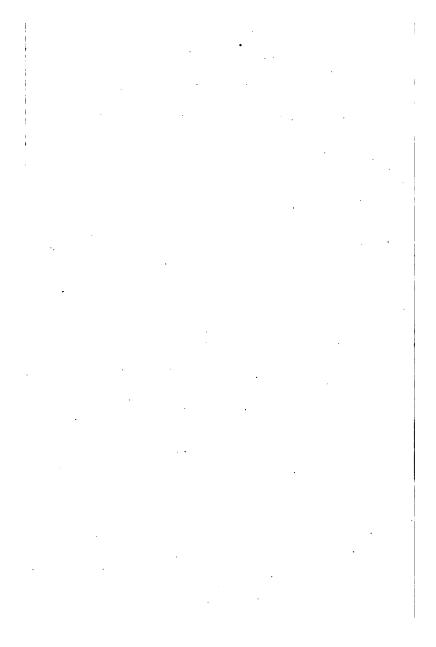
4p36.440

1243

1892, Cet. 2 ? HARVARD UNIVERSITY, Classical Department.

ΗΛΙΑΙ Μ. ΜΑΛΙΑΚΑΙ

ΦΙΛΙΑΣ ΕΝΕΚΑ.

HOC VOLUMINE CONTINENTUR

Περί τοῦ Ε τοῦ ἐν Δελφοῖς	pag.
De E apud Delphos	1
Περί του μή χραν ξιμετρα νυν την Πυθίαν	
De Pythiae oraculis	27
Περί των έκλελοιπότων χρηστηρίων	
De defectu oraculorum	69
Εί διδακτον ή άρετή	
An virtus doceri possit	148
Περί της ήθικης άρετης	
De virtute morali	147
Περί ἀοργησίας	
De cohibenda ira	178
Περί εύθυμίας	
De tranquillitate animi	208
Περί φιλαδελφίας	
De fraterno amore	242
Περί της είς τὰ ἔκγονα φιλοστοργίας	
De amore prolis	278
Εἰ αὐτάριης ἡ κακία πρὸς κακοδαιμονίαν	
An vitiositas ad infelicitatem sufficiat	291
Πότερον τὰ τῆς ψυχῆς ἢ τὰ τοῦ σώματος πάθη χείρονα	
Animine an corporis affectiones sint peiores	297
Περί άδολεσχίας	
De garrulitate	302
Περί ποιυπραγμοσύνης	-
De curiositate	834
Περί φιλοπλουτίας	001
De cupiditate divitiarum	355
	000

VI QUAE HOC VOLUMINE CONTINEANTUR.

Περί δυσωπίας					pag.
De vitioso pudore					368
Περί φθόνου και μίσους					
De invidia et odio					38 8
Περί του έαυτον έπαινεῖν άνεπιφθόνως					
De se ipsum citra invidiam laudando				,	394
Περί τῶν ὑπὸ τοῦ θείου βραδέως τιμωρουμ	ένο	oν			
De sera numinis vindicta					417
Περί είμαρμένης					
De fato					467
Περί τοῦ Σωκράτους δαιμονίου					
De genio Socratis					485
Περί φυγής					
De exilio					5 50
Παραμυθητικός είς την γυναϊκα την αύτοῦ					
Consolatio ad uxorem					575

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ ΤΟΥ ΧΑΙΡΩΝΕΩΣ ΤΑ ΗΘΙΚΑ

.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ Ε ΤΟΥ ΕΝ ΔΕΛΦΟΙΣ.

ΤΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ.

AMMQNIOE, AAMΠΡΙΑΣ, ΠΛΟΤΤΑΡΧΟΣ, ΘΕΩΝ, ΕΤΣΤΡΟΦΟΣ, ΝΙΚΑΝΔΡΟΣ.

IK. 47

1. Στιχιδίοις τισὶν οὐ φαύλως ἔχουσιν, ὡ φίλε D Σαραπίων, ἐνέτυχον πρώην, ὰ Δικαίαρχος Εὐριπίδην οἴεται πρὸς ᾿Αρχέλαον εἰπεῖν :

'οὐ βούλομαι πλουτοῦντι δωρεῖσθαι πένης,
μή μ' ἄφρονα κρίνης ἢ διδοὺς αἰτεῖν δοκῶ.'

χαρίζεται μὲν γὰρ οὐδὲν ὁ διδοὺς ἀπ' ὀλίγων μικρὰ
τοῖς πολλὰ κεκτημένοις, ἀπιστούμενος δ' ἀντὶ μηδενὸς διδόναι κακοηθείας καὶ ἀνελευθερίας προσλαμβάνει δόξαν. ὅρα δὴ ὅσον ἐλευθεριότητι καὶ Ε

10 κάλλει τὰ χρηματικὰ δῶρα λείπεται τῶν ἀπὸ λόγου
καὶ σοφίας, ὰ καὶ διδόναι καλόν ἐστι καὶ διδόντας
ἀνταιτεῖν ὅμοια παρὰ τῶν λαμβανόντων. ἐγὰ γοῦν
πρὸς σὲ καὶ διὰ σὲ τοῖς αὐτόθι φίλοις τῶν Πυθικῶν
λόγων ἐνίους ῶσπερ ἀπαρχὰς ἀποστέλλων, ὁμολογῶ

15 προσδοκᾶν ἐτέρους καὶ πλείονας καὶ βελτίονας παρ'
ὑμῶν, ᾶτε δὴ καὶ πόλει χρωμένων μεγάλη καὶ σχολῆς

E scripsi in titulo: EI ΤΑ ΠΡΟΣΩΠΑ — NI-KΑΝΔΡΟΣ] om. mei quidem codices 2 Εὐριπίδην] Nauck. p. 673 (ed. II) 11 ἃ Madvigius 18 διὰ σὲ] διὰ σοῦ R Plutarchi Moralia. Vol. III.

Ε μαλλον έν βιβλίοις πολλοίς καλ παντοδαπαίς διατριβαῖς εὐπορούντων. ὁ δ' οὖν φίλος 'Απόλλων ἔοικε τας μεν περί τον βίον απορίας ιασθαι και διαλύειν θεμιστεύων τοῖς χρωμένοις, τὰς δὲ περὶ τὸν λόγον αὐτὸς ἐνιέναι καὶ προβάλλειν τῷ φύσει φιλοσόφω, 5 τη ψυγη ὄρεξιν έμποιων άγωγον έπλ την άληθειαν, ώς άλλοις τε πολλοίς δηλόν έστι και τη του Ε καθιερώσει. τοῦτο γάρ είκὸς οὐ κατά τύχην οὐδ' οίον από κλήρου των γραμμάτων μόνον έν προεδρία 885 παρά τῷ θεῷ γενέσθαι καὶ λαβεῖν ἀναθήματος τάξιν 10 ίερου και θεάματος άλλ' ή δύναμιν αὐτου κατιδόντας ίδίαν καὶ περιττὴν ἢ συμβόλφ χρωμένους πρὸς έτερου τι των άξίων σπουδής τούς έν άρχη περί τὸν θεὸν φιλοσοφήσαντας, ούτω προσέσθαι. πολλάχις οὖν ἄλλοτε τὸν λόγον ἐν τῆ σχολῆ προβαλ- 15 λόμενον έππλίνας ἀτρέμα παλ παρελθών, εναγχος ύπὸ τῶν υίῶν ἐλήφθην ξένοις τισὶ συμφιλοτιμούμενος, ούς εύθύς έκ Δελφών απαίρειν μέλλοντας ούκ ην εύπρεπες παράγειν ούδε παραιτείσθαι, πάν-Β τως ἀκοῦσαί τι προθυμουμένους. ὡς δὲ καθίσας 20 παρά του νεών τὰ μὲν αὐτος ἠοξάμην ζητεῖν, τὰ δ' έκείνους έρωταν, ύπὸ τοῦ τόπου καὶ τῶν λόγων αὐτῶν ** ἃ πάλαι ποτὲ καθ' ὂν καιρὸν ἐπεδήμει Νέρων ηκούσαμεν Άμμωνίου και τινων άλλων διεξιόντων, ένταῦθα τῆς αὐτῆς ἀπορίας δμοίως έμ- 25 πεσούσης.

⁵ malim τῷ φύσει φιλοσόφῳ τῆς ψυζῆς. cf. Vit. Per. c. 1 7 τῆ R: τῆ περὶ E*: EI 13 περὶ τὰ περὶ Cobetus 21 παρὰ W: περὶ 23 lacunam significavi. Excidisse vid. ἀνεμνήσθην vel simile quid

2. Ότι μέν γάρ οὐχ ήττον δ θεὸς φιλόσοφος ή μάντις, έδόκει πᾶσιν όρθως πρός τοῦτο των όνομάτων εκαστον 'Αμμώνιος τίθεσθαι και διδάσκειν, ώς Πύθιος μέν έστι τοις άρχομένοις μανθάνειν καί 5 διαπυνθάνεσθαι. ⊿ήλιος δε καί Φαναίος οἶς ήδη τι δηλούται καὶ ὑποφαίνεται τῆς ἀληθείας 'Ισμήνιος C δε τοις εγουσι την επιστήμην, και Λεσγηνόριος δταν ένεργῶσι καὶ ἀπολαύωσι χρώμενοι τῷ διαλέγεσθαι καί φιλοσοφείν πρός άλλήλους. 'έπεί δε 10 τοῦ φιλοσοφεῖν' ἔφη 'τὸ ζητεῖν τὸ θαυμάζειν καὶ άπορείν, είκότως τὰ πολλὰ τῶν περί τὸν θεὸν ἔοικεν αίνίγμασι κατακεκούφθαι, καλ λόγον τινά ποθούντα διά τί και διδασκαλίαν της αίτίας οίον έπι τοῦ πυρός τοῦ άθανάτου, τὸ κάεσθαι μόνον αὐτόθι τῶν 15 ξύλων έλάτην καὶ δάφνην έπιθυμιᾶσθαι, καὶ τὸ δύο Μοίρας ίδρῦσθαι πανταχοῦ τριῶν νομιζομένων, καλ τὸ μηδεμιᾶ γυναικὶ πρὸς τὸ χρηστήριον εἶναι προσελθείν και το του τρίποδος, και δσα τοιαυτα, D τοις μή παντάπασιν άλόγοις και άψύχοις ύφειμένα 20 δελεάζει και παρακαλεί πρός το σκοπείν τι καί άπούειν παὶ διαλέγεσθαι περὶ αὐτῶν. δρα δὲ καὶ ταυτί τὰ προγράμματα, τό 'γνῶθι σαυτόν' καὶ τό 'μηδεν άγαν', δσας ζητήσεις κεκίνηκε φιλοσόφους καλ δσον λόγων πλήθος ἀφ' έκάστου καθάπερ ἀπὸ 25 σπέρματος αναπέφυκεν. ὧν οὐδενὸς ἦττον οἶμαι νόνιμον λόνων είναι τὸ νῦν ζητούμενον.

2 έδόπει Turnebus: δοπεῖ 7 Λεσχηνόφιος Duebnerus: λέσχην δοιος 10 ἔφη] ἀρχὴ? ζητεῖν ἢ? cf. Plat. Theaet. p. 155 d 12 ordo verborum est ποθοῦντα καὶ λόγον — καὶ διδασκαλίαν 26 λόγων Madvigius: λόγον

3. Είπόντος δε ταῦτα τοῦ Αμμωνίου, Λαμπρίας δ άδελφὸς εἶπε 'καὶ μὴν ον ἡμεῖς ἀκηκόαμεν λόγον άπλοῦς τίς έστι καὶ κομιδῆ βραχύς. λέγουσι γὰρ Ε έκείνους τούς σοφούς ύπ' ένίων δε σοφιστάς προσαγορευθέντας αὐτοὺς μέν είναι πέντε, Χίλωνα καί 5 Θαλην και Σόλωνα και Βίαντα και Πιττακόν έπει δὲ Κλεόβουλος ὁ Λινδίων τύραννος, εἶτα Περίανδρος δ Κορίνθιος, οὐδὲν αὐτοῖς ἀρετῆς μετὸν οὐδὲ σοφίας, άλλα δυνάμει καλ φίλοις καλ χάρισι καταβιαζόμενοι την δόξαν, ενέβαλον είς τουνομα των 10 σοφών καί τινας γνώμας καλ λόγους έξέπεμπον καλ διέσπειρον είς την Έλλάδα τοῖς ὑπ' ἐκείνων λεγομένοις δμοίους. δυσγεράναντας άρα τούς άνδρας έξελέγχειν μεν ούκ έθέλειν την άλαζονείαν ούδε F φανερώς ύπερ δόξης άπεχθάνεσθαι και διαμάχεσθαι 15 πρός άνθρώπους μέγα δυναμένους, ένταῦθα δὲ συνελθόντας αὐτοὺς καθ' αύτοὺς καὶ διαλεγθέντας άλλήλοις, άναθεῖναι τῶν γραμμάτων δ τῆ τε τάξει πέμπτον έστι και τοῦ ἀριθμοῦ τὰ πέντε δηλοῖ, μαρτυρομένους μεν ύπερ αύτων πρός τον θεον ότι 20 πέντ' είσί, τὸν δ' εβδομον και τὸν έκτον ἀποποιουμένους καλ ἀποβάλλοντας ώς οὐ προσήκοντας αὐτοίς. ότι δ' οὐκ ἀπὸ σκοποῦ ταῦτα λέγεται, γνοίη τις ἂν άκούσας των κατά τὸ ερον τὸ μὲν χρυσοῦν Ε Λιβίας τῆς Καίσαρος γυναικὸς ὀνομαζόντων, τὸ δὲ 25 386 χαλκοῦν 'Αθηναίων' τὸ δὲ πρώτον καὶ παλαιότατον τῆ δ' οὐσία ξύλινον ἔτι νῦν τῶν σοφῶν καλοῦσιν, ώς ούχ ένὸς άλλὰ κοινὸν ἀνάθημα πάντων γενόμενον.

21 τὸν δὲ ἔκτον καὶ τὸν ἔβδομον R

- 4. Ό μεν ουν 'Αμμώνιος ήσυχή διεμειδίασεν, ύπονοήσας ίδία τον Λαμπρίαν δόξη κεχρήσθαι, πλάττεσθαι δ' Ιστορίαν και ακοήν έτέρων πρός τὸ άνυπεύθυνον. ετερος δέ τις έφη των παρόντων, ως 5 δμοια ταυτ' έστιν οίς πρώην δ Χαλδαίος έφλυάρει ξένος, έπτα μεν είναι τα φωνήν ίδιαν αφιέντα των γραμμάτων, έπτὰ δὲ τοὺς χίνησιν αὐτοτελή χαλ άσύνδετον έν ούρανῷ κινουμένους άστέρας είναι δε τη τάξει δεύτερον τό τ' Ε των φωνηέντων Β 10 ἀπ' ἀρχῆς καὶ τὸν ἥλιον ἀπὸ σελήνης τῶν πλανήτων ήλίω δ' 'Απόλλωνα του αύτου ώς έπος είπειν πάντας Έλληνας νομίζειν. 'άλλὰ ταυτί μέν' έφη 'παντάπασιν έκ πίνακος καλ πυλαίας. δ δε Λαμπρίας έλαθεν, ώς έοικε, τούς άφ' ίεροῦ κινήσας έπλ 15 τὸν αύτοῦ λόγον.' ὰ μὲν γὰρ ἐκεἴνος εἶπεν, οὐδεἰς έγίγνωσκε Δελφών την δε κοινήν και περιηγητικήν δόξαν είς το μέσον προήγον, ούτε την δψιν άξιούντες ούτε τὸν φθόγγον ἀλλὰ τούνομα μόνον τοῦ γράμματος έχειν τι σύμβολον.
- 20 5. "Εστι γάρ' ως ὑπολαμβάνουσι Δελφολ καὶ C τότε προηγορῶν ἔλεγε Νίκανδρος ὁ ἱερεύς 'σχῆμα καὶ μορφή τῆς πρὸς τὸν θεὸν ἐντεύξεως, καὶ τάξιν ἡγεμονικὴν ἐν τοῖς ἐρωτήμασιν ἔχει τῶν χρωμένων ἑκάστοτε καὶ διαπυνθανομένων, εἰ νικήσουσιν, εἰ γαμήσουσιν, εἰ συμφέρει πλεῖν, εἰ γεωργεῖν, εἰ ἀπο-δημεῖν. τοῖς δὲ διαλεκτικοῖς χαίρειν ἔλεγε σοφὸς ὢν ὁ θεός, οὐδὲν οἰομένοις ἐκ τοῦ 'εἰ' μορίου καὶ

20 καὶ] del. Stegmannus καὶ τότε W: καί τε 21 σχήμα M: ὅχημα

τοῦ μετ' αὐτοῦ ἀξιώματος πρᾶγμα γίγνεσθαι, πάσας τὰς ἐρωτήσεις ὑποτεταγμένας τούτω καὶ νοῶν ὡς πράγματα καὶ προσιέμενος. ἐπεὶ δ' ίδιον τὸ ἐρω
D τᾶν ὡς μάντιν ἐστὶν ἡμῖν καὶ τὸ εὕχεσθαι κοινὸν ὡς πρὸς θεὸν, οὐχ ἦττον οἴονται τῆς πευστικῆς τὴν 5 εὐκτικὴν τὸ γράμμα περιέχειν δύναμιν. 'εἰ γὰρ ὡσελον' φησὶν ἕκαστος τῶν εὐχομένων. καὶ ᾿Αρχί-λοχος

'εί γὰο ὡς έμοὶ γένοιτο χείρα Νεοβούλης θιγεϊν.' καὶ τοῦ 'εἴθε' τὴν δευτέραν συλλαβὴν παρέλκεσθαί 10 φασιν, οἶον τὸ Σώφρονος

'άμα τέχνων θην δευομένα.'

καί τὸ Όμηρικόν

΄ ως δην και σον έγω λύσω μένος ΄ έν δὲ τῷ ΄ εί' τὸ εὐκτικον και ἀποχρώντως δηλοῦσθαι.' 15

6. Ταῦτα τοῦ Νικάνδρου διελθόντος, οἰσθα γὰρ Ε δὴ Θέωνα τὸν ἐταξρον, ἤρετο τὸν ᾿Αμμώνιον, εἰ διαλεκτικῆ παρρησίας μέτεστιν οὕτω περιυβρισμένη ἀκηκουία: τοῦ δ' ᾿Αμμωνίου λέγειν παρακελευομένου καὶ βοηθεῖν, 'ἀλλ' ὅτι μέν' ἔφη 'διαλεκτικώτατος ὁ 20 θεός ἐστιν, οἱ πολλοὶ τῶν χρησμῶν δηλοῦσιν· τοῦ γὰρ αὐτοῦ δήπουθέν ἐστι καὶ λύειν καὶ ποιεῖν ἀμφιβολίας. ἔτι δ', ῶσπερ Πλάτων ἔλεγε, χρησμοῦ δοθέντος ὅπως τὸν ἐν Δήλω βωμὸν διπλασιάσωσιν, ὅ τῆς ἄκρας ἔξεως περὶ γεωμετρίαν ἔργον ἐστίν, οὐ 25

7 'Aρχ(λοχος] Bergkius 2 p. 402 9 δς W: δς θίγειν mei codd. 10 supplendum vid. τὴν δεντέραν συλλαβὴν ασπες καὶ τὸ 'θὴν' 13 'Ομηρικόν] P 29 18 οῦτα περινβρισμένη] αὐτῆς περινβρισμένης? 19 ἀκηκονία *: ἀκηκονῖα 23 Πλάτων] cf. p. 579 c

τοῦτο προστάττειν τὸν θεὸν άλλὰ καὶ γεωμετρείν διακελεύεσθαι τοις Ελλησιν ούτως άρα χρησμούς άμφιβόλους έχφέρων ὁ θεὸς αύξει καὶ συνίστησι F διαλεκτικήν ώς άναγκαίαν τοξς μέλλουσιν δρθώς 5 αὐτοῦ συνήσειν. ἐν δὲ διαλεπτικῆ δήπου μεγίστην έχει δύναμιν ό συναπτικός ούτοσὶ σύνδεσμος, ατε δή τὸ λογικώτατον σχηματίζων ἀξίωμα πῶς γὰρ ού τοιοῦτο τὸ συνημμένον, εί γε τῆς μὲν ὑπάρξεως τῶν πραγμάτων ἔχει καὶ τὰ θηρία γνῶσιν, ἀκο-10 λούθου δὲ θεωρίαν καὶ κρίσιν ἀνθρώπφ μόνφ παραδέδωκεν ή φύσις; δτι γάρ 'ήμέρα καὶ φῶς έστιν' αίσθάνονται δήπου καὶ λύκοι καὶ κύνες καὶ δονιθες δτι δ' 'εί ήμέρα, φως έστιν' οὐδὲν άλλο 887 συνίησι πλην άνθρωπος, ηγουμένου και ληγοντος 15 έμφάσεως τε καὶ συναρτήσεως τούτων πρὸς ἄλληλα καί σηέσεως καί διαφοράς μόνος έχων έννοιαν, έξ ών αι ἀποδείξεις την κυριωτάτην άργην λαμβάνουσιν. ἐπεὶ τοίνυν φιλοσοφία μέν ἐστι περὶ ἀλήθειαν άληθείας δε φως απόδειξις αποδείξεως δ' 20 άρχη τὸ συνημμένον, είκότως ή τοῦτο συνέχουσα καλ ποιούσα δύναμις ύπο σοφών ανδρών τῷ μάλιστα την άληθειαν ηγαπηκότι θεφ καθιερώθη καί Β μάντις μέν δ θεός μαντική δὲ τέχνη περί τὸ μέλλον έκ των παρόντων ἢ παρωχημένων. οὐδενὸς γὰρ 25 οὖτ' ἀναίτιος ἡ γένεσις οὔτ' ἄλογος ἡ πρόγνωσις. άλλ' έπεὶ πάντα τοῖς γεγονόσι τὰ γιγνόμενα τά τε γενησόμενα τοῖς γιγνομένοις ξπεται καὶ συνήρτηται κατά διέξοδον άπ' άρχης είς τέλος περαίνουσαν, δ

1 nall deleverim

τὰς αἰτίας εἰς ταὐτὸ συνδεῖν τε πρὸς ἄλληλα καὶ συμπλέκειν φυσικῶς ἐπιστάμενος οἶδε καὶ προλέγειν 'τά τ' ἐόντα τά τ' ἐσσόμενα πρό τ' ἐόντα.'

καλ καλώς Όμηρος πρώτον έταξε τὰ παρόντα είτα τὸ μέλλον καὶ τὸ παρωχημένον ἀπὸ γὰο τοῦ ὅντος 5 C δ συλλογισμός κατά την τοῦ συνημμένου δύναμιν, ώς 'εί τόδ' έστί, τόδε προηγεῖται' καὶ πάλιν 'εί τόδ' έστί, τόδε γενήσεται.' τὸ γὰο τεγνικὸν καί λογικὸν ὥσπεο εἴοηται γνῶσις ἀκολουθίας, τὴν δὲ πρόσληψιν ή αἴσθησις τῷ λόγῳ δίδωσιν. ὅθεν, εί 10 καλ γλίσχοον είπεῖν, οὐκ ἀποστρέψομαι τοῦτον εἶναι τὸν τῆς ἀληθείας τρίποδα τὸν λόγον, δς τὴν τοῦ λήνοντος ποὸς τὸ προηγούμενον ἀκολουθίαν θέμενος είτα προσλαβών την υπαρξιν έπάγει τὸ συμπέρασμα τῆς ἀποδείξεως. τὸν οὖν Πύθιον, εί 15 D δη μουσική δ' ήδεται καὶ κύκνων φωναῖς καὶ κιθάρας ψόφοις, τί θαυμαστόν έστι διαλεκτικής φιλία τοῦτ' ἀσπάζεσθαι τοῦ λόγου τὸ μέρος καλ άγαπᾶν, ῷ μάλιστα καὶ πλείστω προσχρωμένους δρα τούς φιλοσόφους; δ δ' Ἡρακλης, ούπω του 20 Προμηθέα λελυκώς οὐδὲ τοῖς περὶ τὸν Χείρωνα καὶ "Ατλαντα σοφισταῖς διειλεγμένος ἀλλὰ νέος ὢν καί κομιδή Βοιώτιος, άναιρων την διαλεκτικήν καί καταγελών του 'εί' τὸ πρώτον, τὸ δεύτερον ύποσπᾶν ἔδοξε βία τὸν τρίποδα καὶ διαμάχεσθαι πρὸς 25 Ε του θεου υπέο της τέχνης έπει ποοιών γε τώ

³ Hom. Α 70 τ' ξόντα Homerus: τε ὅντα 11 γλίσχοον W: αίσχοὸν 24 εί τὸ πρῶτον, καὶ τὸ δεύτερον 'si primum, est et secundum' Emperius

χρόνφ καὶ οὖτος ἔοικε μαντικώτατος όμοῦ γενέσθαι καὶ διαλεκτικώτατος.

- 7. Παυσαμένου δε τοῦ Θέωνος, Εύστροφον 'Αθηναΐον οίμαι τὸν είπόντα είναι πρὸς ήμᾶς 'δρᾶς, ὡς 5 ἀμύνει τῆ διαλεκτικῆ Θέων προθύμως, μονονού τὴν λεοντην έπενδυσάμενος; οΰτως οὐδ' ὑμᾶς τοὺς πάντα συλλήβδην πράγματα καὶ φύσεις καὶ ἀρχὰς θείων όμου και ανθοωπείων έν αριθμώ τιθεμένους, και πολύ μάλιστα των καλών καλ τιμίων τούτον ήγε-10 μόνα ποιουμένους και κύριον, είκος ήσυχίαν ἄγειν, άλλ' ἀπάρξασθαι τῷ θεῷ τῆς φίλης μαθηματικῆς, F αὐτὸ μὲν ἐφ' ἐαυτοῦ μήτε δυνάμει μήτε μορφή μήτε τῷ δήματι τὸ Ε τῶν ἄλλων στοιχείων διαφέρειν ήγουμένους, ώς δὲ μεγάλου πρὸς τὰ ὅλα καὶ 15 χυρίου σημεῖον ἀριθμοῦ τετιμῆσθαι τῆς πεμπάδος, άφ' οὖ τὸ ἀριθμεῖν οί σοφοί πεμπάζειν ἀνόμαζον.' ταῦτα δὲ πρὸς ἡμᾶς ἔλεγεν οὐ παίζων ὁ Εύστροφος, άλλ' έπεὶ τηνικαῦτα προσεκείμην τοῖς μαθήμασιν έμπαθως, τάχα δ' εμελλον είς πάντα τιμήσειν τό 20 'μηδεν άγαν' εν 'Ακαδημεία γενόμενος.
- 8. Εἶπον οὖν κάλλιστα τὸν Εἴστροφον τῷ ἀρι
 θμῷ λύειν τὴν, ἀπορίαν. 'ἐπεὶ γάρ' ἔφην 'εἰς τὸ
 ἄρτιον νενεμημένου παντὸς ἀριθμοῦ καὶ τὸ περιτ-888
 τὸν ἡ μὲν μονὰς ἀμφοτέρων ἐπίκοινός ἐστι τῆ
 25 δυνάμει (διὸ καὶ προστιθεμένη τὸν μὲν περιττὸν
 ἀριθμὸν ἄρτιον ποιεῖ τὸν δ' ἄρτιον περιττόν)

⁶ οΰτως W: οὕπω ὁμᾶς R: ἡμᾶς 10 εἰπὸς Exemplum Turnebi: εἰδὼς 19 δ' ἔμελλον R: δὲ μέλλων 20 Άπα-δημεία *: ἀπαδημία

άρχην δε του μεν άρτίου τα δύο του δε περιττου τὰ τρία ποιούνται, τὰ δὲ πέντε γεννᾶται τούτων πρός άλλήλους μιγνυμένων είκότως έσχηκε τιμήν πρώτος έχ πρώτων αποτελούμενος, καλ γάμος έπωνόμασται τη του άρτίου πρός τὸ θηλυ περιττου δ' αὖ 5 πρός τὸ ἄρρεν δμοιότητι ταϊς γὰρ είς ἴσα τομαϊς των αριθμων, δ μεν άρτιος πάντη διιστάμενος ύπολείπει τινά δεκτικήν άρχην οίον έν έαυτῶ καὶ χώραν, Β έν δὲ τῷ περιττῷ ταὐτὸ παθόντι μέσον ἀεὶ περίεστι της νεμήσεως γόνιμον. ή γονιμώτερός έστι τοῦ έτέ- 10 οου, και μιγνύμενος άει κοατεί κοατείται δ' οὐδέποτε· γίγνεται γάο έξ άμφοϊν κατ' οὐδεμίαν μίξιν άρτιος άλλα κατά πάσας περιττός. Ετι δε μαλλον αὐτὸς ἐπιβάλλων αὑτῷ καὶ συντιθέμενος δείκνυσι την διαφοράν έκάτερος. ἄρτιος μὲν γὰρ οὐδεὶς ἀρ- 15 τίω συνελθών περισσόν παρέσχεν οὐδ' έξέβη τὸ οίκετον ύπ' ἀσθενείας ἄγονος ὢν έτέρου καὶ ἀτελής. Ο περισσοί δε μιγνύμενοι περισσοῖς ἀρτίους πολλούς διὰ τὸ πάντη γόνιμον ἀποτελοῦσι. τὰς δ' ἄλλας ούκ ἄν τις ἐν καιρῷ νῦν ἐπεξίοι δυνάμεις καὶ δια- 20 φοράς των άριθμων. ώς οὖν άρρενός τε τοῦ πρώτου καὶ θήλεος δμιλία τὰ πέντε γιγνόμενα γάμον οί Πυθαγόρειοι προσείπον. έστι δ' ή καλ φύσις λέλεκται τῷ περὶ αὐτὸν πολυπλασιασμῷ πάλιν εἰς έαυτὸν περαίνων. ὡς γὰρ ἡ φύσις λαβοῦσα πυρὸν 25 έν σπέρματι καὶ γεαμένη πολλά μὲν έν μέσφ φύει

⁹ ταὐτὸ *: τὸ αὐτὸ 10 γόνιμον] μόριον Emperius 17 ἄγονος X: ἀπόγονος 22 ὁμιλία W: δ μὴ διὰ 24 αὐτὸν *: αὐτὸν

σχήματα καὶ είδη, δι' ὧν έπὶ τέλος έξάγει τὸ ἔργον, έπὶ πᾶσι δὲ πυρὸν ἀνέδειξεν ἀποδοῦσα τὴν ἀρχὴν έν τῷ τέλει τοῦ παντός οὕτω τῷν λοιπῶν ἀριθμῷν. δταν αύτοὺς πολλαπλασιάσωσιν, είς έτέρους τελευ-5 τώντων τῆ αὐξήσει, μόνος δ τῶν πέντε καὶ ξξ γενό- D μενος τοσαυτάκις αύτούς άναφέρουσι καὶ άνασφζουσιν. έξάχις γάρ τὰ εξ τριακονταέξ, και πεντάχις τὰ πέντε είκοσιπέντε γίγνεται. καὶ πάλιν δ μέν τῶν εξ απαξ τοῦτο ποιεί καὶ μοναχῶς αὐτὸς ἀφ' 10 έαυτοῦ τετράγωνος γιγνόμενος τῆ δὲ πεμπάδι καὶ τοῦτο μέν συμβέβηκε κατά πολυπλασιασμόν, ίδίως δὲ τὸ κατά σύνθεσιν ἢ έαυτὴν ἢ τὴν δεκάδα ποιείν παρὰ μέρος ἐπιβάλλουσαν αύτη, καὶ τοῦτο γίγνεσθαι μέχοι παυτός, απομιμουμένου τοῦ αφιθμοῦ 15 την τὰ δλα διακοσμοῦσαν ἀρχήν. ὡς γὰρ ἐκείνην φυλάττουσαν έκ μεν έαυτης τον κόσμον έκ δε τοῦ κόσμου πάλιν αὖ έαυτὴν ἀποτελεῖν 'πυρός τ' ἀνταμείβεσθαι πάντα' φησίν δ 'Ηράκλειτος 'καί πῦρ Ε άπάντων, δκωσπερ χρυσοῦ χρήματα καλ χρημάτων 20 χουσός ' ούτως ή τῆς πεμπάδος ποὸς έαυτὴν σύνοδος οὐδεν οὕτ' ἀτελες οὕτ' ἀλλότριον γεννᾶν πέφυκεν, άλλ' ώρισμένας έχει μεταβολάς. ή γάρ αύτην ή την δεκάδα γεννά, τουτέστιν ή τὸ οίκειον ή τὸ τέλειον. 9. 'Εάν οὖν ἔρηταί τις, τί ταῦτα πρὸς τὸν

⁶ αὐτοὺς *: αὐτοὺς 10 πεμπάδι *: πεντάδι 12 ἢ ξαυτὴν Stegmannus: καθ' ξαυτὴν ἢ Μ: ἢ τὴν * 13 ἔπιβάλλουσαν (ἐπιβαλλούση Madvigius) Emperius: ἐπιβαλλούσης αὐτῆ *: ἐαυτῆ 16 φυλάττουσαν] πλάττουσαν Bernaysius. ἐναλλάττουσαν Madvigius 17 αὐ] del. Stegmannus ita W: ἀνταμοίβηται 18 Ἡράκλειτος] Bywater. p. 10 19 ὅπωσπες *: ἑκ ὥσπες 20 πεμπάδος *: πεντάδος

Απόλλωνα, φήσομεν ούχὶ μόνον άλλὰ καὶ πρὸς F τον Διόνυσον, ο των Δελφων ούδεν ήττον ή τω Απόλλωνι μέτεστιν. ακούομεν οδυ των θεολόγων τὰ μὲν ἐν ποιήμασι τὰ δ' ἄνευ μέτρου λεγόντων καλ ύμνούντων, ώς ἄφθαρτος ό θεὸς καλ άίδιος πε- 5 φυκώς, ύπὸ δή τινος είμαρμένης γνώμης καὶ λόγου μεταβολαίς έαυτου χρώμενος, άλλοτε μέν είς πυρ άνῆψε την φύσιν πάνθ' δμοιώσας πασιν, άλλοτε δε παντοδαπός εν τε μορφαίς και έν πάθεσι και δυνάμεσι διαφόροις γιγνόμενος, ώς γίγνεται νῦν, κό- 10 σμος δνομάζεται δε τῷ γνωριμωτάτω τῶν δνομάτων. πρυπτόμενοι δε τούς πολλούς οί σοφώτεροι την μεν είς πῦρ μεταβολην Απόλλωνά τε τη μονώσει 389 Φοιβόν τε τῷ καθαρῷ καὶ ἀμιάντῳ καλοῦσι. τῆς δ' είς πνεύματα καὶ ὕδωρ καὶ γῆν καὶ ἄστρα καὶ 15 φυτών ζώων τε γενέσεις τροπής αύτου και διακοσμήσεως τὸ μὲν πάθημα καὶ τὴν μεταβολὴν διασπασμόν τινα καὶ διαμελισμὸν αἰνίττονται. Διόνυσον δὲ καὶ Ζαγρέα καὶ Νυκτέλιον καὶ Ἰσοδαίτην αὐτὸν ονομάζουσι, και φθοράς τινας και άφανισμούς of 20 τας αποβιώσεις καὶ παλιγγενεσίας, οίκετα τατς είρημέναις μεταβολαίς αἰνίγματα καὶ μυθεύματα περαίνουσι και ἄδουσι τῷ μὲν διθυραμβικά μέλη παθῶν μεστά και μεταβολής πλάνην τινά και διαφόρησιν έχούσης.

⁸ τὴν φύσιν R: τῷ φύσει 10 ὡς γίγνεται νῦν] γίγνεται ὡς νῦν W γίγνεται μὲν R 11 δὲ] del. Emperius 15 πνεύματα] πνεῦμά τε M 20 ἐμφανισμοὺς Herwerdenus. cf. p. 371 b 20 οἱ τὰς] εἶτα δ' Stegmannus 21 ἀναβιώσεις idem cum Amyoto coll. p. 364 f.

'μιξοβόαν' γὰο Αἰσχύλος φησί 'πρέπει διθύραμβον δμαρτείν σύγκωμον Διονύσφ.'

В

- τῷ δὲ παιᾶνα, τεταγμένην καὶ σώφρονα μοῦσαν. 5 άγήρων τε τοῦτον ἀεί και νέον έκείνον δὲ πολυειδη και πολύμορφον έν γραφαίς και πλάσμασι δημιουργούσι και όλως τῷ μὲν ὁμοιότητα και τάξιν και σπουδήν ἄκρατον, τῷ δὲ μεμιγμένην τινὰ παιδιᾶ καὶ ὕβρει καὶ σπουδῆ καὶ μανία προσφέροντες ἀνω-10 μαλίαν, εδίον δοσιγύναικα μαινομέναις Διόνυσον άνθέοντα τιμαζς' άνακαλοῦσιν, οὐ φαύλως έκατέρας μεταβολής τὸ οίκεῖον λαμβάνοντες. ἐπεὶ δ' οὐκ ίσος δ των περιόδων έν ταῖς μεταβολαῖς χρόνος, ἀλλὰ C μείζων δ της έτέρας ην 'κόρον' καλούσιν, δ δε της 15 'χρησμοσύνης' έλάττων, τὸ κατὰ λόγον τηροῦντες ένταῦθα τὸν μὲν ἄλλον ένιαυτὸν παιᾶνι χρῶνται περί τας θυσίας, αρχομένου δε χειμώνος έπεγείραντες τὸν διθύραμβον τὸν δὲ παιᾶνα καταπαύσαντες, τρεῖς μηνας άντ' έκείνου τοῦτον κατακαλοῦνται τὸν θεόν. 20 όπερ τρία πρός εν, τούτο την διακόσμησιν ολόμενοι χρόνφ πρὸς τὴν ἐκπύρωσιν εἶναι.'
- 10. 'Aλλά ταῦτα μὲν Ικανοῦ καιροῦ μᾶλλον ἀπομεμήκυνται' δῆλον δ' ὅτι συνοικειοῦσιν αὐτῷ τὴν πεμπάδα, νῦν μὲν αὐτὴν ἑαυτὴν ὡς τὸ πῦρ αὖθις
 25 δὲ τὴν δεκάδα ποιοῦσαν ἐξ ἑαυτῆς ὡς τὸν κόσμον. D

¹ Alσχύλος] Nauck p. 106 (ed. II hic et infra) 3 σύγκωμον Tyrwhittius: σύγκοινον 9 προφέροντες? 10 εδίον δρσιγύναικα R: ἐνινόρει γυναϊκα. cf. Bergkius 8 p. 730 14 κόρον κέ] cf. Bywater p. 11 28 αὐτῷ Μ: αὐτὸν οί 24 πεμπάδα *: πεντάδα αὐτὴν R: αὐτῷ

τῆς δὲ δὴ μάλιστα κεχαρισμένης τῷ θεῷ μουσικῆς ούκ οίόμεθα τούτω τῷ ἀριθμῷ μετείναι; τὸ γὰρ πλείστον ώς ενι είπειν έργον άρμονικής περί τας συμφωνίας έστίν. αθται δ' δτι πέντε και οὐ πλείους, δ λόγος έξελέγηει του έν χορδαῖς καὶ τρυ- 5 πήμασι ταῦτα θηρᾶν άλόγως τῆ αἰσθήσει βουλόμενον. πασαι γάρ έν λόγοις την γένεσιν άριθμων λαμβάνουσιν και λόγος έστι τῆς μέν διὰ τεσσάρων έπίτριτος, της δε δια πένθ' ημιόλιος, διπλάσιος δε τῆς διὰ πασῶν, τῆς δὲ διὰ πασῶν καὶ διὰ πέντε 10 τριπλάσιος, τῆς δὲ δὶς διὰ πασῶν τετραπλάσιος. ἢν Ε δε ταύταις επεισάγουσιν οί άρμονικοί δια πασών καλ διά τεσσάρων δνομάζοντες, έξω μέτρου βαίνουσαν, οὐκ ἄξιόν ἐστι δέχεσθαι, τῆς ἀκοῆς τῷ ἀλόγῷ παρά τὸν λόγον ώσπερ νόμον χαριζομένους. Ίνα τοί- 15 νυν άφω πέντε τετραχόρδων θέσεις, καλ πέντε τούς πρώτους, είτε τόνους ή τρόπους είθ' άρμονίας γρή καλείν, ων έπιτάσει καλ ύφέσει τρεπομένων κατά τὸ μᾶλλον και ήττον αί λοιπαί βαρύτητές είσι και όξύτητες δο' ούχλ πολλών, μᾶλλον δ' ἀπείρων δια- 20 στημάτων όντων, τὰ μελφδούμενα μόνα πέντ' έστί, F δίεσις και ήμιτόνιον και τόνος και τριημιτόνιον και δίτονον, άλλο δ' οὐδεν οὕτε μικρότερον οὕτε μεῖζου εν φωναζε χωρίον δξύτητι καλ βαρύτητι περατούμενον μελωδητόν έστι;

11. 'Πολλὰ δ' ἄλλα τοιαῦτ' ' ἔφην ἐγώ 'παρελθών τὸν Πλάτωνα προσάξομαι λέγοντα κόσμον

³ ἔνι] del. Stegmannus 5 cf. Plat. Rep. p. 531 b 18 ὧν W: ὡς 27 Πλάτωνα] Tim. p. 31 a

ενα, ώς είπερ είσι παρά τοῦτον ετεροι και μη μόνος οὖτος είς, πέντε τοὺς πάντας ὅντας και μη πλείονας. οὐ μην ἀλλὰ κὰν είς οὖτος ἢ μονογενής, ὡς οἰεται και ᾿Αριστοτέλης, τρόπον τινὰ και τοῦτον ἐκ πέντε συγκεί
5 μενον κόσμων και συνηρμοσμένον είναι · ὧν ὁ μέν ἐστι γῆς ὁ δ' ὕδατος, τρίτος δὲ πυρὸς και τέταρ-890 τος ἀέρος τον δὲ πέμπτον οὐρανὸν οι δὲ φῶς οι δ' αἰδτέρα καλοῦσιν, οι δ' αὐτὸ τοῦτο πέμπτην οὐσίαν, ἢ τὸ κύκλῳ περιφέρεσθαι μόνη τῶν σωμάτων κατὰ 10 φύσιν ἔστιν, οὐκ ἐξ ἀνάγκης οὕτ' ἄλλως συμβεβηκός. διὸ δὴ και τὰ πέντε και κάλλιστα και τελεώτατα σχήματα τῶν ἐν τῆ φύσει κατανοήσας, πυραμίδα και κύβον και ὀκτάεδρον και είκοσάεδρον και δωσεκάεδρον, ξκαστον οἰκείως ἐκάστῳ προσένειμεν.'

15 12. 'Είσὶ δ' οἱ καὶ τὰς τῶν αἰσθήσεων δυνάμεις ἐσαρίθμους οὕσας τοῖς πρώτοις ἐκείνοις συνοικειοῦσι, Β τὴν μὲν ἀφὴν ὁρῶντες ἀντίτυπον οὐσαν καὶ γεώδη, τὴν δὲ γεῦσιν ὑγρότητι τῶν γευστῶν τὰς ποιότητας προσιεμένην. ἀὴρ δὲ πληγεὶς ἐν ἀκοῆ γίγνεται φωνὴ ὅσφρησις εἴληχεν, ἀναθυμίασις οὐσα καὶ γεννωμένη θερμότητι πυρῶδές ἐστιν· αἰθέρι δὲ καὶ φωτὶ διὰ συγγένειαν διαλαμπούσης τῆς ὄψεως γίγνεται κρᾶσις ἐξ ἀμφοῖν ὁμοιοπαθὴς καὶ σύμπηξις. ἄλλην δ' 25 οὕτε τὸ ζῷον αἴσθησιν οὕθ' ὁ κόσμος ἔχει φύσιν ἀπλῆν καὶ ἄμικτον· ἀλλὰ θαυμαστή τις, ὡς ἔοικε, C

² είς W: είς 4 'Αριστοτέλης] de Coelo I 89 7 ούρανὸν] οί μὲν ούρανὸν W 10 συμβεβηκός M: συμβεβηκότος

διανομή γέγονε τῶν πέντε πρὸς τὰ πέντε καὶ σύλληξις.'

13. "Αμα δέ πως ἐπιστήσας καὶ διαλιπών 'οἶον' είπον 'δ Εύστροφε, πεπόνθαμεν, δλίγου παρελθόντες τὸν Όμηρον, ὡς οὐχὶ πρῶτον εἰς πέντε νείμαντα 5 μερίδας του κόσμου, δς τας μεν έν μέσφ τρείς αποδέδωκε τοῖς τρισί θεοῖς, δύο δὲ τὰς ἄκρας ὅλυμπον καλ γην, ὧν ή μέν έστι των κάτω πέρας ή δε των άνω, κοινάς καὶ ἀνεμήτους ἀφηκεν. 'άλλ' ἀνοιστέος' δ 'λόγος' ώς Εὐριπίδης φησίν. οί γὰρ τὴν τετράδα 10 σεμνύναντες οὐ φαύλως διδάσκουσιν, ὅτι τῷ ταύ-D της λόγω πᾶν σῶμα γένεσιν ἔσχηκεν. ἐπεὶ γὰο ἐν μήκει καὶ πλάτει βάθος λαβόντι πᾶν τὸ στερεόν έστι, καὶ μήκους μέν προϋφίσταται στιγμή κατά μονάδα ταττομένη, μήκος δ' ἀπλατές ή γραμμή καλεί- 15 ται καὶ μῆκός ἐστιν, ἡ δ' ἐπὶ πλάτος γραμμῆς κίνησις έπιφανείας γένεσιν έν τριάδι παρέσχε, βάθους δε τούτοις προσγενομένου διά τεττάρων είς στερεόν ή αύξησις προβαίνει παντί δήλον, δτι μέχρι δεύρο την φύσιν η τετράς προαγαγούσα, μέχρι τού σώμα 20 τελειώσαι καὶ παρασχεῖν ἀπτὸν ὄγκον καὶ ἀντίτυ-Ε πον. είτ' ἀπολέλοιπεν ένδεᾶ τοῦ μεγίστου. τὸ γὰρ άψυγον ώς άπλως είπεῖν δρφανὸν καὶ άτελὲς καὶ πρός οὐδ' ότιοῦν, μὴ χρωμένης ψυχῆς, έπιτήδειον. ή δε την ψυγην έμποιούσα κίνησις η διάθεσις, μετα- 25 βολή διὰ πέντε γιγνομένη, τῆ φύσει τὸ τέλειον ἀποδίδωσι, καὶ τοσούτφ κυριώτερον έχει τῆς τετράδος

^{5 &}quot;Ομηφον] Ο 109 10 Εὐφιπίδης] Nauck p. 674 11 σεμνύνοντες W 16 μήπος] δυάς R 21 ἀπτὸν idem: διττὸν

λόγον, ὅσφ τιμῆ διαφέρει τοῦ ἀψύχου τὸ ζῷον. ἔτι δ' ἰσχύσασα μᾶλλον ἡ τῶν πέντε συμμετρία καὶ δύναμις οὐκ εἰασεν εἰς ἄπειρα γένη προελθείν τὸ ἔμψυχον, ἀλλὰ πέντε τῶν ζώντων ἀπάντων ἰδέας πασεο εἰσχεν. εἰσὶ γὰρ θεοὶ δήπου καὶ δαίμονες καὶ ἡρωες καὶ μετὰ τούτους τὸ τέταρτον ἄνθρωποι γένος, ἔσχα- Ε τον δὲ καὶ πέμπτον τὸ ἄλογον καὶ θηριῶδες. ἔτι δ' εἰ τὴν ψυχὴν αὐτὴν κατὰ φύσιν διαιροίς, πρῶτον αὐτῆς καὶ ἀμαυρότατόν ἐστι τὸ θρεπτικὸν δεύτερον 10 δὲ τὸ αἰσθητικόν, εἶτα τὸ ἐπιθυμητικὸν εἶτ' ἐπὶ τούτφ τὸ θυμοειδές: εἰς δὲ τὴν τοῦ λογιστικοῦ δύναμιν ἔξικομένη καὶ τελεώσασα τὴν φύσιν ῶσπερ ἐν ἄκρφ τῷ πέμπτφ καταπέπαυται.'

- 14. 'Τοσαύτας δὲ καὶ τηλικαύτας ἔχοντος τοῦ ἀριθμοῦ δυνάμεις, καλὴ καὶ ἡ γένεσίς ἐστιν, οὐχ ἡν ἤδη διήλθομεν, ἐκ δυάδος οὖσα καὶ τριάδος, ἀλλ' ἢν ἡ ἀρχὴ τῷ πρώτῳ συνελθοῦσα τετραγώνῳ παρέσχεν. ἀρχὴ μὲν γὰρ ἀριθμοῦ παντὸς ἡ μονάς, 891 τετράγωνος δὲ πρῶτος ἡ τετράς ἐκ δὲ τούτων, ὥσπερ εἰδέας καὶ ὕλης πέρας ἐχούσης, ἡ πεμπάς. εἰ δὲ δὴ καὶ τὴν μονάδα τετράγωνον ὀρθῶς ἔνιοι τίθενται, δύναμιν οὖσαν ἑαυτῆς καὶ περαίνουσαν εἰς ἑαυτήν, ἐκ δυεῖν πεφυκυῖα τῶν πρώτων τετραγώνων ἡ πεμπὰς οὐκ ἀπολέλοιπεν ὑπερβολὴν εὐγενείας.'
 - 15. 'Τὸ δὲ μέγιστον' ἔφην 'δέδια μὴ ǫηθὲν πιέζη τὸν Πλάτων' ἡμῶν, ὡς ἐκεἴνος ἔλεγε πιέζε-σθαι τῷ τῆς σελήνης ὀνόματι τὸν 'Αναξαγόραν, παμπάλαιον οὖσάν τινα τὴν περὶ τῶν φωτισμῶν δόξαν

¹⁷ ἡ ἀρχὴ *: ἀρχὴ
Plutarchi Moralia, Vol. III.

Β αύτοῦ ἰδίαν ποιούμενον. ἡ γὰο οὐ ταῦτ' εἴρηκεν έν Κοατύλω; 'πάνυ μεν οὖν' δ Εὔστροφος έφη, 'τί δ' δμοιον πέφυκεν οὐ συνορῶ.' 'καὶ μὴν οἶσθα δήπουθεν, ότι πέντε μέν έν Σοφιστή τας κυριωτάτας άποδείκνυσιν άρχάς, τὸ ὂν τὸ ταύτὸν τὸ ἔτερον, 5 τέταρτον δε και πέμπτον έπι τούτοις κίνησιν και στάσιν. ἄλλφ δ' αὖ τρόπφ διαιρέσεως έν Φιλήβφ χρώμενος, εν μεν είναι φησι το άπειρον ετερον δε τὸ πέρας τούτων δὲ μιγνυμένων πᾶσαν συνίστασθαι γένεσιν. αλτίαν δ', ύφ' ής μλγνυται, τέταρτον γένος 10 τίθεται καλ πέμπτον ήμιν ύπονοειν απολέλοιπεν, C φ τα μιγθέντα πάλιν ζογει διάκρισιν καὶ διάστασιν. τεκμαίοομαι δε ταυτ' έκείνων ώσπεο είκονας λέγεσθαι, τοῦ μὲν ὄντος τὸ γιγνόμενον, κινήσεως δὲ τὸ άπειρον, τὸ δὲ πέρας τῆς στάσεως, ταὐτοῦ δὲ τὴν 15 μιγυύουσαν άρχήν, θατέρου δὲ τὴν διακρίνουσαν. εί δ' έτερα ταῦτ' έστί, κάκείνως ἂν είη καὶ ούτως έν πέντε γένεσι καὶ διαφοραζς. πυθόμενος, φήσει δή τις, ταῦτα πρότερος συνιδών Πλάτωνος, δύο Ε καθιέφωσε τῷ θεῷ, δήλωμα καὶ σύμβολον τοῦ ἀρι- 20 θμοῦ τῶν πάντων. ἀλλὰ μὴν καὶ τάγαθὸν ἐν πέντε γένεσι φανταζόμενον κατανοήσας, ων πρωτόν έστι D τὸ μέτριον δεύτερον δὲ τὸ σύμμετρον, καὶ τρίτον δ νοῦς καὶ τέταρτον αί περὶ ψυχὴν ἐπιστῆμαι καὶ τέγναι καὶ δόξαι άληθεῖς, πέμπτον εί τις ήδονή κα- 25

¹ ἰδίαν αὐτοῦ? 2 Κοατύλω] p. 409 a 4 Σοφιστῆ] p. 256 c 7 Φιλήβω] p. 28 c 9 τὸ * 18 γένεσι Turnebus: γενέσεσι πνθόμενος] αἶς πειθόμενος W 19 ἢ ποότερος Duebnerus δύο] δοκεῖ τὸ W 21 cf. Plat. Phileb. p. 66 c 25 πέμπτον δ' an καὶ πέμπτον?

θαρά και πρός το λυποῦν ἄκρατος, ένταῦθα λήγει το Όρφικον ὑπειπών

έκτη δ' έν γενεῆ καταπαύσατε θεσμον ἀοιδῆς.'

16. 'Έπὶ τούτοις' ἔφην 'εἰρημένοις πρὸς ὑμᾶς το κροχύ' το κρὶ Νίκανδρον 'ἀείσω ξυνετοϊσι.' τῆ γὰρ ἔκτη τοῦ νέου μηνὸς ὅταν κατάγη εἶς τὴν Πυθίαν εἰς τὸ πρυτανείον, ὁ πρῶτος ὑμῖν γίγνεται τῶν τριῶν κλήρων εἶς, τὰ πέντε, πρὸς ἀλλήλους ἐκείνης τὰ τρία τοῦ δὲ τὰ δύο βάλλοντος. ἡ γὰρ οὐχ οὕτως ἔχει;' το καὶ ὁ Νίκανδρος 'οὕτως' εἶπεν. 'ἡ δ' αἰτία πρὸς Ε ἐτέρους ἄρρητός ἐστι.' 'οὐκοῦν' ἔφην ἐγὼ μειδιάσας 'ἄχρι οὖ τὰληθὲς ἡμῖν ὁ θεὸς ἰεροῖς γενομένοις γνῶναι παράσχη, προσκείσεται καὶ τοῦτο τοίς ὑπὲρ τῆς πεμπάδος λεγομένοις.' τοιοῦτο μὲν καὶ ὁ τῶν τὸ ἀριθμητικῶν καὶ ὁ τῶν μαθηματικῶν ἐγκωμίων τοῦ Ε λόγος, ὡς ἐγὼ μέμνημαι, πέρας ἔσχεν.

17. Ό δ' Αμμώνιος, ατε δη και αὐτὸς οὐ τὸ φαυλότατον ἐν μαθηματικῆ φιλοσοφίας τιθέμενος, ῆσθη τε τοις λεγομένοις και εἶπεν 'οὐκ ἄξιον πρὸς ταῦτα λίαν ἀκριβῶς ἀντιλέγειν τοις νέοις, πλην ὅτι τῶν ἀριθμῶν ἔκαστος οὐκ ὀλίγα βουλομένοις ἐπαι- Ε νεῖν καὶ ὑμνεῖν παρέξει. καὶ τί δεῖ περὶ τῶν ἄλλων λέγειν; ἡ γὰρ ἱερὰ τοῦ 'Απόλλωνος ἑβδομὰς ἀναλώσει τὴν ἡμέραν πρότερον ἢ λόγφ τὰς δυνάμεις 25 αὐτῆς ἀπάσας ἐπεξελθεῖν. εἶτα τῷ κοινῷ νόμῷ 'πολε-

³ θεσμόν Badhamus: θυμόν (πόσμον Plato) 6 πατάγη εἰς *: πατάγη εἰς 7 τὸ W: τι 8 εἰς τὰ πέντε — βάλλοντος *: εἰς τὰ πέντε πρὸς ἀλλήλους ἐπείνης τὰ τρία οὐδὲ τὰ δύο βάλλοντες

μοῦντας' αμα καὶ 'τῷ πολλῷ χρόνῳ' τοὺς σοφοὺς άποφανουμεν άνδρας, εί την έβδομάδα της προεδρίας παρώσαντες τῷ θεῷ τὴν πεμπάδα καθιέρωσαν ώς μαλλόν τι προσήκουσαν. οὔτ' οὖν ἀριθμὸν ούτε τάξιν ούτε σύνδεσμον ούτ' άλλο των έλλιπων 5 392 μορίων οὐδὲν οἶμαι τὸ γράμμα σημαίνειν· ἀλλ' ἔστιν αὐτοτελής τοῦ θεοῦ προσαγόρευσις καὶ προσφώνησις, αμα τῷ δήματι τὸν φθεγγόμενον εἰς ἔννοιαν καθιστάσα της του θεού δυνάμεως. δ μέν γάρ θεός εκαστον ήμων ενταῦθα προσιόντα οἶον ἀσπαζόμενος 10 προσαγορεύει τό 'γνῶθι σαυτόν,' δ δή τοῦ χαῖρε ούδεν μεζόν έστιν. ήμεζο δε πάλιν άμειβόμενοι τον θεόν 'εί' φαμέν, ως άληθη και άψευδη και μόνην μόνω προσήκουσαν την τοῦ είναι προσαγόρευσιν αποδιδόντες. 15

18. 'Ήμιν μὲν γὰρ ὅντως τοῦ εἶναι μέτεστιν οὐδέν, ἀλλὰ πᾶσα θνητὴ φύσις ἐν μέσω γενέσεως καὶ φθορᾶς γενομένη φάσμα παρέχει καὶ δόκησιν Β ἀμυδρὰν καὶ ἀβέβαιον αὐτῆς' ἄν δὲ τὴν διάνοιαν ἐπερείσης λαβέσθαι βουλόμενος, ὥσπερ ἡ σφοδρὰ περίδραξις ὕδατος τῷ πιέζειν εἰς ταὐτὸ καὶ συνάγειν διαρρέον ἀπόλλυσι τὸ περιλαμβανόμενον, οὕτω τῶν παθητῶν καὶ μεταβλητῶν ἐκάστου τὴν ἄγαν ἐνάργειαν ὁ λόγος διώκων ἀποσφάλλεται τῆ μὲν εἰς τὸ γιγνόμενον αὐτοῦ τῆ δ' εἰς τὸ φθειρόμενον, οὐδε- 25 νὸς λαβέσθαι μένοντος οὐδ' ὄντος ὅντως δυνάμενος.

¹ τῷ πολλῷ χοόνῷ] cf. p. 359 f. 3 καθιέρωσαν M: καθιερώσουσιν 11 τὸ] τῷ M 23 παθητῶν καὶ μεταβλητῶν Eusebius Praep. Ev. XI 11: παθημάτων καὶ μεταβάντων

'ποταμφ γάρ οὐκ ἔστιν ἐμβῆναι δὶς τῷ αὐτῷ' καθ' 'Ηράκλειτον οὐδε θνητής οὐσίας δίς αψασθαι κατά έξιν άλλ' όξύτητι καλ τάχει μεταβολής 'σκίδνησι καλ πάλιν συνάγει', μᾶλλον δ' οὐδὲ πάλιν οὐδ' ὕστερον C 5 άλλ' αμα συνίσταται καλ άπολείπει καί 'πρόσεισι καλ ἄπεισι'. όθεν οὐδ' είς τὸ είναι περαίνει τὸ γιγνόμενον αὐτῆς τῷ μηδέποτε λήγειν μηδ' ζοτασθαι τὴν γένεσιν, άλλ' ἀπὸ σπέρματος ἀελ μεταβάλλουσαν ξμβουον ποιείν είτα βρέφος είτα παίδα, μειράκιον 10 έφεξης, νεανίσκον, είτ' άνδρα, πρεσβύτην, γέροντα, τάς πρώτας φθείρουσαν γενέσεις και ήλικίας ταζ έπιγιγνομέναις. άλλ' ήμεζς ένα φοβούμεθα γελοίως θάνατον, ήδη τοσούτους τεθνηκότες καλ θνήσκοντες. οὐ γὰρ μόνον, ὡς Ἡράκλειτος ἔλεγε, ὑπυρὸς θάνατος 15 άξρι γένεσις, καλ άξρος θάνατος δδατι γένεσις,' άλλ' ξτι σαφέστερον έπ' αὐτῶν ἡμῶν· φθείρεται μὲν γὰρ D δ άκμάζων γενομένου γέροντος, έφθάρη δ' δ νέος είς τὸν ἀκμάζοντα, καὶ ὁ παῖς εἰς τὸν νέον, εἰς δὲ τὸν παίδα τὸ νήπιον. δ τ' έγθες είς τὸν σήμερον τέθνη-20 κεκ, δ δε σήμερον είς τον αύριον άποθνήσκει μένει δ' οὐδείς οὐδ' ἔστιν είς, άλλὰ γιγνόμεθα πολλοί, περί εν τι φάντασμα καί κοινόν έκμαγείον ύλης περιελαυνομένης και όλισθανούσης, έπει πώς οι αὐτοί μένοντες έτέροις χαίρομεν νῦν, έτέροις πρότερον,

^{2 &#}x27;Hoάπλειτον] Bywater p. 16 3 cf. p. 447 a σπίδνησι] deest subjectum (δεὸς?) 4 μᾶλλον δὲ οὐδὲ — ἀπολείπει Eusebius 7 ἴστασθαι idem: ἡττᾶσθαι 14 'Ηράπλειτος] Bywater p. 11. p. 32 16 ἡμῶν Eusebius: ἡ δι' ὧν γὰρ R 17 ὁ ἀπμάζων Eusebius: ἀπμάζων 19 δ τ' ἐχθὲς *: ὁ τεχθείς 22 τι Eusebius 24 πρότερον idem

τάναντία φιλούμεν ἢ μισούμεν καὶ θαυμάζομεν καὶ Ε ψέγομεν, ἄλλοις δὲ χρώμεθα λόγοις ἄλλοις πάθεσιν, οὐκ εἶδος οὐ μορφὴν οὐ διάνοιαν ἔτι τὴν αὐτὴν ἔχοντες; οὕτε γὰρ ἄνευ μεταβολῆς ἔτερα πάσχειν εἰκός, οὕτε μεταβάλλων ὁ αὐτός ἐστιν· εἰ δ' ὁ αὐτὸς ὁ οὐκ ἔστιν, οὐδ' ἔστιν, ἀλλὰ τοῦτ' αὐτὸ μεταβάλλει γιγνόμενος ἔτερος ἐξ ἑτέρου. ψεύδεται δ' ἡ αἴσθησις ἀγνοία τοῦ ὅντος εἶναι τὸ φαινόμενον.'

19. 'Τί οὖν ὄντως ὄν ἐστι; τὸ ἀίδιον καὶ ἀγένητον καὶ ἄφθαρτον, ῷ χρόνος μεταβολὴν οὐδὲ εἶς 10 έπάγει. κινητόν γάο τι καὶ κινουμένη συμφανταζόμενον ύλη καὶ φέον ἀεὶ καὶ μὴ στέγον, ώσπερ άγγειον φθοράς και γενέσεως, ό χρόνος ού γε όή Ε τὸ μέν 'ἔπειτα' καὶ τό 'πρότερον' καὶ τό 'ἔσται' λεγόμενον καὶ τό 'γέγονεν', αὐτόθεν έξομολόγησίς 15 έστι τοῦ μη όντος το γάρ έν τῷ εἶναι το μηδέπω γεγονός ή πεπαυμένον ήδη τοῦ είναι λέγειν ὡς ἔστιν, εύηθες καὶ άτοπον. ο δε μάλιστα την νόησιν έπερείδοντες τοῦ χρόνου, τό 'ἐνέστηκε' καὶ τό 'πάρεστι' και τό 'νῦν' φθεγγόμεθα, τοῦτ' αὖ πάλιν απαν » έκλυόμενος δ λόγος ἀπόλλυσιν. ἐκθλίβεται γὰρ είς τὸ μέλλον καὶ τὸ παρωχημένον ώσπερ ἀκμὴ βουλο-898 μένοις ίδειν, έξ ανάγκης διιστάμενον. εί δε ταύτα τῷ μετρούντι πέπονθεν ἡ μετρουμένη φύσις, οὐδὲν αὐτῆς μένον οὐδ' ὄν έστιν, ἀλλὰ γιγνόμενα πάντα 25

⁶ άλλὰ τοῦτ' scripsi cum Emperio: ᾶμα τοῦτο 12 στέγον Eusebius: στερρόν 18 ἐπερείδοντες idem: ὑπεριδόντες
20 ᾶπαν R: ἄγαν (ᾶγαν cod. D) 21 ἐπλνόμενος Eusebius: ἐπδνόμενος 22 βονλομένοις idem: βονλόμενος 24
ἡ μετρουμένη idem: ἢ μέτρον μὲν ἡ

καὶ φθειρόμενα κατὰ τὴν πρὸς τὸν χρόνον συννέμησιν. ὅθεν οὐδ' ὅσιόν ἐστιν οὐδ' ἐπὶ τοῦ ὅντος λέγειν, ὡς ἡν ἢ ἔσται· ταῦτα γὰρ ἐγκλίσεις τινές εἰσι καὶ μεταβάσεις καὶ παραλλάξεις τοῦ μένειν ἐν 5 τῷ εἶναι μὴ πεφυκότος.'

20. ''Αλλ' έστιν δ θεός, χρη φάναι, καὶ έστι κατ' οὐδένα χρόνον άλλὰ κατὰ τὸν αίῶνα τὸν ἀκίνητον καὶ άχρονον καὶ ἀνέγκλιτον καὶ οὖ πρότερον οὐδέν ἐστιν οὐδ' ὕστερον οὐδὲ μέλλον οὐδὲ παρφχη- . 10 μένον οὐδὲ πρεσβύτερον οὐδὲ νεώτερον άλλ' εἶς ων ένι τω νου το άει πεπλήρωκε, και μόνον έστι τὸ κατὰ τοῦτον ὄντως ὂν, οὐ γεγονὸς οὐδ' ἐσόμε- Β νον οὐδ' ἀρξάμενον οὐδε παυσόμενον. οῦτως οὖν αὐτὸν δεῖ σεβομένους ἀσπάζεσθαι καὶ προσαγορεύειν. 15 ἢ καὶ νὴ Δία, ὡς ἔνιοι τῶν παλαιῶν, 'εἶ ἕν'. οὐ γὰρ πολλά τὸ θεῖόν έστιν, ὡς ἡμῶν ἔκαστος ἐκ μυρίων διαφορών έν πάθεσι γιγνομένων, άθροισμα παντοδαπόν καὶ πανηγυρικώς μεμιγμένον άλλ' εν είναι δει τὸ ὄν, ώσπερ ὂν τὸ εν. ή δ' έτερότης, διαφορά 20 τοῦ ὄντος, εἰς γένεσιν ἐξίσταται τοῦ μὴ ὄντος. ὅθεν εὖ καὶ τὸ πρῶτον ἔχει τῷ θεῷ τῶν ὀνομάτων καὶ C τὸ δεύτερον καὶ τὸ τρίτον. 'Απόλλων μέν γὰρ οίον άρνούμενος τὰ πολλὰ καὶ τὸ πληθος ἀποφάσκων έστίν, Ίηιος δ' ώς είς και μόνος. Φοϊβον δε δήπου 25 τὸ καθαρὸν καὶ άγνὸν οί παλαιοί πᾶν ἀνόμαζον, ὡς

¹ συννέμησιν Eusebius: συνεμίγη 2 οὐδ' δσιον] οὐδὲν τοιοῦτον idem οὐδ' ἐπὶ * οὐδὲ (ἐπὶ Eusebius) 9 οὐδὲ μέλλον — πρεσβύτερον Eusebius 13 οὖν idem 14 αὐτὸν W: αὐτὸ προσαγορεύειν Eusebius: προσεθίζειν 24 Ἰήιος X: ἔητος

έτι Θεσσαλοί τοὺς ἱερέας ἐν ταῖς ἀποφράσιν ἡμέραις αὐτοὺς ἐφ' ἑαυτῶν ἔξω διατρίβοντας, οἰμαι,
'φοιβονομεῖσθαι' λέγουσι. τὸ δ' εν εἰλικρινὲς καὶ
καθαρόν· ἐτέρου γὰρ μίξει πρὸς ἔτερον ὁ μιασμός,
ῶς που καὶ "Όμηρος 'ἐλέφαντα' τινὰ φοινισσόμενον 5
βαφῆ 'μιαίνεσθαι' φησί· καὶ τὰ μιγνύμενα τῶν χρωμάτων οἱ βαφεῖς 'φθείρεσθαι' καί 'φθοράν' τὴν μἴξιν
D ὀνομάζουσιν. οὐκοῦν εν τ' εἶναι καὶ ἄκρατον ἀεὶ
· τῷ ἀφθάρτω καὶ καθαρῷ προσήκει.'

21. 'Τοὺς δ' 'Απόλλωνα καὶ ήλιον ἡγουμένους 10 τον αὐτον ἀσπάζεσθαι μεν ἄξιόν έστι καὶ φιλεῖν δι' εὐφημίαν, δ μάλιστα τιμῶσιν ὧν ἴσασι καὶ ποθοῦσιν, είς τοῦτο τιθέντας τοῦ θεοῦ τὴν ἐπίνοιαν. ὡς δὲ νῦν ἐν τῷ καλλίστω τῶν Ενυπνίων τὸν θεὸν ὀνειροπολοῦντας έγείρωμεν καὶ παρακαλῶμεν ἀνωτέρω προ- 15 άνειν και θεάσασθαι τὸ ύπαρ αὐτοῦ και τὴν οὐσίαν. τιμᾶν δε και την είκονα τηνδε και σέβεσθαι το περί αὐτὴν γόνιμον, ὡς ἀνυστόν ἐστιν αἰσθητῶ νοητοῦ Ε καὶ φερομένφ μένοντος, έμφάσεις τινὰς καὶ είδωλα διαλάμπουσαν άμωσγέπως τῆς περὶ ἐχεῖνον εὐμενείας 20 καλ μακαριότητος. έκστάσεις δ' αὐτοῦ καλ μεταβολάς πῦρ ἀφιέντος, αι αὐτὸν ἀνασπῶσιν ὡς λέγουσιν, αὖθίς τε καταθλίβοντος ένταῦθα καὶ κατατείνοντος είς γῆν καὶ θάλασσαν καὶ ἀνέμους καὶ ζῷα, καὶ τὰ δεινά παθήματα καί ζφων καί φυτών, οὐδ' ἀκούειν 25 όσιον ή του ποιητικού παιδός έσται φαυλότερος, ήν

⁵ $^{\circ}$ Ομηφος] \triangle 141 τινὰ] τινὶ? 14 ὀνειφοπολοῦντας R: ὀνειφοπολοῦντες 16 Θεᾶσθαι? ὅπας W: ὑπὲς 22 αξ αὐτὸν ἀνασπῶσιν *: ἑαυτὸν ᾶμα σπῶσιν 23 καὶ R 24 εἰς γῆν] εἰσὶ mei codd. 26 ποιητικοῦ] cf. Hom. O 362

έκετνος έν τινι ψαμάθω συντιθεμένη και διαχεομένη πάλιν ύφ' αύτοῦ παίζει παιδιάν, ταύτη περί τὰ δλα χρώμενος ἀεί, καὶ τὸν κόσμον οὐκ ὅντα πλάττων εἶτ' ἀπολλύων γενόμενον. τοὐναντίον γὰρ δσον άμωσ- Ε 5 γέπως έγγέγονε τῷ κόσμῷ, τοῦτο συνδεὶ τὴν οὐσίαν καλ κρατεί της περί το σωματικου άσθευείας έπλ φθοράν φερομένης. καί μοι δοκεί μάλιστα πρός τούτον του λόγον αντιταττόμενον το δήμα καί μαρτυρόμενον 'εί' φάναι πρός τον θεόν, ώς οὐδέποτε 10 γιγνομένης περί αὐτὸν ἐκστάσεως καὶ μεταβολῆς, άλλ' έτέρφ τινί θεφ, μάλλον δε δαίμονι τεταγμένφ 894 περί την έν φθορά και γενέσει φύσιν, τοῦτο ποιείν καὶ πάσχειν προσήκου ώς δήλόν έστιν ἀπὸ τῶν δυομάτων εὐθὺς οἶον ἐναντίων ὄντων καὶ ἀντιφώ-15 νων. λέγεται γάο δ μεν Απόλλων δ δε Πλούτων. καὶ δ μεν Δήλιος δ δ' 'Αιδωνεύς, καὶ δ μεν Φοῖβος δ δε Σκότιος και παρ' & μεν αι Μοῦσαι και ή Μυημοσύνη, παρ' φ δ' ή Λήθη καὶ ή Σιωπή: και δ μεν Θεώριος και Φαναΐος, δ δέ

20 'Νυκτός ἀιδυᾶς ἀεργηλοϊό θ' "Υπνου κοίρανος.' και δ μέν

'βροτοίσι θεῶν ἔχθιστος ἀπάντων,' Β πρὸς ὃν δὲ Πίνδαρος εἴρηκεν οὐκ ἀηδῶς 'κατεκρίθη δὲ θνατοῖς ἀγανώτατος ἔμμεν.'

2 παίζει] cf. Bywater p. 33 13 προσήπον R: προσήπεν 20 Bergkius 3 p. 719 & idem: τε 22 βροτοΐοι δεῶν] βροτοΐοιν ἐὰν mei codd. cf. Hom. I 158 23 Πίνδαρος] Bergkius 1 p. 433 24 δὲ δνατοῖς ἀγανώτατος W ex p. 413 c. 1102 f.: δεονατοῖς ἀγονώτατος είκότως οὖν δ Εὐοιπίδης εἶπε 'λοιβαὶ νεκύων φθιμένων

αοιδαί, τὰς χουσοκόμας 'Απόλλων οὐκ ἐνδέχεται'

καὶ πρότερος ἔτι τούτου δ Στησίχορος, μάλα τοι μάλιστα

παιγμοσύνας τε φιλεί μολπάς τ' 'Απόλλων, κάδεα δὲ στοναχάς τ' 'Αίδας ἔλαχε.' Σοφοκλῆς δὲ καὶ τῶν ὀοράνων ἐκατέρω ποοσνέμων ἐκάτερον δῆλός ἐστι διὰ τούτων,

'οὐ νάβλα χωχυτοῖσιν οὐ λύρα φίλα'.

και γὰρ ὁ αὐλὸς ὀψὲ και πρώην ἐτόλμησε φωνήν 'ἐφ' C ίμερτοϊσιν' ἀφιέναι· τὸν δὲ πρῶτον χρόνον εἴλκετο πρὸς τὰ πένθη, και τὴν περὶ ταῦτα λειτουργίαν οὐ μάλ' ἔντιμον οὐδὲ φαιδρὰν εἶχεν, εἶτ' ἐμίχθη πάντα 15 πᾶσι. μάλιστα δὲ τὰ θεῖα πρὸς τὰ δαιμόνια συγχέοντες εἰς ταραχὴν αὐτοὺς κατέστησαν. ἀλλά γε τῷ Ε τό 'γνῶθι σαυτόν' ἔοικέ πως ἀντικεῖσθαι καὶ τρόπον τινὰ πάλιν συνάδειν· τὸ μὲν γὰρ ἐκπλήξει και σεβασμῷ πρὸς τὸν θεὸν ὡς ὅντα διὰ παντὸς 20 ἀναπεφώνηται, τὸ δ' ὑπόμνησίς ἐστι τῷ θνητῷ τῆς περὶ αὐτὸν φύσεως καὶ ἀσθενείας.

¹ Εὐριπίδης] Suppl. 975 2 λοιβαί | λοιβαί τε Euripides 3 τὰς idem: ἃς ὁ 5 Στησίχορος] Bergkius 3 p. 224 6 μάλιστα] μελιστᾶν Bergkius 7 τε idem 8 κάδεα δὲ idem: κήδεά τε 9 Σοφοκλῆς] Nauck p. 311 11 οὐ νάβλα Sophocles: ἐν αὐλᾶ νεὶ οὐ ναῦλα 12 αὐλός] αὐτὸς mei codd. 13 ἐφ' [μερτοῖσιν] ἐφινερθίσιν mei 14 λειτουργίαν R: αὐτουργίαν 15 πάντα πᾶσι Εmperius: παντάπασι 17 αὐτοὺς? 18 σαυτόν *: σεαυτόν

ici,64

D

ΤΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ.

Πρῶτα, ΒΑΣΙΛΟΚΛΗΣ, ΦΙΛΙΝΟΣ. Δεύτερα, ΦΙΛΙΝΟΣ, ΔΙΟΓΕΝΙΑΝΟΣ, ΘΕΩΝ, ΣΑΡΑΠΙΩΝ, ΒΟΗΘΟΣ, ΕΞΗΓΗΤΑΙ.

1. ΒΑΣΙΛΟΚΛΗΣ. 'Εσπέραν ἐποιήσατε βαθεΐαν, ὁ Φιλίνε, διὰ των ἀναθημάτων παραπέμποντες τὸν Ε ξένου' έγὸ γὰρ ὑμᾶς ἀναμένων ἀπηγόρευσα.

ΦΙΛΙΝΟΣ. Βραδέως γὰρ ὡδεύομεν, ὡ Βασιλόκλεις, σπείροντες λόγους καὶ θερίζοντες εὐθὺς μετὰ
μάχης ὑπούλους καὶ πολεμικούς, ώσπερ οί Σπαρτοί,
βλαστάνοντας ἡμέν καὶ ὑποφυομένους κατὰ τὴν ὁδόν.

ΒΑΣ. Έτερον οὖν τινα δεήσει παρακαλεῖν τῶν 15 παραγεγονότων, ἢ σὰ βούλει χαριζόμενος ἡμῖν διελ- F θεῖν, τίνες ἡσαν οί λόγοι καὶ τίνες οί λέγοντες;

ΦΙΛ. Έμον, ώς ἔοικεν, ὁ Βασιλόκλεις, τὸ ἔργον. τῶν γὰρ ἄλλων οὐδενὶ ράδίως ἀν ἐντύχοις κατὰ πόλιν· τοὺς γὰρ πλείστους ἐώρων αὖθις εἰς τὸ

3-6 ΤΑ ΠΡΟΣΩΠΑ — ΕΞΗΓΗΤΑΙ] om. mei. Item omissa sunt hic et infra personarum (ΒΑΣΙΛΟΚΛΗΣ, ΦΙΛΙ-ΝΟΣ cett.) nomina 15 διελεῖν codd. mei Κωρύκιον τῷ ξένφ καὶ τὴν Λυκουρίαν συνανα-βαίνοντας.

ΒΑΣ. Ή φιλοθεάμων τις ήμιν και περιττώς φιλήκοός έστιν δ ξένος.

ΦΙΛ. Φιλόλογός γε καὶ φιλομαθής ἐστι μᾶλλον. 5 οὐ μὴν ταῦτα μάλιστα θαυμάζειν ἄξιον, ἀλλὰ πρα395 ότης τε πολλὴν χάριν ἔχουσα, καὶ τὸ μάχιμον καὶ διαπορητικὸν ὑπὸ συνέσεως, οὕτε δύσκολον οὕτ' ἀντίτυπον πρὸς τὰς ἀποκρίσεις ὅστε καὶ βραχὺ συγγενόμενον εὐθὺς εἰπεῖν 'τέκος ἀγαθοῦ πατρός.' 10 οἶσθα γὰρ Διογενιανὸν ἀνδρῶν ἄριστον.

ΒΑΣ. Αὐτὸς μὲν οὐκ είδον, ὁ Φιλῖνε, πολλοίς δ' ἐντετύχηκα καὶ τὸν λόγον καὶ τὸ ἡθος τάν-δρὸς ἰσχυρῶς ἀποδεχομένοις, ὅμοια δὲ τούτοις ἕτερα περὶ τοῦ νεανίσκου λέγουσιν. ἀλλὰ τίν' ἀρχὴν 15 ἔσχον οἱ λόγοι καὶ πρόφασιν;

2. ΦΙΔ. Ἐπέραινον οι περιηγηται τὰ συντεταγμένα, μηδὲν ἡμῶν φροντίσαντες δεηθέντων ἐπιτεμεῖν τὰς ῥήσεις καὶ τὰ πολλὰ τῶν ἐπιγραμμάτων. τὸν δὲ ξένον ἡ μὲν ἰδέα καὶ τὸ τεχνικὸν τῶν ἀν-20 Β δριάντων μετρίως προσήγετο, πολλῶν καὶ καλῶν ἔργων ὡς ἔοικε θεατὴν γεγενημένον ἐθαύμαζε δὲ τοῦ χαλκοῦ τὸ ἀνθηρὸν ὡς οὐ πίνω προσεοικὸς οὐδ' ἰῷ, βαφῆ δὲ κυάνου στίλβοντος, ῶστε καὶ παίξαί τι πρὸς τοὺς ναυάρχους (ἀπ' ἐκείνων γὰρ 25

⁴ φιλήποος Μ: φιλιπός 5 γε W: δε 7 τδ] malim τι 15 άρχην W: ετέραν άρχην 17 επέραινον εξπεν? 22 έθαύμαζε Basileensis: έθαύμαζον 24 ἰῷ*: ἴω πυάνου Stegmanuus: πυανοῦ 25 παίξαί τι *: πέμψαί τι ναυάρχους Amyotus: νεάρχους

ήρκται της θέας) οίον άτεχνῶς θαλαττίους τη χρόα και βυθίους έστωτας. 'ἄρ' οὖν' ἔφη 'κρᾶσίς τις ἡν καὶ φάρμαξις τῶν πάλαι τεχνιτῶν περὶ τὸν χαλκόν, ῶσπερ ή λεγομένη τῶν ξιφῶν στόμωσις ἦς ἐκλι-5 πούσης έκεχειρίαν έσχεν έργων πολεμικών δ χαλκός;' τὸν μὲν γὰο Κορίνθιον οὐ τέχνη ἀλλὰ συντυχία της χρόας λαβείν το κάλλος, έπινειμαμένου πυρός οίκιαν έχουσάν τι χουσού και άργύρου, πλείστον δὲ χαλκὸν ἀποκείμενον: ὧν συγχυθέντων καί C 10 συντακέντων, ὄνομα τοῦ χαλκοῦ τῷ μείζονι τὸ πλῆθος παρέσχεν. δ δε Θέων υπολαβών 'άλλον' έφη 'λόγον ήμετς ακηκόαμεν πανουργέστερον' ώς ανήρ έν Κορίνθω χαλκοτύπος, έπιτυχών θήκη χουσίον έγούση πολύ και δεδοικώς φανερός γενέσθαι, κατά 15 μικρον αποκόπτων και υπομιγνύς ατρέμα τῷ χαλκῷ, θαυμαστήν λαμβάνοντι κρᾶσιν, ἐπίπρασκε πολλοῦ διὰ τὴν χρόαν καὶ τὸ κάλλος ἀγαπώμενον. ἀλλὰ καλ ταύτα κάκεινα μύθός έστιν. ήν δέ τις ώς έοικε μίξις καὶ ἄρτυσις, ώς που καὶ νῦν ἀνακεραν-20 υύντες ἀργύρφ χουσὸν ίδίαν τινὰ καὶ περιττήν D έμοι δε φαινομένην νοσώδη χλωρότητα και φθοράν ἀκαλλη παρέχουσι.'

3. 'Τίν' οὖν αιτίαν' ἔφη δ Διογενιανός 'οἴει της ἐνταῦθα τοῦ χαλκοῦ χοόας γεγονέναι;' καὶ δ

⁴ ita Abreschius: ἐπλειπούσης 6 οὐ τέχνη ἀλλὰ συντυχία (ita quidem BE) τῆς χο. λαβεῖν τὸ πάλλος ἐποίησεν an post λαβεῖν inserendum φασιν? 10 τὸ μεῖζον πλῆθος Stegmannus. Sed ordo verborum vid. esse τὸ πλῆθος τοῦ χαλκοῦ παρέσχεν ὄνομα (τοῦ χαλκοῦ) τῷ μείζονι (sc. μέρει τοῦ χαλκοῦ)

24 χρόας Duebnerus: χοριᾶς

Θέων 'ὅταν' ἔφη 'τῶν πρώτων καὶ φυσικωτάτων καὶ ἐσομένων καὶ ὄντων, πυρὸς καὶ γῆς καὶ ἀέρος καὶ ὕδατος, μηδὲν ἄλλο τῷ χαλκῷ πλησιάζη μηδ' ὁμιλῆ πλὴν μόνος ὁ ἀήρ, δῆλός ἐστιν ὑπὸ τούτου πεπουθὼς καὶ διὰ τοῦτον ἐσχηκὼς ἢν ἔχει διαφορὰν 5 ἀεὶ συνόντα καὶ προσκείμενον ἢ

'τουτί μέν ἤδεις πρίν Θέογνιν γεγονέναι'

κατά τὸν κωμικόν, ἢν δ' ἔχων φύσιν δ ἀὴρ ἦ τε Ε γρώμενος δυνάμει κατά τὰς ἐπιψαύσεις ἐπικέγρωκε τὸν χαλκὸν ἐπιθυμεῖς μαθεῖν;' φήσαντος δὲ τοῦ 10 Διογενιανού, 'καὶ γὰρ έγώ' εἶπεν 'ὧ παῖ' ζητῶμεν οὖν κοινη καὶ πρότερον, εἰ βούλει, δι' ἢν αἰτίαν μάλιστα των ύγρων αναπίμπλησιν ίου τούλαιον ού γὰο αὐτόν γε δήπου τῷ χαλκῷ ποοστοίβεσθαι τὸν ίου, ατε δή καθαρου αύτφ και άμιαντου πλησιά- 15 ζοντα.' 'οὐδαμῶς' εἶπεν ὁ νεανίας 'ἄλλο δ' αὐτῷ μοι δοκεί τούτου το αίτιον υπάργειν λεπτώ γάρ όντι και καθαρώ και διαυγεί προσπίπτων δ ίδς F έχφανέστατός έστιν, έν δè τοῖς ἄλλοις ὑγροῖς ἀφανίζεται.' καὶ ὁ Θέων 'εὖν'' εἶπεν 'ὧ παῖ, καὶ καλῶς' 20 σκόπει δ' εί βούλει καὶ τὴν ὑπ' 'Αριστοτέλους αίτίαν λεγομένην.' 'άλλὰ βούλομαι' εἶπε. 'φησί τοίνυν των μεν άλλων ύγρων έπιόντα διέχειν άδή-

³ μηδέν Basileensis: και μηδέν 7 τουτί Cobetus: τοῦτο. cf. Kock. Fragm. Com. 3 p. 495 ἤδεις Turnebus (ἤδειν p. 777 c). Eius loco lac. in codd. 11 litt. in E 13 ἀναπίμπλησιν] sc. ὁ ἀὴς 14 αὐτὸν *: ἀὐτὸ 17 τούτον Turnebus: τοῦτο 20 καλῶς R. Lacuna 7 litt. (in E) εἶπεν Χ: εἰπεῖν

λως και διασπείρεσθαι τον ίον, άνωμάλων των πόρων και μανών όντων τοῦ δ' έλαίου τῆ πυκνότητι στέγεσθαι και διαμένειν άθροιζόμενον. ἀν οὖν και αὐτοί τι τοιοῦτον ὑποθέσθαι δυνηθώμεν, οὐ παντάπασιν ἀπορήσομεν ἐπφδῆς και παραμυθίας πρὸς τὴν ἀπορίαν.'

4. Ως οὖν ἐκελεύομεν καὶ συνεχωροῦμεν, ἔφη 896 τὸν ἀέρα τὸν ἐν Δελφοῖς, πυκνὸν ὄντα καὶ συνεχή καὶ τόνον ἔγοντα διὰ τὴν ἀπὸ τῶν ὀρῶν ἀνάκλασιν 10 καλ άντέρεισιν, έτι καλ λεπτόν είναι καλ δηκτικόν, ως που μαρτυρεί και τὰ περί τὰς πέψεις τῆς τροφης. ενδυόμενον οδν ύπο λεπτότητος και τέμνοντα τὸν γαλκὸν ἀναγαράσσειν πολύν ἰὸν έξ αὐτοῦ καὶ γεώδη, στέγειν δε τοῦτον αὖ πάλιν καὶ πιέζειν, τῆς 15 πυκνότητος διάχυσιν μη διδούσης, τὸν δ' ὑφιστάμενον αὐτοῦ διὰ πληθος έξανθεῖν καὶ λαμβάνειν αὐγὴν καὶ γάνωμα περὶ τὴν ἐπιφάνειαν. ἀποδεξα- Β μένων δ' ήμων, δ ξένος έφη την έτέραν άρχειν ύπόθεσιν πρός τον λόγον. 'ή δε λεπτότης' έφη 'δόξει 20 μεν ύπεναντιοῦσθαι καὶ πρὸς τὴν λεγομένην πυκνότητα τοῦ ἀέρος, λαμβάνεται δ' οὐκ ἀναγκαίως αὐτὸς γάρ ύφ' έαυτοῦ παλαιούμενος δ χαλκός ἀποπνεί καλ μεθίησι τὸν ἰόν, ὃν ή πυκνότης συνέχουσα καὶ παγυούσα ποιεί έμφανη διὰ τὸ πληθος.' ὑπολαβὼν δ' 25 δ Θέων, 'τι νάρ' είπεν 'ὧ ξένε, κωλύει ταὐτὸν είναι

¹ τῶν πόρων R. Eius loco lacuna in codd. 8 litt. in E 2 μανῶν ὅντων Vulcobius: μενόντων 15 διάχυσιν Anonymus. Lacuna (9 litt. in E) 16 αὐτοῦ R: αὐτ' cum lac. 2 litt. in E 25 ταὐτὸν *: ταὐτὸ

και λεπτον και πυκνόν, ώσπες τὰ σηςικὰ και τὰ βύσσινα τῶν ὑφασμάτων, ἐφ' ὧν και Όμηςος εἶπε 'καιροσέων δ' ὀθονῶν ἀπολείβεται ὑγοὸν ἔλαιον',

ένδεικνύμενος την ἀκρίβειαν καὶ λεπτότητα τοῦ C ὕφους τῷ μὴ προσμένειν τὸ ἔλαιον ἀλλ' ἀπορρεῖν 5 καὶ ἀπολισθάνειν, τῆς λεπτότητος καὶ πυκνότητος οὐ διιείσης; καὶ μὴν οὐ μόνον πρὸς τὴν ἀναχάραξιν τοῦ ἰοῦ χρήσαιτ' ἄν τις τῆ λεπτότητι τοῦ ἀέρος, ἀλλὰ καὶ τὴν χρόαν αὐτὴν ποιεῖν ἔοικεν ἡδίονα καὶ γλαυκοτέραν, ἀναμιγνύουσα τῷ κυάνῷ φῶς καὶ 10 αὐ γήν.'

5. Έκ τούτου γενομένης σιωπης, πάλιν οι περιηγηται προεχειρίζοντο τὰς δήσεις. χρησμοῦ δέ τινος ἐμμέτρου λεχθέντος, οἶμαι, περι τῆς Αἴγωνος τοῦ ᾿Αργείου βασιλείας, πολλάκις ἔφη θαυμάσαι τῶν ἐπῶν 15 δ Διογενιανός, ἐν οἶς οι χρησμοι λέγονται, τὴν φαυλότητα και τὴν εὐτέλειαν. καίτοι μουσηγέτης δ θεός, και τῆς λεγομένης λογιότητος οὐχ ἤττον αὐτῷ Ταλὸν ἢ τῆς περι μέλη και ἀδὰς εὐφωνίας μετεῖναι, και πολὺ τὸν Ἡσίοδον εὐεπεία και τὸν Ὅμηρον 20 ὑπερφθέγγεσθαι 'τοὺς δὲ πολλοὺς τῶν χρησμῶν δρῶμεν και τοῖς μέτροις και τοῖς ὀνόμασι πλημμελείας και φαυλότητος ἀναπεπλησμένους.' παρὼν οὖν

² $^{\prime\prime}$ Ομηφος] η 107 3 καιφοσέων] και ων lacuna intercedente BE. καιφονσσέων Larochius $^{\prime\prime}$ δθονέων Homerus 7 διιείσης R: διίησι 8 τις $^{\prime\prime}$ 9 αθτήν] αΰτη Emperius praeter necessitatem 10 κνάνω Stegmannus: κνανώ 13 προνχειρίζοντο? 19 καλὸν $^{\prime\prime}$ $^{\prime\prime}$ τὸ καλὸν εύφωνίας idem: καὶ εύφωνίας 22 ὁρώμεν, είπεν?

'Αθήνηθεν δ ποιητής Σαραπίων 'εἶτ' ἔφη 'ταῦτα τὰ ἔπη τοῦ θεοῦ πιστεύντες είναι, τολμώμεν αὐ πάλιν, ως λείπεται κάλλει των Όμήρου και Ήσιόδου, λέγειν, και οὐ χρησόμεθα τούτοις ώς ἄριστα καί 5 κάλλιστα πεποιημένοις, έπανορθούμενοι την αύτων κρίσιν προκατειλημμένην ύπὸ φαύλης συνηθείας; ύπολαβών οὖν Βόηθος δ γεωμέτρης (οἶσθα γὰρ τὸν άνδρα μεταταττόμενον ήδη πρός τον Έπίκουρον), Ε 'ἆρ' οὖν' ἔφη 'τὸ τοῦ ζωγράφου Παύσωνος ἀκή-10 κοας;' 'οὐκ ἔγωγ'' εἶπεν ὁ Σαραπίων. 'άλλὰ μὴν άξιον. έκλαβων γαρ ως ξοικεν ίππον αλινδούμενον γράψαι τρέχοντ' έγραψεν. άγανακτοῦντος δὲ τάνθρώπου, γελάσας δ Παύσων κατέστρεψε τον πίνακα καὶ γενομένων ἄνω τῶν κάτω, πάλιν ὁ ἵππος 15 οὐ τρέχων άλλ' άλινδούμενος έφαίνετο. τοῦτό φη- Γ σιν δ Βίων ενίους των λόγων πάσχειν, δταν άναστρέφωσι. διὸ καὶ τοὺς χρησμοὺς ἔνιοι φήσουσιν εὖ καὶ καλῶς ἔχειν, ὅτι τοῦ θεοῦ εἰσιν ἄλλοι τοῦ θεοῦ μὴ εἶναι, ὅτι φαύλως ἔχουσιν, ἐκεῖνο μὲν γὰρ 20 έν άδήλω, το δ' ούχ εὖ τὰ ἔπη πεποιῆσθαι τὰ περί τούς χρησμούς και σοι κριτή δήπουθεν, ὁ φίλε Σαραπίων, είπεν, έναργές έστι. ποιήματα γάρ γράφεις τοῖς μέν πράγμασι φιλοσόφως καὶ αὐστηρῶς, δυνάμει δε και χάριτι και κατασκευή τη περί λέξιν

¹ Σαραπίων * hic et infra: σεραπίων 2 τολμώμεν M: τὸ ἄμωμον 3 λείπεται R: λέγεται 4 και ού Duebnerus: ού 5 αύτῶν *: αὐτῶν 16 ἀναστραφῶσι Perizonius εὐ καὶ καλῶς *: οὐ καλῶς ἄλλοι Perizonius: ἀλλὰ ούκ εδ τὰ ἔπη supplevi cum W. Lac. in codd. (18 litt. in E) πεποιήσθαι W: πεπονήσθαι 22 γάο R: μεν γάο 24 τη Κ 3

έοικότα τοῖς 'Ομήρου καὶ 'Ησιόδου μᾶλλου ἢ τοῖς ὑπὸ τῆς Πυθίας ἐκφερομέΦοις.'

- 6. Καὶ ὁ Σαραπίων 'νοσοῦμεν γάρ' εἶπεν 'ὧ Βόηθε, και τὰ ὧτα και τὰ ὄμματα, συνειθισμένοι διὰ τουφήν καὶ μαλακίαν τὰ ήδίω καλὰ νομίζειν 5 897 καὶ ἀποφαίνεσθαι. τάχα δὴ μεμψόμεθα τὴν Πυθίαν, ότι Γλαύκης οὐ φθέγγεται τῆς κιθαρφδοῦ λιγυρώτερον, οὐδὲ χριομένη μύροις οὐδ' άλουργίδας άμπεχομένη κάτεισιν είς τὸ ἄδυτον, οὐδ' ἐπιθυμιὰ κασίαν ἢ λήδανον ἢ λιβανωτὸν ἀλλὰ δάφνην καὶ 10 κρίθινον άλευρον. οὐχ ὁρᾶς, εἶπεν, ὅσην χάριν ἔχει τὰ Σαπφικά μέλη κηλούντα καὶ καταθέλγοντα τούς άκροωμένους; 'Σίβυλλα δε μαινομένω στόματι' καθ' ' Ηράκλειτον 'άγέλαστα καλ άκαλλώπιστα καλ άμύριστα φθεγγομένη, χιλίων έτων έξικνεϊται τη φωνή διά 15 τὸν θεόν.' δ δὲ Πίνδαρος 'ἀκοῦσαι' φησί τοῦ θεοῦ Β του Κάδμου μουσικάν δρθάν' ούχ ήδεταν ούδε τουσεοαν οὐδ' ἐπικεκλασμένην τοῖς μέλεσιν. ήδονην γάρ οὐ προσίεται τὸ ἀπαθές καὶ ἁγνόν, ἀλλ' ἐνταῦθα μετὰ τῆς "Ατης έρρίφη καὶ τὸ πλεῖστον αὐτῆς καὶ 20 ώς ἔοικεν είς τὰ ὧτα τῶν ἀνθρώπων συνερρύηκεν.'
 - 7. Εἰπόντος δὲ ταῦτα τοῦ Σαραπίωνος, ὁ Θέων μειδιάσας 'ὁ Σαραπίων μέν' εἶπε 'τὸ εἰωθὸς ἀπο-

³ εἶπεν ὧ Basileensis: ἔν τε νῷ 8 χριομένη Vulcobius: χριομένην ita R: ἀμπεχομένην 9 κάτεισιν εἰς τὸ ἀδυτον οὐδ' R: καί τισιν εἰς τὸ οὐδὲ 9 κασίαν Duebnerus: κασσίαν 14 Ἡράκλειτον] Bywater p. 5 15 ἐτέων ἐξικνέεται idem 16 Πίνδαρος] Bergk. 1 p. 380 16 ἀκούσας codd. mei (ΒΕ) μουσικάν Απγοτus: οὐ μουσικάν 20 Ἅτης Vulcobius (cf. Hom. Τ 126): ἀὐτῆς

δέδωκε τῷ τρόπῳ, λόγου περί "Ατης καὶ ἡδονῆς παραπεσόντος ἀπολαύσας ήμεις δ' ὧ Βόηθε, καν ή φαυλότερα τῶν Όμήρου ταῦτα τὰ ἔπη, μη νομίζωμεν αὐτὰ πεποιηκέναι τὸν θεόν, ἀλλ' ἐκείνου τὴν 5 άργην της κινήσεως ένδιδόντος, ως έκάστη πέφυκε C κινεϊσθαι των προφητίδων. και γάρ εί γράφειν έδει μη λέγειν τους χρησμούς, ούκ αν οίμαι του θεου τα γράμματα νομίζοντες έψέγομεν, δτι λείπεται καλλιγραφία των βασιλικών. οὐ γὰρ ἔστι θεοῦ ἡ γῆρυς 10 οὐδ' δ φθόγγος οὐδ' ή λέξις οὐδὲ τὸ μέτρον άλλὰ τῆς γυναικός έκεῖνος δὲ μόνας τὰς φαντασίας παρίστησι καί φως έν τη ψυγή ποιεί πρός το μέλλον. δ γάρ ενθουσιασμός τοιοῦτόν έστι. καθόλου δ' είπείν, ύμας τούς τοῦ Ἐπικούρου προφήτας (δηλος 15 γαρ εἶ καὶ αὐτὸς ὑποφερόμενος) οὐκ ἔστι διαφυγεῖν, ἀλλὰ κἀκείνας αἰτιᾶσθε τὰς πάλαι προφήτι- D δας ώς φαύλοις ποιήμασι χρωμένας, καλ τὰς νῦν καταλογάδην καὶ διὰ τῶν ἐπιτυχόντων ὀνομάτων τούς χρησμούς λεγούσας, δπως ύμιν ακεφάλων καί 20 λαγαρών μέτρων καί μειούρων εὐθύνας μη ὑπέχωσι. καὶ δ Διογενιανὸς 'μὴ παίζ' είπεν 'ὧ ποὸς θεῶν, άλλα διάλυσον ήμεν ταύτην την άπορίαν κοινήν οδσαν. οὐδείς γὰρ ἔστιν Ελλήνων, δς οὐκ αίτίαν ἐπιζητει και λόγου, πως πέπαυται το μαντειον έπεσι 25 καλ λόγοις χρώμενου.' ὑπολαβὼν οὖν ὁ Θέων 'ἀλλὰ

¹ Ατης και Duebnerus: αὐτῆς τῆς 2 καν ἦ καν ἦ καν ῷ ἢ? 8 ita Abreschius: καιλιγραφία 16 κάκείνας W: κακίας αἰτιᾶσθε Leonicus: αἰτιᾶσθαι 28 Ἑιλήνων Stegmannus: ἀλλήλων 24 πῶς Duebnerus: ὡς 25 καὶ λόγοις] καὶ ἄλλοις μέτροις R ex p. 402 b

και νῦν' εἶπεν 'ὧ παῖ, δοκοῦμεν ἐπηφεία τινὶ τοὺς περιηγητὰς ἀφαιρεῖσθαι τὸ οἰκεῖον ἔργον. ἔασον οὖν Ε γενέσθαι τὸ τούτων πρότερον, εἶτα περὶ ὧν βούλει καθ' ἡσυχίαν διαπορήσεις.'

8. "Ήδη δὲ προϊόντες ἡμεν κατὰ τὸν Ἱέρωνος ἀν- 5 δριάντα τοῦ τυράννου καὶ τῶν μὲν ἄλλων ὁ ξένος είδως απαντα παρείγεν δμως ύπ' εὐκολίας ακροατήν αύτον ακούσας δ' ότι κίων τις έστως άνω χαλκούς 'Ιέρωνος ἔπεσεν αὐτομάτως τῆς ἡμέρας ἐκείνης, ἡ τὸν Ίέρωνα συνέβαινεν ἐν Συρακούσαις τελευτᾶν, 10 έθαύμασε. κάγὰ τῶν ὁμοίων ἄμα συνανεμίμνησκον, οία δή του Ίέρωνος μεν του Σπαρτιάτου, δτι πρό τῆς έν Λεύκτροις αὐτῷ γενομένης τελευτῆς έξέπεσον οί F δφθαλμοί τοῦ ἀνδριάντος, οί δ' ἀστέρες ήφανίσθησαν οθς Λύσανδρος ανέθημεν από της εν Alvoc 15 ποταμοίς ναυμαγίας. δ δ' αὐτοῦ τοῦ Λυσάνδρου λίθινος ανδριάς έξήνθησεν αγρίαν λόγμην καλ πόαν τοσαύτην τὸ πληθος, ώστε κατακρύψαι τὸ πρόσωπον. έν δε τοις Σικελικοίς των 'Αθηναίων άτυχήμασιν αι τε χρυσαι του φοίνιχος ἀπέρρεον βάλανοι, 20 καὶ τὴν ἀσπίδα τοῦ Παλλαδίου κόρακες περιέκοπτον. δ δε Κνιδίων στέφανος, δυ Φαρσαλία τη δρχηστρίδι Φιλόμηλος δ Φωκέων τύραννος έδωρήσατο, μεταστασαν αὐτὴν ἐκ τῆς Ελλάδος εἰς τὴν Ἰταλίαν, απώλεσεν εν Μεταποντίφ παίζουσαν περl τον νεών 25 398 τοῦ ἀπόλλωνος · δρμήσαντες γὰρ ἐπὶ τὸν στέφανον οί νεανίσκοι και μαχόμενοι περί του χρυσίου πρός

12 'Ιέρωνος cf. Xenoph. Hist. Gr. VI 4, 9 16 τοῦ] om. BE et omitti potest

άλλήλους διέσπασαν την άνθρωπον. 'Αριστοτέλης μεν οὖν μόνον Όμηρον έλεγε κινούμενα ποιείν ονόματα διὰ τὴν ἐνέργειαν ἐγὼ δὲ φαίην ἂν καὶ τῶν άναθημάτων τὰ ένταυθοί μάλιστα συγκινείσθαι καί 5 συνεπισημαίνειν τῆ τοῦ θεοῦ προνοία καὶ τούτων μέρος μηδεν είναι κενόν μηδ' άναίσθητον, άλλά πεπλησθαι πάντα θειότητος. καὶ δ Βόηθος 'ναί' είπεν· ζού γάρ άρκει τον θεον είς σωμα καθειογυύναι θυητὸν απαξ έκάστου μηνός, άλλὰ καὶ λίθφ Β 10 παντί και γαλκώ συμφυράσομεν αὐτόν, ώσπερ οὐκ έγοντες άξιόγρεων των τοιούτων συμπτωμάτων την τύχην δημιουργόν καλ ταὐτόματον.' 'εἶτ'' ἔφην έγω τύχη σοι δοκεί καλ αὐτόματον των τοιούτων ξκαστον έοικέναι, καλ πιθανόν έστι τὰς ἀτόμους 15 έξολισθείν και διαλυθήναι και παρεγκλίναι μήτε πρότερον μήθ' ύστερον, άλλὰ κατ' έκεινον τὸν χρόνον, έν δ των αναθέντων ξκαστος ή γειρον έμελλε πράξειν ἢ βέλτιον; καὶ σὲ μὲν Ἐπίκουρος ἀφελεῖ νῦν ώς ξοικεν ἀφ' ὧν είπεν ἢ ξγραψε πρὸ έτῶν τρια-20 ποσίων · δ θεὸς δ', εί μὴ συνείρξειε φέρων έαυτὸν C είς απαντα μηδ' άνακερασθείη πασιν, ούκ αν σοι δοκοίη κινήσεως άρχην καλ πάθους αιτίαν παρασχείν οὐδενὶ τῶν ὄντων;

9. Τοιαῦτα μὲν ἐγὰ ποὸς τὸν Βόηθον ἀπεκρι-25 νάμην, ὅμοια δὲ περὶ τῶν Σιβυλλείωι, ἐπειδή γὰρ

^{1 &#}x27;Αριστοτέλης] Rhet. III 11. cf Fragm. 130 (ed. Teubner.)
4 τάντανθὶ Abreschius 12 ταὐτόματον *: τὸ αὐτόματον
14 ἐοικέναι | πεποιηκέναι? 15 διαχνθήναι Usenerus 16 ἀλλὰ | ἀλλ ἢ? 22 αἰτίαν Leonicus: ἐστίαν

έστημεν κατά την πέτραν γενόμενοι την κατά τὸ βουλευτήριου, έφ' ής λέγεται καθίζεσθαι την πρώτην Σίβυλλαν έκ τοῦ Ελικώνος παραγενομένην ύπο των Μουσων τραφείσαν (ένιοι δέ φασιν έχ Μαλιέων άφικέσθαι Λαμίας οὐσαν θυγατέρα τῆς Ποσειδω-5 νος), δ μέν Σαραπίων έμνήσθη των έπων, έν οίς D υμνησεν έαυτήν, ώς οὐδ' ἀποθανοῦσα λήξει μαντικής άλλ' αὐτή μεν έν τη σελήνη περίεισι τὸ καλούμενον φαινόμενον γενομένη πρόσωπον, τῷ δ' άέρι τὸ πνεῦμα συγκραθεν έν φήμαις ἀεὶ φορήσεται 10 καλ κληδόσιν έκ δε τοῦ σώματος μεταβαλόντος έν τῆ γῆ πόας καὶ ύλης ἀναφυομένης, βοσκήσεται ταύτην ίερα θρέμματα, χρόας τε παντοδαπάς ίσχοντα καί μορφάς καί ποιότητας έπί των σπλάγγνων άφ' ών αί προδηλώσεις ἀνθρώποις τοῦ μέλλοντος. δ δὲ 15 Βόηθος έτι μᾶλλον ήν φανερός καταγελών του δέ Ε ξένου είπόντος, ώς, εί καὶ ταῦτα μύθοις ἔοικεν, άλλα ταίς γε μαντείαις έπιμαρτυρούσι πολλαί μέν άναστάσεις καὶ μετοικισμοί πόλεων Ελληνίδων, πολλαί δε βαρβαρικών στρατιών επιφάνειαι καὶ άναι- 20 ρέσεις ήγεμονιών ταυτί δε τα πρόσφατα καί νέα πάθη περί τε Κύμην καὶ Δικαιάρχειαν οὐχ ὑμνούμενα πάλαι καὶ ἀδόμενα διὰ τῶν Σιβυλλείων δ γρόνος ώσπερ δφείλων ἀποδέδωκεν, έκρήξεις πυρός όρείου και ζέσεις θαλασσίας, και πετρών και φλε- 25 γμονών ύπὸ πνεύματος άναρρίψεις, καὶ φθοράς πό-

3 sibóllar BE 4 ên Maliéar * (ên Maliaíar Clem. Alex. p. 358 Pott. ubi pro Σ idárog leg. Hoseidárog): els Maleára 8 art * R: art 16 malim tor ξ éror δ elhárotog 18 ye R: τ e 22 Dinaiáqzeiar * : δ inaiaqzíar

λεων άμα τοσούτων καὶ τηλικούτων, ὡς μεθ' ἡμέραν ἐπελθοῦσιν ἄγνοιαν εἶναι καὶ ἀσάφειαν ὅπου
κατφκηντο τῆς χώρας συγκεχυμένης; ταῦτα γὰρ εἰ Ϝ
γέγονε πιστεῦσαι χαλεπόν ἐστι, μή τί γε προειπεῖν
5 ἄνευ θειότητος.'

10. Καλ δ Βόηθος 'ποΐον γάρ' είπεν 'δ δαιμόνιε, τῆ φύσει πάθος ὁ χρόνος οὐκ ὀφείλει; τί δ' ἔστι των ατόπων και απροσδοκήτων περί γην η θάλατταν η πόλεις η ανδρας, δ τις αν προειπών ου τύχοι 10 γενομένου; καίτοι τοῦτό γε σχεδὸν οὐδὲ προειπείν έστιν άλλ' είπειν, μαλλον δε δίψαι και διασπείραι λόγους οὐκ ἔχοντας ἀρχὴν είς τὸ ἄπειρον· οἶς πλανωμένοις απήντησε πολλάκις ή τύγη καλ συνέπεσεν αὐτομάτως. διαφέρει γὰρ οἶμαι γενέσθαι τὸ ρηθὲν ἢ 15 δηθηναι τὸ γενησόμενον. δ γὰο είπων τὰ μὴ ὑπάοχοντα λόγος έν έαυτφ τὸ ήμαρτημένον έχων οὐ δικαίως αναμένει την έκ ταύτοματου πίστιν οὐδ' 399 άληθεί τεχμηρίφ χρηται τοῦ προειπείν ἐπιστάμενος τῷ μετὰ τὸ είπεῖν γενομένῳ, πάντα τῆς ἀπειρίας 20 φερούσης· μαλλον δ' δ μέν 'εικάζων καλως'. δν 'ἄριστον μάντιν' ἀνηγόρευκεν ή παροιμία, ἰγνοσκοποῦντι καὶ στιβεύοντι διὰ τῶν εὐλόγων τὸ μέλλον δμοιός έστι. Σίβυλλαι δ' αξται καλ Βάκιδες ώσπερ είς πόντον άτεκμάρτως τὸν χρόνον κατέβαλον καὶ 25 διέσπειραν ως έτυχε παντοδαπων ονόματα και ρήματα παθών και συμπτωμάτων οίς, γιγνομένων ένίων

¹⁷ ταὐτομάτον *: τοῦ αὐτομάτον 19 τῷ Emperius γενομένο idem: γενομένον 20 μᾶλλον R: καλ cum lac. 1—2 litt. cf. Nauck p. 674 26 oἶs] iungas cum ὁμοίως

ἀπὸ τύχης, ὁμοίως ψεῦδός ἐστι τὸ νῦν λεγόμενον, κὰν ὕστερον ἀληθῶς, εἰ τύχοι, γένηται.'

11. Τοιαύτα τοῦ Βοήθου διελθόντος, ὁ Σαραπίων 'δίκαιον' ἔφη 'τὸ ἀξίωμα περὶ τῶν οὕτως, ὡς
λέγει Βόηθος, ἀορίστως καὶ ἀνυποθέτως λεγομέ- 5
νων 'εὶ νίκη στρατηγῷ προείρηται, νενίκηκεν' 'εἰ
πόλεως ἀναίρεσις, ἀπόλωλεν.' ὅπου δ' οὐ μόνον
λέγεται τὸ γενησόμενον, ἀλλὰ καὶ πῶς καὶ πότε καὶ
μετὰ τί καὶ μετὰ τίνος, οὐκ ἔστιν εἰκασμὸς τῶν τάχα
γενησομένων ἀλλὰ τῶν πάντως ἐσομένων προδήλω- 10
σις. καὶ ταῦτ' ἔστιν εἰς τὴν 'Αγησιλάου χωλότητα·

'φράζεο δή, Σπάρτη, καίπερ μεγάλαυχος ἐοῦσα, μὴ σέθεν ἀρτίποδος βλάψη χωλὴ βασιλεία. δηρὸν γὰρ μόχθοι σε κατασχήσουσιν ἄελπτοι, C φθισίβροτόν τ' ἐπὶ κῦμα κυλινδομένου πολέμοιο.' 15

καὶ τὰ περὶ τῆς νήσου πάλιν, ἢν ἀνῆκεν ἡ πρὸ Θήρας καὶ Θηρασίας θάλασσα καὶ περὶ τὸν Φιλίππου καὶ Ῥωμαίων πόλεμον

'άλλ' δπότε Τρώων γενεά καθύπερθε γένηται
Φοινίκων έν άγῶνι, τότ' ἔσσεται ἔργα ἄπιστα· 20
πόντος μὲν λάμψει πῦρ ἄσπετον, ἐκ δὲ κεραυνῶν
πρηστῆρες μὲν ἄνω διὰ κύματος ἀίξουσιν
ἄμμιγα σὺν πέτρα, ἡ δὲ στηρίξεται αὐτοῦ
οὐ φατὸς ἀνθρώποις νῆσος· καὶ χείρονες ἄνδρες
χεροὶ βιησάμενοι τὸν κρείσσονα νικήσουσι.' 25

2 καν] και mei codd. άληθες Emperius 4 ώς X 11 ταῦτα] τοιαῦτα X 12 φράζεο δή κε] cf. Paus. 3, 8 13 βλάστη Pausanias 17 περί] τὰ περί? 23 σὺν πέτραις R ľ

τὸ γὰο ἐν ὀλίγω χρόνω 'Ρωμαίους τε Καρχηδονίων περιγενέσθαι καταπολεμήσαντας 'Αννίβαν, καλ Φί- D λιππον Αίτωλοζς συμβαλόντα καί 'Ρωμαίοις μάχη κρατηθηναι, καὶ τέλος έκ βυθοῦ νησον ἀναδῦναι 5 μετά πυρός πολλοῦ καὶ κλύδωνος ἐπιζέσαντος, οὐκ αν είποι τις ώς απήντησεν αμα πάντα και συνέπεσε κατά τύχην και αὐτομάτως, άλλ' ή τάξις έμφαίνει την ποόγνωσιν και το 'Ρωμαίοις ποο έτων όμου τι πεντακοσίων προειπεΐν τὸν χρόνον, ἐν ιἇ πρὸς ἄπαντα 10 τὰ ἔθνη πολεμήσοιεν ἄμα· τοῦτο δ' ἦν τὸ πολεμῆσαι τοις οίκεταις άποστασιν. εν τούτοις γάρ οὐδεν άτεκμαρτον οὐδε τυφλον άμφί τε τύχην ζητείν έν άπειοία δ λόγος άλλὰ πολλὰ τῆς πείρας ἐνέχυρα Ε δίδωσι καὶ δείκυυσι την όδόν, ή βαδίζει το πεπρω-15 μένον. οὐ γὰρ οἶμαί τιν' ἐρεῖν, ὅτι μετὰ τούτων ώς προερρήθη συνέπεσε κατά τύχην έπει τι κωλύει λέγειν έτερον, ώς οὐκ έγραψε τὰς Κυρίας ὑμῖν 'Επίπουφος, ὁ Βόηθε, δόξας, άλλ' ἀπὸ τύχης καλ αὐτομάτως οὕτω πρὸς ἄλληλα τῶν γραμμάτων συν-20 εμπεσόντων, ἀπετελέσθη τὸ βιβλίον;

12. "Αμα δὲ τούτων λεγομένων προήειμεν. ἐν δὲ τῷ Κορινθίων οἴκῷ τὸν. φοίνικα θεωμένοις τὸν χαλ- Ϝ κοῦν, ὅσπερ ἔτι λοιπός ἐστι τῶν ἀναθημάτων, οί περὶ τὴν ρίζαν ἐντετορευμένοι βάτραχοι καὶ ὕδροι θαῦμα τῷ Διογενιανῷ παρεῖχον, ἀμέλει δὲ καὶ ἡμῖν.

⁷ τύχην καὶ Stegmannus: τύχην 12 άμφί τε — πολλὰ] άφεῖται, ἄστε τύχην ζητεῖν ἐν ἀπειρία· ὁ δὲ λόγος ἄλλα τε κολλὰ? 15 ὅτι] ὅτι τι? 16 ὡς] ὡν? προερρέθη ΒΕ 17 ὑμῖν Usenerus (vid. Epicurea p. 342): ἡμῖν (μῖν ΒΕ praemissa lacunula 1—2 litt.)

οὕτε γὰρ φοίνιξ, ὡς ἔτερα δένδρα, λιμναϊόν ἐστι καὶ φίλυδρον φυτόν, οὕτε Κορινθίοις τι βάτραχοι προσήκουσιν, ὥστε σύμβολον ἢ παράσημον εἶναι τῆς πόλεως · ὥσπερ ἀμέλει Σελινούντιοί ποτε χρυσοῦν σέλινον ἀναθεῖναι λέγονται, καὶ Τενέδιοι τὸν 5 πέλεκυν ἀπὸ τῶν καρκίνων τῶν γιγνομένων περὶ 400 τὸ καλούμενον ᾿Αστέριον παρ᾽ αὐτοῖς · μόνοι γὰρ ὡς ἔοικεν ἐν τῷ χελωνίῳ τύπον πελέκεως ἔχουσι. καὶ μὴν αὐτῷ γε τῷ θεῷ κόρακας καὶ κύκνους καὶ λύκους καὶ ἱέρακας καὶ πάντα μᾶλλον ἢ ταῦτ᾽ εἶναι 10 προσφιλῆ τὰ θηρία νομίζομεν. ἐἰπόντος δὲ τοῦ Σαραπίωνος, ὅτι τὴν ἐξ ὑγρῶν ἠνίξατο τροφὴν τοῦ ἡλίου καὶ γένεσιν καὶ ἀναθυμίασιν ὁ δημιουργός, εἴθ᾽ Ὁμήρου λέγοντος ἀκηκοώς

'ἠέλιος δ' ἀπόρουσε λιπὼν περικαλλέα λίμνην' 15 εἴτ' Αἰγυπτίους έωρακὼς ἀρχὴν ἀνατολῆς παιδίον νεογνὸν γράφοντας ἐπὶ λωτῷ καθεζόμενον γελάσας Β ἐγώ 'ποῦ σὰ πάλιν' εἶπον 'ὧ χρηστέ, τὴν Στοὰν δευρὶ παρωθεῖς καὶ ὑποβάλλεις ἀτρέμα τῷ λόγῷ τὰς ἀνάψεις καὶ ἀναθυμιάσεις, οὐχ ὥσπερ αί Θετ- 20 ταλαὶ κατάγων τὴν σελήνην καὶ τὸν ἥλιον, ὡς ἐντεῦθεν ἀπὸ γῆς καὶ ὑδάτων βλαστάνοντας καὶ ἀρ-δομένους; ὁ μὲν γὰρ Πλάτων καὶ τὸν ἄνθρωπον οὐράνιον ἀνόμασε φυτόν, ὥσπερ ἐκ ρίζης ἄνω τῆς κεφαλῆς ὀρθούμενον ὑμεῖς δὲ τοῦ μὲν 'Εμπεδο- 25

¹² Σαραπίωνος] dat hic cod. Ε 14 'Ομήρου'] γ 1 15 ἀνόρουσε Homerus 16 ἀρχῆς ΒΕ 21 πατάγων] add. άλλ' ἀνάγων R 22 ἀρδομένους W: ἀρχομένους 23 Πλάτων] Tim. p. 90 a 25 'Εμπεδοπλέους| Mullach. 1 p. 7

κλέους καταγελάτε, φάσκουτος του ήλιου περί γηυ άνακλάσει φωτός οὐρανίου γενόμενου αὐθις

'άνταυγείν πρός όλυμπον άταρβήτοισι προσώποις' αὐτοί δὲ γηγενὲς ζῷον ἢ φυτὸν ελειον ἀποφαίνετε C ετον ήλιον, είς βατράχων πατρίδα η ύδρων έγγράφοντες. άλλὰ ταῦτα μέν είς την Στωικήν άναθώμεθα τραγωδίαν, τὰ δὲ τῶν γειροτεγνῶν πάρεργα παρέργως έξετάσωμεν. έν πολλοίς γάρ είσι χομψοί, τὸ δὲ ψυγρὸν οὐ πανταγοῦ καὶ περίεργον ἐκπεφεύ-10 γασιν. ώσπερ οὖν δ τὸν ἀλεκτρυόνα ποιήσας ἐπὶ τῆς γειρὸς τοῦ Απόλλωνος έωθινὴν ὑπεδήλωσεν ῶραν και καιρον έπιούσης άνατολης, ούτως ένταυθα τους βατράχους έαρινης ώρας φαίη τις αν γεγονέναι σύμβολον έν ή πρατείν ἄρχεται τοῦ ἀέρος ὁ ήλιος καὶ D 15 τὸν γειμῶνα διαλύειν, εἴ γε δεῖ καθ' ὑμᾶς τὸν 'Απόλλωνα καὶ τὸν ῆλιον μὴ δύο θεούς ἀλλ' ενα νομίζειν.' και δ Σαραπίων 'σύ γάρ' είπεν 'ούγ ούτω νομίζεις άλλ' οἴει τὸν ήλιον διαφέρειν τοῦ Απόλλωνος;' 'ἔγωγ' ' εἶπεν 'ὡς τοῦ ἡλίου τὴν σελήνην' ἀλλ' 20 αθτη μέν οὐ πολλάκις οὐδὲ πᾶσιν ἀποκρύπτει τὸν ήλιον, δ δ' ήλιος δμοῦ τι πάντας άγνοεῖν τὸν Απόλλωνα πεποίηκεν αποστρέφων τη αισθήσει την διάνοιαν από τοῦ ὅντος ἐπὶ τὸ φαινόμενον.'

13. Έκ τούτου τοὺς περιηγητὰς ὁ Σαραπίων το ἤρετο τί δὴ τὸν οἶκον οὐ Κυψέλου τοῦ ἀναθέντος ἀλλὰ Κορινθίων ὀνομάζουσιν. ἀπορία δ' αἰτίας ἐμοὶ Ε

¹ περί γῆν] περιαυγῆ W 3 ἀταρβήτοισι W: ἀταρβήτοις 7 χειροτεχνών *: χειροτέχνων 20~R: αὐτὴ 25~Kυψέλου X: πυψέλλου 26~ ὡς ἐμοὶ γοῦν ἐδόπει R

γοῦν δοκεῖ σιωπώντων έκείνων, έπιγελάσας έγώ 'τί δ' είπον 'ἔτι τούτους οίόμεθα γιγνώσκειν ἢ μνημονεύειν έκπεπληγμένους παντάπασιν, ήμῶν μετεωρολεσχούντων; έπεὶ πρότερον γ' αὐτῶν ἠκούομεν λεγόντων, δτι τῆς τυραννίδος καταλυθείσης έβούλοντο 5 Κορίνθιοι καλ τὸν ἐν Πίση χουσοῦν ἀνδριάντα καλ τὸν ἐνταῦθα τουτονὶ θησαυρὸν ἐπιγράψαι τῆς πόλεως. Δελφοί μεν οὐν ἔδοσαν ώς δίκαιον, καί συνεχώρησαν, 'Ηλείους δε φθονήσαντας έψηφίσαντο μή μετέχειν Ίσθμίων. δθεν οὐδείς έξ έκείνου γέ- 10 F γονεν Ἰσθμίων ἀγωνιστής ἸΗλεῖος. δ δὲ Μολιονιδων φόνος ύφ' 'Ηρακλέους περί Κλεωνάς οὐδέν έστι μεταίτιος, ώς ένιοι νομίζουσιν, 'Ηλείοις τοῦ είργεσθαι τουναντίον γάρ ήν αυτοίς προσήκον εξογειν, εί διὰ τοῦτο Κορινθίοις προσεκεκρούκεσαν.' ἐγὰ 15 μεν οδν ταῦτ' εἶπον.

14. Έπεὶ δὲ τὸν 'Ακανθίων καὶ Βρασίδου παρελθοῦσιν οἶκον ἡμῖν ἔδειξεν ὁ περιηγητὴς χωρίον, ἐν ῷ 'Ροδώπιδος ἔκειντό ποτε τῆς ἑταίρας ὀβελίσκοι σιδηροῖ, δυσχεράνας ὁ Διογενιανός 'ἦν ἄρα τῆς αὐτῆς' νο ἔφη 'πόλεως 'Ροδώπιδι μὲν χώραν παρασχεῖν, ὅπου 401 τὰς δεκάτας φέρουσα καταθήσεται τῶν μισθῶν, Αἴσωπον δ' ἀπολέσαι τὸν ὁμόδουλον αὐτῆς.' καὶ ὁ Σαραπίων 'τί δὲ ταῦτ' ἔφη 'μακάριε, δυσχεραίνεις; ἐκεῖ βλέψον ἄνω καὶ τὴν χρυσῆν ἐν τοῖς στρατη- 25 γοῖς καὶ βασιλεῦσι θέασαι Μνησαρέτην, ἢν Κράτης εἶπε τῆς τῶν 'Ελλήνων ἀκρασίας ἀνακεισθαι τρό-

[💲] ἡμῶν R: ὁμῶν 🦰 πίσση ΒΕ

παιον.' ίδὼν οὖν ὁ νεανίας 'εἶτ' οὐ περὶ Φρύνης' ἔφη 'τοῦτ' ἦν εἰρημένον τῷ Κράτητι;' 'ναί' εἶπεν ὁ Σαραπίων 'Μνησαρέτη γὰρ ἐκαλεῖτο, τὴν δὲ Φρύνην ἐπίκλησιν ἔσχε διὰ τὴν ὡχρότητα. πολλὰ δ' ὡς δ ἔοικε τῶν ὀνομάτων ἀποκρύπτουσιν αὶ παρωνυμίαι. τὴν γοῦν 'Αλεξάνδρου μητέρα Πολυξένην εἶτα Μυρτάλην Όλυμπιάδα τε καὶ Στρατονίκην κληθῆναι λέ- Β γουσι· τὴν δὲ 'Ροδίαν Εὔμητιν ἄχρτ νῦν Κλεοβουλίνην πατρόθεν οἱ πλεῖστοι καλοῦσιν· 'Ηροφίλην δὲ τὴν 'Ερυθραίαν μαντικὴν γενομένην Σίβυλλαν προσηγόρευσαν. τῶν δὲ γραμματικῶν ἀκούση καὶ τὴν Λήδαν Μυησινόην, καὶ τὸν 'Ορέστην 'Αχαιὸν ** ἀνομάσθαι φασκόντων. ἀλλὰ πῶς, ἔφη, διανοῆ σύ (βλέψας πρὸς τὸν Θέωνα) τουτὶ διαλῦσαι τὸ περὶ Φρύνης 15 αἰτίαμα;'

15. Κάκεινος ήσυχη διαμειδιάσας 'ούτως' είπεν 'ώστε και σοι προσεγκαλείν τὰ μικρότατα τῶν Έλλη- C νικῶν πλημμελημάτων ἐλέγχοντι. καθάπερ γὰρ δ Σωκράτης έστιώμενος ἐν Καλλίου τῷ μύρῷ πολεμεί μόνον, ὀρχήσεις δὲ παίδων και κυβιστήσεις και φιλήματα και γελωτοποιούς ὁρῶν ἀνέχεται και σύ μοι δοκείς ὁμοίως γύναιον είργειν τοῦ ίεροῦ χρησάμενον ῶρᾳ σώματος οὐκ ἐλευθερίως, φόνων δὲ και πολέμων και λεηλασιῶν ἀπαρχαίς και δεκάταις κύκλῷ τεριεχόμενον τὸν θεὸν ὁρῶν, και τὸν νεὼν σκύλων

¹ εἶτ' οὐ R: εἶτα 12 lac. 18 fere litt. in BE 17 ἄστε R: ἄς γε 19 ἐστιώμενος R: αἰτιώμενος Καλλίον idem: παλλία. cf. Xen. Symp. 2, 3 sqq. πολεμεῖ R: πολεμεῖν

Έλληνικών αναπλεων και λαφύρων οὐ δυσχεραίνεις, οὐδ' οἰκτίρεις τοὺς Ελληνας ἐπὶ τῶν καλῶν ἀνα-D θημάτων αλοχίστας άναγιγνώσκων επιγοαφάς 'Βοασίδας και 'Ακάνθιοι ἀπ' 'Αθηναίων' και ''Αθηναίοι άπὸ Κορινθίων' καὶ 'Φωκεῖς ἀπὸ Θεσσαλῶν' 'Όρνεᾶ- 5 ται δ' ἀπὸ Σικυωνίων' ''Αμφικτύονες δ' ἀπὸ Φωκέων.' άλλὰ Πραξιτέλης ώς ἔοικε μόνος ἡνίασε Κράτητα τη έρωμένη τυχών αὐτόθι δωρεᾶς, δν έπαινείν ώφειλε Κράτης, ὅτι τοῖς χρυσοῖς βασιλεῦσι τούτοις παρέστησε χουσην έταίραν, έξονειδίζων τὸν 10 πλούτον ώς οὐδεν έχοντα θαυμάσιον οὐδε σεμνόν. δικαιοσύνης γὰο ἀναθήματα καὶ σωφροσύνης καὶ μεγαλονοίας καλῶς ἔχει τίθεσθαι παρὰ τῷ θεῷ τοὺς Ε βασιλείς και τους άρχοντας, ου χουσής και τουφώσης εὐπορίας ής μέτεστι καὶ τοῖς αἴσχιστα βεβιω- 15 κόσιν.

16. 'Έκεινο δ' οὐ λέγεις' εἶπεν ἄτερος τῶν περιηγητῶν 'ὅτι Κροῖσος ἐνταῦθα καὶ τῆς ἀρτοποιοῦ χρυσῆν εἰκόνα ποιησάμενος ἀνέθηκε ** πλὴν οὐκ ἐντρυφῶν τῷ ἱερῷ, καλὴν δὲ λαβὼν αἰτίαν καὶ δι- 20 καίαν. λέγεται γὰρ 'Αλυάττην τὸν πατέρα τοῦ Κροίσου δευτέραν ἀγαγέσθαι γυναϊκα καὶ παϊδας ἐτέρους τρέφειν ἐπιβουλεύουσαν οὖν τῷ Κροίσῷ τὴν ἄνθρω- Ε πον φάρμακον δοῦναι τῆ ἀρτοποιῷ, καὶ κελεῦσαι

¹ ἀνάπλεων R: ἀνάπλεω 8 δωρεᾶς] χώρας Emperius. Cf. Xen. Cyrop. IV 6, 7: καὶ ἐλπίδα τινὰ λάβοιμι τῷ φίλω παιδὶ τιμωρίας ἄν τινος μετὰ σοῦ τυχεῖν 13 ἔχειν ΒΕ 18 ἀρτοποιοῦ] malim hic et infra ἀρτοπόπου quo ducit lectio ἀρτόπου 19 lac. 13 litt. in E. Fort. supplenda: Ναί, ἔφη Θέων 24 ἀρτοποιῷ Leonicus: ἀρτόπῳ. Item p. 47 lin. 2

διαπλάσασαν άρτον έξ αὐτοῦ τῷ Κροίσω παραθείναι. την δ' άρτοποιὸν κρύφα τῷ Κροίσω φράσαι, παραθείναι δε τοίς έκείνης παισί του άρτου. ανθ' ων βασιλεύσαντα τὸν Κροϊσον οἶον ἐπὶ μάρτυρι τῷ 5 θεῷ τὴν χάριν ἀμείψασθαι τῆς γυναικός, εὖ γε ποιοῦντ' ἐκεῖνον. ὅθεν, εἶπεν, ἄξιον δὴ καὶ τῶν πόλεων εί τι τοιούτον έστιν ανάθημα τιμαν καλ αγαπαν, οίον τὸ 'Οπουντίων. ἐπεὶ γὰρ οί Φωκέων τύραννοι πολλά των χουσων καὶ ἀργυρων ἀναθημάτων συγ-10 γέαντες έχοψαν νόμισμα χαὶ διέσπειραν είς τὰς πόλεις, Όπούντιοι συναγαγόντες δσον άργύριον, ύδρίαν ἔπεμψαν ἐνθάδε τῷ θεῷ καὶ καθιέρωσαν. ἐγὼ δὲ καὶ Μυριναίους έπαινῶ καὶ Απολλωνιάτας θέρη 402 χουσα δεύρο πέμψαντας. Ετι δε μαλλον Έρετριείς 15 και Μάγνητας, άνθοώπων απαρχαίς δωρησαμένους τὸν θεόν, ώς καρπών δοτήρα και πατρώον και γενέσιον καὶ φιλάνθρωπον αίτιῶμαι δὲ Μεγαρεῖς, ὅτι μόνοι σχεδον ένταῦθα λόγχην έχοντα τον θεον έστησαν ἀπὸ τῆς μάχης, ἢν ᾿Αθηναίους μετὰ τὰ Περσικὰ 20 την πόλιν έχοντας αὐτῶν νικήσαντες έξέβαλον. ὕστεοον μέντοι πληκτρον ανέθηκαν τῷ θεῷ χρυσοῦν ἐπιστήσαντες ώς ξοικε Σκυθίνω λέγοντι περί τῆς λύρας, ' ην άρμόζεται

Ζηνὸς εὐειδης 'Απόλλων, πᾶσαν ἀρχην καὶ τέλος συλλαβών έχει δὲ λαμπρὸν πληκτρον ηλίου φάος.' Β

25

¹ παραθεῖναι R: παραδοῦναι 7 ἀγαπᾶν scripsi cum Stegmanno: ἄγαν 11 ὅσον] ὅσιον Madvigius. Malim ὅσον ἤν ὅσιον ἀργυρίου ΒΕ ὑδρίαν R: ὑδρίον 12 ἔπεμψαν Cobetus: ἀνέπεμψαν 13 Μυριναίους R: μυρίνας 22 Σπυθίνω Emperius: σπυθινῶ, vid. Bergk. 2 p. 507

D

17. Ἐπιβάλλοντος δὲ τοῦ Σαραπίωνος εἰπεῖν τι περί τούτων, δ ξένος 'ήδυ μέν' ἔφη 'τὸ τοιούτων άκοοᾶσθαι λόγων, έμοι δ' άναγκαζόν έστι την ποώτην υπόσγεσιν απαιτήσαι περί της αίτίας, ή πέπαυκε την Πυθίαν έν έπεσι καλ μέτροις άλλοις θεσπίζου- 5 σαν ωστ', εί δοκει, τὰ λειπόμενα τῆς θέας ὑπερθέμενοι περί τούτων άχούσωμεν ένταῦθα χαθίσαντες. ούτος γάρ έστιν δ μάλιστα πρός την τοῦ χρηστηρίου πίστιν άντιβαίνων λόγος ώς δυείν δάτερον, ἢ τῆς Πυθίας τῷ χωρίῳ μὴ πελαζούσης ἐν 10 C & τὸ θεῖον ἔστιν, ἢ τοῦ πνεύματος παντάπασιν άπεσβεσμένου καὶ τῆς δυνάμεως ἐκλελοιπυίας. περιελθόντες οὖν ἐπὶ τῶν μεσημβρινῶν καθεζόμεθα κρηπίδων του νεώ πρός τὸ τῆς Γῆς ίερὸν τό δ' ὕδωρ ** ἀποβλέποντες ωστ' εὐθὺς είπεῖν τὸν Βόηθον, 15 δτι καὶ δ τόπος τῆς ἀπορίας συνεπιλαμβάνεται τῷ ξένω. Μουσων γαρ ήν ιερον ένταῦθα περί την άναπνοήν τοῦ νάματος, δθεν έχρῶντο πρός τε τὰς λοιβάς τῷ ὕδατι τούτῳ, ώς φησι Σιμωνίδης

ένθα χερνίβεσσιν εἰρύεται τὸ Μοισᾶν καλλικόμων ὑπένερθεν άγνὸν ὕδωρ.'

20

μικοφ δε περιεργότερον αύθις δ Σιμωνίδης την Κλειώ προσειπών

'άγνὰν ἐπίσκοπον, χερνίβων' φησί 'πολύλιστον

14 τοῦ Emperius 15 lac. 8 litt. in E 19 Σιμωνίδης] Bergkius 3 p. 409 20 ἀφύεται Turnebus τὸ Bergkius: τε Μοισᾶν Schneidewinus: μονσᾶν 23 hinc ἀγνὰ ἐπίσποπε Κλειοὶ effecit Bergk. 3 p. 410 άραιόν τέ έστιν άχουσόπεπλον **
εὐῶδες ἀμβροσίων ἐκ μυχῶν ἐρανὸν ὕδωρ λαβόν.²
οὐκ ὀρθῶς οὖν Εὕδοξος ἐπίστευσε τοῖς Στυγὸς ὕδωρ
τοῦτο καλεἴσθαι πεφήνασι. τὰς δὲ Μούσας ἰδρύσαντο παρέδρους τῆς μαντικῆς καὶ φύλακας αὐτοῦ
παρὰ τὸ νᾶμα καὶ τὸ τῆς Γῆς ἰερόν, ἦς λέγεται τὸ
μαντεῖον γενέσθαι διὰ τὴν ἐν μέτροις καὶ μέλεσι
χρησμωδίαν. ἔνιοι δὲ καὶ πρῶτον ἐνταῦθά φασιν
ἡρῶον μέτρον ἀκουσθῆναι,

10 'συμφέρετε πτερά, οίωνοί, κηρόν τε, μέλισσαι' Ε ότε τῷ θεῷ ἐπιδεᾶ γενομένην ἀποβαλείν τὸ σεμνόν.'

18. Ο Σαραπίων 'ἐπιεικέστερα ταῦτ' εἶπεν 'ὁ Βόηθε, καὶ μουσικώτερα' δεῖ γὰρ μὴ μάχεσθαι πρὸς τὸν θεὸν μηδ' ἀναιρεῖν μετὰ τῆς μαντικῆς ἄμα τὴν 15 πρόνοιαν καὶ τὸ θεῖον, ἀλλὰ τῶν ὑπεναντιοῦσθαι δοκούντων λύσεις ἐπιζητεῖν τὴν δ' εὐσεβῆ καὶ πάτριον μὴ προῖεσθαι πίστιν.' 'ὀρθῶς' ἔφην ἐγώ 'λέγεις, ἄριστε Σαραπίων' οὐδὲ γὰρ φιλοσοφίαν ἀπεγιγνώσκομεν ὡς ἀνηρημένην παντάπασι καὶ διεφθουῖαν, ὅτι πρότερον μὲν ἐν ποιήμασιν ἐξέφερον οἱ φιλόσοφοι τὰ δόγματα καὶ τοὺς λόγους, ῶσπερ Ϝ' Όρφεὺς καὶ 'Ησίοδος καὶ Παρμενίδης καὶ Ξενοφάνης καὶ 'Εμπεδοκλῆς καὶ Θαλῆς' ὕστερον δ' ἐπαύσαντο καὶ πέπαυνται χρώμενοι μέτροις πλὴν σοῦ.

¹ άραιόν τέ έστιν] άρνόντεσσιν Emperius Lac. 18 litt, in E 2 έραννὸν Emperius 4 πεφήνασι (πεφύπασι Ε)] γε φήσασι? πεπεικόσι? 7 διὰ W 10 πτερά τ' Emperius. πτερόν? 11 ὅτε τῷ θεῷ] aliquid labis contraxisse vid. Ante ὅτε lac. statuit R. ὅτε τῶν θεῶν (sc. Μονσῶν) Benselerus 14 θεὸν Amyotus: θέωνα

διὰ σοῦ δ' αὖθις εἰς φιλοσοφίαν ποιητική κάτεισιν, ὅρθιον καὶ γενναῖον ἐγκελευομένη τοῖς νέοις. οὐδ' ἀστρολογίαν ἀδοξοτέραν ἐποίησαν οἱ περὶ ᾿Αρίσταρ-χον καὶ Τιμόχαριν καὶ ᾿Αρίστυλλον καὶ Ἦπαρχον καταλογάδην γράφοντες, ἐν μέτροις πρότερον Εὐ- 5 δόξου καὶ Ἡσιόδου καὶ Θαλοῦ γραφόντων, εἰ γε 403 Θαλῆς ἐποίησεν, ὡς ἀληθῶς εἰπεῖν, τὴν εἰς αὐτὸν ἀναφερομένην ᾿Αστρολογίαν. Πίνδαρος δὲ καὶ περὶ τρόπου μελωδίας ἀμελουμένου καθ' αὐτὸν ἀπορεῖν ὁμολογεῖ, καὶ θαυμάζειν ὅτι ** οὐδὲν γάρ ἐστι δει- 10 νὸν οὐδ' ἄτοπον αἰτίας ζητεῖν τῶν τοιούτων μεταβολῶν ἀναιρεῖν δὲ τὰς τέχνας καὶ τὰς δυνάμεις, ἄν τι κινηθῆ καὶ παραλλάξη τῶν κατὰ ταύτας, οὐ δίκαιον.'

19. Υπολαβών δ' δ Θέων 'άλλὰ ταῦτα μέν' 15 εἶπε 'μεγάλας ἔσχηκε τῷ ὅντι παραλλαγὰς καὶ καινο-Β τομίας' τῶν δ' ἐνταῦθα πολλοὺς ἴσμεν χρησμοὺς καὶ τότε καταλογάδην ἐκφερομένους καὶ περὶ πραγμάτων οὐ τῶν τυχόντων. Λακεδαιμονίοις τε γάρ, ὡς Θουκυδίδης ἴστόρηκε, περὶ τοῦ πρὸς 'Αθηναίους κοὶ βοηθήσειν αὐτὸς καὶ παρακαλούμενος καὶ ἀπαράκλητος' καὶ Παυσανίαν εἰ μὴ καταγάγοιεν 'ἀργυρέα εὐλάκα εὐλάξειν'. 'Αθηναίοις δὲ περὶ τῆς ἐν Σικελία

⁷ την είς αὐτὸν *: είς αὐτην 10 θανμάζειν R: Φανμάζει Lac. 78 fere litt. in E 17 ίσμεν χοησμούς * 20 Θουκυδίδης] 1, 118 21 νίκην καὶ κράτος] similiter p. 412 c 22 ἄκλητος Thucydides 23 Παυσανίαν] Πλειστοάνακτα W ex Thucyd. 5, 16 24 εὐλάκα R ex Thucyd. 1. 1. Eius loco lac. 8 litt. in E εὐλάξειν idem: συλλέξειν

μαντευομένοις στρατιάς προσέταξε την έξ Έρυθρων ίέρειαν ανάγειν της 'Αθηνας' έχαλειτο δ' 'Ησυγία τὸ γύναιον. Δεινομένους δὲ τοῦ Σικελιώτου μαντευομένου περί των υίέων, ανείλεν ώς οί τρείς τυραν- C 5 νήσοιεν : ὑποτυχόντος δὲ τοῦ Δεινομένους 'οἰμωξόμενοί γ' & δέσποτ' "Απολλον', καλ τοῦθ' οι έφη διδόναι και προσαναιρείν. ἴστε τοίνυν, δτι Γέλων μεν ύδρωπιών Ίέρων δε λιθιών έτυράννησεν δ δε τρίτος Θρασύβουλος εν στάσεσι και πολέμοις γενό-10 μενος χρόνον οὐ πολὺν ἐξέπεσε τῆς ἀρχῆς. Προκλῆς τοίνυν δ Έπιδαύρου τύραννος άλλους τε πολλούς ώμῶς καὶ παρανόμως ἀνείλε καὶ Τίμαρχον ἀπ' 'Αθηνών παραγενόμενον μετά τρημάτων πρός αὐτὸν ύποδεξάμενος και φιλοφρονηθείς άπέκτεινε, και τὸ 15 σώμα κατεπόντισεν έμβαλων είς φορμόν έπραξε δέ ταῦτα διὰ Κλεάνδρου τοῦ Αίγινήτου, τῶν ἄλλων άγνοούντων. ὕστερον δὲ τῶν πραγμάτων αὐτῷ τα- D ραττομένων, έπεμψεν ένταῦθα Κλεότιμον τὸν ἀδελφον έν απορρήτω μαντευσόμενον περί φυγής αὐτοῦ 20 καλ μεταστάσεως. άνεϊλεν οὖν δ θεὸς διδόναι Προκλεί φυγήν και μετάστασιν, δπου τον φορμον έκέλευσε καταθέσθαι του Αίγινήτην ξένον ή οπου το πέρας αποβάλλει δ έλαφος. συνείς οὖν δ τύραννος, δτι κελεύει καταποντίζειν αύτον ή κατορύττειν δ 25 θεός (οί γὰρ ἔλαφοι κατορύττουσι καὶ ἀφανίζουσι κατά τῆς γῆς ὅταν ἐκπέση τὸ κέρας), ἐπέσχεν ὀλίγον χρόνον, είτα των πραγμάτων παντάπασι μοχθηρών

γενομένων, έξέπεσε. λαβόντες δ' αὐτὸν οί τοῦ ΤιΕ μάρχου φίλοι καὶ διαφθείραντες έξέβαλον τὸν νεκρὸν εἰς τὴν θάλασσαν. δ δ' ἐστὶ μέγιστον, αί δῆτραι, δι' ὧν ἐκόσμησε τὴν Λακεδαιμονίων πολιτείαν Λυκοῦργος, ἐδόθησαν αὐτῷ καταλογάδην. 'Αλυρίου τοί- 5 νυν καὶ 'Ηροδότου καὶ Φιλοχόρου καὶ "Ιστρου, τῶν μάλιστα τὰς ἐμμέτρους μαντείας φιλοτιμηθέντων συναγαγεῖν, ἄνευ μέτρου χρησμοὺς γεγραφότων, Θεόπομπος οὐδενὸς ἦττον ἀνθρώπων ἐσπουδακὼς περὶ Τὸ χρηστήριον, ἰσχυρῶς ἐπιτετίμηκε τοῖς μὴ νομί- 10 ζουσι κατὰ τὸν τότε χρόνον ἔμμετρα τὴν Πυθίαν θεσπίζειν εἶτα τοῦτο βουλόμενος ἀποδείξαι, παντάπασιν όλίγων χρησμῶν ηὐπόρηκεν, ὡς τῶν ἄλλων καὶ τότ ἤδη καταλογάδην ἐκφερομένων.'

20. "Ενιοι δὲ καὶ νῦν μετὰ μέτρων ἐκτρέχου- 15 σιν, ὅν ἔνεκα καὶ πρᾶγμα περιβόητον πεποίηκε. μισογύνου γὰρ Ἡρακλέους ἱερόν ἐστιν ἐν τῆ Φω-κίδι, καὶ νομίζεται τὸν ἱερωμένον ἐν τῷ ἐνιαυτῷ γυναικὶ μὴ ὁμιλεῖν διὸ καὶ πρεσβύτας ἐπιεικῶς ἱερεῖς ἀποδεικνύουσι. πλὴν ἔμπροσθεν ὀλίγῷ χρόνῷ νεανίας 20 οὐ πονηρὸς ἀλλὰ φιλότιμος, ἐρῶν παιδίσκης, ἔλαβε 404 τὴν ἱερωσύνην. καὶ τὸ πρῶτον ἡν ἐγκρατὴς ἑαυτοῦ καὶ ἔφευγε τὴν ἄνθρωπον ἀναπαυομένῷ δ' αὐτῷ ποτε μετὰ πότον καὶ χορείαν προσπεσοῦδαν διεπράξατο. φοβούμενος οὖν καὶ ταραττόμενος ἐπὶ τὸ μαν- 25 τεῖον κατέφυγε, καὶ περὶ τῆς ἀμαρτίας ἡρώτα τὸν

^{5 &#}x27;Alυπίου R 13 τῶν ἄλλων] τῶν πολλῶν Herwerdenus 16 ἔνεκα καὶ] ἔνα καὶ W. Fort. ἔνα ἀναγκαἰόν (τι) 17 μισογύνου γὰς Χ: μισοῦν γὰς 23 ἔφευγε Emperius: ἔφυγε

θεόν εί τις είη παραίτησις ή λύσις. έλαβε δε τόνδε τον χρησμόν

'απαντα τάναγκαία συγχωρεί θεός.'

οὐ μὴν ἀλλὰ δοὺς ἄν τις, ὡς οὐδὲν ἄνευ μέτρου 5 θεσπίζεται καθ' ἡμᾶς, μᾶλλον διαπορήσει περί τῶν παλαιῶν ποτὲ μὲν ἐν μέτροις ποτὲ δ' ἄνευ μέτρων διδόντων τὰς ἀποκρίσεις. ἔστι δ' οὐδέτερον, ὡ παί, Β παράλογον, μόνον ἀν ὀρθὰς καὶ καθαρὰς περί τοῦ θεοῦ δόξας ἔχωμεν, καὶ μὴ νομίζωμεν αὐτὸν ἐκεί10 νον εἶναι τὸν τὰ ἔπη συντιθέντα πρότερον καὶ νῦν ὑποβάλλοντα τῆ Πυθία τοὺς χρησμούς, ὡσπερ ἐκ προσωπείων φθεγγόμενον.'

21. ''Αλλ' αὐθις ἄξιον μέν ἐστι διὰ μακροτέρων εἰπεῖν τι καὶ πυθέσθαι περὶ τούτων, τὰ δὲ νῦν ἐν

15 βραχεῖ μαθόντες διαμνημονεύωμεν, ὡς σῶμα μὲν
ὀργάνοις χρῆται πολλοῖς αὐτῷ δὲ σώματι ψυχὴ καὶ
μέρεσι τοῖς σώματος 'ψυχὴ δ' ὅργανον θεοῦ γέγονεν, ὀργάνου δ' ἀρετὴ μάλιστα μιμεῖσθαι τὸ χρώμε- C
νον ἢ πέφυκε δυνάμει καὶ παρέχειν τὸ ἔργον αὐτοῦ

τοῦ νοήματος ἐν αὐτῷ δυναμένη, δεικνύναι δ' οὐχ
οἶον ἡν ἐν τῷ δημιουργῷ καθαρὸν καὶ ἀπαθὲς καὶ
ἀναμάρτητον, ἀλλὰ μεμιγμένον πολλῷ τῷ ἀλλοτρίῷ
καθ' ἑαυτὸ γὰρ ἄδηλον ἡμῖν, ἔτερον δὲ καὶ δι' ἐτέρου φαινόμενον ἀναπίμπλαται τῆς ἐκείνου φύσεως.

καλ κηρου μεν έω καλ χρυσου άργυρου τε καλ χαλκόν, δσα τ' άλλα πλαττομένης οὐσίας είδη δέχεται μεν ιδέαν μίαν εκτυπουμένης δμοιότητος, άλλο δ' άλλην ἀφ' έαυτοῦ τῷ μιμήματι διαφοράν προστίθησι. D και τὰς ἐν κατόπτροις ἐπιπέδοις τε και κοίλοις και 5 περιηγέσι φασμάτων καλ είδώλων ἀφ' ένὸς είδους μυρίας παρατυπώσεις. καὶ γάρ είσι ** οὐδὲν οὕτε μᾶλλον την ιδέαν εοικεν οὔθ' ώς δργανον χρησθαι φύσει γέγονεν εὐπειθέστερον σελήνης λαμβάνουσα δε παρ' ήλίου τὸ λαμπρὸν καὶ πυρωπὸν ούχ δμοιον 10 άποπέμπει πρός ήμᾶς, άλλὰ μιχθέν αὐτῆ καὶ χρόαν μετέβαλε και δύναμιν έσχεν έτέραν ή δε θερμότης καλ παντάπασιν έξοίχεται καλ προλέλοιπε το φως υπ' Ε ἀσθενείας. οἶμαι δέ σε γιγνώσκειν τὸ παρ' 'Ηρακλείτω λεγόμενον ώς 'δ άναξ, οδ τὸ μαντεϊόν έστι 15 τὸ ἐν Δελφοῖς, ούτε λέγει ούτε κούπτει ἀλλὰ σημαίνει.' πρόσλαβε δε τούτοις εὖ λεγομένοις καὶ νόησον τὸν ἐνταῦθα θεὸν χρώμενον τῆ Πυθία πρὸς ἀκοήν, καθώς ήλιος χρηται σελήνη πρός όψιν δείκνυσι μέν γάρ καὶ ἀναφαίνει τὰς αύτοῦ νοήσεις, μεμιγμένας 20 δε δείχνυσι διὰ σώματος θνητοῦ καὶ ψυχῆς. ήσυγίαν άγειν μὴ δυναμένης μηδε τῷ κινοῦντι παρέχειν έαυτην ακίνητον έξ αύτης και καθεστώσαν, αλλ'

⁶ περιηγέσι R: περιανγέσι 7 lac. 18 fere litt. in E. 'Si είσι mutes in ἡλίω, nil requires ad sententiae integri tatem' W 8 την R δργάνω idem 14 σε Duebnerus 'Ηραπλείτω] Bywater p. 5 15 ως δ R: ωσθ' 19 πρδς δψιν] post Πυθία leguntur in codd. Transposuit W 21 post ψυχής lac. est (18 fere litt. in E) quae W iudice nulla est 22 δυναμένης W: δυνάμενος μηδέ idem: δὲ

ώσπεο εν σάλφ ψοφοῦσαν καὶ συμπλεκομένην τοts έν αύτη κινήμασι καὶ πάθεσιν ἐπιταράττουσιν αὐτήν. ώς γαο οί δίνοι των αμα κύκλω καταφερομένων F σωμάτων οὐκ ἐπικρατοῦσι βεβαίως, ἀλλὰ κύκλφ μὲν 5 ὑπ' ἀνάγκης φερομένων κάτω δὲ φύσει φεπόντων γίγνεταί τις έξ άμφοϊν ταραγώδης καλ παράφορος έλιγμός, ούτως δ καλούμενος ένθουσιασμός ξοικε μίξις είναι κινήσεων δυείν, την μέν ώς πέπουθε τῆς ψυχῆς ᾶμα τὴν δ' ὡς πέφυκε κινουμένης. ὅπου 10 γὰρ ἀψύχοις σώμασι καὶ κατὰ ταὐτὰ μονίμοις οὐκ έστι χρήσασθαι παρ' δ πέφυκε βιαζόμενον, οὐδὲ κινησαι σφαιρικώς κύλινδρον η κυβικώς η λύραν αὐλητικῶς ἢ σάλπιγγα κιθαριστικῶς ἀλλ' οὐχ ἕτεφου ως ξοικε τὸ τεχνικώς ξκάστω χρησθαι καὶ ως 15 πέφυκεν ήπου τὸ ἔμψυχον καὶ αὐτοκίνητον δομῆς τε καὶ λόγου μετέχου ἄλλως ἄν τις ἢ κατὰ τὴν ἐν αὐτῷ προϋπάρχουσαν εξιν ἢ δύναμιν ἢ φύσιν μετα- 405 γειρίσαιτο, μουσικώς κινών νοῦν ἄμουσον ἢ γραμματικώς του αγραμματου ή λογίως του ευ λόγοις 20 άθεώρητον καὶ ἀνάσκητον; οὐκ ἔστιν είπεῖν.

22. 'Μαρτυρεί δέ μοι καὶ Όμηρος, αἰτίας μὲν 'ἄνευ θεοῦ' οὐδὲν ὡς ἔπος εἰπεῖν ὑποτιθέμενος περαινόμενον, οὐ μὴν πᾶσι πρὸς πάντα χρώμενον ποιῶν τὸν θεόν, ἀλλ' ἐκάστῷ καθ' ἢν ἔχει τέχνην ἢ δύτο ναμιν. ἢ γὰρ οὐχ ὁρῷς, εἶπεν, ὡ φίλε ⊿ιογενιανέ,

¹ ψοφούσαν W: ψαύουσαν αὐτὴν 2 αὐτῷ *: αὐτῷ ἐπιταράττουσιν αὐτὴν W: ἐπιταραττούσης 12 ἢ πυβικῶς] ἢ σφαῖραν πυβικῶς W. Del. Stegmannus 13 ἔτερον W: ἔτερον ἢ 16 ἐν αὐτῷ M: ἐαυτῶν 18 πινῶν W: πινοῦντι 21 Ὅμηρος] B 169 sqq. E 1 ἄνεν θεοῦ] cf. Hom. β 372. ο 531

τὴν 'Αθηνᾶν, ὅτε πεῖσαι βούλεται τοὺς 'Αχαιούς, τὸν 'Οδυσσέα παρακαλοῦσαν, ὅτε συγχέαι τὰ ὅρκια, τὸν Πάνδαρον ζητοῦσαν, ὅτε τρέψασθαι τοὺς Τρῶας, Β ἐπὶ τὸν Διομήδην βαδίζουσαν; ὁ μὲν γὰρ εὕρωστος καὶ μάχιμος ὁ δὲ τοξικὸς καὶ ἀνόητος ὁ δὲ δεινὸς εἰπεῖν καὶ φρόνιμος. οὐ γὰρ εἶχεν "Ομηρος τὴν αὐτὴν Πινδάρω διάνοιαν, εῖ γε Πίνδαρος ἡν ὁ ποιήσας

'θεοῦ θέλοντος, κἂν ἐπὶ φιπὸς πλέοις.'

άλλ' έγίγνωσκεν άλλας πρός άλλα δυνάμεις καί φύσεις γεγενημένας, ών έκάστη κινείται διαφόρως, καν 10 $\tilde{\epsilon} \nu \ \tilde{\eta} \ \tau \delta$ κινοῦν ἀπάσας. $\tilde{\omega}$ σπερ οὖν τὸ κινοῦν τὸ πεζον οὐ δύναται κινῆσαι πτητικῶς, οὐδὲ τορῶς τὸ τραυλον οὐδ' εὐφώνως το Ισχνόφωνον άλλα καὶ τον Βάττον, οξμαι, διὰ τοῦτ' ἐπὶ τὴν φωνὴν παραγενόμενον είς Λιβύην επεμψεν οίκιστήν, δτι τραυλός μέν 15 C ήν και ισγνόφωνος βασιλικός δε και πολιτικός και φρόνιμος ούτως αδύνατον διαλέγεσθαι ποιητικώς τον αγράμματον και ανήκοον έπων. ώσπερ ή νῦν τῷ θεῷ λατρεύουσα γέγονε μὲν εἴ τις ἄλλος ἐνταῦθα νομίμως και καλώς και βεβίωκεν εὐτάκτως. τραφείσα 20 δ' έν οίκία γεωργών πενήτων, ούτ' άπο τέχνης ούδεν ούτ' άπ' άλλης τινός έμπειρίας και δυνάμεως έπιφερομένη κάτεισιν είς το χρηστήριον, άλλ' ώσπερ δ Ξενοφων οίεται δείν έλάχιστα την νύμφην ίδου-

⁷ Πανδάφω — πάνδαφος ΒΕ Πίνδαφος] cf. Nauck p. 482
8 δεοῦ πλέοντος κὰν ἐπιφεκῶς ΒΕ 9 ἐγίνωσκεν Χ: γίνωσκε 12 κινῆσαι * 14 φωνὴν R ex Herod. 4, 155: ξώμην 15 ἔπεμψεν R: ἔπεμψαν 20 ita Basileensis: γραφεῖσα 24 Ξενοφῶν] Oecon. 7, 5

σαν έλάχιστα δ' ἀκούσασαν είς ἀνδρὸς βαδίζειν, οὕτως ἄπειρος καὶ ἀδαὴς όλίγου δεῖν ἀπάντων καὶ παρθένος ὡς ἀληθῶς τὴν ψυχὴν τῷ θεῷ σύνεστιν. D ἀλλ' ἡμεῖς ἐρωδιοῖς οἰόμεθα καὶ τροχίλοις καὶ κό5 ραξι χρῆσθαι φθεγγομένοις σημαίνοντα τὸν θεόν, καὶ οὐκ ἀξιοῦμεν, ἢ θεῶν ἄγγελοι καὶ κήρυκές εἰσι, λογικῶς ἕκαστα καὶ σαφῶς φράζειν τὴν δὲ τῆς Πυθίας φωνὴν καὶ διάλεκτον ῶσπερ ** ἐκ θυμέλης, οὐκ ἀνήδυντον οὐδὲ λιτὴν ἀλλ' ἐν μέτρῳ καὶ ὄγκῳ 10 καὶ πλάσματι καὶ μεταφοραῖς ὀνομάτων καὶ μετ' αὐλοῦ φθεγγομένην παρέγειν ἀξιοῦμεν.'

23. 'Τί οὐν φήσομεν περί τῶν παλαιῶν; οὐχ εν ἀλλὰ πλείονα, οἰμαι. πρῶτον μὲν γάρ, ῶσπερ εἰρη- Ε ται, τὰ πλεϊστα κάκεῖναι καταλογάδην ἀπεφθέγγοντο. 15 δεύτερον δὲ καὶ σωμάτων ἤνεγκε κράσεις καὶ φύσεις ὁ χρόνος ἐκεῖνος εὕρουν τι καὶ φορὸν ἐχούσας πρὸς ποίησιν, αἶς εὐθὺς ἐπεγίγνοντο προθυμίαι καὶ ὁρμαὶ καὶ παρασκευαὶ ψυχῆς ἐτοιμότητα ποιοῦσαι μικρᾶς ἔξωθεν ἀρχῆς καὶ παρατροπῆς τοῦ φανταστινοῦ δεομένην, ὡς εὐθὺς ἔλκεσθαι πρὸς τὸ οἰκείον οὐ μόνον, ὡς λέγει Φιλίνος, ἀστρολόγους καὶ φιλοσόφὸυς, ἀλλ' ἐν οἴνφ τε πολλφ καὶ πάθει γιγνομένων, οἴκτου τινὸς ὑπορρυέντος ἢ χαρᾶς προσπεσούσης, ἀλίσθανον εἰς 'ἐνφδὸν ** γῆρυν' ἐρωτικῶν τε Ε κατεπίμπλαντο μέτρων καὶ ἀσμάτων τὰ συμπόσια

7 σαφῶς R: σοφῶς 8 lac. 8 litt. in BE. Supplendumne χορευτῶν? 11 παρέχειν] scr. vid. παρηχεῖν 19 προτροπῆς R 20 δεομένην idem: δεομένης 22 πάθει] πένθει R 24 ἀλίσθανον idem: ἀλίσθανεν Lacuna 7 litt, in BE, quae nulla est R et W iudicibus. Cf. p. 623 a

καὶ τὰ βιβλία γραμμάτων. δ δ' Εὐριπίδης είπων άς ' Έρως ποιητήν διδάσκει, καν αμουσος ή το πρίν' ένενόησεν, δτι ποιητικήν καὶ μουσικήν Έρως δύναμιν ούκ έντίθησιν, ένυπάρχουσαν δε κινεί και άναθερμαίνει λανθάνουσαν καλ άργοῦσαν. ἢ μηδένα 5 νῦν έρᾶν, ὁ ξένε, λέγωμεν, ἀλλὰ φροῦδον οίχεσθαι τον έρωτα, δτι μέτροις ούδελς ούδ' φδαίς 'δίμφα παιδείους' ώς Πίνδαρος έφη 'τοξεύει μελιγάρεας ύμ-406 νους;' άλλ' ἄτοπον' ξρωτες γάρ ξτι πολλοί των άνθρώπων ἐπιστρέφονται, ψυχαϊς δ' δμιλοῦντες οὐκ 10 εὐφυῶς οὐδ' έτοίμως πρὸς μουσικὴν έχούσαις, ἄναυλοι μέν καὶ άλυροι λάλοι δ' οὐδεν ήττόν είσι καὶ διάπυροι των παλαιών. δτι ούδ' όσιον είπεζν ή καλον ως ανέραστος ην η Ακαδήμεια και ο Σωκράτους καὶ Πλάτωνος χορός, ὧν λόγοις μὲν ἐρωτικοῖς 15 έντυγεῖν ἔστι, ποιήματα δ' οὐκ ἀπολελοίπασι. τί δ' άπολείπει τοῦ λέγοντος ἐρωτικὴν μόνην γεγονέναι Σαπφὰ γυναικῶν δ μαντικήν φάσκων μόνην γεγο-Β νέναι Σίβυλλαν καὶ Αριστονίκαν καὶ δσαι διὰ μέτρων έθεμίστευσαν; 'δ μέν γάρ οίνος' ώς έλεγε 20 Χαιρήμων 'τοίς τρόποις κεράννυται των πινόντων'. δ δε μαντικός ενθουσιασμός, ώσπες δ έρωτικός,

¹ Εδοιπίδης] Nauck p. 569 είπων Basileensis: ἐπιων 3 ἐνενόησεν W: ἐννοήσαι 8 παιδείονς — μελιγάςεας Pindarus Isthm. 2, 3: παιδίοις — μελιγηςέας 9 ἔτι R: ὅτι τῶν ἀνθοώπων Turnebus: τὸν ἀνθοώπον 10 δ' R 13 ὅτι] ἔτι δ' R. ὅθεν W 14 ἀπαδήμεια *: ἀπαδημία 17 ἀπολείπει Turnebus: ἀπολιπεῖν 18 δ idem φάσπων μόνην supplevi cum Turnebo lacunam 17 litt. in E, 12 in B 21 Χαιρήμων] Nauck. p. 787, 16

χρήται τη ύποκειμένη δυνάμει και κινεί των δεξαμένων εκαστον καθ' δ πέφυκεν.'

24. 'Ού μην άλλα και το τοῦ θεοῦ και τῆς προνοίας σκοποῦντες, ὀψόμεθα πρὸς τὸ βέλτιον γεγενη-5 μένην την μεταβολήν. ἀμοιβή γαρ ἔοικε νομίσματος ή τοῦ λόγου γρεία, καὶ δόκιμον καὶ αὐτοῦ τὸ σύνηθές έστι καλ γνώριμον, άλλην έν άλλοις χρόνοις ίσχὺν λαμβάνοντος. ἦν οὖν ὅτε λόγου νομίσμασιν έχρωντο μέτροις και μέλεσι και φδαίς, πάσαν μέν C 10 ίστορίαν καὶ φιλοσοφίαν πᾶν δὲ πάθος ὡς ἀπλῶς είπεῖν καὶ πρᾶγμα σεμνοτέρας φωνῆς δεόμενον είς ποιητικήν καλ μουσικήν ἄγοντες. οὐ γὰο μόνον νῦν ὀλίγοι μόλις ἐπαΐουσι, τότε δὲ πάντες ἡκροῶντο καλ έχαιρον άδομένοις 'μηλοβόται τ' άρόται τ' όρνι-15 χολόχοι τε' κατά Πίνδαρον άλλ' ύπο τῆς προς ποιητικήν έπιτηδειότητος οί πλείστοι διά λύρας καὶ ώδῆς ένουθέτουν έπαροησιάζοντο παρεκελεύοντο, μύθους καί παροιμίας έπέραινον, έτι δ' υμνους θεών εὐχάς παιᾶνας έν μέτροις έποιοῦντο καὶ μέλεσιν οί 20 μεν δι' εύφυταν οί δε διά συνήθειαν. ούκοῦν ούδε μαντική κόσμου και γάριτος έφθόνει δ θεός οὐδ' απήλαυνεν ένθένδε τιμωμένην μοῦσαν τοῦ τρίπο- D δος, άλλ' έπήγετο μαλλον έγείρων τὰς ποιητικάς φύσεις καὶ ἀσπαζόμενος, αὐτός τε φαντασίας ἐνεδίε δου καὶ συνεξώρμα τὸ σοβαρὸν καὶ λόγιον ώς άρ-

¹⁴ μηλοβόται τε Χ. Eorum loco lac. (10 litt. in E) δονιχολόχοι Pindarus Isthm. 1, 68: δονιθολόχοι 17 ita W: μόθοις καὶ παροιμίαις 21 ita Turnebus: μαντικήν 22 ήτιμωμένην Madvigius τὴν μοῦσαν Stegmannus 24 φύσεις καὶ ἀσπαζόμενος Huttenus: ἀσπαζόμενος φύσεις

μόττον καλ θαυμαζόμενον. έπελ δέ, τοῦ βίου μεταβολήν αμα ταις τύχαις καλ ταις φύσεσι λαμβάνοντος, έξωθοῦσα τὸ περιττὸν ή χρεία κρωβύλους τε χρυσοῦς άφήρει και ξυστίδας μαλακάς άπημφίαζε καί που καλ κόμην σοβαρωτέραν ἀπέκειρε καλ ὑπέλυσε κό- 5 θορνον, οὐ φαύλως έθιζομένων ἀντικαλλωπίζεσθαι Ε πρός την πολυτέλειαν εύτελεία και το άφελες και λιτον εν κόσμω τίθεσθαι μαλλον ή το σοβαρον καλ περίεργον ούτω του λόγου συμμεταβάλλοντος αμα καί συναπολυομένου, κατέβη μεν άπο των μέτρων 10 ώσπερ δηημάτων ή Ιστορία και τῷ πεζῷ μάλιστα τοῦ μυθώδους ἀπεκρίθη τάληθές φιλοσοφία δὲ τὸ σαφές καὶ διδασκαλικὸν ἀσπασαμένη μᾶλλον ἢ τὸ ἐκπλῆττον, διὰ λόγων ἐποιεῖτο τὴν ζήτησιν ἀπέπαυσε δε την Πυθίαν δ θεός 'πυρικάους' μεν δνο- 15 μάζουσαν τούς αύτης πολίτας 'όφιοβόρους' δε τούς Ε Σπαρτιάτας 'όρεᾶνας' δε τους ἄνδρας 'όρεμπότας' δε τούς ποταμούς άφελων δε των χρησμών έπη καί γλώσσας καί περιφράσεις καί άσάφειαν, ούτω διαλέγεσθαι παρεσκεύασε τοῖς χρωμένοις ὡς νόμοι 20 τε πόλεσι διαλέγονται καλ βασιλεζς έντυγχάνουσι δήμοις καὶ μαθηταὶ διδασκάλων άκροωνται, πρὸς τὸ συνετόν καλ πιθανόν άρμοζόμενος.

25. 'Εὐ γὰο είδέναι χοη τὸν θεόν, ως φησι Σοφοκλης,

⁹ τοῦ λόγου Basileensis: τῷ λόγο 10 συναπολυομένου *: συναποδυομένου 11 καὶ] κἀν? 12 τάληθές *: τὸ ἀληθές 14 διὰ R: τὴν διὰ τὴν ζήτησιν idem: ζήτησιν 22 μαθηταὶ Leonicus: καθηγηταὶ 24 Σοφοκλῆς] Nauck. p. 298

'σοφοίς μεν αίνικτῆρα θεσφάτων άεί, σκαιοίς δε φαῦλον κάν βραχεί διδάσκαλον.'

μετά δὲ τῆς σαφηνείας καὶ ή πίστις ούτως έστρέ-407 φετο συμμεταβάλλουσα τοίς άλλοις πράγμασιν, ώστε 5 πάλαι μέν τὸ μὴ σύνηθες μηδέ κοινὸν άλλὰ λοξὸν άτεχνως και περιπεφρασμένον είς υπόνοιαν θειότητος ἀνάγοντας έκπλήττεσθαι και σέβεσθαι τούς πολλούς. ύστερον δε τὸ σαφώς και βαδίως εκαστα καί μή σύν όγκω μηδε πλάσματι μανθάνειν άγαπωντες 10 ήτιώντο την περικειμένην τοίς χρησμοίς ποίησιν, ού μόνον ως άντιπράττουσαν τη νοήσει πρός τάληθες ἀσάφειάν τε καὶ σκιὰν τῷ φραζομένω μιγνύου- Β σαν, άλλ' ήδη καὶ τὰς μεταφορὰς καὶ τὰ αἰνίγματα καὶ τὰς ἀμφιβολίας, ὥσπερ μυχούς καὶ καταφυγάς 15 ένδύεσθαι καὶ άναχωρεῖν τῷ πταίοντι πεποιημένας τῆς μαντικῆς, ὑφεωρῶντο. πολλῶν δ' ἡν ἀκούειν δτι ποιητικοί τινες ανδρες έκδεχόμενοι τας φωνάς καλ ύπολαμβάνοντες έπικάθηνται περλ το χρηστήοιου, έπη και μέτρα και φυθμούς οίου άγγετα τοτς 20 γρησμοίς έκ του προστυχόντος περιπλέκοντες. Όνομάκριτοι δ' έκεῖνοι καὶ Ἡρόδοτοι καὶ Κιναίθωνες όσην αλτίαν ηνέγκαντο των χρησμών, ως τραγωδίαν αὐτοῖς καὶ ὄγκον οὐδὲν δεομένοις προσθέντες, έῶ C λένειν οὐδε προσίεμαι τὰς διαβολάς. πλείστης μέν-

⁵ άλλὰ λοξὸν R: άλλ' ἄδοξον 6 θειότητος W: δσιότητος 11 οὐ μόνον] ante ἤτιῶντο collocat R τάληθές *: τὸ άληθὲς 15 ita R: πεποιημένα 18 ἐπικάθηνται Εmperius: ἔτι κάθηνται 21 Ἡρόδοτοι R: προδόται Κιναίθωνες Cobetus: κινέσωνες 24 προσίεμαι W: προσεϊναι διαβολὰς idem: μεταβολὰς

E

τοι ποιητικήν ἐνέπλησεν ἀδοξίας τὸ ἀγυρτικόν καὶ ἀγοραϊον καὶ περὶ τὰ μητρῷα καὶ Σαραπεῖα βωμο-λοχοῦν καὶ πλανώμενον γένος, οἱ μὲν αὐτόθεν οἱ δὲ κατὰ κλῆρον ἔκ τινων γραμματείων χρησμοὺς περαίνοντες οἰκέταις καὶ γυναίοις ὑπὸ τῶν μέτρων 5 ἀγομένοις μάλιστα καὶ τοῦ ποιητικοῦ τῶν ὀνομάτων · ὅθεν οὐχ ἥκισθ' ἡ ποιητική δοκοῦσα κοινὴν ἐμπα-ρέχειν ἑαυτὴν ἀπατεῶσι καὶ γόησιν ἀνθρώποις καὶ ψευδομάντεσιν ἐξέπεσε τῆς ἀληθείας καὶ τοῦ τρίποδος.'

26. 'Οὐ τοίνυν θαυμάσαιμ' ἄν, εἰ διπλόης τινὸς 10 D ἔδει καὶ περιαγωγῆς καὶ ἀσαφείας ἔστιν ὅτε τοῖς παλαιοῖς. οὐ γὰρ ὁ δεῖνα μὰ Δία κατέβαινε περὶ ἀνῆς ἀνδραπόδου χρησόμενος οὐδ' ὁ δεῖνα περὶ ἐργασίας, ἀλλὰ πόλεις μέγα δυνάμεναι καὶ βασιλεῖς καὶ τύραννοι μέτριον οὐδὲν φρονοῦντες ἐνετύγχανον 15 τῷ θεῷ περὶ πραγμάτων' οὺς ἀνιᾶν καὶ παροξύνειν ἀπεχθεία πολλὰ τῶν ἀβουλήτων ἀκούοντας οὐκ ἐλυσιτέλει τοῖς περὶ τὸ χρηστήριον. οὐ πείθεται γὰρ ὁ θεὸς τῷ Εὐριπίδη ὥσπερ νομοθετοῦντι καὶ λέγοντι

Φοτβον άνθρώποις μόνου 20

χρην θεσπιφδείν.'

χρώμενος δε θνητοῖς ύπηρεταις και προφήταις, ὧν κήδεσθαι προσήκει και φυλάττειν, ὅπως ὑπ' ἀνθρώ-πων οὐκ ἀπολοῦνται πονηρῶν θεῷ λατρεύοντες, ἀφανίζειν μὲν οὐ θέλει τάληθές, παρατρέπων δὲ 25

¹ ποιητικήν Turnebus: ποιητικής 2 Σαραπεῖα *: σεράπεια 4 γραμματείων *: γραμματίων 7 ή R 19 τῷ Εὐριπίδη ὅσπερ W: ὅσπερ τῷ Εὐριπίδη. Cf. Eur. Phoen. 958 21 χρῆν Euripides: χρή 25 τάληθές *: τὸ ἀληθές

τὴν δήλωσιν αὐτοῦ καθάπερ αὐγὴν ἐν τῆ ποιητικῆ πολλὰς ἀνακλάσεις λαμβάνουσαν καὶ πολλαχοῦ περισχιζομένην, ἀφήρει τὸ ἀντίτυπον αὐτοῦ καὶ σκληρόν. ἐχρῆν δ' ἄρα καὶ τυράννους ἀγνοῆσαι καὶ πολεμίους μὴ προαισθέσθαι. τούτοις οὖν περιέβαλεν ὑπονοίας καὶ ἀμφιλογίας, αῖ πρὸς ἐτέρους ἀπο- Ε κρύπτουσαι τὸ φραζόμενον, οὐ διέφευγον αὐτοὺς οὐδὲ παρεκρούοντο τοὺς δεομένους καὶ προσέχοντας. ὅθεν εὐηθέστατός ἐστιν ὁ τῶν πραγμάτων ἐτέρων γε- 10 γονότων, εἰ μηκέτι τὸν αὐτὸν ἡμῖν τρόπον ἀλλ' ἔτερον οἴεται δεῖν βοηθεῖν ὁ θεός, ἐγκαλῶν καὶ συκοφαντῶν.'

27. Έτι τοίνυν οὐδὲν ἀπὸ ποιητικῆς λόγφ χρησιμώτερον ὑπάρχει τοῦ δεθέντα μέτροις τὰ φραζόμενα καὶ συμπλακέντα μᾶλλον μνημονεύεσθαι καὶ παρατείσθαι. τοῖς μὲν οὖν τότε πολλὴν ἔδει μνήμην παρεῖναι πολλὰ γὰρ ἐφράζετο καὶ τόπων σημεῖα καὶ πράξεων καιροὶ καὶ θεῶν ἱερὰ διαποντίων καὶ ἡρώων ἀπόρρητοι θῆκαι καὶ δυσεξεύρετοι μακρὰν ἀπαίρουσι τῆς Ἑλλάδος. ἴστε γὰρ τὸν Χῖον καὶ 408 κρήτινον καὶ ** Νήσιχον καὶ Φάλανθον, ἄλλους τε πολλοὺς ἡγεμόνας στόλων ὅσοις ἔδει τεκμηρίοις ἀνευρεῖν τὴν διδομένην ἐκάστφ καὶ προσήκουσαν ῖδρυσιν ὧν ἔνιοι καὶ διημάρτανον, ὥσπερ Βάττος. ἔδοξε γὰρ ἐκπεσεῖν οὐ καταλαβὼν ἐφ' ὃν ἐπέμφθη τόπον εἶθ' 25 ἦκε δεύτερον ποτνιώμενος. ὑπειπὼν οὖν δ θεός

¹ αὐτοῦ] sc. τοῦ ἀληθοῦς 4 ἐχοῆν R: ἦν 15 ἔδει Basileensis: ἔτι 18 καὶ R μακρὰν *: μακρὰν 19 ἴστε γὰρ τὸν R: εἰς γὰρ τὸ 20 lacuna (1—2 litt. in E) Φάλανθον Basileensis: φάλαινθον 23 Βάττος] cf. Aristot. Fragm. 611, 16 ἔδοξε R: ἔλεξε

'αὶ τὰ ἐμεῦ Λιβύαν μαλοτρόφον οἶσθας ἄρειον, μὴ ἐλθὰν ἐλθόντος, ἄγαν ἄγαμαι σοφίην σεῦ' οὕτω πάλιν αὐτὸν ἐξέπεμψε. Λύσανδρος δὲ καὶ παντάπασιν ἀγνοήσας τὸν Ὀρχαλίδην λόφον καὶ 'Αλώπεκον προσαγορευόμενον καὶ τὸν 'Οπλίτην ποταμόν

'γης τε δράκουθ' υίου δόλιου κατόπισθευ ίόυτα,'

Β μάχη πρατηθείς επεσεν εν τοις τόποις εκείνοις ύπο Νεοχώρου Αλιαρτίου άνδρος άσπίδα φορούντος επίσημον όφιν έχουσαν. άλλα δε τοιαύτα πολλά δυσκάθεκτα καί δυσμνημόνευτα των παλαιών διεξιέναι 10 προς ύμας είδοτας ούκ άναγκαϊόν έστι.'

28. 'Τὰ δὲ νῦν πράγματα καθεστῶτα, περὶ ὧν ἐρωτῶσι τὸν θεόν, ἀγαπῶ μὲν ἔγωγε καὶ ἀσπάζομαι πολλὴ γὰρ εἰρήνη καὶ ἡσυχία, πέπαυται δὲ πόλεμος, καὶ πλάναι καὶ στάσεις οὐκ εἰσὶν οὐδὲ τυραν- 15 C νίδες, οὐδ' ἄλλα νοσήματα καὶ κακὰ τῆς Ἑλλάδος ὥσπερ πολυδυνάμων φαρμάκων χρήζοντα καὶ περιττῶν. ὅπου δὲ ποικίλον οὐδὲν οὐδ' ἀπόρρητον οὐδὲ δεινόν, ἀλλ' ἐπὶ πράγμασι μικροῖς καὶ δημοτικοῖς ἐρωτήσεις οἶον ἐν σχολῆ προτάσεις 'εἰ γαμητέον' 20 'εἰ πλευστέον' 'εἰ δανειστέον,' τὰ δὲ μέγιστα πόλεων μαντεύματα φορᾶς καρπῶν πέρι καὶ βοτῶν ἐπιγονῆς

¹ αἴ τν ἐμεῦ Λιβύαν W ex Herod. 4, 157: μελιβύαν praemissa lac. (7 litt. in E) Λιβύην μηλοτρόφον οἶδας ἄμεινον Herodotus 4 Ὁςχαλίδην Vit. Lys. c. 29: ἀςχελίδην λλώπεκον eadem: ἀλώπηκον 6 δράκονδ' Duebnerus: δράκοντα 7 ὑπὸ Νεοχώφον 'λλιαςτίον Vit. Lys. l. l.: ὑφ' ὧν ὁ χῶφος 'λλιάςτον 17 πολυδυνάμων φαρμάκων R: πολυφαρμάκων δυνάμεων

καὶ σωμάτων ύγιείας ἐνταῦθα περιβάλλειν μέτρα καὶ πλάττειν περιφράσεις καὶ γλώσσας ἐπάγειν πύσμασιν ἀπλῆς καὶ συντόμου δεομένοις ἀποκρίσεως, ἔργον ἐστὶ φιλοτίμου σοφιστοῦ καλλωπίζοντος ἐπὶ δόξη χρηστήριον. ἡ δὲ Πυθία καὶ καθ' αὐτὴν μέν ἐστι γενναία τὸ ἡθος, ὅταν δ' ἐκεῖ κατέλθη καὶ γένηται παρὰ τῷ θεῷ, πλέον ἀληθείας ἡ δόξης D ἐκείνη μέλει καὶ ἀνθρώπων ἐπαινούντων ἡ ψεγόντων.'

29. "Έδει δ' ἴσως καὶ ἡμᾶς ἔχειν οὕτως' νῦν 10 δ' ὥσπερ ἀγωνιῶντες καὶ δεδιότες, μὴ τρισχιλίων ἐτῶν ἀποβάλη δόξαν ὁ τόπος καὶ τοῦ χρηστηρίου καθάπερ σοφιστοῦ διατριβῆς ἀποφοιτήσωσιν ἔνιοι καταφρονήσαντες, ἀπολογούμεθα καὶ πλάσσομεν αἰτίας καὶ λόγους ὑπὲρ ὧν οὕτ' ἴσμεν οὕτ' εἰδέναι 15 προσῆκον ἡμῖν ἐστι παραμυθούμενοι τὸν ἐγκαλοῦντα καὶ πείθοντες, οὐ χαίρειν ἐὧντες'

'αὐτῷ γάρ οί πρῶτον ἀνιηρώτερον ἔσται'

τοιαύτην έχοντι περί τοῦ θεοῦ δόξαν. ὅστε ταυτί Ε μὲν τὰ προγεγραμμένα τῶν σοφῶν τό 'γνῶθι σαυ20 τόν' καὶ τό 'μηδὲν ἄγαν' ἀποδέχεσθε καὶ θαυμάζετ' οὐχ ἥκιστα διὰ τὴν βραχυλογίαν ὡς πυκνὸν καὶ σφυρήλατον νοῦν ἐν ὀλίγφ περιέχουσαν ὄγκφ, τοὺς δὲ χρησμοὺς ὅτι συντόμως καὶ ἀπλῶς καὶ δι' εὐ-

¹ δγιείας *: δγείας 7 άληθείας Exemplum Turnebi. In codd. lac. 20 litt. in E, 10 in B η δόξης έπείνη μέλει *: η έπείνη μέλει δόξης 10 τρισχιλίων Basileensis: τρισχισμόν 17 γάρ] μέν Homerus άνιηφάτεφον Homerus β 190: άνιηφότεφον 20 ἀποδέχεσθε παὶ θανμάζετε R: άποδέχεσθαι παὶ θανμάζετε

θείας τὰ πλεϊστα φράζουσιν αἰτιᾶσθε. καὶ τὰ τοιαῦτα μὲν ἀποφθέγματα τῶν σοφῶν ταὐτὸ τοἰς εἰς στενον συνθλιβεζσι πέπονθε δεύμασιν ού γάρ έχει τοῦ νοῦ δίοψιν οὐδε διαύγειαν, άλλ' έὰν σκοπῆς τί γέγραπται και λέλεκται περί αὐτῶν τοίς ὅπως ε έκαστον έχει βουλομένοις καταμαθείν, οὐ φαδίως F τούτων λόγους έτέρους εύρήσεις μακροτέρους. ή δè της Πυθίας διάλεκτος, ώσπερ οί μαθηματικοί γραμμην εύθεζαν καλούσι την έλαγίστην των ταύτα πέρατ' έχουσῶν, οὕτως οὐ ποιοῦσα καμπὴν οὐδὲ 10 κύκλου οὐδε διπλόην οὐδ' ἀμφιβολίαν ἀλλ' εὐθεῖα πρός την άληθειαν ούσα πρός δε πίστιν έπισφαλής καλ ύπεύθυνος οὐδένα καθ' αύτῆς ἔλεγχον ἄχοι νῦν παραδέδωκεν, άναθημάτων δε και δώρων εμπέπληκε 409 βαρβαρικών καί Έλληνικών το χρηστήριον, οίκοδο- 15 μημάτων δ' έχαλλώπισε κάλλεσι καλ κατασκευαίς 'Αμφικτυονικαζς. δράτε δήπουθεν αὐτοὶ πολλά μὲν έπεκτισμένα των πρότερον οὐκ ὄντων, πολλά δ' άνειλημμένα των συγκεχυμένων και διεφθαρμένων. ώς δε τοις ευθαλέσι των δένδρων έτερα παραβλα- 20 στάνει, καὶ τοῖς Δελφοῖς ἡ Πυλαία συνηβᾶ καὶ συναναβόσκεται, διὰ τὰς έντεῦθεν εὐπορίας σχημα λαμβάνουσα καὶ μορφήν καὶ κόσμον [ερῶν καὶ συνεδρίων και ύδάτων οίον έν χιλίοις έτεσι τοῖς πρό-Β τερον ούα έλαβεν. οί μεν ούν περί το Γαλάξιον της 25

⁴ διαύγειαν supplevit Turnebus lacunam codd. (11 litt. in E) 9 ταύτὰ *: τὰ αὐτὰ 12 ἀνεπισφαλής καὶ ἀνυπεύδυνος Madvigius. Sed cf. p. 484 c 16 δ' ἐκαλλώπισε *:
δέ 17 ὀξάτε] malim ὀξάτε δὲ (vel γὰς) 21 συναναβιώσπεται?

Βοιωτίας κατοικούντες ήσθοντο του θεου την έπιφάνειαν άφθονία καὶ περιουσία γάλακτος.

'προβάτων γὰρ ἐκ πάντων κελάρυξεν, ὡς ἀπὸ κρηνᾶν φέρτατον ΰδωρ,

5 θάλεον γάλα τοὶ δ' ἐπίμπλων ἐσσύμενοι πίθους ἀσκὸς δ' οὐδέ τις ἀμφορεὸς ἐλίνυ ἐν δόμοις, πέλλαι γὰρ ξύλινοι τε πίθοι πλᾶσθεν ᾶπαντες.'

ήμιν δὲ λαμπρότερα καὶ κρείττονα καὶ σαφέστερα σημεία τούτων ἀναδίδωσιν, ὥσπερ έξ αὐχμοῦ τῆς 10 πρόσθεν ἐρημίας καὶ πενίας εὐπορίαν καὶ λαμπρότητα καὶ τιμὴν πεποιηκώς. καίτοι φιλῶ μὲν ἐμαυτὸν ἐφ' οἶς ἐγενόμην εἰς τὰ πράγματα ταῦτα πρό- C θυμος καὶ χρήσιμος μετὰ Πολυκράτους καὶ Πετραίου, φιλῶ δὲ τὸν καθηγεμόνα ταύτης τῆς πολιτείας γενό- 15 μενον ἡμῖν καὶ τὰ πλείστα τούτων ἐκφροντίζοντα καὶ παρασκευάζοντα ** ἀλλ' οὐκ ἔστιν ἄλλως ὅτι τηλικαύτην καὶ τοσαύτην μεταβολὴν ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ γενέσθαι δι' ἀνθρωπίνης ἐπιμελείας, μὴ θεοῦ παρόντος ἐνταῦθα καὶ συνεπιθειάζοντος τὸ χρηστήριον.'

30. ''Aλλ' ώσπερ εν τοις τότε χρόνοις ήσαν οι την λοξότητα των χρησμών και άσάφειαν αιτιώμενοι, και νῦν είσιν οι τὸ λίαν ἀπλοῦν συκοφαντοῦντες. ὧν παιδικόν ε΄στι κομιδή και ἀβέλτερον τὸ πάθος

³ προβάτων nescio quis: προπάντων. Cf. Bergk. 3 p. 719
4 πρηνών — — δόμοις Bergkius: πρηνώων — δήλεον — ένεπίμπλων — ούτε τις έλίννιε δόμοις 7 γὰρ Bergkius: δὲ ξύλινοι] λίθινοι idem τε idem πλήσθεν ΒΕ 16 lacuna (20 fere litt. in Ε) ἄλλως δτι] corrupta. ἀληθώς είπεν? 23 παιδικόν Duebnerus: καὶ ἄδικον

ώς γὰο οί παίδες ἰριδας μᾶλλον καὶ ἄλως καὶ κομήτας ἢ σελήνην καὶ ἥλιον ὁρῶντες γεγήθασι καὶ D ἀγαπῶσι, καὶ οὖτοι τὰ αἰνίγματα καὶ τὰς ἀλληγορίας καὶ τὰς μεταφορὰς τῆς μαντικῆς ἀνακλάσεις οὔσας πρὸς τὸ θνητὸν καὶ φανταστικόν, ἐπιποθοῦσι: 5 κὰν τὴν αἰτίαν μὴ ἰκανῶς πύθωνται τῆς μεταβολῆς, ἀπίασι τοῦ θεοῦ καταγνόντες, οὐχ ἡμῶν οὐδ' αὐτῶν ὡς ἀδυνάτων ὄντων ἐξικνεῖσθαι τῷ λογισμῷ πρὸς τὴν τοῦ θεοῦ διάνοιαν.'

1 ώς *: καὶ 4 καὶ τὰς μεταφορὰς nescio quis: τῆς μεταφορᾶς 7 αὐτῶν *: αὐτῶν

ΠEPI

ΤΩΝ ΕΚΛΕΛΟΙΠΟΤΩΝ ΧΡΗΣΤΗΡΙΩΝ.

ΤΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ.

正,1

ΛΑΜΠΡΙΑΣ, ΚΛΕΟΜΒΡΟΤΟΣ, ΔΙΔΤΜΟΣ, ΦΙΛΙΠΠΟΣ, ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ, ΑΜΜΩΝΙΟΣ, ΗΡΑΚΛΕΩΝ.

1. 'Αετούς τινας ἢ κύκνους, ὡ Τερέντιε Πρίσκε, μυθολογοῦσιν ἀπὸ τῶν ἄκρων τῆς γῆς ἐπὶ τὸ μέ- Ϝ σον φερομένους εἰς ταὐτὸ συμπεσεῖν Πυθοῖ περὶ τὸν καλούμενον ὁμφαλόν ὕστερον δὲ χρόνφ τὸν 10 Φαίστιον Ἐπιμενίδην ἐλέγχοντα τὸν μῦθον ἐπὶ τοῦ θεοῦ καὶ λαβόντα χρησμὸν ἀσαφῆ καὶ ἀμφίβολον εἰπεῖν

'οὕτε γὰρ ἡν γαίης μέσος ὀμφαλὸς οὐδὲ θαλάσσης' εἰ δέ τις ἔστι, θεοῖς δῆλος θνητοῖσι δ' ἄφαντος.' 15 ἐκεῖνον μὲν οὖν εἰκότως ὁ θεὸς ἠμύνατο, μύθου παλαιοῦ καθάπερ ζωγραφήματος ἀφῆ διαπειρώμενον. 410

 Όλίγον δὲ πρὸ Πυθίων τῶν ἐπὶ Καλλιστράτου πρὸς ἡμᾶς ἀπὸ τῶν ἐναντίων τῆς οἰκουμένης περάτων ἔτυχον ἄνδρες ἱεροὶ δύο συνδραμόντες εἰς ω Δελφούς, Δημήτριος μὲν ὁ γραμματικὸς ἐκ Βρεττανίας εἰς Ταρσὸν ἀνακομιζόμενος οἴκαδε, Κλεόμβρο-

3 ΤΑ ΠΡΟΣΩΠΑ — ΗΡΑΚΛΕΩΝ] om. codd. cf. p. 394 d 13 γαίης S: γῆς

τος δ' δ Λακεδαιμόνιος, πολλά μεν έν Αίγύπτω καί περί την Τρωγλοδυτικήν γην πεπλανημένος, πόροω δε της Έρυθρας θαλάσσης άναπεπλευκώς οὐ κατ' έμπορίαν, άλλ' άνηρ φιλοθεάμων καί φιλομαθής Βούσίαν δ' έχων ίκαν ην καὶ τὸ πλείονα τῶν ίκανῶν 5 έγειν οὐκ ἄξιον πολλοῦ ποιούμενος έγρῆτο τῆ σχολῆ πρός τὰ τοιαῦτα, καὶ συνήγεν ίστορίαν οἶον ύλην φιλοσοφίας, θεολογίαν ώσπερ αὐτὸς ἐπάλει τέλος έχούσης. νεωστί δε γεγονώς πας "Αμμωνα, τὰ μεν άλλα των έκει δήλος ήν μή πάνυ τεθαυμακώς, περί 10 δὲ τοῦ λύγνου τοῦ ἀσβέστου διηγείτο λόγον ἄξιον σπουδής λεγόμενον ύπὸ τῶν ίερέων. ἀεὶ γὰρ ἔλαττον άναλίσκειν έλαιον έτους έκάστου, καλ τοῦτο ποιεῖσθαι τεχμήριον έχείνους τῆς τῶν ἐνιαυτῶν ἀνω-C μαλίας, τὸν ἕτερον τοῦ προάγοντος ἀεὶ τῷ χρόνῳ 15 βραχύτερον ποιούσης. είκὸς γὰρ ἐν ἐλάττονι χρόνω τὸ δαπανώμενον έλαττον είναι.

3. Θαυμασάντων δε των παρόντων, του δε Δημητρίου και γελοΐον φήσαντος είναι ἀπὸ μικρων πραγμάτων οὕτω μεγάλα θηρῶν, οὐ κατ 'Αλκαίον 'έξ 20 ὅνυχος τὸν λέοντα' γράφοντας, ἀλλὰ θρυαλλίδι και λύχνω τὸν οὐρανὸν ὁμοῦ τι σύμπαντα μεθιστάντας και τὴν μαθηματικὴν ἄρδην ἀναιροῦντας ὁ Κλεόμβροτος 'οὐδέν' ἔφη 'τούτων διαταράξει τοὺς ἄνδρας ἀλλὰ τοῖς μαθηματικοῖς οὐχ ὑφήσονται τῆς ἀκριβείας, ὡς 25 μᾶλλον ἄν ἐκείνους διαφυγόντα τὸν χρόνον ἐν κινή- D σεσι και περιόδοις οὕτω μακρὰν ἀφεστώσαις, ἢ τὸ

9 malim πας' "Αμμωνι 19 γελοΐον *: γέλοιον 20 'Αλκαΐον] Bergk. 3 p. 84

μέτρον αὐτοὺς τοῦ έλαίου προσέχοντας ἀεὶ διὰ τὴν άτοπίαν τῷ παραλόγῳ καὶ παραφυλάττοντας. τὸ δὲ μικοά μη διδόναι σημεία γίγνεσθαι μεγάλων, & Δημήτοιε, πολλαίς έστι τέχναις έμποδών έπει και πολ-5 λών μεν αποδείξεις παραιρείσθαι συμβήσεται πολλών δε προαγορεύσεις. καίτοι και ύμεις ού μικρον άποδείχνυτε πράγμα, λεαίνεσθαι ξυρφ τὰ σώματα τοὺς ήρωας, έντυχόντες παρ' Όμήρω ξυρόν δνομάσαντι καὶ δανείζειν έπὶ τόκοις, ὅτι που 'χρέος ὀφέλλεσθαι' 10 φησίν 'οὔτι νέον οὐδ' όλίγον,' ὡς τοῦ ὀφέλλεσθαι τὸ αὔξεσθαι δηλοῦντος. αὖθις δὲ τὴν νύκτα 'θοήν' Ε είπόντος, άγαπητώς έμφύεσθε τῷ δήματι καὶ τοῦτ' έκεινό φατε, φράζεσθαι την σκιάν της γης ύπ' αύτοῦ κωνικήν, οὖσαν ἀπὸ σφαιροειδοῦς. ἰατρικήν δὲ λοι-15 μῶδες θέρος ἀραχνίων πλήθει προδηλοῦν, καὶ θρίοις έαρινοῖς ὅταν κορώνης ποδὶ εἴκελα γένηται, τίς έάσει των άξιούντων μικρά σημεία μή γίγνεσθαι των μεγάλων; τίς δ' ἀνέξεται πρός χοῦν καὶ κοτύλην ύδατος τὸ τοῦ ήλίου μέγεθος μετρούμενον, ή 20 τῆς ἐνταῦθα πλινθίδος, ἡν ποιεί γωνίαν δξείαν κεπλιμένην πρός το ἐπίπεδον, μέτρον εἶναι λεγομένην τοῦ ἐξάρματος, δ ἐξῆρται τῶν πόλων δ ἀεὶ φανε- Γ ρὸς ἀπὸ τοῦ δρίζοντος; ταῦτα γὰρ ἦν ἀκούειν τῶν έκει προφητών. ώστ' άλλο τι λέγωμεν πρός αὐτούς,

⁵ συμβήσεται] om. codd. mei 6 ύμεζε Μ: ἡμῖν. Fort. ἡμῖν ὑμεῖς ἀποδείκνυτε idem: ἀποδείκνυται 8 πας Μαθτίσιας: γὰς Ὁμήςο Κ 173 9 ὁφέλλεσθαι Homerus γ 367: συμβάλλεσθαι 10 idem: ἀφελεῖσθαι 11 Φοὴν Homerus Κ 394. 468 passim 14 κωνικήν] sc. εἶναι 16 ποδὶ ποσὶν Stegmannus 24 λέγωμεν Turnebus: λεγόντων

εί βουλόμεθα τῷ ἡλίφ κατὰ τὰ πάτρια τὴν νενομισμένην τάξιν ἀπαράβατον ποιεῖν.'

4. Παρών οὖν ἀνεφώνησεν 'Αμμώνιος δ φιλόσοφος 'οὐ τῷ ἡλίω μόνον εἰπεῖν, ἀλλὰ τῷ οὐρανῷ παντί. συστέλλεσθαι γάρ ἀνάγκη τὴν ἀπὸ τροπών 5 411 έπλ τροπάς πάροδον αὐτοῦ καλ μή διαμένειν τηλικοῦτο μέρος οὖσαν τοῦ δρίζοντος ηλίκον οἱ μαθηματικοί λέγουσιν, άλλ' έλάττονα γίγνεσθαι, άεὶ πρὸς τὰ βόρεια τῶν νοτίων συναγωγὴν λαμβανόντων, καὶ τὸ θέρος ήμιν βραχύτερον καὶ ψυχροτέραν είναι 10 την κράσιν, ενδοτέρω κάμπτοντος αὐτοῦ καὶ μειζόνων παραλλήλων έφαπτομένου τοίς τροπικοίς σημείοις. Ετι δε τούς μεν εν Συήνη γνώμονας άσκίους μηκέτι φαίνεσθαι περί τροπάς θερινάς πολλούς δέ ύποδεδραμηκέναι των απλανών αστέρων, ένίους δε 15 ψαύειν καὶ συγκεχύσθαι πρὸς ἀλλήλους, τοῦ δια-Β στήματος έχλελοιπότος. εί δ' αὖ φήσουσι τῶν ἄλλων δμοίως έχόντων άτακτείν ταίς κινήσεσι τὸν ήλιον, ούτε την μόνον τοῦτον έκ τοσούτων έπιταχύνουσαν αίτιαν είπειν έξουσι καὶ τὰ πολλά τῶν φαινομένων 20 συνταράξουσι, τὰ δὲ πρὸς σελήνην καὶ παντάπασιν, ώστε μή δεϊσθαι μέτρων έλαίου την διαφοράν έλεγχόντων. αί γὰο ἐκλείψεις ἐλέγξουσιν αὐτοῦ τε τῆ σελήνη πλεονάκις έπιβάλλοντος καὶ τῆς σελήνης τῆ τῆς γῆς σκιᾶ, τὰ δ' ἄλλα δῆλα καὶ οὐδὲν δεῖ πε- 25

² ποιεῖν Leonicus: ποιοῦσι 4 εἰπεῖν χρῆν Herwerdenus; εἰκὸς εἰπεῖν? 8 ἀεὶ] del. Stegmannus 10 ψυ-χρότερον idem 19 μόνον Turnebus: μονὴν 24 τῆ τῆς γῆς * : τῆ 25 τὰ δ' ἄἰλα δῆλα W: τὰ δ' ἄἰληλα

ραιτέρω την άλαζονείαν τοῦ λόγου διελίττειν.' 'άλλὰ μήν' δ Κλεόμβροτος έφη 'καὶ τὸ μέτρον αὐτὸς είδον' πολλά γάρ έδείκνυσαν τὸ δ' ἐπέτειον ἀπέδει τῶν παλαιοτάτων οὐκ δλίγον.' ὑπολαβὼν δ' αὐθις ὁ C 5 'Αμμώνιος 'εἶτα τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους' εἶπεν 'ἔλαθε παρ' οίς άσβεστα θεραπεύεται πυρά και σώζεται χρόνον έτων ως έπος είπειν απειρον; εί δ' οὖν ὑπόθοιτό τις άληθες είναι τὸ λεγόμενον, οὐ βέλτιόν έστι ψυχρότητας αίτιᾶσθαί τινας καὶ ύγρότητας ἀέ-10 ρων, ύφ' ών τὸ πῦρ μαραινόμενον είκός έστι μή πρατείν πολλής μηδε δείσθαι τροφής, ή τούναντίον ξηρότητας καὶ θερμότητας; ήδη γαρ ακήκοα λεγόντων τινών περί τοῦ πυρός, ὡς ἐν χειμώνι κάεται βέλτιον ύπὸ φώμης είς αύτὸ συστελλόμενον τῆ ψυ-15 γρότητι καὶ πυκνούμενον, ἐν δὲ τοῖς αὐχμοῖς έξα- D σθενεί και γίμνεται μανον και άτονον, καν έν ήλίω κάηται, χεῖρον έργάζεται, καὶ τῆς ὕλης ἄπτεται μαλακῶς καὶ καταναλίσκει βράδιον. μάλιστα δ' ἄν τις είς αὐτὸ τὴν αἰτίαν ἐπανάγοι τοὔλαιον. οὐ γὰο ἀπει-20 κός έστι πάλαι μεν άτροφον και ύδατωδες είναι, γεννώμενον έχ φυτάδος νέας, ΰστερον δὲ πεπτόμενον έν τελείοις καλ συνιστάμενον από πλήθους ίσου μαλλου ισχύειν και τρέφειν βέλτιου, εί δεί τοις 'Αμμωνίοις ανασφίζειν καίπερ ατοπον καλ αλλόκοτον οὐσαν 25 την ύπόθεσιν.

- 5. Παυσαμένου δε τοῦ 'Αμμωνίου 'μᾶλλον' ἔφην Ε έγώ 'περι τοῦ μαντείου δίελθ' ἡμιν, ὧ Κλεόμβροτε
- 1 διελίττειν] διελέγχειν? 5 είτα] είτα ταθτα? 7 δπό-Φοιτο *: δποθοίτο 23 εί δεί Μ: έδει 'Αμμωνείοις?

μεγάλη γὰο ἡ παλαιὰ δόξα τῆς ἐκεῖ θειότητος, τὰ δε νῦν ἔοικεν ὑπομαραίνεσθαι. τοῦ δε Κλεομβρότου σιωπώντος καὶ κάτω βλέποντος, δ Δημήτριος 'οὐδέν' ἔφη 'δεί περί των έκει πυνθάνεσθαι καί διαπορεΐν την ένταῦθα τῶν χρηστηρίων ἀμαύρωσιν, 5 μᾶλλον δὲ πλὴν ένὸς ἢ δυεῖν ἀπάντων ἔκλειψιν δρώντας άλλ' έκεινο σκοπείν, δι' ήν αίτιαν ούτως έξησθένηκε. τὰ γὰρ ἄλλα τί δεῖ λέγειν, ὅπου τὴν Βοιωτίαν ξυεκα χρηστηρίων πολύφωνον οὐσαν ἐν τοῖς πρότερον χρόνοις νῦν ἐπιλέλοιπε κομιδῆ καθά- 10 Ε πεο νάματα, καὶ πολύς ἐπέσχηκε μαντικής αὐχμὸς την χώραν; οὐδαμοῦ γὰρ άλλαχόθι νῦν ἢ περί Λεβάδειαν ή Βοιωτία παρέχει τοῖς χρήζουσιν ἀρύσασθαι μαντικής, των δ' άλλων τὰ μέν σιγή τὰ δὲ παντελής έρημία κατέσχηκε. καίτοι γε περί τὰ Μηδικά 15 412 μεν εὐδοχίμησεν ** οὐχ ἦττον ἢ τὸ τοῦ Αμφιάρεω καλ απεπειράθη Μῦς ὡς ἔοικεν αμφοτέρων. ὁ μὲν οὖν τοῦ Πτώου μαντείου προφήτης φωνη Αίολίδι χρώμενος ** τὸ πρὸ τοῦ τότε τῆ τῶν βαρβάρων χρησμον εξήνεγκεν, ώστε μηδένα ξυνείναι άγίων των 20 παρόντων ** δν έκεῖνον, ώς ** τοῦ ένθουσιασμοῦ **

¹² περl Eusebius Pr. Ev. 5, 17 Λεβάδειαν *: λεβαδία 13 ή Basileensis: ἢ 15 post Μηδικὰ lac. 6 litt. in uno V^2 , post εὐδοκίμησεν lac. 8 litt. in eodem (fort. supplendum τὸ Πτῷον) 16 ᾿Αμφιάρεω. καὶ W: ἀμφιάρεως 17 ἀπεπειράθημεν ὁ μὲν W: ὡς ὁ μὲν 18 Πτῷον W 19 lac. 8 litt. in V^2 τὸ πρὸ τοῦ W: τὸ πρὸς τοὺς τῆ Madvigius 20 χρησμὸν Basileensis: χρησιμον τῶν Turnebus 21 prima lac. 15 litt. in V^2 fort. supplenda: [αὐτὸν ἀλλ' ἢ μόν]ον secunda lac. 12 litt. in V^2 , tertia 11 litt. Fort. supplendum: ὧσπερ τοῦ ϑεοῦ

τι τοῖς βαρβάροις οὐκ ἔστιν οὐδε δέδοται φωνήν Έλληνίδα λαβείν τὸ προσταττόμενον ύπηρετούσαν. δ δὲ πεμφθείς είς 'Αμφιάρεω δοῦλος ἔδοξε κατὰ τούς υπνους ύπηρέτην του θεού φανέντα, πρώτον 5 μεν ἀπὸ φωνής εκβάλλειν αὐτόν, ὡς τοῦ θεοῦ μὴ παριέντος, έπειτα ταζε γερσίν ώθεζν έπιμένοντος δέ, λίθον εύμεγέθη λαβόντα την κεφαλήν πατάξαι. Β ταύτα δ' ήν ωσπερ άντίφωνα των γενησομένων: ήττήθη γάρ δ Μαρδόνιος, οὐ βασιλέως άλλ' έπι-10 τρόπου καὶ διακόνου βασιλέως ἡγουμένου τῶν Ελλήνων, και λίθω πληγείς έπεσεν, ώσπερ δ Λυδός έδοξε πληγηναι κατά τους υπνους. ηκμαζε δε τότε και το περί τὰς Τεγύρας χρηστήριον, ὅπου καὶ γενέσθαι τὸν θεὸν Ιστοροῦσι, καὶ ναμάτων δυείν παραρρεόν-15 των τὸ μὲν Φοίνικα δάτερον δ' Ἐλαίαν ἄχρι νῦν ** ώς ενιοι λέγουσιν. έν μεν ούν τοις Μηδικοίς Έχεκράτους προφητεύοντος, άνείλε νίκην καλ κράτος C πολέμου τοις Ελλησιν δ θεός έν δε τῷ Πελοποννησιακφ πολέμφ Δηλίοις έκπεσούσι της νήσου φασί 20 χρησμόν έκ Δελφών κομισθήναι, προστάττοντα τόν τόπον άνευρεϊν, έν φ γέγονεν δ Απόλλων, καὶ θυσίας τινάς έχει τελέσαι. δαυμαζόντων δε και διαπορούντων, εί μη παρ' αὐτοῖς ὁ θεὸς ἀλλ' έτέρωθι γεγόνοι, την Πυθίαν προσανελείν, δτι πορώνη φρά-25 σει τὸ γωρίον αὐτοζς. ἀπιόντας οὖν ἐν Χαιρωνεία γενέσθαι, και της πανδοκευτρίας άκουσαι πρός τινας διά (aut ωσπες σαφέστατα) τοῦ ένθουσιασμοῦ δηλούντος δτι Toos backáous cett. 1 odd R: od 3 dodlos Avdos W 6 naquertos R: nagórtos 16 lac. 4 litt. in V^3 fort. sup-

plenda: ἄχοι νῦν [οῦτ]ως ἔνιοι. Cf. Vit. Pel. c. 16

ξένους βαδίζοντας εἰς Τεγύρας περί τοῦ χρηστηρίου διαλεγομένης τῶν δὲ ξένων, ὡς ἀπήεσαν, ἀσπαζομένων καὶ προσαγορευόντων τὴν ἄνθρωπον, ὅπερ ἀνομάζετο, Κορώνην, συνεῖναι τὸ λόγιον, καὶ θύσαν
D τας ἐν ταῖς Τεγύραις τυχεῖν καθόδου μετ' ὀλίγον χρό- 5 νον. γεγόνασι δὲ καὶ νεώτεραι τούτων ἐπιφάνειαι περί τὰ μαντεῖα ταῦτα, νῦν δ' ἐκλέλοιπεν ιώστε τὴν αἰτίαν ἄξιον εἶναι παρὰ τῷ Πυθίφ διαπορήσαι τῆς μεταβολῆς.'

6. "Ήδη δέ πως ἀπὸ τοῦ νεὰ προϊόντες ἐπὶ ταῖς 10 θύραις της Κνιδίων λέσχης έγεγόνειμεν παρελθόντες οὖν εἴσω, τοὺς φίλους πρὸς οὓς ἐβαδίζομεν έωοωμεν καθημένους καὶ περιμένοντας ἡμᾶς. ἦν δὲ των άλλων ήσυχία διὰ τὴν ωραν, άλειφομένων ή θεωμένων τοὺς άθλητάς. καὶ ὁ ⊿ημήτριος διαμει- 15 Ε διάσας "ψεύσομαι' εἶπεν 'ἢ ἔτυμον ἐρέω'; δοκεῖτέ μοι μηδεν άξιον σκέμμα διά γειρών έγειν δρώ γάρ ύμας ανειμένως σφόδοα καθημένους και διακεχυμένους τοίς προσώποις. ὑπολαβὼν οὖν ὁ Μεγαρεὺς 'Ηρακλέων 'οὐ γὰρ ζητοῦμεν' ἔφη 'τὸ βάλλω δῆμα 20 πότερον λάμβδα κατά τὸν μέλλοντα χρόνον ἀπόλλυσιν. οὐδ' ἀπὸ τίνων ἀπλῶν ὀνομάτων τὸ χεῖρον καὶ τὸ βέλτιον καὶ τὸ χείριστον καὶ τὸ βέλτιστον Ε έσχημάτισται. ταῦτα γὰρ ἴσως καὶ τὰ τοιαῦτα συντείνει καὶ συνίστησι τὸ πρόσωπον· τὰ δ' ἄλλ' ἔξεστι 25 τας όφους κατά χώραν έχοντας φιλοσοφείν και ζητείν, άτρέμα μη δεινον βλέποντας μηδε χαλεπαίνοντας

¹⁶ ψεύσομαι] Η
om. δ 140 21 πότεςον *: πότεςον τῶν δύο τὸ
 Εν

τοῖς παροῦσιν.' 'δέξασθ' οὖν' ὁ ⊿ημήτριος 'ήμᾶς' ἔφη 'καὶ μεθ' ήμῶν λόγον, δε δὴ προσπέπτωκεν ήμῖν οἰκεῖος ἀν τοῦ τόπου καὶ διὰ τὸν θεὸν ἄπασι προσήκων καὶ ὅπως οὐ συνάξετε τὰς ὀφρῦς ἐπι5 χειροῦντες.'

7. 'Δς οὖν ἀνεμίχθημεν διακαθεζόμενοι καὶ προύβαλεν είς μέσον δ Δημήτριος τὸν λόγον, εὐθὺς 418 άναπηδήσας δ κυνικός Δίδυμος, έπίκλησιν Πλανητιάδης, και τῆ βακτηρία δὶς ἢ τρὶς πατάξας ἀνε-10 βόησεν 'ໄού ໄού, δύσκριτον πραγμα καλ ζητήσεως δεόμενον πολλής ήμετε κομίζοντες ήμιν. δαυμαστόν γάο έστιν, εί τοσαύτης κακίας ὑποκεχυμένης μὴ μόνου, ώς προείπεν 'Ησίοδος, Αίδως και Νέμεσις τον άνθρώπινου βίου ἀπολελοίπασιν, άλλὰ καὶ πρόνοια 15 θεών συσκευασαμένη τὰ χρηστήρια πανταχόθεν οίγεται. τοὐναντίον δ' ὑμίν ἐγὰ προβάλλα διαπορῆσαι, πῶς οὐχὶ καὶ τότ' ἀπείρηκεν οὐδ' 'Ηρακλῆς αὖθις ή τις ἄλλος θεῶν ὑπέσπακε τὸν τρίποδα κατα- Β πιμπλάμενον αίσχορον καὶ άθέων έρωτημάτων, ἃ τῷ 20 θεφ προβάλλουσιν οί μέν ώς σοφιστοῦ διάπειραν λαμβάνοντες οί δὲ περὶ θησαυρών ἢ κληρονομιών η γάμων παρανόμων διερωτώντες. ώστε κατά κράτος έξελέγχεσθαι του Πυθαγόραν είπόντα βελτίστους έαυτών γίγνεσθαι τούς άνθρώπους, δταν πρός τούς 25 θεούς βαδίζωσιν· ούτως ἄρ' ὰ καλῶς εἶχεν, ἀνθρώπου πρεσβυτέρου παρόντος, άρνεζοθαι καλ άποκρύπτειν νοσήματα τῆς ψυχῆς καὶ πάθη, ταῦτα γυμνὰ

^{13 &#}x27;Ησίοδος] OD 199 17 τότ'] τόδε Madvigius 25 ἄο' ἃ *: ἄοα

καὶ περιφανή κομίζουσιν ἐπὶ τὸν θεόν.' ἔτι δ' αὐτοῦ C βουλομένου λέγειν, δ θ' 'Ηρακλέων ἐπελάβετο τοῦ τρίβωνος, κάγὼ σχεδὸν ἀπάντων αὐτῷ συνηθέστατος ὧν 'παῦ'' ἔφην 'ὧ φίλε Πλανητιάδη, παροξύνων τὸν θεόν εὐόργητος γάρ ἐστι καὶ πρᾶος

'κατεκρίθη δε θυατοίς άγανώτατος ξιμεν' ως φησιν δ Πίνδαρος. και είθ' ηλιός έστιν είτε κύριος ήλίου και πατήρ και ἐπέκεινα τοῦ δρατοῦ παντός, ούκ είκὸς ἀπαξιοῦν φωνής τοὺς νῦν ἀνθρώπους, οίς αίτιός έστι γενέσεως και τροφής και τοῦ 10 είναι και φρονείν οὐδ' αμα την πρόνοιαν, ώσπερ εύγνώμονα μητέρα καὶ χρηστήν, πάντα ποιοῦσαν ήμιν και φυλάττουσαν έν μόνη μνησικακον είναι τη D μαντική, και ταύτην άφαιρεϊσθαι δούσαν έξ άρχης. ώσπερ ούχὶ καὶ τότε πλειόνων ὄντων ἐν πλείοσιν 15 άνθρώπων πονηρών, δτε πολλαγόθεν της οίχουμένης χρηστήρια καθειστήκει. δεύρο δή πάλιν καθίσας καί πρός την κακίαν, ην είωθας άει τω λόγω πολάζειν, Πυθικάς έκεγειρίας σπεισάμενος, έτέραν τινά μεθ' ήμων αίτίαν ζήτει της λεγομένης έχλεί- 20 ψεως των χρηστηρίων. τον δε θεον εύμενη φύλαττε καὶ άμηνιτον.' έγὰ μεν οὖν ταῦτ' εἰπὰν τοσοῦτο διεπραξάμην, δσον ἀπελθείν διὰ θυρών σιωπή τὸν Πλανητιάδην.

8. Ἡσυχίας δὲ γενομένης ἐπ' ὀλίγον, ὁ ᾿Αμμώ- 25 Ε νιος ἐμὲ προσαγορεύσας ՝ ὅρα τί ποιοῦμεν' εἶπεν 'ὧ Ααμπρία, καὶ πρόσεχε τῷ λόγῷ τὴν διάνοιαν, ὅπως μὴ τὸν θεὸν ἀναίτιον ποιῶμεν. ὁ γὰρ ἄλλῷ τινὶ

⁷ Πίνδαρος Bergk. 1 p. 433

καλ μη θεού γνώμη τὰ παυσάμενα των χρηστηρίων έκλιπεῖν ἡγούμενος, ὑπόνοιαν δίδωσι τοῦ μὴ γίγνεσθαι μηδ' είναι διά τὸν θεὸν άλλ' έτέρφ τινί τρόπφ νομίζειν. οὐ γὰρ ἄλλη γέ τις ἔστι μείζων οὐδὲ 5 πρείττων δύναμις, ώστ' άναιρείν και άφανίζειν έργον θεοῦ. τὴν μαντικὴν οὖσαν. δ μεν οὖν Πλανητιάδου λόγος οὐκ ἀφεστὸς έμοὶ διά τε τάλλα καὶ τὴν ἀνωμαλίαν, ήν περί τον θεον ποιεί, πή μεν αποστρεφόμενον καὶ ἀπαξιοῦντα τὴν κακίαν πῆ δὲ πάλιν Ε 10 αὖ προσιέμενον ωσπερ βασιλεύς τις ἢ τύραννος έτέραις αποκλείων θύραις τούς πονηρούς καθ' έτέρας είσδέχοιτο και χρηματίζοι. τοῦ δὲ μετρίου και ίκανοῦ καὶ μηδαμοῦ περιττοῦ πανταχή δ' αὐτάρκους, μάλιστα τοίς θεοίς πρέποντος έργου, εί ταύτην άρ-15 γην λαβών φαίη τις, δτι της κοινης δλιγανδρίας, ην αι πρότεραι στάσεις και οι πόλεμοι περί πασαν όμοῦ τι τὴν οἰκουμένην ἀπειργάσαντο, πλεϊστον μέοος ή Έλλας μετέσχηκε, και μόλις αν νου όλη πα-414 ράσχοι τρισχιλίους δπλίτας, δσους ή Μεγαρέων μία 20 πόλις έξέπεμψεν είς Πλαταιέας (οὐδεν οὖν ετερον ήν τὸ πολλά καταλιπεΐν χρηστήρια τὸν θεὸν ή τῆς Έλλάδος έλέγχειν την έρημίαν), ακριβώς αν αὐτῷ παράσχοιμι τῆς εύρησιλογίας. τίνος γὰρ ἦν ἀγαθόν, εί εν Τεγύραις ώς πρότερον ήν μαντεΐον, ή περί 25 τὸ Πτῷον ὅπου μεθ' ἡμέρας έντυχεῖν ἔστιν ἀν-

¹² μετρίου Emperius: μεγίστου 14 malim τοῖς θείοις πρέποντος ἔργοις (ἔργοις dat. cod. F) ταύτην ἀρχὴν *: ταύτην 23 παράσχοιμι] μαρτυρίαν παράσχοιμι W. μετάσχοιμι? 24 εί W 25 μεθ' ἡμέρας Turnebus: μέρος ἡμέρας

θρώπω νέμοντι; καὶ γὰρ τοῦτο δὴ τοὐνταῦθα πρε-Β σβύτατον ὄν 'χρόνω τε δόξη τε' κλεινότατον ὑπὸ θηρίου χαλεποῦ δρακαίνης πολύν χρόνον ἔρημον γενέσθαι και απροσπέλαστον ίστορούσιν, ούκ όρθως την άργίαν άλλ' άνάπαλιν λαμβάνοντες ή γάρ έρη- 5 μία τὸ θηρίον έπηγάγετο μᾶλλον ἢ τὸ θηρίον έποίησε την έρημίαν. έπει δε τω θεω δόξαν ούτως η θ' Έλλας έρρωσθη πόλεσι καὶ τὸ χωρίον ανθρώποις έπλήθυνε, δυσίν έχρωντο προφήτισιν έν μέρει καθιεμέναις, και τρίτη δ' έφεδρος ην αποδεδειγμένη. νῦν 10 δ' ἔστι μία προφήτις, καὶ οὐκ ἐγκαλοῦμεν : ἐξαρκεῖ γάρ αὐτή τοῖς δεομένοις. οὐ τοίνυν αἰτιατέον οὐδὲ C τον θεόν. ή γαο οδσα μαντική και διαμένουσα πασίν έστιν ίκανή καὶ πάντας ἀποπέμπει τυγχάνοντας ών χρήζουσιν. ώσπερ οὖν ἐννέα κήρυξιν ὁ Άγα- 15 μέμνων έχοῆτο, καὶ μόλις κατεῖχε τὴν ἐκκλησίαν διὰ πληθος, ένταῦθα δ' ὄψεσθε μεθ' ἡμέρας δλίγας έν τῷ θεάτρω μίαν φωνὴν έξικνουμένην εἰς πάντας. ούτω τότε πλείοσιν έχοῆτο φωναίς πρός πλείονας ή μαντική, νον δε τούναντίον έδει θαυμάζειν τον 20 θεόν, εί περιεώρα την μαντικήν άχρηστως δίκην ύδατος απορρέουσαν ή καθάπερ αι πέτραι ποιμένων έν έρημία καὶ βοσκημάτων φωναϊς άντηχοῦσαν.

9. Εἰπόντος δὲ ταῦτα τοῦ ᾿Αμμωνίου κάμοῦ σιω-D πῶντος, ὁ Κλεόμβροτος ἐμὲ προσαγορεύσας Ὑδη σὰ 25 τοῦτο δέδωκας᾽ ἔφη Ἱτὸ καὶ ποιεῖν ταυτὶ τὰ μαντεῖα καὶ ἀναιρεῖν τὸν θεόν;᾽ ʿοὐκ ἔγωγ᾽ ἐἶπον ʿἀναι-

¹ δή τούνταῦθα Hauptius: δήπου ἐνταῦθα 9 καθημέναις X 12 αΰτη Stegmannus

οείσθαι μέν γάο οὐδέν αίτία θεοῦ φημι μαντείον οὐδὲ χρηστήριον άλλ' ώσπερ άλλα πολλά ποιοῦντος ήμιν έκείνου καὶ παρασκευάζουτος, έπάγει φθοράν ένίοις και στέρησιν ή φύσις, μαλλον δ' ή ύλη στέ-5 ρησις οὖσα ἀναφεύγει πολλάκις καὶ ἀναλύει τὸ γιγνόμενον ύπό της πρείττονος αίτίας, ούτω μαντικών οίμαι δυνάμεων σκοτώσεις έτέρας και άναιρέσεις είναι, πολλά καλά τοῦ θεοῦ διδόντος άνθρώποις άθάνατον δε μηδέν. ώστε θνήσκειν καλ τα θεών Ε 10 θεούς δ' οὐ κατά τὸν Σοφοκλέα. τὴν δ' οὐσίαν αὐτῶν καὶ δύναμιν ἐν τῆ φύσει καὶ τῆ ῦλη φασὶ δείν ζητείν, τῷ θεῷ τῆς ἀρχῆς ώσπερ ἐστὶ δίχαιον φυλαττομένης. εὔηθες γάρ έστι καὶ παιδικόν κομιδή τὸ οἴεσθαι τὸν θεὸν αὐτὸν ὥσπερ τοὺς έγγαστριμύ-15 θους, Εύρυκλέας πάλαι νυνί δε Πύθωνας προσαγορευομένους, ένδυόμενον είς τὰ σώματα τῶν προφητῶν ύποφθέγγεσθαι, τοίς έκείνων στόμασι καὶ φωναίς γρώμενον δργάνοις. δ γάρ θεὸν έγκαταμιγνὸς άνθρω- Ε πίναις χρείαις οὐ φείδεται τῆς σεμνότητος οὐδε τηρεί 20 τὸ ἀξίωμα καὶ τὸ μέγεθος αὐτῶ τῆς ἀρετῆς.'

10. Καὶ ὁ Κλεόμβροτος 'ὁρθῶς λέγεις' ἀλλ' ἐπεὶ τὸ λαβεῖν καὶ διορίσαι, πῶς χρηστέον καὶ μέχρι τίνων τῆ προνοία, χαλεπόν, οἱ μὲν οὐδενὸς ἀπλῶς τὸν θεὸν οἱ δ' ὁμοῦ τι πάντων αἴτιον ποιοῦντες

⁴ στέρησιν — στέρησις] έτεροίωσιν — έτεροίωσις? 5 άναφεύγει] άνυφαίνει X 10 Σοφοκλέα] Nauck. p. 311 12 δεῖν *: δεινοὺς όφείλειν. Interpolationem pepererit δεῖν pro δεινοὺς acceptum 14 τοὺς] εἰς τοὺς R 18 δ γὰρ δεὸν έγκαταμιγνὸς Turnebus: καταμιγνὸς praemissa lac. 90 litt. in V^3 . 48 in E

άστοχοῦσι τοῦ μετρίου καὶ πρέποντος. εὖ μὲν οὖν λέγουσι καὶ οί λέγοντες, ὅτι Πλάτων τὸ ταῖς γεννωμέναις ποιότησιν ύποκείμενον στοιγείον έξευρών, δ νῦν ὕλην καὶ φύσιν καλοῦσιν, πολλών ἀπήλλαξε 415 καλ μεγάλων ἀποριῶν τοὺς φιλοσόφους έμολ δὲ δο- 5 κοῦσι πλείονας λῦσαι καὶ μείζονας ἀπορίας οί τὸ τῶν δαιμόνων γένος ἐν μέσφ θέντες θεῶν καὶ ἀνθρώπων καὶ τρόπον τινὰ τὴν κοινωνίαν ἡμῶν συνάγον είς ταὐτὸ καὶ συνάπτον έξευρόντες. είτε μάγων τῶν περί Ζωροάστρην δ λόγος οὖτός έστιν, εἴτε 10 Θράκιος απ' 'Ορφέως είτ' Αίγύπτιος η Φρύγιος, ως Β τεκμαιρόμεθα ταζε έκατέρωθι τελεταζε άναμεμιγμένα πολλά θυητά και πένθιμα των δργιαζομένων και δρωμένων ιερών δρώντες. Έλλήνων δ' Όμηρος μεν έτι φαίνεται κοινώς άμφοτέροις χρώμενος τοῖς ὀνό- 15 μασι καί τούς θεούς έστιν ότε δαίμονας προσαγορεύων 'Ησίοδος δε καθαρώς και διωρισμένως πρώτος έξέθηκε των λογικών τέσσαρα γένη, θεούς είτα δαίμονας είθ' ήρωας, τὸ δ' ἐπὶ πᾶσιν ἀνθρώπους, ἐξ ών ἔοικε ποιείν την μεταβολήν, τοῦ μὲν χουσοῦ 20 γένους είς δαίμονας πολλούς κάγαθούς των δ' ήμιθέων είς ήρωας ἀποκριθέντων. Ετεροι δε μεταβολην τοῖς τε σώμασιν όμοίως ποιοῦσι καὶ ταῖς ψυχαῖς. ώσπερ γὰρ έκ γῆς ὕδωρ έκ δ' ὕδατος ἀὴρ έκ δ' ἀέρος πῦο γεννώμενον δοᾶται, τῆς οὐσίας ἄνω φερομέ- 25 νης ουτως έκ μεν άνθρώπων είς ήρωας έκ δ' ήρώων

⁷ θ évtes * 18 πολλὰ Eusebius: πρὸς τὰ 19 ε $\tilde{t}\theta$ ' $\tilde{\eta}_{\varphi}\omega\alpha\varsigma$ — γένους εἰς δαίμονας Eusebius; vid. Praefat. p. XXVI 24 γὰρ *

είς δαίμονας αί βελτίονες ψυχαὶ τὴν μεταβολὴν λαμβάνουσιν. ἐκ δὲ δαιμόνων ὀλίγαι μὲν ἐν χρόνως C πολλῷ δι' ἀρετῆς καθαρθείσαι παντάπασι θειότητος μετέσχον ἐνίαις δὲ συμβαίνει μὴ κρατεῖν ἑαυτῶν, τοῖς ἀλαμπῆ καὶ ἀμυδρὰν ζωὴν ώσπερ ἀναθυμίασιν ἴσχειν.'

11. ''Ο δ' 'Ησίοδος οἴεται καὶ περιόδος τισὶ χρόνων γίγνεσθαι τοῖς δαίμοσι τὰς τελευτάς' λέγει γὰρ τοῦ τῆς Natδος προσώπω καὶ τὸν χρόνον αἰνιττόμενος

'έννέα τοι ζώει γενεὰς λακέρυζα κορώνη, ἀνδρῶν ἡβώντων' ἔλαφος δέ τε τετρακόρωνος' τρεῖς δ' ἐλάφους ὁ κόραξ γηράσκεται' αὐτὰρ ὁ φοίνιξ τοῦτον τὸν χρόνον εἰς πολὺ πλῆθος ἀριθμοῦ συν-άγουσιν οἱ μὴ καλῶς δεχόμενοι τὴν γενεάν. ἔστι γὰρ ἐνιαυτός' ὥστε γίγνεσθαι τὸ σύμπαν ἐννακισχίλια εἴτη καὶ ἑπτακόσια καὶ εἴκοσι τῆς τῶν δαιμόνων ζῶῆς. ἔλαττον μὲν οὖν νομίζουσιν οἱ πολλοὶ τῶν τὰς νύμφας ζῆν

'ίσοδένδρου τέκμαρ αίῶνος λαχοίσας,' εδιὸ καὶ καλεῖν αὐτὰς άμαδρυάδας.' ετι δ' αὐτοῦ

² ἐν R: ἔτι 5 ἐνδυομέναις Turnebus: ἀναλυομέναις 12 Rzach. Fr. 183 18 ἡβώντων] γηράντων Bergkius 15 δ' ἡμεῖς τοὺς φοίνικας] φοίνικας δέ τοι ἡμεῖς Rzachius 22 δ' οὐδὲ Turnebus: δὲ οὖν Πίνδαρος] Bergk. 1 p. 437 24 τέκμας Turnebus: τέκμως λαχοίσας *: λαχούσας

Ε λέγοντος, Δημήτριος ὑπολαβών 'πῶς' ἔφη 'λέγεις, δ Κλεόμβροτε, γενεάν άνδρὸς είρησθαι τὸν ἐνιαυτόν; οὔτε γάο 'ἡβῶντος' οὕτε 'γηοῶντος', ὡς ἀναγιγνώσκουσιν ένιοι, χρόνος άνθρωπίνου βίου τοσοῦτός έστιν. άλλ' οι μέν 'ήβωντος' άναγιγνώσκοντες έτη 5 τριάκοντα ποιούσι την γενεάν καθ' 'Ηράκλειτον, έν ό χρόνφ γεννώντα παρέχει τον έξ αύτου γεγεννημένον δ γεννήσας. οί δέ 'γηρώντων' πάλιν οὐχ 'ἡβώντων' γράφοντες όκτω και έκατον έτη νέμουσι τη γενεά τὰ γὰο πεντήκοντα καὶ τέσσαρα μεσούσης 10 δρον ανθρωπίνης ζωής είναι, συγκείμενον έκ τε τής Ε άρχης και των πρώτων δυείν επιπέδων και δυείν τετραγώνων και δυείν κύβων, οθς και Πλάτων άριθμούς έλαβεν έν τη ψυχογονία. καὶ ὁ λόγος δλως ἡνίγθαι δοκεί τῷ Ἡσιόδῷ πρὸς τὴν ἐκπύρωσιν, ὁπηνίκα 15 συνεκλείπειν τοις ύγροις είκος έστι τας Νύμφας,

'αῖ τ' ἄλσεα καλὰ νέμονται καὶ πηγὰς ποταμῶν καὶ πίσεα ποιήεντα.''

12. Καὶ δ Κλεόμβροτος 'ἀκούω ταῦτ' ' ἔφη 'πολλῶν καὶ δοῶ τὴν Στωικὴν ἐκπύρωσιν ὥσπερ τὰ 20 'Ηρακλείτου καὶ 'Ορφέως ἐπινεμομένην ἔπη οῦτω 416 καὶ τὰ 'Ησιόδου καὶ συνεξάπτουσαν ἀλλ' οῦτε τοῦ κόσμου τὴν φθορὰν ἀνέχομαι λεγομένην, τά τ' ἀμή-

³ ἡβώντων οὕτε γηρώντων Amyotus 5 ἡβῶντος] cf. Kinkel. Epic. Fragm. p. 165. ἡβώντων Stegmannus 6 Ἡρώκιων] Bywater p. 36 17 Hom. T8 18 πίσεα *: πείσεα 22 συνεξάπτουσαν W: συνεξαπατουσαν 23 τά τ' άμήχανα κέ] corrupta. Fort. τά τ' ἄλλ' άμήχανα παλῶν ὑπομυήσω σε τὰ τῶν νυμφῶν μάλιστα δὲ τὰ περί τὴν πορώνην παὶ τὴν ἔλ. ἐκλύεσθαι κατ' ἐνιαυτοὺς ὑπερβάλλοντας. Alii alia

γανα ** καὶ ὧν ὑπόμνησις τῶν φωνῶν μάλιστα περὶ την πορώνην παι την έλαφον έπλύεσθαι έπι τούς ύπερβάλλοντας. ούκ ένιαυτὸς ἀρχὴν έν αύτῷ καὶ τελευτήν όμου τι 'πάντων ὧν φέρουσιν ὧραι' γη δε ε φύει περιέχων, οὐδ' άνθρώπων ἀπὸ τρόπου γενεὰ κέκληται. και γαο ύμεις δμολογείτε δήπου τον Ήσίοδου άνθρωπίνην ζωήν την γενεάν λέγειν. ή γάρ Β ούχ ούτως;' συνέφησεν δ Δημήτριος. 'άλλὰ μὴν κάκεῖνο δηλου' ὁ Κλεόμβροτος είπε 'τὸ πολλάκις 10 τὸ μετροῦν καὶ τὰ μετρούμενα τοῖς αὐτοῖς ὀνόμασι προσαγορεύεσθαι, κοτύλην και χοίνικα και άμφορέα καλ μέδιμύον. δυ τρόπου οὖυ τοῦ παυτός ἀριθμοῦ την μονάδα μέτρον οδσαν έλάχιστον και άρχην άριθμον καλούμεν ούτω τον ένιαυτον, ο πρώτω με-15 τρούμεν ανθρώπου βίον, δμωνύμως τῷ μετρουμένο γενεάν ἀνόμασεν. καλ γάρ οθς μέν έκεῖνοι ποιοῦσιν άριθμούς οὐδεν έγουσι τῶν νενομισμένων έπι- Ο φανών και λαμπρών ώς έν άριθμοζς δ δε τών έννακισηιλίων έπτακοσίων είκοσι την γένεσιν έσηηκε 20 συνθέσει μεν έκ των από μονάδος τεσσάρων έφεξῆς τετράκις γενομένων τεσσάρων τεσσαράκοντα γάρ έχατέρως γίγνεται. ταῦτα δὲ πεντάχις τριγωνισθέντα τον έκκείμενον αριθμον παρέσχεν. αλλά περί μέν τούτων ούκ αναγκαΐον ήμας Δημητρίφ διαφέρεσθαι. 25 και γὰο ἂν πλείων δ χοόνος ή καν έλάττων καν

¹ lacunam indicavit R 2 έπλύεσθαι R: έπδύεσθαι S ούπ] ούποῦν R αὐτῷ *: αὐτῷ S πάντων ών φέρουσιν ώραι] Bywater p. 14. 6 δήπου Turnebus: μήπου S τὴν ἀνθρωπίνην ζωὴν γενεὰν S 10 τὰ μετροῦντα S 20 συνθέσει μὲν] συντεθειμένος Stegmannus

τεταγμένος κὰν ἄτακτος, ἐν ιξό μεταλλάττει δαίμονος ψυχή καὶ ήρωος βίος, οὐδὲν ἦττον ἐφ' ιξό βούλεται δεδείξεται μετὰ μαρτύρων σοφῶν καὶ παλαιῶν, ὅτι φύσεις εἰσί τινες ισπερ ἐν μεθορίφ θεῶν καὶ ἀνθρώπων, δεχόμεναι πάθη θνητὰ καὶ μεταβολὰς τὰ ἀναγκαίας, οῦς δαίμονας ὀρθῶς ἔχει κατὰ νόμον πατέρων ἡγουμένους καὶ ὀνομάζοντας σέβεσθαι.'

D 13. 'Παράδειγμα δὲ τῷ λόγῷ Ξενοκράτης μὲν ὁ Πλάτωνος έταιρος ἐποιήσατο τὸ τῶν τριγώνων, θείῷ μὲν ἀπεικάσας τὸ ἰσόπλευρον θνητῷ δὲ τὸ 10 σκαληνὸν τὸ δ' ἰσοσκελὲς δαιμονίῷ· τὸ μὲν γὰρ ἰσον πάντη τὸ δ' ἄνισον πάντη, τὸ δὲ πῆ μὲν ἰσον πῆ δ' ἄνισον, ὥσπερ ἡ δαιμόνων φύσις ἔχουσα καὶ πάθος θνητοῦ καὶ θεοῦ δύναμιν. ἡ δὲ φύσις αἰσθητὰς εἰκόνας ἔξέθηκε καὶ ὁμοιότητας ὁρωμένας, θεῶν 15 μὲν ἡλιον καὶ ἄστρα θνητῶν δὲ σέλα καὶ κομήτας Εκαὶ διάττοντας, ὡς Εὐριπίδης εἴκασεν ἐν οἶς εἶπεν

'δ δ' ἄφτι θάλλων σάφκα, διοπετής ὅπως ἀστής ἀπέσβη, πνεῦμ' ἀφείς ές αἰθέφα.'

μικτον δε σώμα και μίμημα δαιμόνιον ὄντως την 20 σελήνην, τῷ τῆ τούτου τοῦ γένους συνάδειν περιφορῷ, φθίσεις φαινομένας δεχομένην και αὐξήσεις και μεταβολάς δρώντες, οι μεν ἄστρον γεώδες οι δ' όλυμπίαν γῆν οι δε χθονίας δμοῦ και οὐρανίας

² ψυχή — βίος Eusebius: ψυχήν — βίον έφ' φ] sc. πριτή R 15 δρωμένως θεῶν μὲν Turnebus: δρωμένων θεῶν ὡς 16 σέλω] σελήνην R 17 Εδριπίδης] Nauck p. 674 18 σωρκί p. 1090 c 19 ές Nauck: είς 20 μιπτὸν Turnebus: μιπρὸν

κλήρου Εκάτης προσείπου. Εσπερ οδυ εί του άέρα τις ανέλοι καλ υποσπάσειε του μεταξύ γης καλ σελήνης, εν μέσω κενής και άσυνδέτου χώρας γενο- Γ μένης την ενότητα διαλύσει και την κοινωνίαν τοῦ 5 παντός, ούτως οί δαιμόνων γένος μη ἀπολείποντες, άνεπίμικτα τὰ τῶν θεῶν καὶ ἀνθρώπων ποιοῦσι καὶ άσυνάλλακτα, την έρμηνευτικήν, ώς Πλάτων έλεγεν, καλ διακονικήν άναιρούντες φύσιν, ή πάντα φύρειν αμα καλ ταράττειν άναγκάζουσιν ήμας τοις άνθρω-10 πίνοις πάθεσι καὶ πράγμασι τὸν θεὸν ἐμβιβάζοντας καλ κατασπώντας έπι τας χρείας, ώσπερ αί Θετταλαί λέγονται την σελήνην. άλλ' έχείνων μεν έν γυναιξί 417 τὸ πανοῦργον ἔσχε πίστιν, 'Αγλαονίκης τῆς 'Ηγήτορος, ώς φασιν, άστρολογικής γυναικός, έν έκλείψει 15 σελήνης ἀεὶ προσποιουμένης γοητεύειν καὶ καθαιρεΐν αὐτήν. ήμεζς δε μήτε μαντείας τινάς άθειάστους είναι λέγοντας ή τελετάς και δογιασμούς άμελουμένους ύπο θεων ακούωμεν μήτ' αὖ πάλιν τον θεον έν τούτοις αναστρέφεσθαι καλ παρείναι καλ συμπρα-20 γματεύεσθαι δοξάζωμεν, άλλ' οίς δίκαιόν έστι ταῦτα λειτουργοίς θεών άνατιθέντες ώσπερ ύπηρέταις καλ νοαμματεύσι, δαίμονας νομίζωμεν έπισκόπους θείων Β ίερων καὶ μυστηρίων δργιαστάς άλλους δὲ των ὑπερηφάνων καλ μεγάλων τιμωρούς άδικιων περιπολείν. 25 τούς δὲ πάνυ σεμνώς δ Ἡσίοδος 'άγνούς' προσείπε 'πλουτοδότας, καὶ τοῦτο γέρας βασιλήιον ἔχοντας', ώς βασιλικού του εύ ποιείν όντος. είσι γάρ, ώς έν άνθρώποις, και δαίμοσιν άρετης διαφοραί και τοῦ 16 μήτε τοὺς μαντείας R 25 'Holodos | OD 126

παθητικού και άλόγου τοῖς μὲν ἀσθενὲς και ἀμαυρὸν ἔτι λείψανον ὥσπερ περίττωμα, τοῖς δὲ πολὺ και δυσκατάσβεστον ἔνεστιν, ὧν ἔχνη και σύμβολα C πολλαχοῦ θυσίαι και τελεται και μυθολογίαι σώζουσι και διαφυλάττουσιν ἐνδιεσπαρμένα.'

14. Περί μεν ούν των μυστικών, εν οίς τὰς μεγίστας έμφάσεις καὶ διαφάσεις λαβεῖν ἔστι τῆς περὶ
δαιμόνων ἀληθείας, 'εὕστομά μοι κείσθω' καθ' 'Ηρόδοτον' έορτὰς δὲ καὶ θυσίας, ὥσπερ ἡμέρας ἀποφράδας καὶ σκυθρωπάς, ἐν αἶς ὡμοφαγίαι καὶ δια- 10
σπασμοὶ νηστεῖαί τε καὶ κοπετοί, πολλαχοῦ δὲ πάλιν
αἰσχρολογίαι πρὸς ἱεροῖς

'μανίαι τ' άλαλαί τ' δρινόμεναι ξιψαύχενι σύν κλόνω',
θεων μεν οὐδενὶ δαιμόνων δε φαύλων ἀποτροπῆς
ενεκα φήσαιμ' ἀν τελεῖσθαι μειλίχια καὶ παραμύθια. 15
καὶ τὰς πάλαι ποιουμένας ἀνθρωποθυσίας οὕτε θεοὺς
Δ ἀπαιτεῖν ἢ προσδέχεσθαι πιθανόν ἐστιν, οὕτε μάτην
ἀν ἐδέχοντο βασιλεῖς καὶ στρατηγοὶ παῖδας αὐτων
ἐπιδιδόντες καὶ καταρχόμενοι καὶ σφάττοντες, ἀλλὰ
χαλεπῶν καὶ δυστρόπων ὀργὰς καὶ βαρυθυμίας ἀφο- 20
σιούμενοι καὶ ἀποπιμπλάντες ἀλαστόρων ἐνίων δὲ
μανικοὺς καὶ τυραννικοὺς ἔρωτας, οὐ δυναμένων
οὐδὲ βουλομένων σώμασι καὶ διὰ σωμάτων ὁμιλεῖν.
ἀλλ' ὥσπερ 'Ηρακλῆς Οἰχαλίαν ἐπολιόρκει διὰ παρ-

⁸ Ἡρόδοτον] 2, 171 13 ἀλαλαὶ Turnebus: ἄλλα. cf. Bergk. 1 p. 450 15 τελεἴσθαι Eusebius: τελεῖν 18 ἀν ἐδέχοντο idem: ἀνέχονται 19 καταρχόμενοι idem: ἀρχόμενοι σφάττοντες idem: φνλάττοντες 20 ἀφοσιούμενοι idem: **ποσειόμενοι 21 ἐνίων] ἐνίοις? 23 καὶ] del. Stegmannus

θένον, οῦτως ἰσχυροὶ καὶ βίαιοι δαίμονες ἔξαιτούμενοι ψυχὴν ἀνθρωπίνην περιεχομένην σώματι λοιμούς τε πόλεσι καὶ γῆς ἀφορίας ἐπάγουσι καὶ πολέμους καὶ στάσεις ταράττουσιν, ἄχρι οὖ λάβωσι Ε
5 καὶ τύχωσιν οὖ ἐρῶσιν. ἔνιοι δὲ τοὐναντίον ἔπαθον,
ῶσπερ ἐν Κρήτη χρόνον συχνὸν διάγων ἔγνων ἄτοπόν τινα τελουμένην ἐορτήν, ἐν ἡ καὶ εἰδωλον ἀνδρὸς ἀκέφαλον ἀναδεικνύουσι καὶ λέγουσιν ὡς οὖτος
ἡν Μόλος ὁ Μηριόνου πατήρ, νύμφη δὲ πρὸς βίαν
10 συγγενόμενος ἀκέφαλος εὐρεθείη.'

15. 'Καὶ μὴν ὅσας ἔν τε μύθοις καὶ ὕμνοις λέγουσι καὶ ἄδουσι, τοῦτο μὲν ἀρπαγὰς τοῦτο δὲ πλάνας θεῶν κρύψεις τε καὶ φυγὰς καὶ λατρείας, οὐ Ε θεῶν εἰσιν ἀλλὰ δαιμόνων παθήματα καὶ τύχαι 15 μνημονευόμεναι δι' ἀρετὴν καὶ δύναμιν αὐτῶν, καὶ οὕτ' Αἰσγύλος εἶπεν

'άγνόν τ' 'Απόλλω φυγάδ' ἀπ' οὐρανοῦ θεόν', οὕθ' ὁ Σοφοκλέους "Αδμητος

'ούμὸς δ' άλέκτωρ αὐτὸν ήγε πρὸς μύλην.'

πλείστον δὲ τῆς άληθείας διαμαρτάνουσιν οί Δελφῶν θεολόγοι, νομίζοντες ἐνταῦθά ποτε πρὸς ὅφιν τῷ θεῷ περὶ τοῦ χρηστηρίου μάχην γενέσθαι, καὶ ταῦτα ποιητὰς καὶ λογογράφους ἐν θεάτροις ἀγωνιζομένους λέγειν ἐῶντες, ὥσπερ ἐπίτηδες ἀντιμαρτυροῦντας ὧν.418 5 δρῶσιν ἱεροῖς τοῖς ἀγιωτάτοις. θαυμάσαντος δὲ τοῦ

² σώματι Eusebius: σώματι καὶ διὰ σωμάτων δμιλεῖν 5 ἔπαθον Stegmannus 16 Λίσχόλος] Suppl. 214. Add. δρθώς Χ 18 Σοφοκλέονς] Nauck. p. 311 25 [εροῖς] [ερῶν Stegmannus

Φιλίππου (παρην γάρ δ συγγραφεύς) καὶ πυθομένου, τίσιν άντιμαρτυρείν θείοις οίεται τούς άγωνιζομένους 'τούτοις' έφη 'τοῖς περί τὸ χρηστήριον, οίς ἄρτι τοὺς ἔξω Πυλών πάντας Έλληνας ή πόλις κατοργιάζουσα μέχρι Τεμπῶν ἐλήλακεν. ή τε γὰρ 5 ίσταμένη καλιάς ένταῦθα περί την άλω δι' έννέα έτων οὐ φωλεώδης τοῦ δράκοντος γειά, άλλὰ μίμημα τυραννικής ή βασιλικής έστιν οίκήσεως. ή τε μετά σιγής έπ' αὐτὴν διὰ τῆς ὀνομαζομένης Δολωνίας Β έφοδος, μη αίόλα δε τον άμφιθαλη πόρον ημμέναις 10 δασίν άγουσι, καὶ προσβαλόντες τὸ πῦρ τῆ καλιάδι και την τράπεζαν άνατρέψαντες άνεπιστρεπτί φεύγουσι διὰ τῶν θυρῶν τοῦ [εροῦ καὶ τελευταΐον αΐ τε πλάναι καὶ ἡ λατρεία τοῦ παιδὸς οῖ τε γιγνόμενοι περί τὰ Τέμπη καθαρμοί μεγάλου τινὸς ἄγους 15 καὶ τολμήματος ὑποψίαν ἔχουσι. παγγέλοιον γάρ έστιν, ὁ έταζοε, τὸν Απόλλωνα κτείναντα θηρίον φεύγειν έπλ πέρατα της Ελλάδος άγνισμοῦ δεόμενον, είτ' έχει χοάς τινας χεισθαι και δράν ά δρώσιν άνθρωποι μηνίματα δαιμόνων άφοσιούμενοι καί 20 ο πραθνοντες, οθς άλάστορας και παλαμναίους δνομάζουσιν, ως άλήστων τινων καλ παλαιών μιασμάτων μνήμαις έπεξιόντας. δυ δ' ήκουσα λόγου ήδη περί τῆς φυγῆς ταύτης καὶ τῆς μεταστάσεως, ἄτοπος μέν έστι δεινώς καλ παράδοξος, εί δ' άληθείας τι μετέγει. 25

¹ γὰς Turnebus 2 θείοις idem: θεοῖς ἀγωνιζομένους Herwerdenus: ἀνταγωνιζομένους 6 malim άλων 10 μὴ αἰόλα δὲ] ἡ Αἰολάδαι cum X? cf. Hesychius: Αἰόδα παςὰ Δελφοῖς γένος τι 11 προσβαλόντες *: προσβαλλόντες 17 τὸν Απόλλω codd, DF 23 ἐπεξιόντας X: ἐπεξιόντες

μή μιχοὸν οἰώμεθα μηδὲ κοινὸν εἶναι τὸ ποαχθὲν ἐν τοῖς τότε χοόνοις πεοὶ τὸ χοηστήριον. ἀλλ' ἴνα μὴ τὸ Ἐμπεδόκλειον ποιεῖν δόξω

'κορυφάς έτέρας έτέρησι

το προσάπτων μύθων, μήτε λέγειν άτραπὸν μίαν',
ἐάσατέ με τοῖς πρώτοις τὸ προσήκον ἐπιθεῖναι τέλος'
ἤδη γὰρ ἐπ' αὐτῷ γεγόναμεν' καὶ τετολμήσθω μετὰ D
πολλοὺς εἰρῆσθαι καὶ ἡμῖν, ὅτι τοῖς περὶ τὰ μαντεῖα καὶ χρηστήρια τεταγμένοις δαιμονίοις ἐκλείπουσί τε κομιδῆ συνεκλείπει τὰ τοιαῦτα, καὶ φυγόντων ἢ μεταστάντων ἀποβάλλει τὴν δύναμιν, εἶτα παρόντων αὐτῶν διὰ χρόνου πολλοῦ καθάπερ ὅργανα φθέγγεται τῶν χρωμένων ἐπιστάντων καὶ παρόντων.'

15 16. Τα τα τοῦ Κλεομβοότου διελθόντος, δ' Ηρακλέων 'οὐδεὶς μέν' ἔφη 'τῶν βεβήλων καὶ ἀμυήτων καὶ περὶ θεῶν δόξας ἀσυγκράτους ἡμῖν ἐχόντων πάρεστιν αὐτοὶ δὲ παραφυλάττωμεν αὐτούς, ὧ Φίλιππε, μὴ λάθωμεν ἀτόπους ὑποθέσεις καὶ μεγά- Ε λας τῷ λόγῷ διδόντες. 'εὐ λέγεις' δ Φίλιππος εἶπεν 'ἀλλὰ τί μάλιστά σε δυσωπεῖ τῶν ὑπὸ Κλεομβρότου τιθεμένων;' καὶ δ' Ηρακλέων 'τὸ μὲν ἐφεστάναι τοῖς χρηστηρίοις' εἶπε 'μὴ θεοὺς οἶς ἀπηλλάχθαι τῶν περὶ γῆν προσῆκόν ἐστιν, ἀλλὰ δαίμονας ὑπηρέτας 25 θεῶν, οὐ δοκεῖ μοι κακῶς ἀξιοῦσθαι· τὸ δὲ τοῖς

³ Έμπεδόπλειον] Mullach. I p. 6 ποιείν Emperius: είπεῖν 4 έτέρησι Scaligerus: έτέραις 5 μήτε λέγειν] μηδὲ λόγων Emperius 13 καὶ παρόντων] del. Stegmannus

δαίμοσι τούτοις μονονουχί δράγδην λαμβάνοντας έκ των έπων των Έμπεδοκλέους άμαρτίας καλ άτας καὶ πλάνας θεηλάτους ἐπιφέρειν, τελευτώντας δὲ καλ θανάτους ώσπερ άνθρώπων ύποτίθεσθαι, θρασύ-F τερον ήγοῦμαι καὶ βαρβαρικώτερον.' ήρώτησεν οὖν s δ Κλεόμβροτος του Φίλιππου, δστις είη καὶ δπόθεν ό νεανίας πυθόμενος δὲ τοῦνομα καὶ τὴν πόλιν 'οὐδ' αὐτοὺς ἡμᾶς' ἔφη 'λανθάνομεν, ὧ 'Ηρακλέων, έν λόγοις ατόποις γεγονότες αλλ' ούκ έστι περί πραγμάτων μεγάλων μη μεγάλαις προσχρησάμενου 10 άρχαις έπὶ τὸ είκὸς τῆ δόξη προελθείν. σὸ δὲ σεαυτον λέληθας δ δίδως άφαιρούμενος δμολογείς γάρ 419 είναι δαίμονας, τῷ δὲ μὴ φαύλους ἀξιοῦν είναι μηδε θνητούς ούκετι δαίμονας φυλάττεις τίνι γάρ τῶν θεῶν διαφέρουσιν, εί καὶ κατ' οὐσίαν τὸ ἄφθαρ- 15 τον καί κατ' άρετην τὸ άπαθές και άναμάρτητον ἔγουσι;'

17. Ποὸς ταῦτα τοῦ 'Ηρακλέωνος σιωπῆ διανοουμένου τι πρὸς αὐτόν 'ἀλλὰ φαύλους μέν' ἔφη
'δαίμονας οὐκ 'Εμπεδοκλῆς μόνον, ὧ 'Ηρακλέων, ἀπέ- 20
λιπεν, ἀλλὰ καὶ Πλάτων καὶ Ξενοκράτης καὶ Χρύσιπος ' ἔτι δὲ Δημόκριτος, εὐχόμενος 'εὐλόγχων
εἰδώλων' τυγχάνειν, δῆλος ἦν ἔτερα δυστράπελα καὶ
μοχθηρὰς γιγνώσκων ἔχοντα προαιρέσεις τινὰς καὶ
δρμάς. περὶ δὲ θανάτου τῶν τοιούτων ἀκήκοα λό- 25
Β γον ἀνδρὸς οὐκ ἄφρονος οὐδ' ἀλαζόνος. Αἰμιλιανοῦ

¹ δράγδην W: ξάγδην 8 οὐδ' ἡμᾶς αὐτοὺς Eusebius 22 Δημόκριτος] cf. Vit. Timol. c. 1 23 δῆλος W: ἢ δῆλος 24 μοχθηρὰς] fort. πονηρὰ μοχθηρὰς

γαρ του βήτορος, οξ και ύμων ένιοι διακηκόασιν, Έπιθέρσης ήν πατήρ, έμος πολίτης και διδάσκαλος γοαμματικών. οδτος έφη ποτε πλέων είς Ίταλίαν έπιβηναι νεώς, έμπορικά χρήματα καί συχνούς έπι-5 βάτας ἀγούσης έσπέρας δ' ἤδη περὶ τὰς Ἐχινάδας νήσους αποσβήναι τὸ πνεῦμα, καὶ τὴν ναῦν διαφερομένην πλησίον γενέσθαι Παξών έγρηγορέναι δε τούς πλείστους, πολλούς δὲ καὶ πίνειν ἔτι δεδειπνηκότας έξαίφνης δε φωνήν άπο τής νήσου των 10 Παξων ακουσθήναι, Θαμούν τινος βοή καλούντος. ώστε θαυμάζειν. δ δε Θαμούς Αίγύπτιος ην πυβερ- C νήτης οὐδὲ τῶν ἐμπλεόντων γνώριμος πολλοίς ἀπ' δυόματος. δίς μεν οδυ κληθέντα σιωπήσαι, το δε τρίτον ὑπακοῦσαι τῷ καλοῦντι΄ κάκεῖνον ἐπιτείναντα 15 την φωνην είπειν δπόταν γένη κατά το Παλώδες. ἀπάγγειλον δτι Πὰν ὁ μέγας τέθνηκε.' τοῦτ' ἀκούσαντας, δ Έπιθέρσης έφη, πάντας έκπλαγήναι καί διδόντας έαυτοζη λόγον είτε ποιήσαι βέλτιον είη τὸ προστεταγμένον είτε μὴ πολυπραγμονείν άλλ' 20 έαν, ούτω γνωναι τον Θαμούν, εί μεν είη πνεύμα, παραπλείν ήσυχίαν έχουτα, νηνεμίας δε και γαλήνης D περί του τόπου γενομένης, άνειπεῖυ ο ήκουσεν. ώς οὖν έγένετο κατὰ τὸ Παλῶδες, οὖτε πνεύματος ὄντος ούτε κλύδωνος, έκ πρύμνης βλέποντα τον Θαμούν 25 πρός την γην είπειν, ώσπερ ήκουσεν, δτι 'Πάν δ μέγας τέθνηκεν'. οὐ φθηναι δὲ παυσάμενον αὐτόν,

⁸ ἔτι] malim ἄφτι 15 ὁπόταν scripsi ex Eusebio: ὅτι ὅταν 20 εἰ μὲν εἴη ex eodem: ἐὰν μὲν ἦν 25 Πὰν ὁ μέγας Eusebius: ὁ μέγας Πὰν

καὶ γενέσθαι μέγαν οὐχ ένὸς ἀλλὰ πολλῶν στεναγμὸν ἄμα θαυμασμῷ μεμιγμένον. οἶα δὲ πολλῶν ἀνθρώ-πων παρόντων, ταχὺ τὸν λόγον ἐν Ῥώμη σκεδασθῆ-ναι, καὶ τὸν Θαμοῦν γενέσθαι μετάπεμπτον ὑπὸ Τιβερίου Καίσαρος. οὕτω δὲ πιστεῦσαι τῷ λόγῳ 5 τὸν Τιβέριον, ὥστε διαπυνθάνεσθαι καὶ ζητεῖν περὶ Ε τοῦ Πανός εἰκάζειν δὲ τοὺς περὶ αὐτὸν φιλολόγους συχνοὺς ὅντας τὸν έξ Ἑρμοῦ καὶ Πηνελόπης γεγενημένον. ὁ μὲν οὖν Φίλιππος εἶχε καὶ τῶν παρόντων ἐνίους μάρτυρας, Αἰμιλιανοῦ τοῦ γέροντος 10 ἀκηκοότας.

18. Ο δε Δημήτριος έφη των περί την Βρεττανίαν νήσων είναι πολλάς έρήμους σποράδας, ὧν ένίας δαιμόνων καὶ ἡρώων ὀνομάζεσθαι πλεῦσαι δὲ αὐτὸς ίστορίας καὶ θέας ξυεκα πομπη τοῦ βασιλέως 15 είς την έγγιστα κειμένην των έρημων, έγουσαν οὐ πολλούς ἐποικοῦντας [ερούς δὲ καὶ ἀσύλους πάντας ύπο των Βρεττανών όντας, άφικομένου δ' αὐτοῦ νεωστί, σύγχυσιν μεγάλην περί τὸν ἀέρα καί διο-F σημίας πολλάς γενέσθαι καλ πνεύματα καταρραγήναι 20 καί πεσείν πρηστήρας έπει δ' έλώφησε, λέγειν τούς νησιώτας δτι των κρεισσόνων τινός ξκλειψις γέγονεν. 'ώς γὰρ λύχνος ἀναπτόμενος' φάναι 'δεινὸν οὐδὲν έχει σβεννύμενος δε πολλοίς λυπηρός έστιν, ούτως αί μεγάλαι ψυχαί τὰς μὲν ἀναλάμψεις εὐμενεῖς καί 25 άλύπους έχουσιν, αί δε σβέσεις αὐτῶν καὶ φθοραί πολλάκις μέν, ώς νυνί, πνεύματα καλ ζάλας τρέ-

¹⁹ διοσημίας Dindorfius: διοσημείας 27 τρέφονσι Eusebius: τρέπονσι. Cf. Praefat. p. LVIII

φουσι, πολλάκις δε λοιμικοῖς πάθεσι τον ἀέρα φαρμάττουσιν.' έκει μέντοι μίαν είναι νῆσον, ἐν ἡ τον 420 Κρόνον καθείρχθαι φρουρούμενον ὑπο τοῦ Βριάρεω καθεύδοντα· δεσμον γὰρ αὐτῷ τον ὕπνον μεμηχα-5 νῆσθαι, πολλοὺς δε περί αὐτον είναι δαίμονας ὀπα-δοὺς καὶ θεράποντας.

19. Υπολαβών δ' δ Κλεόμβροτος 'έχω μέν' έφη 'καὶ έγὰ τοιαῦτα διελθεῖν, ἀρκεῖ δὲ πρὸς τὴν ὑπόθεσιν τὸ μηδὲν έναντιοῦσθαι μηδὲ κωλύειν έχειν 10 ούτω ταύτα. καίτοι τούς Στωικούς' έωη 'νιννώσκομεν οὐ μόνον κατά δαιμόνων ἢν λέγω δόξαν έχοντας, άλλα καί θεων όντων τοσούτων το πλήθος Β ένι γρωμένους ἀιδίω και ἀφθάρτω τοὺς δ' ἄλλους καλ γεγονέναι καλ φθαρήσεσθαι νομίζοντας. Έπι-15 χουρείων δε γλευασμούς και γέλωτας ούτι φοβητέον, οίς τολμώσι χρησθαι καὶ κατὰ τῆς προνοίας μῦθον αὐτὴν συναποκαλοῦντες. ἡμεῖς δὲ τὴν ἀπειρίαν μῦθον είναι φαμεν έν κόσμοις τοσούτοις μηδένα λόγφ θείφ κυβερνώμενον έχουσαν, άλλὰ πάντας έκ ταὐτομάτου 20 καλ γεγονότας καλ συνισταμένους. ελ δε χρή γελαν έν φιλοσοφία, τὰ είδωλα γελαστέον τὰ κωφά καλ τυφλά καλ άψυχα, ὰ ποιμαίνουσιν ἀπλέτους έτων περιόδους έπιφαινόμενα καί περινοστούντα πάντη, τὰ μὲν ἔτι ζώντων τὰ δὲ πάλαι κατακαέντων ἢ κατα- Ο 25 σαπέντων άπορουέντα, φλεδόνας καὶ σκιὰς έλκοντες

¹ τον Eusebius 9 κωλύειν Χ: κώλυσιν 17 συναποκαλοῦντες *: οὐκ ἀποκαλοῦντες 21 τὰ] τοὺς τὰ R, ut τοὺς ad Ελκοντας rediret, et deinde τοῖς μένουσιν 'in vita manentibus' cum Amyoto 22 ὰ ποιμαίνουσιν W: ποῖ μένουσιν μετ' ἀπλέτους R. Malim ἐν ἀπλέτοις — περιόδοις

είς φυσιολογίαν, αν δε φη τις είναι δαίμονας οὐ φύσει μόνον άλλα και λόγοις και τὸ σώζεσθαι και διαμένειν πολύν χρόνον έχοντας, δυσκολαίνοντες.

20. 'Ρηθέντων δε τούτων 'δ 'Αμμώνιος δρθώς' έφη 'μοι δοκεί Θεόφραστος ἀποφήνασθαι· τί γάρ ε * κωλύει φωνήν δέξασθαι σεμνήν καί φιλοσοφωτάτην; καλ γάρ άθετουμένη πολλά τῶν ἐνδεχομένων ἀποδειχθηναι δε μη δυναμένων άναιρεί, και τιθεμένη πολλά συνεφέλκεται των άδυνάτων και άνυπάρκτων. D δ μέντοι μόνον ακήκοα τῶν Ἐπικουρείων λεγόντων 10 πρός τούς είσαγομένους ύπ' Έμπεδοκλέους δαίμονας, ως οὐ δυνατὸν εἶναι φαύλους καὶ άμαρτητικούς δυτας μακαρίους καὶ μακραίωνας είναι, πολλήν τυφλότητα τῆς κακίας έχούσης καὶ τὸ περιπτωτικὸν τοῖς άναιρετικοίς, εύηθες έστιν. ούτω γάρ Έπίκουρός τε 15 χείρων Γοργίου φανείται τοῦ σοφιστοῦ καὶ Μητρόδωρος 'Αλέξιδος του κωμφδιοποιού. διπλάσιον γάρ οδτος έζησε του Μητροδώρου, Έπικούρου δ' έκει-Ε νος πλέον ἢ ἐπίτριτον. ἄλλως γὰρ ίσχυρὸν ἀρετὴν

καὶ κακίαν ἀσθενὲς λέγομεν, οὐ ποὸς διαμονὴν καὶ 20 διάλυσιν σώματος ἐπεὶ καὶ τῶν θηρίων πολλὰ μὲν δυσκίνητα καὶ νωθρὰ ταῖς ψυχαῖς ὅντα πολλὰ ο΄ ἀκόλαστα καὶ ἄτακτα τῶν συνετῶν καὶ πανούργων χρόνους ζῆ μακροτέρους. ὅθεν οὐκ εὖ τῷ θεῷ τὴν ἀιδιότητα ποιοῦσιν ἐκ φυλακῆς καὶ διακρούσεως τῶν 25

² λόγοις] λόγφ Stegmannus 3 δυσκολαίνοντες Emperius: δυσκολαίνοντας 7 καλ γὰς ἀθετουμένη — ἀνυπάς-κτων] 'Theophrasti dictum censendum' W 12 ὡς vel potius είναι deleverim 17 κωμφδιοποιοῦ *: κωμφδοποιοῦ 21 θηςίων W: θείων μὲν R

άναιρετικών. έδει γὰρ ἐν τῆ φύσει τοῦ μακαρίου τὸ ἀπαθὲς καὶ ἄφθαρτον εἶναι, μηδεμιᾶς πραγματείας δεόμενον. ἀλλ' ἴσως τὸ λέγειν πρὸς μὴ παρόντας οὐκ εὕγνωμον φαίνεται. πάλιν οὖν ὁ Κλεόμβροτος F ἡμῖν ὃν ἄρτι περὶ τῆς μεταστάσεως καὶ φυγῆς τῶν δαιμονίων ἀφῆκε λόγον ἀναλαβεῖν δίκαιός ἐστι.'

21. Καὶ δ Κλεόμβροτος 'άλλὰ θαυμάσαιμ' ἂν' είπεν 'εί μη πολύ φαίνεται των είρημένων ήμιν άτοπώτερος. καίτοι δοκεί φυσιολογίας έχεσθαι, καλ 10 Πλάτων αὐτῷ παρέσχε τὸ ἐνδόσιμον οὐχ ἁπλῶς άποφηνάμενος έκ δόξης δ' άμαυρας καὶ ὑπόνοιαν έμβαλων αίνιγματώδη μετ' εύλαβείας άλλ' δμως πολλή γέγονε κάκείνου καταβόησις ύπο των άλλων φιλοσόφων. ἐπεὶ δὲ μύθων καὶ λόγων ἀναμεμιγμέ- 421 15 νων πρατήρ έν μέσω πρόκειται (καλ ποῦ τις αν εύμενεστέροις απροαταίς έπιτυγων ωσπερ νομίσματα Εενικά τούτους δοκιμάσειε τούς λόγους;), ούκ όκνω γαρίζεσθαι βαρβάρου διήγησιν άνδρός, δν πλάναις πολλαζς και μήνυτρα τελέσας μεγάλα, περί την Έρυ-20 θράν θάλασσαν άνθρώποις άνὰ πᾶν έτος απαξ έντυγχάνοντα τάλλα δε συνόντα νύμφαις νομάσι καλ δαίμοσιν, ώς έφασκε, μόλις έξανευρών έτυχον λόνου και φιλοφροσύνης. κάλλιστος μεν ην ων είδον άνθρώπων δφθηναι νόσου τε πάσης απαθής διετέλει, Β **25 καρπόν τινα πόας φαρμακώδη καί πικρόν έκάστου** μηνὸς απαξ προσφερόμενος γλώσσαις δὲ πολλαϊς ήσκητο χρήσθαι, πρός δ' έμε το πλείστον έδώριζεν

¹⁵ που τις αν Emperius: που τις έν 17 ούν όνν $\tilde{\omega}$] ούχ όρ $\tilde{\omega}$ mei codd. 21 συνόντα R: σὺν ταῖς

οὐ πόρρω μελών. φθεγγομένου δέ, τὸν τόπον εὐωδία κατείζε, τοῦ στόματος ήδιστον ἀποπνέοντος. ή μεν οὖν ἄλλη μάθησις καὶ ίστορία συνῆν αὐτῷ τὸν πάντα γρόνον είς δε μαντικήν ένεπνείτο μίαν ήμέραν έτους έκάστου καὶ προεθέσπιζε κατιών έπὶ θά- 5 λατταν, έπεφοίτων δε και δυνάσται και γραμματείς C βασιλέων εἶτ' ἀπήεσαν. ἐκεῖνος οὖν τὴν μαντικὴν άνηγεν είς δαίμονας πλείστον δε Δελφών λόγον είγε, και των λεγομένων περί τον Διόνυσον ένταυδα και δρωμένων ιερών οὐδενὸς ἀνήκοος ἦν, ἀλλὰ 10 κάκεινα δαιμόνων έφασκεν είναι πάθη μεγάλα καί ταῦτα δή τὰ περί Πύθωνα. τῷ δ' ἀποκτείναντι μήτ' έννέα έτων μήτ' είς τὰ Τέμπη γενέσθαι τὴν συγήν, άλλ' έκπεσόντ' έλθεῖν εἰς ετερον κόσμον· ύστερον δ' έχειθεν ένιαυτών μεγάλων έννέα περιό- 15 δοις άγνον γενόμενον καλ Φοϊβον άληθώς κατελθόντα το χοηστήριον παραλαβείν, τέως ύπο Θέμιδος φυλαττόμενον. ούτω δ' έχειν καὶ τὰ Τυφωνικά καὶ D τὰ Τιτανικά· δαιμόνων μάχας γεγονέναι πρὸς δαίμονας, είτα φυγάς των κρατηθέντων ή δίκας ύπὸ 20 θεού των έξαμαρτόντων, οία Τυφών λέγεται περί Όσιοιν έξαμαρτεΐν καί Κρόνος περί Ούρανόν, δυ άμαυρότεραι γεγόνασιν αί τιμαί ή και παντάπασιν έκλελοίπασι, μεταστάντων είς έτερον κόσμον. έπελ

⁵ προύθέσπιζε? 8 πλεῖστον Eusebius: ἦδιστον 9 καλ τῶν idem: καλ περὶ τῶν 12 τὰ idem Πύθωνα] τὴν Πυδίαν Eusebius 13 τὴν φυγὴν — κόσμον idem: μετὰ τον φυγεῖν αὐτὸν ἐππεσόντα κόσμον 16 ὡς ἀληθῶς idem κατελθόντα idem: καὶ ἐλθόντα 18 ἔχειν idem: ἔχει 20 δίκας idem: δικώσεις 28 τιμαὶ] τιμαὶ παρ' ἡμῖν idem

καί Σολύμους πυνθάνομαι τούς Λυκίων προσοίκους έν τοις μάλιστα τιμάν τον Κρόνον έπει δ' άποκτείνας τοὺς ἄρχοντας αὐτῶν, "Αρσαλον καὶ Δρύον καί Τοωσοβιόν, έφυγε καί μετεχώρησεν δποιδήποτε 5 (τοῦτο γὰο οὐκ ἔχουσιν είπεῖν), ἐκεῖνον μὲν ἀμεληθηναι, τούς δέ περί τον "Αρσαλον σκληρούς θεούς Ε προσαγορεύεσθαι, καὶ τὰς κατάρας ἐπὶ τούτων ποιεῖσθαι δημοσία καὶ ίδία Λυκίους. τούτοις μὲν οὖν δμοια πολλά λαβείν έστιν έκ των θεολογουμένων. 10 εί δε τοις νενομισμένοις των θεων δνόμασι δαίμονάς τινας καλούμεν, οὐ θαυμαστέον είπεν δ ξένος. 'ῷ γὰρ ἔκαστος θεῷ συντέτακται καὶ παρ' οὖ δυνάμεως και τιμής είληχεν, άπο τούτου φιλεί καλεϊσθαι. καλ γάρ ήμων δ μέν τίς έστι Δίιος δ δ' 15 Άθηναΐος δ δ' Άπολλώνιος ή Διονύσιος ή Έρμαΐος. άλλ' ἔνιοι μέν ὀρθώς κατά τύχην ἐκλήθησαν, οί δὲ Ε πολλοί μηδέν προσημούσας άλλ' ένηλλαγμένας έκτήσαντο θεών παρωνυμίας."

22. Σιωπήσαντος δε τοῦ Κλεομβρότου, πᾶσι μεν το δ λόγος έφάνη θαυμαστός. τοῦ δ' Ἡρακλέωνος πυθομένου πῆ ταῦτα προσήκει Πλάτωνι καὶ πῶς έκεινος τὸ ἐνδόσιμον τῷ λόγῳ τούτᾳ παρέσχεν, ὁ Κλεόμβροτος 'εὖ μνημονεύεις' εἶπεν 'ὅτι τὴν μεν ἀπειρίαν αὐτόθεν ἀπέγνω τῶν κόσμων, περὶ δε πλή-422 τους ὡρισμένου διηπόρησε, καὶ μέχρι τῶν πέντε

³ Δούον] Λουτον Eusebius 4 Τοωσοβιόν] Τόσιβιν idem 5 έπείνον idem: έπείνους 7 τούτων idem: τούτω 14 Δίος idem 21 πη — προσήπει Turnebus: μη — προσήπειν Πλάτωνι] Tim. p. 55 c. d.

τοις ύποτιθεμένοις κατά στοιχείον ένα κόσμον έπιχωρήσας τὸ εἰκός, αὐτὸς έαυτὸν ἐφ' ένὸς ἐτήρησεν. καλ δοκεί τούτο Πλάτωνος ίδιον είναι, των άλλων σφόδρα φοβηθέντων τὸ πληθος, ώς τοὺς ένὶ την ύλην μη δρίσαντας άλλ' έκβάντας εύθυς ἀορίστου ε καὶ χαλεπῆς ἀπειρίας ὑπολαμβανούσης. 'ὁ δὲ ξένος' έφην έγω 'περί πλήθους κόσμων ωριζεν ή Πλάτων ή, ότε συνεγένου τάνδοι τούτω, οὐδε διεπειράθης;' 'άλλ' οὐκ ἔμελλον' εἶπεν δ Κλεόμβροτος Β εί μηδεν άλλο, των περί ταῦτα λιπαρής είναι καί 10 πρόθυμος άπροατής, ένδιδόντος έαυτον ίλεων καλ παρέχοντος; έλεγε δε μήτ' απείρους μήθ' ενα μήτε πέντε κόσμους, άλλὰ τρεῖς καὶ ὀγδοήκοντα καὶ έκατὸν εἶναι συντεταγμένους κατὰ σχημα τριγωνοειδές, οδ πλευράν έκάστην έξήκοντα κόσμους έχειν 15 τριών δὲ των λοιπων ξκαστον ίδρῦσθαι κατά γωνίαν, απτεσθαι δε τούς έφεξης αλλήλων ατρέμα περιιόντας ώσπες έν χορεία το δ' έντος έπίπεδον τοῦ τριγώνου ποινην έστίαν είναι πάντων, παλεϊσθαι δέ πεδίον άληθείας, έν φ τούς λόγους καὶ τὰ εἴδη καὶ τὰ 20 C παραδείγματα των γεγονότων καλ των γενησομένων άκίνητα κεϊσθαι, καὶ περὶ αὐτὰ τοῦ αίῶνος ὄντος οἶον απορροήν έπλ τούς κόσμους φέρεσθαι τον χρόνον. όψιν δε τούτων και θέαν ψυχαϊς άνθοωπίναις απαξ έν έτεσι μυρίοις υπάρχειν, άν γ' εὖ βιώσωσι καὶ 25 τῶν ἐνταῦθα τελετῶν τὰς ἀρίστας ἐκείνης ὄνειρον

⁴ êrl W: êπl 7 η X: η 8 η ότε συνεγένου W: δθεν εὖ ἐγένου 10 τῶν Μ: τῷ 11 Νεων *: Νεω 23 ΄σμους Turnebus: χρόνους

είναι τῆς ἐποπτείας καὶ τελετῆς. καὶ τοὺς λόγους ἀναμνήσεως ἕνεκα τῶν ἐκεῖ φιλοσοφείσθαι καλῶν ἢ μάτην περαίνεσθαι. ταῦτ'' ἔφη 'περὶ τούτων μυθολογοῦντος ἤκουον ἀτεχνῶς καθάπερ ἐν τελετῆ καὶ μυήσει, μηδεμίαν ἀπόδειξιν τοῦ λόγου μηδὲ πίστιν ἐπιφέροντος.'

23. Κάγὰ τὸν Δημήτριον προσαγορεύσας 'πῶς D ἔχει' ἔφην 'τὰ τῶν μυηστήρων ἔπη, τὸν Ὀδυσσέα δαυμασάντων τὸ τόξον μεταχειριζόμενον;' ὑπομνη10 σθέντος δὲ τοῦ Δημητρίου, 'ταῦτ'' ἔφην 'ἐπέρχεται κάμοὶ περὶ τοῦ ξένου εἰπεῖν

'ή τις θηητής καὶ ἐπίκλοπος ἔπλετο'
δογμάτων τε καὶ λόγων παντοδαπῶν, καὶ πολυπλανής ἐν γράμμασι καὶ οὐ βάρβαρος ἀλλ' Ἑλλην γένος
15 ἡν, πολλῆς Ἑλληνίδος μούσης ἀνάπλεως. ἐλέγχει δ'
αὐτὸν ὁ τῶν κόσμων ἀριθμὸς οὐκ ὢν Αἰγύπτιος οὐδ'
Ἰνδὸς ἀλλὰ Δωριεὺς ἀπὸ Σικελίας, ἀνδρὸς Ἡεραίου
τοὕνομα Πέτρωνος· αὐτοῦ μὲν ἐκείνου βιβλίδιον Ε
οὐκ ἀνέγνων οὐδ' οἰδα διασφζόμενον· Ἡπνυς δ' ὁ
20 Ἡηγῖνος, οὖ μέμνηται Φανίας ὁ Ἐρέσιος, ἱστορεῖ
δόξαν εἶναι ταύτην Πέτρωνος καὶ λόγον, ὡς ἐκατὸν
καὶ ὀγδοήκοντα καὶ τρεῖς κόσμους ὅντας ἀπτομένους
δ' ἀλλήλων κατὰ στοιχεῖον· ὅ τι τοῦτ' ἐστί, κατὰ
στοιχεῖον ἄπτεσθαι, μὴ προσδιασαφῶν μηδ' ἄλλην
25 τινὰ πιθανότητα προσάπτων.' ὑπολαβῶν δ' ὁ Δημήτριος 'τίς δ' ἄν' εἶπεν 'ἐν τοιούτοις πράγμασιν εἶη

² ἀναμνήσεως W: ἀνέμνησεν 3 ἔφη Anonymus: ἔφην 12 ἢ Turnebus: ἢ δηητὴς X ex Homero φ 397: δηρτὴς 18 αὐτοῦ malim καὶ αὐτοῦ 20 Ἐρέσιος R: αἰρέσιος 25 δ ὁ ὁ *: δὲ

F πιθανότης, οπου καὶ Πλάτων οὐδεν είπων εύλογον οὐδ' είκὸς οῦτω κατέβαλε τὸν λόγον;' καὶ δ 'Ηρακλέων 'άλλὰ μὴν ὑμῶν' ἔφη 'τῶν γοαμματικῶν ακούομεν είς Όμηρον αναγόντων την δόξαν, ως έκείνου τὸ πᾶν εἰς πέντε κόσμους διανέμοντος, οὐ- 5 ρανον ύδωρ ἀέρα γῆν ὅλυμπον. ὧν τὰ μὲν δύο κοινά καταλείπει, γην μέν του κάτω παντός οδσαν Όλυμπον δὲ τοῦ ἄνω παντός οί δ' ἐν μέσω τρεῖς τοις τρισί θεοις απεδόθησαν. ούτω δε καί Πλάτων έοικε τὰ κάλλιστα καὶ πρῶτα σωμάτων είδη καὶ σχή- 10 428 ματα συννέμων ταζε τοῦ δλου διαφοραζε πέντε κόσμους καλείν, τὸν γῆς τὸν ὕδατος τὸν ἀέρος τὸν πυρός έσχατον δε τον περιέχοντα τούτους, τον τοῦ δωδεκαέδρου, πολύχυτον καλ πολύτρεπτον, δ μάλιστα δή ταις ψυχικαις περιόδοις και κινήσεσι πρέ- 15 πον σχήμα και συναρμόττον απέδωκε. και δ Δημήτριος "Όμηρον' έφη 'τι κινούμεν έν τῷ παρόντι; μύθων γαο αλις. Πλάτων δε πολλοῦ δεί τας πέντε τοῦ κόσμου διαφοράς πέντε κόσμους προσαγορεύειν. έν οίς τε μάχεται τοις απείρους κόσμους υποτιθε- 20 μένοις, αύτφ δή φησι δοκείν ενα τοῦτον είναι μονο-Β γενή τῷ θεῷ καὶ ἀγαπητόν, ἐκ τοῦ σωματοειδοῦς παντός δλον καλ τέλειον καλ αὐτάρκη γεγενημένον. δθεν άν τις καὶ θαυμάσειεν, δτι τάληθές είπων αὐτὸς ετέροις ἀπιθάνου καὶ λόγον οὐκ έχούσης ἀρ- 25 γην παρέσχε δόξης. τὸ μὲν γὰρ ενα μη φυλάξαι

⁴ "Ομηφον] Ο 187 ἀναγόντων Stegmannus: ἀγόντων 9 Πλάτων] Tim. p. 31 a sqq. 21 αὐτῷ Vulcobius: αὕτη 26 δόξης S: δι' αὐτῆς

κόσμον είχεν άμωσγέπως ύπόθεσιν την τοῦ παντὸς ἀπειρίαν, τὸ δ' ἀφωρισμένως ποιήσαι τοσούτους καὶ μήτε πλείους τῶν πέντε μήτ' ἐλάττους κομιδή παράλογον καὶ πάσης πιθανότητος ἀπηρτημένον, εἰ μή τι σὸ λέγεις' ἔφη 'πρὸς ἐμὲ βλέψας.' κἀγώ 'δοκεί γὰρ οῦτως' ἔφην' ἀφέντας ἤδη τὸν περὶ χρηστηρίων C λόγον ὡς τέλος ἔχοντα, μεταλαμβάνειν ἔτερον τοσούτον; 'οὐκ ἀφέντας' είπεν ὁ Δημήτριος 'ἐκείνον, ἀλλὰ μὴ παρελθόντας τοῦτον ἀντιλαμβανόμενον ἡμῶν. οὐ 10 γὰρ ἐνδιατρίψομεν, ἀλλ' ὅσον ἱστορῆσαι τὴν πιθανότητα διγόντες αὐτοῦ μέτιμεν ἐπὶ τὴν ἐξ ἀρχῆς ὑπόθεσιν.'

24. 'Ποῶτον τοίνυν' ἔφην ἐγώ 'τὰ κωλύοντα ποιεῖν κόσμους ἀπείρους οὐκ ἀπείργει πλείονας ενὸς 15 ποιεῖν. καὶ γὰρ οἶόν τ' ἐστὶν εἶναι καὶ μαντικὴν καὶ πρόνοιαν ἐν πλείοσι κόσμοις, καὶ τὸ μικροτάτην τύχην παρεμπίπτειν, τὰ δὲ πλείστα καὶ μέγιστα τάξιν λαμβάνειν πρὸς γένεσιν καὶ μεταβολήν, ὧν D οὐδὲν ἡ ἀπειρία δέχεσθαι πέφυκεν. ἔπειτα τῷ λόγῷ μᾶλλον ἔπεται τὸ τῷ θεῷ μὴ μονογενῆ μηδ' ἔρημον εἶναι τὸν κόσμον. ἀγαθὸς γὰρ ὢν τελέως οὐδεμιᾶς ἀρετῆς ἐνδεής ἐστιν, ῆκιστα δὲ τῶν περὶ δικαιοσύνην καὶ φιλίαν κάλλισται γὰρ αὖται καὶ θεοῖς πρέπουσαι. μάτην δ' οὐδὲν ἔχειν οὐδ' ἄχρηστον θεὸς πέφυκεν. εἰσὶν οὖν ἐκτὸς ἕτεροι θεοὶ καὶ κόσμοι, πρὸς οὖς χρῆται ταῖς κοινωνικαῖς ἀρεταῖς· οὐ γὰρ

15 οδόν τ' X: δσον 16 τὸ μιπρότατον τύχη Emperius; sed cf. p. 99 a 18 λαμβάνειν Basileensis: λαμβάνει 20 τὸ τῷ Aldina: τῷ τῷ 22 τῷν W: τῷ 23 αὐται Tur= nebus: αὐτῷ 26 οὺς idem: οἶς

πρός αύτον ούδε μέρος αύτοῦ χρησίς έστι δικαιο-Ε σύνης ἢ χάριτος ἢ χρηστότητος ἀλλὰ πρὸς ἄλλους. ωστ' οὐκ είκὸς ἄφιλον οὐδ' ἀγείτονα τόνδ' οὐδ' άμικτον έν ἀπείρω κενώ τὸν κόσμον σαλεύειν. έπελ καί την φύσιν δρώμεν τὰ καθ' ξκαστα γένεσιν καί 5 είδεσιν οἶον άγγείοις ή περικαρπίοις σπέρματος περιέχουσαν. οὐδεν γὰρ ἐν ἀριθμῷ τῶν ὄντων ἔστιν, ού γε μη λόγος υπάρχει κοινός, ούδε τυγχάνει της τοιᾶσδε προσηγορίας δ μή κοινώς ποιόν ή ίδίως έστίν. δ δε κόσμος οὐ λέγεται κοινώς εἶναι ποιός 10 ίδίως τοίνυν ποιός έστιν έκ διαφοράς της πρός άλλα συγγενή καὶ δμοειδή γεγονώς τοιοῦτος. εί γάρ οὕτ' Ε άνθρωπος εξς ούθ' ζιπος έν τη φύσει νένονεν ούτ' άστρον ούτε θεός ούτε δαίμων, τί κωλύει μηδέ κόσμον ένα την φύσιν έχειν άλλ' η πλείονας; δ γαρ 15 λέγων, ότι και γην μίαν έχει και δάλατταν, έμφανές τι παρορά τὸ τῶν ὁμοιομερῶν τήν τε γὰρ γῆν είς δμώνυμα μέρη και την θάλατταν ώσαύτως διαιροῦμεν· τοῦ δὲ κόσμου μέρος οὐκέτι κόσμος ἀλλ' ἐκ διαφόρων φύσεων συνέστηκε.

24 25. 'Καὶ μὴν ὅ γε μάλιστα φοβηθέντες ἐνιοι καταναλίσκουσιν τὴν ὕλην εἰς τὸν κόσμον ἅπασαν, ὡς μηδὲν ὑπολειπόμενον ἐκτὸς ἐνστάσεσιν ἢ πλη-

⁵ τὰ add. nescio quis 6 ἀγγείοις ὅσπες καςποὺς σπέςματι W. Mihi solum σπέςματος suspectum 7 ἔστιν] οὅτε
τί ἔστιν W 8 οὅ γε μὴ W: οὁδὲ μὴ 9 ποιὸν Β: ποῖον
ἢ Madvigius 10 ποινῶς εἶναι ποιός ἰδίως τοίνυν Εmperius: κοινὸς εἶναι ποῖος δ΄ ὡς 11 ποιός Μαdvigius:
ποῖος ἄλλα συγγενὴ καὶ ὁμοειδῆ W: ἄλλας συγγενοὺς καὶ
ὁμοειδῆς 22 εἶς τὸν] εἶς ἕνα τὸν Herwerdenus. εἰς τοῦτον τὸν? 23 ὁπολειπόμενον Turnebus: ὑπολειπομένην

γαϊς διαταράττοι την τοῦδε σύστασιν, οὐκ ὀρθῶς έδεισαν. πλειόνων γὰρ ὄντων κόσμων ίδία δ' έκάστου συνειληχότος οὐσία καὶ ὕλη μέτρον ὡρισμένον έχούση καλ πέρας, οὐδεν ἄτακτον οὐδ' ἀκατακόσμη-5 του οξου περίττωμα λειφθήσεται προσπίπτου έξωθευ. δ γὰρ περί εκαστον λόγος έγκρατης ὢν τῆς συννενεμημένης ύλης οὐδὲν ἔχφορον ἐάσει καὶ πλανώμενον έμπεσείν είς άλλον οὐδ' είς έαυτον έξ άλλου διὰ το Β μήτε πλήθος αόριστον και απειρον την φύσιν έχειν 10 μήτε χίνησιν άλογον καλ άτακτον. εί δε καί τις άπορροή φέρεται πρός έτέρους ἀφ' έτέρων, δμόφυλον είναι καλ προσηνή καλ πάσιν ήπίως έπιμιγνυμένην ώσπερ αί τῶν ἀστέρων αὐγαὶ καὶ συγκράσεις, αὐτούς τε τέρπεσθαι καθορώντας άλλήλους εύμενώς, θεοίς τε 15 πολλοίς και άγαθοίς καθ' ξκαστον οὖσι παρέχειν έπιμιξίας και φιλοφροσύνας. άδύνατον γαρ οὐδέν έστι τούτων ούτε μυθώδες ούτε παράλογον εί μή νη Δία τὰ τοῦ Αριστοτέλους ὑπόψονταί τινες ὡς φυσικάς αίτίας έχουτα. τῶν γὰρ σωμάτων έκάστου C 20 τόπου οἰκεῖου ἔχουτος, ώς φησιν, ἀνάγκη τὴυ γῆυ πανταχόθεν έπλ τὸ μέσον φέρεσθαι καλ τὸ ύδωρ έπ' αὐτῆς διὰ βάρος ὑφιστάμενον τοῖς κουφοτέροις. αν οδυ πλείονες ώσι κόσμοι, συμβήσεται την γην πολλαχοῦ μὲν ἐπάνω τοῦ πυρὸς καὶ τοῦ ἀέρος κεῖ-25 σθαι πολλαχοῦ δ' ὑποκάτω· καὶ τὸν ἀέρα καὶ τὸ ύδως όμοίως, πη μέν έν ταις κατά φύσιν πη δ' έν ταίς παρά φύσιν χώραις ὑπάρχειν. ὧν άδυνάτων

¹¹ είναι] είναι δεῖ R. Malim είκὸς είναι 18 τὰ Aldina 19 αἰτίας] om. codd. mei 26 πη δ' ἐν — φύσιν *

ὄντων, ὡς οἴεται, μήτε δύο μήτε πλείονας εἶναι κόσμους, ἀλλ' ε̈να τοῦτον ἐκ τῆς οὐσίας ἀπάσης συγκεί μενον, ίδρυμένον κατὰ φύσιν, ὡς προσήκει ταῖς τῶν σωμάτων διαφοραῖς.'

26. ' Άλλὰ καὶ ταῦτα πιθανῶς μᾶλλον ἢ ἀληθῶς 5 είοηται σκόπει δ' ούτως' έφην 'δ φίλε Δημήτριε. D τῶν γὰο σωμάτων τὰ μὲν ἐπὶ τὸ μέσον καὶ κάτω κινείσθαι λέγων τὰ δ' ἀπὸ τοῦ μέσου καὶ ἄνω τὰ δὲ περί τὸ μέσον καὶ κύκλφ, πρὸς τί λαμβάνει τὸ μέσου; οὐ δήπου πρός τὸ κενόν οὐ γὰρ ἔστι κατ' 10 αὐτόν. καθ' οθς δ' έστιν, οὐκ έχει μέσον, ώσπερ ούδε πρώτον ούδ' έσχατον· πέρατα γάρ ταῦτα, τὸ δ' ἄπειρον και ἀπεράτωτον. εί δε και βιάσαιτό τις αύτον λόγου βία κενού μέσον απείρου νοήσαί τι. τίς ή πρός τοῦτο γιγνομένη τῶν κινήσεων διαφορά 15 τοῖς σώμασι; οὖτε γὰρ ἐν τῷ κενῷ δύναμις ἔστι τῶν σωμάτων οὕτε τὰ σώματα προαίρεσιν ἔχει καὶ δομήν, ή του μέσου γλίχεται καλ πρός τουτο συν-Ε τείνει πανταχόθεν. άλλ' δμοίως άπορόν έστιν άψύγων σωμάτων πρός άσώματον χώραν καὶ άδιάφορον 20 η φοράν έξ αὐτῶν η δλκην ὑπ' ἐκείνης γιγνομένην νοήσαι. λείπεται τοίνυν τὸ μέσον οὐ τοπιχῶς ἀλλὰ σωματικώς λέγεσθαι. τοῦδε γὰο τοῦ κόσμου μίαν έκ πλειόνων σωμάτων καὶ ἀνομοίων ένότητα καὶ σύνταξιν έχοντος, αί διαφοραί τὰς χινήσεις ἄλλας 25

⁶ ἔφην Χ: ἔφη 14 λόγου Emperius: λόγω κενοῦ μέσον W: κινούμενον ἀπείρου Emperius: ἄπείρου νοῆσαι Χ: τολμῆσαι τι • 19 δμοίως Madvigius: ὅμως 20 χώραν Μ: γωρεῖν

το μέσον και συνελαύνουσι.' δηλον δε τῷ μεταπορος ἄλλα ποιοῦσιν έξ ἀνάγκης. δηλον δε τῷ μετακοσμούμενα ταῖς οὐσίαις ἔκαστα και τὰς χώρας ἅμα
κομέσον και συνελαύνουσι.'

27. 'Περὶ ὧν οὐκ ἀναγκαΐον ἐνταῦθα πλείοσι λόγοις χρησθαι. ην γάρ αν τις υπόθηται των παθων τούτων και των μεταβολών αιτίαν είναι δημι-10 ουργόν, αύτη συνέξει τῶν κόσμων ἕκαστον ἐν ἑαυτῷ. καλ γάο γῆν καλ θάλατταν ξκαστος έχει κόσμος 425 έχει γάρ και μέσον εκαστος ίδιον, και πάθη σωμάτων καί μεταβολάς καί φύσιν καί δύναμιν, ή σώζει καὶ φυλάττει κατὰ χώραν εκαστον. τὸ μὲν γὰρ έκτός, 15 είτ' οὐδέν έστιν είτε κενὸν ἄπειρον, οὐ παρέχει μέσον, ώς εξρηται πλειόνων δε κόσμων όντων, καθ' έχαστον έστιν ίδιον μέσον. ώστε χίνησις ίδία τοῖς μεν έπι τοῦτο τοῖς δ' ἀπὸ τούτου τοῖς δε περί τοῦτο, καθάπερ αὐτοί διαιροῦσιν. δ δ' ἀξιῶν, πολλῶν μέ-20 σων δυτων, έφ' εν μόνον ώθεισθαι τὰ βάρη πανταγόθεν, οὐδεν διαφέρει τοῦ, πολλῶν ὄντων ἀνθρώπων, άξιούντος είς μίαν φλέβα τὸ πανταχόθεν αἷμα συροείν και μια μήνιγγι τούς πάντων έγκεφάλους περιέχεσθαι, δεινὸν ήγούμενος, εί τῶν φυσικῶν Β 25 σωμάτων οὐ μίαν ἄπαντα τὰ στερρὰ καὶ μίαν τὰ μανά χώραν έφέξει. και γάρ ούτος άτοπος έσται κάκεινος άγανακτών, εί τὰ όλα τοις αύτων μέρεσι

⁸ ὁπόθηται *: ὁποθήται 10 τῶν κόσμων R: τὸν κόσμον 13 ἢ M 14 τὸ Turnebus: τοῦ 17 ῶστ' ἔσται?

χρήται, τὴν κατὰ φύσιν θέσιν ἔχουσιν ἐν ἑκάστφ καὶ τάξιν. ἐκεῖνο γὰρ ἦν ἄτοπον, εἴ τις ἔλεγε κόσμον εἶναι τὸν ἐν αὐτῷ σελήνην ἔχοντα καθάπερ ἄνθρωπον ἐν ταῖς πτέρναις τὸν ἐγκέφαλον φοροῦντα καὶ τὴν καρδίαν ἐν τοῖς κροτάφοις. τὸ δὲ πλείονας 5 ποιοῦντας χωρὶς ἀλλήλων κόσμους ᾶμα τοῖς ὅλοις τὰ μέρη συναφορίζειν καὶ συνδιαιρεῖν οὐκ ἄτοπον. C ἡ γὰρ ἐν ἑκάστῷ γῆ καὶ θάλασσα καὶ οὐρανὸς κείσεται κατὰ φύσιν ὡς προσήκει, τό τ' ἄνω καὶ κάτω καὶ κύκλῷ καὶ μέσον οὐ πρὸς ἄλλον οὐδ' ἐκτὸς 10 ἀλλ' ἐν ἑαυτῷ καὶ πρὸς ἑαυτὸν ἔχει τῶν κόσμων ἕκαστος.'

28. ''Ον μὲν γὰρ ἔξω τοῦ κόσμου λίθον ὑποτίθενταί τινες οὔτε μονῆς εὐπόρως παρέχει νόησιν
οὔτε κινήσεως. πῶς γὰρ ἢ μενεῖ βάρος ἔχων ἢ 15
κινήσεται πρὸς τὸν κόσμον, ὥσπερ τὰ λοιπὰ βάρη,
μήτε μέρος ἀν αὐτοῦ μήτε συντεταγμένος εἰς τὴν
οὐσίαν; γῆν δ' ἐν ἐτέρω κόσμω περιεχομένην καὶ
συνδεδεμένην οὐκ ἔδει διαπορεῖν ὅπως οὐκ ἐνταῦθα
D μεταχωρεῖ διὰ βάρος ἀπορραγεῖσα τοῦ ὅλου, τὴν 20
φύσιν ὁρῶντας καὶ τὸν τόνον ὑφ' οὖ συνέχεται τῶν
μερῶν ἕκαστον. ἐπεὶ μὴ πρὸς τὸν κόσμον ἀλλ'
ἐκτὸς αὐτοῦ τὸ κάτω καὶ ἄνω λαμβάνοντες, ἐν ταῖς
αὐταῖς ἀπορίαις Ἐπικούρω γενησόμεθα κινοῦντι τὰς
ἀτόμους ἀπάσας εἰς τοὺς ὑπὸ πόδας τόπους, ὥσπερ 25
ἢ τοῦ κενοῦ πόδας ἔχοντος ἢ τῆς ἀπειρίας ἐν αὐτῆ

² ἡν ἡν ἀν? 3 αὐτῷ Ι αὐτῷ Γ κάτω? Post ἔχοντα lacunam statuit W 4 ἔν ταις πτέρναις κέ] cf. [Demosth.] 7,45 18 γῆν Χ: τὴν 24 Ἐπικούρῳ] vid. Useneri Ερίτατεα p. 212 26 αὐτῆ *: αὐτῆ

κάτω τε καὶ ἄνω νοῆσαι διδούσης. διὸ καὶ Χρύσιπον ἔστι θαυμάζειν, μᾶλλον δ' ὅλως διαπορείν, ὅ τι δὴ παθών τὸν κόσμον ἐν μέσφ φησὶν ἰδρῦσθαι, καὶ τὴν οὐσίαν αὐτοῦ τὸν μέσον τόπον ἀιδίως κατειληφυῖαν, οὐχ ἣκιστα τούτφ συνείργεσθαι πρὸς τὴν διαμονὴν καὶ οίονεὶ ἀφθαρσίαν. ταυτὶ γὰρ ἐν Ε τῷ τετάρτφ περὶ Δυνατῶν λέγει, μέσον τε τοῦ ἀπείρου τόπον οὐκ ὀρθῶς ὀνειρώττων ἀτοπωτέραν τε τῆς διαμονῆς τοῦ κόσμου τῷ ἀνυπάρκτφ μέσφ τὴν αἰτίαν ὑποτιθείς καὶ ταῦτα πολλάκις εἰρηκὼς ἐν ἐτέροις, ὅτι ταῖς εἰς τὸ αὐτῆς μέσον ἡ οὐσία καὶ ταῖς ἀπὸ τοῦ αὐτῆς μέσου διοικεῖται καὶ συνέχεται κινήσεσι.'

29. 'Καὶ μὴν τά γ' ἄλλα τῶν Στωικῶν τίς ἂν 15 φοβηθείη, πυνθανομένων πῶς είμαρμένη μία μένει καὶ πρόνοια, καὶ οὐ πολλοὶ Δίες καὶ Ζῆνες ἔσονται, πλειόνων ὅντων κόσμων; πρῶτον μὲν γὰρ εἰ τὸ πολλοὸς εἶναι Δίας καὶ Ζῆνας ἄτοπόν ἔστι, πολλῷ Ϝ δήπουθεν ἔσται τὰ ἐκείνων ἀτοπώτερα· καὶ γὰρ το ἡλίους καὶ σελήνας καὶ ᾿Απόλλωνας καὶ ᾿Αρτέμιδας καὶ Ποσειδῶνας ἐν ἀπείροις κόσμων περιόδοις ἀπείρους ποιοῦσιν. ἔπειτα τίς ἀνάγκη πολλοὸς εἶναι Δίας, ἂν πλείονες ὧσι κόσμοι, καὶ μὴ καθ᾽ ἕκαστον ἄρχοντα πρῶτον καὶ ἡγεμόνα τοῦ ὅλου θεὸν ἔχοντα 25 καὶ νοῦν καὶ λόγον, οἶος ὁ παρ᾽ ἡμῖν κύριος ἀπάν-426 των καὶ πατὴρ ἐπονομαζόμενος; ἢ τί κωλύσει τῆς

¹ νοήσαι *: διανοήσαι ubi δια ex διδούσης orta fuerit 5 τούτω Turnebus: τούτον συνειργάσθαι R. συνεργεῖσθαι W 12 αὐτής *: αὐτής 15 malim μενεῖ 23 καθ' ἔκαστον] καθ' ἔνα τὸν W. Sed nihil opus

τοῦ Διὸς είμαρμένης καὶ προνοίας ὑπηκόους πάντας είναι, και τούτον έφοραν έν μέρει και κατευθύνειν, ένδιδόντα πάσιν άρχὰς καί σπέρματα καί λόγους των περαινομένων; ού γαρ ένταυθα μεν εν συνίσταται σώμα πολλάκις έκ διεστώτων σωμάτων, οἶον 5 έπκλησία και στράτευμα και χορός. ὧν έκάστφ καί ζην και φρονείν και μανθάνειν συμβέβηκεν, ώς οζεται Χρύσιππος έν δε τῶ παντὶ δέκα κόσμους ἢ Β πευτήκουτ' ή έκατου όντας ένι χρήσθαι λόγω καί πρός άρχην συντετάχθαι μίαν άδύνατόν έστιν. άλλά 10 καλ πάνυ πρέπει θεοῖς ή τοιαύτη διάταξις οὐ γὰρ ώς σμήνους ήγεμόνας δεί ποιείν ανεξόδους ούδε φρουρείν συγκλείσαντας τη ύλη μαλλον δε συμφράξαντας, ώσπερ ούτοι τους θεους άέρων έξεις ποιούντες και ύδάτων και πυρός δυνάμεις έγκεκρα- 15 μένας ήγούμενοι συγγεννώσι τῷ κόσμῷ καὶ πάλιν συγκατακάουσιν, ούκ απολύτους ούδ' έλευθέρους οξον ηνιόχους η κυβερνήτας όντας άλλ', ώσπερ αγάλματα προσηλούται καλ συντήκεται βάσεσιν, ούτως έγκε-C κλειμένους είς τὸ σωματικόν καὶ συγκαταγεγομφω- 20 μένους, κοινωνούντας αὐτῷ μέχρι φθορᾶς καὶ διαλύσεως ἀπάσης καὶ μεταβολῆς.'

30. 'Έκετνος δ' οίμαι σεμνότερος ὁ λόγος καὶ μεγαλοπρεπέστερος, ἀδεσπότους καὶ αὐτοκρατετς τοὺς δεοὺς ὄντας, ὥσπερ οί Τυνδαρίδαι τοτς χειμαζομέ- 25 νοις βοηθοῦσιν

⁴ Εν συνίσταται] ενι συνίστασθαι Duebnerus 9 η εκατόν W: και εκατόν 19 εγκεκλειμένους *: εγκεκλεισιμένους

'έπερχόμενοί τε μαλάσσοντες βία τον πόντον ώκείας τ' ανέμων διπάς'

ούκ έμπλέοντες αὐτοί καὶ συγκινδυνεύοντες άλλ' άνωθεν επιφαινόμενοι και σώζοντες. ούτως επιέναι 5 τῶν πόσμων ἄλλοτ' ἄλλον, ἡδονῆ τε τῆς θέας ἀγομένους καλ τη φύσει συναπευθύνοντας εκαστον. δ μέν γὰο Όμηρικός Ζεύς οὐ πάνυ πρόσω μετέθηκε D την δψιν άπο Τροίας έπι τὰ Θράκια και τους περί τὸν Ἰστρον νομάδας, ὁ δ' άληθινὸς ἔχει καλὰς καὶ 10 πρεπούσας έν πλείοσι κόσμοις μεταβολάς, οὐχὶ κενὸν άπειρου έξω βλέπων οὐδ' έαυτον άλλο δ' οὐδεν (ώς φήθησαν ένιοι) νοῶν, άλλ' έργα τε θεῶν καὶ άνθρώπων πολλά κινήσεις τε καί φοράς ἄστρων έν περιόδοις καταθεώμενος. οὐ γὰρ ἀπεχθάνεται μετα-15 βολαζς άλλα και πάνυ χαίρει το θεΐου, εί δεί των φαινομένων τεχμαίρεσθαι ταζς χατ' οὐρανὸν έξαμείψεσι καὶ περιόδοις. ἡ μεν οὖν ἀπειρία παντάπασιν Ε άγνώμων καὶ ἄλογος καὶ μηδαμή προσιεμένη θεόν, άλλα γρωμένη πρός πάντα τῷ κατὰ τύχην καὶ αὐτο-20 μάτως ή δ' εν ωρισμένφ πλήθει καὶ άριθμφ κόσμων ἐπιμέλεια καὶ πρόνοια τῆς εἰς εν δεδυκυίας σῶμα καὶ προσηρτημένης ένὶ καὶ τοῦτο μετασχηματιζούσης καλ αναπλαττούσης απειράκις ξμοιγε δοκεί μηδεν έχειν άσεμνότερον μηδ' έπιπονώτερον.'

31. Έγὰ μὲν οὖν τοσαῦτ' εἰπὰν ἐπέσχον. δ δὲ Φίλιππος οὐ πολὺν χρόνον διαλιπάν 'τὸ μὲν ἀληθές' ἔφη 'περὶ τούτων οὕτως ἔχειν ἢ ἐτέρως οὐκ

¹ ἐπερχόμενοι κέ] Bergk. 3 p. 730 4 ἐπιέναι Turnebus: ὑπεῖναι 7 Ὁμηρικός] cf. N 3 sqq. 24 μηδ' *: μήτ'

Ε αν έγωγε διισχυρισαίμην εί δὲ τὸν θεὸν ἐκριβάζομεν ένὸς κόσμου, διὰ τί πέντε μόνων οὐ πλειόνων
ποιοῦμεν δημιουργόν, καὶ τίς ἔστι τοῦ ἀριθμοῦ τούτου πρὸς τὸ πλῆθος λόγος, ῆδιον ἄν μοι δοκῶ
μαθεῖν ἢ τῆς ἐνταῦθα τοῦ Ε καθιερώσεως τὴν διά- 5
νοιαν. οῦτε γὰρ τρίγωνος ἢ τετράγωνος οῦτε τέλειος
ἢ κυβικὸς οῦτ' ἄλλην τινὰ φαίνεται κομψότητα παρέχων τοῖς ἀγαπῶσι τὰ τοιαῦτα καὶ θαυμάζουσιν. ἡ
δ' ἀπὸ τῶν στοιχείων ἔφοδος, ἢν αὐτὸς ὑπηνίξατο,
πάντη δυσληπτός ἐστι καὶ μηδὲν ὑποφαίνουσα τῆς 10
427 ἐκείνον ἐπεσπασμένης πιθανότητος είπεῖν, ὡς είκός
ἐστι πέντε σωμάτων ἰσογωνίων καὶ ἰσοπλεύρων καὶ
περιεχομένων ἰσοις ἐπιπέδοις, ἐγγενομένων τῆ ὕλη,
τοσούτους εὐθὸς ἐξ αὐτῶν ἀποτελεσθῆναι κόσμους.'

32. 'Καὶ μήν' ἔφην ἐγώ 'δοκεί Θεόδωρος ὁ Σο- 15 λεὺς οὐ φαύλως μετιέναι τὸν λόγον, ἔξηγούμενος τὰ μαθηματικὰ τοῦ Πλάτωνος. μέτεισι δ' οὕτως. πυραμίς καὶ ὀκτάεδρον καὶ εἰκοσάεδρον καὶ δωδεκάεδρον, ὰ πρῶτα τίθεται Πλάτων, καλὰ μέν ἐστι πάντα συμμετρίαις λόγων καὶ ἰσότησι, καὶ κρεῖσσον 20 Β οὐδὲν αὐτῶν οὐδ' ὅμοιον ἄλλο συνθεῖναι τῆ φύσει καὶ συναρμόσαι λέλειπται. μιᾶς γε μὴν πάντα συστάσεως οὐκ εἴληχεν οὐδ' ὁμοίαν ἔχει τὴν γένεσιν, ἀλλὰ λεπτότατον μέν ἐστι καὶ μικρότατον ἡ πυραμίς, μέγιστον δὲ καὶ πολυμερέστατον τὸ δωδεκάεδρον 25 τῶν δὲ λειπομένων δυεῖν τοῦ ὀκταέδρου μεῖζον ἢ διπλάσιον πλήθει τριγώνων τὸ εἰκοσάεδρου. διὸ τὴν

¹¹ exervor Turnebus: exervor

γένεσιν αμα πάντα λαμβάνειν έχ μιας ύλης άδύνατόν έστι. τὰ γὰρ λεπτὰ καὶ μικρὰ καὶ ταῖς κατασκευαίς άπλούστερα πρώτα τῷ κινοῦντι καὶ διαπλάττουτι την ύλην ύπακούειν ανάγκη και συντελείσθαι 5 καὶ προϋφίστασθαι τῶν ἀδρομερῶν καὶ πολυσωμάτων καί την σύστασιν έργωδεστέραν έχόντων, έξ ών τὸ Ο δωδεκάεδρον. Επεται δε τούτφ το μόνον είναι σώμα ποῶτον τὴν πυραμίδα, τῶν δ' ἄλλων μηδέν, ἀπολειπομένων τη φύσει της γενέσεως. έστιν οδυ ζαμα 10 καλ ταύτης τῆς ἀτοπίας ἡ τῆς ύλης εἰς πέντε κόσμους διαίρεσις και διάστασις. δπου μέν γάρ πυραμίς (ύπέστησε γάρ πρώτον), δπου δ' δκτάεδρον, δπου δ' είκοσάεδρον. έκ δε τοῦ προϋποστάντος έν έκάστω τὰ λοιπὰ τὴν γένεσιν έξει, κατὰ σύγκρισιν καὶ διά-15 κρισιν μερών είς πάντα γιγνομένης πάσι μεταβολής, ώς αύτὸς ὁ Πλάτων ὑποδείκνυσι διὰ πάντων σχεδον έπεξιών ήμιν δε βραχέως άρκέσει μαθείν. έπεί D γάρ άὴρ μὲν σβεννυμένου πυρὸς ὑφίσταται, καὶ λεπτυνόμενος αύθις έξ αύτοῦ πῦρ ἀναδίδωσιν, ἐν 20 τοις έκατέροις σπέρμασι τὰ πάθη δει θεᾶσθαι καί τάς μεταβολάς. σπέρματα δε πυρός μεν ή πυραμίς, έξ είκοσι και τεσσάρων πρώτων τριγώνων τὸ δ' οπτάεδρον άέρος έκ τεσσαράκοντα και όκτω των αὐτῶν γίγνεται. γίγνεται τοίνυν ἀέρος μὲν εν στοι-25 χείου, έχ δυείν πυρός ** συγκραθέντων καλ συστάντων, τὸ δ' ἀέρος αὖ κερματιζόμενον εἰς δύο πυρὸς

¹² ὁπέστησε] ὑφέστηκε Emperius 13 ἐκάστω Anonymus: ἐκάστη 14 καὶ διάκρισιν Turnebus 16 Πλάτων] Tim. p. 56 sqq. 18 γὰρ ἀὴρ *: γὰρ ἦν 19 αὐτοῦ *: αὐτοῦ 20 ἐκατέρου? 28 ὄν ἀέρος? 25 lac. 7 litt. in E

διακρίνεται σώματα, συνθλιβόμενον δ' αὐθις αὐτῷ Ε και συμπίπτον εἰς ὕδατος ἰδέαν ἄπεισιν. ὥστε πανταχοῦ τὸ προϋφιστάμενον ἀεὶ πᾶσι τοῖς ἄλλοις εὐπόρως παρέχειν τὴν γένεσιν ἐκ τῆς μεταβολῆς καὶ μὴ μόνον εν εἰναι πρῶτον, ἐτέρου δ' ἐν ἐτέρῷ 5 συστήματι κίνησιν ἀρχηγὸν καὶ προληπτικὴν ἐς γένεσιν ἔχοντος πᾶσι τηρεῖσθαι τὴν δμωνυμίαν.'

33. Καὶ δ 'Αμμώνιος 'ἀνδρικῶς μέν' ἔφη 'ταῦτα το Θεοδώρο καὶ φιλοτίμως διαπεπόνηται δαυμάσαιμι δ' άν, εί μη δόξειε χρησθαι λήμμασιν άναι- 10 ρετικοίς άλλήλων. άξιοι γάρ αμα πασι τοις πέντε μή γίγνεσθαι την σύστασιν, άλλὰ τὸ λεπτότατον άελ F καὶ δι' ἐλάττονος πραγματείας συνιστάμενον προεκπίπτειν είς γένεσιν. είθ' ώσπερ ακόλουθον οὐ μαγόμενον τούτω τίθησι τὸ μὴ πᾶσαν ὕλην πρῶτον 15 είσφέρειν το λεπτότατον και απλούστατον, αλλ' ένιαχή τὰ ἐμβριθή καὶ πολυμερή φθάνειν προανίσχοντα ταζς γενέσεσιν έκ τῆς ὕλης. ἄνευ δὲ τούτου, πέντε σωμάτων πρώτων ύποκειμένων καλ διά τοῦτο κόσμων λεγομένων είναι τοσούτων, πρός μόνα τὰ τέσσαρα 20 τη πιθανότητι χρηται, τὸν δὲ κύβον ώσπερ ἐν παιδια ψήφων ύφήρηται, μήτ' αὐτὸν εἰς έκεῖνα μεταβάλλειν πεφυκότα μήτ' έκείνοις παρέχειν μεταβολήν 428 είς έαυτόν, ατε δή των τριγώνων ούχ όμογενων όντων. ἐκείνοις μὲν γὰρ ὑπόκειται κοινὸν ἐν πᾶσι 25 τὸ ήμιτρίγωνον, έν τούτω δ' ίδιον μόνω τὸ ίσοσκελές, οὐ ποιοῦν πρὸς ἐκεῖνο σύννευσιν οὐδὲ σύνκοα-

¹² λεπτότατον Χ: ἀπλότατον 27 οὐδὲ *: οὅτε

σιν ένωτικήν. είπες οὖν πέντε σωμάτων ὄντων καὶ πέντε κόσμων, εν ἐν ἐκάστφ τὴν ἡγεμονίαν ἔχει τῆς γενέσεως, ὅπου γέγονεν ὁ κύβος πρῶτος, οὐδὲν ἔσται τῶν ἄλλων εἰς οὐδὲν γὰς ἐκείνων μεταβάλ- δειν πέφυκεν. ἐῶ γάς, ὅτι καὶ τὸ τοῦ καλουμένου δωδεκαέδρου στοιχείον ἄλλο ποιοῦσιν, οὐκ ἐκείνο τὸ σκαληνόν, ἐξ οὖ τὴν πυραμίδα καὶ τὸ ἀκτάεδρον καὶ τὸ εἰκοσάεδρον ὁ Πλάτων συνίστησιν. ῶσθ' ἄμα Β γελῶν ὁ ᾿Αμμώνιος εἰπεν Ἡ ταῦτά σοι διαλυτέον ἢ 10 ἰδιόν τι λεκτέον περὶ τῆς κοινῆς ἀπορίας.'

34. Κάγω πιθανώτερον οὐδεν έχω λέγειν εν γε τῷ παρόντι: βέλτιον δ' ἴσως ἐστίν ἰδίας εὐθύνας ύπέχειν δόξης ἢ άλλοτρίας. λέγω τοίνυν αὖθις έξ άργης, δτι δυείν ύποκειμένων φύσεων, της μέν 15 αίσθητῆς έν γενέσει καὶ φθορά μεταβόλου καὶ φοοητης άλλοτ' άλλως, έτέρας δ' έν οὐσία νοητης άελ κατά ταύτά ώσαύτως έχούσης, δεινόν έστιν, δ έταζρε, την μέν νοητην διωρίσθαι καλ διαφοράν έχειν έν έαυτη, την δε σωματικήν και παθητικήν εί μη μίαν C 20 τις ἀπολείπει συμπεφυχυῖαν αύτη χαὶ συννεύουσαν άλλα χωρίζει και διίστησιν, αγανακτείν και δυσχεραίνειν. τὰ γὰρ μόνιμα καὶ θεῖα δήπου μᾶλλον αύτων έχεσθαι προσήχει καί φεύγειν ως άνυστόν έστι τομήν απασαν και διάστασιν. άλλα και τούτων 25 ή τοῦ έτέρου δύναμις άπτομένη μείζονας ένείργασται των κατά τόπον διαστάσεων τοις νοητοίς τὰς κατά λόγον και ίδεαν ανομοιότητας. δθεν ενιστάμενος

² Ev év *: év 20 anolelnei *: anolelnoi

τοις εν τὸ πᾶν ἀποφαίνουσιν ὁ Πλάτων, τό τ' ὂν είναι φησι και τὸ ταὐτὸν και τὸ ετερον, ἐπὶ πᾶσι δὲ D κίνησιν καὶ στάσιν. ὄντων οὖν πέντε τούτων, οὐ θαυμαστόν ήν, εί των πέντε σωματικών στοιγείων έκείνων ξκαστον έκάστου μίμημα τη φύσει καὶ είδω- 5 λόν έστι γεγενημένον οὐκ ἄμικτον οὐδ' είλικοινές, άλλὰ τῷ μάλιστα μετέχειν εκαστον εκάστης δυνάμεως. δ μέν γε κύβος έμφανῶς στάσεως οἰκεζόν έστι σωμα διά την των έπιπέδων ασφάλειαν καλ βεβαιότητα της δε πυραμίδος πας αν τις τὸ πυρο- 10 ειδές και κινητικόν έν τη λεπτότητι των πλευφών καὶ τῆ τῶν γωνιῶν ὀξύτητι κατανοήσειεν ἡ δὲ τοῦ δωδεκαέδρου φύσις, περιληπτική των άλλων σχημάτων οὖσα τοῦ ὄντος εἰκὼν πρὸς πᾶν ἂν τὸ σωματι-Ε κου γεγουέναι δόξειε. των δε λοιπων δυείν το μεν 15 είκοσάεδρον της τοῦ έτέρου τὸ δ' ὀκτάεδρον μάλιστα της ταὐτοῦ μετείληχεν ίδέας. διὸ τοῦτο μὲν άέρα σχετικόν οὐσίας πάσης έν μιᾶ μορφή, θάτερον δ' ύδως έπὶ πλεϊστα τῷ κεράννυσθαι γένη ποιοτήτων τρεπόμενον παρείχεν. είπερ οδν ή φύσις άπαιτεί 20 την Ισονομίαν έν πᾶσι, καλ κόσμους είκός έστι μήτε πλείους γεγονέναι μήτ' έλάττους των παραδειγμάτων, δπως εκαστον εν εκάστω τάξιν ήγεμονικήν έγη καὶ δύναμιν, ώσπερ έν ταζς συστάσεσι των σωμάτων ἔσχηκεν.'

35. 'Οὐ μὴν άλλὰ τοῦτο μὲν ἔστω παραμυθία

¹ Πλάτων] Soph. p. 249 b sqq. 9 σῶμα] σῆμα Χ. cf. lin. 14 εἰκὰν 14 ἄν * 20 τρεπόμενον Turnebus: τρεπόμενα 23 ἐν Vulcobius

τοῦ θαυμάζουτος, εί την ἐν γενέσει καὶ μεταβολή Ε φύσιν είς γένη τοσαύτα διαιρούμεν. έκεινο δ' ήδη σκοπείτε κοινή προσέχοντες, δτι των άνωτάτω άργων, λέγω δε τοῦ ένὸς και τῆς ἀορίστου δυάδος, ἡ 5 μεν αμορφίας πάσης στοιχείον ούσα και αταξίας άπειρία κέκληται ή δε τοῦ ένὸς φύσις δρίζουσα καλ καταλαμβάνουσα τῆς ἀπειρίας τὸ κενὸν καὶ ἄλογον καλ άδριστον ξιμιορφον παρέχεται, καλ την επομένην περί τὰ αίσθητὰ δείξει καταγόρευσιν άμωσγέπως 429 10 ύπομένον και δεγόμενον. αδται δε πρώτον αι άργαί περί του αριθμου επιφαίνουται, μαλλου δ' δλως άριθμός οὐκ ἔστι τὸ πληθος, ἂν μη καθάπερ είδος ύλης τὸ ξυ γευόμενου έχ τῆς ἀπειρίας τοῦ ἀορίστου πη μεν πλείον πη δ' έλαττον αποτέμνηται. τότε 15 γὰρ ἀριθμὸς γίγνεται τῶν πληθῶν ξκαστον ὑπὸ τοῦ ένδη δριζόμενον έαν δ' αναιρεθή το εν, πάλιν ή άδριστος δυάς συγχέασα πᾶν ἄρρυθμον καὶ ἄπειρον καλ άμετρον έποίησεν. έπελ δε το είδος ούκ άναίρεσίς έστι τῆς ύλης άλλὰ μορφή καὶ τάξις ύποκει-20 μένης, ανάγκη καὶ τῷ ἀριθμῷ τὰς ἀρχὰς ένυπάρχειν Β άμφοτέρας, όθεν ή πρώτη και μεγίστη διαφορά και άνομοιότης γέγονεν. έστι γαρ ή μεν αδριστος αργή τοῦ ἀρτίου δημιουργός ή δὲ βελτίων τοῦ περιττοῦ. πρώτος δε των άρτίων τὰ δύο και τὰ τρία των το περιττών, έξ ών τὰ πέντε τη μέν συνθέσει κοινός ων αμφοίν αριθμός τη δε δυνάμει γεγονώς περιτ-

³ των άνωτάτων Benselerus 7 κενὸν Turnebus: στενὸν 13 ξεν γενόμενον Emperius: έγγενόμενον 28 τοῦ περιττοῦ idem: ώσπερ ή τούτου

τός. έδει γάρ, είς πλείονα μέρη τοῦ αίσθητοῦ καὶ σωματικοῦ μεριζομένου διὰ τὴν σύμφυτον ἀνάγκην - τῆς έτερότητος, μήτε τὸν πρῶτον ἄρτιον γενέσθαι μήτε τὸν πρώτον περιττόν, ἀλλὰ τὸν τρίτον έκ τούτων ἀποτελούμενον, ὅπως ἀπ' ἀμφοτέρων των ἀρχων δ C γένηται, και της το άρτιον δημιουργούσης και της τὸ περιττόν οὐ γὰρ ἦν οἶόν τε τῆς έτέρας ἀπαλλαγηναι την ετέραν εκατέρα γαρ άρχης φύσιν έχει καλ δύναμιν. άμφοτέρων οὖν συνδυαζομένων, ή βελτίων κρατήσασα της ἀοριστίας διαιρούσης τὸ σωμα- 10 τικον ένέστη, και της ύλης έν άμφοτέροις διισταμένης μέσην την μονάδα θεμένη δίχα νεμηθηναι το πᾶν οὐκ εἴασεν, ἀλλὰ πληθος μέν γέγονε κόσμων ύπο της έτερότητος του ἀορίστου καὶ διαφοράς, περιττον δε πλήθος ή ταύτοῦ καὶ ὡρισμένου δύνα- 15 μις άπείργασται, περιττόν δέ τοιούτον, δτι πορρωτέρω την φύσιν η βέλτιον έχει προελθείν ούκ είασεν. D εί μεν γαρ αμιγές και καθαρον ην το εν, οὐδ' αν όλως είχεν ή ύλη διάστασιν έπει δε τῷ διαιρετικῷ τῆς δυάδος μέμικται, τομήν μεν εδέξατο καὶ διαί- 20 ρεσιν, ένταῦθα δ' έστη τῷ περισσῷ τοῦ ἀρτίου κρατηθέντος.'

36. 'Διὸ καὶ πεμπάσασθαι τὸ ἀριθμῆσαι τοῖς παλαιοῖς ἔθος ἡν καλεῖν. οἶμαι δὲ καὶ τὰ πάντα τῶν πέντε παρώνυμα γεγονέναι κατὰ λόγον, ἄτε δὴ ≥5 τῆς πεντάδος ἐκ τῶν πρώτων ἀριθμῶν συνεστώσης. καὶ γὰρ οἱ μὲν ἄλλοι πολλαπλασιαζόμενοι πρὸς

² σύμφυτον ἀνάγκην W: σύμφυσιν ἀνάγκη . 8 μήτε *: μηδὲ 18 οὐδ' ἂν *: οὐδὲν 26 malim πεμπάδος hic et infra

άλλους είς ετερον αύτων άριθμον εκβαίνουσιν ή δε πευτάς, αν μεν άρτιάκις λαμβάνηται, τον δέκα ποιεί τέλειον έαν δε περισσάκις, έαυτην πάλιν αποδίδωσιν. έω δ' ότι πρώτον μεν έχ πρώτων δυείν 5 τετραγώνων συνέστηκε τῆς τε μονάδος καὶ τῆς τετρά- Ε δος ή πεντάς, πρώτη δ' ίσον δυναμένη τοίς πρὸ αύτης δυσί τὸ κάλλιστον τῶν ὀρθογωνίων τριγώνων συνίστησι πρώτη δε ποιεί τον ήμιολιον λόγον. ού γὰο ίσως οίκετα ταῦτα τοῖς ὑποκειμένοις πρά-10 γμασιν' άλλ' έκείνο μᾶλλον, τὸ φύσει διαιρετικόν τοῦ ἀριθμοῦ καὶ τὸ πλεϊστα τούτφ τὴν φύσιν διανέμειν. Ενειμε γαρ ήμιν αὐτοίς αίσθήσεις πέντε καί Γ μέρη ψυχής, φυτικόν αίσθητικόν έπιθυμητικόν θυμοειδές λογιστικόν και δακτύλους έκατέρας χειρός 15 τοσούτους, καὶ τὸ γονιμώτατον σπέρμα πενταχῆ σχιζόμενον. οὐ γὰρ Ιστόρηται γυνή πλείονα τεκοῦσ' ή πέντε τέχνα ταις αὐταις ώδισι. καὶ τὴν Ῥέαν Αλγύπτιοι μυθολογούσι πέντε θεούς τεκείν, αλνιττόμενοι την έκ μιας ύλης των πέντε κόσμων γένεσιν. 20 έν δὲ τῷ παντὶ πέντε μὲν ζώναις ὁ περὶ γῆν τόπος, πέντε δὲ κύκλοις δ οὐρανὸς διώρισται, δυσίν άρκτικοίς και δυσι τροπικοίς και μέσω τῷ ίσημερινῷ. πέντε δ' αί των πλανωμένων ἄστρων περίοδοι γε- 480 γόνασιν, ήλίου καὶ φωσφόρου καὶ στίλβοντος όμο-25 δρομούντων, έναρμόνιος δὲ καὶ ή τοῦ κόσμου σύνταξις, ωσπερ αμέλει καλ το παρ' ήμιν ήρμοσμένον

3 ξαντήν *: ξαντόν 4 πρώτον] πρώτη Turnebus 7 αὐτῆς *: αὐτῆς 11 τούτω W: τούτων 12 ξνειμε *: ἐν μὲν 13 φυτικόν W: φυσικόν 17 ἢ Emperius τέκνα Kaltwasserus: συχνὰ

έν πέντε τετραχόρδων θέσεσιν όρᾶται, τῶν ὑπάτων καὶ μέσων καὶ συνημμένων καὶ διεζευγμένων καὶ ὑπερβολαίων καὶ τὰ μελφδούμενα διαστήματα πέντε, δίεσις καὶ ἡμιτόνιον καὶ τόνος καὶ τριημιτόνιον καὶ δίτονον. οὕτως ἡ φύσις ἔοικε τῷ πέντε ποιεῖν 5 ἄπαντα χαίρειν μᾶλλον ἢ τῷ σφαιροειδῆ, καθάπερ 'Αριστοτέλης ἔλεγε.'

37. Τί δῆτα, φήσαι τις ἄν, δ Πλάτων ἐπὶ τὰ πέντε σηήματα τὸν τῶν πέντε κόσμων ἀριθμὸν ἀνήνεγκεν, είπων δτι τη πέμπτη συστάσει 'δ θεός έπὶ 10 τὸ πᾶν κατεχρήσατο έκεῖνο διαζωγραφῶν;' εἶτα τὴν Β περί τοῦ πλήθους τῶν κόσμων ὑποθείς ἀπορίαν, πότερον εν' ή πέντ' αὐτοὺς άληθεία πεφυκότας λέγειν προσήμει, δηλός έστιν έντεῦθεν ολόμενος ώρμήσθαι την υπόνοιαν. είπεο ούν δει πρός την 15 έκείνου διάνοιαν έπάγειν τὸ είκός, σκοπώμεν δτι ταις των σωμάτων και σχημάτων έκείνων διαφοραις άνάγκη καὶ κινήσεων εὐθὺς ἔπεσθαι διαφοράς, ώσπερ C αὐτὸς διδάσκει, τὸ διακρινόμενον ἢ συγκρινόμενον αμα της οὐσίας τη έτεροιώσει καὶ τὸν τόπον μεταλ- 20 λάττειν ἀποφαινόμενος. ἀν γὰο έξ ἀέρος πῦρ γένηται, λυθέντος τοῦ ὀκταέδρου καὶ κερματισθέντος είς πυραμίδας, η πάλιν άηρ έκ πυρός, συνωσθέντος καί συνθλιβέντος είς δκτάεδρον, οὐ δυνατόν μένειν οπου πρότερον ήν, άλλὰ φεύγει καὶ φέρεται πρός 25

⁶ σφαιφοειδή Turnebus: σφαιφοειδεῖ 7 'Αφιστοτέλης] de Coelo 2, 4 8 Πλάτων] Tim. p. 55 c sqq. 11 διαζωγραφῶν Patzigius ex Plat. l. l. et p. 1003 c: διαγφάφων 16 ἐπάγειν — σποπῶμεν W: ἀπάγειν — σποπῶν 20 ᾶμα Turnebus: ὄνομα

έτέραν χώραν έκβιαζόμενον καὶ μαχόμενον τοίς ένισταμένοις και κατεπείγουσιν. Ετι δε μαλλον είκονι τὸ συμβαϊνον ἐγδείκνυται, 'τοῖς ὑπὸ τῶν πλοκάνων καλ δργάνων των περλ την του σίτου κάθαρσιν σειο-5 μένοις καὶ ἀναλικμωμένοις' όμοίως λέγων τὰ στοι- D γεία σείοντα την ύλην ύπ' έκείνης τε σειόμενα, προσχωρείν ἀεὶ τὰ δμοια τοίς δμοίοις, ἄλλην τε γώραν άλλα ζόγειν πρίν έξ αὐτῶν γενέσθαι τὸ πᾶν διακοσμηθέν ούτως ούν τής ύλης έχούσης ώς έχειν 10 τὸ πᾶν είκός, οὖ θεὸς ἄπεστιν, εὐθὺς αί πρῶται πέντε ποιότητες ίδίας έχουσαι φοπάς έφέροντο χωρίς, οὐ παντάπασιν οὐδ' είλικρινῶς ἀποκρινόμεναι, διά τὸ πάντων άναμεμιγμένων άελ τὰ κρατούμενα τοζε έπικρατούσι παρά φύσιν έπεσθαι. διό δή τοζε 15 τῶν σωμάτων γένεσιν ἄλλων ἀλλαχῆ φερομένων ἰσαρίθμους μερίδας και διαστάσεις έποίησαν, την μέν οὐ καθαροῦ πυρὸς ἀλλὰ πυροειδῆ, τὴν δ' οὐκ ἀμι- Ε γοῦς αίθέρος άλλ' αίθεροειδή, την δ' οὐ γής αὐτής καθ' έαυτὴν άλλὰ γεοειδῆ· μάλιστα δὲ καὶ τὴν άέρος ο κοίνωσιν την ύδατος διά τὸ πολλών, ώσπερ είρηται, τῶν ἄλλων φύλων ἀναπεπλησμέν' ἀπελθεῖν. οὐ γὰο δ θεός διέστησεν οὐδε διώχισε την οὐσίαν, άλλ' ύπ αὐτῆς διεστώσαν αὐτὴν καὶ φερομένην γωρίς έν άκοσμίαις τοσαύταις παραλαβών, έταξε καί συνήρ-

³ ένδείννται Turnebus: έκδείκννται ὁπὸ τῶν πλοκάτων Plato Tim. p. 52 e: ἐπὶ τῶν ἐπειγόντων 4 τῶν idem
σειομένοις ex eodem Turnebus: ἐγκειμένοις 8 ἄλλα ἴσχειν
idem ex eodem: ἄλλας οἱ οὖν] τοίνυν Duebnerus 10
οὖ θεὸς W ex Platone: εὐθέως 14 παρὰ] κατὰ Χ 21 φύλων Huttenus: φύλλων ἀναπεπλησμένα Turnebus: ἀναπεπλησμένων

μοσε δι' ἀναλογίας καὶ μεσότητος εἰθ' ἐκάστη λόγον
Ε ἐγκαταστήσας ὥσπερ ἀρμοστὴν καὶ φύλακα, κόσμους
ἐποίησε τοσούτους, δσα γένη τῶν πρώτων σωμάτων
ὑπῆρχε. ταῦτα μὲν οὖν τῆ Πλάτωνος ἀνακείσθω
χάριτι δι' 'Αμμώνιον' ἐγὰ δὲ περὶ μὲν ἀριθμοῦ 5
κόσμων οὐκ ἄν ποτε διισχυρισαίμην ὅτι τοσοῦτοι,
τὴν δὲ πλείονας μὲν ἐνὸς οὐ μὴν ἀπείρους ἀλλ'
ὡρισμένους πλήθει τιθεμένην δόξαν, οὐδετέρας ἐκείνων ἀλογωτέραν ἡγοῦμαι, τὸ φύσει τῆς ὅλης σκεδαστὸν καὶ μεριστὸν ὁρῶν οὕτ' ἐφ' ἐνὸς μένον οὕτ' 10
481 εἰς ἄπειρον ὑπὸ τοῦ λόγου βαδίζειν ἐώμενον. εἰ
δ' ἀλλαχόθι που κάνταῦθα τῆς 'Ακαδημείας ὑπομιμνήσκοντες ἑαυτοὺς τὸ ἄγαν τῆς πίστεως ἀφαιρῶμεν, καὶ τὴν ἀσφάλειαν ὥσπερ ἐν χωρίφ σφαλερῷ,
τῷ περὶ τῆς ἀπειρίας λόγῳ, μόνον διασφζωμεν.' 15

38. Έμοῦ δὲ ταῦτ' εἰπόντος, ὁ Δημήτριος 'ὁρ
δῶς' ἔφη 'Λαμπρίας παραινεϊ. 'πολλαϊς γὰρ οἱ θεοὶ

μορφαϊς' οὐ 'σοφισμάτων' ὡς Εὐριπίδης φησίν, ἀλλὰ

πραγμάτων 'σφάλλουσιν ἡμᾶς', ὅταν ὡς ἐπιστάμενοι

τολμῶμεν ἀποφαίνεσθαι περὶ τηλικούτων. 'ἀλλ' ἀνοι- 20

Β στέος ὁ λόγος', ὡς ὁ αὐτὸς ἀνήρ φησιν, ἐπὶ τὴν ἐξ

ἀρχῆς ὑπόθεσιν. τὸ γὰρ ἀφισταμένων καὶ ἀπολει
πόντων τὰ χρηστήρια τῶν δαιμόνων ὡσπερ ὄργανα

τεχνιτῶν ἀργὰ καὶ ἄναυδα κείσθαι λεχθέν, ἔτερον

λόγον ἐγείρει τὸν περὶ τῆς αἰτίας μείζονα καὶ δυνά- 25

μεως, ἡ χρώμενοι ποιοῦσι κατόχους τοις ἐνθουσια-

¹² πάνταῦθα Χ: κἄν ΄Ακαδημείας *: ἀκαδημίας 18 Εὐοιπίδης] Nauck p. 674 20 ἀνοιστέος] Nauck p. 674 21 ὁ Μ 26 ή Turnebus: οί

σμοῖς καὶ φαντασιαστικούς τούς προφήτας καὶ τὰς προφήτιδας. οὐ γὰρ οἶόν τε τὴν ἔκλειψιν αἰτιᾶσθαι τοῦ ἀπαυδᾶν τὰ μαντεία, μὴ πεισθέντας δυ τρόπου έφεστώτες αὐτοίς και παρόντες ένεργα και λόγια 5 ποιούσιν οί δαίμονες.' ὑπολαβὼν δ' δ 'Αμμώνιος 'οἴει γὰρ ἕτερόν τι τοὺς δαίμονας' εἶπεν 'ἢ ψυχὰς όντας περιπολείν καθ' 'Ησίοδον 'ήέρα έσσαμένους;' έμοι μεν γάο, ην άνθοωπος έχει διαφοράν πρός C ανθρωπον ύποκρινόμενον τραγφδίαν ή κωμφδίαν, 10 ταύτην έχειν δοκεί ψυχή πρός ψυχήν ένεσκευασμένην σῶμα τῷ παρόντι βίφ πρόσφορον. οὐδὲν οὖν άλογον ούδε θαυμαστόν, εί ψυχαί ψυχαίς έντυγχάνουσαι φαντασίας έμποιοῦσι τοῦ μέλλοντος, ώσπερ ήμεζς άλλήλοις οὐ πάντα διὰ φωνής άλλὰ καὶ γράμ-15 μασι καὶ διγόντες μόνον καὶ προσβλέψαντες πολλά καλ μηνύομεν των γεγονότων καλ των έσομένων προσημαίνομεν. εί μή τι σο λέγεις ετερον, & Λαμπρία καλ γάρ εναγχος ήπε τις φωνή πρός ήμας, ώς σοῦ πολλὰ περί τούτων έν Λεβαδεία ξένοις δια- D 20 λεγθέντος, ών οὐδὲν δ διηγούμενος ἀκριβῶς διεμνημόνευσε.' 'μη θαυμάσης' ἔφην έγώ, 'πολλαὶ γὰρ αμα πράξεις διὰ μέσου καὶ ἀσχολίαι συντυγχάνουσαι διά τὸ μαντεΐον είναι καὶ θυσίαν, τοὺς λόγους διεσπαρμένους ήμιν και σποράδας εποίησαν.' 'άλλὰ 25 νῦν' δ 'Αμμώνιος ἔφη 'καὶ σχολήν ἄγοντας ἀκροατὰς έχεις και προθύμους τὰ μέν ζητεῖν τὰ δὲ μανθά-

6 εἶπεν Turnebus: εἰπεῖν 7 'Ησίοδον] Ο D 125 10 ψυχὴ πρὸς Χ 11 τῷ Emperius πρόσφορον R: προσφέρειν 19 Λεβαδεία *: λεβαδία 26 ἔχεις Basileensis: ἔχει προθύμους R: πρόθυμοι νειν, ἔριδος ἐκποδὼν οὕσης καὶ φιλονεικίας ἀπάσης συγγνώμης δὲ παντὶ λόγφ καὶ παρρησίας ὡς ὁρῷς δεδομένης.

39. Ταῦτα δὴ καὶ τῶν ἄλλων συμπαρακαλούνΕ των, μικρὸν έγὰ σιωπήσας 'καὶ μὴν ἀπὸ τύχης 5
τινός, ὧ 'Αμμώνιε, τοῖς τότε λόγοις αὐτὸς ἀρχήν
τινα καὶ πάροδον ἐνδέδωκας. εἰ γὰρ αὶ διακριθείσαι
σώματος ἢ μὴ μετασχοῦσαι τὸ παράπαν ψυχαὶ δαίμονές εἰσι κατὰ σὲ καὶ τὸν θείον 'Ησίοδον

'άγνολ έπιχθόνιοι φύλακες θνητών άνθοώπων', διά τί τὰς ἐν τοῖς σώμασι ψυχὰς ἐκείνης τῆς δυνάμεως ἀποστερούμεν, ή τὰ μέλλοντα καὶ προγιγνώσκειν πεφύκασι καὶ προδηλοῦν οί δαίμονες; οὕτε γαρ δύναμιν ούτε μέρος οὐδεν έπιγίγνεσθαι ταῖς F ψυχαζς, δταν ἀπολίπωσι τὸ σῶμα, μὴ κεκτημέναις 15 ποότερον είκός έστιν άλλ' άει μέν έχειν έχειν δέ φαυλότερα τῷ σώματι μεμιγμένας, καὶ τὰ μὲν ὅλως άδηλα και κεκουμμένα τὰ δ' ἀσθενή και ἀμαυρά καλ τοῖς δι' δμίγλης δρῶσιν ἢ κινουμένοις ἐν ὑγρῷ παραπλησίως δύσεργα καὶ βραδέα, καὶ πολλήν πο- 20 θούντα θεραπείαν τού οίκείου καὶ ἀνάληψιν ἀφαίρεσιν δε και κάθαρσιν τοῦ καλύπτοντος. ώσπερ γάρ δ ήλιος ούχ δταν διαφύγη τὰ νέφη γίγνεται λαμπρός, άλλ' έστι μεν άελ φαίνεται δ' ημίν έν δμίχλη 432 δυσφαής καλ άμαυρός ούτως ή ψυχή την μαντικήν 25 ούν έπικταται δύναμιν έκβασα τοῦ σώματος ώσπερ

^{9 &#}x27;Ησίοδον] ΟD 128, ubi ἐσθλοὶ pro ἀγνοὶ 17 malim αεμιγμέναις 22 καλύπτοντος Emperius: κλέπτοντος

νέφους, ἀλλ' ἔχουσα καὶ νῦν τυφλοῦται διὰ τὴν πρὸς τὸ θνητὸν ἀνάμιξιν αὐτῆς καὶ σύγχυσιν. οὐ δεῖ δὲ θαυμάζειν οὐδ' ἀπιστεῖν ὁρῶντας, εἰ μηδὲν ἄλλο, τῆς ψυχῆς τὴν ἀντίστροφον τῆ μαντικῆ δύνα- ται τῷ σφίζειν τὰ παρڜχημένα καὶ φυλάττειν, μᾶλλον δὲ τὰ μηδὲ ὅντα· τῶν γὰρ γεγονότων οὐδὲν ἔστιν οὐδ' ὑφέστηκεν, ἀλλ' ἄμα γίγνεται πάντα καὶ φθείρεται, καὶ πράξεις καὶ λόγοι καὶ παθήματα, τοῦ Β χρόνου καθάπερ φεύματος ἕκαστα παραφέροντος αὕτη δὲ τῆς ψυχῆς ἡ δύναμις οὐκ οἰδ' ὅντινα τρόπον ἀντιλαμβανομένη τοῖς μὴ παροῦσι φαντασίαν καὶ οὐσίαν περιτίθησιν. ὁ μὲν γὰρ Θεσσαλοῖς περὶ ᾿Αρνης δοθεὶς χρησμὸς ἐκέλευε φράζειν

15 'κωφοῦ τ' ἀκοὴν τυφλοίο τε δέρξιν,'

ἡ δὲ μνήμη καὶ κωφῶν πραγμάτων ἀκοὴ καὶ τυφλῶν

ὄψις ἡμῖν ἐστιν. ὅθεν, ὡς ἔφην, οὐκ ἔστι θαυμαστόν, εἰ κρατοῦσα τῶν μηκέτ' ὅντων προλαμβάνει
πολλὰ τῶν μηδέπω γεγονότων ταῦτα γὰρ αὐτῆ μᾶλ20 λον προσήκει καὶ τούτοις συμπαθής ἐστι καὶ γὰρ
ἐπιβάλλεται καὶ προτίθεται πρὸς τὰ μέλλοντα καὶ
παρωχημένων καὶ τέλος ἐχόντων ἀπήλλακται πλὴν C
τοῦ μνημονεύειν.'

40. Ταύτην οὖν ἔχουσαι τὴν δύναμιν αί ψυχαὶ 25 σύμφυτον μὲν ἀλλ' ἀμυδρὰν καὶ δυσφάνταστον, ὅμως

⁶ τῷ *: τό 7 δὲ τὰ μηδὲ ὅντα *: δὲ ὅντα 14 Ἄρνης Turnebus: ἄννης 21 πρὸς τὰ] τὰ Stegmannus καὶ τῶν παρῶχημένων idem 24 αί * 25 σύμφυρτον C. F. Hermannus. σύγχυτον Madvigius; sed cf. p. 451 c ἀλλ' ἀμυσοὰν Εmperius; καὶ ἀμυδρὸν

έξανθοῦσι πολλάκις καὶ ἀναλαμβάνουσιν ἔν τε τοῖς ἐνυπνίοις καὶ περὶ τὰς τελευτὰς ἔνιαι, καθαροῦ γιγομένου τοῦ σώματος ἢ τινα κρᾶσιν οἰκείαν πρὸς τοῦτο λαμβάνοντος, ἢ τῷ τὸ λογιστικὸν καὶ φροντιστικὸν ἀνίεσθαι καὶ ἀπολύεσθαι τῶν παρόντων τῷ ἀλόγω καὶ φαντασιαστικῷ τοῦ μέλλοντος ἐπιστρεφύμεναι. Τοῦ γάρ, ὡς ὁ Εὐριπίδης φησί,

'μάντις δ' ἄριστος ὅστις εἰκάζει καλῶς,' άλλ' οδτος έμφρων μεν άνηρ και τῷ νοῦν έχοντι τῆς ψυγῆς καὶ μετ' εἰκότος ἡγουμένω καθ' δδὸν 10 D έπόμενος. τὸ δὲ μαντικὸν ώσπεο γραμματείον άγρασον και άλογον και άδριστον έξ αύτοῦ, δεκτικὸν δε φαντασιών πάθεσι και προαισθήσεων, άσυλλογίστως απτεται του μέλλοντος, δταν έκστη μάλιστα τοῦ παρόντος. ἐξίσταται δὲ κράσει καὶ διαθέσει τοῦ 15 σώματος, εν μεταβολή γιγνόμενον, δν ενθουσιασμόν καλούμεν, αὐτὸ μὲν οὖν έξ αύτοῦ τὸ σῶμα τοιαύτην πολλάκις ζόγει διάθεσιν ή δε γη πολλών μεν άλλων δυνάμεων πηγάς ανίησιν ανθρώποις, τας μέν έκστατικάς και νοσώδεις και θανατηφόρους τάς δέ 20 γρηστάς και προσηνείς και ώφελίμους, ώς δήλαι γίγνονται πείρα προστυγγάνουσι. τὸ δὲ μαντικὸν Ε φεύμα και πνεύμα θειότατόν έστι και δσιώτατον. άν τε καθ' έαυτο δι' άέρος άν τε μεθ' ύγροῦ νά-

¹ ἀναλαμβάνουσιν] ἀναλάμπουσιν Emperius 2 τελευτὰς *: τελετὰς 4 τῷ Emperius 6 τῷ idem ἐπιστοεφόμεναι
W: ἐπιστοεφομένας 7 Εὐοιπίδης] Nauck p. 674 8 δ'
Euripides 9 ἔμφοων W: ὁμόφοων 13 φαντασιῶν R:
φανταστῶν 21 δήλαι Turnebus: δήλα

ματος ἀναφέρηται. καταμιγνύμενον γὰρ εἰς τὸ σῶμα κρᾶσιν ἐμποιεί ταις ψυχαις ἀήθη καὶ ἄτοπον, ής τὴν ἰδιότητα χαλεπὸν εἰπειν σαφῶς, εἰκόσαι δὲ πολλαχῶς ὁ λόγος δίδωσι. Θερμότητι γὰρ καὶ διαχύσει πόρους τινὰς ἀνοίγειν φανταστικοὺς τοῦ μέλλοντος εἰκός ἐστιν, ὡς οἶνος ἀναθυμιαθείς ἕτερα πολλὰ κινήματα καὶ λόγους ἀποκειμένους καὶ λανθάνοντας Ε ἀποκαλύπτει.

'τὸ γὰρ βακχεύσιμου
10 καὶ τὸ μανιῶδες μαντικὴν πολλὴν ἔχει'
κατ' Εὐριπίδην, ὅταν ἔνθερμος ἡ ψυχὴ γενομένη
καὶ πυρώδης ἀπώσηται τὴν εὐλάβειαν, ἢν ἡ θνητὴ
φρόνησις ἐπάγουσα πολλάκις ἀποστρέφει καὶ κατασβέννυσι τὸν ἐνθουσιασμόν.'

15 41. "Αμα δ' ἄν τις οὐκ ἀλόγως καὶ ξηρότητα φαίη μετὰ τῆς θερμότητος ἐγγιγνομένην λεπτύνειν τὸ πνεῦμα καὶ ποιεῖν αἰθερῶδες καὶ καθαρόν 'αὕη' γάρ 'ψυχή' καθ' 'Ηράκλειτον. ὑγρότης δ' οὐ μόνον ὄψιν ἀμβλύνει καὶ ἀκοήν, ἀλλὰ καὶ κατόπτρων θι- 488 20 γοῦσα καὶ μιχθεῖσα πρὸς ἀέρα ἀφαιρεῖ τὴν λαμπρότητα καὶ τὸ φέγγος. τοὐναντίον πάλιν αὖ περιψύξει τινὶ καὶ πυκνώσει τοῦ πνεύματος οἶον βαφῆ σιδήρου τὸ προγνωστικὸν μόριον ἐντείνεσθαι καὶ στομοῦσθαι τῆς ψυχῆς οὐκ ἀδύνατόν ἐστι. καὶ μὴν ὡς κασσί-25 τερος μανὸν ὄντα καὶ πολύπορον τὸν χαλκὸν ἐντα-

¹ ἀναφέρηται *: ἀφαιρῆται 6 ἔτερα] ἐγείρει W 10 μαντικὴν Euripides (Bacch. v. 298): μαντεντικὴν 17 αῦη γὰρ R: αῦτη γὰρ ἔηρὰ 18 Ἡράκλειτον Bywater p. 30 19 θίγονσα codd. mei 20 μιχθεἴσα Emperius: μίχος καὶ ἀέρα idem: ἀέρας 23 ἐντείνεσθαι W: ἐγγίνεσθαι

πεὶς ἄμα μὲν ἔσφιγξε καὶ κατεπύκνωσεν ἄμα δὲ λαμπρότερον ἀπέδειξε καὶ καθαρώτερον, οὕτως οὐ- δὲν ἀπέχει τὴν μαντικὴν ἀναθυμίασιν οἰκετόν τι ταῖς ψυχαῖς καὶ συγγενὲς ἔχουσαν ἀναπληροῦν τὰ μανὰ Β καὶ συνέχειν ἐναρμόττουσαν. ἄλλα γὰρ ἄλλοις οἰκετα 5 καὶ πρόσφορα, καθάπερ τῆς μὲν πορφύρας δ κύαμος τῆς δὲ κρόκου τὸ νίτρον δοκεῖ τὴν βαφὴν ἄγειν μεμιγμένου.

΄βύσσφ δὲ γλαυκῆ κόκκου καταμίσγεται'

ἀς Ἐμπεδοκλῆς εἰρηκε. περὶ δὲ τοῦ Κύδνου καὶ 10

τῆς ἱερᾶς τοῦ ᾿Απόλλωνος ἐν Ταρσῷ μαχαίρας, ἀ

φίλε Δημήτριε, σοῦ λέγοντος ἠκούομεν, ὡς δ Κύδνος

μᾶλλον ἐκκαθαίρει σίδηρον ἐκεῖνον οὕθ' ὕδωρ ἄλλο

τὴν μάχαιραν ἢ ἐκεῖνο· καθάπερ ἐν Ὀλυμπία τὴν

τέφραν προσπλάττουσι τῷ βωμῷ καὶ περιπηγνύουσιν 15

C ἐκ τοῦ ᾿Αλφειοῦ παραχέοντες ὕδωρ, ἐτέρων δὲ πειρώ
μενοι ποταμῶν οὐδενὶ δύνανται συναγαγεῖν οὐδὲ

κολλῆσαι τὴν τέφραν.'

42. 'Οὐ θαυμαστέον οὖν, εἰ πολλὰ τῆς γῆς ἄνω ξεύματα μεθιείσης, ταῦτα μόνα τὰς ψυχὰς ἐνθου- 20 σιαστικῶς διατίθησι καὶ φαντασιαστικῶς τοῦ μέλ λοντος. ἀμέλει δὲ καὶ τὰ τῆς φήμης συνάδει τῷ λόγφ καὶ γὰς ἐνταῦθα τὴν περὶ τὸν τόπον δύναμιν

7 πρόπου W: πόππου ἄγειν] αὔξειν W 9 γλαυπῆ Κατετεπια: γλαυπῆς πόππου Χ: πρόπου παταμίσγεται] add. ἄνθος Χ 10 Ἐμπεδοπλῆς] Mullach. 1 p. 10 12 ὡς ὁ Κύθνος μᾶλλον — ἡ ἐπεῖνο] corrigenda vid. ita: ὡς ο ὑχ ὅ ὁ ωρ ἄλλο (= ὁ Κύθνος) μᾶλλον ἐπιαθαίρει σίδη ρον ἐπείνου (= τὴν μάχαιραν ἡ ἐπεῖνο), ceteris ut glossematis deletis 16 ἐτέρων — ποταμῶν Schellensius: ἐτέρω — ποταμῷ 22 ἀμέλει W: ἀμαγεί

έμφανη γενέσθαι πρώτον ίστοροῦσιν, νομέως τινός έμπεσόντος κατά τινα τύχην, είτα φωνάς άναφέροντος ενθουσιώδεις, ών τὸ μεν πρώτον οί παραγενόμενοι κατεφρόνουν, ύστερον δε γενομένων ων 5 προείπεν δ άνθρωπος, έθαύμασαν. οί δε λογιώτατοι Δελφών καὶ τοῦνομα τοῦ ἀνθρώπου διαμνημονεύ- D οντες Κορήταν λέγουσιν. έμολ δε δοκεί μάλιστα τοιαύτην πρός τὸ μαντικόν πνεῦμα λαμβάνειν σύγκρασιν ψυχή καὶ σύμπηξιν, οΐαν πρὸς τὸ φῶς ή 10 ὄψις δμοιοπαθές γιγνόμενον δφθαλμοῦ τε γὰρ ἔχοντος την δρατικήν δύναμιν ούδεν άνευ φωτός έργον έστιν, ψυχής τε τὸ μαντικὸν ώσπες όμμα δείται τοῦ συνεξάπτοντος οίκείου καὶ συνεπιθήνοντος. όθεν οί μεν πολλοί των προγενεστέρων ενα καί τον αὐτον 15 ήγοῦντο θεὸν 'Απόλλωνα καὶ ήλιον' οί δὲ τὴν καλην καί σοφην έπιστάμενοι καί τιμώντες άναλογίαν, Ε οπερ σωμα πρός ψυχήν όψις δέ πρός νοῦν φως δέ πρός άλήθειάν έστι, τοῦτο την ηλίου δύναμιν είκαζον είναι πρός την Απόλλωνος φύσιν, έχγονον έχείνου 20 καλ τόκου δυτως άελ γιγυόμενου άελ τοῦτου άποφαίνοντες. έξάπτει γαρ και προάγεται και συνεξορμά τῆς αίσθήσεως τὴν δρατικὴν δύναμιν οὖτος ὡς τῆς ψυχῆς την μαντικην έκεῖνος.'

43. 'Οι μέντοι δοξάζοντες ενα καὶ τὸν αὐτὸν 25 θεὸν εἶναι, εἰκότως ᾿Απόλλωνι καὶ γῆ κοινῶς ἀνέθεσαν τὸ χρηστήριον, οἰόμενοι τὴν διάθεσιν καὶ κρᾶσιν ἐμποιεῖν τῆ γῆ τὸν ἥλιον, ἀφ᾽ ἦς ἐκφέρεσθαι

² τινα *: τὴν 20 ἀποφαίνοντες M: ἀποφαίνοντος 26 τὴν] ταύτην τὴν?

Τ τας μαντικάς αναθυμιάσεις. αύτην μέν οὖν την γην ώσπερ 'Ησίοδος ένίων φιλοσόφων βέλτιον διανοηθείς 'πάντων εδος ασφαλές' προσείπεν, ούτω καλ ήμεζς και άίδιον και άφθαρτον νομίζομεν των δέ περί αὐτὴν δυνάμεων πῆ μὲν ἐκλείψεις πῆ δὲ γενέ- 5 σεις άλλαγού δε μεταστάσεις και μεταρροίας άλλαχόθεν είκός έστι συμβαίνειν, καλ κυκλεΐν έν αὐτῆ τάς τοιαύτας έν τῷ χρόνῷ παντὶ πολλάκις περιόδους. ώς έστι τεμμαίρεσθαι τοῖς φαινομένοις. λιμνών τε γάρ γεγόνασι καί ποταμών, έτι δε πλείονες ναμά- 10 των θερμών δπου μέν έκλείψεις και φθοραί παντά-484 πασιν, δπου δ' οἶον ἀποδράσεις καὶ καταδύσεις. είτα πάλιν ήμει διὰ χρόνων έπιφαινόμενα τοῖς αὐτοις τόποις ή πλησίον ύπορρέοντα και μετάλλων ζόμεν έξαμαυρώσεις γεγονέναι καινάς, ώς των περί 15 την Αττικήν άργυρείων και της έν Εύβοία γαλκίτιδος έξ ής έδημιουργείτο τὰ ψυχρήλατα τῶν ξιφῶν, ώς Αίσχύλος είοηκε

`λαβων γὰο αὐτόθηκτον Εὐβοικὸν ξίφος.'
τῆ δ' ἐν Καρύστφ πέτρα χρόνος οὐ πολὺς ἀφ' οὖ 20
πέπαυται μηρύματα λίθων μαλακὰ νηματώδη συν-

² Ἡσίοδος] Theog. 117 6 μεταρροάς? 13 ἤπει Επρετίμε: ἐπεῖ διὰ χρόνου Turnebus ἐπιφαινόμενα idem: ἐπιφαινομένη 14 τόποις * 15 ἴσμεν Turnebus: τὸ μὲν γεγονυίας? καινὰς Turnebus: κενὰς 18 Λίσχύλος] Nauck. p. 107 19 αὐτόθηκτου Χ: αὐτόθακτου. Criticorum correctiones ad unam omnes otiosae sunt; ξίφος enim αὐτόθηκτου est τὸ οἴκοθεν non ἐκ πυρὸς θηκτόν; atque optime ipse Aeschylus Sept. Theb. 942 interpretatus est: ἐκ πυρὸς συθείς θηκτὸς σίδαρος 20 τῆ — πέτρα *: τῆς — πείρας cf. p. 557 d 21 και νηματάδη Stegmannus

εκφέρουσα. καὶ γὰρ ὑμῶν ἐωρακέναι τινὰς οἰομαι χειρόμακτρα καὶ δίκτυα καὶ κεκρυφάλους ἐκείθεν Β οὕτι περικαομένους· ἀλλ' ὅσ' ἀν ρυπανθή χρωμένων, ἐμβαλόντες εἰς φλόγα λαμπρὰ καὶ διαφανή τρίχες ἀραιαὶ διατρέχουσιν ἐν τοῖς μετάλλοις.'

44. 'Καίτοι πάντων τούτων οί περί 'Αριστοτέλην δημιουργόν έν τη γη την άναθυμίασιν άποφαίνουσιν. ή και συνεκλείπειν και συμμεθίστασθαι και συνεξαν-10 θείν πάλιν τὰς τοιαύτας φύσεις ἀναγκαϊόν ἐστι. ταύτὰ δὴ περὶ μαντικών πνευμάτων διανοητέον, ώς ούκ έχόντων άίδιον ούδ' άγήρων την δύναμιν άλλ' ύποκειμένην μεταβολαίς. και γάρ δμβρους ύπερβάλλοντας είκός έστι κατασβεννύναι καὶ κεραυνών έμπε- С 15 σόντων διαφορεϊσθαι, μάλιστα δὲ τῆς γῆς ὑποσάλου γιγγομένης καλ λαμβανούσης ζίήματα καλ σύγγωσιν έν βάθει, μεθίστασθαι τὰς ἀναθυμιάσεις ἢ τυφλοῦσθαι τὸ παράπαν, ώσπερ ένταῦθά φασι παραμένειν τὰ περί τὸν μέγαν σεισμόν, δς καὶ τὴν πόλιν ἀνέω τρεψεν. εν δ' 'Ορχομενώ λέγουσι λοιμού γενομένου πολλούς μέν άνθρώπους διαφθαρήναι το δε τοῦ Τειρεσίου χρηστήριον έκλιπεῖν παντάπασι καὶ μέχρι τοῦ νῦν ἀργὸν διαμένειν καὶ ἄναυδον. εί δὲ καὶ τοις περί Κιλικίαν δμοια συμβέβηκε παθείν, ώς 25 ακούομεν, οὐδεὶς ἂν ἡμῖν, ὧ Δημήτριε, σοῦ φράσειε σαφέστερου.

8 οὅτι *: οὕτε 7 καίτοι *: καὶ οἱ 11 ταὐτὰ Turnebus: ταῦτα 12 ἀγήρων *: ἀγήρω 15 ὑποσάλου Anonymus: ὑπὸ σάλου 16 γυγνομένης] κινουμένης Turnebus σύγχωσιν R: σύγχυσιν 18 παραμένειν] παρ' ἡμῖν ἦν Patzigius

45. Καὶ ὁ Δημήτριος 'οὐκ οἰδ' ἔγωγε τά γε νῦν' D ἀποδημῶ γάρ, ὡς ἴστε, πάμπολυν ἤδη χρόνον ἔτι δ' ημμαζεν έμου παρόντος και το Μόψου και το 'Αμφιλόχου μαντεΐον. έχω δ' είπεῖν τῷ Μόψου παραγενόμενος πράγμα θαυμασιώτατον. δ γάρ ήγεμων 5 τῆς Κιλικίας αὐτὸς μὲν ἀμφίδοξος ὢν ἔτι πρὸς τὰ θεία, δι' ἀσθένειαν ἀπιστίας οίμαι τάλλα γὰο ἦν ύβοιστής και φαύλος έγων δε περί αύτον Έπικουρείους τινάς των καλών δή και φυσιολόγων ένυβρίζοντας, ώς αὐτοὶ λέγουσι, τοῖς τοιούτοις, εἰσέπεμψεν 10 άπελεύθερον οίον είς πολεμίων κατάσκοπον ένσκευάσας, έχοντα κατεσφραγισμένην δέλτον, έν ή τὸ έρώ-Ε τημ' ην έγγεγραμμένον, οὐδενὸς εἰδότος. έννυτεύσας οὖν ὁ ἄνθρωπος ώσπερ έθος έστι τῷ σηκῷ, καὶ κατακοιμηθείς ἀπήγγειλε μεθ' ἡμέραν ἐνύπνιον τοι- 15 οῦτον. ἄνθρωπον ἔδοξεν αὐτῷ καλὸν ἐπιστάντα φθέγξασθαι τοσούτο 'μέλανα' καλ πλέον οὐδεν άλλ' εύθυς οίγεσθαι. τοῦθ' ήμιν μεν ἄτοπον έφάνη καλ πολλήν απορίαν παρέσχεν δ δ' ήγεμων έκεινος έξεπλάγη και προσεκύνησεν, και την δέλτον άνοίξας 20 Ε έπεδείκνυεν έρώτημα τοιοῦτο γεγραμμένον 'πότερόν σοι λευκὸν ἢ μέλανα θύσω ταῦρον;' ώστε καὶ τοὺς Έπικουρείους διατραπήναι, κάκεῖνον αὐτὸν τήν τε θυσίαν έπιτελείν καὶ σέβεσθαι διὰ τέλους τὸν Μόψον.

46. Ό μεν οὐν Δημήτριος ταῦτ' εἰπὰν ἐσιάπη- 25 σεν ἐγὰ δὲ βουλόμενος ὥσπερ τι κεφάλαιον ἐπι-

¹ τά γε W: τάδε 9 τῶν καλῶν δὴ καὶ φυσιολόγων *: τὴν καλὴν δὴ καὶ φυσιολόγον 11 εἰς] del. Stegmannus coll. Eur. Rhes. 125 πολεμίαν R

θείναι τῷ λόγω, πρὸς τὸν Φίλιππον αὖθις ἀπέβλεψα καὶ τὸν 'Αμμώνιον όμοῦ καθημένους. ἔδοξαν οὖν μοι βούλεσθαί τι διαλεχθήναι καλ πάλιν ἐπέσχον. δ δ' 'Αμμώνιος 'έχει μέν' έφη 'καλ Φίλιππος, δ 5 Λαμπρία, περί των είρημένων είπειν οίεται γάρ ώσπερ οί πολλοί και αὐτὸς ούχ ετερον είναι τὸν 'Απόλλωνα θεὸν ἀλλὰ τῷ ἡλίω τὸν αὐτόν. ἡ δ' έμὴ 485 μείζων ἀπορία καλ περλ μειζόνων άρτι γάρ οὐκ οίδ' δπως τῷ λόγω παρεχωρήσαμεν έκ τῶν θεῶν 10 την μαντικήν ές δαίμονας άτεχνῶς άποδιοπομπουμένω. νυνί δέ μοι δοχούμεν αὐτούς πάλιν έχείνους έξωθεϊν και ἀπελαύνειν ένθένδε τοῦ χρηστηρίου και τοῦ τρίποδος, είς πνεύματα καὶ ἀτμοὺς καὶ ἀναθυμιάσεις την της μαντικης άρχην μαλλον δε την ού-15 σίαν αὐτὴν καὶ τὴν δύναμιν ἀναλύοντες. αί γὰο είρημέναι πράσεις και θερμότητες αδται και στομώσεις, όσφ μᾶλλον ἀπάγουσι τὴν δόξαν ἀπὸ τῶν Β θεων καί τινα τοιούτον έπιβάλλουσι της αίτίας έπιλογισμόν, οίφ ποιεί του Κύκλωπα χρώμενον 20 Εὐοιπίδης.

'ή γῆ δ' ἀνάγκη, κὰν θέλη κὰν μὴ θέλη, τίκτουσα ποίαν τὰμὰ πιαίνει βοτά.'

πλην έκεινος μεν ού φησι θύειν θεοις άλλ' έαυτῷ καὶ 'τῆ μεγίστη γαστοὶ δαιμόνων,' ήμεις δε καὶ 25 θύομεν καὶ προσευχόμεθα τί παθόντες έπὶ τοις χρηστηρίοις, εἰ δύναμιν μεν ἐν ἐαυταῖς μαντικὴν αί

¹⁰ ἀποδιοπομπουμένω R: ἀποδιοπομπούμενοι 17 ὅσως] ἴσως? 20 Εὐριπίδης] Cycl. 331

ψυχαλ κομίζουσιν, ή δε κινούσα ταύτην άέρος τίς έστι κράσις ή πνεύματος; αί δε των ίερείων κατα-C σπείσεις τί βούλονται, καὶ τὸ μὴ θεμιστεύειν, έὰν μή τὸ ερείον δλον έξ ἄκρων σφυρών ὑπότρομον γένηται και κραδανθή κατασπενδόμενον; οὐ γάο 5 άρχει τὸ διασείσαι τὴν χεφαλὴν ὥσπερ έν ταις άλλαις θυσίαις, άλλὰ πᾶσι δεῖ τοῖς μέρεσι τὸν σάλον δμοῦ καὶ τὸν παλμὸν έγγενέσθαι μετά ψόφου τρομώδους εάν γάρ μη τοῦτο γένηται, το μαντεῖον ού φασι χρηματίζειν οὐδ' εἰσάγουσι τὴν Πυθίαν. 10 καίτοι θεώ μεν ή δαίμονι αίτίαν την πλείστην άνατιθέντας είκος έστι ταῦτα ποιείν καὶ νομίζειν ώς δε συ λέγεις, ούκ είκος ή γαο αναθυμίασις, άν D τε πτοήται τὸ ίερεῖον ἄν τε μή, παροῦσα ποιήσει τὸν ένθουσιασμὸν καὶ διαθήσει τὴν ψυχὴν δμοίως οὐ 15 τῆς Πυθίας μόνον, ἀλλὰ κἂν τοῦ τυχόντος ἅψηται σώματος. όθεν εύηθές έστι τὸ μιᾶ γυναικί πρὸς τὰ μαντεία χρήσθαι, καὶ ταύτη παρέχειν πράγματα φυλάττοντας άγνην διὰ βίου καὶ καθαρεύουσαν. δ γάρ Κορήτας έκεινος, δυ Δελφοί λέγουσι πρώτου έμπε- 20 σόντα τῆς περί τὸν τόπον δυνάμεως αἴσθησιν παρασχείν, οὐδεν οἶμαι διέφερε των άλλων αἰπόλων καὶ ποιμένων εί γε δή τοῦτο μή μῦθός έστι μηδε πλάσμα κενόν, ως έγωγ' ήγουμαι. καὶ λογιζόμενος πηλίκων άγαθών τουτί τὸ μαντεΐον αίτιον γέγονε τοῖς Έλλη- 25 Ε σιν έν τε πολέμοις καὶ κτίσεσι πόλεων έν τε λοιμοζς

² αί δὲ τῶν ἱερείων κατασπείσεις R: αί δὲ τῶν ἱερίδων καταστάσεις 3 ἐὰν Stegmannus: εἰ 11 θεῷ μὲν ἢ δαίμονι Turnebus: θεοῦ μὲν ἢ δαίμονος τὴν πλείστην αἰτίαν? 14 πτοῆται Μ: ποιῆται

καὶ καρπῶν ἀφορίαις, δεινὸν ἡγοῦμαι μὴ θεῷ καὶ προνοία τὴν εὕρεσιν αὐτοῦ καὶ ἀρχὴν ἀλλὰ τῷ κατὰ τύχην καὶ αὐτομάτως ἀνατίθεσθαι. πρὸς δὴ ταῦτ' εἶπε 'τὸν Δαμπρίαν βούλομαι διαλεχθῆναι' περικένεις δέ;' 'πάνυ μὲν οὖν' ὁ Φίλιππος ἔφη 'καὶ πάντες οὖτοι' πάντας γὰρ ἡμᾶς ὁ λόγος κεκίνηκε.'

47. Κάγὰ πρὸς αὐτόν 'έμὲ δ' ' εἶπον 'οὐ κεκίνηκεν & Φίλιππε μόνον άλλά καὶ συγκέγυκεν, εί έν τοσούτοις και τηλικούτοις οδσιν ύμιν δοκώ παρ' 10 ήλικίαν τῷ πιθανῷ τοῦ λόγου καλλωπιζόμενος ἀναιρείν τι και κινείν των άληθως και όσίως περί τοῦ Ε θείου νενομισμένων. ἀπολογήσομαι δε μάρτυρα καλ σύνδικον όμοῦ Πλάτωνα παραστησάμενος. ἐκείνος γαο άνηο 'Αναξαγόραν μεν εμεμψατο τον παλαιόν, 15 δτι ταίς φυσικαίς άγαν ένδεδεμένος αίτίαις καί τὸ κατ' ανάγκην τοῖς τῶν σωμάτων ἀποτελούμενον πάθεσι μετιών άελ καλ διώκων, το οδ ενεκα καλ υφ' οδ, βελτίονας αίτίας ούσας καὶ άρχάς, άφηκεν αὐτὸς δὲ πρῶτος ἢ μάλιστα τῶν φιλοσόφων ἀμφοτέρας ω έπεξηλθε, τῷ μὲν θεῷ τὴν ἀργὴν ἀποδιδοὺς τῶν 486 κατά λόγον έχόντων, οὐκ ἀποστερῶν δὲ τὴν ὕλην τῶν άναγκαίων πρός τὸ γιγνόμενον αίτιων, άλλὰ συνοοων, δτι τηδέ πη καὶ τὸ πᾶν αίσθητὸν διακεκοσμημένον οὐ καθαρὸν δ' οὐδ' ἀμιγές ἐστιν, ἀλλὰ τῆς ὕλης ε συμπλεκομένης τω λόγω λαμβάνει την γένεσιν. δοα δε πρώτον έπι των τεχνιτών οίον εύθυς ή περι-

⁴ τον Λαμπρίαν W: ὧ Λαμπρία περιμένεις *: περιμένοις 11 όσίως Herwerdenus: Θείως 13 Πλάτωνα] Phaedon, 97 d sqq. 14 άνὴρ Emperius: ἀνὴρ

βόητος ένταῦθα τοῦ κρατῆρος εδρα καὶ βάσις, ἢν Ἡρόδοτος ὑποκρητηρίδιον ἀνόμασεν, αἰτίας μὲν ἔσχε τὰς ὑλικάς, πῦρ καὶ σίδηρον καὶ μάλαξιν διὰ πυρὸς καὶ δι᾽ ὑδατος βαφήν, ἀν ἄνευ γενέσθαι τὸ Β ἔργον οὐδεμία μηχανή· τὴν δὲ κυριωτέραν ἀρχὴν 5 καὶ ταῦτα κινοῦσαν καὶ διὰ τούτων ἐνεργοῦσαν ἡ τέχνη καὶ δ λόγος τῷ ἔργφ παρέσχε. καὶ μὴν τῶν γε μιμημάτων τούτων καὶ εἰδώλων δ ποιητής καὶ δημιουργὸς ἐπιγέγραπται·

'γοάψε Πολύγνωτος, Θάσιος γένος, 'Αγλαοφώντος 10 υίὸς περθομέναν 'Ιλίου ἀχρόπολιν'

ώς δράται γράψας. ἄνευ δὲ φαρμάχων συντριβέντων καὶ συμφθαρέντων ἀλλήλοις οὐδὲν ἦν οἶόν τε τοιαύτην διάθεσιν λαβεῖν καὶ ὅψιν. ἄρ' οὖν ὁ βουλόμενος ἄπτεσθαι τῆς ὑλικῆς ἀρχῆς, ζητῶν δὲ καὶ 15 C διδάσκων τὰ παθήματα καὶ τὰς μεταβολάς, ἄς ὥχρα μιχθεῖσα σινωπὶς ἴσχει καὶ μέλανι μηλιάς, ἀφαιρεῖται τὴν τοῦ τεχνίτου δόξαν. ὁ δὲ τοῦ σιδήρου τὴν στόμωσιν ἐπεξιὼν καὶ τὴν μάλαξιν, ὅτι τῷ μὲν πυρὶ χαλασθεὶς ἐνδίδωσι καὶ ὑπείκει τοῖς ἐλαύνουσι καὶ πλήττουσιν, ἐμπεσὼν δὲ πάλιν εἰς ὕδωρ ἀκραιφνὲς καὶ τῆ ψυχρότητι διὰ τὴν ὑπὸ πυρὸς ἐγγενομένην ἀπαλότητα καὶ μανότητα πιληθεὶς καὶ καταπυκνωθείς, εὐτονίαν ἴσχει καὶ πῆξιν, ἢν "Ομηρος 'σιδήρου

² Ἡρόδοτος] 1, 25 ὁποκρητηρίδιον Turnebus: ὁποκριτηρίδιον ἔσχε τὰς Madvigius: ἔχοντας 4 δι' R 10 Bergk. 8 p. 502 12 ὡς ὁρᾶται] ὡς ἀρετή (i. e. δι' οἰπείαν ἀρετήν)? 18 τεχνίτον Turnebus: σιδήρον (ex proximo ortum) 20 ἐνδίδωσι idem: ἐπιδίδωσι 24 Ὅμηρος] ι 893

κράτος' είπεν, ήττόν τι τῷ τεχνίτη τηρεί τὴν αἰτίαν τῆς τοῦ ἔργου γενέσεως; ἐγὰ μὲν οὐκ οἰομαι· καὶ γὰρ τῶν ἰατρικῶν δυνάμεων ἔνιοι τὰς ποιότητας D ἐλέγχουσι, τὴν δ' ἰατρικὴν οὐκ ἀναιροῦσιν. ῶσπερ ὁ ἀμέλει καὶ Πλάτων ὁρᾶν μὲν ἡμᾶς τῆ παρὰ τῶν ὀφθαλμῶν αὐγῆ συγκεραννυμένη πρὸς τὸ τοῦ ἡλίου φῶς, ἀκούειν δὲ τῆ πληγῆ τοῦ ἀέρος ἀποφαινόμενος, οὐκ ἀνήρει τὸ κατὰ λόγον καὶ πρόνοιαν ὁρατικοὺς καὶ ἀκουστικοὺς γεγονέναι.'

- 48. 'Καθόλου γάρ, ως φημι, δύο πάσης γενέσεως αίτίας έχούσης, οί μέν σφόδρα παλαιοί θεολόγοι και ποιηταί τῆ κρείττονι μόνη τὸν νοῦν προσέχειν είλοντο, τοῦτο δὴ τὸ κοινὸν ἐπιφθεγγόμενοι πᾶσι πράγμασι
- 15 'Ζεὺς ἀρχὴ Ζεὺς μέσσα, Διὸς δ' ἐκ πάντα πέλονται·'
 ταῖς δ' ἀναγκαίαις καὶ φυσικαῖς οὐκ ἔτι προσήεσαν
 αἰτίαις. οἱ δὲ νεώτεροι τούτων καὶ φυσικοὶ προσ-Ε
 εγορευόμενοι τοὐναντίον ἐκείνοις τῆς καλῆς καὶ θείας
 ἀποπλανηθέντες ἀρχῆς, ἐν σώμασι καὶ πάθεσι σωμάτων πληγαῖς τε καὶ μεταβολαῖς καὶ κράσεσι τίθενται τὸ σύμπαν. ὅθεν ἀμφοτέροις ὁ λόγος ἐνδεῆς
 τοῦ προσήκοντός ἐστι, τοῖς μὲν τὸ δι' οὖ καὶ ὑφ'
 οὖ τοῖς δὲ τὸ ἔξ ὧν καὶ δι' ὧν ἀγνοοῦσιν ἢ παραλείπουσιν. ὁ δὲ πρῶτος ἐκφανῶς ἀψάμενος ἀμφοῖν
 25 καὶ τῷ κατὰ λόγον ποιοῦντι καὶ κινοῦντι προσλαβὼν
 ἀναγκαίως τὸ ὑποκείμενον καὶ πάσχον, ἀπολύεται

⁵ καί] om. codd. mei Πλάτων] Rep. p. 507 παρὰ Duelmerus: περὶ τῶν ὀφθαλμῶν Aldina: τὸν ὀφθαλμὸν 15 Mullach. 1 p. 169, 11

Εκαὶ ὑπὸρ ἡμῶν πᾶσαν ὑποψίαν καὶ διαβολήν. οὐ γὰρ ἄθεον ποιοῦμεν οὐδ' ἄλογον τὴν μαντικήν, ὕλην μὰν αὐτῆ τὴν ψυχὴν τοῦ ἀνθρώπου τὸ δ' ἐνθουσιαστικὸν πνεῦμα καὶ τὴν ἀναθυμίασιν οἶον ὅργανον ἢ πλῆκτρον ἀποδιδόντες πρῶτον μὲν γὰρ ἡ κ γεννήσασα γῆ τὰς ἀναθυμιάσεις ὅ τε πᾶσαν ἐνδιδοὺς κράσεως τῆ γῆ καὶ μεταβολῆς δύναμιν ῆλιος νόμφ πατέρων θεός ἐστιν ἡμῖν ἔπειτα δαίμονας ἐπιστάτας καὶ περιπόλους καὶ φύλακας οἶον ἀρμονίας τῆς 487 κράσεως ταύτης τὰ μὲν ἀνιέντας ἐν καιρῷ τὰ δ' 10 ἐπιτείνοντας, καὶ τὸ ἄγαν ἐκστατικὸν αὐτῆς καὶ ταρακτικὸν ἀφαιροῦντας τὸ δὲ κινητικὸν ἀλύπως καὶ ἀβλαβῶς τοῖς χρωμένοις καταμιγνύντας ἀπολείποντες, οὐδὲν ἄλογον ποιεῖν οὐδ' ἀδύνατον δόξομεν.'

49. 'Οὐδέ γε προθυόμενοι καὶ καταστέφοντες 15
legela καὶ κατασπένδοντες ἐναντία τῷ λόγῷ τούτῷ
πράττομεν. οἱ γὰρ legels καὶ ὅσιοι θύειν φασὶ τὸ
legelov καὶ κατασπένδειν καὶ τὴν κίνησιν αὐτοῦ καὶ
τὸν τρόμον ἀποθεωρειν, ἐτέρου τίνος τοῦτο σημείον
ἢ τοῦ θεμιστεύειν τὸν θεὸν λαμβάνοντες; δεί γὰρ 20
Β τὸ θύσιμον τῷ τε σώματι καὶ τῆ ψυχῆ καθαρὸν
είναι καὶ ἀσινὲς καὶ ἀδιάφθορον. μήνυτρα μὲν οὖν
τῶν περὶ τὸ σῶμα κατιδείν οὐ πάνυ χαλεπόν ἐστι
τὴν δὲ ψυχὴν δοκιμάζουσι, τοις μὲν ταύροις ἄλφιτα
τοις δὲ κάπροις ἐρεβίνθους παρατιθέντες τὸ γὰρ 25
μὴ γευσάμενον ὑγιαίνειν οὐκ οἰονται. τὴν δ' αίγα

⁶ δ τε Emperius: δ δὲ 11 καὶ τὸ μὶν Β 17 δσιοι Turnebus: δσοι φασι] εἰφθασι Β 19 τοῦτο σημετον Emperius: τοῦθ' ἡμῖν 22 μήνυτρα Turnebus: μέτρα

διελέγχειν τὸ ψυχοὸν ὕδωο. οὐ γὰο εἶναι ψυχῆς κατὰ φύσιν ἐχούσης τὸ πρὸς τὴν κατάσπεισιν ἀπα
δὲς καὶ ἀκίνητον. ἐγὰ δέ, κᾶν ἦ βέβαιον ὅτι σημετόν ἐστι τοῦ θεμιστεύειν τὸ σείσασθαι καὶ τοῦ μὴ

δ θεμιστεύειν τοὐναντίον, οὐχ δρῶ τί συμβαίνει δυσχερὲς ἀπὰ αὐτοῦ τοῖς εἰρημένοις. πᾶσα γὰο δύναμις C

δ πέφυκε σὺν καιρῷ βέλτιον ἢ χετρον ἀποδίδωσι.

τοῦ δὲ καιροῦ διαφεύγοντος ἡμᾶς, σημεῖα διδόναι

τὸν θεὸν εἰκός ἐστιν.'

50. 'Οιομαι μεν ούν μήτε την αναθυμίασιν ώσαύτως έχειν άελ διά παυτός, άνέσεις δέ τινας ίσχειν και πάλιν σφοδρότητας. ο δε τεκμηρίο χρωμαι, μάρτυρας έχω και ξένους πολλούς και τούς θεραπεύοντας τὸ ίερὸν απαντας. ὁ γὰρ οἶκος, ἐν φ τοὺς 15 χρωμένους τῷ θεῷ καθίζουσιν, οὕτε πολλάκις οὕτε τεταγμένως άλλ' ώς έτυχε διά χρόνων εὐωδίας άναπίμπλαται καὶ πνεύματος, οΐας αν τὰ ήδιστα καὶ πολυτελέστατα των μύρων άποφοράς ώσπερ έκ πηγής τοῦ ἀδύτου προσβάλλοντος έξανθείν γὰρ είκὸς ὑπὸ D 20 θερμότητος ή τινος άλλης έγγιγνομένης δυνάμεως. εί δὲ τοῦτο μὴ δοκεί πιθανόν, ἀλλά γε τὴν Πυθίαν αὐτὴν ἐν πάθεσι καὶ διαφοραϊς ἄλλοτ' ἄλλαις ἐκεῖνο τὸ μέρος τῆς ψυχῆς ἴσχειν, ικ πλησιάζει τὸ πνεῦμα, καλ μη μίαν άει κράσιν ώσπερ άρμονίαν άμετάβολον 25 έν παντί καιρφ διαφυλάττειν, δμολογήσετε. πολλαί μέν γαρ αίσθομένης πλείονες δ' άδηλοι τό τε σωμα

7 δ Turnebus: φ 18 ἔχω] ἔχει codd. mei 17 πνεύματος κέ] ordo verborum est: πνεύματος προσβάλλοντος άποφοράς, οΐας ἄν τὰ ῆδιστα καὶ πολυτ. τῶν μύρων (intell. προσβάλλοι) 26 αἰσθομένης] sc. τῆς Πυθίας

καταλαμβάνουσι καὶ τὴν ψυγὴν ὑπορρέουσι δυσχέοειαι και κινήσεις. Εν άναπιμπλαμένην ούκ άμεινον έχει βαδίζειν οὐδὲ παρέχειν έαυτην τῷ θεῷ μη παντάπασι καθαράν οὐσαν ώσπερ δργανον έξηρτυμένον Ε καλ εὐηχές, άλλ' έμπαθη καλ άκατάστατον. οὕτε γὰο 5 δ οίνος ώσαύτως άελ τὸν μεθυστικὸν οὔθ' δ αὐλὸς τον ένθουσιαστικόν δμοίως διατίθησιν, άλλα νῦν μεν ήττον οι αύτοι νῦν δε μαλλον εκβακχεύονται καλ παροινούσι, της κράσεως έν αύτοις έτέρας γενομένης. μάλιστα δε τὸ φανταστικὸν ἔοικε τῆς ψυγῆς 10 ύπὸ τοῦ σώματος άλλοιουμένου πρατεῖσθαι καὶ συμμεταβάλλειν, ως δηλόν έστιν από των όνείρων ποτέ μέν γὰρ ἐν πολλαῖς γιγνόμεθα καὶ παντοδαπαῖς ἐνυ-Ε πνίων όψεσι, ποτε δ' αδ πάλιν πᾶσα γίγνεται γαλήνη καλ ήσυχία των τοιούτων. καλ Κλέωνα μεν 15 ίσμεν αύτοι του έκ Δαυλίας τοῦτου έν πολλοῖς έτεσιν οίς βεβίωκε φάσκοντα μηδέν ίδειν πώποτ' ένύπνιον των δε πρεσβυτέρων ταὐτὸ τοῦτο λέγεται περί Θρασυμήδους τοῦ Ἡραιέως. αίτία δ' ή κρᾶσις τοῦ σώματος, ώσπες αὖ πάλιν ή των μελαγχολικών 20 πολυόνειρος καὶ πολυφάνταστος, ή καὶ δοκεῖ τὸ εὐ-488 θυόνειρον αὐτοῖς ὑπάρχειν· ἐπ' ἄλλα γὰρ ἄλλοτε τῷ φανταστικώ τρεπόμενοι, καθάπερ οί πολλά βάλλοντες, ἐπιτυγχάνουσι πολλάκις.'

51. 'Όταν οὖν ἁρμοστῶς ἔχη πρὸς τὴν τοῦ πνεύ- 25 ματος ὥσπερ φαρμάκου κρᾶσιν ἡ φανταστικὴ καὶ μαντικὴ δύναμις, ἐν τοῖς προφητεύουσιν ἀνάγκη

16 Davllag Emperius: δavlelag 21 h idem: el

γίγνεσθαι τὸν ἐνθουσιασμόν ὅταν δὲ μὴ οῦτως, μὴ γίγνεσθαι, η γίγνεσθαι παράφορον καλ οὐκ ἀκέραιον καλ ταρακτικόν, ώσπερ ζσμεν έπλ της έναγχος άποθανούσης Πυθίας. Θεοπρόπων γάρ ἀπὸ ξένης παρα-5 γενομένων, λέγεται τὰς πρώτας κατασπείσεις ἀκίνητον ύπομείναι και άπαθές το ιερείον. ύπερβαλλομένων Β δε φιλοτιμία των ίερέων και προσλιπαρούντων, μόλις υπομβρον γενόμενον καλ κατακλυσθέν ένδουναι. τί οὖν συνέβη περὶ τὴν Πυθίαν; κατέβη μὲν είς τὸ 10 μαντείον ως φασιν άκουσα καὶ ἀπρόθυμος, εὐθύς δὲ περί τὰς πρώτας ἀποχρίσεις ἦν χαταφανὴς τῆ τραχύτητι τῆς φωνῆς οὐκ ἀναφέρουσα δίκην νεὼς έπειγομένης, άλάλου καὶ κακοῦ πνεύματος οὖσα πλήοης τέλος δε παντάπασιν έκταραγθείσα και μετά 15 πραυγής φοβερας φερομένη πρός την έξοδον έρριψεν έαυτήν, ώστε φυγείν μη μόνον τους θεοπρόπους άλλα και του προφήτην Νίκανδρον και τους παρόντας των δσίων. ἀνείλοντο μέντοι μετά μικρόν αὐτὴν είσελθόντες έμφρονα καὶ διεβίωσεν όλίγας ἡμέρας. Ο 20 τούτων ένεκα καὶ συνουσίας άγνὸν τὸ σωμα καὶ τὸν βίου δλως άνεπίμικτον άλλοδαπαζς δμιλίαις καὶ άθικτον φυλάττουσι της Πυθίας, καὶ πρὸ τοῦ χρηστηρίου τὰ σημεΐα λαμβάνουσιν, οίόμενοι τῷ θεῷ κατάδηλον είναι, πότε την πρόσφορον έχουσα κράσιν καί 25 διάθεσιν άβλαβως ύπομενεί τον ένθουσιασμόν. ούτε

³ ταραπτικόν Turnebus: πραπτικόν 4 Πυθίας *: πυθιάδος 8 ῦπομβρον] ὑπότρομον R. Nihil opus ἐνδοῦναι Turnebus: ἔνδον ἡν 11 δὲ περὶ idem: δ' ἐπὶ 13 ἀλάλον] ἀλλ' άλαοῦ R

γὰρ πάντας οὖτε τοὺς αὐτοὺς ἀεὶ διατίθησιν ὡσαύτως ἡ τοῦ πνεύματος δύναμις, ἀλλ' ὑπέκκαυμα παρέ
D χει καὶ ἀρχὴν ὥσπερ εἰρηται τοῖς πρὸς τὸ παθεῖν καὶ μεταβαλεῖν οἰκείως ἔχουσιν. ἔστι δὲ θεία μὲν ὅντως καὶ δαιμόνιος, οὐ μὴν ἀνέκλειπτος οὐδ' ἄφθαρ- 5 τος οὐδ' ἀγήρως καὶ διαρχής εἰς τὸν ἄπειρον χρόνον ὑφ' οὖ πάντα κάμνει τὰ μεταξὸ γῆς καὶ σελήνης κατὰ τὸν ἡμέτερον λόγον. εἰσὶ δ' οἱ καὶ τὰ ἐπάνω φάσκοντες οὐχ ὑπομένειν, ἀλλ' ἀπαυδῶντα πρὸς τὸ ἀίδιον καὶ ἄπειρον ὀξέσι χρῆσθαι μεταβο- 10 λαῖς καὶ παλιγγενεσίαις.'

52. 'Ταῦτ' ' ἔφην ἐγώ 'πολλάκις ἀνασκέπτεσθαι καὶ ὑμᾶς παρακαλῶ καὶ ἐμαυτόν, ὡς ἔχοντα πολλὰς ἀντιλήψεις καὶ ὑπονοίας πρὸς τοὐναντίον, ἀς ὁ και-Ε ρὸς οὐ παρέχει πάσας ἐπεξελθεϊν ῶστε καὶ ταῦθ' 15 ὑπερκείσθω καὶ ὰ Φίλιππος διαπορεῖ περὶ ἡλίου καὶ 'Απόλλωνος.'

10 όξέσι] όξείαις Β. έξαισίοις?

Περί της άρετης βουλευόμεθα καί διαπορούμεν, εί διδακτόν έστι τὸ φρονεῖν τὸ δικαιοπραγεῖν τὸ εὖ ζην είτ' οὐ δαυμάζομεν, εί δητόρων μεν έργα καί Β κυβερνητών και άρμονικών και οίκοδόμων και γεωρ-5 γων μυρία γ' έστίν άγαθοί δ' άνδρες δνομάζονται καλ λέγονται μόνον, ως ίπποκένταυροι καλ γίγαντες και κύκλωπες, έργου δ' άμεμφες είς άρετην και άκεραιον ούκ έστιν εύρειν ούδε πάθους άκεραιον ήθος καλ άθικτον αίσχροῦ βίου άλλ' εί καί τι κα-10 λον ή φύσις αὐτομάτως έκφέρει, τοῦτο πολλῷ τῷ άλλοτρίω, καθάπερ ύλη καρπός άγρία και άκαθάρτω μιγνύμενος, έξαμαυροῦται. ψάλλειν μανθάνουσιν οί άνθρωποι και δρχεϊσθαι και άναγιγνώσκειν γράμματα καί γεωργείν καί ίππεύειν ύποδείσθαι μαν-15 θάνουσι περιβάλλεσθαι καλ άλείφεσθαι οίνοχοείν C διδάσχουσιν όψοποιείν ταῦτ' ἄνευ τοῦ μαθείν οὐχ έστι χρησίμως ποιείν. δι' δ δε ταύτα πάντα, το εύ βιούν, άδίδακτον καὶ άλογον καὶ άτεχνον καὶ αὐτόματον.

2. Το ἄνθρωποι, τι την άρετην λέγοντες άδι-

20

³ εἶτ' οὐ R: εἶτα 5 μυρία γ' Stobaeus: μυρία δ' 7 καὶ ἀκέραιον] del. W 9 βίου *: βίου καὶ ἀκέραιον 12 μιγνύμενον S

δαπτον είναι ποιούμεν ἀνύπαρατον; εί γάο ή μάθησις γένεσις έστιν, ή τοῦ μαθείν πάλυσις άναίρεσις. παίτοι γ' ως φησιν ό Πλάτων διά την του ποδός πρός την λύραν και άμετρίαν και άναρμοστίαν οὕτ' άδελφος άδελφῷ πολεμεί ούτε φίλος φίλφ διαφέρε- 5 ται, ούτε πόλεις πόλεσι δι' άπεχθείας γιγνόμεναι τὰ **ἔσχατα δρῶσί τε καὶ πάσχουσιν ὑπ' ἀλλήλων**· οὐδὲ περί προσφιδίας έχει τις είπεϊν στάσιν έν πόλει γενο-D μένην, πότεφον Τελχίνας ἢ Τέλχινας ἀναγνωστέον· οὐδ' ἐν οἰχία διαφοράν ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς ὑπὲρ 10 κρόκης ή στήμονος. άλλ' δμως ούτ' αν ίστον ούτε βιβλίον ή λύφαν δ μή μαθών μεταχειρίσαιτο, καίπερ είς οὐδὲν μέγα βλαβησόμενος, ἀλλ' αίδεῖται γενέσθαι καταγέλαστος 'άμαθίην' γὰο 'Ηράκλειτός φησι 'κούπτειν αμεινον· · οίκον δε και γάμον και πολιτείαν 15 καλ άρχην ολόν τε καλώς μεταχειρίσασθαι μη γυναικί μή θεράποντι μή πολίτη μή άρχομένω καὶ ἄρχοντι; παιδός όψοφαγούντος, δ Διογένης τῷ παιδαγωγῷ κόνδυλον έδωκεν, δρθώς οὐ τοῦ μη μαθόντος άλλά τοῦ μὴ διδάξαντος τὸ ἁμάρτημα ποιήσας. εἶτα παρο- 20 Ε ψίδος μεν η κύλικος οὐκ ἔστι κοινωνεῖν ἐπιδεξίως, αν μη μάθη τις εύθυς έκ παίδων αρξάμενος, ώς 'Αριστοφάνης

'μή κιχλίζειν μηδ' δψοφαγεΐν μηδ' ἴσχειν τὼ πόδ' ἐπαλλάξ.'

³ τοῦ ποδὸς] ἐν τῷ ποδὶ Plato Clitoph. p. 407 c
7 ἔσχατα Plato: ἔσχατα πακὰ 8 γενομένην Emperius: γινομένην 9 ἢ Τέλχινας Χ 14 'Ηράκλειτος] Bywater p. 42
16 οἶόν τε *: οἴεται 23 'Αριστοφάνης] Nub. 979. Add.
σησί W 25 ἐναλλάξ Aristophanes

οίκου δε και πόλεως και γάμου και βίου και άρχης κοινωνίαν ἀνέγκλητον ἐνδέχεται γενέσθαι, μὴ μαθόντων άνέγκλητον ενοεχεται γενοδορό οδυτινα χοή τρόπον άλλήλοις συμφέρεσθαι; ό Αρίστιππος έρωτηθείς ύπό τινος πανταχοῦ σὺ 5 ἄρ, εί; γελάσας 'οὐκοῦν' ἔφη 'παραπόλλυμι τὸ ναῦλου, εί γε πανταχοῦ εἰμί'. τί οὐν οὐκ ἄν εἰποις καὶ F αὐτός εἰ μη γίγνονται μαθήσει βελτίονες ἄνθοωποι, πος ραπόλλυται δ μισθός των παιδαγωγων;' πρώτον ναο ούτοι λαμβάνοντες έκ γάλακτος, ώσπες αί τίτθαι το τοι λαμβάνοντες έκ γάλακτυς, ωυπις ... ξοι, χερσί τὸ σωμα πλάττουσιν, ούτω τὸ ήθος φυθμίδουσι τοις έθεσιν, είς ίχνος τι πρώτον άρετης καθιστάντες. καὶ ὁ Λάκων έρωτηθείς τι παρέχει παιδανωνων, τὰ καλά' ἔφη 'τοῖς παισίν ἡδέα ποιω.' καίτοι σεδάσκουσιν οί παιδαγωγοί κεκυφότας έν ταϊς όδοις το περιπατείν, ενὶ δακτύλω τὸ τάριχος ἄρασθαι, δυσί 440 ου του κρέας ούτω καθησθαι, το ζμάτιον ουτως άναλαβείν.

3. αναλαβείν. Ο χ. ΄ ούν; δ λέγων λειχῆνος Ιατρικήν είναι και Δ. πυρετοῦ και φρενίτος ουν; δ λέγων λειχήνος Ιατρικην εικιος χίας, πλευρίτιδος δε και πυρετού και φρενίκιος μη διαπέρει τοῦ λέγοντος δτι τῶν μιχος μη είναι, πλευφιπους και οδυ είναι, τί διαφέρει τοῦ λέγοντος στι λεί. λου και παιδικών καθηκόντων είσι διδασκαλεία - Αθηκαι, των δε μεγάλων και τε-δ τος τος και Εποσημι.,

δι τος και Εποσημι.,

δι τος τος που και περίπτωσις έστιν; ως ,

κι τος τος που έλαύνειν μαθόντα πυβερνᾶν

Εποσην έλαύνειν, ούτως δ μεν τῶν

πωθησιν ἀρετῆς δ' ἀναι-

61118

οων τουναντίον έοικε τοις Σκύθαις ποιείν έκεινοι μεν γάρ, ως φησιν 'Ηρόδοτος, τούς οικέτας έκτυφλοῦσιν οπως παραδώσιν αὐτοῖς οὖτος δὲ ταῖς δούλαις Β καλ ὑπηρέτισι τέχναις ὥσπερ ὄμμα τὸν λόγον έντιθείς της άρετης άφαιρεί. καίτοι γ' δ στρατηγός 5 Ίφικράτης πρός τὸν Χαβρίου Καλλίαν ἐρωτῶντα καὶ λέγοντα 'τίς εξ; τοξότης; πελταστής; ίππεύς; δπλίτης;' 'οὐδείς' ἔφη 'τούτων άλλ' δ τούτοις πᾶσιν έπιτάττων.' γελοίος οὖν ὁ λέγων, ὅτι τοξική καὶ δπλιτική και τὸ σφενδονᾶν και τὸ ίππεύειν διδακτόν 10 έστι, στρατηγία δε και το στρατηγείν ώς έτυγε παραγίγνεται καὶ οἶς ἔτυχε μὴ μαθοῦσιν. οὐκοῦν ἔτι γελοιότερος δ μόνην την φρόνησιν μη διδακτην άποφαίνων, ής άνευ των άλλων τεχνών όφελος οὐ-C δεν οὐδ' ὄνησις ἔστιν. εί δ' ἡγεμὼν αΰτη καὶ κόσμος 15 οὖσα πασῶν καὶ τάξις εἰς τὸ χρήσιμον ξκαστον καθίστησιν, αὐτίκα τίς δείπνου γάρις, ήσκημένων καὶ μεμαθηχότων παίδων

'δαιτρεϋσαί τε καὶ ὀπτήσαι καὶ οἰνοχοῆσαι,' εἰ μὴ διάθεσις μηδὲ τάξις εἴη περὶ τοὺς διακο- 20 νοῦντας;

^{2 &#}x27;Hoόδοτος] 4, 2 sqq. 3 παραδῶσιν] παραμένωσιν aut γάλα δονῶσιν Canterus 6 πρὸς τὸν — λέγοντα] πρὸς τὸν όχληρῶς ἐν ἐκκλησία ἐρωτῶντα Sauppi prorsus improbabilia sunt. cf. p. 99 e. 187 b. 11 στρατηγία] στρατηγική W 15 εἰ δ'] εἴ γε S 19 δαιτρεῦσαι κέ] Hom. o 322 τε καὶ Homerus: καὶ 20 περὶ W: πρὸς

Περί τῆς ἡθικῆς λεγομένης ἀρετῆς καὶ δοκούσης,

δ δὴ μάλιστα τῆς θεωρητικῆς διαφέρει, τῷ τὸ μὲν
πάθος ὕλην ἔχειν τὸν δὲ λόγον εἰδος, εἰπεῖν πρόκειται τίν' οὐσίαν ἔχει καὶ πῶς ὑφίστασθαι πέφυκε.

καὶ πότερον οἰκείῳ λόγῳ κεκόσμηται τὸ δεδεγμένον
μόριον αὐτὴν τῆς ψυχῆς ἢ μετέσχηκεν ἀλλοτρίου.
καὶ εἰ μετέσχηκε, πότερον ὡς τὰ μεμιγμένα πρὸς Ε
τὸ βέλτιον ἢ μᾶλλον ὡς ἐπιστασίᾳ τινὶ χρώμενον
καὶ ἀρχῆ μετέχειν λέγεται τῆς τοῦ ἄρχοντος δυνάμέως. ὅτι μὲν γὰρ δυνατὸν καὶ ἀρετὴν γεγονέναι
καὶ μένειν παντάπασιν ἄυλον καὶ ἄκρατον, οἰμαι
δῆλον εἶναι. βέλτιον δὲ βραχέως ἐπιδραμεῖν καὶ τὰ
τῶν ἑτέρων, οὐχ ἱστορίας ἕνεκα μᾶλλον ἢ τοῦ σαφέστερα γενέσθαι τὰ οἰκεῖα καὶ βεβαιότερα, προ-

2. Μενέδημος μεν δ έξ Έρετρίας ανήρει των αρετών και το πλήθος και τας διαφοράς, ως μιας ούσης και χρωμένης πολλοίς ονόμασι το γαρ αὐτο σωφροσύνην και ανδρείαν και δικαιοσύνην λέγεσθαι, γε παθάπερ βροτον και ανθρωπον. 'Αρίστων δ' δ Χίος τη μεν οὐσία μίαν και αὐτος άρετην έποίει και

15 εκτεθέντων έκείνων.

¹⁰ δυνατόν] δύναται mei codd.

ύγίειαν ἀνόμαζε· τῷ δὲ πρός τί πως διαφόρους καὶ πλείονας, ως εί τις έθέλοι την δρασιν ήμων λευκών μεν άντιλαμβανομένην λευκοθέαν καλείν, μελάνων δε μελανθέαν ή τι τοιούτον έτερον. καλ γάρ ή άρετή ποιητέα μεν έπισκοποῦσα καὶ μὴ ποιητέα κέκληται 5 441 φρόνησις, έπιθυμίαν δε κοσμοῦσα καλ το μέτριον καὶ τὸ εὔκαιρον ἐν ἡδοναῖς ὁρίζουσα σωφροσύνη, κοινωνήμασι δε καί συμβολαίοις δμιλούσα τοῖς πρὸς έτέρους δικαιοσύνη καθάπερ το μαχαίριον εν μέν έστιν άλλοτε δ' άλλο διαιρεί, και τὸ πῦρ ἐνεργεί 10 περί ύλας διαφόρους μιᾶ φύσει χρώμενον. ἔοικε δε και Ζήνων είς τοῦτό πως ὑποφέρεσθαι ὁ Κιτιεύς, δριζόμενος την φρόνησιν έν μεν απονεμητέοις δικαιοσύνην έν δ' αίρετέοις σωφροσύνην έν δ' ύπομενετέοις ανδρείαν απολογούμενοι δ' αξιούσιν έν 15 Β τούτοις την έπιστημην φρόνησιν ύπὸ τοῦ Ζήνωνος ώνομάσθαι. Χούσιππος δε κατά το ποιον άρετην ίδίαν ποιότητι συνίστασθαι νομίζων, έλαθεν έαυτὸν κατὰ τὸν Πλάτωνα σμηνος ἀρετῶν οὐ σύνηθες οὐδὲ γνώριμον έγείρας· ώς γάρ παρά τὸν ἀνδρεῖον ἀν- 20 δρείαν καὶ παρά τὸν πρᾶον πραότητα καὶ δικαιοσύνην παρά τὸν δίκαιον, οὕτω παρά τὸν χαρίεντα χαριεντότητας καὶ παρὰ τὸν ἐσθλὸν ἐσθλότητας καὶ παρά τὸν μέγαν μεγαλότητας καὶ παρά τὸν καλὸν καλότητας, ετέρας τε τοιαύτας έπιδεξιότητας εὐαπαν- 25 τησίας εὐτραπελίας ἀρετὰς τιθέμενος, πολλῶν καὶ ἀτό-C πων δνομάτων οὐδεν δεομένην εμπέπληκε φιλοσοφίαν.

1 δγίειαν *: όγείαν 14 αίφετέοις W: διαιφετέοις 19 Πλάτωνα] Men. p. 72 a 22 δίπαιον] intell. τιθέμεθα

3. Κοινώς δ' απαντες οδτοι την άρετην τοῦ ήνεμονικού τῆς ψυχῆς διάθεσίν τινα καλ δύναμιν γεγενημένην ύπὸ λόγου, μᾶλλον δὲ λόγον οὖσαν αὐτὴν δμολογούμενον και βέβαιον και άμετάπτωτον ύποτί-5 θενται· καλ νομίζουσιν ούκ είναι τὸ παθητικόν καλ άλογον διαφορά τινι καὶ φύσει ψυχής τοῦ λογικοῦ διακεκριμένον, άλλα ταυτό της ψυχης μέρος, δ δη καλοῦσι διάνοιαν καὶ ἡγεμονικόν, δι' δλου τρεπόμενον και μεταβάλλον έν τε τοῖς πάθεσι και ταῖς καθ' 10 έξιν η διάθεσιν μεταβολαίς κακίαν τε γίγνεσθαι καί άρετήν, και μηδέν έχειν άλογον έν έαυτώ. λέγεσθαι D δ' άλογον, όταν τῷ πλεονάζοντι τῆς δρμῆς ἰσχυρῷ γενομένω και κρατήσαντι πρός τι των ατόπων παρά του αίρουντα λόγου έκφέρηται καί γάρ το πάθος 15 είναι λόγον πονηρον καὶ ἀκόλαστον ἐκ φαύλης καὶ διημαρτημένης χρίσεως σφοδρότητα καὶ φώμην προσλαβούσης. ξοικε δε λαθείν τούτους απαντας, ή διττὸς ἡμῶν ὡς ἀληθῶς ξααστός ἐστι καὶ σύνθετος. την γάρ έτέραν διπλόην οὐ κατείδον, άλλά την ω ψυγής και σώματος μίξιν έμφανεστέραν οδσαν. δτι δ' αὐτῆς ἔστι τῆς ψυχῆς ἐν ἑαυτῆ σύνθετόν τι καὶ Ε διφυές καλ ανόμοιον, ώσπερ έτέρου σώματος τοῦ άλόνου πρός του λόγου άνάγκη τινί καί φύσει συμμιγέντος καλ συναρμοσθέντος, είκὸς μέν έστι μηδέ Πυ-25 θαγόραν άγνοησαι, τεκμαιρομένοις τη περί μουσικήν σπουδή του ανδρός, ην έπηγάγετο τή ψυχή κηλήσεως ένεκα και παραμυθίας, ώς οὐ πᾶν έγούση διδασκαλίας καὶ μαθήματος ὑπήκοον οὐδὲ λόγφ μετα-

7 ταύτὸ *: τὸ αὐτὸ 19 ἀλλὰ] ἀλλ' ἢ?

F βλητὸν ἐκ κακίας, ἀλλά τινος ἐτέρας πειθούς συνεργού και πλάσεως και τιθασεύσεως δεόμενον, εί μή παντάπασι μέλλοι φιλοσοφία δυσμεταχείριστον είναι και άπειθές. έμφανῶς μέντοι και βεβαίως και άναμφιδόξως Πλάτων συνείδεν, δτι τούτου γε τοῦ 5 κόσμου τὸ ἔμψυχον οὐχ ἀπλοῦν οὐδ' ἀσύνθετον οὐδὲ μονοειδές έστιν, ἀλλ' έκ τῆς ταὐτοῦ καὶ τῆς τοῦ έτέρου μεμιγμένον δυνάμεως πῆ μὲν ἀεὶ κατὰ ταὐτὰ κοσμεῖται καὶ περιπολεῖ μιᾶ τάξει κράτος έχούση χρώμενον, πη δ' είς τε κινήσεις καλ κύκλους 10 σχιζόμενον ύπεναντίους καὶ πλανητούς άρχὴν διαφορᾶς και μεταβολης και ἀνομοιότητος ἐνδίδωσι ταῖς περί γην φθοραζς καί γενέσεσιν. ή τ' άνθρώπου ψυγή μέρος ή τι μίμημα της του παντός ούσα καλ συνηρμοσμένη κατά λόγους καὶ άριθμούς έοικότας έκεί- 15 442 νοις ούχ ἀπλη τίς ἐστιν οὐδ' ὁμοιοπαθής, ἀλλ' έτερον μεν έχει το νοερον και λογιστικόν, φ κρατείν τοῦ ἀνθρώπου κατὰ φύσιν καὶ ἄρχειν προσηκόν έστιν ετερον δε το παθητικόν και άλογον και πολυπλανές καὶ ἄτακτον έξ έαυτοῦ δεόμενον. οὖ πάλιν 20 διχή μεριζομένου, τὸ μὲν ἀεὶ σώματι βουλόμενον συνείναι καὶ σῶμα θεραπεύειν πεφυκός ἐπιθυμητικόν κέκληται, τὸ δ' ἔστι μὲν ή τούτω προστιθέμενον, έστι δ' ή τῷ λογισμῷ παρέχον ἰσχὺν ἐπὶ τοῦτο καὶ δύναμιν, θυμοειδές. ἀποδείκνυσι δὲ τὴν διαφοράν 25 μάλιστα τη του λογιζομένου και φρονούντος άντι-Β βάσει πρός τὸ ἐπιθυμοῦν καὶ θυμούμενον, ὡς τὸ ἔτε-

⁵ Πλάτων] cf. Tim. p. 35 sqq. Rep. p. 441 e 20 έξ ξαντού] έξάρχου? έξουσιαστού? 21 βουλόμενον *: βούλεσθαι

ρον είναι πολλάκις άπειθοῦν τε καὶ δυσμαγοῦν πρὸς τὸ βέλτιστον. ταύταις έχρήσατο ταῖς ἀρχαῖς ἐπὶ πλέον 'Αριστοτέλης, ώς δηλόν έστιν έξ ών έγραψεν: ύστερον δε το μεν θυμοειδές τῷ ἐπιθυμητικῷ προσ-5 ένειμεν, ως έπιθυμίαν τινά τον θυμον όντα καί όρεξιν αντιλυπήσεως. τῷ μέντοι παθητικῷ καὶ ἀλόγῳ μέχοι παντός ως διαφέροντι τοῦ λογιστικοῦ χρώμενος διετέλεσεν, ούχ δτι παντελώς άλογόν έστιν ώσπερ τὸ αίσθητικὸν ἢ τὸ θρεπτικὸν καὶ φυτικὸν τῆς ψυ-10 της μέρος άλλα ταῦτα μεν δλως ανήποα λόγου καί κωφά τρόπον τινά της σαρκός έκβεβλάστηκε καί περί το σωμα παντελώς καταπέφυκε· το δε παθητι- C κὸν οίκείου λόγου στέρεται καὶ ἄμοιρόν έστιν, ἄλλως δε τοῦ λογιζομένου και φρονοῦντος είσακούειν και 15 τρέπεσθαι πρός έκεινο και ύπείκειν και κατασγηματίζεσθαι πέφυκεν, έὰν μὴ τέλεον ή διεφθαρμένον ύω' ήδονης αμαθούς και ακολάστου διαίτης.

4. Οι δε θαυμάζοντες ὅπως ἄλογον μέν έστι λόγω δ' ὑπήκοον, οὔ μοι δοκοῦσι τοῦ λόγου περι-20 νοείν τὴν δύναμιν

'δση πέφυκε κάφ' δσον διέρχεται'

τῷ κρατείν καὶ ἄγειν οὐ σκληραῖς οὐδ' ἀντιτύποις ἀγωγαῖς ἀλλὰ τυπικαῖς καὶ τὸ ἐνδόσιμον καὶ πειθήνιον ἀπάσης ἀνάγκης καὶ βίας ἐχούσαις ἀνυσι25 μώτερον. ἐπεὶ καὶ πνεῦμα δήπου καὶ νεῦρα καὶ D

¹ ἀπειδοῦν τε καὶ δυσμαχοῦν *: ἀπειδοῦντα καὶ δυσμαχοῦντα 3 'Αριστοτέλης] cf. de Anima I 1. III 9 12 περὶ τὸ σῶμα — καταπέφυκε] cf. p. $584 ext{ d}$ 21 κάφ' Duebnerus: καὶ ἐφ', cf. Nauck, p. 648

όστα και τὰ λοιπὰ μέρη τοῦ σώματος ἄλογ' ἐστίν,
ἀλλ' ὅταν ὁρμὴ γένηται, σείσαντος ὥσπερ ἡνίας τοῦ
λογισμοῦ, πάντα τέταται και συνῆκται και ὑπακούει
και πόδες τε θεῖν διανοηθέντος εὔτονοι και χείρες
εἰς ἔργον καθίστανται βαλεῖν ἢ λαβεῖν ὁρμήσαντος. 5
ἄριστα δ' ὁ ποιητής τὸ συμπαθοῦν και συγκατασχηματιζόμενον τῷ λόγῷ τοῦ ἀλόγου παρίστησι διὰ
τούτων

'ως της τήκετο καλά παρήια δάκου χεούσης,
Ε κλαιούσης έδυ ἄνδρα παρήμενου αὐτὰρ Όδυσσεὺς 10
θυμῷ μὲν γοόωσαν έὴν ἐλέαιρε γυναϊκα,
ὀφθαλμοὶ δ' ως εἰ κέρα ἔστασαν ἡὲ σίδηρος
ἀτρέμας ἐν βλεφάροισι, δόλφ δ' ὅ γε δάκου'
ἔκευθεν.'

οῦτω κατήκοον εἶχε τῆς κρίσεως καὶ τὸ πνεῦμα καὶ 15 τὸ αἶμα καὶ τὸ δάκρυον. δηλοῦσι δὲ καὶ παρὰ κα-λαῖς καὶ καλοῖς, ὧν οὐκ ἐῷ λόγος οὐδὲ νόμος θιγεῖν, αἰδοίων φυγαὶ καὶ ἀναχωρήσεις ἡσυχίαν ἀγόντων καὶ ἀτρεμούντων. ὁ μάλιστα συμβαίνει τοῖς ἐρῶσιν, εἶτ' ἀκούσασιν ὡς ἀδελφῆς ἐρῶντες ἢ θυγατρὸς 20 F ἡγνοήκασιν ἄμα γὰρ ἔπτηξε τὸ ἐπιθυμοῦν ἁψαμένου τοῦ λόγου καὶ τὸ σῶμα τὰ μέρη συνευσχημονοῦντα τῆ κρίσει παρέσχε. σιτίοις γε μὴν πολλάκις καὶ ὄψοις μάλ' ἡδέως προσενεχθέντες ἂν αἴσθωνται καὶ μάθωσιν αὐτοὺς τῶν μὴ καθαρῶν τι μηδὲ νομίμων 25 ἐδηδοκότας, οὐ τῆ κρίσει μόνον ἐπιτίθεται τὸ λυ-

⁹ Hom. τ 208 δάκου χεούσης *: δακουχεούσης 13 δ' δ' γε *: δέ γε δάκου έκευθεν *: δάκουα κεθθεν 21 άμα R: άλλὰ 22 τὰ μέλη? 26 ἐπιτίθεται R: ἐπιτίθενται

ποῦν καὶ δάκνον, άλλὰ καὶ τὸ σῶμα τῆ δόξη συνδιατρεπόμενον και άναπιμπλάμενον έμετοι και άνατροπαί ναυτιώδεις ζοχουσι. δέδοικα δε μη δόξαιμι παντάπασιν έπαγωγά καὶ νεαρά τῷ λόγω περαίνειν, 5 ψαλτήρια διεξιών και λύρας και πηκτίδας και αὐ-448 λούς, και δσα μουσικής προσφδά και προσήγορα μηγανησαμένης ανθρωπίνοις πάθεσιν άψυγα συνήδεται καί συνεπιθρηνεί καί συνάδει καί συνακολασταίνει, τὰς κρίσεις ἀναφέροντα καὶ τὰ πάθη καὶ 10 τὰ ἔθη τῶν χοωμένων. καίτοι καὶ Ζήνωνά φασιν είς θέατρον ανιόντα πιθαρφδούντος 'Αμοιβέως πρός τούς μαθητάς 'ίωμεν' είπειν 'ὅπως καταμάθωμεν οΐαν έντερα και νευρα και ξύλα και όστα λόγου και άριθμοῦ μετασχόντα καὶ τάξεως έμμέλειαν καὶ φω-15 νην ἀφίησιν.' άλλὰ ταῦτ' ἐάσας, ήδέως ἂν αὐτῶν Β πυθοίμην, εί κύνας και ιππους και δονιθας οίκουρούς δρώντες έθει και τροφή και διδασκαλία φωνάς τε συνετάς και πρός λόγον ύπηκόους κινήσεις και σχέσεις αποδιδόντας και πράξεις το μέτριον και το 20 χρήσιμον ήμεν έχούσας, Όμήρου τ' άκούοντες τὸν Αγιλλέα λέγοντος 'ότούνειν ἵππους τε καὶ ἀνέρας' έπλ την μάχην, έτι θαυμάζουσι καλ διαπορούσιν ελ τὸ θυμούμενον εν ήμιν καὶ επιθυμοῦν καὶ λυπούμενον και ήδόμενον ύπακούειν τε τῷ φρονοῦντι και 25 πάσγειν ύπ' αὐτοῦ καὶ συνδιατίθεσθαι πέφυκεν, οὐκ άποικοῦν οὐδ' ἀπεσχοινισμένον οὐδὲ πλασσόμενον C έξωθεν ούδε τυπούμενον ανάγκαις τισίν η πληγαίς.

³ δόξαιμι] δόξω μοι? 7 συνήδεται R: συνήλθε 20 [Oμήρον] Π 167 τ , R: δ,

άλλα φύσει μεν έξηρτημένον αεί δ' δμιλοῦν καί συντρεφόμενον καὶ ἀναπιμπλάμενον ὑπὸ συνηθείας. διὸ καί καλῶς ἀνόμασται τὸ ήθος ἔστι μὲν γάρ, ώς τύπω είπειν, ποιότης τοῦ άλόγου τὸ ήθος ώνόμασται δ' δτι την ποιότητα ταύτην και την διαφο- 5 ράν έθει λαμβάνει τὸ ἄλονον ὑπὸ τοῦ λόνου πλαττόμενον, οὐ βουλομένου τὸ πάθος έξαιρείν παντάπασιν (ούτε γάρ δυνατόν ούτ' ἄμεινον), άλλ' δρον τινὰ καὶ τάξιν έπιτιθέντος αὐτῷ καὶ τὰς ἡθικὰς άρετάς, οὐκ ἀπαθείας οὕσας ἀλλὰ συμμετρίας παθών 10 καλ μεσότητας, έμποιούντος έμποιεί δε τη φρονήσει Ο την τοῦ παθητικοῦ δύναμιν είς έξιν ἀστείαν καθιστάς. τρία γὰρ δὴ ταῦτά φασι περί τὴν ψυχὴν ύπάρχειν, δύναμιν πάθος έξιν. ή μεν ούν δύναμις άργη καὶ ύλη τοῦ πάθους, οἶον δργιλότης αίσχυν- 15 τηλία θαρραλεότης το δε πάθος χίνησίς τις ήδη τῆς δυνάμεως, οἶον ὀργή αίδως θάρσος ή δ' εξις ίσχὺς καὶ κατασκευή τῆς περί τὸ ἄλογον δυνάμεως έξ έθους έγγιγνομένη, κακία μέν αν φαύλως άρετή δ' αν καλώς υπό του λόγου παιδαγωγηθή το πάθος, 20

5. Έπει δ' οὐ πᾶσαν ἀρετὴν μεσότητα ποιοῦσιν οὐδ' ἡθικὴν καλοῦσι, λεκτέον ἂν εἴη περὶ τῆς δια- φορᾶς ἀρξαμένοις ἄνωθεν. ἔστι τοίνυν τῶν πραγμά- Ε των τὰ μὲν ἀπλῶς ἔχοντα τὰ δέ πως ἔχοντα πρὸς ἡμᾶς ἀπλῶς μὲν οὖν ἔχοντα, γῆ οὐρανὸς ἄστρα 25 θάλασσα πῶς δ' ἔχοντα πρὸς ἡμᾶς, ἀγαθὸν κακόν, αίρετὸν φευκτόν, ἡδὸ ἀλγεινόν ἀμφοῖν δὲ τοῦ λό-

⁵ ὅτι] οῦτως ὅτι? 17 αἰδὼς *: Φράσος αἰδὼς 24 ἀπλῶς Stobaeus: ὅπως δέ πως *: δέ πῶς 26 malim πὼς

γου θεωρητικού ὄντος, τὸ μὲν περί τὰ ἀπλῶς ἔγοντα μόνον επιστημονικόν και θεωρητικόν έστι το δ' έν τοίς πως έχουσι πρός ήμας βουλευτικόν καλ πρακτικόν άφετη δε τούτου μεν ή φρόνησις έκείνου δ' ή 5 σοφία. διαφέρει δε σοφίας φρόνησις, ή τοῦ θεω- Γ οητικού πρός το πρακτικόν και παθητικόν ύποστροφης καὶ σχέσεώς τινος γενομένης υφίσταται κατά λόγον ή φρόνησις. διὸ φρόνησις μὲν τύχης δείται, σοφία δ' οὐ δεῖται πρὸς τὸ οἰκεῖον τέλος οὐδὲ βου-10 λης. έστι γάρ περί τὰ ἀεί κατὰ ταὐτὰ καὶ ὡσαύτως έχοντα. καλ καθάπερ δ γεωμέτρης οὐ βουλεύεται 444 περί τοῦ τριγώνου, εί δυείν δρθαίς ίσας έχει τὰς έντὸς γωνίας άλλ' οἶδεν (αί γὰρ βουλαὶ περὶ τῶν άλλοτ' άλλως έχόντων ού περί των βεβαίων καί 15 άμεταπτώτων). ούτως δ θεωρητικός νοῦς περί τὰ πρώτα και μόνιμα και μίαν άει φύσιν έχοντα μή δεγομένην μεταβολάς ένερνων, άπηλλακται του βουλεύεσθαι. την δε φρόνησιν είς πράγματα πλάνης μεστά και ταραχής καθιεισαν έπιμίγνυσθαι τοις τυ-20 γηροίς πολλάκις άναγκαϊόν έστι καὶ τῷ βουλευτικῷ γρησθαι περί των άδηλοτέρων, τω δε πρακτικώ τὸ βουλευτικου έκδεχομένην ένεργεϊν ήδη και τοῦ ἀλό- Β γου συμπαρόντος καλ συνεφελκομένου ταις κρίσεσιν. δρμής γαρ δέονται. την δ' δρμην τῷ πάθει ποιεί 25 τὸ ήθος, λόγου δεομένην δρίζοντος, ὅπως μετρία παρή και μήθ' ύπερβάλλη μήτ' έγκαταλείπη του και-

¹ δντος θεωρητικού του λόγου? ἀπλώς Stobaeus: πῶς 3 πως *: πῶς 10 κατὰ ταὐτὰ scripsi cum W: καὶ τὰ αὐτὰ καὶ W 12 δρθαῖν R

ρόν. τὸ γὰρ δὴ παθητικὸν καὶ ἄλογον κινήσεσι γρηται, ταϊς μεν άγαν σφοδραϊς και δξείαις ταϊς δε μαλακωτέραις ή προσήκει και άργοτέραις. δθεν έκαστον ὧν πράττομεν ἀεὶ μοναχῶς μὲν κατορθοῦται πλεοναχῶς δ' άμαρτάνεται τὸ γὰρ βαλεῖν τὸν σκο- 5 που ευ έστι και άπλουν, άστοχουσι δ' άλλοτ' άλλως, C ύπερβάλλοντες τὸ μέτριον ἢ ἀπολείποντες. τοῦτ' οὖν τοῦ πρακτικοῦ λόγου κατὰ φύσιν ἔργον ἐστί, τὸ έξαιρείν τὰς ἀμετρίας τῶν παθῶν καὶ πλημμελείας. οπου μεν γαρ υπ' αρρωστίας και μαλακίας ή δέους 10 καλ όκνου προενδίδωσιν ή δρμή καλ προαπολείπει τὸ καλόν, ένταῦθα πάρεστιν έξεγείρων καὶ ἀναρριπίζων δπου δὲ πάλιν ἐκφέρεται δυεῖσα πολλή καὶ ἄτακτος έχει τὸ σφοδρὸν ἀφαιρεί καὶ ιστησιν. οῦτω δ' ὁρίζων την παθητικήν κίνησιν, έμποιεί τὰς ήθικὰς άρε- 15 τάς περί τὸ ἄλογον, έλλείψεως και υπερβολής μεσότητας ούσας. οὐ γὰο ἄπασαν ἀρετὴν μεσότητι γίγνεσθαι δητέον άλλ' ή μεν άπροσδεής τοῦ άλό-D γου καί περί του είλικρινή και άπαθή νοῦν συνισταμένη σοφία καὶ φρόνησις αὐτοτελής τίς έστιν ἀκρότης 20 τοῦ λόγου καὶ δύναμις, ἡ τὸ θειότατον ἐγγίγνεται της επιστήμης και μακαριώτατου ή δ' αναγκαία διά τὸ σῶμα καὶ δεομένη νὴ Δία τῆς παθητικῆς ώσπερ δργανικής ύπηρεσίας έπὶ τὸ πρακτικόν, οὐκ οὖσα φθορά τοῦ ἀλόγου τῆς ψυχῆς οὐδ' ἀναίρεσις ἀλλὰ 25 τάξις και διακόσμησις, ακρότης μέν έστι τῆ δυνάμει

⁵ ἀμαρτάνεται Emperius: ἀμαρτάνει 11 προενδίδωσιν Turnebus: προσενδίδωσιν 19 νοῦν — φρόνησις] συνισταμένη νοῦν ceteris deletis Patzigius 23 νη Δία R: διὰ

καὶ τῆ ποιότητι, τῷ ποσῷ δὲ μεσότης γίγνεται τὸ ὑπερβάλλον ἐξαιροῦσα καὶ τὸ ἐλλεϊπον.

6. Έπεὶ δὲ πολλαχῶς τὸ μέσον (καὶ γὰο τὸ κεκραμένον των ακράτων μέσον, ως λευκού και μέλανος 5 τὸ φαιόν καὶ τὸ περιέχον καὶ περιεχόμενον τοῦ Ε περιεχομένου και περιέχοντος, ώς των δώδεκα και τεττάρων τὰ ὀκτώ καὶ τὸ μηδετέρου τῶν ἄκρων μετέχου, ώς άγαθοῦ καὶ κακοῦ τὸ άδιάφορου), τούτων μέν ούδενί των τρόπων ή άρετή προσρητέα 10 μεσότης. Οὔτε γὰρ μίγμα τῶν κακιῶν ἐστιν οὕτ' έμπεριέχουσα τοῦλαττον έμπεριέχεται τῷ πλεονάζοντι τοῦ προσήκοντος οὕτ' ἀπήλλακται παντάπασι τῶν παθητικών δρμών, έν αίς τὸ μάλλον και τὸ ήττον έστι. γίγνεται δὲ μεσότης καὶ λέγεται μάλιστα τῆ F 15 περί φθόγγους και άρμονίας δμοίως. έκείνη τε γάρ έμμελης ούσα φωνή καθάπερ ή νήτη καὶ ὑπάτη, τῆς μεν την δξύτητα της δε την βαρύτητα την άγαν διαπέφευγεν αθτη τε κίνησις οδσα και δύναμις περί τὸ ἄλογον, τὰς ἐκλύσεις καὶ τὰς ἐπιτάσεις καὶ ὅλως 20 τὸ μᾶλλου καὶ τὸ ἦττου έξαιρεί τῆς δρμῆς, εἰς τὸ 445 μέτριον καλ άναμάρτητον καθιστάσα των παθών έκααὐτίκα τὴν μὲν ἀνδρείαν μεσότητά φασιν είναι δειλίας και θρασύτητος, ων ή μεν έλλειψις ή δ' ύπερβολή τοῦ θυμοειδοῦς έστι την δ' έλευ-25 θεριότητα μικρολογίας καλ άσωτίας, πραότητα δ' άναλγησίας και ώμότητος αὐτήν τε σωφροσύνην και δικαιοσύνην, την μεν περί τα συμβόλαια μήτε πλέον νέμουσαν αύτη του προσήκοντος μήτ' έλαττον, την

18 αύτη R: αύτή

Β δ' είς τὸ μέσον ἀπαθείας καὶ ἀναισθησίας καὶ ἀκολασίας άελ τὰς ἐπιθυμίας καθιστᾶσαν. ἐν ῷ δὴ καλ μάλιστα δοκεί τὸ άλογον τῆς πρὸς τὸ λογικὸν διαφοράς αύτοῦ παρέχειν κατανόησιν, καὶ δεικνύειν τὸ πάθος ως ετερόν τι πομιδή του λόγου έστίν. οὐ γαρ 5 αν διέφερε σωφροσύνης έγκράτεια, καλ άκολασίας άκρασία περί τὰς ἡδονὰς καὶ τὰς ἐπιθυμίας, εί ταὐτον ήν της ψυχης φ έπιθυμείν φ τε κρίνειν πέφυκε. νῦν δὲ σωφροσύνη μέν έστιν, οὖ τὸ παθητικὸν ώσπερ εὐήνιον θρέμμα καὶ πρᾶον δ λογισμός ήνιοχεῖ καὶ 10 μεταχειρίζεται, περί τὰς ἐπιθυμίας χρώμενος ὑπείκοντι καλ δεχομένω το μέτριον καλ το εύσχημον έκουσίως δ δ' έγκρατης άγει μεν έρρωμένω τῷ λογισμώ και κρατούντι την έπιθυμίαν, άγει δ' ούκ C άλύπως οὐδὲ πειθομένην άλλὰ πλαγίαν καὶ άντι- 15 τείνουσαν, οίον ύπὸ πληγῆς καὶ χαλινοῦ καταβιαζόμενος καλ άνακρούων, άγωνος ων έν έαυτω καλ θορύβου μεστός οίον δ Πλάτων έξειχονίζει περί τὰ της ψυχης ύποζύγια, τοῦ χείρονος πρός τὸ βέλτιον ζυγομαγούντος αμα καὶ τὸν ἡνίοχον διαταράττοντος, 20 άντέχειν όπίσω καὶ κατατείνειν ύπὸ σπουδῆς άναγκαζόμενον αεί

΄μὴ βάλη φοίνικας ἐκ χειρῶν ἱμάντας'
κατὰ Σιμωνίδην. ὅθεν οὐδ΄ ἀρετὴν αὐτοτελῆ ἀξιοῦσι
τὴν ἐγκράτειαν ἀλλ' ἔλαττον ἀρετῆς εἶναι· μεσότης 25

¹ καl prius Iannotius 4 αότου Duebnerus: αότου 11 χρώμενος κε] vid. Praefat. p. XXXIV 18 Πλάτων] cf. Phaedr. p. 254 sqq. 24 Σιμωνίδην] Bergk. 3 p. 894 25 ελαττόν τι Faehsius coll. p. 159 lin. 12

γὰρ οὐ γέγονεν ἐκ συμφωνίας τοῦ χείρονος πρὸς τὸ βέλτιον οὐδ' ἀνήρηται τοῦ πάθους τὸ ὑπερβάλλον, οὐδὲ πειθύμενον οὐδ' ὁμολογοῦν τῷ φρονοῦντι τῆς D ψυχῆς τὸ ἐπιθυμοῦν ἀλλὰ λυποῦν καὶ λυπούμενον 5 καὶ καθειρόψενον ὑπ' ἀνάγκης ὅσπερ ἐν στάσει δυσμενὲς καὶ πολέμιον συνοικεῖ.

καόλις δ' δμοῦ μὲν θυμιαμάτων γέμει. δμοῦ δὲ παιάνων τε καὶ στεναγμάτων' ή τοῦ έγκρατοῦς ψυχή διὰ τὴν ἀνωμαλίαν καὶ τὴν 10 διαφοράν. κατὰ ταὐτὰ δ' οἴονται καὶ τὴν ἀκρασίαν έλαττόν τι κακίας είναι παντελή δε κακίαν την άκολασίαν. αΰτη μέν γὰο ἔχουσα καὶ πάθος φαῦλον καλ λόγον, ύφ' οὖ μεν έξάγεται τῷ ἐπιθυμεῖν πρὸς τὸ αίσχρόν, ὑφ' οὖ δὲ τῷ κακῶς κρίνειν προστιθε- Ε 15 μένου ταῖς ἐπιθυμίαις καὶ τὴν αἴσθησιν ἀποβάλλει τῶν ἁμαρτανομένων. ἡ δ' ἀκρασία τῷ μὲν λόγῷ σώζει την πρίσιν δρθην οὖσαν, τῷ δὲ πάθει φέρεται παρά την κρίσιν Ισχύοντι τοῦ λόγου μᾶλλον. δθεν διαφέρει της απολασίας. ὅπου μέν γαρ ήτταται τοῦ. 20 πάθους δ λογισμός δπου δ' οὐδὲ μάχεται, καὶ δπου μεν αντιλένων επεται ταις επιθυμίαις δπου δ' ύφηγεζται συναγορεύων, και δπου μεν ήδομενω κοινωνείν ὑπάρχει τῶν ἁμαρτανομένων ὅπου δ' ἀγθομένω, Ε καλ δπου μέν έκων φέρεται πρός το αίσχρον δπου 25 δε προδίδωσιν άχων το καλόν ως τοῖς πραττομένοις ύπ' αὐτῶν οὐχ ἦττον δὲ καὶ τοῖς λεγομένοις ξυεστιν ή διαφορά κατάδηλος ακολάστων μέν γάρ αΐδε φωναί

7 Soph. O. R. 3

'τίς δὲ χάρις, τί δὲ τερπνὸν ἄτερ χρυσῆς 'Αφροδίτης;

τεθναίην, δτε μοι μηκέτι ταῦτα μέλοι.' καὶ ετερος

'τὸ φαγεῖν τὸ πιεῖν τὸ τῆς 'Αφροδίτης τυγχάνειν, 5 τὰ δ' ἄλλα προσθήμας ἄπαντ' ἐγὰ καλῶ'

446 φησίν, ώσπες έξ όλης τῆς ψυχῆς συνεπινεύων ταὶς ἡδοναῖς καὶ ὑπεςειπόμενος. οὐχ ἦττον δὲ τούτων ὁ εἰπών

'ἔα μ' ἀπολέσθαι τοῦτο γάρ μοι συμφέρει'
τὴν κρίσιν ἔχει τῷ πάθει συννοσοῦσαν. αί δὲ τῆς
ἀκρασίας ἕτεραι καὶ διαφέρουσαι

15

΄γνώμην ἔχοντά μ' ή φύσις βιάζεται.' καί

'αίατ, τόδ' ήδη θετον άνθρώποις κακόν, ὅταν τις είδῆ τάγαθὸν χρῆται δὲ μή·'

καί

'είχει γὰο ἤδη θυμὸς οὐδ' ἔτ' ἀντέχει, θινῶδες ὡς ἄγχιστρον ἀγχύρας σάλφ.'

θινῶδες ἄγκιστρον οὐ φαύλως λέγων το μὴ κάτο-20 χον τοῦ λογισμοῦ μηδ' ἀραρός, ἀλλὰ μανότητι τῆς ψυχῆς καὶ μαλακία προϊέμενον τὴν κρίσιν. οὐ πόρρω Β δὲ τῆς εἰκόνος ταύτης κάκεϊνα είρηται

1 ἄτες Stobaeus 63, 16: ἄνεν 8 μέλοι idem: μέλει 10 Kock. 3 p. 450 13 Nauck p. 840 15 Nauck p. 635 τόδ' ἤδη p. 33 e: τὸ δὴ 18 Nauck p. 911 εἶνει F. G. Schmidtius: ἔλκει. cf. p. 782 d 'ναῦς ὡς τις ἐκ μὲν γῆς ἀνήφτηται βφόχοις, πνεῖ δ' οὐφος, ἡμίν δ' οὐ κφατεῖ τὰ πείσματα ' πείσματα γὰφ λέγει τὰς ἀντεχούσας κρίσεις πφὸς τὸ αἰσχφόν, εἶθ' ὡσπεφ ὑπὸ πνεύματος πολλοῦ ἡηγνυ- τὰς τὰς ἡδονὰς ὁ ἀκόλαστος ὑπὸ τῶν ἐπιθυμιῶν φέφεια καὶ δίδωσιν ἑαυτὸν καὶ συγκατευθύνει πλάγιος δ' ὁ ἀκφατής, οἶον ἐξαναφέφειν γλιχόμενος καὶ διωθεῖσθαι τὸ πάθος, ὑποσύφεται καὶ πεφιπίπτει πεφὶ 10 τὸ αἰσχφόν ὡς 'Ανάξαφχον ἐσίλλαινε Τίμων

'έν δὲ τὸ θαρσαλέον τε καὶ ἐμμανὲς ὅππη ὀρούσαι φαίνετ' 'Αναξάρχου κύνεον μένος' ὅς ρα καὶ εἰδώς, C ὡς φάσαν, ἄθλιος ἔσκε, φύσις δέ μιν ἔμπαλιν ἡγεν ἡδονοπλήξ, ἡν πλεϊστοι ὑποτρείουσι σοφιστῶν.'

15 οῦτε γὰρ ὁ σοφὸς ἐγκρατὴς ἀλλὰ σώφρων, οῦθ' ὁ ἀμαθὴς ἀκρατὴς ἀλλ' ἀκόλαστος · ὁ μὲν γὰρ ἤδεται τοῖς καλοῖς ὁ δ' οὐκ ἄχθεται τοῖς αἰσχροῖς. σοφιστικῆς οὖν ψυχῆς ἡ ἀκρασία, λόγον ἐχούσης οἶς ἔγνωκεν ὀρθῶς ἐμμένειν μὴ δυνάμενον.

7. Ή μεν οὖν ἀκρασία τοιαύτας ἔχει διαφοράς πρὸς τὴν ἀκολασίαν, ἡ δ' ἐγκράτεια πρὸς τὴν σωφροσύνην αὖθις αὖ τὰς ἀντιστρόφους ἀναλόγως. τὸ γὰρ δάκνον καὶ τὸ λυποῦν καὶ τὸ ἀγανακτοῦν οὕπω τὴν ἐγκράτειαν ἀπολέλοιπε τῆς δὲ σώφρονος ψυχῆς D 25 τὸ πανταχόθεν ὁμαλὲς καὶ ἄσφυκτον καὶ ὑγιαἴνον, ὧ συνήρμοσται καὶ συγκέκραται τὸ ἄλογον πρὸς τὸν

¹ Nauck. p. 782 d 2 δ' ού Turnebus: δ' εὖ 9 ὁποσύφεται R: ὁποσύφει 12 δς X: δν 13 ῶς φασιν Mullach. 1 p. 87

λογισμόν εὐπειθεία και πραότητι θαυμαστῆ κεκοσμημένον, είποις αν ἐπιβλέψας

'δή τότ' ἔπειτ' ἄνεμος μὲν ἐπαύσατο, ή δὲ γαλήνη ἔπλετο νηνεμίη, κοίμισσε δὲ κύματα δαίμων.'

τὰ σφοδρὰ καὶ περιμανή καὶ οἰστρώδη κινήματα τῶν 5 ἐπιθυμιῶν τοῦ λόγου κατασβέσαντος, ὧν δ' ἡ φύσις ἀναγκαίως δεῖται, ταῦθ' ὁμοιοπαθή καὶ ὑπήκοα καὶ φίλα καὶ συνεργὰ πεποιημένου ταῖς πρακτικαῖς προαιρέσεσιν . ὧστε μὴ προεκθεῖν τοῦ λογισμοῦ μηδ' Ε ὑπενδιδόναι μηδ' ἀτακτεῖν μηδ' ἀπειθεῖν, ἀλλὰ πᾶ- 10 σαν ὁρμὴν εὐάγωγον οὖσαν

'ἄθηλον ἵππφ πῶλον ὡς ἄμα τρέχειν,'
ἐπιβεβαιοῦσαν τὸν Ξενοκράτους λόγον, ὅν ἐκεῖνος
εἶπε περὶ τῶν ἀληθῶς φιλοσοφούντων, ὅτι μόνοι
ποιοῦσιν ἑκουσίως ἃ ποιοῦσιν ἄκοντες οἱ λοιποὶ διὰ 15
τὸν νόμον, ὥσπερ ὑπὸ πληγῆς κύνες ἢ γαλαῖ ψόφφ
τῶν ἡδονῶν ἀποτρεπόμενοι καὶ πρὸς τὸ δεινὸν ἀποΕ βλέποντες. ὅτι μὲν οὖν γίγνεταί τις ἐν τῆ ψυχῆ
τοιαύτης ἑτερότητος αἴσθησις καὶ διαφορᾶς περὶ τὰς
ἐπιθυμίας, ὡς τινος μαχομένου καὶ τἀναντία λέγον- 20
τος αὐταῖς, οὐκ ἄδηλόν ἐστιν. ἔνιοι δέ φασιν οὐχ
ἔτερον εἶναι τοῦ λόγου τὸ πάθος οὐδὲ δυεῖν διαφορὰν καὶ στάσιν, ἀλλ' ἐνὸς λόγου τροπὴν ἐπ' ἀμ447 φότερα, λανθάνουσαν ἡμᾶς ὀξύτητι καὶ τάχει μεταβολῆς, οὐ συνορῶντας ὅτι ταὐτόν ἐστι τῆς ψυχῆς 25

³ Hom. μ 168 δή τότ'] αὐτίκ' Homerus 4 κοίμησε idem 12 Bergk. 2 p. 445 16 κύνες ἢ γαλαΐ *: κυνὸς ἢ γαλῆς 19 έτερότητος W: στερρότητος διαφορᾶς R: διαφορὰ

φ πέφυκεν έπιθυμείν και μετανοείν, δργίζεσθαι και δεδιέναι, φέρεσθαι πρός το αίσχρον ύφ' ήδονης καί φερομένης πάλιν αὐτῆς ἐπιλαμβάνεσθαι· καὶ γὰρ έπιθυμίαν καὶ ὀργὴν καὶ φόβον καὶ τὰ τοιαῦτα 5 πάντα δόξας είναι και κρίσεις πονηράς, ου περί εν τι γιγνομένας τῆς ψυχῆς μέρος, άλλ' όλου τοῦ ἡγεμονικού φοπάς και είξεις και συγκαταθέσεις και δομάς, καὶ ὅλως ἐνεργείας τινὰς σύσας ἐν ὀλίγφ μεταπτωτάς, ώσπες αί των παίδων έπιδρομαί το δαγδαίον 10 και το σφοδρου έπισφαλές υπ' ασθενείας και άβέβαιον έχουσι. ταῦτα δὲ πρῶτον μὲν παρὰ τὴν ένάρ- Β γειάν έστι και την αίσθησιν οὐδείς γάρ έν έαυτῷ τοῦ ἐπιθυμοῦντος αἰσθάνεται μεταβολὴν εἰς τὸ κοῖνον οὐδὲ ποῦ κρίνοντος αὖ πάλιν εἰς τὸ ἐπιθυμοῦν, 15 οὐδὲ παύεται μὲν έρῶν δτε λογίζεται καθεκτέον είναι τον έρωτα και διαμαγετέον προς αυτόν, έξίσταται δε πάλιν τοῦ λογίζεσθαι καὶ κρίνειν, δταν ενδιδῷ μαλασσόμενος ύπο της έπιθυμίας. άλλα και τφ λόγφ πρὸς τὸ πάθος ἀντιβαίνων ἐν τῷ πάθει ἐστὶν ἔτι, 20 καλ πάλιν κρατούμενος ύπο τοῦ πάθους διορᾶ τῶ λογισμφ το άμαρτανόμενον και ούτε τφ πάθει τον λόγον ανήρηκεν ούτε τῷ λογίζεσθαι τοῦ πάθους C άπήλλακται, φερόμενος δ' έκατέρωσε μέσος άμφοϊν καί κοινός έστιν. οί δε νῦν μεν έπιθυμίαν γίγνεz σθαι τὸ ήγεμονικόν, νῦν δὲ τὸν ἀντιταττόμενον τῆ έπιθυμία λογισμον ύπολαμβάνοντες, οὐδεν ἀπέχουσι των μη δύο τον κυνηγον είναι και το δηρίον ύπολαμβανόντων, άλλὰ ταὐτὸ σῶμα χρώμενον μεταβολή νῦν μέν είναι δηρίον νῦν δὲ γίγνεσθαι κυνηγόν.

έκεινοί τε γάρ έμφανές τι παρορώσιν ούτοί τε πρός την αϊσθησιν άντιμαρτυρούσιν, ούχ ένός τινος μεταβολης άλλὰ δυείν αμα μάχης καὶ διαφοράς έν έαυτοις αισθανόμενοι. 'τι οὖν;' φασιν, 'οὐχὶ καὶ τὸ D βουλευόμενον τοῦ ἀνθρώπου πολλάκις διχοφορεί καὶ s πρός έναντίας ανθέλκεται δόξας περί του συμφέφοντος άλλ' εν έστι'; 'πάνυ μέν οδυ' φήσομεν, 'άλλὰ τὸ συμβαΐνον οὐχ δμοιον' οὐ γὰρ μάχεται πρὸς έαυτὸ τῆς ψυχῆς τὸ φρονοῦν, ἀλλὰ μιᾳ χρώμενον δυνάμει διαφόρων έφάπτεται λογισμών μαλ- 10 λον δ' είς λογισμός έστιν έν πράγμασι γιγνόμενος έτέφοις ώσπερ ύλαις διαφερούσαις. όθεν ούτε λύπη τοίς άνευ πάθους λογισμοίς ένεστιν, ούθ' ώσπες έκβιαζόμενοι παρά γνώμην αίροῦνται θάτερον, αν μή νή Δία λανθάνη πάθος τι προσηρτημένον ώσπερ έπὶ ζυ- 15 Ε γοῦ. καὶ γὰρ τοῦτο συμβαίνει πολλάκις, οὐ λογισμοῦ τινος πρός λογισμόν άλλὰ φιλοτιμίας ή φιλονειχίας η χάριτος η ζηλοτυπίας η δέους άντιβαίνοντος, οξεσθαι λόγων είναι δυείν διαφοράν. ώσπερ έν τούτοις 'αίδεσθεν μεν άνήνασθαι, δείσαν δ' υποδέχθαι·' 20

καί 'τὸ μὲν σφαγηναι δεινὸν εὅκλειαν δ' ἔχει,

τὸ μὴ θανείν δὲ δειλὸν ἡδονὴ δ' ἔνι.'
καὶ περὶ τὰς κρίσεις δὲ τῶν συμβολαίων ὑποτρέχοντα τὰ πάθη τὴν πλείστην έμποιεί διατριβήν καὶ 25
περὶ τὰ συμβούλια τῶν βασιλέων οἱ πρὸς χάριν

¹⁹ λόγων *: διὰ (ex dittographia ortum) λόγων 20 Hom. Η 93 22 Nauck, p. 638

λέγοντες ού δυείν πρίσεων τη έτέρα συναγορεύου- Ε σιν, άλλὰ πάθει τινὶ προστίθενται παρά τὸν τοῦ συμφέρουτος λογισμόν. διό τούς φήτορας έν ταζ άριστοκρατίαις οί άργοντες ούκ έφσι παθαίνεσθαι. 5 φέπει γαρ εύθεζαν φοπήν ο άπαθής λογισμός έπι το δίκαιου αν δε πάθος εγγένηται, μάχην ποιεί και διαφοράν το ήδομενον και το άλγοῦν προς το κρίνον και τὸ βουλευόμενον. έπει διὰ τί τοις έν φιλοσοφία σπέμμασιν ού πρόσεστι τὸ μετὰ λύπης ὑπὸ 10 των ετέρων άγεσθαι καλ μετατίθεσθαι πολλάκις, άλλ' 448 αὐτός τ' 'Αριστοτέλης Δημόκριτός τε καὶ Χρύσιππος ένια των πρόσθεν αὐτοῖς ἀρεσκόντων ἀθορύβως καὶ άδήκτως καὶ μεθ' ήδονης άφεζσαν; δτι τῷ θεωρητικῷ καλ μαθηματικώ της ψυγης πάθος οὐδεν άνθέστη-15 κεν άλλ' άτρεμεί και ού πολυπραγμονεί τὸ άλογον έν τούτοις. διὸ πρὸς τάληθες ὁ λογισμός, δταν φανή, προέμενος το ψεύδος άσμένως άπέχλινεν έν αὐτῷ γὰρ ἔστιν οὐκ ἐν έτέρω τὸ πειθόμενον καὶ μεταπειθόμενον. αί δὲ πραγματικαί βουλαί καὶ κρί-20 σεις καὶ δίαιται των πολλών έμπαθεῖς οὖσαι δυσοδίαν τῷ λόγῷ παρέχουσι καὶ δυσκολίαν, ἐνισχομένῷ Β καλ ταραττομένφ περί τὸ άλογον, άνταϊρον αὐτῷ μεθ' ήδονης τινος η δέους η λύπης η έπιθυμίας. καλ τούτων κριτήριον ή αίσθησίς έστιν αμφοτέρων 25 έφαπτομένη και γάρ αν περιγένηται θάτερον, ούκ άνήρηκε θάτερον, άλλ' έφέλκεται καταβιαζόμενον και άντιτείνου. ὁ γὰρ νουθετών αύτὸν έρώντα γρηται τῷ λογισμῷ πρὸς τὸ πάθος, ὡς ἀμφοτέρων ἐνόν-

. 16 τάληθές *: τὸ άληθὲς

των ᾶμα τῆ ψυχῆ, καθάπες χειρί φλεγμαϊνον ετεον μέρος πιέζων καὶ δυεῖν ὅντων καὶ διαφερόντων

C ἐπαισθανόμενος. ἐν μέντοι ταῖς ἀπαθέσι βουλαῖς
καὶ σκέψεσιν, οἰας ἔχει μάλιστα τὸ θεωρητικόν, ἀν
μὲν ἴσαι μένωσιν, οὐ γέγονε κρίσις ἀλλ' ἀπορία, 5
στάσις οὐσα καὶ μονὴ διανοίας ὑπ' ἐναντίων λόγων ἀν δὲ ὁοπὴ γένηται πρὸς θάτερον, ἡ κρατήσασα τὴν ἐτέραν λέλυκεν, ὥστε μὴ λυπεῖν μηδ'
ὑπεναντιοῦσθαι πρὸς τὴν δόξαν. ὅλως δὲ λογισμοῦ
μὲν ἀντικεῖσθαι λογισμῷ δοκοῦντος, οὐ γίγνεται 10
δυεῖν καὶ ἐτέρων αἰσθησις ἀλλ' ἐνός τινος ἐν διαφόροις γιγνομένου φαντασίαις. ὅταν δὲ τὸ ἄλογον

D μάχηται τῷ λογισμῷ, μήτε κρατεῖν ἀλύπως μήτε
τὴν ψυχὴν καὶ ποιεῖ τὴν διαφορὰν πρόδηλον.

8. Οὐ μόνον τοίνυν ἀπὸ τῆς μάχης ἀλλ' οὐδὲν ἤττον ἀπὸ τῆς ἀκολουθίας κατίδοι τις ἄν τὴν παθητικὴν ἀρχὴν τῆς λογικῆς οὐσαν ἐτέραν. ἐπεὶ γὰρ ἔστι μὲν ἐρᾶν εὐφυοῦς πρὸς ἀρετὴν καὶ γενναίου παιδὸς ἔστι δὲ φαύλου καὶ ἀκολάστου, συμβαίνει δὲ 20 θυμῷ χρῆσθαι μὲν ἀλόγως πρὸς παϊδας αὐτοῦ καὶ γονεῖς χρῆσθαι δ΄ ὑπὲρ γονέων καὶ παίδων δικαίως πρὸς πολεμίους καὶ τυράννους. ὥσπερ ἐκεῖ μάχης καὶ διαφορᾶς τοῦ πάθους πρὸς τὸν λογισμὸν αἴσθησις ἔστιν, οὕτως ἐνταῦθα πειθοῦς καὶ ἀκολουθίας, 25 Ε οἶον ἐπιρρέποντος καὶ συνεπιδιδόντος. ἔτι τοίνυν

⁶ μονή Basileensis: μόνη λόγων Anonymus: παθῶν 14 εἰς δύο R: ὡς δύο 18 ἐπεὶ πέ] cf. Praefat. p. LVI 26 ἐπιρρέποντος W: ἐπιρρέοντος ἔτι R: ἐπεὶ

καί γυναϊκα γήμας κατά νόμους άνηο έπιεικης διανοείται περιέπειν καί συνείναι δικαίως καί σωφούνως,
χρόνω δὲ τῆς συνηθείας έντεκούσης πάθος αἰσθάνεται
τῷ λογισμῷ τὸ φιλεῖν καὶ τὸ ἀγαπᾶν ἐπιτεινόμενον
ε ιῶσπερ αὖ καὶ νέοι διδασκάλοις ἐπιτυχόντες ἀστείοις
ὑπὸ χρείας τὸ πρῶτον ἔπονται καὶ ξηλοῦσιν, ὕστερον δὲ καὶ φιλοῦσιν ἀντὶ γνωρίμων καὶ μαθητῶν
ἐρασταὶ καλούμενοι καὶ ὅντες. τὸ δ' αὐτὸ συμβαίνει
καὶ πρὸς ἄρχοντας ἐν πόλεσι χρηστοὺς καὶ γείτονας Ε
το καὶ κηδεστάς ἀρξάμενοι γὰρ ὑπὸ χρείας τινὸς καθηκόντως ἀλλήλοις ὁμιλεῖν, ἔπειτα λανθάνουσιν εἰς τὸ
φιλεῖν ὑποφερόμενοι, συνεπισπασαμένου τοῦ λογισμοῦ καὶ συναναπείσαντος τὸ παθητικόν. ὁ δ' εἰπών

'αίδώς τε· δισσαὶ δ' είσίν, ή μὲν οὐ κακή ή δ' ἄχθος οἰκων·'

άρ' οὐ δῆλός ἐστι συνησθημένος ἐν ἑαυτῷ τοῦτο τὸ πάθος πολλάκις μὲν ἀκολουθοῦν τῷ λόγῷ καὶ συγκατακοσμούμενον, πολλάκις δὲ παρὰ τὸν λόγον ὅκνοις 449
καὶ μελλήσεσι καιροὺς καὶ πράγματα λυμαινόμενον;

9. Οἶς καὶ αὐτοὶ τρόπον τινὰ διὰ τὴν ἐνάργειαν ὑπείκοντες, αἰδεῖσθαι τὸ αἰσχύνεσθαι καλοῦσι καὶ τὸ ἥδεσθαι χαίρειν καὶ τοὺς φόβους εὐλαβείας ταύτην μὲν οὐδενὸς ἄν αἰτιασαμένου τὴν εὐφημίαν, εἰ ταὐτὰ πάθη προστιθέμενα μὲν τῷ λογισμῷ τούποις καλοῦσι τοῖς ὀνόμασι, μαχόμενα δὲ καὶ βιαζόμενα τὸν λογισμὸν ἐκείνοις. ὅταν δὲ δακρύοις ἐλεγ-

¹⁴ Eurip. Hipp. 384 17 άπολουθοῦν *: ἀπολουθεῖ 20 ols παι αὐτοι Turnebus: οὶ παι αὐτοις 24 ταὐτὰ * τὰ αὐτὰ

χόμενοι καὶ τρόμοις καὶ χρόας μεταβολαῖς, ἀντὶ λύπης καλ φόβου δηγμούς τινας καλ συνθροήσεις λέγωσι καὶ προθυμίας τὰς ἐπιθυμίας ὑποκορίζωνται, Β σοφιστικάς δοκούσιν οὐ φιλοσόφους δικαιώσεις καλ ἀποδράσεις ἐκ τῶν πραγμάτων μηχανᾶσθαι διὰ τῶν 5 ονομάτων. καίτοι πάλιν αύτοι τάς τε χαράς έκείνας καὶ τὰς βουλήσεις καὶ τὰς εὐλαβείας εὐπαθείας καλούσιν οὐκ ἀπαθείας, ὀρθώς ἐνταύθα χρώμενοι τοις ονόμασι· γίγνεται γάο εὐπάθεια τοῦ λογισμοῦ τὸ πάθος οὐκ ἀναιφοῦντος ἀλλὰ κοσμοῦντος καὶ 10 τάττοντος έν τοις σωφρονούσιν. οί δε φαύλοι καλ άμρατείς τι πάσχουσιν, δταν τον πατέρα και την μητέρα πρίναντες φιλεῖν άντὶ τοῦ ἐρωμένου καὶ τῆς έρωμένης μη δύνωνται, την δ' έταίραν και τον κόλακα κρίναντες, εὐθὺς καὶ φιλῶσιν; εἰ γὰρ τὸ πά- 15 C δος ήν κρίσις, έδει τη του φιλείν χρηναι και μισείν κρίσει τὸ φιλεῖν ἕπεσθαι καὶ τὸ μισεῖν νυνὶ δὲ συμβαίνει τάναντία, ταϊς μέν προστιθεμένου τοῦ πάθους πρίσεσι ταϊς δ' ἀπειθούντος. ή καί φασιν αὐτοί, τῶν πραγμάτων ἐκβιαζομένων, οὐ πᾶσαν εἶναι 20 κρίσιν πάθος άλλὰ τὴν κινητικὴν δομῆς βιαίου καὶ πλεοναζούσης, όμολογοῦντες ετερον είναι τὸ κρίνον καὶ τὸ πάσχον ἐν ἡμῖν ὥσπερ τὸ κινοῦν καὶ τὸ κινούμενον. αὐτός τε Χούσιππος έν πολλοίς δριζόμενος την καρτερίαν και την έγκράτειαν έξεις άκο- 25 λουθητικάς τῷ αίροῦντι λόγω, δῆλός ἐστιν ὑπὸ τῶν D πραγμάτων δμολογεῖν ἀναγκαζόμενος, ὡς ἔτερόν ἐστι

2 συνθορήσεις scripsi cum Hauptio: συνεόρσεις 4 δικαιώσεις Χ: διακαύσεις 15 κρίναντες] intell. φιλεῖν

τὸ ἀκολουθοῦν ἐν ἡμίν τοῦ ικαλουθεί πειθόμενον ἢ πάλιν μάχεται μὴ πειθόμενον.

10. Ίσα τοίνυν τὰ άμαρτήματα πάντα καὶ πάσας τιθέμενοι τὰς ἁμαρτίας, εί μὲν ἄλλη πη παρο-5 οῶσι τάληθές, οὐκ ἔστι καιρὸς ἐν τῷ παρόντι διελέγχειν έν δε τοις πάθεσι φαίνονται κομιδή παρά την ενάργειαν ενιστάμενοι τῷ λόγω. πᾶν μεν γὰρ πάθος άμαρτία κατ' αὐτούς έστι, καὶ πᾶς ὁ λυπούμενος ή φοβούμενος ή έπιθυμών άμαρτάνει. μεγάλαι 10 δε των παθων διαφοραί κατά το μαλλον και το ήττον δρώνται τίς γάρ αν φαίη τον Δόλωνος φόβου ίσου είναι τῷ Αΐαντος 'έντροπαλιζομένου' καί Ε βάδην ἀπιόντος έκ τῶν πολεμίων 'δλίγον γόνυ γουνὸς ἀμείβοντος;' ἢ τῆ Πλάτωνος ἐπὶ Σωκράτει τελευ-15 τήσαντι λύπη την 'Αλεξάνδρου διὰ Κλεΐτον, αύτὸν άνελεῖν δομήσαντος; ἐπιτείνονται γὰο οὐ μετοίως καὶ τῷ παρὰ λόγον αί λῦπαι, καὶ τὸ παρ' ἐλπίδα σύμπτωμα τοῦ κατὰ λόγον όδυνηρότερον εί προσδοκών εψημερούντα καί θαυμαζόμενον όψεσθαι πύο δοιτο κατεστρεβλωμένον, ως Φιλώταν Παρμενίων. θυμφ δε τίς αν είποι πρός Ανάξαρχον ίσω κεχοήσθαι Νικοκρέοντα καλ πρός Φιλήμονα Μάγαν, άμφοτέρους λοιδορηθέντας ύπ' αὐτῶν; δ μὲν γὰρ ὑπέ- Ε ροις σιδηροίς κατέπτισσε καλ κατέκοπτεν έκείνον. 25 δ δε τῷ Φιλήμονι τὸν δήμιον ἐκέλευσεν ἐπὶ τὸν τράγηλου έπιθείναι γυμνήν την μάχαιραν είτ' άφεῖ-

² ἢ] εί? 5 τάληθές *: τὸ άληθές 6 πάθεσι R: πλείοσι 12 ἐντροπαλίζομένου] cf. Hom. Λ 547 19 καί] τὸν παϊδα καί? πύθοιο Madvigius

ναι. διὸ καὶ νεῦρα τῆς ψυχῆς τὸν θυμὸν ὁ Πλάτων προσείπεν ώς ἐπιτεινόμενόν τε πικρία καὶ πραότητι χαλώμενον. ταῦτα τοίνυν καὶ τὰ τοιαῦτα διακρουόμενοι τὰς ἐπιτάσεις τῶν παθῶν καὶ τὰς σφοδρότητας 450 ού φασι γίγνεσθαι κατά την κρίσιν έν ή τὸ άμαρ- 5 τητικόν, άλλὰ τὰς δήξεις καὶ τὰς συστολάς καὶ τὰς διαχύσεις είναι τὰς τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἦττον τῷ άλόγω δεχομένας. καίτοι καλ περί τὰς κρίσεις φαίνονται γιγνόμεναι διαφοραί τήν τε γάρ πενίαν οί μέν οὐ κακὸν οί δὲ καὶ μέγα κρίνουσι κακόν, οί 10 δέ γε και μέγιστον, ώστε και κατά των πετρων και κατά τῆς θαλάττης ώθεῖν ξαυτούς τόν τε θάνατον οί μεν άγαθων στερήσει μόνον οί δε καί τιμωρίαις αίωνίοις ύπο γην και κολασμοίς φρικώδεσι κακόν είναι νομίζουσιν. ή τε τοῦ σώματος ύγίεια τοῖς μέν 15 Β ώς κατά φύσιν καλ χρήσιμον άγαπαται, τοις δε των οντων δοκεί μέγιστον άγαθόν ούτε γάρ

'πλούτου χάριν ἢ τεκέων' οὕτε

'τᾶς ἰσοδαίμονος ἀνθρώποις βασιληίδος ἀρχᾶς', 20 τελευτῶντες δὲ καὶ τὴν ἀρετὴν ἀνωφελῆ καὶ ἀνόνητον ἡγοῦνται, τοῦ ὑγιαίνειν μὴ παρόντος ῶστε φαίνεσθαι καὶ περὶ τὰς κρίσεις αὐτὰς τοὺς μὲν μᾶλλον τοὺς δ' ἦττον ἁμαρτάνοντας. ἀλλ' οὐ τοῦτο νῦν διελεγκτέον, ἐκεῖνο δ' ἐκ τούτου ληπτέον, ὅτι 25

¹ Πλάτων] Rep. p. 411 b 6 δήξεις Amyotus: λήξεις 8 άλόγω Μ: λόγω 11 malim πατὰ πετρῶν παλ πατὰ θαλάττης. cf. p. 165 a 15 δγίεια *: δγεία 18 πλούτον πέ] Bergk. 3 p. 597 20 τᾶς — ἀρχᾶς Aldina: τὰς — ἀρχᾶς

συγχωρούσι καὶ αὐτοὶ τῆς κρίσεως ἔτερον εἶναι τὸ ἄλογον, καθ' ὅ φασι γίγνεσθαι τὸ πάθος σφοδρότερον καὶ μείζον, ἐρίζοντες πρὸς τοῦνομα καὶ τὸ ῥῆμα, τὰ δὲ πράγματα διδόντες τοῖς διαφέρειν τὸ C παθητικὸν καὶ ἄλογον τοῦ λογιζομένου καὶ κρίνοντος ἀποφαινομένοις. ἐν δὲ τοῖς περὶ 'Ανωμαλίας ὁ Χρύσιππος εἰπών, ὅτι τυφλόν ἐστιν ἡ ὀργὴ καὶ πολλάκις μὲν οὐκ ἐῷ ὁρᾶν τὰ ἐκφανῆ προλλάκις δὲ τοῖς καταλαμβανομένοις ἐπιπροσθεῖ, μικρὸν προελθών 10 'τὰ γὰρ ἐπιγιγνόμενα' φησί 'πάθη ἐκκρούει τοὺς λογισμούς, καὶ τὰ ὡς ἐτέρως φαινόμενα βιαίως προωθοῦντα ἐπὶ τὰς ἐναντίας πράξεις.' εἶτα χρῆται μάρτυρι τῷ Μενάνδρω λέγοντι

'οίμοι τάλας έγωγε, ποῦ ποτε φρένες ήμῶν έκείνον ἡσαν έν τῷ σώματι

τὸν χρόνον, ὅτ' οὐ ταῦτ' ἀλλ' ἐκείν' ἡρούμεθα;' D καλ πάλιν ὁ Χρύσιππος προελθών 'τοῦ λογικοῦ' φησί 'ξώου φύσιν ἔχοντος προσχρήσθαι εἰς ἕκαστα τῷ λόγῷ καὶ ὑπὸ τούτου κυβερνᾶσθαι, πολλάκις ἀπο- κα στρέφεσθαι αὐτὸν ἡμᾶς ἄλλη βιαιοτέρα φορᾶ χρωμένους' ὁμολογῶν τὸ συμβαΐνον ἐκ τῆς πρὸς τὸν λόγον τοῦ πάθους διαφορᾶς. ἐπεὶ καὶ γελοϊόν ἐστιν, ἡ φησι Πλάτων, αὐτόν τινα λέγειν αὐτοῦ κρείττονα καὶ πάλιν χείρονα, καὶ τὸν μὲν κρατοῦνθ' ἑαυτοῦ κτὸν δὲ μὴ κρατοῦντα.

11. Πώς γὰρ οἶόν τε τὸν αὐτὸν αὑτοῦ κρείττον'

^{6 &#}x27;Ανωμαλίας R: ἀνομολογίας 13 Μενάνδοω] Κοck. 3 p. 173 16 δτ' Χ έμεῖν' ἦρούμεθα Χ: ἐμεῖνα αίρούμεθα 23 Πλάτων] Rep. p. 430 e αὐτόν *: αὐτόν 24. 25 τὸν] τὸν αὐτὸν?

είναι και χείρονα ή κρατείν αμα και κρατείσθαι, Ε μή τρόπου τινά διττοῦ πεφυκότος έκάστου καὶ τὸ μεν χείρον εν εαυτώ το δε βελτιον έχοντος; ούτω γάρ δ μεν τοῦ βελτίονος ὑπηκόφ τῷ χείρονι χρώμενος έγκρατής έαυτοῦ καὶ κρείττων έστίν, ὁ δὲ τῷ ἀκο- 5 λάστω καὶ άλόγω τῆς ψυχῆς ἐπόμενον περιορών καὶ ύπηρετούν τὸ κρείττον ήττων έαυτού καὶ άκρατής λέγεται καὶ παρὰ φύσιν διακείμενος. φύσει γὰρ προσήκει θείον όντα τὸν λογισμὸν ἡγείσθαι καὶ ἄργειν τοῦ ἀλόγου, τοῦ τὴν γένεσιν αὐτόθεν ἔχοντος 10 F έκ τοῦ σώματος· ὁ καὶ συνεξομοιοῦσθαι καὶ κοινωνείν παθών καὶ ἀναπίμπλασθαι πέφυκεν, ἐνδεδυκὸς αὐτῷ καὶ καταμεμιγμένου, ὡς δηλοῦσιν αί ὁρμαὶ πρὸς τὰ σωματικὰ κινούμεναι καὶ ίστάμεναι καὶ σφοδρότητας έν ταϊς τοῦ σώματος μεταβολαϊς καὶ ἀνέ- 15 σεις λαμβάνουσαι. διὸ νέοι μέν καὶ όξεις καὶ ίταμοὶ περί τε τὰς ὀρέξεις διάπυροι καὶ οἰστρώδεις αΐματος πλήθει και θεομότητι, των δε ποεσβυτών ή περί τὸ ἦπαρ ἀρχὴ τοῦ ἐπιθυμητικοῦ κατασβέννυται καὶ γίγνεται μικρά καὶ ἀσθενής ισχύει δὲ μᾶλλον ὁ λό- 20 γος τοῦ παθητικοῦ τῷ σώματι συναπομαραινομένου. τοῦτο δ' ἀμέλει καλ τὰς τῶν θηρίων ἡθοποιεί πρὸς 451 τὰ πάθη φύσεις οὐ γὰρ ὀρθότητι δοξῶν οὐδὲ φαυλότητι δήπου τοῖς μὲν άλκαὶ καὶ δρμαὶ πρὸς τὰ φαινόμενα δεινά παρίστανται, τοῖς δ' άμήχανοι πτοῖαι 25 καλ φόβοι τῆς ψυχῆς άλλ' αί περί τὸ αἶμα καὶ τὸ πνεύμα καὶ τὸ σῶμα δυνάμεις τὰς τῶν παθῶν διαφοράς ποιούσιν, ώσπερ έκ ρίζης του παθητικού τῆς

12 ένδεδυκός] sc. τὸ ἄλογον

σαρλός ἀναβλαστάνοντος και συναναφέροντος τὴν ποιότητα και τὴν κρᾶσιν. τοῦ δ' ἀνθρώπου ταις μὲν παθητικαῖς ὁρμαῖς τὸ σῶμα συμπαθοῦν και συγκινούμενον ἐλέγχουσιν ἀχρότητες ἐρυθήματα τρόμοι Β πηδήσεις καρδίας, διαχύσεις αὖ πάλιν ἐν ἐλπίσιν ἡδονῶν και προσδοκίαις ὅταν δὲ μὴ μετὰ πάθους ἀλλ' αὐτὸ καθ' αὐτὸ κινῆται τὸ διανοητικόν, ἡσυχίαν ἄγει τὸ σῶμα και καθέστηκεν οὕτε κοινωνοῦν οῦτε μετέχον αὐτὸ τῆς ἐνεργείας τοῦ φρονοῦντος, 10 εἰ τοῦ παθητικοῦ μὴ συνεφάπτοιτο μηδὲ συμπαραλαμβάνοι τὸ ἄλογον. ὥστε και τούτῷ δύ' ὄντα και διαφέροντα δηλοῦσθαι ταῖς δυνάμεσιν ἀλλήλων.

12. Καθόλου δὲ τῶν ὅντων αὐτοί τέ φασι καὶ δῆλόν ἐστιν, ὅτι τὰ μὲν ἔξει διοικεῖται τὰ δὲ φύσει τὰ δ' ἀλόγω ψυχῆ, τὰ δὲ καὶ λόγον ἐχούση καὶ διάνοιαν ὧν ὁμοῦ τι πάντων ὁ ἄνθρωπος μετέσχηκε καὶ γέγονεν ἐν πάσαις ταῖς εἰρημέναις διαφοραῖς καὶ γὰρ ἔξει συνέχεται καὶ φύσει τρέφεται καὶ λόγω C χρῆται καὶ διανοία. μέτεστιν οὐν αὐτῷ καὶ τοῦ ἀλόγου, καὶ σύμφυτον ἔχει τὴν τοῦ πάθους ἀρχήν, οὐκ ἐπεισόδιον ἀλλ' ἀναγκαίαν οὐσαν, οὐδ' ἀναιρετέαν παντάπασιν ἀλλὰ θεραπείας καὶ παιδαγωγίας δεομένην. ὅθεν οὐ Θράκιον οὐδὲ Λυκούργειον τοῦ λόγου τὸ ἔργον ἐστί, συνεκκόπτειν καὶ συνδιαφθείτος ρειν τὰ ἀφέλιμα τοῖς βλαβεροξς τοῦ πάθους, ἀλλ' ἡπερ ὁ φυτάλμιος θεὸς καὶ ἡμερίδης, τὸ ἄγριον κολοῦσαι καὶ ἀφελεῖν τὴν ἀμετρίαν, εἶτα τιθασεύειν

² noãou Camerarius: nolou

D και περιίστασθαι το χρήσιμον. ούτε γαρ οίνον οι φορούμενοι το μεθύειν έκχέουσιν ούτε πάθος οι δε- διότες το ταρακτικον άναιρούσιν άλλα κεραννύουσι. και γαρ και βοών και ίππων τα πηδήματα και τους άφηνιασμούς οὐ τας κινήσεις οὐδε τας ένεργείας ε άφαιρούσι και τοις πάθεσι δεδαμασμένοις χρήται και χειροήθεσιν ο λογισμός, οὐκ έκνευρίσας οὐδ έκτεμων παντάπασι τῆς ψυχῆς το ὑπηρετικόν

'ύφ' ἄρμασι γὰρ ἵππος'

ως φησι Πίνδαρος

'έν δ' ἀρότρφ βοῦς'

Ε κάποφ δὲ βουλεύοντα φόνον κύνα χοὴ τλάθυμον ἐξευρεῖν.'

10

δυ πολύ χρησιμώτερα τὰ τῶν παθῶν θρέμματα τῷ λογισμῷ συμπαρόντα καὶ συνεπιτείνοντα ταῖς ἀρε- 15 ταῖς ὁ θυμὸς τῷ ἀνδρεία μέτριος ἔν, ἡ μισοπονηρία τῷ δικαιοσύνη, καὶ ἡ νέμεσις ἐπὶ τοὺς παρ' ἀξίαν εὐτυχοῦντας, ὅταν ἄμ' ἀνοία καὶ ὕβρει φλεγόμενοι τὴν ψυχὴν ἐπισχέσεως δέωνται. φιλίας δὲ φιλοστοργίαν ἢ φιλανθρωπίας ἔλεον ἢ τὸ συγχαίρειν καὶ 20 συναλγεῖν εὐνοίας ἀληθινῆς οὐδὲ βουλόμενος ἄν τις F ἀποσπάσειεν οὐδ' ἀποτήξειεν. εἰ δ' οἱ τὸν ἔρωτα τῷ ἐρωτομανία συνεκβάλλοντες ἁμαρτάνουσιν, οὐδ' οἱ τὴν ἐπιθυμίαν διὰ τὴν φιλαργυρίαν ψέγοντες κατορθοῦσιν ἀλλ' δμοιόν τι πράττουσι τοῖς τὸ τρέ- 25 χειν διὰ τὸ προσπταίειν καὶ τὸ βάλλειν διὰ τὸ ὑπερ-

¹ περιίστασθαι] sanum videtur 10 Πlνδαροs] Bergk. 1 p. 457 18 αμ' ἀνοία νε] cf. Plat. de Legg. p. 716 a 22 ἀποτήξειεν] ἀπορρήξειεν R non opus

βάλλειν ἀναιροῦσι, καὶ πρὸς τὸ ἄδειν τὸ παράπαν διὰ τὸ ἀπάδειν ἀπεχθῶς ἔχουσιν. οἶον γὰρ ἐν φθόγγοις μουσικὴ τὸ ἐμμελὲς οὐκ ἀναιρέσει βαρύτητος καὶ ὀξύτητος, ἐν δὲ σώμασιν ἰατρικὴ τὸ ὑγιεινὸν τοὐ φθορὰ θερμότητος καὶ ψυχρότητος, ἀλλὰ συμμετρίαις καὶ ποσότησι κραθεισῶν ἀπεργάζεται, τοιοῦτον ἐν ψυχῆ τὸ νικῶν, ἐγγενομένης ὑπὸ λόγου ταῖς παθητικαῖς δυνάμεσι καὶ κινήσεσιν ἐπιεικείας καὶ μετριότητος. οἰδοῦντι γὰρ ἔοικε καὶ φλεγμαίνοντι 452 το σώματι τὸ περιαλγοῦν καὶ περιχαρὲς καὶ περίφοβον τῆς ψυχῆς, οὐ τὸ χαῖρον οὐδὲ τὸ λυπούμενον οὐδὲ τὸ φορούμενον. καὶ καλῶς "Ομηρος εἰπών

'τοῦ δ' ἀγαθοῦ οὕτ' ἀφ τφέπεται χοὼς οὕτε τι λίην ταρβεϊ'

15 τὸν φόβον οὐκ ἀφείλεν ἀλλὰ τὸν ἄγαν φόβον, ὅπως ἀνδρεία μὴ ἀπόνοια καὶ θαρραλεότης μὴ θρασύτης γένηται. διὸ καὶ περὶ τὰς ἡδονὰς τὴν ἄγαν ἀφαιρετέον ἐπιθυμίαν καὶ περὶ τὰς ἀμύνας τὴν ἄγαν μισοπονηρίαν οὕτω γὰρ ὁ μὲν οὐκ ἀνάλγητος ἀλλὰ τῶν δὲ παθῶν παντάπασιν ἀναιρεθέντων, εἰ καὶ δυνατόν ἐστιν, ἐν πολλοίς ἀργότερος ὁ λόγος καὶ ἀμβλύτερος, ὥσπερ κυβερνήτης, πνεύματος ἐπιλιπόντος. ταῦτα δ' ἀμέλει καὶ οἱ νομοθέται συνι-

⁷ τὸ νικῶν] τὸ οἰπεῖον W. sed cf. p. 336 b 9 οἰδοῦντι *:
οἰδῶντι. vid. Praefat. p. LXXXIII 10 περίφοβον Turnebus:
περίλοιπον 12 "Ομηρος] N 284 13 οὅτε Homerus: οὐδέ
20 οὐπ] ἀλλ' οὐπ R 21 εἴ γε δυνατόν, ἔσται ἐν πολλοῖς W. sed verba hiant

δόντες έμβάλλουσιν είς τὰς πολιτείας καὶ φιλοτιμίαν καὶ ζῆλον πρὸς ἀλλήλους πρὸς δὲ τοὺς πολεμίους καὶ σάλπιγξι καὶ αὐλοῖς ἐπεγείρουσι καὶ αὕξουσι τὸ δυμοειδὲς καὶ μάχιμον. οὐ γὰρ μόνον ἐν ποιήμασιν, ἢ φησιν ὁ Πλάτων, τὸν τεχνίτην καὶ διηκρι- 5 βωμένον ὁ μουσόληπτος καὶ κατάσχετος ἀποδείκνυσι C γελοῖον, ἀλλὰ καὶ περὶ τὰς μάχας τὸ παθητικὸν καὶ τὸ ἐνθουσιῶδες ἀνυπόστατόν ἐστι καὶ ἀήττητον ὁ καὶ τοὺς θεοὺς "Ομηρος ἐμποιείν φησι τοῖς ἀνθρώποις,

'ως είπων ξμπνευσε μένος μέγα ποιμένι λαών'' 10 καί

ούχ δ γ' ἄνευθε θεοῦ τάδε μαίνεται.'

καθάπες δομημα τῷ λογισμῷ καὶ ὅχημα τὸ πάθος προστιθέντας. αὐτούς γε μὴν τούτους ὁρᾶν ἔστι πολλάκις μὲν ἐπαίνοις τοὺς νέους παρορμῶντας πολ- 15 λάκις δὲ νουθεσίαις κολάζοντας ὧν τῷ μὲν ἔπεται τὸ ἤδεσθαι τῷ δὲ τὸ λυπείσθαι. καὶ γὰρ ἡ νουθεσία καὶ ὁ ψόγος ἐμποιεί μετάνοιαν καὶ αἰσχύνην, ὧν τὸ μὲν λύπη τῷ γένει τὸ δὲ φόβος ἐστί. καὶ D τούτοις μάλιστα χρῶνται πρὸς τὰς ἐπανορθώσεις. ἦ 20 καὶ Διογένης, ἐπαινουμένου Πλάτωνος, 'τί δ' ἐκείσορῶν οὐδένα λελύπηκεν;' οὐ γὰρ οὕτω τὰ μαθήματα φαίη τις ἄν, ὡς ἔλεγε ξενοκράτης, λαβὰς εἶναι φιλοσορίας, ὡς τὰ πάθη τῶν νέων, αἰσχύνην ἐπιθυμίαν 25 μετάνοιαν ἡδονὴν λύπην φιλοτιμίαν ὧν ἐμμελῆ καὶ

⁵ Πλάτων] Ιο. p. 533 a sqq. 9 Όμηφος] Ο 262 12 id. Ε 185

σωτήριον άφην άπτόμενος δ λόγος καλ δ νόμος είς την προσήκουσαν δόδν άνυσίμως καθίστησι τον νέον. ώστε μη κακώς είπειν τον Λάκωνα παιδαγωγόν, δτι ποιήσει τον παίδα τοις καλοις ήδεσθαι καλ άχθεσθαι τοις αίσχροις, οδ μείζον οὐδέν έστιν οὐδὲ κάλλιον άποφηναι τέλος έλευθέρω προσηκούσης παιδείας.

ΠΕΡΙ ΑΟΡΓΗΣΙΑΣ.

ΤΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ.

ΣΤΑΛΑΣ, ΦΟΤΝΔΑΝΟΣ.

1.33

ΣΥΛΛΑΣ. Καλώς μοι δοκούσιν, & Φουνδάνε, ποιείν οι ζωγράφοι διά χρόνου τὰ έργα πρίν ή συντελείν επισκοπούντες. ότι την όψιν αὐτών ἀφιστάντες τη πολλάκις κρίσει ποιούσι καινήν καλ μαλλον άπτομένην τῆς παρὰ μικρὸν διαφορᾶς, ἡν ἀπο- 5 458 κρύπτει τὸ συνεχές καὶ τὸ σύνηθες. ἐπεὶ τοίνυν ούκ έστιν αύτον αύτῷ διὰ χρόνου προσελθείν χωρίς γενόμενον καλ διαστήσαντα τῆς συνεχείας τὴν αἴσθησιν, άλλὰ τοῦτ' ἐστὶ τὸ μάλιστα ποιοῦν ξκαστον αύτοῦ φαυλότερον κριτήν ή έτέρων δεύτερον αν 10 είη τὸ τοὺς φίλους έφορᾶν διὰ χρόνου καὶ παρέχειν δμοίως έκείνοις έαυτόν, ούκ εί γέρων γέγονε ταχύ καὶ τὸ σῶμα βέλτιον ἢ χείρον ἔσχηκεν, ἀλλὰ καὶ τὸν τρόπον καὶ τὸ ἦθος ἐπισκοπεῖν, εἴ τι χρηστὸν δ χρόνος προστέθεικεν ή τῶν φαύλων ἀφήρηκεν. 15 έγω γοῦν ένιαυτῷ μέν ἀφιγμένος είς 'Ρώμην δευ-Β τέρφ, συνών δέ σοι μήνα τουτονί πέμπτον, το μέν έξ ύπαργόντων δι' εὐφυίαν άγαθων επίδοσιν γεγονέναι τοσαύτην καλ αύξησιν οὐ πάνυ θαυμαστον ήγουμαι τὸ δὲ σφοδρὸν έκεινο καὶ διάπυρον πρὸς 20

2 $TA \Pi PO \Sigma \Omega \Pi A - \Phi O TN \Delta A NO \Sigma$] om. mei codd.

δογήν δοῶντί μοι ποᾶον οὕτω καὶ χειρόηθες τῷ λογισμῷ γεγενημένον ἐπέρχεται πρὸς τὸν θυμὸν εἰπεῖν 'Τὰ πόποι, ἡ μάλα δὴ μαλακώτερος.'

αύτη δ' ή μαλακότης ούκ άργίαν οὐδ' ἔκλυσιν, άλλ' ⁵ ώσπεο ή κατειογασμένη γῆ λειότητα καὶ βάθος ένεογον έπὶ τὰς πράξεις ἔσχηκεν ἀντὶ τῆς φορᾶς έκείνης καλ της όξύτητος. διὸ καλ δηλόν έστιν ού παρακμή τινι δι' ήλικίαν το θυμοειδές ούδ' αὐτομάτως άπομαραινόμενον, άλλ' ὑπὸ λόγων τινῶν χρηστῶν θερα- C 10 πευόμενον. καίτοι (τὸ γὰρ ἀληθὲς εἰρήσεται πρὸς σέ) ταῦθ' ἡμιν "Ερως ὁ έταιρος ἀπαγγέλλων υποπτος ήν τὰ μή προσόντα πρέποντα δὲ προσεῖναι τοῖς καλοῖς κάγαθοῖς δι' εὔνοιαν ἐπιμαρτυρεῖν καίπερ, ως οίσθα, οὐδαμῆ πιθανὸς ων τῷ πρὸς χάριν 15 ύφίεσθαι τοῦ δοχοῦντος. ἀλλὰ νῦν ἐκεῖνός τε τῶν ψευδομαρτυριών άφειται, και σύ, της όδοιπορίας σχολήν διδούσης, δίελθ' ήμιν ώσπες Ιατρείαν τινά σεαυτοῦ, ή χρησάμενος ούτως εὐήνιον καὶ ἁπλοῦν καὶ τῷ λόγῳ πρᾶον καὶ ὑπήκοον ἐποιήσω τὸν θυμόν.

20 ΦΟΥΝΔΑΝΟΣ. Είτ' οὐ σκοπεῖς, ὁ προθυμότατε Σύλλα, μὴ καὶ αὐτὸς εὐνοίᾳ καὶ φιλίᾳ τῆ πρὸς ἡμᾶς παρορᾶς τι τῶν ἡμετέρων; "Ερωτι μὲν γὰρ οὐδ' αὐτῷ πολλάκις ἔχουτι κατὰ χώραν ἐν τῆ 'Ομηρικῆ πείση D μένοντα τὸν θυμόν, ἀλλὰ τραχύτερον ὑπὸ μισοπονη25 ρίας, εἰκός ἐστι πραστέρους ἡμᾶς φανῆναι, καθάπερ ἐν διαγραμμάτων μεταβολαῖς νῆταί τινες πρὸς ἑτέρος νήτας τάξιν ὑπάτων λαμβάνουσιν.

3 Hom. X 373 23 κατὰ χώραν] del. Huttenus 'Όμη-ρική] cf. Hom. v 23

ΣΥΔΛ. Οὐδέτερα τούτων ἔστιν, ὁ Φουνδᾶνε ποίει δ' ὡς λέγω, χαριζόμενος ἡμῖν.

2. ΦΟΥΝΔ. Και μην διν γε μεμνήμεθα Μουσωνίου καλών εν έστιν, ὁ Σύλλα, τὸ δείν ἀεὶ θεραπευομένους βιούν τους σώζεσθαι μέλλοντας. οὐ γὰο 5 ώς έλλέβορον, οίμαι, δεί θεραπεύσαντα συνεκφέρειν Ε τῷ νοσήματι τὸν λόγον, ἀλλ' ἐμμένοντα τῆ ψυχῆ συνέχειν τὰς πρίσεις καὶ φυλάσσειν. φαρμάκοις γὰρ ούκ ἔοικεν άλλὰ σιτίοις ύγιεινοῖς ή δύναμις αὐτοῦ, μεθ' ύγιείας έξιν έμποιοῦσα χρηστήν οἶς αν γένηται 10 συνήθης αί δὲ πρὸς ἀκμάζοντα τὰ πάθη καὶ οἰδοῦντα παραινέσεις και νουθεσίαι σχολή μεν ανύτουσι και μόλις, οὐδὲν δὲ τῶν ὀσφραντῶν διαφέρουσιν, ἃ τοὺς έπιληπτικούς έγείροντα καταπίπτοντας οὐκ ἀπαλλάττει τοῦ νοσήματος. δμως δὲ τὰ μὲν ἄλλα καὶ 15 παρ' δυ άκμάζει καιρου άμωσγέπως υπείκει και πα-F οίησι βοηθούντα λόγον έξωθεν είς την ψυχήν, δ δè θυμός ούχ ή φησιν δ Μελάνθιος

'τὰ δεινὰ πράσσει τὰς φρένας μετοικίσας,'
ἀλλ' έξοικίσας τελείως καὶ ἀποκλείσας, ὥσπερ οἱ συν- νο
εμπιπράντες έαυτοὺς ταῖς οἰκίαις, πάντα ταραχῆς
καὶ καπνοῦ καὶ ψόφου μεστὰ ποιεῖ τὰ ἐντός, ὥστε
μήτ' ἰδεῖν μήτ' ἀκοῦσαι τῶν ἀφελούντων. διὸ καὶ
μᾶλλον ἐν χειμῶνι καὶ πελάγει ναῦς ἔρημος ἀναλή454 ψεται κυβερυήτην ἔξωθεν ἢ προσδέξεται λόγον ἀλ- 25
λότριον ἄνθρωπος ἐν θυμῷ καὶ ὀργῆ σαλεύων, ἂν
μὴ παρεσκευασμένον ἔχη τὸν οἰκεῖον λογισμόν. ἀλλ'

10 μεθ' δγιείας *: μετ' εύνοίας 19 Nauck, p. 760

ώσπες οι πολιορχίαν προσδεχόμενοι συνάγουσι χαί παρατίθενται τάπιτήδεια τὰς έξωθεν έλπίδας ἀπεγνωκότες, ούτω μάλιστα δεί τὰ πρός τὸν θυμὸν βοηθήματα πόρρωθεν λαμβάνοντας έκ φιλοσοφίας 5 κατακομίζειν είς την ψυχήν, ώς, δταν δ της χρείας άφίκηται καιρός, μη δαδίως παρεισάγειν δυνησομένους οὐδε γὰρ ἀκούει τῶν έκτὸς ἡ ψυγὴ διὰ τὸν θόρυβον, έὰν μὴ καθάπερ κελευστὴν ἔνδοθεν ἔχη Β τὸν αύτῆς λόγον ὀξέως δεχόμενον καὶ συνιέντα τῶν 10 παραγγελλομένων ξκαστον· ἀκούσασα δὲ τῶν μὲν ήρεμα καλ πράως λεγομένων καταφρονεί, πρός δέ τούς ενισταμένους τραγύτερον έρεθίζεται. καλ γάρ ύπερήφανος και αὐθάδης και όλως ὑφ' έτέρου ὁ θυμός δυσκίνητος ών, ώσπερ όχυρα τυραννίς έξ 15 έαυτης έγειν όφείλει σύνοιχον χαλ συγγενές τὸ καταλύου.

3. Ἡ μὲν οὖν συνέχεια τῆς ὀργῆς καὶ τὸ προσκρούειν πολλάκις ἔξιν έμποιεῖ πονηρὰν τῆ ψυχῆ, ἢν
ὀργιλότητα καλοῦσιν, εἰς ἀκραχολίαν καὶ πικρίαν
καὶ δυσκολίαν τελευτῶσαν, ὅταν ἑλκώδης καὶ μικρόλυπος ὁ θυμὸς γένηται καὶ φιλαίτιος ὑπὸ τῶν τυ- C
χόντων ὡς σίδηρος ἀσθενὴς καὶ λεπτὸς ἀναχαρασσόμενος ἡ δὲ παραχρῆμα ταῖς ὀργαῖς ἐνισταμένη
καὶ πιέζουσα κρίσις οὐ τὸ παρὸν ἰᾶται μόνον, ἀλλὰ
καὶ πρὸς τὸ λοιπὸν εὕτονον ποιεῖ καὶ δυσπαθῆ τὴν
ψυχήν. ἐμοὶ γοῦν συνέβη δὶς ἢ τρὶς ἐνστάντι πρὸς
ὀργὴν τὸ τῶν Θηβαίων παθεῖν, οῦ τὸ πρῶτον ἀσά-

¹³ έτέρου] έτέρων Schellensius

μενοι Λακεδαιμονίους ἀηττήτους είναι δοκοῦντας, οὐδεμίαν ὕστερον ἡττήθησαν ὑπ' αὐτῶν μάχην' φρό
D νημα γὰρ ἔσχον ὡς κρατεῖν ἔστι τῷ λογισμῷ. ἑώρων δ' οὐ μόνον ψυχροῦ κατασκεδαννυμένου λήγουσαν ὀργὴν ὡς 'Αριστοτέλης ἱστόρησεν, ἀλλὰ καὶ φόβου 5 προσαχθέντος ἀποσβεννυμένην' καὶ νή Δία χαρᾶς ἐπιγενομένης ἄφνω καθ' 'Όμηρον 'ἱάνθη' καὶ διεχύθη πολλοῖς ὁ θυμός. ὡστε μοι παρίστατο μὴ παντελῶς ἀβοήθητον εἶναι τοῖς γε βουλομένοις τὸ πάθος. οὐδὲ γὰρ ἀρχὰς ἔχει μεγάλας ἀεὶ καὶ ἰσχυ- 10 ράς, ἀλλὰ καὶ σκῶμμα καὶ παιδιὰ καὶ τὸ γελάσαι τινὰ καὶ τὸ διανεῦσαι καὶ πολλὰ τοιαῦτα πολλοὺς εἰς ὀργὴν καθίστησιν, ώσπερ ἡ 'Ελένη τὴν ἀδελφι- δῆν προσαγορεύσασα

Ε 'παρθένε μακρόν δή μῆκος 'Ηλέκτρα χρόνου,' παρώξυνεν είπεῖν

'όψέ γε φρονείς εὖ, τότε λιποῦσ' αἰσχρῶς δόμους '
καὶ τὸν 'Αλέξανδρον ὁ Καλλισθένης εἰπών, τῆς μεγάλης κύλικος περιφερομένης, 'οὐ βούλομαι πιὼν
'Αλεξάνδρου 'Ασκληπιοῦ δεῖσθαι.'

4. Καθάπες οὖν τὴν φλόγα θριξὶ λαγφαις ἀναπτομένην καὶ θρυαλλίσι καὶ συρφετῷ ὁάδιόν ἐστιν
ἐπισχεῖν ἐὰν δ' ἐπιλάβηται τῶν στερεῶν καὶ βάθος
ἐχόντων, ταχὸ διέφθειρε καὶ συνείλεν 'ὑψηλὸν ἡβάσασα τεκτόνων πόνον' ῶς φησιν Αἰσχύλος οὕτως 25

90

δ τῷ θυμῷ προσέχων ἐν ἀρχῆ καὶ κατὰ μικρὸν ἔκ τινος λαλιᾶς καὶ βωμολοχίας συρφετώδους ὁρῶν καπνίζοντα καὶ διακαόμενον οὐ μεγάλης δεῖται πρα- Ε γματείας, ἀλλὰ πολλάκις αὐτῷ τῷ σιωπῆσαι καὶ κατα- τ μελῆσαι κατέπαυσε. καὶ γὰρ τὸ πῦρ ὁ μὴ παρασχὼν τὸ κην ἔσβεσε, καὶ δργὴν ὁ μὴ θρέψας ἐν ἀρχῆ καὶ μὴ φυσήσας ἑαυτὸν ἐφυλάξατο καὶ καθείλεν. οὐκ ῆρεσκεν οὖν μοι, καίπερ ἄλλα χρήσιμα λέγων καὶ παραινῶν ὁ Ἱερώνυμος, ἐν οἶς οῦ φησι γιγνομένης το ἀλλὰ γεγενημένης καὶ οὕσης αἴσθησιν δργῆς εἶναι διὰ τὸ τάχος. οὐδὲν γὰρ οῦτω τῶν παθῶν συλλεγόμενον καὶ διακινούμενον ἔχει τὴν γένεσιν ἐμφανῆ καὶ τὴν αὕξησιν ὡς δὴ καὶ Ὅμηρος ἐμπείρως δι- 455 δάσκει, λυπηθέντα μὲν εὐθὸς ἐξαίφνης ποιῶν τὸν 15 ᾿Αχιλλέα τοῦ λόγου προσπεσόντος, ἐν οἶς λέγει

'ώς φάτο τον δ' ἄχεος νεφέλη ἐκάλυψε μέλαινα.'

δυμούμενου δε βραδέως τῷ 'Αγαμέμνονι καὶ διὰ λόγων πολλῶν ἐκκαόμενον οῦς εἴ τις ὑφεῖλεν αὐτῶν ἐν ἀρχῆ καὶ διεκώλυσεν, οὐκ ἀν ἔσχεν αὕξησιν ἡ το διαφορὰ τηλικαύτην καὶ μέγεθος. ὅθεν ὁ Σωκράτης ὁσάκις αἴσθοιτο κινουμένου τραχύτερον αὐτοῦ πρός τινα τῶν φίλων,

'ποὸ χείματος ὥστ' ἀνὰ ποντίαν ἄκοαν στελλό- Β μενος'

25 ένεδίδου τε τῆ φωνῆ καὶ διεμειδία τῷ προσώπῷ καὶ

13 Όμηφος Σ 22 18 αὐτῶν] i. e. Agamemnonis et Achillis 23 Bergk. 3 p. 721 χείματος p. 129 a. 503 a: πύματος ἄστ' ἀνὰ paginae eaedem: ᾶς τινα τὸ βλέμμα πραότερον παρείχε, τῷ φέπειν ἐπὶ θάτερα καὶ πρὸς τοὐναντίον ἀντικινείσθαι τῷ πάθει διαφυλάττων ἐαυτὸν ἀπτῶτα καὶ ἀήττητον.

5. Έστι γάρ τις, δ έταιρε, πρώτη καθάπερ τυράννου κατάλυσις τοῦ θυμοῦ, μὴ πειθεσθαι μηδ' 5
ὑπακούειν προστάττοντος αὐτοῦ μέγα βοᾶν καὶ δεινὸν βλέπειν καὶ κόπτειν έαυτόν, ἀλλ' ἡσυχάζειν καὶ
μὴ συνεπιτείνειν ώσπερ νόσημα φιπτασμῷ καὶ διαβοήσει τὸ πάθος. αὶ μὲν γὰρ ἐρωτικαὶ πράξεις, οἶον
C ἐπικωμάσαι καὶ ἄσαι καὶ στεφανῶσαι θύραν, ἔχου- 10
σιν ἁμωσγέπως κουφισμὸν οὐκ ἄχαριν οὐδ' ἄμουσον

'έλθων δ' οὐκ ἐβόησα τίς ἢ τίνος, ἀλλ' ἐφίλησα τὴν φλιήν. εί τοῦτ' ἔστ' ἀδίκημ', ἀδικω.'

αι τε τοις πενθούσιν έφέσεις του ἀποκλαύσαι καλ ἀποδύρασθαι πολύ τι τῆς λύπης ἄμα τῷ δακρύφ 15 συνεξάγουσιν ὁ δὲ θυμὸς ἐκριπίζεται μᾶλλον οἰς πράττουσι καὶ λέγουσιν οἱ ἐν αὐτῷ καθεστῶτες. ἀτρεμεῖν οὖν κράτιστον ἢ φεύγειν καὶ ἀποκρύπτειν καὶ καθορμίζειν ἑαυτὸυ εἰς ἡσυχίαν, ὥσπερ ἐπιληψίας ἀρχομένης συναισθανομένους, ἵνα μὴ πέσωμεν ω μᾶλλον δ' ἐπιπέσωμεν ἐπιπίπτομεν δέ γε τοις φίλοις μάλιστά τε καὶ πλειστάκις. οὐ γὰρ πάντων ἐρῶμεν οὐδὲ πᾶσι φθονοῦμεν οὐδὲ πάντας φοβούμεθα, θυμῷ δ' ἄθικτον οὐδὲν οὐδ' ἀνεπιχείρητον ἀλλ' ὀργιζόμεθα καὶ πολεμίοις καὶ φίλοις καὶ τέκνοις 25 καὶ γονεῦσι καὶ θεοίς νὴ Δία καὶ θηρίοις καὶ ἀψύχοις σκεύεσιν, ὡς δ Θάμυρις

12 Callim. Epigr. 43 19 ξαυτόν] ξαυτούς?

' φηγνὺς χουσόδετον κέρας, φηγνὺς άρμονίαν χορδοτόνου λύρας.'

και δ Πάνδαρος αὐτῷ καταρώμενος, εί μὴ τὰ τόξα καταπρήσειε 'χερσὶ διακλάσσας'. δ δὲ ξέρξης καὶ τῷ ⁵ θαλάττη στίγματα καὶ πληγὰς ἐνέβαλλε καὶ πρὸς τὸ ὄρος ἐξέπεμπεν ἐπιστολάς '''Αθω δαιμόνιε οὐρανό- Ε μηκες, μὴ ποιεῖν ἐν ἐμοῖς ἔργοις λίθους μεγάλους καὶ δυσκατεργάστους· εἰ δὲ μή, τεμὼν δίψω σ' εἰς θάλασσαν.' πολλὰ γάρ ἐστι τοῦ θυμοῦ φοβερά, ¹⁰ πολλὰ δὲ καὶ γελοῖα· διὸ καὶ μισεῖται καὶ καταφρονεῖται μάλιστα τῶν παθῶν. ἀμφότερα δ' ἐσκέφθαι χρήσιμον.

6. Έγὰ γοῦν, εἰ μὲν ὀρθῶς οὐκ οἰδα, ταύτην δὲ τῆς ἰατρείας ἀρχὴν ποιησάμενος, ὥσπερ οἱ Λά
15 κωνες ἐν τοῖς εῖλωσι τὸ μεθύειν οἱόν ἐστι, κατεμάνθανον τὴν ὀργὴν ἐν ἐτέροις. καὶ πρῶτον μέν, ἢ φησιν ἱπποκράτης χαλεπωτάτην εἶναι νόσον ἐν ἢ τοῦ νοσοῦντος ἀνομοιότατον αὐτῷ γίνεται τὸ πρόσ- Ε ωπον, οὕτως ὀρῶν ὑπ' ὀργῆς ἔξισταμένους μάλιστα

20 καὶ μεταβάλλοντας ὅψιν χρόαν βάδισμα φωνήν, οἶον εἰκόνα τοῦ πάθους ἀπεματτόμην ἐμαυτῷ πάνυ δυσχεραίνων, εἰ φοβερὸς οὕτω καὶ παρακεκινηκὸς ὀρῶμαί ποτε τοῖς φίλοις καὶ τῆ γυναικὶ καὶ τοῖς θυγατρίοις, οὐ μόνον ἰδεῖν ἄγριος καὶ ἀσυνήθης ἀλλὰ

25 καὶ φωνὴν ἀπηνῆ καὶ τραχεῖαν ἀφιείς. ὥσπερ ἐτέροις τῶν συνήθων ἐνετύγχανον, οὐκ ἡθος οὐ μορφὴν

¹ Nauck. p. 183 2 ξηγνὺς] ξηγνὺς δ' Herwerdenus 4 cf. Hom. E 216 6 οδρανόμηπες Emperius: οδρανομήπη 14 τῆς ἰατρείας R: τὴν ἰατρείαν 25 ἐτέροις] ἐνίοις W

οὐ λόγου χάριν οὐ τὸ πιθανὸν καὶ προσηνὲς ἐν ὁμι456 λία δυναμένοις ὑπ' ὀργῆς διαφυλάττειν. Γατφ μὲν οὖν Γράκχφ τῷ ἐήτορι καὶ τὸν τρόπον ὄντι χαλεπῷ καὶ περιπαθέστερον λέγοντι διηρμοσμένον ἦν συρίγγιον, ῷ τὴν φωνὴν οἱ ἀρμονικοὶ σχέδην ἐπ' ἀμφό- 5 τερα διὰ τῶν τόνων ἄγουσι· καὶ τοῦτ' ἔχων οἰκέτης αὐτοῦ λέγοντος ὅπισθεν ἐστὼς ἐνεδίδου τόνον ἐπιεικῆ καὶ πρᾶον, ῷ τὴν κραυγὴν ἀνεκαλεῖτο καὶ τὸ τραχὸ καὶ τὸ θυμικὸν ἀφήρει τῆς φωνῆς, ὥσπερ ὁ τῶν βουκόλων

`κηφόπλαστος δτοβεϊ δόναξ άχέτας ύπνοδόταν νόμον'

έπιθέλγων καὶ καθιστὰς τὴν ὀργὴν τοῦ ὁήτορος. ἐμοὶ δ' εἴ τις ἐμμελὴς καὶ κομψὸς ἀκόλουθος ἦν, οὐκ ἄν ἠχθόμην αὐτοῦ προσφέροντος ἐπὶ ταῖς ὀργαῖς 15 Β ἔσοπτρον, ὥσπερ ἐνίοις προσφέρουσι λουσαμένοις ἐπ' οὐδενὶ χρησίμω. τὸ δ' αὐτὸν ἰδεῖν παρὰ φύσιν ἔχοντα καὶ συντεταραγμένον οὐ μικρόν ἐστιν εἰς διαβολὴν τοῦ πάθους. καὶ γὰρ καὶ τὴν ᾿Αθηνῶν λέγουσιν οἱ παίζοντες αὐλοῦσαν ὑπὸ τοῦ σατύρου 20 νουθετεῖσθαι καὶ μὴ προσέχειν.

'ού τοι πρέπει τὸ σχημα τοὺς αὐλοὺς μέθες καὶ θὧπλα λάζευ καὶ γνάθους εὐθημόνει.'

θεασαμένην δε τοῦ προσώπου τὴν ὄψιν έν ποταμφ τινι δυσχερᾶναι καὶ προέσθαι τοὺς αὐλούς· καίτοι 25

⁵ σχέδην Canterus: σχολὴν 11 Aesch. Prom. 575 20 of] of ποιηταί R τοῦ] του? 22 Nauck. p. 911 23 καὶ διάπλα Meinekius: καί δι ὅπλα

παραμυθίαν ή τέχνη τῆς ἀμορφίας ἔχει τὴν εὐμέλειαν. καὶ ὁ Μαρσύας, ὡς ἔοικε, φορβειἄ τινι καὶ περιστομίοις τοῦ πνεύματος τὸ ἡαγδαΐον ἐγκαθεῖρξε C καὶ τοῦ προσώπου κατεκόσμησε καὶ ἀπέκρυψε τὴν 5 ἀνωμαλίαν,

'χουσφ δ' αίγλήεντι συνήρμοσεν άμφιδασείας κόρσας, καί στόμα λάβρον δπισθοδέτοισιν ίμασιν.'

ή δ' δργή φυσώσα και διατείνουσα το πρόσωπον ἀπρεπώς, ετι μαλλον αίσχραν ἀφίησι και ἀτερπή 10 φωνήν

'κινοῦσα τορδάς τὰς ἀκινήτους φρενῶν.'

τὴν μὲν γὰρ θάλασσαν, ὅταν ἐκταραχθεῖσα τοῖς πνεύμασι τὰ βρύα καὶ τὸ φῦκος ἀναβάλλη, καθαίρεσθαι λέγουσιν. ὰ δ' ὁ θυμὸς ἐκβράσσει τῆς ψυχῆς τεριτρεπομένης ἀκόλαστα καὶ πικρὰ καὶ σπερμολόγα D ἡήματα, τοὺς λέγοντας πρώτους καταρρυπαίνει καὶ καταπίμπλησιν ἀδοξίας, ὡς ἀεὶ μὲν ἔχοντας ἐν αὐτοῖς ταῦτα καὶ πλήρεις ὅντας ὑπὸ δὲ τῆς ὀργῆς ἀνακαλυπτομένους. διὸ κουφοτάτου πράγματος, ὡς φησιν ὁ Πλάτων, λόγου βαρυτάτην ζημίαν τίνουσιν, ἐχθροὶ καὶ κακολόγοι καὶ κακοήθεις δοκοῦντες εἶναι.

7. Ταῦτ' οὖν ὁρῶντί μοι καὶ παραφυλάττοντι συμβαίνει τίθεσθαι καὶ διαμνημονεύειν ἐπιεικῶς πρὸς ἐμαυτόν, ὡς ἀγαθὸν μέν ἐστιν ἐν πυρετῷ κρεῖττον δ' ἐν ὀργῆ τὴν γλῶτταν ἀπαλὴν ἔχειν καὶ

³ τοῦ scripsi cum Duebnero: βία (ortum ex φορβειά) τοῦ 6 Simonidi tribuit versus Tzetzes 11 Nauck. p. 907 20 Πλάτων] Legg. p. 717 d

Ε λείαν. ἡ μὲν γὰρ τῶν πυρεττόντων ἐὰν μὴ κατὰ φύσιν ἔχη, σημειόν ἐστι πονηρὸν οὐκ αἴτιον: ἡ δὲ τῶν θυμουμένων τραχεῖα καὶ ρυπαρὰ γενομένη καὶ ρυεῖσα πρὸς λόγους ἀτόπους ἔχθρας ἀνηκέστου δημιουργὸν ὕβριν ἐκφέρει καὶ δυσμενείας ὑπούλου 5 κατήγορον. οὐδὲν γὰρ ὁ ἄκρατος ἀκόλαστον οὕτω καὶ δυσχερές, ὡς ὁ θυμός, ἀναδείκνυσι: κἀκεῖνα μὲν γέλωτι καὶ παιδιᾳ μέλει, ταῦτα δὲ χολῆ κέκραται: καὶ παρὰ πότον μὲν ὁ σιωπῶν ἐπαχθὴς τοῖς συνοῦσι καὶ φορτικός, ἐν ὀργῆ δὲ σεμνότερον οὐδὲν ἡσυ-10 χίας, ὡς ἡ Σαπφὼ παραινεῖ

'σκιδυαμένας έν στήθεσιν όργας πεφύλαχθαι γλώσσαν μαψυλάκαν.'

Ε 8. Οὐ ταῦτα δὲ μόνον ἐπιλογίζεσθαι δίδωσι τὸ προσέχειν αὐτοῖς ἀλισκομένοις ὑπ' ὀργῆς, ἀλλὰ καὶ 15 τὴν ἄλλην τοῦ θυμοῦ κατανοεῖν φύσιν, ὡς οὐκ εὐγενὴς οὐδ' ἀνδρώδης οὐδ' ἔχουσα φρόνημα καὶ μέγεθός ἐστιν, ἀλλὰ δοκεῖ τοῖς πολλοῖς τὸ ταρακτικὸν αὐτοῦ πρακτικὸν καὶ τὸ ἀπειλητικὸν εὐθαρσὲς εἶναι καὶ τὸ ἀπειθὲς ἰσχυρόν. ἔνιοι δὲ καὶ τὴν ἀμότητα κο μεγαλουργίαν καὶ τὸ δυσπαραίτητον εὐτονίαν καὶ μισοπονηρίαν τὸ δύσκολον οὐκ ὀρθῶς τίθενται τὰ 457 γὰρ ἔργα καὶ τὰ κινήματα καὶ τὰ σχήματα μικρότητα πολλὴν καὶ ἀσθένειαν κατηγορεῖ, οὐ μόνον ἐν

⁸ παιδιᾶ μέλει] παιδιᾶ καλ μέλει Madvigius. παιδιαῖς . ἀμέλει? cf. p. 554 d 12 σκιδναμένας — ὄργας Bergk. 3 p. 98: σκιδναμένης — ὀργῆς 13 μαψυλάκαν γλῶσσαν πεφύλαχθαι idem, sed ut poetria πεφύλαχθε aut πεφύλαχθι scripserit 24 οὐ] οὐ γὰρ R

οίς παιδάρια σπαράττουσι καί πρός γύναια διαπικραίνονται καλ κύνας καλ ϊππους καλ ήμιόνους οίονται δείν πολάζειν, ώς Κτησιφών δ παγπρατιαστής άντιλακτίσαι την ημίονον άξιων, άλλα καί περί τας 5 τυραννικάς μιαιφονίας τῷ πικρῷ τὸ μικρόψυχον αὐτων καί τω δρώντι τὸ πεπονθός ένορώμενον έοικε τοῖς δήγμασι τῶν έρπετῶν, ὅταν διακαῆ καὶ περιώδυνα γένηται, την φλεγμονην ἀπερειδομένων σφοδράν τοῖς λελυπηκόσιν. ὡς γὰρ οἴδημα μεγάλης 10 έστιν έν σαρκί πληγής πάθος, ούτως έν ταζς μαλακωτάταις ψυχαζς ή πρός το λυπήσαι ενδοσις έκφερει μείζονα θυμόν από μείζονος ασθενείας. διό καί γυ- Β ναϊκες ανδρών δργιλώτεραι, και νοσούντες ύγιαινόντων και γέροντες άκμαζόντων και κακώς πράτ-15 τοντες εὐτυχούντων δργιλώτατος γάρ δ φιλάργυρος πρός του οίκουόμου, δ γαστρίμαργος πρός του όψοποιον δ ζηλότυπος προς το γύναιον δ κενόδοξος κακώς ακούσας γαλεπώτατοι δ' άγαν φιλοτιμίαν μνώμενοι έν πόλεσιν άνδρες ή στάσιν, άλγος έμ-20 φανές' κατά Πίνδαρον. ούτως έκ τοῦ λυπουμένου μάλιστα της ψυχης καὶ πάσχοντος ἀνίσταται μάλιστα C δι' άσθένειαν δ θυμός, ούχὶ νεύροις, ως τις είπε, τῆς ψυχῆς ἐοικώς, ἀλλ' ἐπιτάμασι καὶ σπάσμασιν ἐν ταϊς άμυντικαϊς δρμαϊς σφοδρότερον έξανισταμένης. 9. Τὰ μὲν οὖν φαῦλα παραδείγματα τὴν θέαν ούκ εὔχαριν άλλ' ἀναγκαίαν μόνον εἶχε τοὺς δ'

⁸ σφοδοὰν] σφόδο' έν R 19 πόλεσιν] πολίεσσιν Ahrensius ἢ στάσιν] ἔστασαν Schneidewinus 20 Πίνδαφον] Bergk. 1 p. 451

ήπίως και λείως όμιλοῦντας όργαις κάλλιστα μέν ἀκούσματα κάλλιστα δὲ θεάματα ποιούμενος, ἄρχομαι καταφρονεῖν τῶν λεγόντων

5

'ἄνδρ' ἠδίκησας 'ἄνδρ' ἀνεκτέον τόδε;'

'βαίνε λάξ, έπλ τραγήλου βαίνε, καλ πέλα χθονί,' D καὶ τάλλα παροξυντικά, δι' ὧν ἔνιοι τὸν θυμὸν έκ τῆς γυναικωνίτιδος εἰς τὴν ἀνδρωνῖτιν οὐκ εὖ μετοικίζουσιν. ή γαρ ανδρεία κατα τάλλα τη δικαιοσύνη συμφερομένη περί μόνης μοι δοκεί διαμάχεσθαι της 10 πραότητος, ώς αὐτῆ μᾶλλον προσηχούσης. ἀνθρώπων μέν γὰο πρατήσαι καὶ χείροσι βελτιόνων ὑπήρξε, τὸ δ' ἐν ψυτῆ στῆσαι κατὰ θυμοῦ τρόπαιον ('ὧ χαλεπον είναι διαμάχεσθαι' φησίν 'Ηράκλειτος' 'δ τι γὰο ἂν θέλη, ψυχῆς ἀνεῖται') μεγάλης ἐστὶ καὶ νι- 15 κητικής ίσχύος, ώσπες νεύρα και τόνους άληθώς έπὶ τὰ πάθη τὰς κρίσεις έχούσης. διὸ καὶ συνάγειν Ε άελ πειοώμαι καλ άναγιγνώσκειν οὐ ταῦτα δή μόνον τὰ τῶν φιλοσόφων, ούς φασι χολὴν οὐκ ἔχειν οί νοῦν οὐκ ἔχοντες, ἀλλὰ μᾶλλον τὰ τῶν βασιλέων 20 καλ τυράννων οίον 'Αντιγόνου το προς τους στρατιώτας τούς παρά την σκηνην λοιδορούντας αὐτὸν ώς ούκ ακούοντα· την βακτηρίαν γαρ υποβαλών έξω 'παπαί' είπεν 'οὐ πορρωτέρω ποι τραπόμενοι κακῶς έρειθ' ήμας; 'Αρκαδίωνος δὲ τοῦ 'Αγαιοῦ τὸν Φίλιπ- 25 πον άει κακῶς λέγοντος και φεύγειν παραινοῦντος

⁴ Nauck. p. 912 6 Bergk. 3 p. 694 πέλα] πίλνα Lobeckius 9 γὰς R: μὲν 14 Ἡςάπλειτος] Bywater. p. 41 20 ούπ R

*

είσοκε τους αφίκηται οι ουκ ίσασι Φίλιππου' εἶτά πως έν Μακεδονία φανέντος, ῷοντο δεῖν οί φίλοι πολάσαι παὶ μὴ περιιδείν δ δὲ Φιλίππος έν- Ε τυγων αὐτῷ φιλανθρώπως καὶ ξένια καὶ δῷρα πέμ-5 ψας έκέλευσεν ύστερον πυνθάνεσθαι, τίνας λόγους άπαγγέλλοι πρός τοὺς Ελληνας : ὡς δὲ πάντες έμαρτύρουν έπαινέτην αὐτοῦ γεγονέναι τὸν ἄνδρα θαυμάσιον, 'έγὰ τοίνυν' ἔφη 'βελτίων ἰατρὸς ὑμῶν.' έν 'Ολυμπίοις δε βλασφημίας περί αὐτοῦ γενομένης 10 καί τινων λεγόντων, ώς οἰμῶξαι προσήκει τοὺς Έλληνας, δτι εὖ πάσχοντες ὑπὸ τοῦ Φιλίππου κακῶς αὐτὸν λέγουσι 'τί οὖν' ἔφη 'ποιήσουσιν, ἂν κακῶς πάθωσι; καλὰ δὲ καὶ Πεισιστράτου τὰ πρὸς Θρασύβουλον καὶ Πορσήνα τὰ πρὸς Μούκιον καὶ 458 15 Μάγα τὰ πρὸς Φιλήμονα· δημοσία γὰρ ὑπ' αὐτοῦ χωμφδηθείς έν θεάτοφ

'παρὰ τοῦ βασιλέως γράμμαθ' ήπει σοι, Μάγα.' 'Μάγα πακόδαιμον, γράμματ' οὐκ ἐπίστασαι·'

λαβών ὑπὸ χειμῶνος εἰς Παραιτόνιον έξενεχθέντα, ποτρατιώτην μεν ἐκέλευσε γυμνῆ τῆ μαχαίρα θιγείν τοῦ τραχήλου μόνον εἶτα κοσμίως ἀπελθείν ἀστραγάλους δὲ καὶ σφαίραν ὡς παιδαρίφ νοῦν οὐκ ἔχοντι προσπέμψας ἀφῆκε. Πτολεμαίος δὲ γραμματικὸν εἰς ἀμαθίαν ἐπισκώπτων ἠρώτησε τίς ὁ τοῦ Πηλέως 25 πατὴρ ἦν κἀκείνος 'ἀν σὸ πρότερον εἴπης' ἔφη 'τίς Β

¹ cf. Hom. 2 122 13 και Πεισιστράτου — Μούπιον] del. Stegmannus 17 Kock. 2 p. 522 18 Μάγας — ἐπίσταται Clericus 20 στρατιώτην Stegmannus: στρατιώτη

δ τοῦ Λάγου·' τὸ δὲ σκῶμμα τῆς δυσγενείας ῆπτετο τοῦ βασιλέως, καὶ πάντες ἡγανάκτησαν ὡς οὐκ ἐπιτήδειον ὅντα φέρειν· καὶ ὁ Πτολεμαΐος 'εἰ μὴ τὸ φέρειν' ἔφη 'σκωπτόμενον, οὐδὲ τὸ σκώπτειν βασιλικόν ἐστιν.' 'Λλέξανδρος δὲ πικρότερος αὐτοῦ γέ- 5 γονεν ἐν τοῖς περὶ Καλλισθένη καὶ Κλεῖτον. ἦ καὶ Πῶρος ἀλοὺς παρεκάλει χρήσασθαι βασιλικῶς αὐτῷ· καὶ πυθομένου 'μή τι πλέον;' 'ἐν τῷ βασιλικῶς' ἔφη 'πάντ' ἔνεστι.' διὸ καὶ τῶν θεῶν τὸν βασιλέα C 'μειλίχιον' 'Αθηναῖοι δέ 'μαιμάκτην' οἶμαι καλοῦσι· 10 τὸ δὲ κολαστικὸν ἐρινυῶδες καὶ δαιμονικόν, οὐ θεῖον οὐδ' ὀλύμπιον.

10. Άσπες οὖν ἐπὶ τοῦ Φιλίππου τις εἶπε κατασκάψαντος "Ολυνθον 'άλλ' οὐκ ἂν ἀνοικίσαι γε πόλιν έκεῖνος δύναιτο τηλικαύτην, ούτως ἔστιν εἰπεῖν 15 πρός τον θυμόν 'άνατρέψαι μεν δύνασαι καί διαφθείραι και καταβαλείν, άναστήσαι δε και σώσαι και φείσασθαι καλ καρτερήσαι πραότητός έστι καλ συγγνώμης καλ μετριοπαθείας, καλ Καμίλλου καλ Με-· τέλλου και 'Αριστείδου και Σωκράτους · τὸ δ' έμφῦναι 20 καὶ δακείν μυρμηκώδες καὶ μυώδες. οὐ μὴν άλλὰ η καί πρός άμυναν άμα σκοπών τον δι' όργης τρόπον άπρακτον εύρίσκω τὰ πολλά, δήγμασι χειλών καλ ποίσεσιν δδόντων καὶ κεναῖς ἐπιδρομαῖς καὶ βλασφημίαις ἀπειλάς ἀνοήτους έχούσαις καταναλισκόμενον, 25 είθ' ώσπερ έν τοις δρόμοις τὰ παιδία τῷ μὴ κρατείν έαυτων προκαταπίπτοντα τοῦ τέλους έφ' δ σπεύδει γελοίως. δθεν οὐ φαύλως δ 'Ρόδιος πρός

14 ανοικίσαι R: οζκίσαι

ύπηρέτην τοῦ 'Ρωμαίων στρατηγοῦ βοώντα καὶ θρασυνόμενον 'οὐ μέλει μοι τί σὸ λέγεις άλλὰ τί τῆνος σιγῆ.' καὶ τὸν Νεοπτόλεμον ὁ Σοφοκλῆς καὶ τὸν Εὐρύπυλον ὁπλίσας

'έκόμπασ' άλοιδόρητα' φησίν

Е

έρρηξάτην ές κύκλα χαλκέων δπλων. τον μεν γάρ σίδηρον ένιοι των βαρβάρων φαρμάσσουσιν, ή δ' άνδρεία χολής ού δεϊται βέβαπται γάρ 10 ύπο τοῦ λόγου το δε θυμικον και μανικον εὐπερίθραυστόν έστι καὶ σαθρόν. ἀφαιροῦσι γοῦν αὐλοῖς τον θυμον οί Λακεδαιμόνιοι των μαχομένων, καλ Μούσαις προ πολέμου θύουσιν δπως ο λόγος έμμένη: καὶ τρεψάμενοι τοὺς πολεμίους οὐ διώκουσιν, άλλ' 15 άνακαλοῦνται τὸν θυμόν. ὅσπερ τὰ σύμμετρα τῶν έγχειριδίων εὐανακόμιστον όντα καὶ ράδιον. ὀργή δε μυρίους προανείλε της άμύνης, ως Κύρον καί Γ Πελοπίδαν του Θηβαΐου. 'Αγαθοκλής δε πράως έφερε λοιδορούμενος ύπὸ τῶν πολιορχουμένων καί τινος 20 είπόντος 'κεραμεῦ, πόθεν ἀποδώσεις τοῖς ξένοις τὸν μισθόν; ἐπιγελάσας αίκα ταύταν έξέλω. καὶ τὸν Αντίγονον άπο τοῦ τείχους τινές είς άμορφίαν έσκωπτον. δ δε πρός αὐτούς και μην έδοκουν εὐπρόσωπος είναι. λαβών δε την πόλιν επίπρασκε τούς σκώ-25 πτοντας, μαρτυράμενος δτι πρός τούς δεσπότας έξει τὸν λόνον, ἂν πάλιν αὐτὸν λοιδορῶσιν. δρῶ δὲ

⁵ Nauck, p. 311 ἐκόμπασ' ἀλοιδόρητα] ἄκομπ' ἀλοιδόρητα τε Badhamus 26 ὁρῶ δὲ — ἡήτορας] om. Duebnerus cum cod. E. fortasse recte

και κυνηγούς σφαλλομένους ύπ' δργης μεγάλα και όήτορας. 'Αριστοτέλης δ' ίστορεί Σατύρου τοὺς φί-459 λους έμφράξαι τὰ ὧτα κηρῷ δίκην ἔχοντος, ὅπως μή συγχέη τὸ ποᾶγμα διὰ θυμὸν ὑπὸ τῶν ἐγθοῶν λοιδορούμενος. αὐτοὺς δ' ήμᾶς οὐ πολλάκις έκφεύγει 5 τὸ κολάσαι πλημμελήσαντα δοῦλον; ἀποδιδράσκουσι γάο τὰς ἀπειλὰς καὶ τοὺς λόγους δείσαντες. ὅπεο οὖν αι τίτθαι πρὸς τὰ παιδία λέγουσι μὴ κλαϊε καλ λήψη, τοῦτο πρός τὸν θυμὸν οὐκ ἀχρήστως λεκτέον 'μή σπεῦδε μηδε βόα μηδ' ἐπείγου, καὶ μᾶλ- 10 λου α θέλεις γενήσεται και βέλτιου.' και γαο παϊδ' ίδων πατήρ έπιχειρούντα τι σιδηρίω διελείν ή τεμεῖν, αὐτὸς λαβὼν τὸ σιδήριον ἐποίησε καὶ τοῦ Β θυμοῦ τὴν τιμωρίαν παρελόμενος αὐτὸς ἀσφαλῶς και άβλαβῶς και ἀφελίμως ἐκόλασε τὸν ἄξιον οὐχ 15 έαυτον ώσπερ ο θυμούμενος αντ' έκείνου πολλάκις.

11. Πάντων δε των παθων έθισμου δεομένων, οίον δαμάζοντος και καταθλούντος άσκήσει τὸ ἄλογον και δυσπειθές, οὐ πρὸς ἄλλο μᾶλλον ἔστιν έγγυμνάσασθαι τοῖς οἰκέταις ἢ πρὸς τὸν θυμόν. οὕτε το γὰρ φθόνος οὕτε φόβος οὕτε φιλοτιμία τις έγγίγνεται πρὸς αὐτούς ὀργαι δε συνεχεῖς πολλὰ ποιοῦσαι προσκρούματα και σφάλματα διὰ τὴν έξουσίαν ώσπερ ἐν ὀλισθηρῷ χωρίω, μηδενὸς ἐνισταμένου μηδε κωιλύοντος, ὑποφέρουσιν. οὐ γὰρ ἔστιν ἀναμάρτητον ες

¹ πυνηγούς] συνηγόρους Kaltwasserus. aliud latet
2 'Λριστοτέλης] Probl. 3, 27 Σατύρου] Σατύρου τοῦ Σαμίου
Stob. 20, 58 6 πλημμελήσαντας δούλους R 14 παρελόμενος] add. δ λόγος Stegmannus. itaque Amyotus 25 ὑποφέρουσιν R: ὑποφέρουσαι

έν πάθει τὸ άνυπεύθυνον κατασχείν, μὴ πολλή τὴν έξουσίαν έμπεριλαβόντα πραότητι μηδε πολλάς ύπομείναντα φωνάς γυναικός καὶ φίλων έγκαλούντων άτονίαν και δαθυμίαν. οίς μάλιστα παρωξυνόμην 5 καὶ αὐτὸς ἐπὶ τοὺς οἰκέτας ὡς τῷ μὴ κολάζεσθαι διαφθειρομένους. όψε μέντοι συνείδον, ότι πρώτον μεν έκείνους άνεξικακία χείρονας ποιείν βέλτιόν έστιν η πικρία και θυμφ διαστρέφειν έαυτον είς έτέρων έπανόρθωσιν έπειτα πολλούς όρων αὐτῷ τῷ μή 10 κολάζεσθαι πολλάκις αίδουμένους κακούς είναι καί μεταβολής ἀρχὴν τὴν συγγνώμην μᾶλλον ἢ τὴν τιμωρίαν λαμβάνοντας, καὶ νὴ Δία δουλεύοντας έτέροις από νεύματος και σιωπή και προθυμότερον ή D μετά πληγών και στιγμάτων έτέροις, έπειθόμην ήγε-15 μονικώτερον είναι τοῦ θυμοῦ τὸν λογισμόν. οὐ γάρ, ώς δ ποιητής είπεν

' ίνα γὰρ δέος, ἔνθα καὶ αίδώς.'

άλλὰ τοὐναντίον αἰδουμένοις ὁ σωφρονίζων έγγίγνεται φόβος. ἡ δὲ συνεχής πληγή καὶ ἀπαραίτητος ο οὐ μετάνοιαν έμποιεῖ τοῦ κακουργεῖν ἀλλὰ τοῦ λανθάνειν πρόνοιαν μᾶλλον. τρίτον ἀεὶ μνημονεύων καὶ διανοούμενος πρὸς έμαυτόν, ὡς οὕθ' ὁ τοξεύειν ἡμᾶς διδάξας ἐκώλυσε βάλλειν ἀλλὰ μὴ διαμαρτάνειν, οὕτε τῷ κολάζειν ἐμποδὼν ἔσται τὸ διδάσκειν εὐκαίρως τοῦτο ποιεῖν καὶ μετρίως καὶ ὡφελίμως Ε καὶ πρεπόντως πειρῶμαι τὴν ὀργὴν ἀφαιρεῖν μά-

¹⁷ cf. Lorenz. Epich. fr. 58 23 ἐκώλυσε] ἐκέλευσε? 26 ποεπόντως πειφωμαι, την όργην ἀφαιφων Madvigius

λιστα τῷ μὴ παραιρεῖσθαι τῶν κολαζομένων τὴν δικαιολογίαν άλλ' άκούειν. δ τε γάο χούνος έμποιεί τῷ πάθει διατριβὴν καὶ μέλλησιν ἐκλύουσαν ή τε κρίσις ευρίσκει καλ τρόπου πρέπουτα καλ μέγεθος άρμόττον κολάσεως. έτι δ' ούχ ύπολείπεται πρόφα- 5 σις τῶ διδόντι δίκην ἀντιτείνειν πρὸς τὴν ἐπανόρθωσιν, αν μη κατ' δργην άλλ' έξελεγηθείς κολάζηται. τό τ' αζογιστον οὐ πρόσεστι, φαίνεσθαι δικαιότερα τοῦ δεσπότου λένοντα τὸν οἰκέτην. ὥσπερ οὖν δ F Φωκίων μετά την 'Αλεξάνδρου τελευτην ούκ έων 10 προεξανίστασθαι τοὺς 'Αθηναίους οὐδὲ ταγὺ πιστεύειν, 'εί σήμερον' είπεν 'άνδρες 'Αθηναίοι τέθνηκε, καλ αύριον έσται καλ είς τρίτην τεθνηκώς. ' ούτως οίμαι δείν ύποβάλλειν έαυτφ τὸν σπεύδοντα δι' όργην έπι την τιμωρίαν, εί σημερον ούτος ηδίκηκε, 15 καὶ αύριον έσται καὶ είς τρίτην ήδικηκώς. ' καὶ δεινον οὐδέν, εί δώσει δίκην βράδιον, άλλ' εί ταχὸ παθων άει φανείται μη άδικων. δπερ ήδη συμβέβηκε πολλάκις. τίς γὰρ ἡμῶν οῦτω δεινός έστιν, ώστε 460 μαστιγούν καὶ κολάζειν δούλον, δτι πέμπτην ἢ δε- 20 κάτην ημέραν προσέκαυσε τούψον η κατέβαλε την τράπεζαν ή βράδιον ύπήκουσε; καὶ μὴν ταῦτ' έστὶν έφ' οίς εύθυς γενομένοις και προσφάτοις ούσι ταραττόμεθα και πικρώς και απαραιτήτως έχομεν, ώς γαρ δι' δμίχλης τὰ σώματα, καὶ δι' δργῆς τὰ πράγματα 25 μείζονα φαίνεται. διὸ δεί ταχὸ συμμνημονεύειν τῶν δμοίων, καλ τοῦ πάθους έξωθεν όντας άνυπόπτως,

¹⁸ άεὶ φανείται] άναφανείται Madvigius. είτα φανείται? 27 ὄντας Benselerus: ὄντα

αν καθαρφ τφ λογισμφ και καθεστωτι φαίνηται μοχθηρόν, έπιστραφήναι, καὶ μὴ προέσθαι τότε μηδ' Β άφείναι την κόλασιν ώσπερ σιτίον άνορέκτους γεγονότας. οὐδὲν γὰρ οὕτως αἴτιόν ἐστι τοῦ παρούσης 5 δργής κολάζειν, ώς το παυσαμένης μή κολάζειν άλλ' έκλελύσθαι, καὶ ταὐτὸ πεπουθέναι τοῖς ἀργοῖς κωπηλάταις, οδ γαλήνης δομούσιν είτα κινδυνεύουσιν άνέμφ πλέοντες. καὶ γὰρ ἡμεῖς τοῦ λογισμοῦ κατεγνωκότες άτονίαν καὶ μαλακίαν έν τῷ κολάζειν, 10 σπεύδομεν παρόντι τῷ θυμῷ καθάπερ πνεύματι παραβόλως. τροφή μέν γάρ δ πεινών κατά φύσιν γρηται τιμωρία δ' δ μη πεινών μηδε διψών αὐτης, μηδ' ώσπερ δψου πρός το κολάσαι τοῦ θυμοῦ δεόμενος, άλλ' δταν πορρωτάτω τοῦ δρέγεσθαι γένη- C 15 ται προσάγων τὸν λογισμὸν ἀναγκαίως. οὐ γάρ, ὡς 'Αριστοτέλης ίστορεί κατ' αὐτὸν ἐν Τυρρηνία μαστιγοῦσθαι τοὺς οἰκέτας πρὸς αὐλόν, οὕτω πρὸς ἡδονην δεί καθάπερ απολαύσματος δρέξει της τιμωρίας έμφορεζοθαι και γαίρειν κολάζοντας είτα μετανοείν. ν ων το μεν θηριώδες το δε γυναικώδες άλλα καί λύπης και ήδονης γωρίς έν τῷ τοῦ λογισμοῦ γρόνω την δίκην κομίζεσθαι μη ύπολείποντας τῷ θυμῷ πρόφασιν.

12. Αθτη μεν οὖν Ισως οὐκ ὀργῆς ἰατρεία φανείται, διάκρουσις δε καὶ φυλακὴ τῶν ἐν ὀργῆ τινος τὰμαρτημάτων. καίτοι καὶ σπληνὸς οἰδημα σύμπτωμα D μέν ἐστι πυρετοῦ πραϋνόμενον δε κουφίζει τὸν

^{16 &#}x27;Λοιστοτέλης] Fragm. 608 22 πομίζεσθαι R: πολάξεσθαι ὑπολείποντας *: ὑπολείποντα

πυρετόν, ῶς φησιν Ἱερώνυμος. ἀλλ' αὐτῆς γε τῆς ὀργῆς ἀναθεωρῶν τὴν γένεσιν ἄλλους ὑπ' ἄλλων αἰτιῶν ἐμπίπτοντας εἰς αὐτὴν ἑώρων, οἶς ἐπιεικῶς ἄπασι δόξα τοῦ καταφρονεῖσθαι καὶ ἀμελεῖσθαι παραγίγνεται. διὸ καὶ τοῖς παραιτουμένοις ὀργὴν δεῖ 5 βοηθεῖν πορρωτάτω τὴν πρᾶξιν ὀλιγωρίας ἀπάγοντας καὶ θρασύτητος, εἰς ἄγνοιαν ἢ ἀνάγκην ἢ πάθος ἢ δυστυχίαν τιθεμένους ὡς Σοφοκλῆς

Ε 'άλλ' οὐ γάρ, ὧ "ναξ, οὐδ' δς ἂν βλάστη μένει νοῦς τοῖς κακῶς πράξασιν, ἀλλ' εξίσταται.' 10 καὶ τῆς Βρισηΐδος τὴν ἀφαίρεσιν εἰς τὴν "Ατην ἀναφέρων δ 'Αγαμέμνων, ὅμως

'ἄψ ἐθέλει ἀρέσαι, δόμεναι τ' ἀπερείσι' ἄποινα.'

και γὰρ τὸ δεϊσθαι τοῦ μὴ καταφρονοῦντός ἐστι,

και ταπεινὸς φανεὶς ὁ ἀδικήσας ἔλυσε τὴν τῆς ὀλι- 15

γωρίας δόξαν. οὐ δεῖ δὲ ταῦτα περιμένειν τὸν ὀργι
ξόμενον, ἀλλὰ τὸ τοῦ Διογένους 'οὖτοί σου κατα
γελῶσιν ὡ Διόγενες.' 'ἐγὰ δ' οὐ καταγελῶμαι' λαμ
F βάνειν ἐν ἑαυτῷ, καὶ καταφρονεῖσθαι μὴ νομίζειν

ἀλλὰ μᾶλλον ἐκείνου καταφρονεῖν, ὡς δι' ἀσθένειαν το

ἢ πλημμέλειαν ἢ προπέτειαν ἢ ὁρθυμίαν ἢ ἀνελευ
θερίαν ἢ γῆρας ἢ νεότητα πλημμελοῦντος. οἰκέταις

δὲ καὶ φίλοις ἀφετέον τὸ τοιοῦτο παντάπασιν. οὐ

γὰρ ὡς ἀδυνάτων οὐδ' ὡς ἀπράκτων, ἀλλὰ δι' ἐπιεί
κειαν ἢ δι' εὔνοιαν οἱ μὲν ὡς χρηστῶν οἱ δ' ὡς 25

φιλούντων καταφρονοῦσι νυνὶ δ' οὐ μόνον πρὸς

⁷ άγνοιαν R: ἄνοιαν 8 Σοφοπλῆς] Antig. 568 13 Hom. 21 ἢ πλημμέλειαν] del. Stegmannus

γυναϊκα καὶ δούλους καὶ φίλους ὡς καταφρονούμενοι τραχέως ἔχομεν, ἀλλὰ καὶ πανδοκεῦσι καὶ
ναύταις καὶ ὀρεωκόμοις μεθύουσι πολλάκις ὑπ' ὀργῆς συμπίπτομεν οἰόμενοι καταφρονεἴσθαι, καὶ κυ5 σὶν ὑλακτοῦσι καὶ ὄνοις ἐμβάλλουσι χαλεπαίνομεν 461
ὡς ἐκεῖνος ὁ βουλόμενος τύπτειν τὸν ὀνηλάτην, εἶτ'
ἀνακραγόντος ὅτι ''Αθηναῖός είμι,' 'σὸ δὲ μὲν οὐκ
εἶ 'Αθηναῖος' τὸν ὄνον λέγων ἔτυπτε καὶ πολλὰς
ἐνεφόρει πληγάς.

10 13. Καὶ μὴν τάς γε συνεχείς καὶ πυκνὰς καὶ κατὰ μικρὸν ἐν τῆ ψυχῆ συλλεγομένας ὀργὰς μάλιστα φιλαυτία καὶ δυσκολία μετὰ τρυφῆς καὶ μαλακίας οἶον σμῆνος ἢ σφηκιὰν ἡμῖν ἐντίκτουσι. διὸ μείζον οὐδὲν εὐκολίας καὶ ἀφελείας ἐφόδιον εἰς πραότητα 15 πρὸς οἰκέτας καὶ γυναϊκα καὶ φίλους τῷ δυναμένῷ συμφέρεσθαι τοῖς παροῦσι καὶ μὴ δεομένῷ πολλῶν καὶ περιττῶν.

'δ δ' οὕτ' ἄγαν ὀπτοισιν οὕθ' έφθοις ἄγαν, οὕθ' ἦττον οὕτε μᾶλλον οὕτε διὰ μέσου ἠοτυμένοισι χαίρων ὥστ' ἐπαινέσαι,'

χιόνος δὲ μὴ παρούσης οὐκ ἂν πιών, οὐδ' ἄρτον ἔξ ἀγορᾶς φαγὼν οὐδ' ὅψου γευσάμενος ἐν λιτοῖς ἢ κεραμεοῖς σκεύεσιν, οὐδὲ κοιμηθεὶς ἐπὶ στρωμνῆς μὴ οἰδούσης μηδ' ὥσπερ θαλάττης διὰ βάθους κεκι25 νημένης, δάβδοις δὲ καὶ πληγαῖς τοὺς περὶ τράπεζαν ὑπηρέτας ἐπιταχύνων μετὰ δρόμου καὶ βοῆς καὶ

7 δὲ μὲν] γε μὴν? 18 Kock. 3 p. 472 19 οὔτε διὰ] οὐδὲ διὰ? 21 οὐδ' Stegmannus: οὔτε 24 διὰ] ἐκ Abreschius C τας, άσθενεί και φιλαιτίφ και μεμψιμοίοφ δουλεύων διαίτη, καθάπες ὑπὸ βηχὸς ἐνδελεχοῦς προσκρουμάτων πολλῶν ἔλαθεν ἔλκώδη και καταρροϊκὴν διάθεσιν περί τὸ θυμοειδὲς ἀπεργασάμενος. ἐθιστέον το οὖν τὸ σῶμα δι' εὐτελείας πρὸς εὐκολίαν αὕταρκες ἑαυτῷ γιγνόμενον οί γὰς όλίγων δεόμενοι πολλῶν ἀποτυγχάνουσι. και δεινὸν οὐδὲν ἀρξαμένους ἀπὸ τῆς τροφῆς σιωπῆ χρήσασθαι τοῖς παρατυγχάνουσι, και μὴ πολλὰ χολουμένους και δυσκολαίνον 10 τος ἀτερπέστατον ὅψον ἐμβαλείν ἑαυτοῖς και φίλοις τὴν ὀργήν

'δόρπου δ' οὐκ ἄν πως ἀχαρίστερον ἄλλο γένοιτο'
διὰ πρόσκαυσιν ἢ καπνὸν ἢ ἀλῶν ἔνδειαν ἢ ψυχρό
D τερον ἄρτον οἰκετῶν τυπτομένων καὶ λοιδορουμένης 15
γυναικός. 'Αρκεσιλάου δὲ μετὰ ξένων τινῶν ἐστιῶντος τοὺς φίλους παρετέθη τὸ δεῖπνον, ἄρτοι δ' οὐκ
ἤσαν ἀμελησάντων πρίασθαι τῶν παίδων. ἐφ' ὧ τίς
οὐκ ἀν ἡμῶν διέστησε τοὺς τοίχους κεκραγώς; δ δὲ
μειδιάσας 'οἰόν ἐστιν' ἔφη 'τὸ συμποτικὸν εἶναι τὸν 20
φοφόν.' τοῦ δὲ Σωκράτους ἐκ παλαίστρας παραλαβίντος τὸν Εὐθύδημον, ἡ Ξανθίππη μετ' ὀργῆς
ἔπιστᾶσα καὶ λοιδορηθεῖσα τέλος ἀνέτρεψε τὴν τράΕ πεζαν, δ δ' Εὐθύδημος ἐξαναστὰς ἀπήει περίλυπος γενόμενος καὶ δ Σωκράτης 'παρὰ σοὶ δ' ' εἶπεν 25

³ προσπρουμάτων Salmasius: ἢ προσπρουσμάτων 8 άφξαμένους R: ἀρξάμενον 10 πολλὰ χολουμένους] πόλλ' ἀχθομένους? cf. p. 468 e; sed nunc praefero vulgatam 13 Hom. v 392

'οὐ πρώην ὄρνις τις είσπτᾶσα ταὐτὸ τοῦτ' ἐποίησεν, ήμεις δ' οὐκ ήγανακτήσαμεν'; δεί γὰρ σὺν εὐκολία και γέλωτι και φιλοφροσύνη τούς φίλους δέχεσθαι, μή τὰς ὀφοῦς συνάγοντας μηδὲ φρίκην καὶ τρόμον 5 έμβάλλοντας τοις ύπηρετοῦσιν. έδιστέον δε καί σκεύεσιν εὐκόλως δμιλείν απασι καλ μή τῷδε μᾶλλον ή τώδε χρήσθαι καθάπερ ένιοι πολλών παρόντων εν έξελόμενοι κανθάριον, ως Μάριον Ιστορούσιν, η φυτόν ούκ αν έτέρω πίσιεν. ούτω δε και πρός 10 ληκύθους έχουσιν καὶ πρὸς στλεγγίδας, άγαπῶντες έκ πασών μίαν είθ' όταν συντριβή τι τούτων ή F άπόληται, βαρέως φέρουσι και κολάζουσι. άφεκτέον οὖν τῷ πρὸς ὀργὴν φαύλως ἔχοντι τῶν σπανίων καλ περιττών, οξον έκπωμάτων καλ σφραγίδων καλ 15 λίθων πολυτελών. έξίστησι γὰο ἀπολλύμενα μᾶλλον των εύπορίστων καὶ συνήθων. διὸ καὶ τοῦ Νέρωνος ் δατάγωνόν τινα σκηνήν ύπερφυες κάλλει καλ πολυτελεία θέαμα κατασκευάσαντος, 'ἤλεγξας' ἔφη ὁ Σενέκας 'πένητα σεαυτόν' έὰν γὰο ταύτην ἀπολέσης, 20 έτέραν οὐ κτήση τοιαύτην.' καὶ μέντοι καὶ συνέ-462 πεσε τοῦ πλοίου καταδύντος ἀπολέσθαι τὴν σκηνήν. δ δε Νέρων αναμνησθείς τοῦ Σενέκα μετριώτερον ηνεγκεν. η δε πρός τὰ πράγματ' εὐκολία καὶ πρός οίκετας ευχολον ποιεί και πράον· εί δε πρός οίκε-25 τας, δήλον δτι και πρός φίλους και πρός άρχομένους. δρώμεν δε και δούλους νεωνήτους περί τοῦ πριαμένου πυνθανομένους, ούκ εί δεισιδαίμων ούδ' εί φθονερός άλλ' εί θυμώδης καὶ όλως σύν όργη μηδε σωφροσύνην άνδρας γυναικών μηδ' έρωτα γυΒ ναϊκας ἀνδοῶν ὑπομένειν δυναμένας μηδε συνήθειαν ἀλλήλων φίλους. οὕτως οὕτε γάμος οὕτε φιλία
μετ' ὀργῆς ἀνεκτόν, ἀλλὰ χωρὶς ὀργῆς καὶ μέθη
κοῦφόν ἐστιν· ὁ γὰρ τοῦ θεοῦ νάρθηξ ἰκανὸς κολαστὴς τοῦ μεθύοντος, ἀν μὴ προσγενόμενος ὁ θυ- 5
μὸς ὡμηστὴν καὶ μαινόλην ἀντὶ λυαίου καὶ χορείου
ποιήση τὸν ἄκρατον. καὶ τὴν μανίαν αὐτὴν καθ'
αὐτὴν ἡ ᾿Αντίκυρα θεραπεύει, μιχθείσα δ' ὀργῆ τραγφδίας ποιεί καὶ μύθους.

14. Δεί δὲ μήτε παίζοντας αὐτῆ διδόναι τόπον, 10
ἔχθοαν γὰο ἐπάγει τῆ φιλοφοσούνη μήτε κοινολογουμένους, φιλονεικίαν γὰο ἐκ φιλολογίας ἀπεργάξεται μήτε δικάζοντας, ὕβριν γὰο τῆ ἐξουσία προσC τίθησι μήτε παιδεύοντας, ἀθυμίαν γὰο ἐμποιεί καὶ
μισολογίαν μήτ' εὐτυχοῦντας, αὕξει γὰο τὸν φθό- 15
νον μήτε δυστυχοῦντας, ἀφαιρεί γὰο τὸν ἔλεον,
ὅταν δυσκολαίνωσι καὶ μάχωνται τοίς συναχθομένοις '
ὡς ὁ Πρίαμος

έξορετε, λωβητήρες, έλεγχέες ού νυ καλ ύμιν έστι γόος, ότι μ' ήλθετε κηδήσοντες;'

ή δ' εὐκολία τοῖς μὲν βοηθεῖ τὰ δ' ἐπικοσμεῖ τὰ δὲ συνηδύνει, περιγίγνεται δὲ τῆ πραότητι καὶ θυμοῦ καὶ δυσκολίας ἀπάσης ὅσπερ Εὐκλείδης, τοῦ ἀδελφοῦ πρὸς αὐτὸν ἐκ διαφορᾶς εἰπόντος 'ἀπολοίμην, εἰ μή σε τιμωρησαίμην' ' ἐγὰ δέ' φήσας 'ἀπολοί- 25 D μην, εἰ μή σε πείσαιμι' διέτρεψε παραχρῆμα καὶ μετέθηκε. Πολέμων δέ, λοιδοροῦντος αὐτὸν ἀνθρώ-

19 Hom. A 239 20 έστι] οίκοι ένεστι Homerus

που φιλολίθου καὶ περὶ σφραγίδια πολυτελῆ νοσοῦντος, ἀπεκρίνατο μὲν οὐδὲν τῶν σφραγιδίων δ' ἐνὶ προσεῖχε τὸν νοῦν καὶ κατεμάνθανεν 'ἡσθεὶς οὖν ὁ ἄνθρωπος 'μὴ οὕτως' εἶπεν 'ὧ Πολέμων, ἀλλ' ὑπ' ταὐγὰς θεῶ, καὶ πολύ σοι βέλτιον φανεῖται.' ὁ δ' Αρίστιππος, ὀργῆς αὐτῷ πρὸς Αἰσχίνην γενομένης καί τινος εἰπόντος 'ὧ 'Αρίστιππε, ποῦ ὑμῶν ἡ φιλία;' 'καθεύδει' φησίν 'ἐγὼ δ' αὐτὴν ἐγερῶ·' καὶ τῷ Αἰσχίνη προσελθὼν εἶπεν 'οὕτω σοι δοκῶ παντάτος πασιν ἀτυχής τις εἶναι καὶ ἀνήκεστος, ὧστε μὴ νουθεσίας τυχεῖν;' ὁ δ' Αἰσχίνης 'οὐδέν' ἔφη 'θαυ-Ε μαστόν, εἰ πρὸς πάντα μου τῆ φύσει διαφέρων κάνταῦθα τὸ δέον πρότερος συνεῖδες.'

`καλ γὰρ κάπρον φριξαύχεν' οὐ μόνον γυνή, παῖς δ' ἄν νεογνὸς χειρλ προσκνήθων νέα κλίναι παλαιστοῦ παντὸς εὐμαρέστερον.'

άλλ' ήμεῖς ἀγριαίνοντα τιθασεύομεν ζῷα καὶ πραῦνομεν, λυκιδεῖς καὶ σκύμνους λεόντων ἐν ταῖς ἀγκάλαις περιφέροντες, εἶτα τέκνα καὶ φίλους καὶ συνή- Ε

πο θεις ἐκβάλλομεν ὑπ' ὀργῆς οἰκέταις δὲ καὶ πολίταις
τὸν θυμὸν ὅσπερ θηρίον ἐφίεμεν οὐ καλῶς ὑποκοριζόμενοι μισοπονηρίαν, ἀλλ' ὥσπερ, οἶμαι, τῶν
ἄλλων παθῶν τῆς ψυχῆς καὶ νοσημάτων τὸ μὲν
πρόνοιαν τὸ δ' ἐλευθεριότητα τὸ δ' εὐσέβειαν καλοῦντες οὐδενὸς ἀπαλλαγῆναι δυνάμεθα.

15. Καίτοι, καθάπες δ Ζήνων έλεγε το σπέςμα σύμμιγμα και κέςασμα των της ψυχης δυνάμεων

¹⁴ Nauck. p. 912 16 nlivoi idem 22 dll'] del. R

ύπάρχειν ἀπεσπασμένον, ούτως ἔοικε τῶν παθῶν 468 πανσπερμία τις ὁ θυμὸς εἶναι καὶ γὰρ λύπης ἀπέσπασται καὶ ἡδονῆς καὶ ὕβρεως καὶ φθόνου μὲν ἔχει τὴν ἐπιχαιρεκακίαν, φθόνου δὲ καὶ χείρων ἐστίν ἀγωνίζεται γὰρ οὐχὶ μὴ παθεῖν αὐτὸς ἀλλὰ παθεῖν 5 κακῶς ἐπιτρίψας ἔτερον ἐπιθυμίας δ' αὐτῷ τὸ ἀτερπέστατον ἐμπέφυκεν, εἶ γε δὴ τοῦ λυπεῖν ἔτερον ὄρεξίς ἐστι. διὸ τῶν μὲν ἀσώτων ταῖς οἰκίαις προσιόντες αὐλητρίδος ἀκούομεν ἐωθινῆς, καί 'πηλόν' ὡς τις εἶπεν 'οἴνου καὶ σπαράγματα στεφάνων' καὶ κραι- 10 παλῶντας ὁρῶμεν ἐπὶ θύραις ἀκολούθους τὰ δὲ τῶν πικρῶν ἐκκαλύμματα καὶ δυσκόλων ἐν τοῖς Βπροσώποις τῶν οἰκετῶν ὄψει καὶ τοῖς στίγμασι καὶ ταῖς πέδαις.

'άεὶ δ' ἀοιδῶν μοῦνος ἐν στέγαις' ὀργίλου ἀνδρός

15

'κωκυτός έμπέπτωκε,'

μαστιγουμένων ένδον οίκονόμων και στοεβλουμένων θεραπαινίδων, ώστε τοῦ θυμοῦ τὰς λύπας ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις καὶ ταῖς ἡδοναῖς οίκτίρειν ὁρῶντας.

16. Οὐ μὴν ἀλλ' ὅσοις γε συμβαίνει διὰ μισοπονηρίαν ἀληθῶς ἁλίσκεσθαι πολλάκις ὑπ' ὀργῆς,
τὸ ἄγαν ἀφαιρετέον αὐτῆς καὶ τὸ ἄκρατον ᾶμα τῆ
σφοδρῷ πίστει περὶ τῶν συνόντων. αὕτη γὰρ αὕξει
μάλιστα τῶν αἰτιῶν τὸν θυμόν, ὅταν ἢ χρηστὸς 25
ὑποληφθεὶς ἀναφανῆ μοχθηρὸς ἢ φιλεῖν δόξας ἐν

² malim ἀπέσπασταί τι 15 Nauck. p. 913 16 ἀνδοὸς ὁργίλου Benselerus 26 ὁποληφθείς τις?

οισθα δήπουθεν ήλίκαις φοπαϊς φέρεται προς εύνοιαν ανθρώπων και πίστιν. Θσπες ούν οι κατά κενοῦ βαίνοντες, δοφ μᾶλλον έπερείδω τῷ φιλεῖν έμαυτόν, ε άμαρτάνω μᾶλλον και σφαλλόμενος ἀνιῶμαι και τοῦ μὲν φιλεῖν ἀπαρύσαι τὸ ἐμπαθὲς ἄγαν και πρόθυμον οὐκ ἀν ἔτι δυνηθείην τοῦ δὲ πιστεύειν σφόδρα χρησαίμην ὰν ἴσως χαλινῷ τῷ Πλάτωνος εὐλαβεία. και γὰρ Ἑλίκωνα τὸν μαθηματικὸν οὕτως ἐπαινεῖν φησιν, ὡς φύσει εὐμετάβολον ζῷον, και τοὺς τεθραμ- D μένους ἐν τῷ πόλει καλῶς δεδιέναι, μὴ ἄνθρωποι και σπέρματα ἀνθρώπων ὅντες ἐκφήνωσί που τῆς φύσεως τὴν ἀσθένειαν. ὁ δὲ Σοφοκλῆς λέγων ὅτι

'τὰ πλεῖστα φωρῶν αἰσχρὰ φωράσεις βροτῶν'

15 ἄγαν ἔοικεν ἡμῖν ἐπεμβαίνειν καὶ κολούειν. οὐ μὴν ἀλλὰ τὸ δύσκολον τοῦτο τῆς κρίσεως καὶ φιλαίτιον εὐκολωτέρους ποιεῖ ταῖς ὀργαῖς ἐκστατικὸν γάρ ἐστι τὸ ἄφνω καὶ ἀπροσδόκητον δεῖ δ', ὡς που καὶ Παναίτιος ἔφη, χρῆσθαι τῷ ᾿Αναξαγόρα, καὶ καθάπερ ἐκεῖνος ἐπὶ τῆ τελευτῆ τοῦ παιδὸς εἶπεν 'ῆδειν ὅτι θνητὸν ἐγέννησα,' τοῦτο τοῖς παροξύνουσιν ἔκαστον Ε ἐκιφωνεῖν ἁμαρτήμασιν 'ῆδειν ὅτι σοφὸν οὐκ ἐπτησάμην' 'ῆδειν ὅτι ἀπαθῆ τὸν φίλον οὐκ ἐπτησάμην' 'ῆδειν ὅτι τὴν γυναῖκα γυναῖκ' εἶχον.' ἀν τὸ δὲ κἀκεῖνό τις ἐπιφθεγγόμενος ἀεὶ τὸ τοῦ Πλάτωνος 'μήπου ἄρ' ἐγὸ τοιοῦτος;' ἔξωθεν εἴσω τὸν λογι-

⁴ δοφ R: δπου 8 Πλάτωνος] Epist. 13 p. 360 d 13 Σοφοκλής] Nauck. p. 311 21 ξκαστον] ξκάστοτ' Stegmannus 26 μήπου *: ήπου

σμον άναστρέφη καὶ παρεμβάλλη ταις μέμψεσι την εὐλάβειαν, οὐ πολλῆ χρήσεται μισοπονηρία προς έτέρους πολλῆς δρῶν έαυτον συγγνώμης δεόμενον. νῦν δ' ἔκαστος ἡμῶν ὀργιζόμενος καὶ κολάζων 'Αριστείδου φωνὰς ἐπιφέρει καὶ Κάτωνος 'μὴ κλέπτε' 5 'μὴ ψεύδου,' 'διὰ τί ὁρὰθυμείς;' καὶ δ δὴ πάντων Ε αἴσχιστόν ἐστιν, ὀργιζομένοις ἐπιτιμῶμεν μετ' ὀργῆς καὶ τὰ διὰ θυμὸν ἡμαρτημένα θυμφ κολάζομεν, οὐχ ὥσπερ οἱ ἰατροί

'πικρῷ πικρὰν κλύζουσι φαρμάκῳ χολήν', 10 ἀλλὰ μᾶλλου ἐπιτείνοντες καὶ προσεκταράττοντες. 464 ὅταν οὖν ἐν τούτοις γένωμαι τοῖς ἐπιλογισμοῖς, ᾶμα τι πειρῶμαι καὶ τοῦ πολυπράγμονος ἀφαιρεῖν. τὸ γὰρ ἐξακριβοῦν ἄπαντα καὶ φωρᾶν καὶ πᾶσαν ἔλκειν εἰς μέσον ἀσχολίαν οἰκέτου καὶ πρᾶξιν φίλου καὶ 15 διατριβὴν υίοῦ καὶ ψιθυρισμὸν γυναικός, ὀργὰς φέρει πολλὰς καὶ συνεχεῖς καὶ καθημερινάς, ὧν δυσκολία τρόπου καὶ χαλεπότης τὸ κεφάλαιόν ἐστι. ὁ μὲν οὖν θεός, ὡς Εὐριπίδης φησί,

'τῶν ἄγαν ᾶπτεται,

τὰ μικρὰ δ' εἰς τύχην ἀφεὶς έặ.'
έγὰ δὲ τῆ τύχη μὲν οὐδὲν οἶμαι δεῖν ἐπιτρέπειν
οὐδὲ παρορᾶν τὸν νοῦν ἔχοντα, πιστεύειν δὲ καὶ
χρῆσθαι τὰ μὲν γυναικὶ τὰ δ' οἰκέταις τὰ δὲ φίΒ λοις οἶον ἄρχοντ' ἐπιτρόποις τισὶ καὶ λογισταῖς καὶ 25
διοικηταῖς, αὐτὸν ἐπὶ τῶν κυριωτάτων ὅντα τῷ λο-

¹⁰ Nauck p. 312 πιηφάν πιηφῷ idem ex p. 923 f. 19 Εὐφιπίδης] Nauck. p. 675 21 ἀφείς] ἀνείς p. 811 d ⁹⁵ ἔοχοντα Επρετίμε: ἄφχοντα ἀφχόντων

γισμφ καλ μεγίστων. ώς γάο τὰ λεπτὰ γοάμματα την όψιν, ούτω τὰ μικρά πράγματα μᾶλλον έντείνοντα νύττει καλ ταράττει την δργήν, έθος πονηρον έπλ τὰ μείζονα λαμβάνουσαν. έπλ πᾶσι τοίνυν τὸ 5 μεν τοῦ Ἐμπεδοκλέους μέγα και θεῖον ἡγούμην, τὸ υηστεύσαι κακότητος ' επήνουν δε κάκείνας ώς οὐκ άγαρίστους οὐδ' άφιλοσόφους τὰς ἐν εὐχαζς όμολογίας, δμιλίας αφροδισίων ένιαυτον άγνεῦσαι καλ οίνου, τιμώντας έγκρατεία τὸν θεόν. ἢ ψευδολογίας 10 πάλιν ἀπέχεσθαι χρόνον ὡρισμένον, αύτοζς προσέχοντας πῶς ἀληθεύσομεν ἔν τε παιδιᾶ καὶ μετὰ C σπουδής απάσης. είτα ταύταις την έμαυτοῦ παρέβαλλου εύχην ώς ούχ ήττον θεοφιλή καλ ίεραν ημέρας πρώτον όλίνας ἀοργήτους έγνων οίον ἀμεθύστους 15 καλ ἀοίνους διαγαγεῖν ὥσπερ νηφάλια καλ μελίσπονδα θύων είτα μην' ενα και δύο πειρώμενος έμαυτοῦ κατά μικρόν, ούτω τῷ χρόνφ προύβαινον είς τὸ πρόσθεν της ανεξικακίας, έγκρατως προσέχων καλ διαφυλάττων μετ' εύφημίας ϊλεων καλ άμήνιτον έμαυ-20 τόν, άγνεύοντα καὶ λόγων πονηρῶν καὶ πράξεων άτόπων και πάθους έφ' ήδουξη μικοᾶ και άχαρίστω D ταραγάς τε μεγάλας καὶ μεταμέλειαν αίσχίστην φέροντος. όθεν, οίμαι, καλ θεού τι συλλαμβάνοντος, έσαφήνιζεν ή πείρα την κρίσιν έκείνην, δτι τὸ ϊλεων 25 τοῦτο καλ πρᾶον καλ φιλάνθρωπον οὐδενλ τῶν συνόντων εύμενές έστιν ούτω και φίλον και άλυπον ώς αὐτοῖς τοῖς ἔχουσιν.

5 Έμπεδοκλέους] Mullach. 1 p. 13 vs. 454 13 εύχὴν W: ψυχὴν 16 ἕνα Herwerdenus

Πλούταρχος Πακκίφ εὖ πράττειν.

'Οψέ σου την έπιστολην έκομισάμην, έν ή παρε-F κάλεις περί εὐθυμίας σοί τι γραφηναι καί περί των έν Τιμαίω δεομένων έπιμελεστέρας έξηγήσεως. αμα δέ πως του έταζου ήμων Έρωτα κατελάμβανεν αίτία 5 τοῦ πλείν εὐθὺς εἰς Ῥώμην, παρά Φουνδάνου τοῦ κρατίστου γράμματα δεδεγμένον, οίος έκεϊνος, έπιταχύνοντα. μήτε δε χρόνον έχων, ώς προηρούμην, γενέσθαι πρός οίς έβούλου μήθ' ύπομένων κεναζς παντάπασι τὸν ἄνδρα γερσίν ὀφθηναί σοι παρ' ήμῶν 10 άφιγμένον, άνελεξάμην περί εὐθυμίας έκ τῶν ὑπομνημάτων ὧν έμαυτῷ πεποιημένος έτύγχανον ήγούμενος καλ σε τον λόγον τοῦτον οὐκ ἀκροάσεως 465 ένεκα θηρωμένης καλλιγραφίαν άλλα χρείας βιωτικῆς ἐπιζητεῖν, καὶ συνηδόμενος, ὅτι καὶ φιλίας ἔχων 15 ήγεμονικάς καὶ δόξαν οὐδενὸς ἐλάττονα τῶν ἐν ἀνορᾶ λεγόντων τὸ τοῦ τραγικοῦ Μέροπος οὐ πέπονθας, ούδ' ώς έκεινον

εὐδαιμονίζων ὄχλος έξέπληξέ σε των φυσικών παθών· άλλὰ πολλάκις ἀκηκοὼς μνη- 20 μονεύεις ὡς οὕτε ποδάγ**ρ**ας ἀπαλλάττει πατρίκιος

19 versum effecit Meinekius σχλος idem: ὁ ὅχλος. cf. Nauck. p. 606 21 πατρίπιος | πάλτιος Χ

ούτε δακτύλιος πολυτελής παρωνυχίας ούτε διάδημα κεφαλαλγίας. πόθεν γε δή πρός άλυπίαν ψυγής καί βίον ἀκύμονα χοημάτων ὄφελος ἢ δόξης ἢ δυνάμεως έν αὐλαῖς, ἄν μὴ τὸ χρώμενον εὐχάριστον ή Β 5 τοῖς ἔχουσι καὶ τὸ τῶν ἀπόντων μὴ δεόμενον ἀεὶ παρακολουθή; τι δε τοῦτ' έστιν άλλο ή λόγος είθισμένος και μεμελετηκώς τοῦ παθητικοῦ και άλόγου τῆς ψυχῆς έξισταμένου πολλάκις ἐπιλαμβάνεσθαι ταχύ και μή περιοράν ἀπορρέον και καταφερόμενον 10 ύπὸ τῶν παρόντων; ώσπερ οὖν ὁ Ξενοφῶν παρήνει των θεων εύτυχουντας μάλιστα μεμνήσθαι καί τιμαν, δπως, δταν έν χρεία γενώμεθα, θαρρούντες αὐτοὺς παρακαλώμεν ώς εύμενεῖς ὄντας ἤδη καὶ φίλους. ούτω καὶ τῶν λόγων, ὅσοι πρὸς τὰ πάθη βοηθοῦσι, 15 δεί πρὸ τῶν παθῶν ἐπιμέλεσθαι τοὺς νοῦν ἔχοντας, C ίν' έχ πολλού παρεσχευασμένοι μάλλον ἀφελώσιν. ὡς γάρ οί χαλεποί κύνες πρός πάσαν έκταραττόμενοι βοήν ύπὸ μόνης καταπραθνονται τῆς συνήθους, οθτω καλ τὰ πάθη τὰ τῆς ψυχῆς διαγοιαινόμενα καταπαῦ-20 σαι ραδίως οὐκ ἔστιν, ἂν μὴ λόγοι παρόντες οἰκεῖοι καλ συνήθεις έπιλαμβάνωνται των ταραττομένων.

2. 'Ο μεν οὖν εἰπων ὅτι 'δεῖ τὸν εὐθυμεῖσθαι μέλλοντα μὴ πολλὰ πρήσσειν μήτε ἰδίη μήτε ξυνῆ', πρωτον μεν ἡμῖν πολυτελῆ τὴν εὐθυμίαν καθίστησι, 25 γιγνομένην ὤνιον ἀπραξίας' οἶον ἀρρώστω παραινων έκάστω

¹ οὖτε (posterius) *: οὐδὲ 4 εὐχάριστον ἢ] sana sunt. Vid. Symb. meas 10 Σενοφῶν] Cyrop. 1, 6, 3 15 ἐπιμέλεσθαι *: ἐπιμελεῖσθαι 23 δεῖ πέ] Mullach. 1 p. 346

 \mathbf{F}

D 'μέν', δ ταλαίπωρ', άτρέμα σοις έν δεμνίοις.'

απότοι κακόν μεν άναισθησίας σώματι φάρμακον άπονία οὐδεν δε βελτίων ψυχῆς ίατρὸς δ φάθυμία καὶ μαλακία καὶ προδοσία φίλων καὶ οἰκείων καὶ πατρίδος έξαιρῶν τὸ ταραχῶδες αὐτῆς καὶ λυπηρόν. 5 έπειτα καὶ ψεῦδός έστι τὸ εὐθυμεῖν τοὺς μὴ πολλὰ πράσσοντας. ἔδει γὰρ εὐθυμοτέρας εἶναι γυναῖκας ἀνδροντας τοὺς μὰ πολλὰ συνούσας νυνὶ δ' ὁ μεν βορέας

΄διὰ παρθενικής ἀπαλόχροος οὐ διάησιν' 10

δε φησιν Ἡσίοδος, λῦπαι δὲ καὶ ταραχαὶ καὶ κακοθυμίαι διὰ ζηλοτυπίας καὶ δεισιδαιμονίας καὶ φιλο-Ε τιμίας καὶ κενῶν δοξῶν, ὅσας οὐκ ἄν εἴποι τις, εἰς τὴν γυναικωνῖτιν ὑπορρέουσιν ὁ δὲ Λαέρτης εἴκοσιν ἔτη καθ' αὐτὸν ἐν ἀγρῷ διαιτώμενος 15

'γοηὶ σὺν ἀμφιπόλφ, ἥ οἱ βοῶσίν τε πόσιν τε' παρετίθει, τὴν μὲν πατρίδα καὶ τὸν οἰκον καὶ τὴν βασιλείαν ἔφυγε, τὴν δὲ λύπην μετ' ἀπραξίας καὶ κατηφείας ἀεὶ συνοικοῦσαν εἶχεν. ἐνίους δὲ καὶ τὸ μὴ πράσσειν αὐτὸ πολλάκις εἰς ἀθυμίαν καθίστη- 20 σιν, ὡς τοῦτον'

`αὐτὰρ ὁ μήνιε νηυσί παρήμενος ἀκυπόροισι
Διογενης Πηλέως υίός, πόδας ἀκὺς ᾿Αχιλλεύς ˙
οὕτε ποτ᾽ εἰς ἀγορην πωλέσκετο κυδιάνειραν,
οὕτε ποτ᾽ ἐς πόλεμον, ἀλλὰ φθινύθεσκε φίλον κῆρ 25
αὖθι μένων, ποθέεσκε δ᾽ ἀυτήν τε πτόλεμόν τε.᾽

1 Eurip. Orest. 258 11 'Ησίοδος] Ο D 519 16 Hom. α 191 17 παφτίθει Cobetus 22 Hom. Λ 488

R

καλ λέγει περιπαθών έπλ τούτω καλ ἀσχάλλων αὐτός
'ἀλλ' ἤμαι παρὰ νηυσὶν ἐτώσιον ἄχθος ἀρούρης.'

ὅθεν οὐδ' Ἐπίκουρος οἴεται δεῖν ἡσυχάζειν, ἀλλὰ
τῆ φύσει χρῆσθαι πολιτευομένους καλ πράσσοντας
5 τὰ κοινὰ τοὺς φιλοτίμους καλ φιλοδόξους, ὡς μᾶλλον
ὑπ' ἀπραγμοσύνης ταράττεσθαι καλ κακοῦσθαι πε- 466
φυκότας, ἀν ὡν ὀρέγονται μὴ τυγχάνωσιν. ἀλλ'
ἐκεῖνος μὲν ἄτοπος οὐ τοὺς δυναμένους τὰ κοινὰ
πράσσειν προτρεπόμενος ἀλλὰ τοὺς ἡσυχίαν ἄγειν
10 μὴ δυναμένους. δεῖ δὲ μὴ πλήθει μηδ' ὀλιγότητι
πραγμάτων, ἀλλὰ τῷ καλῷ καὶ τῷ αἰσχοῷ τὸ εὕθυμον
δρίζειν καὶ τὸ δύσθυμον· τῶν γὰρ καλῶν ἡ παρά-
λειψις οὐχ ἤττον ἢ τῶν φαύλων ἡ πρᾶξις ἀνιαρόν
ἐστι καὶ ταραχῶδες, ὡς εἶρηται.

3. Τοὺς μὲν γὰρ ἀφωρισμένως ἔνα βίον ἄλυπον νομίζοντας, ὡς ἔνιοι τὸν τῶν γεωργῶν ἢ τὸν τῶν ἠιθέων ἢ τὸν τῶν βασιλέων, ἐκανῶς ὁ Μένανδρος ὑπομιμνήσκει λέγων

'ὅμην ἐγὰ τοὺς πλουσίους, το Φανία,

οἶς μὴ τὸ δανείζεσθαι πρόσεστιν, οὐ στένειν

τὰς νύκτας οὐδὲ στρεφομένους ἄνω κάτω

οἴμοι λέγειν, ἡδὺν δὲ καὶ πρᾶόν τινα

ὅπνον καθεύδειν.'

είτα προσδιελθών, ώς καὶ τοὺς πλουσίους έώρα ταὐτὰ 25 πάσχοντας τοῖς πένησιν,

² Hom. Σ 104 3 'Επίπουφος] Usener. p. 328 13 φαύλων] βλαβεφῶν Stob. 29, 79 17 Μένανδφος] Kock. 3 p. 79

'ἄρ' ἐστί' φησί 'συγγενές τι λύπη καὶ βίος; τρυφερῷ βίφ σύνεστιν, ἐνδόξφ βίφ πάρεστιν, ἀπόρφ συγκαταγηράσκει βίφ.'

άλλ' ώσπες οι δειλοί και ναυτιώντες ἐν τῷ πλεῖν, C εἶτα ὁῷον οἰόμενοι διάξειν, ἐὰν εἰς γαῦλον ἐξ ἀκά- 5 του και πάλιν ἐὰν εἰς τριήρη μεταβῶσιν, οὐδὲν περαίνουσι, τὴν χολὴν και τὴν δειλίαν συμμεταφέροντες ἑαυτοῖς· οὕτως αι τῶν βίων ἀντιμεταλήψεις οὐκ ἐξαιροῦσι τῆς ψυχῆς τὰ λυποῦντα και ταράττοντα· ταῦτα δ' ἐστὶν ἀπειρία πραγμάτων, ἀλογιστία, 10 τὸ μὴ δύνασθαι μηδ' ἐπίστασθαι χρῆσθαι τοῖς παροῦσιν ὀρθῶς· ταῦτα και πλουσίους χειμάζει και πένητας, ταῦτα και γεγαμηκότας ἀνιῷ και ἀγάμους· διὰ ταῦτα φεύγουσι τὴν ἀγορὰν εἶτα τὴν ἡσυχίαν οὐ φέρουσι, διὰ ταῦτα προαγωγὰς ἐν αὐλαῖς διώκουσι, 15 και παρελθόντες εὐθὸς βαρύνονται.

'δυσάρεστον οί νοσοῦντες ἀπορίας ὕπο''
καὶ γὰρ ἡ γυνὴ λυπεῖ καὶ τὸν ἰατρὸν αἰτιῶνται καὶ
δυσχεραίνουσι τὸ κλινίδιον,

D 'φίλων δ' δ τ' έλθων λυποδος δ τ' ἀπιων βαρύς' εν ώς δ "Ιων φησίν. εἶτα τῆς νόσου διαλυθείσης καὶ κράσεως ἐτέρας ἐγγενομένης, ἤλθεν ἡ ὑγίεια φίλα πάντα ποιοῦσα καὶ προσηνῆ. δ γὰρ ἐχθὲς φὰ καὶ ἀμύλια καὶ σητάνειον ἄρτον διαπτύων, τήμερον αὐτόπυρον ἐπ' ἐλαίαις ἢ καρδαμίδι σιτεῖται προσφιλως εκ καὶ προθύμως.

17 Eurip. Or. 282 20 Nauck. p. 748 λυπρός Grotius: λυπηρός 22 δυλεια *: δυεία

- 4. Τοιαύτην δ λογισμός εὐκολίαν καὶ μεταβολὴν έγγενόμενος ποιεί πρὸς ἕκαστον βίον. 'Αλέξανδρος 'Αναξάρχου περὶ κόσμων ἀπειρίας ἀκούων ἐδάκρυε, καὶ τῶν φίλων ἐρωτώντων ὅ τι πέπονθεν, 'οὐκ ἄξιον' τῶς τῶν ἀκείρων ἐνὸς οὐ- δέπω κύριοι γεγόναμεν;' Κράτης δὲ πήραν ἔχων καὶ Ε τρίβωνα παίζων καὶ γελῶν ὥσπερ ἐν ἑορτῆ τὸν βίον διετέλεσε. καὶ μὴν καὶ τὸν 'Αγαμέμνονα τὸ πολλῶν βασιλεύειν ἐλύπει,
- 10 Υνώσεαι 'Ατρείδην 'Αγαμέμνονα, τὸν περὶ πάντων Ζεὺς ἐνέηκε πόνοισι διαμπερές.'

Διογένης δὲ πωλούμενος ἔσκωπτε τὸν κήφυκα κατακείμενος ἀναστῆναι δ' οὐκ ἐβούλετο κελεύοντος, ἀλλὰ παίζων καὶ καταγελῶν ἔλεγεν 'εἰ δ' ἰχθῦν ἐπίπρα · F 15 σκες;' καὶ Σωκράτης μὲν ἐν δεσμωτηρίφ φιλοσοφῶν διελέγετο τοἰς ἑταίφοις · δ δὲ Φαέθων ἀναβὰς εἰς τὸν οὐρανὸν ἔκλαιεν, εἰ μηδεὶς αὐτῷ τοὺς τοῦ πατρὸς ἵππους καὶ τὸ ἄρμα παραδίδωσιν. ὅσπερ οὐν τὸ ὑπόδημα τῷ ποδὶ συνδιαστρέφεται καὶ οὐ τοὐνουνίον, οὕτω τοὺς βίους αὶ διαθέσεις συνεξομοιοῦσιν αὐταῖς. οὐ γὰρ ἡ συνήθεια ποιεῖ τοῖς ἑλομένοις τὸν ἄριστον βίον ἡδὸν ῶς τις εἶπεν, ἀλλὰ τὸ φρονεῖν ᾶμα τὸν χαὐτὸν βίον ποιεῖ καὶ ἄριστον καὶ ἡδιστον. διὸ τὴν πηγὴν τῆς εὐθυμίας ἐν αὐτοῖς 467 25 οὖσαν ἡμῖν ἐκκαθαίρωμεν, ἵνα καὶ τὰ ἐκτὸς ὡς οἰκεῖα καὶ φίλα μὴ χαλεπῶς χρωμένοις συμφέρηται·

² ποιεί Stegmannus: μεταποιεί 10 Hom. K 88 18 τὸ ἄρμα Duebnerus: τὰ ἄρματα 22 cf. p. 602 b

τοις πράγμασιν γὰρ οὐχὶ θυμοῦσθαι χρεών μέλει γὰρ αὐτοις οὐδέν ἀλλ' οὑντυγχάνων τὰ πράγματ' ὀρθῶς ἀν τιθῆ, πράσσει καλῶς.'

- 5. Κυβεία γαο δ Πλάτων τον βίον απείκασεν, έν δ και βάλλειν δεί τὰ πρόσφορα, και βαλόντα 5 χοησθαι καλώς τοις πεσούσι. τούτων δε το μεν Β βάλλειν οὐκ ἐφ' ἡμῖν, τὸ δὲ προσηκόντως δέχεσθαι τὰ γιγνόμενα παρὰ τῆς τύχης καὶ νέμειν έκάστω τόπον, εν ω και τὸ οίκεῖον ἀφελήσει μάλιστα καί τὸ ἀβούλητον ήκιστα λυπήσει τοὺς ἐπιτυγχάνοντας, 10 ημέτερον έργον έστίν, αν εύ φρονωμεν. τους μεν γαο ατέχνους και ανοήτους περί τον βίον, ώσπερ τούς νοσώδεις τοίς σώμασι μήτε καῦμα φέρειν μήτε κούος δυναμένους έξίστησι μέν εὐτυχία συστέλλει δε δυστυγία ταράττονται δ' ύπ' άμφοτέρων, μᾶλλον 15 δ' ύφ' αύτων έν αμφοτέροις και ούχ ήττον έν τοῖς λεγομένοις άγαθοῖς. Θεόδωρος μεν γάρ δ κληθείς άθεος έλεγε, τη δεξια τους λόγους δρέγοντος αὐτοῦ, C τη άριστερά δέχεσθαι τούς άπροωμένους οί δ' άπαίδευτοι πολλάκις την τύχην δεξιαν παρισταμένην έπα- 20 οιστέρως λαμβάνοντες άσχημονοῦσιν οί δε φρόνιμοι, καθάπεο ταίς μελίτταις φέρει μέλι το δοιμύτατον καλ ξηρότατον δ θύμος, ούτως άπο τῶν δυσχερεστάτων πολλάκις πραγμάτων οίκεζον τι καί γρήσιμον αύτοῖς λαμβάνουσι.
 - 6. Τοῦτ' οὖν δεῖ πρῶτον ἀσκεῖν καὶ μελετᾶν,

¹ Nauck. p. 446 2 οὐντυγχάνων Valckenarius: ὁ τυγχάνων 3 ἂν] ἢν Stob. 54, 14 ποάσσει idem: ποάξει 4 Πλάτων] Rep. p. 604 c

ώσπες ὁ τῆς κυνὸς ἀμαρτὰν τῷ λίθῷ καὶ τὴν μητρυιὰν πατάξας 'οὐδ' οὕτως' ἔφη 'κακῶς'' ἔξεστι
γὰς μεθιστάναι τὴν τύχην ἐκ τῶν ἀβουλήτων. ἐφυγαδεύθη Διογένης, οὐδ' οὕτω κακῶς. ἤοξατο γὰς
ε φιλοσοφεῖν μετὰ τὴν φυγήν. Ζήνωνι τῷ Κιτιεῖ μία
ναῦς περιῆν φορτηγός. πυθόμενος δὲ ταύτην αὐτό- D
φορτον ἀπολωλέναι συγκλυσθεῖσαν 'εὖγ'' εἶπεν 'ὧ
τύχη ποιεῖς, εἰς τὸν τρίβωνα καὶ τὴν στοὰν συνελαύνουσ' ἡμᾶς.' τί οὖν κωλύει μιμεῖσθαι τούτους;
10 ἀρχὴν παραγγέλλων διήμαρτες; ἐν ἀγρῷ διάξεις ἐπιμελόμενος τῶν ἰδίων. ἀλλὰ φιλίαν μνώμενος ἡγεμόνος ἀπώσθης; ἀκινδύνως καὶ ἀπραγμόνως βιώση.
πάλιν ἐν πράγμασιν ἀσχολίας ἔχουσι καὶ φροντίδας
γέγονας;

15 'οὐδὲ θερμὸν ὕδωρ τοσόνδε τέγξει μαλθακὰ γυῖα' κατὰ Πίνδαρον, ὡς δόξα ποιεῖ καὶ τὸ τιμᾶσθαι μετά τινος δυνάμεως

'πόνον ήδὺν κάματόν τ' εὐκάματον.'

ω άλλά τις ἀπήντησεν ἐκ διαβολῆς ἢ φθόνου δυσημερία Ε καὶ σκορακισμός; ἐπὶ τὰς Μούσας οὕριον τὸ πνεῦμα καὶ τὴν ᾿Ακαδήμειαν, ὥσπερ Πλάτωνι χειμασθέντι περὶ τὴν Διονυσίου φιλίαν. διὸ καὶ τοῦτο πρὸς εὐθυμίαν μέγα, τὸ τοὺς ἐνδόξους ἀποθεωρεῖν, εἰ τηδὲν ὑπὸ τῶν αὐτῶν πεπόνθασιν. οἶον ἀπαιδία τὸ λυποῦν ἐστι; τοὺς Ὑρωμαίων δρα βασιλεῖς, ὧν οὐδεὶς

⁶ δὲ] δὲ καὶ R 10 παραγγέλλων R: τινα τελῶν 15 τόσον γε μαλθακὰ τεύχει γνῖα Pindarus Nem. 4, 6 18 Eurip. Bacch. 66 22 'Ακαδήμειαν *: ἀκαδημίαν

υίφ την άρχην απέλιπε. πενία δυσφορείς παρούση; F καὶ τίς αν έβούλου μᾶλλον είναι Βοιωτων η Ἐπαμεινώνδας; τίς δὲ Ἡωμαίων η Φαβρίκιος; άλλὰ διέφθαρταί σου τὸ γύναιον; οὐκ ἀνέγνωκας οὖν τούπίγραμμα τὸ ἐν Δελφοίς

'ύγοᾶς καὶ τοαφεοᾶς βασιλεύς 'Αγίς μ' ἀνέθηκεν·' οὐδ' ἀκήκοας, ὅτι τούτου τὴν γυναϊκα Τιμαίαν 'Αλκιβιάδης διέφθειοε, και το γεννηθεν 'Αλκιβιάδην έκάλει ψιθυρίζουσα πρός τὰς θεραπαινίδας; άλλὰ τοῦτ' Αγιν οὐκ ἐκώλυσεν ἐνδοξότατον Ελλήνων εἶναι 10 468 καλ μέγιστον: ώσπερ οὐδε Στίλπωνα τῶν κατ' αὐτὸν φιλοσόφων ίλαρώτατα ζην ακόλαστος οὖσ' ή θυγάτης άλλα και Μητροκλέους όνειδίσαντος 'έμον οὖν' έφη 'άμάρτημα τοῦτ' ἐστὶν ἢ ἐκείνης;' εἰπόντος δὲ τοῦ Μητροκλέους 'ἐκείνης μὲν ἁμάρτημα σὸν δ' ἀτύ- 15 χημα ' 'πῶς λέγεις;' εἶπεν 'οὐχὶ τὰ ἁμαρτήματα καὶ διαπτώματ' έστί;' 'πάνυ μεν οὖν' έφη. 'τὰ δε διαπτώματ' ούχ δυ διαπτώματα καὶ ἀποτεύγματα; συνωμολόγησε καὶ ὁ Μητροκλῆς. 'τὰ δ' ἀποτεύγματ' ούχ ὧν ἀποτεύγματα καὶ ἀτυχήματα;' πράφ λόγφ 20 Β καλ φιλοσόφω κενόν ἀποδείξας ύλαγμα την τού κυνικοῦ βλασφημίαν.

7. Τοὺς δὲ πολλοὺς οὐ μόνον τὰ τῶν φίλων καὶ οἰκείων ἀλλὰ καὶ τὰ τῶν ἐχθοῶν ἀνιᾳ καὶ παροξύνει κακά. βλασφημίαι γὰο καὶ ὀργαὶ καὶ φθόνοι καὶ 25 κακοήθειαι καὶ ζηλοτυπίαι μετὰ δυσμενείας αὐτῶν μέν εἰσι τῶν ἐχόντων κῆρες, ἐνοχλοῦσι δὲ καὶ παρο-

² μᾶλλον εἶναι Benselerus: εἶναι μᾶλλον

ξύνουσι τοὺς ἀνοήτους. ὅσπερ ἀμέλει καὶ γειτόνων ἀκραχολίαι καὶ συνήθων δυσκολίαι καὶ τῶν περὶ τὰς πράξεις ὑπουργῶν μοχθηρίαι τινές. ὑφ' ὧν οὐχ ἤκιστά μοι δοκείς καὶ αὐτὸς ἐπιταραττόμενος, ὥσπερ οι Σοφοκλέους ἰατροί

΄πικράν χολήν κλύζουσι φαρμάκφ πικρφ, ούτως άντιγαλεπαίνειν καί συνεκπικραίνεσθαι τοίς C έκείνων πάθεσι καὶ νοσήμασιν, οὐκ εὐλόγως. ὰ γὰρ πράττεις πράγματα πεπιστευμένος, ούχ άπλοζς ήθε-10 τιν οὐδὲ χρηστοῖς ὥσπερ εὐφυέσιν ὀργάνοις ἀλλὰ παρχάροις τὰ πολλὰ καὶ σκολιοῖς διακονεῖται. τὸ ιεν οὖν ἀπευθύνειν ταῦτα μὴ νόμιζε σὸν ἔργον έναι μηδ' άλλως φάδιον. αν δ' ως τοιούτοις αὐτοῖς πεφυκόσι χρώμενος, ώσπερ ζατρός όδοντάγραις καλ 15 άγκτῆρσιν, ήπιος φαίνη καὶ μέτριος έκ των ένδεγοιένων, εὐφρανη τη ση διαθέσει μᾶλλον η λυπήση ταϊς έτέρων ἀηδίαις και μοχθηρίαις και ώσπερ κύ- D νας ἂν ύλακτῶσι, τὸ προσῆκον αὐτοῖς ἐκείνους οἰόμενης περαίνειν, έπιλήση πολλά λυπηρά συνάγων, 20 ώσπερ είς χωρίον κοϊλον καλ ταπεινόν έπιρρέοντα, την μικροψυγίαν ταύτην καλ την άσθένειαν, άλλοτρίωι άναπιμπλαμένην κακών. ὅπου γὰρ ἔνιοι τών φιλοσόφων και τον έλεον ψέγουσι προς άτυχοῦντας άνθράπους γιγνόμενον, ώς καλοῦ τοῦ βοηθείν οὐ 25 τοῦ συγαλγεῖν καὶ συνενδιδόναι τοῖς πλησίον ὄντος. δ δε μεζζόν έστιν, οὐδ' αύτῶν άμαρτανόντων καλ

⁶ cf. p. 463 f 16 εόφρανεί Duebnerus 17 πύνας S: πύνες 18 έπείνους R: ἐπείνους 19 malim συνάγειν, aut quidem legendum παύση pro ἐπιλήση 26 αὐτῶν Κ: αὐτῶν

Ε διακειμένων φαύλως τὸ ἦθος αίσθανομένους ἀθυμεῖν καλ δυσφορείν έωσιν, άλλα θεραπεύειν άνευ λύπης την κακίαν ή δει σκόπει πως ούκ άλογόν έστι περιοράν αύτούς, δτι μή πάντες είσιν οί χρώμενοι καί προσιόντες ήμιν έπιεικείς και χαρίεντες, άχθομένους τ καλ δυσκολαίνοντας. άλλ' δρα, φίλε Πάκκιε, μη λανθάνομεν έαυτούς οὐ τὸ καθόλου τῆς μογθηρίας τῶν έντυγχανόντων άλλὰ τὸ πρὸς ἡμᾶς ὑπὸ φιλαυτίας τινός οὐ μισοπονηρίας προβαλλόμενοι καὶ δεδοικότες. αί γὰο σφοδοαί περί τὰ πράγματα πτοῖαι καὶ παρ'10 άξίαν έφέσεις και διώξεις ή πάλιν αποστροφαί κα Ε διαβολαί τὰς πρὸς ἀνθρώπους έγγεννῶσιν ὑποψίας καλ δυσκολίας, ύφ' ών τὰ μὲν ἀποστερεϊσθαι τος δε περιπίπτειν δοκούμεν. δ δε τοις πράγμασιν έθισθείς έλαφρώς συμπεριφέρεσθαι καί μετρίως εύνο- 15 λώτατος ανθοώποις δμιλείν γίγνεται καί πραότατος.

8. "Όθεν έκεϊνον αὖθις τὸν περὶ τῶν πραγμάτων λόγον ἀναλάβωμεν. ὡς γὰρ ἐν τῷ πυρέττειν πιιρὰ πάντα καὶ ἀηδῆ φαίνεται γευομένοις, ἀλλ' ὅταν βωμεν ἐτέρους ταὐτὰ προσφερομένους καὶ μὴ δυίχε- 20 ραίνοντας, οὐκέτι τὸ σιτίον οὐδὲ τὸ ποτὸν ἀλλ' 469 αὐτοὺς αἰτιώμεθα καὶ τὴν νόσον οὕτω καὶ τοῖς πράγμασι παυσόμεθα μεμφόμενοι καὶ δυσχεριίνουτες, ἀν ἐτέρους ταὐτὰ προσδεχομένους ἀλύπος καὶ ἱλαρῶς ὁρῶμεν. ἀγαθὸν τοίνυν ἐν τοῖς ἀβοιλήτοις 25 συμπτώμασι πρὸς εὐθυμίαν καὶ τὸ μὴ παροιᾶν ὅσα προσφιλῆ καὶ ἀστεῖα πάρεστιθ ἡμῖν, ἀλλὰ μψνύντας

⁶ λανθάνομεν *: λανθάνωμεν 9 ποοβαλλιμενοι πέ] vid. Praefat. p. LVII 20. 24 ταθτὰ *: τὰ αθτὰ

έξαμαυρούν τὰ χείρονα τοῖς βελτίοσι. νῦν δὲ τὰς μὲν ὅψεις ὑπὸ τῶν ἄγαν λαμπρῶν τιτρωσκομένας ἀποστρέφοντες, ταῖς ἀνθηραῖς καὶ ποώδεσι χρόαις παρηγορούμεν τὴν δὲ διάνοιαν ἐντείνομεν εἰς τὰ ε λυπηρὰ καὶ προσβιαζόμεθα τοῖς τῶν ἀνιαρῶν ἐνδια- Β τρίβειν ἀναλογισμοῖς, μονονοὺ βία τῶν βελτιόνων ἀποσπάσαντες. καίτοι τό γε πρὸς τὸν πολυπράγμονα λελεγμένον οὐκ ἀηδῶς δεῦς' ἔστι μετενεγκεῖν

'τι τάλλότοιου, ἄυθοωπε βασκανώτατε, κακὸυ δξυδορκεῖς, τὸ δ' ίδιου παραβλέπεις;'

τί τὸ σεαυτοῦ κακόν, ὧ μακάριε, λίαν καταβλέπεις καλ ποιείς έναργες άελ καλ πρόσφατον άγαθοίς δε παροῦσιν οὐ προσάγεις τὴν διάνοιαν, ἀλλ' ὥσπερ αί σικύαι τὸ γείριστον έκ τῆς σαρκὸς Ελκουσιν, οὕτω 15 τὰ κάκιστα τῶν ἰδίων συνάγεις ἐπὶ σαυτόν, οὐδέν τι τοῦ Χίου βελτίων γενόμενος δς πολύν καὶ χρη- C στὸν οἶνον έτέροις πιπράσκων έαυτῷ πρὸς τὸ ἄριστον όξίνην εζήτει διαγευόμενος, ολκέτης δέ τις έρωτηθελς ύφ' έτέρου τί ποιούντα τον δεσπότην κατα-20 λέλοιπεν 'άγαθῶν' ἔφη 'παρόντων, κακὸν ζητοῦντα;' καλ γάρ οι πολλολ τὰ χρηστά καλ πότιμα τῶν ἰδίων ύπερβαίνοντες έπλ τὰ μοχθηρά καλ δυσχερή τρέχουσιν. δ δ' 'Αρίστιππος οὐ τοιοῦτος, άλλ' άγαθὸς **ὅσπερ ἐπὶ ζυγοῦ πρὸς τὰ βελτίονα τῶν ὑποκειμένων** 25 έξαναφέρειν καλ άνακουφίζειν αύτόν χωρίον γοῦν άπολέσας καλὸν ἠρώτησεν ενα τῶν πάνυ προσποιου-

³ χρόαις *: χροιαῖς 9 Κοćk. 3 p. 476 15 ἰδίων Μ: ἠδέων

- D μένων συνάχθεσθαι καὶ συναγανακτεῖν 'οὐχὶ σοὶ μὲν χωρίδιον εν ἔστιν, έμοὶ δὲ τρεῖς ἀγροὶ καταλείπονται;' συνομολογήσαντος δ' ἐκείνου, 'τί οὖν' εἰπεν 'οὐ σοὶ μᾶλλον ἡμεῖς συναχθόμεθα;' μανικὸν γάρ ἐστι τοῖς ἀπολλυμένοις ἀνιᾶσθαι μὴ χαίρειν δὲ τοῖς 5 σωζομένοις, ἀλλ' ὥσπερ τὰ μικρὰ παιδάρια, ἀπὸ πολλῶν παιγνίων ἀν εν τις ἀφέληταί τι, καὶ τὰ λοιπὰ πάντα προσρίψαντα κλαίει καὶ βοᾶ, τὸν αὐτὸν τρόπον ἡμᾶς περὶ εν ὀχληθέντας ὑπὸ τῆς τύχης, καὶ τἄλλα πάντα ποιεῖν ἀνόνητα έαυτοῖς ὀδυρομένους 10 καὶ δυσφοροῦντας.
- 9. Καὶ τί, φήσαι τις ἄν, ἔχομεν; τί δ' οὐκ ἔχομεν; δ μεν δόξαν δ δ' οίκον δ δε γάμον, τῷ δε φίλος άγαθὸς ἔστιν. 'Αντίπατρος δ' δ Ταρσεύς πρὸς τῷ τελευτᾶν ἀναλογιζόμενος ὧν ἔτυχεν ἀγαθῶν, 15 οὐδὲ τὴν εὔπλοιαν παρέλιπε τὴν ἐκ Κιλικίας αὐτῷ γενομένην είς 'Αθήνας. δεί δε και τὰ κοινὰ μή παοοράν άλλ' έν τινι λόγω τίθεσθαι καλ χαίρειν, δτι ζωμεν ύγιαίνομεν τον ήλιον δρωμεν. ούτε πόλεμος ούτε στάσις έστιν άλλὰ καὶ ή γῆ παρέχει γεωργεΐν 20 καὶ θάλασσα πλείν άδεῶς τοῖς βουλομένοις καὶ λέ-F γειν έξεστι και πράττειν και σιωπαν και σχολάζειν. εύθυμήσομεν δε τούτοις μαλλον παρούσιν, αν μή παρόντων αὐτῶν φαντασίαν λαμβάνωμεν άναμιμνήσχοντες αύτους πολλάχις, ώς ποθεινόν έστιν υγίεια 25 νοσούσι και πολεμουμένοις είρήνη, και κτήσασθαι δόξαν έν πόλει τηλικαύτη καλ φίλους άγνωτι καλ

⁸ προρρίψαντα Herwerdenus, sed nihil opus 21 καλ ή θάλασσα? 25 δηίεια *: δηεία 27 τηλικαύτη R: τηλικαύτην

ξένω καὶ τὸ στέρεσθαι γενομένων ώς άνιαρόν. οὐ γάρ τότε γίγνεται μέγα καὶ τίμιον ξκαστον ήμιν, δταν απόληται, σωζόμενον δε το μηδέν έστιν ούδενί γὰρ ἀξίαν τὸ μὴ είναι προστίθησιν. οὐδὲ δεί ε πτασθαι μεν ώς μεγάλα παλ τρέμειν άελ δεδιότας ώς ύπλο μεγάλων μή στερηθώμεν, έχοντας δλ παρο-470 ραν και καταφρονείν ως μηδενός άξιων άλλά χρήσθαι μάλιστα έπλ τῷ χαίρειν καλ ἀπολαύειν αὐτῶν, ΐνα καλ τὰς ἀποβολάς, ἂν συντυγχάνωσι, πραότερον 10 φέρωμεν. οί δε πολλοί ποιήματα μέν, ως έλεγεν Αρκεσίλαος, άλλότρια καλ γραφάς καλ άνδριάντας οίονται δείν άκριβως και κατά μέρος εκαστον έπιπορευόμενοι τη διανοία και τη όψει θεωρείν, τον δ' έαυτων βίον έχοντα πολλάς οὐκ άτερπείς άνα-15 θεωρήσεις έφσιν, έξω βλέποντες άελ καλ θαυμάζοντες άλλοτρίας δόξας και τύχας, ώσπερ μοιχοί τας έτέρων γυναϊκας αύτων δε και των ιδίων καταφρο-ນດົນນະຄວ.

10. Καίτοι καὶ τοῦτο μέγα πρὸς εὐθυμίαν ἐστί, Β το μάλιστα μὲν αὐτὸν ἐπισκοπεῖν καὶ τὰ καθ' αὐτόν, εἰ δὲ μή, τοὺς ὑποδεεστέρους ἀποθεωρεῖν καὶ μή, καθάπερ οἱ πολλοί, πρὸς τοὺς ὑπερέχοντας ἀντιπαρεξάγουσιν. οἶον εὐθύς, οἱ δεδεμένοι εὐδαιμονίζουσι τοὺς λελυμένους, ἐκείνοι δὲ τοὺς ἐλευθέρους οἱ δ' ει ἐλεύθεροι τοὺς πολίτας, οὖτοι δὲ πάλιν αὖ τοὺς πλουσίους, οἱ δὲ πλούσιοι τοὺς σατράπας οἱ δὲ σατράπαι τοὺς βασιλεῖς, οἱ δὲ βασιλεῖς τοὺς θεούς, μονονοὺ βροντᾶν καὶ ἀστράπτειν θέλοντες. εἶθ'

17 καί] delendum vid. 22 άντιπαρεξάγειν W

ούτως ἀεὶ τῶν ὑπὲρ ἐαυτοὺς ἐνδεεῖς ὅντες οὐδέποτε τοῖς καθ' ἑαυτοὺς χάριν ἔχουσιν.

C 'οῦ μοι τὰ Γύγεω τοῦ πολυχούσου μέλει' καί

'οὐδ' εἶλέ πώ με ζῆλος, οὐδ' ἀγαίομαι
θεῶν ἔργα, μεγάλης δ' οὐκ ἐρέω τυραννίδος'
ἀπόπροθεν γάρ ἐστιν ὀφθαλμῶν ἐμῶν.'

Θάσιος γὰρ ἦν ἐκεῖνος ἄλλος δέ τις Χῖος, ἄλλος δὲ Γαλάτης ἢ Βιθυνὸς οὐκ ἀγαπῶν, εἴ τινος μερίος δὲ Γαλάτης ἢ Βιθυνὸς οὐκ ἀγαπῶν, εἴ τινος μερίος ἤν ἢ δόξαν ἢ δύναμιν ἐν τοῖς ἑαυτοῦ πολίταις 10 εἴληχεν, ἀλλὰ κλαίων ὅτι μὴ φορεῖ πατρικίους ἐὰν δὲ καὶ φορῆ, ὅτι μηδέπω στρατηγεῖ 'Ρωμαίων ἐὰν D δὲ καὶ στρατηγῆ, ὅτι μὴ ὑπατεύει καὶ ὑπατεύων, ὅτι μὴ πρῶτος ἀλλ' ὕστερος ἀνηγορεύθη. τοῦτο δ' ἐστὶ τί ἄλλο ἢ συλλέγοντα προφάσεις ἀχαριστίας 15 ἐπὶ τὴν τύχην αὐτὸν ὑφ' αὐτοῦ κολάζεσθαι καὶ διοδυαι δίκην; ἀλλ' ὅ γε νοῦν ἔχων σωτήρια φρονοῦντα τοῦ ἡλίου μυριάδας ἀνθρώπων ἐφορῶντος

'εὐρυεδοῦς ὅσοι καρπὸν αἰνύμεθα χθονός,'
οὐκ εἴ τινων ἦττον ἔνδοξός ἐστι καὶ πλούσιος, όδυ- 20
ρόμενος κάθηται καὶ ταπεινούμενος, ἀλλ' ὅτι μυρίων
μυριάκις ἐν τοσούτοις εὐσχημονέστερον ξῆ καὶ βέλτιον, ὑμνῶν τὸν ἑαυτοῦ δαίμονα καὶ τὸν βίον ὁδῷ
πρόεισιν. ἐν Ὀλυμπίᾳ μὲν γὰρ οὐκ ἔστι νικᾶν ἐκ-

^{3. 5} Bergk. 2 p. 390 4 nal] del. idem 5 $\pi \acute{o}$] n \acute{o} Schneidewinus 6 $\acute{e} \varrho \acute{e} \omega$ Schol. Aesch. Prom. 224: $\acute{e} \varrho \breve{\omega}$ 10 $\acute{\eta} \nu$ $\ddot{\eta}$ *: $\ddot{\eta}$ 11 $\pi \alpha \tau \varrho \iota n lov_{\mathcal{G}}$] $\pi \alpha \lambda \tau lov_{\mathcal{G}}$ Madvigius 19 $\epsilon \acute{v} - \varrho v \epsilon \partial o v_{\mathcal{G}}$ Plato Protag. p. 345 c: $\epsilon \acute{v} \varrho v \acute{e} \partial o v_{\mathcal{G}}$ 23 $\acute{o} \delta \widetilde{\phi}$ Cobetus: $\acute{e} \nu$ $\acute{o} \delta \widetilde{\omega}$

λεγόμενον άντιπάλους. έν δὲ τῷ βίῷ τὰ πράγματα Ε δίδωσι περιόντα πολλών μέγα φρονείν, και ζηλωτόν είναι μαλλον ή ζηλούν έτέρους. άν γε δή μή τού Βριάρεω μηδέ τοῦ Ἡρακλέους ποιήσης σεαυτόν άν-5 ταγωνιστήν. δταν οὖν πάνυ θαυμάσης ὡς κρείττονα τον έν τῷ φορείφ κομιζόμενον, ὑποκύψας θέασαι καί τούς βαστάζοντας καί δταν διαβαίνοντα την σχεδίαν μακαρίσης του Ξέρξην έκετνου, ώς δ Έλλησπόντιος, ίδε και τους υπό μάστιξι διορύττοντας 10 του "Αθω και τους περικοπτομένους ώτα και όινας έπι τῷ διαλυθήναι τὴν γέφυραν ὑπὸ τοῦ κλύδωνος, αμα και την έκεινων αποθεωρών διάνοιαν δτι τον σον βίον και τα σα πράγματα μακαρίζουσιν. δ Σω- F κράτης ἀκούσας τινὸς τῶν φίλων λέγοντος ὡς πολυ-15 τελής ή πόλις μνᾶς ὁ Χίος οίνος, ή πορφύρα τριῶν μνῶν, τοῦ μέλιτος ή κοτύλη πέντε δραχμῶν. λαβὼν αὐτὸν προσήγαγε τοῖς ἀλφίτοις 'ὀβολοῦ τὸ ἡμίεκτον, εὐτελής ή πόλις ' εἶτα ταῖς ἐλαίαις 'δυεῖν χαλκοῖν ή χοινιξ, εὐτελής ή πόλις. είτα ταις έξωμίσι 'δέκα 20 δραγμών, εὐτελής ή πόλις. Οὐκοῦν καὶ ήμεῖς, ὅταν άκούσωμεν έτέρου λέγοντος, ώς μικρά τὰ καθ' ήμᾶς πράγματα καὶ λυπρά δεινώς, μὴ ὑπατευόντων μηδ' 471 έπιτροπευόντων, έξεστιν είπειν 'λαμπρά τὰ καθ' ημᾶς πράγματα καὶ ζηλωτὸς ήμῶν ὁ βίος, οὐ προσ-25 αιτούμεν ούκ άχθοφορούμεν ού κολακεύομεν.

11. Οὐ μὴν ἀλλ' ἐπεὶ πρὸς ἐτέρους μᾶλλον ἢ πρὸς αὐτοὺς ὑπ' ἀβελτερίας εἰθίσμεθα ζῆν, καὶ πολὺ τὸ δύσζηλον ἡ φύσις ἔχουσα καὶ τὸ βάσκανον, οὐ χαίρει τοσοῦτον τοῖς ἰδίοις, ὅσον ἀνιᾶται τοῖς ἀλλο-

τρίοις άγαθοίς· μὴ μόνον δρα τὰ λαμπρὰ καὶ τὰ περιβόητα τῶν ζηλουμένων ὑπὸ σοῦ καὶ θαυμαζομένων, ἀλλ' ἀνακαλύψας καὶ διαστείλας ῶσπερ ἀνθηρὸν παραπέτασμα τὴν δόξαν αὐτῶν καὶ τὴν ἐπιΒ φάνειαν, ἐντὸς γενοῦ καὶ κατόψει πολλὰ δυσχερῆ 5 καὶ πολλὰς ἀηδίας ἐνούσας αὐτοζς. ὁ γοῦν Πιττακὸς ἐκείνος, οῦ μέγα μὲν ἀνδρείας μέγα δὲ σοφίας καὶ δικαιοσύνης κλέος, είστία ξένους· ἐκελθοῦσα δ' ἡ γυνὴ μετ' ὀργῆς ἀνέτρεψε τὴν τράπεζαν· τῶν δὲ ξένων διατραπέντων 'ἐκάστω τι' ἔφη 'ἡμῶν κακὸν 10 ἔστιν· ῷ δὲ τοὐμόν, ἄριστα πράττει.'

'οὖτος μακάριος ἐν ἀγορᾶ νομίζεται, ἐπὰν δ' ἀνοίξη τὴν θύραν, τρισάθλιος '
γυνὴ κρατεί πάντων, ἐπιτάσσει, μάχετ' ἀεί.
ἀπὸ πλειόνων ὀδυνᾶτ', ἐγὰ δ' ἀπ' οὐδενός.'

τοιαῦτα πολλὰ καὶ πλούτφ καὶ δόξη καὶ βασιλεία C πρόσεστιν ἄδηλα τοῖς πολλοῖς· ἐπιπροσθεί γὰρ δ τῦφος.

15

'ὁ μάκας 'Ατρείδη, μοιρηγενές, ὀλβιόδαιμον''
εξωθεν οὖτος ὁ μακαρισμός, ὅπλων καὶ ἵππων καὶ ποὸς τὴν κενὴν δόξαν ενδοθεν ἀντιμαρτυροῦσι

'Ζεύς με μέγα Κουνίδης ἄτη ἐνέδησε βαρείη.' καί

¹¹ τούμόν] bene habet, vid. Symbolas 12 Kock. 3 p. 86 13 ἐπὰν p. 100 e: ὅταν τὴν θύοαν] τὰς θύοας eadem pagina 14 ἐπιτάττει eadem 19 Hom. Γ 182 23 id. I 18

' ζηλῶ σε, γέρου, ζηλῶ δ' ἀνδρῶν ος ἀκίνδυνον βίον ἐξεπέρασ' ἀγνώς, ἀκλεής.'

έξεστιν οὖν καὶ τούτοις τοῖς ἐπιλογισμοῖς ἀπαρύτειν τοῦ πρὸς τὴν τύχην μεμψιμοίρου καὶ διὰ τὸ θαυμάζειν τὰ τῶν πλησίον ἐκταπεινοῦντος τὰ οἰκεῖα D καὶ καταβάλλοντος.

12. Ούχ ήκιστα τοίνυν εύθυμίαν κολούει τὸ μή συμμέτροις χρησθαι πρός την υποκειμένην δύναμιν 10 δρμαϊς ώσπερ Ιστίοις, άλλὰ μειζόνων έφιεμένους ταῖς ἐλπίσιν εἶτ' ἀποτυγχάνοντας αἰτιᾶσθαι δαίμονα καὶ τύχην ἀλλὰ μὴ τὴν αὑτῶν ἀβελτερίαν. γὰρ ὁ τοξεύειν τῷ ἀρότρῷ βουλόμενος καὶ τῷ βοῖ τὸν λαγωὸν κυνηγετεῖν δυστυχής έστιν οὐδ' ὁ γρί-15 φοις καλ σαγήναις έλάφους μη λαμβάνων οὐδ' οἶς δαίμων οὐκ ἐναντιοῦται μοχθηρός, ἀλλ' ἀβελτερία και μωρία τοις άδυνάτοις έπιχειρούσα. αίτιον δ' ή Ε φιλαυτία μάλιστα, φιλοπρώτους ποιούσα καὶ φιλονίκους έν πασι και πάντων έπιδραττομένους άπλήστως. 20 οὐ γὰρ πλούσιοι μόνον όμοῦ καὶ λόγιοι καὶ ἰσχυροί και συμποτικοί και ήδεις είναι και φίλοι βασιλέων και πόλεων ἄρχοντες ἀξιοῦσιν, ἀλλ' εί μη και κύνας έξουσι πρωτεύοντας άρετη καλ ίππους καλ όρτυγας καὶ άλεκτρυόνας άθυμοῦσι. Διονύσιος δ πρε-25 σβύτερος οὐκ ἠγάπα μέγιστος ὢν τῶν τότε τυράννων, άλλ' δτι Φιλοξένου τοῦ ποιητοῦ μη βέλτιον ήδε

¹ Eurip. Iphig. A 16 16 άβελτερία *: άβελτερία 17 έπιχειρούσα R: έπιχειρούσιν 18 φιλονίπους Duebnerus: φιλονείπους

Ε μηδε περιῆν εν τῷ διαλέγεσθαι Πλάτωνος, ὀργισθείς καὶ παροξυνθείς τὸν μεν είς τὰς λατομίας ἐνέβαλε τὸν δ' ἀπέδοτο πέμψας είς Αἴγιναν. οὐ τοιοῦτος δ' ὁ ᾿Αλέξανδρος, ἀλλ' ἐπεὶ Κρίσων ὁ σταδιοδρόμος ἀμιλλώμενος αὐτῷ περὶ τάχους ἔδοξεν έκων παρ- ε εῖναι, σφόδρα διηγανάκτησεν. εὖ δὲ καὶ ὁ ποιητικὸς ᾿Αχιλλεὸς ὑπειπών

'τοίος έων οίος οὔ τις 'Αχαιων χαλκοχιτώνων' έπήνεγκεν

' ἐν πολέμφ· ἀγορῆ δέ τ' ἀμείνονές είσι καὶ ἄλλοι.' 10 Μεγάβυζον δε τον Πέρσην είς το ζωγραφείον άνα-472 βάντα τὸ ᾿Απελλοῦ καὶ λαλεῖν ἐπιχειρήσαντα περὶ της τέχνης έπεστόμισεν δ 'Απελλης είπων ' εως μέν ήσυχίαν ήγες, έδόκεις τις είναι διά τὰ χουσία καὶ την πορφύραν, νυνί δε καί ταυτί τα τρίβοντα την 15 ώχραν παιδάρια καταγελά σου φλυαρούντος.' άλλ' ένιοι τούς μέν Στωικούς οιονται παίζειν, όταν άκούσωσι τὸν σοφὸν παρ' αὐτοῖς μη μόνον φρόνιμον καλ δίκαιον καλ άνδρεῖον, άλλὰ καλ φήτορα καλ ποιητην και στρατηγόν και πλούσιον και βασιλέα προσ- 20 αγορευόμενον αύτους δε πάντων άξιοῦσι τούτων, Β κάν μη τυγγάνωσιν, άνιωνται. καίτοι καλ των θεων άλλος άλλην έχων δύναμιν, δ μεν ένυάλιος δ δε μαντείος δ δε κερδώος επονομάζεται και την Αφροδίτην δ Ζεύς, ώς οὐ μετὸν αὐτῆ πολεμικῶν ἔργων, 25 έπι γάμους ἀποστέλλει και θαλάμους.

⁸ Hom. Σ 105, 106 11 τὸν Πέρσην] del. R 25 Hom. E 428 sqq.

D

13. Τινὰ γὰο οὐδὲ συνυπάρχειν ἀλλὰ μᾶλλον ὑπεναντιοῦσθαι πέφυκεν ἀλλήλοις τῶν σπουδαζομένων, οἶον ἄσκησις λόγων καὶ μαθημάτων ἀνάληψις ἀπραγμοσύνης δεῖται καὶ σχολῆς. δυνάμεις δὲ πολιτικαὶ καὶ φιλίαι βασιλέων οὐκ ἄνευ πραγμάτων οὐδ' ἀσχολιῶν περιγίγνονται. καὶ μήν 'οἶνοί τε καὶ σαρκῶν ἐμφορήσεις σῶμα μὲν ἰσχυρὸν ποιοῦσι καὶ ρῶν μαλέον, ψυχὴν δ' ἀσθενῆ· καὶ χρημάτων ἐπιμέλεια C μὲν συνεχὴς καὶ τήρησις αὕξει πλοῦτον, ὑπεροψία οδὲ καὶ περιφρόνησις μέγα πρὸς φιλοσοφίαν ἐφόδιον. ὅθεν οὐ πάντα πάντων ἐστίν, ἀλλὰ δεῖ τῷ Πυθικῷ γράμματι πειθόμενον αὐτὸν καταμαθεῖν· εἶτα χρῆσθαι πρὸς εν δ πέφυκε, καὶ μὴ πρὸς ἄλλον ἄλλοτε βίου ζῆλον είκειν καὶ παραβιάζεσθαι τὴν φύσιν·

' έν ᾶρμασιν ΐππος, έν δ' ἀρότοφ βοῦς, παρὰ ναῦν δ' ἰθύει τάχιστα δελφίς, κάπρφ δὲ βουλεύοντα φόνον κύνα χρὴ τλάθυμον έξευρεῖν.'

1.

16-

ш.

۵١

ð:

J()-

'nľ.

OΠ

δ' ἀσχάλλων καὶ λυπούμενος ὅτι μὴ καὶ λέων ἐστίν
 'ὀρεσίτροφος ἀλκὶ πεποιθώς'

αμα καὶ κυνίδιον Μελιταῖον ἐν κόλπφ χήρας γυναικός τιθηνούμενον, ἀπόπληκτός ἐστι. τούτου δ' οὐδεν βελτίων δ βουλόμενος αμα μὲν Ἐμπεδοκλῆς ἢ Πλάτων ἢ Δημόκριτος εἶναι περὶ κόσμου γράφων τος τῶν ὄντων ἀληθείας, ᾶμα δὲ πλουσία γραῖ

6 οἶνοί — ἐμφορήσεις Stobaeus 21, 16: οἶνός — ἐμφόοησις. cf. Clem. Alex. p. 850 Pott. 9 ὑπεροψία δὲ καὶ περιφρόνησις] ἀνυπεροψία δὲ καὶ σωφροσύνη Stobaeus 15 vid. p. 451 d 20 Hom. ζ 130 συγκαθεύδειν ώς Εὐφορίων, ἢ ἰὼν ἐπὶ κῶμον ᾿Αλεξάνδρω συμπίνειν ὡς Μήδιος ἀγανακτῶν δὲ καὶ
λυπούμενος, εἰ μὴ θαυμάζεται διὰ πλοῦτον ὡς Ἰσμηνίας καὶ δι᾽ ἀρετὴν ὡς Ἐπαμεινώνδας. οὐδὲ γὰρ
οἱ δρομείς, ὅτι μὴ τοὺς τῶν παλαιστῶν φέρονται 5
στεφάνους, ἀθυμοῦσιν ἀλλὰ τοῖς αὐτῶν ἀγάλλονται
Ε καὶ χαίρουσι Ἑκαρταν ἔλαχες, ταύταν κόσμει.᾽ καὶ
γὰρ δ Σόλων

'άλλ' ήμετς αὐτοῖς οὐ διαμειψόμεθα
τῆς ἀφετῆς τὸν πλοῦτον ἐπεὶ τὸ μὲν ἔμπεδον αἰεί, 10
χρήματα δ' ἀνθρώπων ἄλλοτε ἄλλος ἔχει.'

καί Στράτων δ φυσικός, ακούσας δτι πολλαπλασίους έχει Μενέδημος μαθητάς, 'τί οὖν' ἔφη 'θαυμαστόν, εί πλείονές είσιν οί λούεσθαι θέλοντες των άλείφεσθαι βουλομένων; 'Αριστοτέλης δε πρός 'Αντίπα- 15 τρον γράφων 'οὐκ 'Αλεξάνδρω μόνον' ἔφη 'προσήκει Ε μέγα φρονείν, δτι πρατεί πολλών ανθρώπων, αλλ' ούχ ήττον οίς υπάρχει περί θεων α δεί δοξάζειν. τούς γάρ ούτω τὰ οίκεζα σεμνύνοντας οὐκ ένοχλήσει τὰ τῶν πλησίον. νῦν δὲ τὴν ἄμπελον σῦκα φέρειν 20 ούκ άξιουμεν ούδε την έλαίαν βότους αύτοι δ' έαυτούς, έὰν μὴ καὶ τὰ τῶν πλουσίων ἄμα καὶ τὰ τῶν λογίων καλ τὰ τῶν στρατευομένων καλ τὰ τῶν ωιλοσοφούντων καὶ τὰ τῶν κολακευόντων καὶ τὰ τῶν παροησιαζομένων καὶ τὰ τῶν φειδομένων καὶ τὰ τῶν δα- 25 πανώντων έχωμεν προτερήματα, συκοφαντούμεν καλ άχαριστούμεν αύτοις και καταφρονούμεν ώς ένδεως

1 làν R: τῶν 7 Σπάρταν κξ Leutsch. 2 p. 772 9 Bergk. 2 p. 47 10 αἰεὶ p. 78 c: ἐστι 27 αὐτοῖς *: αὐτοῖς καὶ εὐτελῶς βιούντων. πρὸς δὲ τούτφ καὶ τὴν φύ- 478 σιν ὁρῶμεν ὑπομιμνήσκουσαν ἡμᾶς. ὡς γὰρ τῶν θηρίων ἐτέροις ἀφ' ἐτέρων παρεσκεύασε τὴν τροφὴν εἶναι καὶ οὐ πάντα σαρκοφαγεῖν ἢ σπερμολογεῖν ἢ 5 ρίζωρυχεῖν ἐποίησεν, οὕτω τοῖς ἀνθρώποις ποικίλας πρὸς τὸν βίον ἀφορμὰς ἔδωκε,

'μηλοβότα τ' ἀρότα τ' ὀρνιχολόχφ τε'
καὶ δυ πόντος τρέφει. δεῖ δὲ τὸ πρόσφορου έαυτοῖς
έλομένους καὶ διαπουοῦντας ἐᾶν τὰ τῶν ἄλλων, καὶ
10 μὴ τὸν Ἡσίοδον ἐλέγχειν ἐνδεέστερον εἰπόντα

`καὶ κεραμεὺς κεραμεῖ κοτέει καὶ τέκτονι τέκτων.'

οὐ γὰρ μόνον τοὺς ὁμοτέχνους καὶ τοὺς ὁμοτρόπους
ξηλοῦντες, ἀλλὰ καὶ λογίους πλούσιοι καὶ πλουσίους Β
ἔνδοξοι καὶ δικολόγοι σοφιστάς, καὶ ναὶ μὰ Δία
15 κωμφδοὺς εὐημεροῦντας ἐν θεάτροις καὶ ὀρχηστὰς
καὶ θεράποντας ἐν αὐλαῖς βασιλέων ἐλεύθεροι καὶ
εὐπατρίδαι κατατεθαμβημένοι καὶ μακαρίζοντες, οὐ
μετρίως λυποῦσιν αὐτοὺς καὶ ταράττουσιν.

14. Ότι δ' ἔχαστος ἐν ἑαυτῷ τὰ τῆς εὐθυμίας καὶ τῆς δυσθυμίας ἔχει ταμιεῖα, καὶ τοὺς τῶν ἀγαθῶν καὶ κακῶν πίθους οὐκ 'ἐν Διὸς οὕδει' κατακειμένους ἀλλ' ἐν τῆ ψυχῆ κειμένους, αἱ διαφοραὶ τῶν παθῶν δηλοῦσιν. οἱ μὲν γὰρ ἀνόητοι καὶ παρόντα C τὰ χρηστὰ παρορῶσι καὶ ἀμελοῦσιν ὑπὸ τοῦ συντετάσθαι πρὸς τὸ μέλλον ἀεὶ ταῖς φροντίσιν, οἱ δὲ φρόνιμοι καὶ τὰ μηκέτ' ὅντα τῷ μνημονεύειν ἐναρ-

¹ εότελῶς R: ἀτελῶς 7 δονιγολόχο Pindarus Isthm. 1, 48: δονιθολόχο 10 'Holodov'] Ο D 25 22 πειμένους] del. Herwerdenus. cf. Hom. Q 527

νως όντα ποιούσιν έαυτοῖς το γάρ παρον τῷ έλαγίστω τοῦ γρόνου μορίω θιγεΐν παρασχὸν εἶτα τὴν αἴσθησιν έκφυγόν, οὐκέτι δοκεῖ πρὸς ἡμᾶς οὐδ' ημέτερον είναι τοις άνοήτοις άλλ' ώσπερ δ έν Αιδου ζωγραφούμενος σχοινοστρόφος όνω τινὶ παρίησιν 5 έπιβοσχομένω καταναλίσκειν το πλεχόμενον, ούτω των πολλων ἀναίσθητος καὶ ἀγάριστος ὑπολαμβάνουσα λήθη καλ κατανεμομένη πρᾶξίν τε πᾶσαν ἀφα-Ο νίζουσα και κατόρθωμα και σχολήν επίχαριν και συμπεριφοράν καὶ ἀπόλαυσιν, οὐκ έᾶ τὸν βίον ενα 10 γενέσθαι, συμπλεκομένων τοῖς παροῦσι τῶν παρωγημένων άλλ' ώσπερ έτερον τον έχθες όντα τοῦ σήμερον καλ τὸν αύριον δμοίως οὐ τὸν αὐτὸν τῷ σήμερον διαιρούσα, πᾶν τὸ γιγνόμενον εὐθὺς είς τὸ άγένητον τῷ ἀμνημονεύτῷ καθίστησιν. οί μὲν γὰρ 15 έν ταϊς σχολαίς τὰς αὐξήσεις ἀναιροῦντες ὡς τῆς οὐσίας ἐνδελεχῶς ὁεούσης, λόγφ ποιοῦσιν ἡμῶν ἕκαστον άλλον έαυτοῦ καὶ άλλον οί δὲ τῆ μνήμη τὰ πρότερον μή στέγοντες μηδ' ἀναλαμβάνοντες ἀλλ' Ε ύπεκρεῖν ἐῶντες, ἔργφ ποιοῦσιν ἑαυτοὺς καθ' ἡμέ- 20 ραν ἀποδεεῖς καὶ κενούς καὶ τῆς αύριον ἐκκρεμαμένους, ώς των πέρυσι και πρώην και ηθές ού πρός αὐτοὺς ὄντων οὐδ' δλως αὐτοὶς γενομένων.

15. Καὶ τοῦτ' οὖν τὴν εὐθυμίαν ἐπιταράσσει κἀκεῖνο μᾶλλον, ὅταν, ὥσπερ αί μυῖαι τῶν λείων 25 τόπων ἐν τοῖς κατόπτροις ἀπολισθάνουσι ταῖς δὲ τραχύτησι προσέχονται καὶ ταῖς ἀμυχαῖς, οὕτως ἄν-

⁵ ὄνω τινί] vid. Praefat. p. XXII ac Paus. 10, 29 22 καὶ χθὲς | κάχθὲς? 23 αὐτοὺς Χ: αὐτῶν

θρωποι των ίλαρων και προσηνών απορρέοντες έμπλέκωνται ταζς των άηδων άναμνήσεσι μαλλον δ' ώσπες έν 'Ολύνθφ τούς κανθάρους λέγουσιν, είς τι χωρίον εμβάλλοντας δ καλείται 'κανθαρώλεθρον'. Ε ε έκβηναι μη δυναμένους άλλ' έκει στρεφομένους καλ κυκλούντας έναποθνήσκειν, ούτως είς την των κακων μυήμην υπορουέντες ανενεγκείν μη θέλωσι μηδ' άναπνεῦσαι. δεί δ' ώσπες έν πινακίφ χρωμάτων έν τῆ ψυχῆ τῶν πραγμάτων τὰ φαιδρὰ καὶ λαμπρὰ προ-10 βάλλοντας, ἀποκρύπτειν τὰ σκυθρωπὰ καὶ πιέζειν: έξαλεῖψαι γὰρ οὐκ έστι παντάπασιν οὐδ' ἀπαλλαγῆναι. επαλίντονος γαρ άρμονίη κόσμου, διωσπερ λύρης καλ τόξου ' και των άνθρωπίνων καθαρόν οὐδεν οὐδ' 474 άμιγές. άλλ' ώσπες έν μουσική βαρείς φθόγγοι καί 15 όξεῖς ἐν δὲ γραμματικῆ φωνήεντα καὶ ἄφωνα γράμματα. μουσικός δε και γραμματικός ούχ δ θάτερα δυσχεραίνων καλ ύποφεύγων άλλ' δ πᾶσι χρησθαι καλ μιγνύναι πρός τὸ οἰκεῖον ἐπιστάμενος. οὕτω καὶ τῶν πραγμάτων άντιστοιχίας έχόντων (έπεὶ κατὰ τὸν Εὐριπίδην

το 'οὐκ ἀν γένοιτο χωρὶς ἐσθλὰ καὶ κακά, ἀλλ' ἔστι τις σύγκρασις, ὥστ' ἔχειν καλῶς'), οὐ δεῖ τοῖς ἑτέροις ἔξαθυμεῖν οὐδ' ἀπαγορεύειν ἀλλ' Β ὥσπερ ἀρμονικοὺς ἀμβλύνοντας ἀεὶ τοῖς κρείττοσι τὰ φαῦλα καὶ τὰ χείρονα τοῖς χρηστοῖς ἐμπεριλαμ-κβάνοντας, ἐμμελὲς τὸ τοῦ βίου μίγμα ποιεῖν καὶ οἰκεῖον αὐτοῖς. οὐ γάρ, ὡς ὁ Μένανδρός φησιν,

4 malim ξμβαλόντας 12 παλίντονος πέ Bywater. p. 22 19 Εὐριπίδην Nauck. p. 369 26 αὐτοῖς *: αὐτοῖς Μένανδρος Κοck. 3 p. 167, ubi συμπαρίσταται 'άπαντι δαίμων άνδολ συμπαραστατεί εύθυς γενομένω, μυσταγωγός του βίου άγαθός,'

άλλὰ μᾶλλον, ὡς Ἐμπεδοκλῆς, διτταί τινες ἔκαστον ἡμῶν γιγνόμενον παραλαμβάνουσι καὶ κατάρχονται 5 μοῖραι καὶ δαίμονες:

'ἔνθ' ἦσαν Χθονίη τε καὶ Ἡλιόπη ταναῶπις, Δῆρίς θ' αίματόεσσα καὶ Άρμονίη θεμερῶπις, Καλλιστώ τ' Αἴσχρη τε Θόωσά τε Δηναίη τε, Νημερτής τ' ἐρόεσσα μελάγκαρπός τ' Ἀσάφεια.' 10

16. "Σστε τούτων έκάστου σπέρματα τῶν παθῶν ἀνακεκραμένα δεδεγμένης ἡμῶν τῆς γενέσεως καὶ διὰ τοῦτο πολλὴν ἀνωμαλίαν ἐχούσης, εὕχεται μὲν ὁ νοῦν ἔχων τὰ βελτίονα προσδοκῷ δὲ καὶ θάτερα, χρῆται δ' ἀμφοτέροις τὸ ἄγαν ἀφαιρῶν. οὐ γὰρ μό- 15 νον 'ὁ τῆς αὕριον ἤκιστα δεόμενος' ῶς φησιν Ἐπί-κουρος 'ἤδιστα πρόσεισι πρὸς τὴν αὕριον' ἀλλὰ καὶ πλοῦτος εὐφραίνει καὶ δόξα καὶ δύναμις καὶ ἀρχή, καὶ μάλιστα τοὺς ἤκιστα τἀναντία ταρβοῦντας. ἡ D γὰρ σφοδρὰ περὶ ἔκαστον ἐπιθυμία σφοδρότατον ω φόβον ἐμποιοῦσα τοῦ μὴ παραμενεῖν, ἀσθενῆ τὴν χάριν ποιεῖ καὶ ἀβέβαιον ῶσπερ φλόγα καταπνεομένην. ὧ δὲ δίδωσι πρὸς τὴν τύχην ἀδεῶς καὶ ἀτρόμως εἰπεῖν ὁ λογισμός

'ήδὸ μὲν ἄν τι φέρης, ὀλίγον δ' ἄχος ἂν ἀπολείπης,' 25

⁵ κατάρχουσι Mullachius 7 idem 1 p. 1 10 μελάγκαρπός] μελάγκουρός Tzetzes 11 ώστε] ὡς δὲ W 16 Ἐπίκουρος] Usener. p. 307 25 ἀπολείπης] intell. με. Callimacho tribuit Schneiderus

τούτον ήδιστα ποιεί χρησθαι τοίς παρούσι τὸ θαρραλέον καὶ μη δεδιὸς αὐτῶν την ἀποβολην ὡς ἀφόοητον. έξεστι γάο την 'Αναξαγόρου διάθεσιν, άφ' ής έπλ τη τελευτή του παιδός ανεφώνησεν ήδειν 5 θνητὸν γεννήσας', μή θαυμάζοντας μόνον άλλὰ καί μιμουμένους έπιλέγειν έπάστω των τυχηρών 'οίδα τὸν πλοῦτον ἐφήμερον ἔχων καὶ οὐ βέβαιον.' 'οίδα Ε την άρχην άφελέσθαι δυναμένους τούς δεδωκότας. 'οίδα την γυναϊκα χρηστην γυναϊκα δ' ούσαν καί 10 τὸν φίλον ἄνθρωπον ὄντα, φύσει εὐμετάβολον ζῷον' ός δ Πλάτων είπεν. αι γάρ τοιαυται παρασκευαί καλ διαθέσεις, έάν τι συμβή των άβουλήτων μέν ούκ απροσδοκήτων δέ, μη δεχόμεναι τό 'ούκ αν ώμην' καὶ τό 'άλλ' ήλπιζον' καὶ τό 'ταῦτ' οὐ προσ-15 εδόκων, ' οίον πηδήματα καρδίας καὶ σφυγμούς άφαιροῦσι καὶ ταχὺ πάλιν τὸ μανιῶδες καὶ ταραττόμενον Ε ίδούουσιν. δ μέν οὖν Καονεάδης ἐπὶ πραγμάτων μεγάλων ὑπεμίμνησκεν, δτι πᾶν καὶ δλον ἐστὶν είς λύπην καλ άθυμίαν το άπροσδόκητον. ή γαο Μακε-20 δόνων βασιλεία της Ρωμαίων ηγεμονίας πολλοστημόριον ήν άλλα Περσεύς μεν αποβαλών Μακεδονίαν αὐτός τε κατεθρήνει τὸν έαυτοῦ δαίμονα καὶ πᾶσιν έδόκει δυστυχέστατος ανθρώπων γεγονέναι καλ βαρυποτμότατος δ δε τούτου πρατήσας Αἰμίλιος ετέρφ 475 25 παραδιδούς την όμοῦ τι γης και θαλάττης άργουσαν δύναμιν έστεφανοῦτο καὶ έθυεν, εὐδαιμονιζόμενος είκότως. οδτος μεν γαρ ήδει λαμβάνων άρχην

¹¹ Πλάτων] Epist. 13 p. 360 d 14 τὸ ἄλλα Μ: πολλὰ 17 ἐνιδούουσιν? 26 καλ ἔθυεν] κάθυεν?

ἀποδοθησομένην, έκείνος δ' ἀπέβαλε μὴ προσδοκήσας. εὖ δὲ καὶ ὁ ποιητὴς οἶόν ἐστι τὸ παρὰ προσσοκίστας. εὖ δὲ καὶ ὁ ποιητὴς οἶόν ἐστι τὸ παρὰ προσσοκίαν ἐδίδαξεν· ὁ γὰρ Ὀδυσσεὺς τοῦ μὲν κυνὸς θανόντος ἔξεδάκρυσε, τῆ δὲ γυναικὶ κλαιούση παρακαθήμενος οὐδὲν ἔπαθε τοιοῦτον· ἐνταῦθα μὲν γὰρ 5 ἀφῖκτο τῷ λογισμῷ τὸ πάθος ὑποχείριον ἔχων καὶ τὸ παράδοξον ἐνέπεσε.

17. Καθόλου δ' έπεὶ τῶν ἀβουλήτων τὰ μὲν φύσει τὸ λυποῦν καὶ βαρῦνον ἐπιφέρει, τὰ δὲ πλεῖστα 10 δόξη δυσχεραίνειν ἐδιζόμεθα καὶ μανθάνομεν, οὐκ ἄχρηστόν ἐστι πρὸς ταῦτα μὲν ἔχειν ἀεὶ τὸ τοῦ Μενάνδρου πρόχειρον

'οὐδεν πέπονθας δεινόν αν μή προσποιή.'

τί γὰο ποὸς σέ ἐστι, φησίν, ἀν μήτε σαρκὸς ἄπτηται 15 μήτε ψυχῆς, οἶόν ἐστι δυσγένεια πατρὸς ἢ μοιχεία γυναικὸς ἢ στεφάνου τινὸς ἢ προεδρίας ἀφαίρεσις, ὧν οὐ κωλύεται καὶ μὴ παρόντων ἄνθρωπος καὶ τὸ σῶμα βέλτιστα διακείμενον ἔχειν καὶ τὴν ψυχήν; πρὸς δὲ τὰ φύσει δοκοῦντα λυπεῖν, οἶα νόσοι καὶ 20 C πόνοι καὶ θάνατοι φίλων καὶ τέκνων, ἐκεῖνο τὸ Εὐριπίδειον

'οίμοι' τί δ' οίμοι; θνητά τοι πεπόνθαμεν.'

² ὁ ποιητής] Hom. ρ 304. τ 209 7 ἐκεῖνο R: ἐκεῖνον 8 διὰ τὸ παράδοξον] 'aut ut glossa delendum aut aliud latet vitium' W 11 οὐκ Huttenus: καὶ οὐκ 13 Μενάν-δρον] Κοck. 3 p. 52 15 φησίν] sc. Menander, sed Fragmentorum collectores non curant 22 Εὐριπίδειον] Nauck p. 449. intell. οὐκ ἄχρηστόν ἐσειν ἔχειν πρόχειρον

οὐδεὶς γὰο οὕτω τοῦ παθητικοῦ καταφερομένου καὶ δλισθάνοντος ἀντιλαμβάνεται λόγος, ὡς ὁ τῆς κοινῆς καὶ φυσικῆς ἀνάμνησιν ποιῶν ἀνάγκης, ἦ διὰ τὸ σῶμα μεμιγμένος ὁ ἄνθρωπος μόνην ταύτην τῆ τύχη 5 λαβὴν δίδωσιν, ἐν δὲ τοῖς κυριωτάτοις καὶ μεγίστοις ἀσφαλὴς ἔστηκεν. ὁ Δημήτριος τὴν Μεγαρέων πόλιν καταλαβὼν ἡρώτησε τὸν Στίλπωνα, μή τι τῶν ἐκείνου διήρπασται καὶ ὁ Στίλπων ἔφη μηδέν ἰδεῖν 'τὰμά' φέροντα. καὶ τοίνυν τῆς τύχης πάντα τἄλλα D 10 λεηλατούσης καὶ περιαιρουμένης, ἔχομέν τι τοιοῦτον ἐν ἑαυτοῖς

'οἶόν κ' οὕτε φέροιεν 'Αχαιοὶ οὕτ' ἀν ἄγοιεν.'

ὅθεν οὐ δεῖ παντάπασιν ἐκταπεινοῦν οὐδὲ καταβάλλειν τὴν φύσιν, ὡς μηδὲν ἰσχυρὸν μηδὲ μόνιμον

15 μηδ' ὑπὲρ τὴν τύχην ἔχουσαν ἀλλὰ τοὐναντίον εἰδότας, ὅτι μικρόν ἐστι μέρος τοῦ ἀνθρώπου τὸ σαθρὸν
καὶ τὸ ἐπίκηρον, ὁ δέχεται τὴν τύχην, τῆς δὲ βελτίονος μερίδος αὐτοὶ κρατοῦμεν, ἐν ἡ τὰ μέγιστα
τῶν ἀγαθῶν ίδρυθέντα, δόξαι τε χρησταὶ καὶ μαθή
10 ματα καὶ λόγοι τελευτῶντες εἰς ἀρετήν, ἀναφαίρετον Ε
ἔχουσι τὴν οὐσίαν καὶ ἀδιάφθορον, ἀηττήτους πρὸς
τὸ μέλλον εἶναι καὶ θαρραλέους, πρὸς τὴν τύχην
λέγοντας, ἃ Σωκράτης δοκῶν πρὸς τοὺς κὰτηγόρους

⁹ τάμὰ] sc. τὰν ἐμὰν ἐπιστάμαν. Duebnerus etiam ἐπιστάμαν reposuit 12 Hom. Ε 484 κ' οὅτε] κ' ἡὲ Homerus οὅτ' ὰν] ἡ κεν idem 13 ταπεινοῦν Stobaeus Ecl. Eth. 2 p. 161 ed. C. Wachsmuth. cf. p. 471 d 16 τὸ σαθοὸν καὶ jαθοόν τε καὶ idem 17 δ Leonicus: ὧ 19 ἐδοννθέντα codd. 21 ἀηττήτονς] ἀνεκπλήκτονς Stobaeus. ἀπτοήτονς? 23 κατηγόρους Stobaeus: κατηγόρους ἄνυτον καὶ μέλητον

λέγειν πρός τούς δικαστάς έλεγεν, ώς άποκτεϊναι μεν "Ανυτος και Μέλητος δύνανται, βλάψαι δ' οὐ δύνανται. και γαρ ή τύγη δύναται νόσω περιβαλείν, άφελέσθαι γρήματα, διαβαλείν πρός δημον ή τύραννου κακόν δε και δειλόν και ταπεινόφρονα και 5 άγεννη και φθονερον ού δύναται ποιησαι τον άγα-Ε θου και ανδρώδη και μεγαλόψυχον και γενναΐον και έλευθέριον οὐδὲ παρελέσθαι τὴν διάθεσιν, ής ἀελ παρούσης, πλέον η κυβερνήτου πρός θάλατταν όφελός έστι πρός τον βίον. κυβερνήτη γάρ ούτε κύμα 10 πραύναι τραχύ και πνεύμα δυνατόν έστιν, ούθ' δποι βούλεται δεομένω λιμένος τυχείν ούτε θαρραλέως καλ ατρόμως υπομείναι το συμβαίνον άλλ' έως ούκ άπέγνωκε τη τέχνη χρώμενος 'φεύγει μέγα λαΐφος ύποστολίσας,' ξως 'ένέρτερον ίστὸν έρεβώδεος έκ θα- 15 λάσσης ὑπέρσχη', τρέμων κάθηται καὶ παλλόμενος.

476 ή δὲ τοῦ φοονίμου διάθεσις τοῖς τε σωματικοῖς παρέχει γαλήνην, ἐπὶ πλεῖστον ἐκλύουσα τὰς τῶν νόσων κατασκευὰς ἐγκρατεία καὶ διαίτη σώφρονι καὶ
μετρίοις πόνοις· κἄν τις ἔξωθεν ἀρχὴ πάθους ῶσπερ 20
διαδρομὴ γένηται σπιλάδος, 'εὐσταλεῖ καὶ κούφη
κεραία παρήνεγκεν' ῶς φησιν 'Ασκληπιάδης· παραλόγου δέ τινος καὶ μεγάλου καταλαβόντος καὶ κρατήσαντος, ἐγγὺς ὁ λιμὴν καὶ πάρεστιν ἀπονήξασθαι
τοῦ σώματος ὥσπερ ἐφολκίου μὴ στέγοντος.

18. Τον μέν γὰρ ἀνόητον ὁ τοῦ θανάτου φόβος

⁷ παλ γενναίον παλ έλευθέφιον C. Wachsmuth, cf. p. 485 a 14 Nauck. p. 911. Bergk. 3 p. 730 15 εως δ' Βεrgk. εως δ' ἄν? 22 'Ασπληπιάδης] poeta ignotus

ούχ ὁ τοῦ ζῆν πόθος ἐκκρέμασθαι τοῦ σώματος ποιεί, Β περιπεπλεγμένον ώσπερ τὸν Ὀδυσσέα τῷ ἐρινεῷ, δεδοικότα τὴν Χάρυβδιν ὑποκειμένην

΄ ἔνθ' οὖτε μίμνειν ἄνεμος οὖτε πλείν έᾳ,'

5 καὶ πρὸς ταῦτα δυσαρέστως καὶ πρὸς ἐκείνα περιδεῶς ἔχοντα. ὁ δὲ τὴν τῆς ψυχῆς φύσιν ἀμωσγέπως
ἐπινοῶν καὶ τὴν εἰς τὸ βέλτιον αὐτῆς ἢ μηδὲν
κάκιον ἐν τῆ τελευτῆ μεταβολὴν ἐπιλογιζόμενος, οὐ
μικρὸν ἔχει τῆς πρὸς τὸν βίον εὐθυμίας ἐφόδιον

10 τὴν πρὸς τὸν θάνατον ἀφοβίαν. ὡ γὰρ ἔξεστι τῆς
μὲν ἀρεστῆς καὶ οἰκείας μερίδος ἐπικρατούσης ἡδέως
ζῆν, τῶν δ' ἀλλοτρίων καὶ παρὰ φύσιν ὑπερβαλλόν- Ο

των άδεως άπελθεϊν είπόντα

'λύσει μ' δ δαίμων αὐτός, ὅταν ἐγὰ θέλω''

15 τί ἂν τούτφ χαλεπὸν ἢ δύσκολον ἢ ταραχῶδες ἐμπίπτον ἐπινοήσαιμεν; ὁ γὰρ εἰπών 'προκατείλημμαί σ', ὧ τύχη, καὶ πᾶσαν τὴν σὴν ἀφήρημαι παρείσδυσιν' οὐ μοχλοίς 'οὐδὲ κλεισὶν οὐδὲ τείχεσιν ἐθάρρυνεν ἑαυτόν, ἀλλὰ δόγμασι καὶ λόγοις ὧν πᾶσι μέτεστι τοίς βουλομένοις. καὶ δεῖ μηδὲν ἀπογιγνώσκειν μηδ' ἀπιστεῖν τῶν οὕτω λεγομένων, ἀλλὰ θαυμάζοντα καὶ ζηλοῦντα καὶ συνενθουσιῶντα πείραν ᾶμα λαμβάνειν ἑαυτοῦ καὶ κατανόησιν ἐν τοίς ἐλάττοσι πρὸς τὰ μείζονα, μὴ φεύγοντα μηδ' ἀπωθοῦντα τῆς ψυχῆς

25 τὴν ἐπιμέλειαν αὐτῶν μηδὲ διαδιδράσκοντ' εἰς τό D

'τάχα δ' οὐδὲν ἔσται δυσχερέστερον.' ἀτονίαν γὰρ

⁴ Nauck p. 81 11 ἀφεστῆς R: ἀφετῆς 14 Eur. Bacch. 498 25 εἰς τὸ Μ 26 ἀτονίαν R: ἀνίαν. cf. p. 460 b

έμποιεϊ καὶ μαλακίαν ἀγύμναστον ἡ περὶ τὸ ράστον ἀεὶ διατρίβουσα καὶ πρὸς τὸ ἥδιστον ἐκ τῶν ἀβουλήτων ἀναχωροῦσα γλυκυθυμία τῆς ψυχῆς. ἡ δὲ καὶ νόσου καὶ πόνου καὶ φυγῆς μελετῶσα φαντασίαν ὑφίστασθαι καὶ προσβιαζομένη τῷ λογισμῷ πρὸς ε ἔκαστον εὑρήσει πολὸ τὸ κατεψευσμένον καὶ διάκενον καὶ σαθρὸν ἐν τοῖς δὸκοῦσι χαλεποῖς καὶ φοβεροῖς, ὡς ὁ καθ' ἔκαστον ἀποδείκνυσι λόγος.

19. Καίτοι πολλοί και τὸ τοῦ Μενάνδρου πεφρίκασιν

'οὐκ ἔστιν εἰπεῖν ζῶντα Τοῦτ' οὐ πείσομαι,'
ἀγνοοῦντες ὅσον ἐστὶ πρὸς ἀλυπίαν ἀγαθὸν τὸ μεΕ λετᾶν καὶ δύνασθαι πρὸς τὴν τύχην ἀνεφγόσι τοῖς
ὅμμασιν ἀντιβλέπειν, καὶ μὴ ποιεῖν ἐν αὑτῷ τὰς
φαντασίας ἀτρίπτους καὶ ἀπαλὰς ὥσπερ ἐνσκιατρα- 15
φούμενον πολλαῖς ἐλπίσιν ὑπεικούσαις ἀεὶ καὶ πρὸς
μηδὲν ἀντιτεινούσαις. ἐκεῖνο μέντοι καὶ πρὸς τὸν
Μένανδρον ἔχομεν εἰπεῖν

'οὐκ ἔστιν εἰπεῖν ζῶντα Τοῦτ' οὐ πείσομαι,'
ἀλλ' ἔστιν εἰπεῖν ζῶντα 'τοῦτ' οὐ ποιήσω, οὐ ψεύσο- 20
F μαι, οὐ ῥαδιουργήσω, οὐκ ἀποστερήσω, οὐκ ἐπιβουλεύσω.' τοῦτο γὰρ ἐφ' ἡμῖν κείμενον οὐ μικρὸν ἀλλὰ
μέγα πρὸς εὐθυμίαν πάρεστιν. ὥσπερ αὖ τοὐναντίον

'ή σύνεσις, ὅτι σύνοιδα δείν' εἰργασμένος,'
οἶον ἕλχος ἐν σαρχὶ τῆ ψυχῆ τὴν μεταμέλειαν αίμάσ- 25
σουσαν ἀεὶ χαὶ νύσσουσαν ἐναπολείπει. τὰς μὲν
γὰρ ἄλλας ἀναιρεῖ λύπας ὁ λόγος, τὴν δὲ μετάνοιαν

⁹ Mevávôgov] Kock. 3 p. 103 24 Eur. Or. 896

αὐτὸς ἐνεργάζεται δακνομένης σὰν αἰσχύνη τῆς ψυχῆς καὶ κολαζομένης ὑφ' αὐτῆς. ὡς γὰρ οἱ ριγοῦντες ἠπιάλοις καὶ πυρετοῖς διακαόμενοι τῶν ταὐτὰ 477 πασχόντων ἔξωθεν ὑπὸ καύματος ἢ κρύους μᾶλλον ἐνοχλοῦνται καὶ κάκιον ἔχουσιν, οὕτως ἐλαφροτέρας ἔχει τὰ τυχηρὰ τὰς λύπας ὥσπερ ἔξωθεν ἐπιφερομένας τὸ δέ

'οὔ τις έμοὶ τῶν ἄλλος έπαίτιος, ἀλλ' έγὼ αὐτός' έπιθρηνούμενον τοξς άμαρτανομένοις ενδοθεν έξ αὐ-10 τοῦ, βαρύτερον ποιεί τῷ αίσχρῷ τὸ ἀλγεινόν. ὅθεν ούτ' οίκια πολυτελής ούτε χουσίου πλήθος ούτ' άξίωμα γένους ούτε μέγεθος άρχης οὐ λόγου χάρις οὐ δεινότης εὐδίαν παρέχει βίω καὶ γαλήνην τοσαύτην, δσην ψυχή καθαρεύουσα πραγμάτων καί βου- Β 15 λευμάτων πονηρών και την τοῦ βίου πηγήν το ήθος ατάραχον έχουσα και αμίαντον αφ' ής αι καλαί πράξεις φέουσαι καλ την ένέργειαν ένθουσιώδη καλ ίλαοάν μετά τοῦ μέγα φοονεῖν ἔχουσι καὶ τὴν μνήμην ήδίονα καλ βεβαιοτέραν της Πινδαρικής γηροτρόφου 20 έλπίδος. οὐ γάρ 'αί μεν λιβανωτρίδες' ώς έλεγε Καρνεάδης 'καν αποκενωθώσι, την εύωδίαν έπι πολὺν χρόνον ἀναφέρουσιν' ἐν δὲ τῆ ψυχῆ τοῦ νοῦν έχουτος αί καλαί πράξεις οὐκ ἀεί κεγαρισμένην καί πρόσφατον έναπολείπουσι την έπίνοιαν, ύφ' ής τὸ 25 γαζρον ἄρδεται καλ τέθηλε καλ καταφρονεζ των όδυ-

¹ ἐνεργάζεται Madvigius: ἐργάζεται 3 ταὐτὰ Stobaeus 25, 15: ταῦτα 8 cf. Hom. A 335. Soph. OR 379 τῶν] τῶνδ' Schneiderus Callimacho versum vindicans 19 Πιν-δαρικῆς] Bergk. 1 p. 452

C φομένων καὶ λοιδοφούντων τὸν βίον, ὧς τινα κακῶν χώφαν ἢ φυγαδικὸν τόπον ἐνταῦθα ταῖς ψυχαῖς ἀπο-

δεδειγμένον.

20. "Αγαμαι δε και τοῦ Διογένους, δς τον έν Λακεδαίμονι ξένον δρών παρασκευαζόμενον είς έορ- 5 τήν τινα καί φιλοτιμούμενου 'άνηο δ'' είπεν 'άγαθὸς οὐ πᾶσαν ήμέραν έορτην ήγεῖται;' καὶ πάνυ γε λαμπράν, εί σωφρονοῦμεν. Γερον γαρ άγιώτατον δ κόσμος έστι και θεοπρεπέστατον είς δε τούτον δ άνθοωπος είσάγεται διὰ τῆς γενέσεως οὐ χειροκμή- 10 D των οὐδ' ἀκινήτων ἀγαλμάτων δεατής, ἀλλ' οἶα νοῦς θείος αίσθητὰ νοητῶν μιμήματα, φησίν ὁ Πλάτων, έμφυτον άρχην ζωής έχοντα και κινήσεως έφηνεν, ήλιον και σελήνην και άστρα και ποταμούς νέον ύδωρ έξιέντας ἀεὶ καὶ γῆν φυτοῖς τε καὶ ζώοις τρο- 15 φας αναπέμπουσαν. ὧν τον βίον μύησιν όντα καὶ τελετήν τελειοτάτην εύθυμίας δεί μεστόν είναι καί γήθους ούχ ώσπες οί πολλοί Κοόνια καί Διάσια καὶ Παναθήναια καὶ τοιαύτας ἄλλας ἡμέρας περιμένουσιν, ζιν' ήσθωσι καλ αναπέμψωσιν ωνητόν γέ- 20 λωτα, μίμοις και δρχησταϊς μισθούς τελέσαντες. εἶτ' Ε έκει μέν εύφημοι καθήμεθα κοσμίως. οὐδείς γάρ δδύρεται μυούμενος ούδε θρηνεί Πύθια θεώμενος ἢ πίνων ἐν Κρονίοις· ὰς δ' δ θεὸς ἡμῖν έορτὰς χορηγεί καλ μυσταγωγεί καταισχύνουσιν, έν όδυρ- 25 μοίς τὰ πολλὰ καὶ βαρυθυμίαις καὶ μερίμναις έπιπόνοις διατρίβουτες. και των μεν δογάνων χαίρουσι

⁴ του] τὸ R. τὸ του? 12 Πλάτων] fort, respicitur ad Tim, p. 92 b

τοις έπιτερπές ήχοῦσι και τῶν ὀρνέων τοις ἄδουσι, και τὰ παίζοντα και σκιρτῶντα τῶν ζῷων ἡδέως ὁρῶσι, και τοὐναντίον ἀρυομένοις και βρυχομένοις και σκυθρωπάζουσιν ἀνιῶνται· τὸν δ' έαυτῶν βίον 5 ἀμειδῆ και κατηφῆ και τοις ἀτερπεστάτοις και πά- F θεσι και πράγμασι και φροντίσι μηδὲν πέρας ἐχούσαις πιεζόμενον ἀεὶ και συνθλιβόμενον ὁρῶντες, οὐχ ὅπως αὐτοὶ μὲν ἑαυτοις ἀναπνοήν τινα και ράστώνην πορίζουσί ποθεν, ἀλλ' οὐδ' ἐτέρων παρακαλούντων 10 προσδέχονται λόγον, ῷ χρώμενοι και τοις παροῦσιν ἀμέμπτως συνοίσονται και τῶν γεγονότων εὐχαρίστως μνημονεύσουσι, και πρὸς τὸ λοιπὸν ῖλεων τὴν ἐλπίδα και φαιδρὰν ἔχοντες ἀδεῶς και ἀνυπόπτως προσάξουσιν.

9 ποθεν *: πόθεν;

· i.i. 36

1. Τὰ παλαιὰ τῶν Διοσκόρων ἀφιδούματα Σπαρτιαται 'δόκανα' καλοῦσι Εστι δε δύο ξύλα παράλ-Β ληλα δυσί πλαγίοις ἐπεζευγμένα, καί δοκετ τῷ φιλαδέλφω των θεων οίκειον είναι του άναθήματος τὸ κοινόν και άδιαίρετον. ούτω δή και αύτος ύμιν, δ 5 Νιγοϊνε καὶ Κύντε, τὸ σύγγραμμα τοῦτο περὶ φιλαδελφίας άνατίθημι, κοινόν άξίοις ούσι δώρον. έφ' ὰ γὰο προτρέπεται, ταῦτα πράττοντες ήδη μαρτυρεϊσθαι μᾶλλον ή παρακαλεϊσθαι δόξετε. καὶ τὸ χαῖοον ύμων έφ' οίς κατορθούτε ποιήσει τη κρίσει την 10 έπιμονήν βεβαιοτέραν, ώσπερ έν χρηστοῖς καὶ φιλο-C κάλοις θεαταίς εὐημερούντων. 'Αρίσταρχος μέν οὖν δ Θεοδέκτου πατήρ, ἐπισκώπτων τὸ πληθος τῶν σοφιστών, έλεγε πάλαι μεν έπτα σοφούς μόλις γενέσθαι, τότε δε μη ραδίως αν ίδιώτας τοσούτους εύρε- 15 θηναι. έγω δ' δρω καθ' ήμας την φιλαδελφίαν ουτω σπάνιον οὖσαν, ὡς τὴν μισαδελφίαν ἐπὶ τῶν παλαιῶν, ής γε τὰ φανέντα παραδείγματα τραγφδίαις καὶ θεάτροις δ βίος έξέδωκε διὰ τὸ παράδοξον οί δὲ νῦν άνθρωποι πάντες, δταν έντυγχάνωσι χρηστοῖς άδελ- 20 φοίς, θαυμάζουσιν οὐδεν ήττον ή τοὺς Μολιονίδας έκείνους, συμφυείς τοις σώμασι γεγονέναι δοκούντας καί τὸ χρησθαι κοινώς τοῖς πατρώοις χρήμασι

¹ Διοσπόρων *: διοσπούρων

και φίλοις και δούλοις οὕτως ἄπιστον ήγοῦνται και τερατῶδες, ὡς τὸ χρῆσθαι μίαν ψυχὴν δυείν σω- D μάτων χερσί και ποσί και ὀφθαλμοίς.

2. Καίτοι τὸ παράδειγμα τῆς χρήσεως τῶν ἀδελ-5 φων ή φύσις οὐ μακράν έθηκεν, άλλ' έν αὐτῷ τῷ σώματι τὰ πλεῖστα τῶν ἀναγχαίων διττὰ καὶ ἀδελφὰ καὶ δίδυμα μηγανησαμένη, γεῖρας πόδας όμματ' ὧτα όῖνας, ἐδίδαξεν ὅτι ταῦτα πάντα σωτηρίας ενεκα καλ συμπράξεως κοινής οὐ διαφορᾶς καλ μάχης οὕτω 10 διέστησεν αὐτάς τε τὰς χεῖρας εἰς πολλούς καὶ ἀνίσους δακτύλους σχίσασα πάντων δργάνων έμμελέστατα καλ τεχνικώτατα παρέσχεν, ωστ' 'Αναξαγόραν τὸν παλαιὸν ἐν ταῖς χεροί τὴν αἰτίαν τίθεσθαι τῆς Ε άνθρωπίνης σοφίας καλ συνέσεως. άλλὰ τούτου μέν 15 ξοικεν άληθες είναι τούναντίον· οὐ γὰρ ὅτι χεῖρας έσγεν άνθρωπος, σοφώτατον άλλ' δτι φύσει λογικὸν ἦν καὶ τεχνικόν, ὀργάνων φύσει τοιούτων ἔτυχεν. έχεινο δὲ παντὶ δηλον, ὡς ἀπὸ σπέρματος ένὸς καὶ μιᾶς ἀρχῆς ή φύσις ἀδελφούς δύο. καὶ τρεῖς καὶ 20 πλείονας έποίησεν οὐ πρὸς διαφοράν καὶ ἀντίταξιν, F άλλ' ὅπως χωρίς ὄντες άλληλοις μαλλον συνεργώσιν. οί γὰρ δὴ τρισώματοι καὶ έκατόγχειρες, εἴπερ έγένοντο, συμφυείς όντες πασι τοίς μέρεσιν, οὐδεν έπτος αύτων οὐδε χωρίς έδύναντο ποιείν. δ τοίς 25 άδελφοῖς ὑπάρχει, καὶ μένειν καὶ ἀποδημεῖν ἅμα καλ πολιτεύεσθαι καλ γεωργείν δυναμένοις δι' άλλήλων, άνπερ ην η φύσις έδωκεν εὐνοίας καὶ συμφωνίας άρχην φυλάττωσιν: εί δε μή, ποδών οὐδέν,

17 φύσει] del. Stegmannus 24 αὐτῶν *: αὐτῶν

οίμαι, διοίδουσιν άλλήλους ύποσκελιζόντων καί δακτύλων έμπλεκομένων καὶ διαστρεφομένων παρὰ φύσιν ὑπ' ἀλλήλων. μᾶλλον δ' ὥσπερ ἐν ταὐτῷ σώματι
μιᾶς κοινωνοῦντα φύσεως καὶ τροφῆς τὰ ὑγρὰ καὶ
479 ξηρὰ καὶ ψυχρὰ καὶ θερμά, τῆ δμονοία καὶ συμ- 5
φωνία τὴν ἀρίστην καὶ ἡδίστην κρᾶσιν ἐμποιεῖ καὶ
άρμονίαν, ἦς χωρὶς οὔτε

'πλούτου'

φασίν οΰτε

τας Ισοδαίμονος ἀνθρώποις βασιληίδος ἀρχᾶς' 10 είναι τινα χάριν και ὅνησιν. ἀν δὲ πλεονεξία και συνέχεε τὸ ζῷον. οὕτως ἀδελφῶν ὁμοφροσύνη και γένος και οἰκος ὑγιαίνει και τέθηλε, και φίλοι και συνήθεις ὅσπερ ἐμμελης χορὸς οὐδὲν οὕτε πράσσου- 15 σιν ἐναντίον οὕτε λέγουσιν οὕτε φρονοῦσιν.

'ἐν δὲ διχοστασίη καὶ ὁ πάγκακος ἔμμορε τιμῆς,' οἰκέτης διάβολος ἢ κόλαξ παρενδὺς θυραῖος ἢ πολί-Β της βάσκανος. ὡς γὰρ αἱ νόσοι τοῖς σώμασι μὴ προσιεμένοις τὸ οἰκεῖον πολλῶν ἐμποιοῦσιν ἀτόπων 20 καὶ βλαβερῶν ὀρέξεις, οὕτως ἡ πρὸς τὸ συγγενὲς διαβολὴ καὶ ὑφόρασις ὁμιλίας ἐπάγεται φαύλας καὶ πονηρὰς εἰς τὸ ἐλλιπὲς ἔξωθεν ἐπιρρεούσας.

3. Ό μεν οὖν 'Αρκαδικὸς μάντις ἀναγκαίως πόδα ξύλινον προσεποιήσατο καθ' 'Ηρόδοτον, τοῦ οἰκείου 25 στερηθείς' ἀδελφὸς δὲ πολεμῶν ἀδελφῷ καλ κτώμε-

8 Bergk. 3 p. 597 vindicat Schneiderus (vol. IV p. 229 Mein.)

17 versum proverbialem Callimacho
24 ἀναγκαίως] δικαίως Stobaeus
25 Ἡρόδοτον] 9, 37

νος όθνειον έξ άγορας ἢ παλαίστρας έταιρον οὐδὲν ἔοικεν ἄλλο ποιείν ἢ σάρκινον καὶ συμφυὲς έκουσίως ἀποκόψας μέλος ἀλλότριον προστρίβεσθαι καὶ προσαρμόττειν. αὐτὴ γὰρ ἡ προσδεχομένη καὶ ζη- C τοῦσα φιλίαν καὶ δμιλίαν χρεία διδάσκει τὸ συγγενὲς τιμᾶν καὶ περιέπειν καὶ διαφυλάττειν, ὡς ἀφίλους καὶ ἀμίκτους καὶ μονοτρόπους ζῆν μὴ δυναμένους μηδὲ πεφυκότας. ὅθεν ὁ Μένανδρος ὀρθῶς

'οὐκ ἐκ πότων καὶ τῆς καθ' ἡμέραν τρυφῆς

ξητοῦμεν ῷ πιστεύσομεν τὰ τοῦ βίου (φησί),
πάτερ; οὐ περιττὸν οἴετ' ἐξευρηκέναι
ἀγαθὸν ἕκαστος, ἀν ἔχη φίλου σκιάν;'

σκιαί γάο είσιν ὄντως αί πολλαί φιλίαι καί μιμήματα καί είδωλα τῆς πρώτης ἐκείνης, ἢν παισί τε D

15 πρὸς γονεῖς ἡ φύσις ἀδελφοῖς τε πρὸς ἀδελφοὺς
ἐμπεποίηκε, κἀκείνην ὁ μὴ σεβόμενος μηδὲ τιμῶν
ἆρά τινα πίστιν εὐνοίας τοῖς ἀλλοτρίοις δίδωσιν;
ἢ ποῖός τίς ἐστιν ὁ τὸν ἐταῖρον ἐν φιλοφροσύναις
καὶ γράμμασιν ἀδελφὸν προσαγορεύων, τῷ δ' ἀδελφῷ
20 μηδὲ τὴν αὐτὴν ὁδὸν οἰόμενος δεῖν βαδίζειν; ὡς
γὰρ εἰκόνα κοσμεῖν ἀδελφοῦ τὸ δὲ σῶμα τύπτειν
καὶ ἀκρωτηριάζειν μανικόν, οὕτω τοὔνομα σέβεσθαι
καὶ τιμᾶν ἐν ἔτέροις αὐτὸν δὲ μισεῖν καὶ φεύγειν
οὐχ ὑγιαίνοντός ἐστιν, οὐδ' ἐν νῷ πώποτε τὴν φύ
25 σιν ὡς ἀγιώτατον καὶ μέγιστον ἱερὸν λαβόντος. Ε

4. Οἶδα γοῦν έμαυτὸν έν Ῥώμη δυεῖν ἀδελφῶν

³ προστρίβεσθαι Stobaeus: προστίθεσθαι 8 Μένανδρος] Kock. 3 p. 169 11 πάτες; Madvigius: πάτες 12 σπιάν; idem: σπιάν 17 τινα Duebnerus: τίνα

άναδεξάμενον δίαιταν, ών ατερος έδόχει φιλοσοφείν. ήν δ' ώς ξοικεν ου μόνον άδελφος άλλα και φιλόσοφος ψευδεπίγραφος και ψευδώνυμος έμου γάρ άξιοῦντος αὐτὸν ὡς άδελφῷ καὶ ίδιώτη φιλόσοφον προσφέρεσθαι, 'ταῦτ'' εἶπεν 'ώς πρὸς ἰδιώτην άλη- 5 θως, έγω δ' οὐ σεμνον οὐδε μέγα ποιουμαι το έχ τῶν αὐτῶν μορίων γεγονέναι.' 'σὺ μέν' ἔφην ἐγώ F 'δηλος εί μηδε το έκ μορίων γεγονέναι μέγα καί σεμνὸν ήγούμενος. άλλ' οι γε άλλοι πάντες, εί καλ μή φρονούσιν ούτω, λέγουσι γούν καλ ἄδουσιν, ώς 10 γονεῦσι τιμήν μετὰ θεούς πρώτην καὶ μεγίστην ή τε φύσις δ τε την φύσιν σώζων νόμος απέδωκε καί ούκ έστιν ο τι μαλλον ανθρωποι κεγαρισμένον θεοίς δρώσιν, ή τοχεύσιν αύτων καλ τροφεύσι 'παλαιάς έπλ νέαις δανεισθείσας' χάριτας εύμενῶς καλ προθύ- 15 μως εκτίνοντες. οὐδ' αὖ πάλιν μείζων επίδειξις άθέου γέγονε της περί γονείς όλιγωρίας και πλημμελείας διὸ τοὺς μὲν ἄλλους κακῶς ποιεῖν ἀπεί-480 ρηται, μητρί δ' αύτοῦ καὶ πατρί τὸ μὴ παρέχειν έαυτούς δρώντας άει και λέγοντας άφ' ὧν εύφρα- 20 νούνται, κάν μή προσή τὸ λυπούν, άνόσιον ήγούνται καλ άθεσμον, τίς οὖν έστι παρά παίδων γονεῦσιν ἢ πράξις ή γάρις ή διάθεσις μάλλον εὐφραίνειν δυνα μένη τῆς πρὸς ἀδελφὸν εὐνοίας βεβαίου καὶ φιλίας;

5. ^{5}H τοῦτό γε φάδιόν έστιν ἀπὸ τῶν έναντίων $_{25}$ καταμαθεῖν. ὅπου γὰο οἰκότοι 6 α τιμώμενον ὑπὸ

⁴ ἀδελφῷ] ἀδελφὸν ἀδελφῷ Stegmannus 15 ἐπὶ νέαις] ἐπὶ νέοις Madvigius coll. Plat. de Legg. p. 717 c 19 αὐτοῦ] fort. αὐτοὺς, deleto proximo ἐαντοὺς

πατρός η μητρός υίοι προπηλακίζοντες και φυτών καλ χωρίων οίς έχαιρον άμελοῦντες άνιῶσιν αὐτούς, καὶ κύων τις οἰκογενής παρορώμενος καὶ ἵππος ἄπτε- Β ται φιλοστόργων καλ φιλοτίμων γερόντων, άχθονται 5 δε και παισίν άκροάματα και θεάματα και άθλητάς, οθς έθαύμαζον αὐτοί, διασύρουσι καὶ καταφρονοῦσιν. ήπου μετρίως έγουσιν υίοις διαφερομένοις καλ μισούσιν άλλήλους καὶ κακῶς λέγουσι καὶ πρὸς ἔργα καί πράξεις άντιταττομένοις άει και καταλυομένοις 10 ὑπ' ἀλλήλων; οὐκ ἂν είποι τις οὐκοῦν τοὐναντίον έρωντες άλλήλων καί φιλούντες άδελφοί, καί δσον ή φύσις τοῖς σώμασι διέστησεν, έπλ ταὐτὸ τοῖς πάθεσι και τοῖς πράγμασιν ἀποδιδόντες, και λόγους C χοινούς και διατριβάς αμα και παιδιάς μετ' άλλήλων 15 έγοντες, ήδεζαν καὶ μακαρίαν παρεσκευάκασι γηροτρόφου τοις γουεύσι την φιλαδελφίαν. ούτε ναο φιλόλογος πατήρ ούτως ούτε φιλότιμος ούτε φιλοχρήματος γέγονεν ώς φιλότεκνος διό τούς υίούς ούτε λέγοντας ούτε πλουτούντας ούτ' άρχοντας ήδέως 20 ούτως ώς φιλούντας άλλήλους δρώσιν. 'Απολλωνίδα γοῦν τὴν Κυζικηνήν, Εὐμένους δὲ τοῦ βασιλέως μητέρα καλ τριών άλλων, 'Αττάλου καλ Φιλεταίρου καλ 'Αθηναίου, λέγουσι μακαρίζειν έαυτην άελ καλ τοῖς θεοῖς χάριν έχειν οὐ διὰ τὸν πλοῦτον οὐδε διὰ 25 την ηγεμονίαν, άλλ' δτι τοὺς τρεῖς υίοὺς έώρα τὸν πρεσβύτατον δορυφοροῦντας κάκεῖνον έν μέσοις αὐτοις δόρατα καί ξίφη φορούσιν άδεως διαιτώμενον. D

⁶ οθς R: όσους 15 γηφοτρόφον] cf. Bergk, 1 p. 452 20 Άπολλωνιάδα Polyb. 23, 18

δοπερ αὖ τοὐναντίον, 'Αρτοξέρξης αἰσθόμενος 'Ωχον τὸν υδον ἐπιβεβουλευπότα τοῖς ἀδελφοῖς ἀθυμήσας ἀπέθανε

' Ταλεποί πόλεμοι γὰο ἀδελφῶν'

ὁς Εὐοιπίδης εἰσηπεν δντες, χαλεπώτατοι τοῖς γο- 5
νεῦσιν αὐτοῖς εἰσιν. ὁ γὰο μισῶν τὸν ἀδελφὸν
αὐτοῦ καὶ βαρυνόμενος οὐ δύναται μὴ τὸν γεννή-

6. Ό μεν ούν Πεισίστρατος ἐπιγαμῶν ἐνηλίποις οὐσι τοῖς υίοῖς, ἔφη, παλοὺς ἐπείνους κάγαθοὺς 10 ἡγούμενος, ἔτι πλειόνων ἐθέλειν τοιούτων πατής Εγενέσθαι. χρηστοί δὲ καὶ δίκαιοι παῖδες οὐ μόνον διὰ τοὺς γονεῖς ἀγαπήσουσι μᾶλλον ἀλλήλους, ἀλλὰ καὶ τοὺς γονεῖς δι' ἀλλήλους οῦτως ἀεὶ καὶ φρονοῦντες καὶ λέγοντες, ὅτι τοῖς γονεῦσιν ἀντὶ πολλῶν 15 χάριν ὀφείλοντες μάλιστα διὰ τοὺς ἀδελφοὺς ὀφείλουσιν, ὡς τοῦτο δὴ πτημάτων ἀπάντων τιμιώτατον καὶ ῷδιστον ἔχοντες παρ' αὐτῶν. εὖ γέ τοι καὶ Ὁμηρος πεποίηκε Τηλέμαχον ἐν συμφορᾶ τὸ ἀνάσδελφον τιθέμενον.

'ώδε γὰρ ἡμετέρην γενεὴν μούνωσε Κρονίων.'
Γό δ' Ἡσίοδος οὐκ εὖ παραινεῖ 'μουνογενῆ παίδα'
τὰν πατρώων ἐπίκληρον εἶναι, καὶ ταῦτα τῶν Μουσῶν
γεγονὰς μαθητής, ἃς όμοῦ δι' εἕνοιαν ἀεὶ καὶ φιλαδελφίαν οὖσας οῦτως ἀνόμαζον. πρὸς μὲν οὖν γο- κ

¹ Αφτοξέφξης scripsi cum Palmerio: ξέφξης 5 Εύφιπίδης] Nauck. p. 675 7 cf. Stob. 84, 10 10 πάγαθούς Doehnerus: παὶ ἀγαθούς 12 cf. Stob. 84, 11 19 Όμηφος] π 117 22 Ήσίσδος] ΟD 376 25 ἀνόμαζον Herwerdenus: ἀνόμαζον μούσας

νεῖς ἡ φιλαδελφία τοιοῦτόν ἐστιν, ὅστε τὸ φιλεῖν ἀδελφὸν εὐθὺς ἀπόδειξιν εἶναι τοῦ καὶ τὴν μητέρα φιλεῖν καὶ τὸν πατέρα· πρὸς δὲ παῖδας αὐτοῦ δίδαγμα καὶ παράδειγμα φιλαδελφίας, οἶον οὐδὲν ἄλλο· καὶ τοὐναντίον αὖ πονηρὸν ὥσπερ ἐξ ἀντιγράφου πατρφου τὴν μισαδελφίαν ἀναλαμβάνουσιν. ὁ γὰρ 481 ἐν δίκαις καὶ στάσεσι καὶ ἀγῶσι πρὸς ἀδελφοὺς ἐγγεγηρακὼς εἶτα τοὺς υίοὺς δμονοεῖν παρακαλῶν

'ἄλλων ἰατρός, αὐτὸς ἕλκεσιν βρύων,'

10 ἀσθενῆ ποιεί τοις ἔργοις τὸν λόγον. εί γοῦν ὁ Θηβαιος Ἐτεοκλῆς πρὸς τὸν ἀδελφὸν είρηκώς

'ἄστρων ἂν ἔλθοιμ' ήλίου πρὸς ἀντολὰς καὶ γῆς ἔνερθε δυνατὸς ὢν δρᾶσαι τάδε, τὴν θεῶν μεγίστην ὥστ' ἔχειν τυραννίδα.'

15 τοῖς αὐτοῦ πάλιν παρεκελεύετο τέκνοις

' ἰσότητα τιμᾶν, ἢ φίλους ἀεὶ φίλοις

πόλεις τε ·πόλεσι συμμάχους τε συμμάχοις

συνδεῖ · τὸ γὰρ ἴσον νόμιμον ἀνθρώποις ἔφυ,'

τίς οὐκ ἂν αὐτοῦ κατεφρόνησε; ποίος δ' ἂν ἦν ὁ Β

20 'Ατρεύς, εἰ τοιαῦτα δειπνίσας τὸν ἀδελφὸν ἐγνωμο-

'φίλων γε μέντοι χοῆσις ή ποὸς αῖματος μόνη χαχοῦ φέοντος ἀφελεῖν φιλεῖ;'

λόγει πρός τούς παΐδας

Διὸ καὶ γονέων κακὴν γηροτρόφον οὖσαν καὶ
 κακίονα παιδοτρόφον τέκνων ἐκκαθαίρειν προσήκει

9 Nauck p. 703 ξίπεσιν p. 71 f.: ξίπεσι 12 Eur. Phoen. 505 14 θεῶν idem: τῶν θεῶν 16 id. ibid. 537 22 Nauck, p. 912 23 ξέοντος] παρόντος Nauckius

την μισαδελφίαν. έστι δε καλ πρός πολίτας διάβολος και κατήγορος οδονται γάρ ούκ ἂν έκ τοσῆσδε συντροφίας καὶ συνηθείας καὶ οἰκειότητος έχθροὺς C και πολεμίους γενέσθαι, μή πολλά και πονηφά συνειδότας άλλήλοις, μεγάλαι γὰρ αίτίαι μεγάλην δια- 5 λύουσιν εὔνοιαν καὶ φιλίαν. ὅθεν οὐδε ραδίως αὖθις ένδέχονται διαλύσεις. ώσπερ γάρ τὰ συμπαγέντα, κὰν χαλάση τὸ ἐχέκολλον, ἐνδέχεται πάλιν δεθηναι καὶ συνελθείν, συμφυούς δε σώματος ραγέντος ή σχισθέντος ξογον έστι κόλλησιν εύρειν και σύμφυσιν 10 ούτως αί μεν ύπο χρείας συνημμέναι φιλίαι κάν διαστωσιν οὐ χαλεπως αὖθις ἀναλαμβάνουσιν ἀδελφοί δε τοῦ κατὰ φύσιν έκπεσόντες οὔτε ραδίως συνέρχονται, καν συνέλθωσι, φυπαράν και υποπτον ουλήν αί D διαλύσεις έφέλκονται. πᾶσα μέν οὖν ἔχθοα πρὸς 15 άνθρωπον άνθρώπω μετά των μάλιστα λυπούντων ένδυομένη παθών, φιλονεικίας δργής φθόνου μνησικακίας, όδυνηρόν έστι καὶ ταραχῶδες ή δὲ πρὸς άδελφόν, δ θυσιών τε κοινωνείν ανάγκη και ίερων πατρώων δμόταφόν τε γενέσθαι καί που σύνοικον ή 20 γείτονα χωρίων, έν όμμασιν έχει τὸ λυπηρόν, ύπομιμνήσκουσα καθ' ήμέραν τῆς ἀνοίας και παραφροσύνης, δι' ήν τὸ ήδιστον καὶ συγγενέστατον πρόσωπον Ε βλέπεται σκυθρωπότατον, ή τε προσφιλής έκ νέων φωνή καὶ συνήθης ἀκοῦσαι φοβερωτάτη γέγονε. πολ- 25 λούς δὲ τῶν ἄλλων ἀδελφῶν δοῶντες οἰκία τε μιᾳ χρωμένους καλ τραπέζη καλ χωρίοις άνεμήτοις καλ άνδραπόδοις, αὐτοί και φίλους διήρηνται και ξένους, έχθοὰ πάντα τὰ προσφιλή τοῖς ἀδελφοῖς νέμοντες.

καὶ ταῦτα, πᾶσιν ἐν μέσφ λογίζεσθαι παρόντος, ὅτι 'ληιστοί' μέν τε φίλοι καὶ συμπόται 'κτητοί' δὲ κη-δεσταὶ καὶ συνήθεις, τῶν πρώτων ὅσπερ ὅπλων ἢ ὀργάνων διαφθαρέντων ἀδελφοῦ δ' ἀντίκτησις οὐκ ἔστιν, ὥσπερ οὐδὲ χειρὸς ἀφαιρεθείσης οὐδ' ὄψεως ἐκκοπείσης ἀλλ' ὀρθῶς ἡ Περσίς εἶπεν, ἀντὶ τῶν τέκνων ἑλομένη σῷσαι τὸν ἀδελφόν, ὅτι παἴδας μὲν F ἑτέρους κτήσασθαι δύναιτ' ἄν, ἀδελφὸς δ' ἄλλος αὐτῆ, γονέων μὴ ὄντων, οὐκ ἂν γένοιτο.

8. Τί δῆτα χρὴ ποιεῖν, φαίη τις ἄν, ὅτῷ φαῦλος ἀδελφὸς γένοιτο; πρῶτον ἐκεῖνο μνημονεύειν, ὅτι παντὸς ἄπτεται γένους φιλίας ἡ φαυλότης, καὶ κατὰ τὸν Σοφοκλέα

΄τὰ πλεϊστα φω**ρῶν** αἰσχοὰ φωράσεις βοοτῶν.'

15 οὖτε γὰρ τὸ συγγενικὸν οὕτε τὸ έταιρικὸν οὕτε τὸ έρωτικὸν εἰλικρινὲς καὶ ἀπαθὲς καὶ καθαρὸν ἔστιν εὑρεῖν κακίας. ὁ μὲν οὖν Λάκων μικρὰν γυναῖκα 482 γήμας ἔφη τὰ ἐλάχιστα δεῖν αἰρεῖσθαι τῶν κακῶν, ἀδελφῷ δὲ σωφρόνως παραινέσειεν ἄν τις τὰ οἰκειό20 τατα τῶν κακῶν ὑπομένειν μᾶλλον ἢ πειρᾶσθαι τῶν

αλλοτρίων τοῦτο γὰρ ἀνέγκλητον ὡς ἀναγκαῖον,

• ἐκεῖνο δὲ ψεκτὸν ὡς αὐθαίρετον. οὐ γὰρ ὁ συμπότης οὐδ' ὁ συνέφηβος οὐδ' ὁ ξένος

'αίδοῦς ἀχαλκεύτοισιν ἔζευκται πέδαις,'

25 άλλ' δ σύναιμος καὶ σύντροφος καὶ δμοπάτωρ καὶ

² ληιστοί] cf. Hom. I 406 6 Πεφοίς] Herod. 3, 119
13 Σοφοκλέα] Nauck. p. 311 14 φωρῶν] δ' ἐφορῶν aut αἴσχρ' ἐφενρήσεις F. G. Schmidtius 24 Nauck. p. 549 άγαλκεύτοισιν ἔζενκται] recte habere monuit idem

δμομήτως, ὅ καὶ τῶν ἁμαρτημάτων εἰκός ἐστιν ἐπιχωρεῖν ἔνια, καὶ παρείκειν λέγοντα πρὸς ἀδελφὸν ἐξαμαρτάνοντα

'τούνεκά σ' οὐ δύναμαι προλιπεῖν δύστηνον ἐόντα' καὶ φαῦλον καὶ ἀνόητον, μὴ καὶ λάθω τι πατρώον 5 Β ἢ μητοῷον ἐνεσταγμένον ἀπὸ σπέρματος νόσημα χαλεπως και πικοως τῷ μισεῖν ἐν σοι κολάζων. τοὺς μέν γὰο άλλοτοίους, ὡς ἔλεγε Θεόφραστος, οὐ φιλοῦντα δεῖ κρίνειν ἀλλὰ κρίναντα φιλεῖν. ὅπου δ' ή φύσις ήγεμονίαν τη πρίσει πρός εύνοιαν οὐ δι- 10 δωσιν οὐδ' ἀναμένει τὸν θρυλούμενον τῶν άλῶν μέδιμνον άλλά συγγεγέννηκε την άρχην της φιλίας, ένταῦθα δεῖ μὴ πικρούς εἶναι μηδ' ἀκριβεῖς τῶν άμαρτημάτων έξεταστάς. νυνί δε τί αν λέγοις, εί ξένων ανθρώπων και αλλοτρίων έκ πότου τινός ή 15 C παιδιᾶς ἢ παλαίστρας προσφθαρέντων άμαρτήματα δαδίως ένιοι φέροντες καλ ήδόμενοι, δύσκολοι καλ άπαραίτητοι πρός τούς άδελφούς είσιν; ὅπου καὶ κύνας γαλεπούς και ἵππους, πολλοί δὲ καὶ λύγκας αίλούρους πιθήκους λέοντας τρέφοντες καὶ άγαπῶν- 20 τες, άδελφων ούν ύπομένουσιν όργας η άγνοίας η φιλοτιμίας; έτεροι δε παλλακίσι καλ πόρναις ολκίας καλ άγρους καταγράφοντες υπέρ οίκοπέδου καλ νωνίας πρός άδελφούς διαμονομαγούσιν; εἶτα τῷ μισαδέλφω μισοπονηρίαν ὄνομα θέμενοι, περινοστούσιν 25 D έν τοῖς ἀδελφοῖς τὴν κακίαν προβαλλόμενοι καὶ λοι-

² πρὸς ἀδελφὸν ἐξαμαρτάνοντα] insiticia videntur W
4 Hom. ν 331 τοὔνεκά σ'] τῷ σε καὶ οὐ Homerus 19
λύγκας *: λύγγας 26 ἐν] ἐν μὲν?

δορούντες, εν δε τοίς άλλοις μη δυσχεραίνοντες άλλα χρώμενοι πολλή και συνόντες.

9. Ταυτί μεν οὖν έστω προοίμια τοῦ λόγου παντός. ἀρχὴν δὲ τῆς διδασκαλίας μὴ τὴν νέμησιν τῶν 5 πατρφων, ώσπερ έτεροι, λάβωμεν, άλλὰ τὴν έτι ζώντων άμαρτανομένην των γονέων αμιλλαν καί ζηλοτυπίαν. οι μεν γαρ έφοροι, του Αγησιλάου των άποδεικυυμένων άελ γερόντων έκάστω βοῦν άριστεῖον πέμποντος, έζημίωσαν αὐτὸν αἰτίαν ὑπειπόντες, ὅτι 10 τούς κοινούς ίδίους κτάται δημαγωγών καὶ χαριζόμενος υίφ δ' άν τις παραινέσειε θεραπεύειν γονείς μή κτώμενον έαυτῷ μόνῷ μηδ' εἰς έαυτὸν ἀποστρέ- Ε φοντα την εύνοιαν. ὁ τρόπφ πολλοί καταδημαγωγοῦσι τοὺς ἀδελφούς, εὐπρεπῆ πρόφασιν οὐ δικαίαν 15 δε της πλεονεξίας ταύτης έχοντες. τὸ γὰρ μέγιστον τῶν πατρώων καὶ κάλλιστον ἀποστεροῦσιν αὐτούς, την εύνοιαν, ανελευθέρως και πανούργως υποτρέχουτες δυ καιρώ ταις έκείνων άσχολίαις και άγνοίαις έπιτιθέμενοι καὶ μάλιστα παρέχοντες εὐτάκτους καὶ 20 κατηκόους αύτους καλ σώφρονας, έν οίς έκείνους άμαρτάνοντας ή δοκούντας όρωσι. δεί δε τούναντίον, ὅπου μεν δργή, συνεκδέγεσθαι και συνυποδύεσθαι καθάπερ τῷ συνεργεῖν ποιοῦντα κουφοτέραν, ύπουργίαις δε και γάρισι συνεισποιείν άμωσγέπως Γ 25 τὸν ἀδελφόν ἐλλείποντος δέ που, καιρὸν ἢ πρᾶξιν έτέραν ή την φύσιν αίτιᾶσθαι, ώς μᾶλλον πρός ἄλλα χρησιμωτέραν καλ σεμνοτέραν οὖσαν. εὖ δ' ἔχει καλ τὸ τοῦ ᾿Αγαμέμνονος, ὡς

26 η Χ 27 σεμνοτέραν] άνυσιμωτέραν?

'ούτ' ὅκνφ εἴκων οὕτ' ἀφραδίησι νόοιο, ἀλλ' ἐμέ τ' εἰσορόων καὶ ἐμὴν ποτιδέγμενος δρμήν' 488 κάμοὶ τοῦτο παραδοὺς τὸ καθῆκον. ἡδέως δὲ καὶ τῶν ὀνομάτων τὰς μεταθέσεις οἱ πατέρες προσδέχονται καὶ πιστεύουσι τοῖς υἰοῖς, ἀπλότητα μὲν τὴν δ ὑρὰθυμίαν τῶν ἀδελφῶν ὀνομάζουσιν ὀρθότητα δὲ τὴν σκαιότητα, τὸ δὲ φιλόνεικον ἀκαταφρόνητον· ῶστε τῷ διαλλάσσοντι περίεστι τὴν πρὸς τὸν ἀδελφὸν ὀργὴν ἐλαττοῦν ἄμα καὶ τὴν πρὸς ἑαυτὸν εὕνοιαν αὕξειν τοῦ πατρός.

10. Ούτω δ' ἀπολογησάμενον ήδη πρὸς ἐκεῖνον δεί τρέπεσθαι καὶ καθάπτεσθαι σφοδρότερον, τὸ άμάρτημα καὶ τὸ ἔλλειμμα μετὰ παρρησίας ἐνδεικνύ-Β μενον. οὔτε γὰρ ἐφιέναι δεῖ τοῖς ἀδελφοῖς οὕτ' αὖ πάλιν ἐπεμβαίνειν ἁμαρτάνουσιν αὐτοζς (τὸ μὲν γὰρ 15 έπιχαίροντός έστιν έχεινο δε συνεξαμαρτάνοντος). άλλὰ κηδομένω καὶ συναγθομένω γρησθαι τῷ νουθετούντι. γίγνεται δε κατήγορος άδελφού σφοδρότατος πρός αὐτὸν ὁ προθυμότατος ὑπὲρ αὐτοῦ συνήγορος πρός τούς γονείς γενόμενος. αν δε μηδεν 20 άμαρτάνων άδελφὸς έν αίτία γένηται, τάλλα. μέν ύπουργείν γονεύσι καλ φέρειν δργήν τε πάσαν αὐτών καλ δυσχέρειαν έπιεικές αί δ' ύπερ άδελφοῦ παρ' άξίαν κακώς ἀκούοντος ἢ πάσχοντος ἀντιδικίαι καλ δικαιολογίαι πρός αὐτούς ἄμεμπτοι καὶ καλαί καὶ 25 ού φοβητέον ακούσαι τὸ Σοφόκλειον

'ὧ παι κάκιστε, διὰ δίκης ιὼν πατοι,'

¹ Hom. Κ 122 26 Σοφόκλειον] Antig. 742 27 παϊ κάκιστε] παγκάκιστε Sophocles

παρρησιαζόμενον ύπερ άδελφοῦ δοχοῦντος άγνωμονεῖσθαι· καὶ γὰρ αὐτοῖς ἡ τοιαύτη δίκη τοῖς έλεγχομένοις ποιεῖ τὴν ἦτταν ἡδίω τῆς νίκης.

11. 'Αποθανόντος γε μὴν πατρὸς ἐμφύεσθαι μᾶλ
5 λον ἢ πρότερον ὀρθῶς ἔχει τἢ εὐνοία τοὺς ἀδελφούς,
εὐθὺς μὲν ἐν τῷ συνδακρύειν καὶ συνάχθεσθαι κοινουμένους τὸ φιλόστοργον, ὑπονοίας δὲ θεραπόντων
καὶ διαβολὰς ἐταίρων ἐτέροις αὐτοὺς προσνεμόντων
ἀπωθουμένους, καὶ πιστεύοντας τοῖς τ' ἄλλοις ὰ

10 μυθολογοῦσι περὶ τῶν Διοσκόρων τῆς φιλαδελφίας,
καὶ ὅτι ὁ Πολυδεύκης τὸν καταψιθυρίζοντα τὰδελφοῦ πρὸς αὐτὸν κονδύλῷ παίσας ἀπέκτεινεν.
ἐπὶ δὲ τὴν νέμησιν τῶν πατρῷων, μὴ καταγγείλαν- D
τας ἀλλήλοις πόλεμον ὥσπερ οἱ πολλοί

'κλῦθ', 'Αλαλά Πολέμου θύγατερ',

15

έκ παρασκευῆς ἀπαντᾶν· ἀλλὰ μάλιστα δεῖ τὴν ἡμέραν ἐκείνην φυλαττομένους, ὡς τοῖς μὲν ἔχθρας
ἀνηκέστου καὶ διαφορᾶς τοῖς δὲ φιλίας καὶ δμονοίας
οὖσαν ἀρχήν, μάλιστα μὲν αὐτοὺς καθ' ἑαυτούς, εἰ
δὲ μή, φίλου κοινοῦ παρόντος ἀμφοτέροις μάρτυρος
εὐγνώμονος 'δίκης κλήροις', ἡ φησιν δ Πλάτων, τὰ
φίλα καὶ προσήκοντα λαμβάνοντας καὶ διδόντας οἴεσθαι τὴν ἐπιμέλειαν νέμεσθαι καὶ τὴν οἰκονομίαν,
χρῆσιν δὲ καὶ κτῆσιν ἐν μέσφ κεῖσθαι κοινὴν καὶ Ε
ε ἀνέμητον ἀπάντων. οἱ δὲ καὶ τίτθας ἀποσπῶντες
ἀλλήλων καὶ συντρόφους καὶ συνήθεις παΐδας ὑπερ-

⁸ έταίρων R: έτέρων αύτους *: αύτους 10 Διοσκόεων *: διοσκούρων 15 Bergk. 1 p. 897 21 Πλάτων] Criti. p. 109 b

ώσπες αὖ τοὐναντίον, 'Αρτοξέρξης αἰσθόμενος Όχον τὸν υίὸν ἐπιβεβουλευκότα τοῖς ἀδελφοῖς ἀθυμήσας ἀπέθανε

'χαλεποί πόλεμοι γὰο ἀδελφῶν'
ώς Εὐοιπίδης εἴοηκεν ὅντες, χαλεπώτατοι τοῖς γο- ε
νεῦσιν αὐτοῖς εἰσιν' ὁ γὰο μισῶν τὸν ἀδελφὸν
αὐτοῦ καὶ βαρυνόμενος οὐ δύναται μὴ τὸν γεννή-
σαντα μέμφεσθαι καὶ τὴν τεκοῦσαν.

6. Ό μὲν οὖν Πεισίστρατος ἐπιγαμῶν ἐνηλίποις οὖσι τοῖς υίοῖς, ἔφη, καλοὺς ἐκείνους κάγαθοὺς 10 ἡγούμενος, ἔτι πλειόνων ἐθέλειν τοιούτων πατὴρ Ε γενέσθαι. χρηστοί δὲ καὶ δίκαιοι παϊδες οὐ μόνον διὰ τοὺς γονεῖς ἀγαπήσουσι μᾶλλον ἀλλήλους, ἀλλὰ καὶ τοὺς γονεῖς δι' ἀλλήλους· οὕτως ἀεὶ καὶ φρονοῦντες καὶ λέγοντες, ὅτι τοῖς γονεῦσιν ἀντὶ πολλῶν 15 χάριν ὀφείλοντες μάλιστα διὰ τοὺς ἀδελφοὺς ὀφείλουσιν, ὡς τοῦτο δὴ κτημάτων ἀπάντων τιμιώτατον καὶ ἡδιστον ἔχοντες παρ' αὐτῶν. εὖ γέ τοι καὶ Όμηρος πεποίηκε Τηλέμαχον ἐν συμφορῷ τὸ ἀνάδελφον τιθέμενον·

΄ ὅδε γὰρ ἡμετέρην γενεὴν μούνωσε Κρονίων.'

F ὁ δ' Ἡσίοδος οὐκ εὖ παραινεῖ ἡμουνογενῆ παιδα'
τῶν πατρώων ἐπίκληρον εἶναι, καὶ ταῦτα τῶν Μουσῶν
γεγονὼς μαθητής, ὰς ὁμοῦ δι' εὕνοιαν ἀεὶ καὶ φιλαδελφίαν οὕσας οῦτως ἀνόμαζον. πρὸς μὲν οὖν γο- 25

¹ ἀρτοξέρξης scripsi cum Palmerio: ξέρξης 5 Εὐριπίδης] Nauck. p. 675 7 cf. Stob. 84, 10 10 πάγαθοὺς Doehnerus: παὶ ἀγαθοὺς 12 cf. Stob. 84, 11 19 Όμηρος] π 117 22 Ἡσίοδος] OD 376 25 ἀνόμαζον Herwerdenus: ἀνόμαζον μούσας

νείς ή φιλαδελφία τοιούτόν έστιν, ώστε τὸ φιλείν ἀδελφὸν εὐθὺς ἀπόδειξιν εἶναι τοῦ καὶ τὴν μητέρα φιλείν καὶ τὸν πατέρα· πρὸς δὲ παίδας αὐτοῦ δίσαγμα καὶ παράδειγμα φιλαδελφίας, οἶον οὐδὲν ἄλλο· καὶ τοὐναντίον αὖ πονηρὸν ώσπερ έξ ἀντιγράφου πατρφου τὴν μισαδελφίαν ἀναλαμβάνουσιν. ὁ γὰρ 481 ἐν δίκαις καὶ στάσεσι καὶ ἀγῶσι πρὸς ἀδελφοὺς ἐγγεγηρακὸς εἶτα τοὺς υίοὺς δμονοεῖν παρακαλῶν

'άλλων ίατρός, αὐτὸς ἕλκεσιν βρύων,'

10 ἀσθενῆ ποιεί τοις ἔργοις τὸν λόγον. εί γοῦν ὁ Θηβαιος Ἐτεοκλῆς πρὸς τὸν ἀδελφὸν είρηκώς

'ἄστρων αν Ελθοιμ' ήλίου πρός αντολάς και γῆς Ενερθε δυνατός ὢν δρασαι τάδε, την θεῶν μεγίστην ώστ' Εχειν τυραννίδα.'

15 τοῖς αὐτοῦ πάλιν παρεκελεύετο τέκνοις

' ἰσότητα τιμᾶν, ἡ φίλους ἀεὶ φίλοις πόλεις τε πόλεσι συμμάχους τε συμμάχοις συνδεΐ τὸ γὰρ ἴσον νόμιμον ἀνθρώποις ἔφυ,'

τίς οὐκ ἂν αὐτοῦ κατεφρόνησε; ποίος δ' ἂν ἦν ὁ Β 20 'Ατρεύς, εἰ τοιαῦτα δειπνίσας τὸν ἀδελφὸν ἐγνωμο-λόγει πρὸς τοὺς παίδας

'φίλων γε μέντοι χοῆσις ή ποὸς αἵματος μόνη χαχοῦ φέοντος ἀφελεῖν φιλεῖ;'

Διὸ καὶ γονέων κακὴν γηροτρόφον οὖσαν καὶ
 κακίονα παιδοτρόφον τέκνων ἐκκαθαίρειν προσήκει

9 Nauck p. 703 είλεσιν p. 71 f.: είλεσι 12 Eur. Phoen. 505 14 θεῶν idem: τῶν θεῶν 16 id. ibid. 537 22 Nauck. p. 912 23 ξέοντος] παρόντος Nauckius

την μισαδελφίαν. έστι δε και προς πολίτας διάβολος καὶ κατήγορος οἴονται γὰρ οὐκ ἂν ἐκ τοσῆσδε συντροφίας καλ συνηθείας καλ ολκειότητος έχθρούς C καὶ πολεμίους γενέσθαι, μὴ πολλά καὶ πονηρά συνειδότας άλλήλοις. μεγάλαι γάρ αίτίαι μεγάλην δια- 5 λύουσιν εὔνοιαν καὶ φιλίαν. ὅθεν οὐδὲ ῥαδίως αὖθις ένδέχονται διαλύσεις. ώσπερ γάρ τὰ συμπαγέντα, κὰν χαλάση τὸ έχεκολλον, ενδέχεται πάλιν δεθηναι καλ συνελθείν, συμφυούς δε σώματος φαγέντος ή σχισθέντος έργον έστι κόλλησιν εύρεῖν και σύμφυσιν 10 ούτως αί μεν ύπο χρείας συνημμέναι φιλίαι καν διαστωσιν ού χαλεπως αύδις άναλαμβάνουσιν άδελφοί δὲ τοῦ κατὰ φύσιν ἐκπεσόντες οὔτε φαδίως συνέρχονται, κὰν συνέλθωσι, ρυπαράν καὶ ϋποπτον οὐλὴν αί D διαλύσεις έφέλκονται. πᾶσα μεν οὖν εχθοα προς 15 άνθρωπον άνθρώπω μετὰ τῶν μάλιστα λυπούντων ένδυομένη παθών, φιλονεικίας όργης φθόνου μνησικακίας, όδυνηρόν έστι καὶ ταραχῶδες ή δὲ πρὸς άδελφόν, ῷ θυσιῶν τε κοινωνεῖν ἀνάγκη καὶ ἱερῶν πατρώων δμόταφόν τε γενέσθαι καί που σύνοικον ή 20 γείτονα χωρίων, εν όμμασιν έχει τὸ λυπηρόν, ύπομιμνήσκουσα καθ' ήμέραν της άνοίας και παραφροσύνης, δι' ην τὸ ήδιστον καὶ συγγενέστατον πρόσωπον Ε βλέπεται σκυθρωπότατον, ή τε προσφιλής έκ νέων φωνή καὶ συνήθης ἀκοῦσαι φοβερωτάτη γέγονε. πολ- 25 λούς δὲ τῶν ἄλλων ἀδελφῶν ὁρῶντες οἰκία τε μιᾶ χρωμένους καλ τραπέζη καλ χωρίοις άνεμήτοις καλ άνδραπόδοις, αὐτοί καὶ φίλους διήρηνται καὶ ξένους, έχθοὰ πάντα τὰ προσφιλή τοῖς ἀδελφοῖς νέμοντες.

καὶ ταῦτα, πᾶσιν ἐν μέσφ λογίζεσθαι παρόντος, ὅτι 'ληιστοί' μέν τε φίλοι καὶ συμπόται 'κτητοί' δὲ κη-δεσταὶ καὶ συνήθεις, τῶν πρώτων ισπερ ὅπλων ἢ ὀργάνων διαφθαρέντων 'ἀδελφοῦ δ' ἀντίκτησις οὐκ εκκοπείσης ἀλλ' ὀρθῶς ἡ Περσίς εἰπεν, ἀντὶ τῶν τέκνων έλομένη σῷσαι τὸν ἀδελφόν, ὅτι παιδας μὲν Ε ετέρους κτήσασθαι δύναιτ' ἄν, ἀδελφὸς δ' ἄλλος αὐτῆ, γονέων μὴ ὅντων, οὐκ ἄν γένοιτο.

8. Τί δήτα χρή ποιείν, φαίη τις ἄν, ὅτφ φαῦλος ἀδελφὸς γένοιτο; πρῶτον ἐκείνο μνημονεύειν, ὅτι παντὸς ἄπτεται γένους φιλίας ἡ φαυλότης, καὶ κατὰ τὸν Σοφοκλέα

'τὰ πλεϊστα φωρῶν αίσχρὰ φωράσεις βροτῶν.'

15 οὔτε γὰρ τὸ συγγενικὸν οὔτε τὸ ἐταιρικὸν οὔτε τὸ ἐρωτικὸν εἰλικρινὲς καὶ ἀπαθὲς καὶ καθαρὸν ἔστιν εὑρεῖν κακίας. ὁ μὲν οὖν Λάκων μικρὰν γυναῖκα 482 γήμας ἔφη τὰ ἐλάχιστα δεῖν αίρεῖσθαι τῶν κακῶν, ἀδελφῷ δὲ σωφρόνως παραινέσειεν ἄν τις τὰ οἰκειόν τατα τῶν κακῶν ὑπομένειν μᾶλλον ἢ πειρᾶσθαι τῶν ἀλλοτρίων τοῦτο γὰρ ἀνέγκλητον ὡς ἀναγκαῖον, ἐκεῖνο δὲ ψεκτὸν ὡς αὐθαίρετον. οὐ γὰρ ὁ συμπότης οὐδ' ὁ συνέφηβος οὐδ' ὁ ξένος

'αίδοῦς ἀχαλκεύτοισιν ἔζευκται πέδαις,'
25 ἀλλ' ὁ σύναιμος καὶ σύντροφος καὶ ὁμοπάτως καὶ

² ληιστοί] cf. Hom. I 406 6 Περσίς] Herod. 3, 119
13 Σοφοκλέα] Nauck. p. 311 14 φωρῶν] δ' ἐφορῶν aut αἴσχρ' ἐφενρήσεις F. G. Schmidtius 24 Nauck. p. 549 ἀγαλκεύτοισιν ἔζενκται] recte habere monuit idem

δμομήτως, ῷ καὶ τῶν ἁμαρτημάτων εἰκός ἐστιν ἐπιχωρεῖν ἔνια, καὶ παρείκειν λέγοντα πρὸς ἀδελφὸν ἔξαμαρτάνοντα

'τούνεκά σ' οὐ δύναμαι προλιπεΐν δύστηνον έόντα' καὶ φαῦλον καὶ ἀνόητον, μὴ καὶ λάθω τι πατρώον 5 Β η μητρώον ένεσταγμένον από σπέρματος νόσημα γαλεπως και πικοως τῷ μισεῖν ἐν σοι κολάζων. τοὺς μέν γάρ άλλοτρίους, ώς έλεγε Θεόφραστος, οὐ φιλοῦντα δεῖ κρίνειν ἀλλὰ κρίναντα φιλεῖν. ὅπου δ' ή φύσις ήγεμονίαν τῆ κρίσει πρὸς εὔνοιαν οὐ δι- 10 δωσιν οὐδ' ἀναμένει τὸν θρυλούμενον τῶν άλῶν μέδιμνον άλλὰ συγγεγέννηκε την άρχην της φιλίας, ένταῦθα δεῖ μὴ πικρούς εἶναι μηδ' ἀκριβεῖς τῶν άμαρτημάτων έξεταστάς. νυνί δε τί αν λέγοις, εί ξένων ἀνθρώπων καὶ ἀλλοτρίων ἐκ πότου τινὸς ἢ 15 C παιδιᾶς ἢ παλαίστρας προσφθαρέντων ἁμαρτήματα δαδίως ἔνιοι φέροντες καὶ ἡδόμενοι, δύσκολοι καὶ άπαραίτητοι πρός τούς άδελφούς είσιν; ὅπου καὶ κύνας χαλεπούς καὶ ἵππους, πολλοί δὲ καὶ λύγκας αίλούρους πιθήμους λέοντας τρέφοντες καλ άγαπῶν- 20 τες, άδελφῶν οὐχ ὑπομένουσιν ὀργὰς ἢ άγνοίας ἢ φιλοτιμίας; ετεροι δε παλλακίσι καλ πόρναις οίκίας καλ άγρους καταγράφοντες υπέρ οίκοπέδου καλ γωνίας πρός άδελφούς διαμονομαχοῦσιν; εἶτα τῷ μισαδέλφω μισοπονηρίαν όνομα θέμενοι, περινοστούσιν 25 D έν τοῖς ἀδελφοῖς τὴν κακίαν προβαλλόμενοι καὶ λοι-

² πρὸς ἀδελφὸν ἐξαμαρτάνοντα] insiticia videntur W
4 Hom. ν 331 τοὔνεκά σ'] τῷ σε καὶ οὐ Homerus 19
λύγκας *: λύγγας 26 ἐν] ἐν μὲν?

δοφούντες, έν δὲ τοῖς ἄλλοις μὴ δυσχεφαίνοντες άλλὰ χρώμενοι πολλῆ καὶ συνόντες.

9. Ταυτί μέν οὖν ἔστω προοίμια τοῦ λόγου παντός. ἀρχὴν δὲ τῆς διδασκαλίας μὴ τὴν νέμησιν τῶν 5 πατοφων, ώσπεο ετεροι, λάβωμεν, άλλὰ τὴν ετι ζώντων άμαρτανομένην των γονέων αμιλλαν και ζηλοτυπίαν. οι μέν γαρ έφοροι, τοῦ Αγησιλάου των άποδεικνυμένων άελ γερόντων έκάστω βοῦν άριστεῖον πέμποντος, έζημίωσαν αὐτὸν αἰτίαν ὑπειπόντες, ὅτι 10 τοὺς κοινοὺς ἰδίους κτᾶται δημαγωγῶν καὶ χαριζόμενος υίφ δ' άν τις παραινέσειε θεραπεύειν γονείς μή κτώμενον έαυτῷ μόνῷ μηδ' είς έαυτὸν ἀποστρέ- Ε φοντα την εύνοιαν. Ε τρόπω πολλοί καταδημαγωγοῦσι τοὺς ἀδελφούς, εὐπρεπῆ πρόφασιν οὐ δικαίαν 15 δε της πλεονεξίας ταύτης έχοντες. το γαρ μέγιστον τῶν πατρώων καὶ κάλλιστον ἀποστεροῦσιν αὐτούς, την εύνοιαν, άνελευθέρως και πανούργως υποτρέχοντες, έν καιρῷ ταῖς έκείνων ἀσχολίαις καὶ ἀγνοίαις έπιτιθέμενοι καλ μάλιστα παρέχοντες εὐτάκτους καλ 20 κατηκόους αύτους και σώφρονας, έν οίς έκείνους άμαρτάνοντας ή δοκούντας όρωσι. δεί δὲ τούναντίου, δπου μέν δργή, συνεκδέχεσθαι καλ συνυποδύεσθαι καθάπερ τῷ συνεργεῖν ποιοῦντα κουφοτέραν, ύπουργίαις δε και γάρισι συνεισποιείν άμωσγέπως Γ 25 τὸν ἀδελφόν έλλείποντος δέ που, καιρὸν ἢ πρᾶξιν έτέραν ή την φύσιν αίτιᾶσθαι, ώς μᾶλλον πρός ἄλλα χρησιμωτέραν καλ σεμνοτέραν οὖσαν. εὖ δ' ἔχει καλ τὸ τοῦ ᾿Αγαμέμνονος, ὡς

26 η Χ 27 σεμνοτέραν] άνυσιμωτέραν?

'ούτ' ὅκνφ εἴκων οὕτ' ἀφραδίησι νόοιο, ἀλλ' ἐμέ τ' εἰσορόων καὶ ἐμὴν ποτιδέγμενος δρμήν' 488 κάμοὶ τοῦτο παραδοὺς τὸ καθῆκον. ἡδέως δὲ καὶ τῶν ὀνομάτων τὰς μεταθέσεις οι πατέρες προσδέχονται καὶ πιστεύουσι τοῖς υίοῖς, ἀπλότητα μὲν τὴν δ ράθυμίαν τῶν ἀδελφῶν ὀνομάζουσιν ὀρθότητα δὲ τὴν σκαιότητα, τὸ δὲ φιλόνεικον ἀκαταφρόνητον· ῶστε τῷ διαλλάσσοντι περίεστι τὴν πρὸς τὸν ἀδελφὸν ὀργὴν ἐλαττοῦν ἄμα καὶ τὴν πρὸς ἑαυτὸν εὕνοιαν αὕξειν τοῦ πατρός.

10. Ούτω δ' ἀπολογησάμενον ήδη πρός ἐκεῖνον δεί τρέπεσθαι καλ καθάπτεσθαι σφοδρότερον, τὸ άμάρτημα καί τὸ ἔλλειμμα μετὰ παροησίας ἐνδεικνύ-Β μενον. ούτε γαρ έφιέναι δεί τοις άδελφοις ούτ' αδ πάλιν έπεμβαίνειν άμαρτάνουσιν αὐτοῖς (τὸ μὲν γὰρ 15 έπιγαίροντός έστιν έκείνο δε συνεξαμαρτάνοντος). άλλὰ κηδομένω καὶ συναχθομένω χρῆσθαι τῷ νουθετούντι. γίγνεται δε κατήγορος άδελφού σφοδρότατος πρός αὐτὸν ὁ προθυμότατος ὑπὲρ αὐτοῦ συνήγορος πρός τούς γονείς γενόμενος. αν δε μηδεν 20 άμαρτάνων άδελφὸς έν αίτία γένηται, τάλλα. μέν ύπουργεϊν γονεῦσι καὶ φέρειν όργήν τε πᾶσαν αὐτῶν και δυσχέρειαν έπιεικές αί δ' ύπερ άδελφου παρ' άξίαν κακῶς ἀκούοντος ἢ πάσχοντος ἀντιδικίαι καὶ δικαιολογίαι πρός αὐτούς ἄμεμπτοι καλ καλαί καλ 25 ού φοβητέον ακούσαι τὸ Σοφόκλειον

΄ ὧ παϊ κάκιστε, διὰ δίκης ίὼν πατρί,

¹ Hom. Κ 122 26 Σοφόκλειον] Antig. 742 27 παϊ κάκιστε] παγκάκιστε Sophocles

παρρησιαζόμενον ύπερ άδελφοῦ δοχοῦντος άγνωμονεῖσθαι· καὶ γὰρ αὐτοῖς ἡ τοιαύτη δίκη τοῖς έλεγχομένοις ποιεῖ τὴν ἦτταν ἡδίω τῆς νίκης.

11. 'Αποθανόντος γε μὴν πατρὸς ἐμφύεσθαι μᾶλ5 λον ἢ πρότερον ὀρθῶς ἔχει τῆ εὐνοία τοὺς ἀδελφούς,
εὐθὺς μὲν ἐν τῷ συνδακρύειν καὶ συνάχθεσθαι κοινουμένους τὸ φιλόστοργον, ὑπονοίας δὲ θεραπόντων
καὶ διαβολὰς ἑταίρων ἐτέροις αὐτοὺς προσνεμόντων
ἀπωθουμένους, καὶ πιστεύοντας τοῖς τ' ἄλλοις ὰ
10 μυθολογοῦσι περὶ τῶν Διοσκόρων τῆς φιλαδελφίας,
καὶ ὅτι ὁ Πολυδεύκης τὸν καταψιθυρίζοντα τὰδελφοῦ πρὸς αὐτὸν κονδύλφ παίσας ἀπέκτεινεν.
ἐπὶ δὲ τὴν νέμησιν τῶν πατρφων, μὴ καταγγείλαν- D
τας ἀλλήλοις πόλεμον ὥσπερ οἱ πολλοί

'κλῦθ', 'Αλαλὰ Πολέμου θύγατερ',

15

έκ παρασκευής ἀπαυτᾶυ· ἀλλὰ μάλιστα δεῖ τὴν ἡμέραν ἐκείνην φυλαττομένους, ὡς τοῖς μὲν ἔχθρας ἀνηκέστου καὶ διαφορᾶς τοῖς δὲ φιλίας καὶ δμονοίας οὖσαν ἀρχήν, μάλιστα μὲν αὐτοὺς καθ' ἑαυτούς, εἰ το δὲ μή, φίλου κοινοῦ παρόντος ἀμφοτέροις μάρτυρος εὐγνώμονος 'δίκης κλήροις', ἡ φησιν δ Πλάτων, τὰ φίλα καὶ προσήποντα λαμβάνοντας καὶ διδόντας οἰεσθαι τὴν ἐπιμέλειαν νέμεσθαι καὶ τὴν οἰκονομίαν, χρῆσιν δὲ καὶ κτῆσιν ἐν μέσφ κεῖσθαι κοινὴν καὶ Ε ἀνέμητον ἀπάντων. οἱ δὲ καὶ τίτθας ἀποσπῶντες ἀλλήλων καὶ συντρόφους καὶ συνήθεις παῖδας ὑπερ-

⁸ ξταίρων R: ξτέρων αὐτοὺς *: αὐτοὺς 10 Διοσκόρων *: διοσκούρων 15 Bergk. 1 p. 897 21 Πλάτων] Criti. p. 109 b

βαλλόμενοι τοῖς διωγμοῖς, ἀπίασιν ἀνδραπόδου τιμὴν πλέον ἔχοντες, τὸ δὲ μέγιστον καὶ τιμιώτατον τῶν πατρώων, φιλίαν ἀδελφοῦ καὶ πίστιν, ἀπολωλεκότες. ἐνίους δὲ καὶ ἀκερδῶς φιλονεικίας ἕνεκα χρησαμέ- Τ νους τοῖς πατρώοις οὐδὲν ἐπιεικέστερον ἢ λαφύροις 5 ἴσμεν. ὧν καὶ Χαρικλῆς καὶ ᾿Αντίοχος ἡσαν οί ᾿Οπούντιοι καὶ γὰρ ἔκπωμα διακόψαντες ἀργυροῦν καὶ Ιμάτιον διατεμόντες ἀπήεσαν, ὥσπερ ἐκ τραγικῆς τινος κατάρας

' θηκτῷ σιδήρῷ δῷμα διαλαχόντες.'

10

οί δὲ καὶ διηγοῦνται πρὸς ἐτέρους γαυριῶντες, ὅτι τῶν ἀδελφῶν πανουργία καὶ δριμύτητι καὶ παραλογισμῷ πλέον ἔσχον ἐν τῷ νέμεσθαι, δέον ἀγάλλεσθαι καὶ μέγα φρονεῖν ἐπιεικεία καὶ χάριτι καὶ 484 ὑπείζει περιγενομένους. ὅθεν ἄξιον 'Αθηνοδώρου 15 μεμνῆσθαι, καὶ μέμνηνταί γε πάντες παρ' ἡμῖν. ἡν γὰρ ἀδελφὸς πρεσβύτερος αὐτῷ ὅνομα Ξένων, καὶ πολλὰ τῆς οὐσίας ἐπιτροπεύων διεφόρησε τέλος δ' ἀρπάσας γυναῖκα καὶ καταδικασθεὶς ἀπώλεσε τὴν οὐσίαν, εἰς τὸ Καίσαρος ταμιεῖον ἀναληφθεῖσαν. ὁ 20 δ' 'Αθηνόδωρος ἡν μὲν ἔτι μειράκιον οὐδέπω γενειῶν ἀποδοθέντος δὲ τοῦ μέρους αὐτῷ τῶν χρημάτων, οὐ περιεῖδε τὸν ἀδελφὸν ἀλλ' εἰς μέσον ᾶπαντα καταθεὶς ἐνείματο, καὶ πολλὰ περὶ τὴν νέμη-Β σιν ἀγνωμονούμενος οὐκ ἡγανάκτησεν οὐδὲ μετενόη- 25

¹ διωγμοῖς] διαλογισμοῖς Emperius. malim διωσμοῖς = διωθισμοῖς 10 Eur. Phoen. 68 17 τοῦνομα? 25 ἀγνωμονούμενος W: ἀγνωμονενόμενος

σεν, άλλὰ πράως καὶ ίλαρῶς ἥνεγκε τάδελφοῦ τὴν ἄνοιαν, περιβόητον ἐν τῆ Ἑλλάδι γενομένην.

12. Ο μεν ούν Σόλων αποφηνάμενος περί πολιτείας, ως ισότης στάσιν οὐ ποιεί, λίαν ἔδοξεν δηλικός, 5 άριθμητικήν καί δημοκρατικήν έπεισάγων άναλογίαν άντι της καλης γεωμετρικής. ὁ δ' έν οίκια παραινων άδελφοις μάλιστα μέν ώς δ Πλάτων παρήνει τοίς πολίταις, 'τὸ έμου' έξαιφεῖν 'καὶ τὸ οὐκ έμου,' εί δὲ μή, τὴν ἴσην ἀγαπᾶν καὶ τῆς ἴσης περιέγεσθαι, 10 καλήν κρηπίδα και μόνιμον δμονοίας και είρήνης καταβαλλόμενός έστι. γρήσθω δε και παραδείγμασιν ένδόξοις οἷόν έστι καὶ τὸ τοῦ Πιττακοῦ πρὸς C τὸν βασιλέα Λυδών πυνθανόμενον εί χρήματ' ἔστιν αὐτῷ, 'διπλάσι'' εἶπεν 'ἢ ἐβουλόμην, τάδελφοῦ 15 τεθνηκότος.' έπεὶ δ' οὐ μόνον ἐν χοημάτων κτήσει καὶ μειώσει τῷ πλείονι πολέμιον καθίσταται τούλασσον άλλ' άπλως, ή φησιν δ Πλάτων έν μέν άνωμαλία κίνησιν έν δ' δμαλότητι στάσιν έγγίγνεσθαι καὶ μονήν, ούτω πᾶσα μεν άνισότης επισφαλής 20 έστι πρός διαφοράν άδελφῶν, έν πᾶσι δ' ἴσους γενέσθαι καὶ δμαλούς ἀδύνατον τὰ μὲν γὰο αί φύσεις εύθυς ανίσως νέμουσι, τα δ' ύστερον αι τύχαι φθόνους έμποιοῦσαι καὶ ζηλοτυπίας, αἴσχιστα νοσή- D ματα και κήρας ούκ οικίαις μόνον άλλα και πόλεσιν 25 όλεθρίους. δεί και ταύτα φυλάττεσθαι και θεραπεύειν, αν έγγενηται. τῷ μεν οὖν ὑπερέχοντι παραι-

νέσειεν αν τις, πρώτον μέν οίς δοκεί διαφέρειν, ταῦτα κοινὰ ποιεῖν τοῖς ἀδελφοῖς, συνεπικοσμοῦντα τῆ δόξη καὶ συνεισποιοῦντα ταῖς φιλίαις κὰν λέγειν δεινότερος ή, χρήσθαι παρέχοντα την δύναμιν, ώς ะันะโบอบ แทบิะิบ ที่รายบ อบัชสบ ะันะเาส แท่า อังหอบ ะัน- 5 φαίνειν τινά μήθ' ύπεροψίαν, άλλά μᾶλλον ένδιδόντα καλ συγκαθιέντα τῷ ἤθει τὴν ὑπεροχὴν ἀνεπίφθονον ποιείν, καλ την της τύχης άνωμαλίαν έπανισούν, Ε ως ανυστόν έστι, τη μετριότητι του φρονήματος. δ γοῦν Λεύκολλος οὐκ ήξίωσε πρότερος τάδελφοῦ 10 την άρχην λαβείν πρεσβύτερος ών, άλλα τον αύτοῦ παρείς καιρον τον έκείνου περιέμεινεν. δ δε Πολυδεύκης οὐδε θεὸς ηθέλησε μόνος άλλα μαλλον ήμίθεος σύν τάδελφῷ γενέσθαι καὶ τῆς θνητῶν μερίδος μετασχεΐν έπὶ τῷ μεταδοῦναι τῆς ἀθανα- 15 σίας έκείνω. σοί δέ, φαίη τις άν, ὧ μακάριε, μηδεν έλαττοῦντι τῶν προσόντων ἀγαθῶν ὑπάρχει συνεξομοιούν καὶ συνεπικοσμεῖν τὸν ἀδελφόν, ὥσπερ αὐγῆς άπολαύοντα τῆς περί σὲ δόξης ἢ ἀρετῆς ἢ εὐτυχίας. F ώσπεο Πλάτων τοὺς ἀδελφοὺς είς τὰ κάλλιστα τῶν 20 αύτοῦ συγγραμμάτων θέμενος δνομαστούς έποίησε, Γλαύκωνα μέν καὶ 'Αδείμαντον είς τὴν Πολιτείαν, 'Αντιφώντα δε τον νεώτατον είς τον Παρμενίδην.

13. Έτι τοίνυν ώσπες έγγίγνονται ταίς φύσεσι καλ ταζε τύγαις των άδελφων άνισότητες, ούτως έν 25 πᾶσι καὶ πάντως ὑπερέχειν τὸν ἕτερον ἀδύνατόν ἐστι. τὰ μὲν γὰο στοιχείά φασιν ἐκ μιᾶς ύλης γεγονέναι, 485 τὰς ἐναντιωτάτας ἔχοντα δυνάμεις δυεῖν δ' ἀδελ-

14 τάδελφῷ *: τῷ άδελφῷ 18 αὐγῆς Emperius: αὐτῆς

τις χάριτος ἢ δυνάμεως ἢ πρός τι καλὸν εὐφυΐας,
φῶν ἐκ μιᾶς μητρὸς καὶ πατρὸς ταὐτοῦ γεγονότων,
τις χάριτος ἢ δυνάμεως ἢ πρός τι καλὸν εὐφυῖας,

περὶ λόγον ἀμαθῆ μισάνθρωπον ἀλλ' ἔνεστιν ἀμωσγέπως καὶ τοῖς ἀδοξοτέροις καὶ ταπεινοτέροις μοιρά
περὶ λόγον ἀμαθῆ μισάνθρωπον ἀλλ' ἔνεστιν ἀμωσγέπως

περὶ λόγον ἀμαθῆ μισάνθρωπον ἀλλ' ἔνεστιν ἀμωσγέπως

περὶ λόγον ἀμαθῆ μισάνθρωπον ἀλλ' ἔνεστιν ἀμωσγέπως

σῶν ἐκ μιᾶς μητρὸς καὶ πατεινοτέροις μοιρά

σῶν ἐκ μιᾶς μητρὸς καὶ πατρὸς τι καλὸν εὐφυῖας,

'ώς ἀν' έχινόποδας καὶ ἀνὰ τρηχείαν ὅνωνιν φύονται μαλακῶν ἄνθεα λευκοίων.'

10

ταῦτα τοίνυν ὁ δοκῶν πλέον ἔχειν ἐν ἄλλοις, ἂν μη κολούη μηδ' έπικούπτη μηδε πάντων ώσπες έν Β άνωνι τὸν ἀδελφὸν έξωθη των πρωτείων, άλλ' άνθυπείκη και αποφαίνη πράς πολλά βελτίω και χρη-15 σιμώτερον έκείνον, ύφαιρων άελ του φθόνου την πρόφασιν ώσπερ ύλην τοῦ πυρὸς ἀποσβέσει, μᾶλλον δ' όλως ούκ έάσει λαβείν γένεσιν ούδε σύστασιν. δ δε και συνεργόν, εν οίς δοκεί κρείττων αὐτὸς είναι, ποιούμενος τον άδελφον άει και σύμβουλον, οίον έν 20 δίκαις δητορικός ἄν, ἐν ἀρχαῖς πολιτευόμενος, ἐν πράξεσι φιλικαίς συνελόντι δ' είπειν, μηδενός άξιολόγου καλ τιμήν φέροντος ξργου περιορών ἀπολει- C πόμενον, άλλὰ τῶν καλῶν πάντων κοινωνὸν ἀποφαίνων και χρώμενος παρόντι και περιμένων απόντα, 25 καλ δλως συνεμφαίνων δτι πρακτικός μέν οὐχ ήττον αὐτοῦ παραχωρητικός δὲ μᾶλλόν ἐστι δόξης καὶ

² τον μεν ώς τον R: τον μεν 4 ποινμαθή Polus: φιλομαθή 9 Bergk. 3 p. 689 21 φιλικαίς] φιλικαίς φιλικός?

δυνάμεως, οὐδεν έαυτοῦ παραιρούμει

γάλα προστίθησι.

14. Τῷ μὲν οὖν ὑπερέχοντι τοιαῦτ νέσειε τῷ δὲ λειπομένῳ πάλιν ἐνθυς εἰς οὐδὲ μόνος αὐτοῦ πλουσιώτερος λαμπρότερος εἰς δόξαν ὁ ἀδελφός ἐσ: λάκις πολλῶν ἀπολείπεται καὶ μυριά:

εὐουεδοῦς δσοι καρπον αἰνύμεθο

D είτε δε πάσι περινοστεί φθονών είτε έν τοσούτοις εὐτυχοῦσιν ὁ φίλτατος ἀ γενέστατος, ὑπεοβολὴν έτέρω κακοδα λοιπεν, ώς ούν ὁ Μέτελλος ώετο ι ποίς θεοίς γάριν έχειν, δτι Σκιπίων τοιούτος ὢν οὐκ έγεννήθη ούτως έκ μάλιστα μέν αὐτὸς εὐπραξία διαφέρι τον άδελφον αὐτοῦ την ζηλουμένην καί δύναμιν. οί δ' ούτω πεφύκασιν τὸ καλόν, ώστε φίλοις μεν ένδόξοις α μιέγα φρουείν αν ξένους ήγεμονικούς έχωσι, τὰς δὲ τῶν ἀδελφῶν λαμπο διανοώσεις νομίζειν και πατέρων επαίρεσθαι και στρατηγίαις προπάππ ών ούδεν ἀπέλαυσαν ούδε μετέσχου κληφονομίαις και άρχαις και γάμοις εεείν καὶ ταπεινούσθαι. καίτοι μάλιστο έλλω φθονείν, εί δε μή, τρέπειν έξω

⁸ εὐονεδοῦς Plato Prot. p. 345c: εὐονό

φους ἀποχετεύειν τὸ βάσκανον, ὥσπεφ οί τὰς στάσεις θύφαζε τοῖς πολεμίοις πεφιιστάντες.

'πολλοί μὲν γὰρ έμοι Τρῶες πλειτοί τ' ἐπίπουροι· πολλοί δ' αὖ σοι 'Αχαιοί'

5 φθονείν πεφύκασι καὶ ζηλοτυπείν.

15. 'Αδελφῷ δὲ χρὴ μὴ καθάπερ πλάστιγγα δέ- F πειν έπὶ τοὐναντίον, ὑψουμένου ταπεινούμενον αὐτόν, άλλ' ώσπες των άριθμων οι έλάττονες τούς μείζονας πολλαπλασιάζοντες καλ πολλαπλασιαζόμενοι 10 συναύξειν αμα καλ συναύξεσθαι τοῖς ἀγαθοῖς. οὐδὲ γὰο τῶν δακτύλων ἔλαττον ἔχει τοῦ γράφοντος ἢ ψάλλοντος δ μή δυνάμενος τοῦτο ποιεῖν μηδὲ πεφυκώς, άλλὰ συγκινοῦνται καὶ συνεργοῦσιν απαντες άμωσγέπως άλλήλοις, ώσπερ έπίτηδες άνισοι γεγο-486 15 νότες και τὸ συλληπτικὸν έξ άντιθέσεως πρὸς τὸν μέγιστον και φωμαλεώτατον έγοντες. ούτω και Κρατερός Αντιγόνου βασιλεύοντος άδελφός ών καί Κασάνδρου Περίλαος έπι τὸ στρατηγείν και οικουρείν ξταττον αύτούς 'Αντίοχοι δε και Σέλευκοι και πάλιν 20 Γουποί και Κυζικηνοί τὰ δεύτερα φέρειν οὐ μαθόντες άδελφοις άλλα πορφύρας καλ διαδήματος δρεγόμενοι, πολλών μεν αύτους κακών και άλλήλους πολλών δε την 'Ασίαν ένέπλησαν. έπει δε τοις φιλοτίμοις μα- Β λιστα των ήθων έμφύονται φθόνοι καλ ζηλοτυπίαι 25 πρός τούς πλέον έχοντας έν δόξη καὶ τιμῆ, χρησι-

² περιιστάντες *: περιιστώντες 8 Hom. Z 227. 229 7 δψουμένω? 16 φωμαλεώτατον R: φωμαλεώτεςον 17 'Αντιγόνου] 'Craterus non Antigoni sed Antipatri frater fuit' R 18 στρατηγεΐν] οὐραγεῖν?

δυνάμεως, οὐδεν έαυτοῦ παραιρούμενος ἐκείνφ μεγάλα προστίθησι.

14. Τῷ μὲν οὖν ὑπερέχοντι τοιαῦτά τις ἄν παραινέσειε τῷ δὲ λειπομένῳ πάλιν ἐνθυμητέον, ὡς οὐχ
εἶς οὐδὲ μόνος αὐτοῦ πλουσιώτερος ἢ λογιώτερος ἢ 5
λαμπρότερος εἰς δόξαν ὁ ἀδελφός ἐστιν, ἀλλὰ πολλάχις πολλῶν ἀπολείπεται καὶ μυριάχις μυρίων

'εύουεδους δσοι καρπόν αίνύμεθα ηθωνός.'

D είτε δε πασι περινοστεί φθονών είτε μόνος αὐτὸν έν τοσούτοις εὐτυχοῦσιν ὁ φίλτατος ἀνιᾶ καὶ ὁ συγ- 10 γενέστατος, ύπερβολην έτέρω κακοδαιμονίας οὐ λέλοιπεν. ως οὖν ὁ Μέτελλος ὅετο δεῖν Ῥωμαίους τοις θεοις χάριν έχειν, δτι Σκιπίων έν έτέρα πόλει τοιούτος ών ούκ έγεννήθη, ούτως εκαστος εὐχέσθω μάλιστα μεν αὐτὸς εὐπραξία διαφέρειν, εί δε μή, 15 τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ τὴν ζηλουμένην ἔχειν ὑπεροχὴν καλ δύναμιν. οι δ' ούτω πεφύκασιν άτυγείς πρός τὸ καλόν, ώστε φίλοις μεν ενδόξοις αγάλλεσθαι καλ Ε μέγα φουνείν αν ξένους ήγεμονικούς και πλουσίους έχωσι, τὰς δὲ τῶν ἀδελφῶν λαμπρότητας αύτῶν 20 άμαυρώσεις νομίζειν και πατέρων μέν εὐτυγίαις έπαίρεσθαι καί στρατηγίαις προπάππων λεγομέναις. ών οὐδεν ἀπέλαυσαν οὐδε μετέσχον, ἀδελφῶν δε κληρονομίαις καὶ ἀρχαῖς καὶ γάμοις ἐνδόξοις ἀθυμεΐν και ταπεινούσθαι. καίτοι μάλιστα μεν έδει μηδ' 23 άλλω φθονείν, εί δε μή, τρέπειν έξω και προς έτέ-

⁸ εύουεδοῦς Plato Prot. p. 345c: εύουόδους 17 οί δ'] ἔνιοι δ'?

φους ἀποχετεύειν τὸ βάσκανον, ὥσπερ οί τὰς στάσεις θύραζε τοῖς πολεμίοις περιιστάντες.

'πολλοί μὲν γὰρ έμοι Τρῶες κλειτοί τ' ἐπίκουροι· πολλοί δ' αὖ σοι 'Αγαιοί'

5 φθονείν πεφύκασι καὶ ζηλοτυπείν.

15. 'Αδελφῷ δὲ χρὴ μὴ καθάπερ πλάστιγγα δέ- Ε πειν έπλ τούναντίον, ύψουμένου ταπεινούμενον αὐτόν, άλλ' ώσπερ των άριθμων οί έλάττονες τούς μείζονας πολλαπλασιάζοντες καλ πολλαπλασιαζόμενοι 10 συναύξειν αμα καλ συναύξεσθαι τοῖς ἀγαθοῖς. οὐδὲ γάο των δακτύλων έλαττον έχει του γράφοντος ή ψάλλοντος δ μή δυνάμενος τοῦτο ποιείν μηδέ πεφυκώς, άλλὰ συγκινοῦνται καὶ συνεργοῦσιν απαντες άμωσγέπως άλλήλοις, ώσπερ έπίτηδες άνισοι γεγο-486 15 νότες καλ τὸ συλληπτικὸν έξ άντιθέσεως πρὸς τὸν μέγιστον καὶ φωμαλεώτατον έχοντες. ούτω καὶ Κρατερός 'Αντιγόνου βασιλεύοντος άδελφός ὢν καί Κασάνδρου Περίλαος έπὶ τὸ στρατηγεῖν καὶ οἰκουρεῖν ξταττον αύτούς 'Αντίοχοι δε καί Σέλευκοι καί πάλιν 20 Γουποί και Κυζικηνοί τὰ δεύτερα φέρειν οὐ μαθόντες άδελφοῖς άλλὰ πορφύρας καὶ διαδήματος ὀρεγόμενοι, πολλών μέν αύτους κακών καὶ άλλήλους πολλών δέ την 'Ασίαν ένέπλησαν. έπει δε τοις φιλοτίμοις μα- Β λιστα των ήθων έμφύονται φθόνοι καί ζηλοτυπίαι 25 πρός τούς πλέον έχοντας έν δόξη καὶ τιμῆ, χρησι-

² περιιστάντες *: περιιστώντες 3 Hom. Z 227. 229 7 ὑψουμένφ? 16 ξωμαλεώτατον R: ξωμαλεώτεςον 17 'Αντιγόνου] 'Craterus non Antigoni sed Antipatri frater fuit' R 18 στρατηγεῖν] οὐραγεῖν?

μώτατόν έστι πρὸς τοῦτο τοῖς ἀδελφοῖς τὸ μὴ κτᾶσθαι μήτε τὰς τιμὰς μήτε τὰς δυνάμεις ἀπὸ τῶν
αὐτῶν, ἀλλ' ἔτερον ἀφ' ἐτέρου. καὶ γὰρ τῶν θηρίων
πόλεμός ἐστι πρὸς ἄλληλα τοῖς ἀπὸ τῶν αὐτῶν τρεφομένοις, καὶ τῶν ἀθλητῶν οἱ πρὸς ἕν ἄθλημα 5
κάμνοντες ἀνταγωνισταί· πύκται δὲ παγκρατιασταῖς
φίλιοι καὶ δολιχοδρόμοι παλαισταῖς εὐμενεῖς εἰσι
καὶ συναγωνιῶσι καὶ σπουδάζουσιν ὑπὲρ ἀλλήλων·
διὸ καὶ τῶν Τυνδαριδῶν πὸξ μὲν ὁ Πολυδεύκης
C ἐνίκα δρόμφ δ' ὁ Κάστωρ. εὖ δὲ καὶ τὸν Τεῦκρον 10
Όμηρος πεποίηκεν ἀπὸ τῆς τοξικῆς εὐδοκιμοῦντα,
τὰδελφοῦ πρωτεύοντος ἐν τοῖς ὁπλίταις·

'δ δέ μιν σάκει κούπτασκε φαεινώ.'

καὶ τῶν πολιτευομένων οἱ στρατηγοῦντες τοῖς δημαγωγοῦσιν οὐ πάνυ φθονοῦσιν, οὐδέ γε τῶν ξητόρων 15 οἱ δικολόγοι τοῖς σοφιστεύουσιν οὐδὲ τῶν ἰατρῶν οἱ περὶ δίαιταν τοῖς χειρουργοῖς ἀλλὰ καὶ συμπαραλαμβάνουσι καὶ συνεπιμαρτυροῦσι. τὸ δ' ἀπὸ τῆς αὐτῆς τέχνης ἢ δυνάμεως ζητεῖν ἔνδοξον εἶναι καὶ περίβλεπτον οὐδὲν ἐν φαύλοις διαφέρει τοῦ μιᾶς 20 ἐρῶντας ἀμφοτέρους βούλεσθαι πλέον ἔχειν καὶ μᾶλ- D λον εὐδοκιμεῖν τοῦ ἐτέρου τὸν ἔτερον. οἱ μὲν οὖν καθ' ἐτέρας ὁδοὺς βαδίζοντες οὐδὲν ἀλλήλους ἀφελοῦτιν, οἱ δὲ βίοις χρώμενοι διαφόροις τόν τε φθύνον ἐκτρέπονται καὶ συνεργοῦσιν ἀλλήλοις μᾶλλον, 25 ὡς Δημοσθένης καὶ Χάρης καὶ πάλιν Αἰσχίνης καὶ Εὔβουλος καὶ 'Υπερείδης καὶ Λεωσθένης, οἱ μὲν

^{11 &}quot;Ομηφος] Θ 272

λέγοντες έν τῷ δήμῷ καὶ γράφοντες οἱ δὲ στρατη γοῦντες καὶ πράττοντες. ὅθεν ἀπωτάτω δεἴ ταῖς ἐπιθυμίαις τρέπεσθαι καὶ ταῖς φιλοτιμίαις τῶν ἀδελφῶν τοὺς ἀφθόνως δόξης καὶ δυνάμεως κοινωνεῖν 5 μὴ πεφυκότας, ὅπως εὐφραίνωσιν εὐημεροῦντες ἀλλήλους ἀλλὰ μὴ λυπῶσι.

16. Παρά πάντα δὲ ταῦτα φυλακτέον ἐστὶ κηδεστών και οίκείων και γυναικός έστιν δτε τῆ φιλο- Ε δοξία συνεπιτιθεμένης λόγους πονηρούς, 'δ άδελφὸς 10 άγει και φέρει πάντα και θαυμάζεται και θεραπεύεται, σοί δ' οὐδεὶς πρόσεισιν οὐδ' ἔχεις σεμνὸν οὐδέν.' έχω μεν οὖν' ἂν φαίη τις εὖ φρονῶν 'ἀδελφὸν εὐδοκιμοῦντα καὶ μέτεστί μοι τῆς ἐκείνου δυνάμεως τὸ πλεϊστον.' δ μεν γὰρ Σωκράτης έλεγε βούλεσθαι 15 Δαρείον έχειν μαλλον φίλον ή τὸ δαρεικόν, άδελφῷ δε νοῦν ἔγοντι και πλούτου και ἀργῆς και λογιό- Γ τητος ούκ έλαττον άγαθόν έστιν άρχων άδελφὸς ή πλουτών ή λόγου δυνάμει προήκων είς δόξαν. άλλά ταύτας μέν ούτω μάλιστα τὰς ἀνωμαλίας παρηγορη-20 τέον. Ετεραι δ' εὐθὺς έγγίγνονται διαφοραί περί τὰς ἡλικίας ἀπαιδεύτοις ἀδελφοῖς. ἐπιεικῶς γὰο οί τε πρεσβύτεροι των νεωτέρων άρχειν άξιουντες άελ και προζοτασθαι και πλέον έχειν έν παντι δόξης και δυνάμεως βαρείς είσι και άηδείς οι τε νεώτεροι 25 πάλιν ἀφηνιάζοντες καλ θρασυνόμενοι καταφρονείν και όλιγωρεϊν άσκοῦσιν. ἐκ δὲ τούτων οί μὲν ὡς φθονούμενοι και κολουόμενοι φεύγουσι και δυσχε-487

¹² αν Madvigius 15 τὸ δαρεικόν] τὸ δαρεικόν χουσίον an τὸν δαρεικόν?

ραίνουσι τὰς νουθεσίας οί δ' ἀεὶ τῆς ὑπεροχῆς γλιχόμενοι φοβοῦνται την έκείνων αὔξησιν ὡς αὑτῶν κατάλυσιν. ώσπερ οὖν ἐπὶ τῆς γάριτος ἀξιοῦσι μείζονα τοὺς λαμβάνοντας ήγεῖσθαι μικροτέραν δὲ τοὺς διδόντας ούτως ἄν τις, τὸν χρόνον παραινών τῷ 5 μεν πρεσβυτέρω μη μέγα νομίζειν τῷ δὲ νεωτέρω μὴ μικρόν, ὑπεροψίας καὶ ἀμελείας καὶ τοῦ καταφρονεϊσθαι καλ καταφρονεϊν άμφοτέρους άπαλλάξειεν. έπει δε τῷ μεν πρεσβυτέρω το κήδεσθαι και καθηγεϊσθαι καὶ νουθετείν προσηκόν έστι τῷ δὲ νεωτέρω 10 τὸ τιμᾶν καὶ ζηλοῦν καὶ ἀκολουθεῖν, ἡ μὲν ἐκείνου Β κηδεμονία τὸ έταιρικὸν μᾶλλον ἢ τὸ πατρικὸν έχέτω καλ τὸ πείθου ἢ τὸ ἐπιτάττου καλ τὸ χαίρου ἐπλ τοις κατορθώμασι καὶ κατευφημούν του ψέγοντος αν αμάρτη και κολούοντος μη μόνον προθυμότερον 15 άλλὰ καὶ φιλανθρωπότερον τῷ δὲ τοῦ νεωτέρου ζήλφ τὸ μιμούμενον ένέστω μὴ τὸ ἁμιλλώμενον. θαυμάζοντος γὰο ή μίμησις ή δ' αμιλλα φθονοῦντός έστι. διὸ τοὺς μὲν έξομοιοῦσθαι βουλομένους άγαπῶσι τοὺς δ' έξισοῦσθαι πιέζουσι καὶ γαλέπτου- 20 σιν. έν πολλαϊς δὲ τιμαῖς ἃς πρέπει παρὰ τῶν νέων C ἀποδίδοσθαι τοῖς πρεσβυτέροις, τὸ πειθαρχείν εὐδοκιμεῖ μάλιστα καὶ κατεργάζεται μετ' αίδοῦς εὔνοιαν ίσχυράν και χάριν άνθυπείκουσαν. ή και Κάτων τὸν Καιπίωνα πρεσβύτερον ὄντα θεραπεύων εὐθὺς 25 έκ παίδων εὐπειθεία καὶ πραότητι καὶ σιωπή, τέλος ούτως έπ' ανδρασιν έχειρώσατο καλ τοσαύτης ένέπλησεν αίδοῦς πρὸς έαυτόν, ὡς μήτε πρᾶξαί τι μήτ' είπειν άγνοουντος έχεινου, μνημονεύεται γουν, δτι

μαρτυρίας ποτέ γραμματείον έπισφραγισαμένου τοῦ Καιπίωνος ὁ Κάτων υστερος έπελθων οὐκ ήθέλησεν έπισφραγίσασθαι και δ Καιπίων απαιτήσας τὸ γραμματείον άφειλε την αύτοῦ σφραγίδα πρίν ή πυ- D 5 θέσθαι τί παθών δ άδελφὸς οὐκ ἐπίστευσεν άλλ' ύπείδετο την μαρτυρίαν. φαίνεται δε πολλή καλ ποὸς Ἐπίκουρον ἡ αίδως των ἀδελφων δι' εύνοιαν αὐτοῦ καὶ κηδεμονίαν, εἴς τε τἄλλα καὶ φιλοσοφίαν την έχείνου συνενθουσιώντων καί γάρ εί διη-10 μάρτανον δόξης εὐθὺς ἐχ παίδων πεπεισμένοι καὶ λέγοντες ώς οὐδείς γέγονεν Έπικούρου σοφώτερος. άξιου έστι θαυμάζειν και τοῦ διαθέντος ούτως και των διατεθέντων. οὐ μὴν άλλὰ καὶ των νεωτέρων φιλοσόφων 'Απολλώνιος δ περιπατητικός ήλεγξε τὸν 15 είπόντα δόξαν ακοινώνητον είναι, Σωτίωνα νεώ- Ε τερον άδελφὸν αύτοῦ ποιήσας ένδοξότερον. μεν γάρ δτι πολλών άξίων χάριτος παρά της τύτης γεγονότων, ή Τίμωνος εύνοια τάδελφου πρός απαντα τάλλα και γέγονε και έστιν, ούδεις άγνοει 20 των δπωσούν έντετυγηκότων ήμιν, ήκιστα δ' οί ชบททิชิยเร บันย์เร.

17. Έτερα τοίνυν ταζς παραλλήλοις και σύνεγγυς ήλικίαις των άδελφων φυλακτέον έστι πάθη, μικρά μεν συνεχή δε και πολλά και πονηράν ποιούντα τοῦ το λυπείν και παροξύνειν έαυτοὺς έπι πῶσι μελέτην, τελευτώσαν εἰς ἀνήκεστα μίση και κακοθυμίας. ἀρξάμενοι γὰρ ἐπι παιδιαζς διαφέρεσθαι, περί τροφάς Γζώων και ἀγωνας οἶον ὀρτύγων ἢ ἀλεκτρυόνων,

² Καιπίωνος R: καπίωνος 3 Καιπίων idem: καπίων

είτα παίδων έν παλαίστραις καλ κυνών έν θήραις καλ ϊππων εν αμίλλαις, οὐκέτι κρατεῖν εν τοῖς μείζοσιν οὐδὲ καταπαύειν τὸ φιλόνικον δύνανται καὶ σιλότιμον. ώσπερ Ελλήνων οί καθ' ήμας δυνατώτατοι περί σπουδάς δρχηστών είτα κιθαρφδών δια- 5 ναστάντες, έκ τούτου τὰς έν Αίδηψῷ κολυμβήθρας καλ παστάδας καλ άνδρωνας άντιπαραβάλλοντες άελ καλ τοπομαχούντες καλ αποκόπτοντες όχετούς καλ 488 ἀποστρέφοντες, ούτως έξηγριώθησαν καὶ διεφθάρησαν, ώστε πάντων άφαιρεθέντες ύπο τοῦ τυράννου, 10 καὶ φυγάδες καὶ πένητες καὶ (ὀλίγου δέω λέγειν) έτεροι των πρότερον γενόμενοι, μόνω διέμειναν οί αύτοι τῶ μισεῖν ἀλλήλους. ὅθεν οὐχ ἥκιστα δεῖ περί τὰ μικρὰ καί πρῶτα παραδυομένη τῆ πρὸς τοὺς άδελφούς φιλονικία καὶ ζηλοτυπία διαμάχεσθαι, μελε- 15 τῶντας ἀνθυπείκειν καὶ ἡττᾶσθαι καὶ χαίρειν τῷ γαρίζεσθαι μαλλον αὐτοῖς ἢ τῷ νικᾶν. οὐ γὰρ έτέραν οί παλαιοί Καδμείαν νίκην άλλὰ τὴν περί Θήβας των άδελφων ως αίσχίστην και κακίστην προσηγόρευσαν. τι οὖν; οὐχὶ πολλὰς τὰ πράγματα καὶ τοῖς 20 Β ἐπιεικῶς ἔχειν δοκοῦσι καὶ πράως φέρει προφάσεις άντιλογιών καὶ διαφορών; καὶ μάλα άλλὰ κάκεὶ φυλακτέου, ὅπως τὰ πράγματα μάχηται καθ' αύτὰ, μηδεν έκ φιλονικίας μηδ' όργης πάθος οξον άγκιστρον προστιθέντας, άλλ' ώσπερ έπλ ζυγοῦ τοῦ δι- 25 καίου την φοπην κοινώς ἀποθεωροῦντας, και τάχιστα

³ φιλόνικον *: φιλόνεικον 6 Αλδηψῷ Μ: αλδιψῷ 15 φιλονικία *: φιλονεικία 23 μαχεῖται? 24 φιλονικίας *: φιλονεικίας

ταίς κρίσεσι καὶ ταίς διαίταις τὴν ἀμφιλογίαν παραδιδόντας ἀποκαθαίρειν, πρὶν ἐνδῦσαν ὥσπερ βαφὴν
ἢ κηλίδα δευσοποιὸν γενέσθαι καὶ δυσέκπλυτον εἰτα
ἢ κηλίδα δευσοποιὸν γενέσθαι καὶ δυσέκπλυτον εἰτα
τοντες ἀλλὰ κοινοῦ λόγου μετέχοντες, εἰ ποτε προαχθεῖεν εἰς λοιδορίαν ὑπ' ὀργῆς, πρὶν ἢ τὸν ἥλιον δῦναι, τὰς δεξιὰς ἐμβαλόντες ἀλλήλοις καὶ ἀσπασάμενοι
διελύοντο. καθάπερ γὰρ ἐπὶ βουβῶνι πυρετοῦ γενομένου, δεινὸν οὐδέν ἐστιν, ἀν δὲ παυσαμένου παρα10 μένη, νόσος εἶναι δοκεῖ καὶ βαθυτέραν ἔχειν ἀρχήν ·
οῦτως ἀδελφῶν ἡ μετὰ τὸ πρᾶγμα παυομένη διαφορὰ τοῦ πράγματός ἐστι, τῆς δ' ἐπιμενούσης πρόφασις ἦν τὸ πρᾶγμα μοχθηράν τε καὶ ὕπουλον
αἰτίαν ἔχον.

18. "Αξιον δὲ πυθέσθαι βαρβάρων ἀδελφῶν δια- D δικασίαν, οὐ περὶ γηδίου μερίδος οὐδ' ἐπ' ἀνδρα- πόδοις ἢ προβατίοις γενομένην ἀλλὰ περὶ τῆς Περσῶν ἡγεμονίας. Δαρείου γὰρ ἀποθανόντος, οἱ μὲν ἠξίουν 'Αριαμένη βασιλεύειν, πρεσβύτατον ὄντα τῆς γενεᾶς, οἱ δὲ Ξέρξην, 'Ατόσσης τε μητρὸς ὅντα τῆς Κύρου θυγατρὸς ἔκ τε Δαρείου βασιλεύοντος ἤδη γεγενημένον. 'Αριαμένης μὲν οὖν κατέβαινεν ἐκ Μήδων οὐ πολεμικῶς ἀλλ' ὡς ἐπὶ δίκην ἡσύχως. Ξέρξης δὲ παρὼν ἔπραττεν ἄπερ ἡν βασιλεί προσ- τίρουτα ἐλθόντος δὲ τάδελφοῦ, θεὶς τὸ διάδημα καὶ καταβαλὼν τὴν τιάραν, ἡν φοροῦσιν ὀρθὴν οἱ Ερασιλεύοντες, ἀπήντησεν αὐτῷ καὶ ἠσπάσατο, καὶ

⁴ προσήποντες] add. άλλήλοις praeter necessitatem Stegmannus

δῶρα πέμπων ἐκέλευσεν είπεῖν τοὺς κομίζοντας 'τούτοις σε νῦν τιμᾶ Ξέρξης ὁ ἀδελφός. ἄν δὲ βασιλεύς κρίσει και ψήφω Περσών αναγορευθή, δίδωσί σοι δευτέρφ μεθ' έαυτον είναι.' και δ'Αριαμένης 'έγὼ δ' έφη τὰ μὲν δῶρα δέχομαι, βασιλείαν δὲ τὴν 5 Περσών έμαυτώ νομίζω προσήκειν τιμήν δε τήν μετ' έμε τοις άδελφοις φυλάξω, Ξέρξη δε πρώτφ των άδελφων.' έπει δ' ή κρίσις ένέστη, Πέρσαι μεν F'Αρτάβανον, άδελφὸν ὄντα Δαρείου, δικαστὴν ἀπέφηναν δόξαν αὐτοῖς, Ξέρξης δ' ἔφευγεν ἐπ' ἐκείνου 10 κριθηναι τῷ πλήθει πεποιθώς. "Ατοσσα δ' ἡ μήτηρ έπέπληξεν αὐτῷ, 'τί φεύγεις 'Αρτάβανον, ὧ παῖ, θείον όντα καλ Περσών άριστον; τί δ' ούτω τον άγῶνα δέδοικας, ἐν ικ καλὰ καὶ τὰ δευτερεῖα, Περσῶν βασιλέως ἀδελφὸν χριθῆναι;' πεισθέντος οὖν 15 Εέρξου και γενομένων λόγων, 'Αρτάβανος μεν απεφήνατο Ξέρξη την βασιλείαν προσήκειν, 'Αριαμένης δ' εὐθὺς ἀναπηδήσας προσεκύνησε τὸν ἀδελφὸν καὶ λαβόμενος τῆς δεξιᾶς είς τὸν θρόνον ἐκάθισε τὸν βασίλειον. έκ τούτου μέγιστος ήν παρ' αὐτῷ καὶ 20 παρείγεν εύνουν έαυτόν, ώστ' άριστεύων έν τη περί Σαλαμίνα ναυμαχία πεσείν ύπεο της έκείνου δόξης. 489 τοῦτο μεν οὖν ώσπες ἀρχέτυπον έκκείσθω καθαρὸν καλ άμώμητον εύμενείας καλ μεγαλοφορσύνης. 'Αντιόγου δε την μεν φιλαργίαν ψέξειεν άν τις, ότι δ' οὐ 25 παντάπασιν αὐτῆ τὸ φιλάδελφον ἐνηφανίσθη, θαυμάσειεν. ἐπολέμει μέν γὰο ὑπὲο τῆς βασιλείας Σελεύκω νεώτερος ων άδελφὸς καὶ τὴν μητέρα συλλαμβάνουσαν είχεν ακμάζοντος δε του πολέμου.

Γαλάταις μάχην δ Σέλευκος συνάψας καὶ ήττηθείς, οὐδαμοῦ φανερὸς ἦν ἀλλ' ἔδοξε τεθνάναι, πάσης όμοῦ τι τῆς στρατιᾶς ὑπὸ τῶν βαρβάρων κατακοπεί- Β σης. πυθόμενος οὖν δ Αντίοχος τὴν πορφύραν ἔθημε 5 καλ φαιὸν ίμάτιον έλαβε, καλ τὰ βασίλεια κλείσας έπένθει τὸν ἀδελφόν όλίγω δ' ὕστερον ἀκούσας, δτι σφζεται καλ δύναμιν αὐθις έτέραν άθροίζει, τοῖς τε θεοίς έθυσε προελθών και ταίς πόλεσιν ών ήρχε θύειν καί στεφανηφορείν ἐπήγγειλεν. 'Αθηναίοι δὲ 10 τὸν περί τῆς ἔριδος τῶν θεῶν μῦθον ἀτόπως πλάσαντες έπανόρθωμα τῆς ἀτοπίας οὐ φαῦλον ἐνέμιξαν αὐτῷ τὴν γὰρ δευτέραν έξαιροῦσιν ἀεὶ τοῦ Βοηδρομιώνος, ώς έν έκείνη τώ Ποσειδώνι πρός την 'Αθηναν γενομένης της διαφοράς. τί οὖν κωλύει 15 καλ ήμᾶς διαφορᾶς ποτε πρός οίκείους καλ συγγε- C νείς γενομένης έν άμνηστία την ημέραν έχείνην τίθεσθαι καὶ μίαν των ἀποφράδων νομίζειν, ἀλλὰ μή πολλών καλ άγαθών έν αξς συνετράφημεν καλ συνεβιώσαμεν ήμερῶν διὰ μίαν ἐπιλανθάνεσθαι; ἢ 20 γαρ ματην καί πρός οὐδὲν ή φύσις ήμιν ἔδωκε πραότητα καί μετριοπαθείας έκγονον άνεξικακίαν, η μάλιστα χοηστέον τούτοις πρός συγγενείς καὶ οίκείους. ούν ήττον δε τοῦ διδόναι συγγνώμην άμαρτοῦσι τὸ αίτεϊσθαι καὶ λαμβάνειν αὐτοὺς ἁμαρτόντας εὔνοιαν 25 έμφαίνει καὶ φιλοστοργίαν. δθεν δργιζομένων τε δεϊ μή άμελεϊν καί παραιτουμένοις μή άντιτείνειν, D άλλα και φθάνειν πολλάκις άμαρτόντας αυτούς τη παραιτήσει την δογην άδικηθέντας τε πάλιν αδ τη συγγνώμη την παραίτησιν. δ μέν οὖν Σωκρατικός

Εύπλείδης έν ταζη σχολαζη περιβόητός έστιν, δτι φωνήν ακούσας αγνώμονα καί θηριώδη ταδελφοῦ πρός αὐτὸν εἰπόντος 'ἀπολοίμην, εἰ μή σε τιμωρησαίμην. ' 'έγὰ δ' ' εἶπεν 'εί μή σε πείσαιμι παύσασθαι της όργης καὶ φιλεῖν ήμᾶς ὡς πρότερον ἐφίλεις.' 5 Ε τὸ δ' Εὐμένους τοῦ βασιλέως ἔργον οὐ λόγος ὑπερβολήν οὐδεμίαν πραότητος ἀπολέλοιπε. Περσεύς γὰρ δ τῶν Μακεδόνων βασιλεύς έχθρὸς ὢν αὐτῷ παρεσκεύασε τούς αποκτενούντας οί δε περί Δελφούς ένήδρευον αίσθόμενοι βαδίζοντα πρός τὸν θεὸν ἀπὸ 10 θαλάσσης, γενόμενοι δ' όπισθεν αὐτοῦ λίθους μεγάλους έμβάλλουσιν είς τε την κεφαλήν καλ τον τράχηλον, ύφ' ὧν σκοτωθείς και πεσών έδοξε τεθνάναι καὶ περιηλθεν ή φήμη πανταχόσε, καὶ φίλοι τινές ἀφίκοντο καλ θεράποντες είς Πέργαμον αὐτάγ- 15 γελοι τοῦ πάθους ήκειν δοκοῦντες. "Ατταλος οὖν δ Ε πρεσβύτατος αὐτοῦ τῶν ἀδελφῶν, ἀνὴρ ἐπιεικής καὶ περί του Ευμένη πάντων άριστος, ου μόνον βασιλεύς άνηγορεύθη διαδησάμενος, άλλὰ καὶ τὴν γυναϊκα τάδελφοῦ Στρατονίκην έγημε καλ συνήρχεν 20 έπει δ' απηγγέλη ζων δ Εύμένης και προσήει, θείς τὸ διάδημα καὶ λαβων ωσπερ εἰώθει τὰ δοράτια μετά των άλλων απήντησεν αὐτῷ δορυφόρων. δ δε κάκεινον εύμενως έδεξιώσατο και την βασίλισσαν ήσπάσατο μετὰ τιμῆς καὶ φιλοφροσύνης καὶ χρόνον 25 ούκ δλίγον ἐπιβιώσας ἀμέμπτως καὶ ἀνυπόπτως ἀπέ-

⁶ Εύμένους hic et infra Duebnerus: εύμενοῦς ὑπερβολὴν οὐδεμίαν idem: ὑπερβολὴν οὐδὲν οὐδὲ 20 συνῆρχεν *: συνῆλθεν

θανε, τῷ 'Αττάλῳ τήν τε βασιλείαν καὶ τὴν γυναϊκα παρεγγυήσας. τί οὖν ἐκεῖνος; ἀποθανόντος αὐτοῦ, παιδίον οὐδὲ ἔν ἠθέλησεν ἐκ τῆς γυναικὸς ἀνελέσθαι τεκούσης πολλάκις, ἀλλὰ τὸν ἐκείνου παῖδα θρέψας 490 5 καὶ ἀνδρώσας ἔτι ζῶν ἐπέθηκε τὸ διάδημα καὶ βασιλέα προσηγόρευσεν. ἀλλὰ Καμβύσης ἔξ ἐνυπνίου φοβηθεὶς ὡς βασιλεύσοντα τῆς 'Ασίας τὸν ἀδελφόν, οὐδεμίαν ἀπόδειξιν οὐδ' ἔλεγχον ἀναμείνας ἀπέκτεινεν. ὅθεν ἔξέπεσε τῆς Κύρου διαδοχῆς ἡ ἀρχή, τελευτήσαντος αὐτοῦ, καὶ τὸ Δαρείου γένος ἐβασίλευσεν, ἀνδρὸς οὐ μόνον ἀδελφοῖς ἀλλὰ καὶ φίλοις ἐπισταμένου κοινωνεῖν πραγμάτων καὶ δυνάμεως.

19. Έτι τοίνυν έκεινο δει μνημονεύειν έν ταις πρός τούς άδελφούς διαφοραίς καλ φυλάττειν, τό Β 15 τοίς φίλοις αὐτῶν δμιλείν καὶ πλησιάζειν τότε μάλιστα φεύγειν δε τους έχθρους και μή προσδέχεσθαι, μιμούμενον αὐτὸ γοῦν τοῦτο τὸ Κρητῶν, οδ πολλάκις στασιάζοντες άλλήλοις καλ πολεμούντες, έξωθεν έπιόντων πολεμίων διελύοντο καλ συνίσταντο καλ 20 τοῦτ' ἦν δ καλούμενος ὑπ' αὐτῶν 'συγκρητισμός'. ένιοι γαρ ώσπερ ύδωρ τοις γαλώσι και διισταμένοις ύπορρέοντες ανατρέπουσιν οίκειότητας καί φιλίας. μισούντες μέν άμφοτέρους έπιτιθέμενοι δε τώ μάλλον ύπ' άσθενείας ένδιδόντι. τῷ μέν γὰρ έρῶντι 25 συνερῶσιν οί νεαροί καὶ ἄκακοι τῶν φίλων, τῷ δ' C δογιζομένω και διαφερομένω πρός άδελφον οί κακοηθέστατοι των έγθρων συναγανακτείν καλ συνοργίζεσθαι δοκούσι. καθάπερ οὖν ή Αἰσώπειος άλεκτορὶς πρὸς τὴν αίλουρον, ὡς δὴ κατ' εὕνοιαν αὐτῆς νο-

σούσης δπως έχει πυθανομένην, 'καλῶς' εἶπεν 'αν σύ ἀποστης. ' ούτω και πρός τοιούτον ἄνθρωπον, έμβάλλοντα λόγον ύπερ τῆς διαφορᾶς και πυνθανόμενον και υπορύττοντα των απορρήτων ένια, χρή λέγειν 'άλλ' ξμοιγε πραγμα πρός τον άδελφον οὐδεν 5 ἔστιν, ἂν μήτ' έγὰ τοῖς διαβάλλουσι προσέχω μήτ' έχεῖνος.' νυνί δ' οὐχ οἶδ' ὅπως ὀφθαλμιῶντες μὲν οιόμεθα δεΐν ἀποστρέφειν έπλ τὰ μὴ ποιοῦντα πλη-D γην μηδ' αντιτυπίαν χρώματα καὶ σώματα την όψιν, έν δὲ μέμψεσι καὶ ὀργαῖς καὶ ὑπονοίαις πρὸς ἀδελ- 10 φούς γενόμενοι χαίρομεν καὶ προσαναχρωννύμεθα τοις έχταράττουσιν, ότε χαλώς είχε τους μέν έχθρους καί δυσμενείς αποδιδράσκειν καί λανθάνειν, συνείναι δε και συνδιημερεύειν μάλιστα κηδεσταίς έκείνων καί οίκείοις καί φίλοις, καί πρός γυναϊκας αὐτῶν 15 είσιόντας αίτιασθαι καί παροησιάζεσθαι. καίτοι λίθον ού φασι χρηναι μέσον άδελφούς λαμβάνειν όδον βαδίζοντας, άχθονται δε και κυνός διεκδρα-Ε μόντος, καλ πολλά τοιαῦτα δεδίασιν ὧν οὐδὲν δμόνοιαν άδελφων διέστησεν, άνθρώπους δε κυνικούς 20 καλ διαβόλους έν μέσφ λαμβάνοντες αύτων καλ περιπταίοντες οὐ συνορῶσι.

20. Διὸ τοῦ λόγου τὸ συνεχὲς ὑπαγορεύοντος, εὖ μὲν εἶπε Θεόφραστος ὡς 'εἰ κοινὰ τὰ φίλων ἐστί, μάλιστα δεἴ κοινοὺς τῶν φίλων εἶναι τοὺς φί- 25 λους.' οὐχ ἥκιστα δ' ἄν τις ἀδελφοῖς τοῦτο παραινέσειεν. αἱ γὰρ ἰδία καὶ χωρὶς ὁμιλίαι καὶ συνήθειαι πρὸς ἄλλους ἀποστρέφουσι καὶ ἀπάγουσιν ἀπ' ἀλλή-

2 τοιούτον] τὸν τοιούτον Duebnerus

λων τῷ γὰρ φιλεῖν έτέρους εὐθὺς ἔπεται τὸ χαίρειν έτέροις και ζηλούν έτέρους και άγεσθαι ύφ' έτέρων. Ε ήθοποιούσι γάρ αί φιλίαι, καὶ μεζζον οὐδέν έστι διαφοράς ήθων σημείον ή φίλων αίρέσεις διαφερόν. 5 των. όθεν ούτε τὸ συνεσθίειν άδελφούς καὶ συμπίνειν οὖτε τὸ συμπαίζειν καὶ συνδιημερεύειν οὖτω συνεκτικόν έστιν δμονοίας, ώς το συμφιλείν καί συνεγθραίνειν ήδεσθαί τε τοῖς αὐτοῖς συνόντα καὶ τούς αὐτούς βδελύσσεσθαι καὶ φεύγειν. οὐδὲ γὰρ 10 διαβολάς αί κοιναί φιλίαι φέρουσιν οὐδὲ συγκρούσεις άλλα καν γένηταί τις όργη και μέμψις, έκλύεται διὰ μέσων των φίλων, έκδεχομένων καὶ διασκεδαννύντων, άνπερ άμφοτέροις οίκείως έγωσι καὶ πρὸς άμφοτέρους όμοῦ τῆ εὐνοία συννεύωσιν. ὡς γὰρ 491 15 δ κασσίτερος φαγέντα τὸν χαλκὸν συναρμόττει καὶ συγκεράννυσι τῷ ψαύειν έκατέρου πέρατος οἰκείως δμοπαθής γιγνόμενος, ούτω δεί τὸν φίλον εὐάρμοστον όντα καί κοινὸν άμφοτέροις τοῖς άδελφοῖς προσκαταπυχνοῦν τὴν εὕνοιαν. οί δ' ἄνισοι καὶ ἄμικτοι 20 καθάπερ εν διαγράμματι μουσικώ φθόγγοι, διάζευξιν ού συναφήν ποιούσιν. ἔστιν οὖν διαπορήσαι πότερον όρθως η τούναντίον ό Ήσίοδος είπε

'μηδε κασιγνήτω ίσον ποιείσθαι εταίρον.'
δ μεν γὰρ εὐγνώμων καὶ κοινός, ὥσπερ εἴρηται,
μαλλον εγκραθεὶς δι' ἀμφοτέρων σύνδεσμος ἔσται τῆς Β
φιλαδελφίας. δ δ' 'Ησίοδος ὡς ἔοικεν ἐφοβήθη τοὺς
πολλοὺς καὶ φαύλους διὰ τὸ δύσζηλον καὶ φίλαυτον.

⁹ τους αύτους *: τους αύτον 22 'Ησίοδος] Ο D 707 Plutarchi Moralia. Vol. III 18

δ δή καλῶς ἔχει φυλαττομένους, κὰν εὕνοιαν ἴσην φίλφ νέμη τις, ἀεὶ τὰ πρωτεῖα τάδελφῷ φυλάττειν ἐν ἀρχαῖς καὶ πολιτείαις ἐν κλήσεσι καὶ γνωρίσεσιν ἡγεμόνων καὶ ὅσα τοῖς πολλοῖς ἐπιφανῆ καὶ πρὸς δόξαν ἐστί, τὸ προσῆκον ἀξίωμα τῆ φύσει καὶ γέρας 5 ἀποδιδόντας. οὐ γὰρ οὕτω τῷ φίλφ τὸ πλέον ἐν τούτοις σεμνόν, ὡς ἀδελφῷ τοὕλαττον αἰσχρὸν γίγνεται καὶ ἄδοξον. ἀλλὰ περὶ ταύτης μὲν ἐτέρωθι τῆς Ο γνώμης γέγραπται τὰ δοκοῦντα διὰ πλειόνων. τὸ δὲ Μενάνδρειον ὀρθῶς ἔχον, ὡς

'οὐδεὶς ἀγαπῶν αὐτὸς ἀμελεῖθ' ἡδέως,'
ὑπομινήσκει καὶ διδάσκει τῶν ἀδελφῶν ἐπιμελεῖσθαι καὶ μὴ τῇ φύσει πιστεύοντας ὀλιγωρεῖν. καὶ
γὰρ ἵππος τῇ φύσει φιλάνθρωπον καὶ κύων φιλοδέσποτον, ἀλλὰ μὴ τυγχάνοντα θεραπείας μηδ' ἐπι- 15
μελείας ἀπόστοργα γίγνεται καὶ ἀλλότρια' καὶ τὸ
σῶμα τῆς ψυχῆς συγγενέστατόν ἐστιν, ἀμελούμενον
δὲ καὶ παρορώμενον ὑπ' αὐτῆς οὐκ ἐθέλει συνεργεῖν
ἀλλὰ λυμαίνεται καὶ προλείπει τὰς πράξεις.

Σ1. 'Επιμέλεια δὲ καλή μὲν αὐτῶν τῶν ἀδελφῶν, το ἔτι δὲ καλλίων πενθεροῖς καὶ γαμβροῖς τοῖς ἐκείνων εὕνουν ἀεὶ παρέχειν εἰς ἄπαντα καὶ πρόθυμον ἑαυτόν, οἰκέτας τε φιλοδεσπότους ἀσπάζεσθαι καὶ φιλοφρονεῖσθαι, καὶ χάριν ἔχειν ἰατροῖς θεραπεύσασιν αὐτοὺς καὶ φίλοις πιστοῖς προθύμως καὶ χρησίμως το συνδιενεγκοῦσιν ἀποδημίαν ἢ στρατείαν γυναῖκα δ' ἀδελφοῦ γαμετὴν ὡς ἀπάντων ἱερῶν ἀγιώτατον

2 τάδελφῷ *: τῷ ἀδελφῷ 11 Kock. 3 p. 213. cf. p. 95 d

προσορώντα καὶ σεβόμενον, τιμᾶν διὰ τὸν ἄνδρα καὶ εὐφημεῖν, ἀμελουμένη δὲ συναγανακτεῖν χαλεπαίνουσαν δε πραύνειν αν δ' άμάρτη τι των με- Ε τρίων, συνδιαλλάττειν καὶ συμπαρακαλεῖν τὸν ἄνδρα: 5 κᾶν αὐτῷ τις ίδία γένηται διαφορά πρὸς τὸν άδελφόν, αλτιασθαι παρ' έκείνη καλ διαλύεσθαι την μέμψιν. άγαμίαν δ' άδελφοῦ καὶ άπαιδίαν μάλιστα δυσχεραίνειν, και παρακαλούντα και λοιδορούντα συνελαύνειν πανταχόθεν είς γάμον καλ συνειργνύναι 10 νομίμοις κηδεύμασι κτησαμένου δε παϊδας, έμφανέστερον χρήσθαι τη τε πρός αὐτὸν εὐνοία καὶ τῆ πρός την γυναϊκα τιμή. τοις δε παισίν εύνουν μέν ώσπερ ίδίοις ήπιον δε μαλλον είναι καλ μειλίχιον. δπως άμαρτάνοντες οία νέοι μη δραπετεύωσι μηδέ F 15 καταδύωνται διὰ φόβον πατρὸς ἢ μητρὸς εἰς δμιλίας φαύλας και όλιγώρους, άλλ' ἀποστροφήν και καταφυγήν αμα νουθετούσαν εύνοία και παραιτουμένην έχωσιν. ούτω καὶ Πλάτων άδελφιδοῦν ὄντα Σπεύσιππον έκ πολλής ανέσεως καλ ακολασίας έπέ-20 στρεψεν, οὐδὲν οὔτ' είπὼν ἀνιαρὸν οὔτε ποιήσας πρός αὐτόν, άλλὰ φεύγοντι τοὺς γονεῖς ἐλέγγοντας αὐτὸν ἀεὶ καὶ λοιδοροῦντας ἐνδιδοὺς ἑαυτὸν εὐμενῆ 492 καλ αμήνιτον, αίδῶ τε πολλήν ένειργάσατο καλ ζῆλον έαυτοῦ καλ φιλοσοφίας. καίτοι πολλολ τῶν φί-25 λων ένεκάλουν ώς μή νουθετοῦντι το μειράκιον δ δε και πάνυ νουθετείν έλεγε, τῷ βίῷ και τῆ διαίτη τῆς πρὸς τὰ αίσχρὰ τῶν καλῶν διαφορᾶς παρέχων

¹ τιμώντα τὸν ἄνδρα κατευφημείν Madvigius διὰ] om. mei codd.

κατανόησιν. 'Αλεύαν δὲ τὸν Θεσσαλὸν ὁ μὲν πατήρ ἀγέρωχον ὅντα καὶ ὑβριστὴν ἐκόλουε καὶ χαλεπὸς ἤν, ὁ δὲ θεῖος ἀνελάμβανε καὶ προσήγετο πεμπόντων δὲ τῶν Θεσσαλῶν φρυκτοὺς περὶ βασιλέως πρὸς τὸν θεὸν εἰς Δελφούς, ἐνέβαλε κρύφα τοῦ πατρὸς 5 Β ὁ θεῖος ὑπὲρ τοῦ 'Αλεύα' καὶ τῆς Πυθίας τοῦτον ἀνελούσης, ὅ τε πατὴρ ἀπέφησεν ἐμβεβληκέναι τὸν φρυκτὸν ὑπὲρ αὐτοῦ, καὶ πᾶσιν ἐδόκει πλάνη τις ἐν ταῖς καταγραφαῖς τῶν ὀνομάτων γεγονέναι. διὸ καὶ πέμψαντες αὖθις ἐπανήροντο τὸν θεόν ἡ δὲ 10 Πυθία καθάπερ ἐκβεβαιουμένη τὴν προτέραν ἀναγόρευσιν εἶπε

'τὸν Πυρρόν τοι φημι, τὸν 'Αρχεδίκη τέκε παϊδα.' καὶ τοῦτον τὸν τρόπον ὁ 'Αλεύας ὑπὸ τοῦ θεοῦ βασιλεὺς διὰ τὸν τοῦ πατρὸς ἀδελφὸν ἀποδειχθείς, 15 αὐτός τε πολὺ πάντων ἐπρώτευσε τῶν πρὸ αὐτοῦ καὶ τὸ ἔθνος εἰς δόξαν προήγαγε μεγάλην καὶ δύνα-C μιν. ἀλλὰ μὴν εὐπραξίαις τε καὶ τιμαῖς καὶ ἀρχαῖς παίδων ἀδελφοῦ χαίροντα καὶ σεμνυνόμενον αὕξειν προσήκει καὶ συνεξορμᾶν πρὸς τὰ καλὰ καὶ κατορ- 20 θοῦντας ἀφειδῶς ἐπαινεῖν· αὐτοῦ γὰρ υίὸν ἐπαχθὲς ἴσως ἐγκωμιάζειν, ἀδελφοῦ δὲ σεμνὸν καὶ οὐ φίλαυτον ἀλλὰ φιλόκαλον καὶ θεῖον ὡς ἀληθῶς. δοκεῖ γάρ μοι καὶ τοῦνομα καλῶς ὑφηγεῖσθαι πρὸς εὕνοιαν ἀδελφιδῶν καὶ ἀγάπησιν. δεῖ δὲ καὶ τὰ τῶν κρειτ- 25 τόνων ζηλοῦν· 'Ηρακλῆς τε γὰρ δυείν δέοντας ἑβδο-

¹³ τὸν Πνορόν] corrigendum vid. τὸν Πύορον. cf. Η Απροστατ. s. v. τετραρχία 16 αὐτοῦ *: αὐτοῦ 25 ἀδελφιδῶν Αποπymus: ἀδελφῶν

μήκοντα γεννήσας παίδας, οὐδενὸς ἦττον αὐτῶν τὸν ἀδελφιδοῦν ἢγάπησεν ἀλλὰ καὶ νῦν πολλαχοῦ σύμ- D βωμός ἐστιν Ἰόλαος αὐτῷ, καὶ συγκατεύχονται παραστάτην Ἡρακλέους ὀνομάζοντες. Ἰφικλέους δὲ τοῦ ὁ ἀδελφοῦ πεσόντος ἐν τῆ περὶ Λακεδαίμονα μάχη, περίλυπος γενόμενος πᾶσαν ἐξέλιπε Πελοπόννησον. ἡ δὲ Λευκοθέα τῆς ἀδελφῆς ἀποθανούσης ἔθρεψε τὸ βρέφος καὶ συνεξεθείασεν ὅθεν αί Ῥωμαίων γυναϊκες ἐν ταῖς τῆς Λευκοθέας ἑορταῖς, ἢν Ματοῦταν 10 ὀνομάζουσιν, οὐ τοὺς ἑαυτῶν παίδας ἀλλὰ τοὺς τῶν ἀδελφῶν ἐναγκαλίζονται καὶ τιμῶσιν.

7 ή δὲ] η τε?

ΤΗΣ ΕΙΣ ΤΑ ΕΚΓΟΝΑ ΦΙΛΟΣΤΟΡΓΙΑΣ.

1. Έχκλητοι κρίσεις καὶ ξενικών δικαστηρίων άνωναὶ τοῖς Ελλησι τὸ πρῶτον ἀπιστία τῆ πρὸς Β άλλήλους έπενοήθησαν, άλλοτρίας δικαιοσύνης ώσπερ έτέρου τινός των αναγκαίων μή φυομένου παρ' αὐτοις δεηθείσιν. ἄρ' οὖν καὶ οἱ φιλόσοφοι τῶν προ- 5 βλημάτων ένια διὰ τὰς πρὸς ἀλλήλους διαφορὰς ἐπὶ την των αλόγων φύσιν ζώων ώσπες αλλοδαπην πόλιν έχχαλούνται, και τοις έχεινων πάθεσι και ήθεσιν ώς ανεντεύκτοις καλ αδεκάστοις έφιασι την κρίσιν; η και τούτο της ανθρωπίνης κακίας έγκλημα κοι- 10 νόν έστι, τὸ περὶ τῶν ἀναγκαιοτάτων καὶ μεγίστων Ο άμφιδοξοῦντας ήμᾶς ζητεῖν ἐν ἵπποις καὶ κυσὶ καὶ όρνισι, πῶς γαμοῦμεν αὐτοί καὶ γεννῶμεν καὶ τεκνοτροφούμεν, ώς μηδέν έν έαυτοϊς δήλωμα τῆς φύσεως ου τὰ τῶν θηρίων ἤθη καὶ πάθη προσαγορεῦσαι 15 καλ καταμαρτυρήσαι του βίου ήμων πολλήν του κατά φύσιν έκδιαίτησιν καὶ παράβασιν, εὐθὺς έν ἀργῆ καλ περλ τὰ πρώτα συγγεομένων καλ ταραττομένων. άκρατον γάρ έν έκείνοις ή φύσις καλ άμιγες καλ άπλοῦν φυλάττει τὸ ίδιον. ἐν δ' ἀνθρώποις ὑπὸ τοῦ 🐽 λόγου καὶ τῆς συνηθείας, δ τοὔλαιον ὑπὸ τῶν μυ-

² άγωγαί] vid. Symbolas 15 τὰ] καὶ τὰ R

ρεψών πέπουθε, πρός πολλά μιγνυμένη δόγματα καί κρίσεις επιθέτους ποικίλη γέγονε καὶ ίδία, τὸ δ' οίκετον οὐ τετήρηκε. καὶ μὴ θαυμάζωμεν, εἰ τὰ ἄλογα D ζῶα τῶν λογικῶν μᾶλλον ἔπεται τῆ φύσει καὶ γὰο 5 τὰ φυτὰ τῶν ζώων, οἶς οὕτε φαντασίαν οὕθ' δρμήν έδωκεν έτέρων ὄρεξιν τοῦ κατά φύσιν ἀποσαλεύουσαν, άλλ' ώσπες εν δεσμφ συνειργμένα μένει καλ κεκράτηται, μίαν αεί πορείαν ήν ή φύσις άγει πορευόμενα. τοις δε θηρίοις το μεν πραύτροπον τοῦ 10 λόνου και περιττόν και φιλελεύθερον άναν ούκ έστιν. άλόνους δ' δρμάς καὶ δρέξεις έγοντα καὶ γρώμενα πλάναις καὶ περιδρομαίς, πολλάκις οὐ μακράν άλλ' ώς έπ' άγκύρας τῆς φύσεως σαλεύει καθάπερ οὖν δδον ύφ' ήνία και χαλινώ βαδίζοντα δείκνυσιν εὐ- Ε 15 θείαν. δ δε δεσπότης έν ανθρώπφ και αὐτοκρατής λόγος άλλας άλλοτε παρεκβάσεις καλ καινοτομίας άνευρίσκων οὐδεν ζηνος έμφανες οὐδ' έναργες ἀπολέλοιπε τῆς φύσεως.

2. Όρα περί τους γάμους δσον έστιν έν τοις 20 ζώοις το κατά φύσιν. πρῶτον οὐκ ἀναμένει νόμους ἀγαμίου και ὀψιγαμίου, καθάπερ οί Αυκούργου πολίται και Σόλωνος οὐδ' ἀτιμίας ἀτέκνων δέδοικεν, οὐδὲ τιμὰς διώκει τρίπαιδας, ὡς 'Ρωμαίων πολλοί

² ίδια i. e. ιδιάζουσα επάστω 5 τὰ φυτὰ τῶν ζώων intell. μᾶλλον επεται τῆ φύσει (R) 6 ετέφων ενεργόν Εmperius. malim ἢ ετέφων 13 καὶ καθάπες W καθάπες κε corrupta. X ex cod. vetere scripsit: καθάπες οὐν δύον ὑφ ἡνία καὶ χ. βαδ. δείκ. εὐθεῖαν ὁ δεσκότης ὀδόν · οὕτως ἐν ἀνθοώπω καὶ ὁ αὐτοκρατής cett. 14 ὁδὸν] del. Stegmannus 21 ἀγαμίον καὶ ὀψιγαμίον Doehnerus: ἀγάμον καὶ ὁψιγάμον 22 καὶ Σόλωνος] del. idem 23 τςιπαιδίας idem

γαμοῦσι καὶ γεννῶσιν, οὐχ ἵνα κληρονόμους ἔχωσιν F ἀλλ' ἵνα κληρονομεῖν δύνωνται. ἔπειτα μίγνυται τῷ θήλει τὸ ἄρρεν οὐχ ἄπαντα χρόνον ἡδονὴν γὰρ οὐκ ἔχει τέλος ἀλλὰ γέννησιν καὶ τέκνωσιν. διὰ τοῦτ' ἔτους ὡρα, ἡ πνοάς τε γονίμους ἔχει καὶ πρόσ- 5 φορον λοχευομένοις κρᾶσιν, συνῆλθεν εἰς ταὐτὸ τῷ ἄρρενι τὸ θῆλυ χειρόηθες καὶ ποθεινόν, ἡδεία μὲν ὀσμῆ χρωτὸς ἰδίφ δὲ κόσμφ σώματος ἀγαλλόμενον, δρόσου καὶ βοτάνης ἀνάπλεων καθαρᾶς αἰσθόμενον 494 δ' ὅτι κύει καὶ πεπλήρωται, κοσμίως ἄπεισι καὶ 10 προνοεῖ περὶ τὴν κύησιν καὶ σωτηρίαν τοῦ ἀποτε χθέντος. ἀξίως δ' οὐκ ἔστιν εἰπεῖν τὰ δρώμενα, πλὴν ὅτι γίγνεται ἕκαστον αὐτῶν ἐν τῷ φιλοστόργῳ, ταῖς προνοίαις, ταῖς καρτερίαις, ταῖς ἐγκρατείαις. ἀλλὰ τὴν μέλιτταν ἡμεῖς σοφὴν καλοῦμεν καὶ νομίζομεν 15

'ξανθον μέλι μηδομέναν'

τητι συμφράξασα τὰς ἀκάνθας ἀκριβῶς ὑπέθηκε τῷ 25
κύτητος. τὴν δὲ τῶν ἄλλων περὶ τὰς λοχείας καὶ τὰς ἀνατροφὰς σοφίαν καὶ τέχνην παρορῶμεν. οἶον εὐθύς, ἡ ἀλκυὼν κύουσα τὴν νεοττιὰν συντίθησι, 20 συλλαμβάνουσα τὰς ἀκάνθας τῆς θαλαττίας βελόνης καὶ ταύτας δι' ἀλλήλων ἐγκαταπλέκουσα καὶ συνεί-κοῦ τὰς ἀκάνθας τῆς θαλαττίας βελόνης καὶ παύτας δι' ἀλλήλων ἐγκαταπλέκουσα καὶ συνεί-κοὶ τὰς ἀκάνθας ἀκουσα καὶ συνεί-κοὶ τοῦς τὰς ἀκάνθας ἀκοιβῶς ὑπέθηκε τῷ 25

⁶ συνήλθεν είς ταύτὸ Doehnerus: ήλθεν είς τὸ αὐτὸ 13 έν] " Emperius 16 Bergk. 3 p. 411 24 τῆ] ή Doehnerus 25 τὰς ἀμάνθας "R: τῆς ἀμάνθης "έπέθημε Doehnerus

κλύσματι τοῦ κύματος, ὡς τυπτόμενον ἡσυχῆ καλ πηγυύμενον τὸ πίλημα τῆς ἐπιφανείας στεγανὸν γένηται γίγνεται δε σιδήρω καλ λίθω δυσδιαίρετον. ο δ' έστι θαυμασιώτερον, ούτω το στόμα της νεοτ-5 τιᾶς συμμέτρως πέπλασται πρὸς τὸ μέγεθος καὶ τὸ μέτρον της άλκυόνος, ώστε μήτε μεζζον άλλο μήτε μικρότερον ενδύεσθαι ζώον, ώς δε φασι, μηδε θάλατταν παραδέχεσθαι μηδε τὰ έλάχιστα. μάλιστα C δ' οί γαλεοί ζφογονοῦσι μέν έν έαυτοίς, έκβαίνειν 10 δε παρέχουσιν έκτος και νέμεσθαι τοις σκυμνίοις, εἶτα πάλιν ἀναλαμβάνουσι καὶ περιπτύσσουσιν έγκοιμώμενα τοζε σπλάγχνοις. ή δ' ἄρχτος, άγριώτατον καί σκυθρωπότατον θηρίον, ἄμορφα καὶ ἄναρθρα τίκτει τη δε γλώττη καθάπερ έργαλείω διατυπούσα 15 τοὺς ὑμένας οὐ δοκεῖ γεννᾶν μόνον ἀλλὰ καὶ δημιουργείν τὸ τέκνον. ὁ δ' Όμηρικὸς λέων,

' φ δά τε νήπι' ἄγοντι συναντήσωνται ἐν ὕλη ἄνδρες ἐπακτῆρες, δ δέ τε σθένει βλεμεαίνει, πᾶν δέ τ' ἐπισκύνιον κάτω ἕλκεται ὅσσε καλύπτων,' D

20 ἄρ' οὐχ ὅμοιός ἐστι διανοουμένφ πρὸς τοὺς κυνηγοὺς σπένδεσθαι περὶ τῶν τέκνων; καθόλου γὰρ ἡ πρὸς τὰ ἔκγονα φιλοστοργία καὶ τολμηρὰ τὰ δειλὰ ποιεϊ, καὶ φιλόπονα τὰ ράθυμα καὶ φειδωλὰ τὰ

¹ $\dot{\omega}_{S}$] δπ $\dot{\omega}_{S}$ R 5 πέπλασται X: πεπλάσθαι 8 malim παρεισδέχεσθαι 15 δμένας] σκύμνους Doehnerus. cf. Theocr. XI, 41 17 Hom. \dot{P} 134 $\dot{\omega}$ φά τε νήπι $\dot{\alpha}$ άγοντι συναντήσωνται Homerus: $\dot{\delta}$ ν φά τε νήπια τέκνα άγοντα συναντήσονται 22 έκγονα *: έγγονα τολμηφά τὰ δειλὰ Emperius: τὰ τολμηφὰ δειλὰ

γαστρίμαργα. καὶ ὅσπερ ἡ Ὁμηρικὴ ὄρνις προσφέρουσα τοῖς νεοττοῖς

'μάστακ', έπεί κε λάβησι, κακῶς δέ τε οί πέλει αὐτῆ.'

τῷ γὰρ αὐτῆς τρέφει λιμῷ τὰ ἔκγονα, καὶ τὴν τρο- 5 φὴν τῆς γαστρὸς ἀπτομένην ἀποκρατεῖ καὶ πιέζει τῷ στόματι, μὴ λάθη καταπιοῦσα

Ε 'ως δε κύων αμαλησι περί σκυλάκεσσι βεβωσα ἄνδο' αγνοιήσασ' υλάει μέμονέν τε μάχεσθαι'

τὸν περί τῶν τέχνων φόβον ὡς δεύτερον προσία-10 βοῦσα θυμόν. αί δὲ πέρδικες ὅταν διώκωνται μετὰ τῶν τέχνων, ἐκεῖνα μὲν ἐῶσι προπέτεσθαι καὶ φεύγειν, αὐταῖς δὲ μηχανώμεναι προσέχειν τοὺς θηφεύοντας ἐγγὺς κυλινδούμεναι καὶ καταλαμβανόμεναι, μικρὸν ὑπεκθέουσιν, εἶτα πάλιν ἵστανται καὶ παρέ-15 χουσιν ἐν ἐφικτῷ τῆς ἐλπίδος ἑαυτάς, ἄχρι ἄν οὕτω προκινδυνεύουσαι τῶν νεοττῶν τῆς ἀσφαλείας προαγόγωνται πόρρω τοὺς διώκοντας. τὰς δ' ἀλεκτορίδας ἐν τοῖς ὅμμασι καθ' ἡμέραν ἔχομεν, ὅν τρόπον τὰ νεόττια περιέπουσι, τοἰς μὲν ἐνδῦναι χαλῶσαι κας πτέρυγας, τὰ δ' ἐπιβαίνοντα τῶν νώτων καὶ προσέρποντα πανταχόθεν ἀναδεχόμεναι μετὰ τοῦ γεγηθός τι καὶ προσφιλὲς ἐπιφθέγγεσθαι κύνας δὲ καὶ δράκοντας, ἀν περὶ αὐτῶν φοβηθῶσι, φεύγουσιν,

¹ καὶ ἄσπες] ἄσπες Stegmannus ut cum pracedentibus iungatur 3 Hom. I 324 5 ξκηνονα $^{\circ}$: ξηγονα 8 Hom. v 14 22 προσέςποντα (προστρέχοντα Doehnerus) W: προσέςχονται 23 τι R: $\ddot{\eta}$ κύνας δὲ καὶ δράκοντας X: κυνέας δὲ καὶ δρακοντίας

αν δὲ περὶ τῶν τέκνων, ἀμύνονται καὶ διαμάχονται παρὰ δύναμιν. εἶτα ταῦτ' οἰόμεθα τὰ πάθη τούτοις ἐνειργάσθαι τὴν φύσιν, ἀλεκτορίδων ἐπιγονῆς καὶ κυνῶν καὶ ἄρκτων προνοοῦσαν, ἀλλ' οὐχ ἡμᾶς δυσω- τοῦσαν καὶ τιτρώσκουσαν ἐπιλογιζομένους, ὅτι ταῦτα 495 παραδείγματα τοῖς ἐπομένοις, τοῖς δ' ἀναλγήτοις ὀνείδη περίεστι τῆς ἀπαθείας, δι' ὧν κατηγοροῦσι τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως μόνης 'μὴ προϊκα τὸ στέργειν ἐχούσης μηδ' ἐπισταμένης φιλεῖν ἄνευ χρείας.' 10 θαυμάζεται γὰρ ἐν τοῖς θεάτροις ὁ εἰπών

'μισθοῦ γὰρ ἀνθρώπων τις ἄνθρωπον φιλεϊ,'
κατ' Ἐπίκουρον ὁ πατὴρ τὸν υίόν, ἡ μήτηρ τὸ τέκνον, οἱ παϊδες τοὺς τεκόντας. ἀλλ' εἰ λόγου γένοιτο
τοῖς θηρίοις σύνεσις, καὶ τοῦτό τις εἰς κοινὸν θέα15 τρον συναγαγὼν ἵππους καὶ βόας καὶ κύνας καὶ
ὄρνιθας ἀναφθέγξαιτο μεταγράψας, ὡς οὕτε κύνες Β
ἐπὶ μισθῷ σκύλακας φιλοῦσιν οὕθ' ἵπποι πώλους
οὕτ' ὄρνιθες νεοττοὺς ἀλλὰ προῖκα καὶ φυσικῶς,
ἐπιγνωσθήσεται τοῖς ἀπάντων πάθεσιν ὡς εὖ καὶ
20 ἀληθῶς λεγόμενον. αἰσχρὸν γάρ, ὡ Ζεῦ, τὰς θηρίων γενέσεις καὶ λοχείας καὶ ἀδῖνας καὶ τεκνοτροφίας φύσιν εἶναι καὶ χάριν, τὰς δ' ἀνθρώπων δάνεια
καὶ μισθοὺς καὶ ἀρραβῶνας ἐπὶ χρείαις διδομένους.

3. 'Αλλ' οὕτ' ἀληθής ὁ λόγος οὕτ' ἄξιος ἀκούειν.

** 25 ή γὰρ φύσις ὥσπερ ἐν φυτοῖς ἀγρίοις, οἶον οἰνάν
δαις ἐρινεοῖς κοτίνοις, ἀρχὰς ἀπέπτους καὶ ἀτελεῖς

ř.

HC.

TV.

- 1

² τὰ Doehnerus 4 κυνῶν | ἀλκυόνων idem 11 Kock. 3 p. 450 12 κατ'] καὶ κατ'? vid. Usener. p 320 ἡ R 17 πώ-λους] add. οὕτε βόες μόσχους Doehnerus 24 ἄξιος R: ἄξιον

ήμερων καρπών ενεφυσεν· ούτω τοις μεν άλόγοις C τὸ πρὸς τὰ ἔκγονα φιλόστοργον ἀτελές καὶ οὐ διαρκές πρός δικαιοσύνην οὐδὲ τῆς χρείας προσωτέρω προεργόμενον εδωκεν. άνθρωπον δέ, λογικόν καί πολιτικόν ζφον, έπι δίκην και νόμον είσάγουσα και 5 θεών τιμάς και πόλεων ίδούσεις και φιλοφροσύνην, γενναΐα καλ καλά καλ φερέκαρπα τούτων σπέρματα παρέσχε την πρός τὰ ξαγονα χάριν καὶ ἀγάπησιν, άκολουθούσα ταζε πρώταις άρχαζε αύται δ' ήσαν έν ταζς τῶν σωμάτων κατασκευαζς. πανταχοῦ μὲν 10 γάο ή φύσις αποιβής καὶ φιλότεχνος καὶ ανελλιπής D καὶ ἀπερίτμητος 'οὐδέν' ὡς ἔφησεν Ἐρασίστρατος έγουσα δωπικόν. τὰ δὲ περί τὴν γένεσιν ἀξίως οὐκ έστιν είπειν οὐδ' εὐποεπές ίσως λίαν ἀκοιβῶς τῶν αποροήτων έφαπτεσθαι τοις δνόμασι και τοις δήμα- 15 σιν, άλλ' ἀποχειμένων και κεκρυμμένων έπινοείν την πρός το γεννάν και λοχεύεσθαι των μορίων έκείνων εύφυζαν. άρκεζ δ' ή τοῦ γάλακτος έργασία καλ οίκονομία την πρόνοιαν αὐτης έμφηναι καλ έπιμέλειαν. τοῦ γὰρ αΐματος δσον περίττωμα τῆς χρείας 20 έν ταζε γυναιξί δι' άμβλύτητα καί μικρότητα τοῦ Ε πνεύματος έπιπολάζον έμπλανᾶται καὶ βαρύνει, τὸν μεν άλλον γρόνον είθισται και μεμελέτηκεν έμμήνοις ήμερων περιόδοις όχετοὺς καὶ πόρους αὐτῷ τῆς φύσεως αναστομούσης αποχεόμενον τὸ μὲν ἄλλο 25 σωμα κουφίζειν καλ καθαίρειν, την δ' ύστέραν οξον

¹ ένέφυσεν R: είναι φύσιν 2. 8 έκγονα *: έγγονα 11 φιλότεχνος Χ: φιλότεκνος 12 άπερίτμητος] άνεπιτίμητος? 16 άλλ' άποκειμένων και κεκρυμμένων] και Stegmannus 23 έμμήνοις] add. κη' Doehnerus

άρότω καί σπόρω γην έν φυτοίς όργωσαν έν καιρώ παρέχειν. ὅταν δὲ τὴν γονὴν ἀναλάβη προσπεσοῦσαν ή ύστέρα καί περιστείλη ριζώσεως γενομένης. ό ναο διωφαλός πρώτον έν μήτρησιν' ως φησι Δημό-5 κριτος 'άγκυρηβόλιον σάλου καλ πλάνης έμφύεται, πεϊσμα καὶ κλημα' τῷ γεννωμένω καρπῷ καὶ μέλλουτι· τούς μεν έμμήνους καὶ καθαρσίους εκλεισεν Ε όχετους ή φύσις, τοῦ δ' αϊματος ἀντιλαμβανομένη φερομένου τροφή χρήται καὶ κατάρδει τὸ βρέφος 10 ήδη συνιστάμενον καὶ διαπλαττόμενον, άγρι οὖ τοὺς προσήχοντας άριθμούς τῆ έντὸς αὐξήσει χυηθέν έτέρας άνατροφής και χώρας δέηται. τότ' οδυ τὸ αίμα παντός έμμελέστερον φυτουργού και όγετηγού πρός έτέραν ἀφ' έτέρας έκτρέπουσα καλ μεταλαμβάνουσα 15 γρείαν, ἔγει παρεσκευασμένας οἶον ἐγγείους ἤ τινας κρήνας νάματος έπιρρέοντος, οὐκ ἀργῶς οὐδ' ἀπα-496 θως υποδεχομένας άλλα και πνεύματος ήπίω θερμότητι καὶ μαλακή θηλύτητι έκπέψαι καὶ λεᾶναι καὶ μεταβαλείν δυναμένας τοιαύτην γάρ δ μαστός έχει 20 έντὸς διάθεσιν καλ κρᾶσιν. έκροαλ δὲ τοῦ γάλακτος ούκ είσιν ούδε κρουνοί μεθιέντες άθρόως, είς δε σάρκα πιδακώδη καὶ πόροις άτρέμα λεπτοῖς διηθοῦσαν ἀπολήγων, εύμενες τῷ τοῦ νηπίου στόματι καὶ προσωιλές ψαύσαι καλ περιλαβείν ένδίδωσι ταμιείον.

¹ άφότω R: ἀφότφω έν φυτοῖς] i. e. ἐπὶ τῶν φυτῶν. frustra tentatur 2 προσπεσοῦσαν W: προσπεσοῦσα 4 Δημόκριτος] Mullach 1 p. 359 7 τοὺς μὲν Basileensis: καὶ τοὺς μὲν 11 κυηθὲν Χ: κινηθὲν 15 ἤ τινας] τινὰς R qui recte nunc mihi emendasse vid. cf. Symb. meas 20 έντὸς ἔχει Benselerus 24 ταμιεῖον *: ταμεῖον

άλλὰ τούτων γε των τοσούτων έπὶ τὴν γένεσιν έργαλείων καὶ τοιούτων οἰκονομιών καὶ φιλοτιμίας καὶ προνοίας οὐδὲν ἡν ὄφελος, εἰ μὴ τὸ φιλόστοργον ἡ φύσις καὶ κηδεμονικὸν ἐνειργάσατο ταϊς τεκούσαις.

Β 'οὐ μὲν γάρ τί που έστιν διζυρώτερον ἀνδρός, κ πάντων δόσα τε γαΐαν ἔπι πνείει τε καὶ ἔρπει.'

τοῦτ' οὐ ψεύδεται ὁ λέγων ἐπὶ νηπίου καὶ ἀρτιγενοῦς. οὐδὲν γάρ ἐστιν οὕτως ἀτελὲς οὐδ' ἄπορον οὐδὲ γυμνὸν οὐδ' ἄμορφον οὐδὲ μιαρόν, ὡς ἄνθρωπος ἐν γοναῖς ὁρώμενος ὡ μόνῷ σχεδὸν οὐδὲ καθαρὰν 10 ἔδωκεν εἰς φῶς ὁδὸν ἡ φύσις, ἀλλ' αἴματι πεφυρμένος καὶ λύθρου περίπλεως καὶ φονευομένῷ μᾶλλον ἢ γεννωμένῷ ἐοικὼς οὐδενός ἐστιν ἄψασθαι καὶ ἀνευλοῦντος. διὸ τῶν μὲν ἄλλων ζώων ὑπὸ τὴν γα- 15 στέρα τὰ οὕθατα χαλῷ τοὺς μαστοὺς, ταῖς δὲ γυναιξὶν ἄνω γεγόνασιν περὶ τὸ στέρνον ἐν ἐφικτῷ τοῦ φιλῆσαι καὶ περιπτύξαι καὶ κατασπάσασθαι τὸ νήπιον, ὡς τοῦ τεκεῖν καὶ θρέψαι τέλος οὐ χρείαν ἀλλὰ φιλίαν ἔχοντος.

4. Έπὶ τοὺς παλαιοὺς ἀνάγαγε τὸν λόγον, ὧν ταῖς μὲν τεκεῖν πρώταις, τοῖς δ' ίδεῖν συνέβη τικτόμενον βρέφος οὖτε νόμος ἡν ἐκείνοις τεκνοτροφεῖν προστάττων οὖτε προσδοκία χάριτος ἢ τροφείων 'ἐπὶ

⁵ Hom. P 446 6 ἔπι πνείει Homerus: ἐπιπνείει 7 δ R nal] del. Doehnerus 14 περιλαβεῖν] περιβαλεῖν? 16 χαλῷ τοὺς μαστοὺς] χαλῷ Herwerdenus. de vocum distinctione cf. Reiskius 17 γεγόνασιν] del. idem 24 ἐπὶ νέοις δανειζομένων] cf. p. 479 f.

νέοις δανειζομένων. χαλεπάς δε μαλλον είποιμ' αν είναι και μνησικάκους τας τεκούσας τοίς βρέφεσι, κινδύνων τε μεγάλων και πόνων αὐταίς γιγνομένων.

'ώς δ' ὅταν ἀδίνουσαν ἔχη βέλος ὀξὰ γυναϊκα D

5 δριμύ, τό τε προϊεῖσι μογοστόκοι Εἰλείθυιαι,
"Ήρης θυγατέρες, πικρὰς ἀδἴνας ἔχουσαι.'

ταῦτ' οὐχ "Όμηρον αί γυναϊκες ἀλλ' 'Όμηρίδα γράψαι λέγουσι τεκοῦσαν ἢ τίκτουσαν ἔτι καὶ τὸ μἴγμα τῆς ἀλγηδόνος ὁμοῦ πικρὸν καὶ ὀξὰ γιγνόμενον ἐν

10 τοῖς σπλάγχνοις ἔχουσαν. ἀλλὰ τὸ φύσει φιλόστοργον ἔκαμπτε καὶ ἦγεν. ἔτι θερμὴ καὶ διαλγὴς καὶ κραδαινομένη τοῖς πόνοις οὐχ ὑπερέβη τὸ νήπιον οὐδ' ἔφυγεν, ἀλλ' ἐπεστράφη καὶ προσεμειδίασε καὶ Ε
ἀνείλετο καὶ ἠσπάσατο, μηδὲν ἡδὰ καρπουμένη μηδὲ

'έρειπίοις

δάλπουσα καὶ ψύχουσα, καὶ πόνφ πόνον έκ νυκτὸς άλλάσσουσα τὸν μεθ' ἡμέραν.'

15 χρήσιμον άλλ' ἐπιπόνως καὶ ταλαιπώρως ἀναδεχο-

μένη τῶν σπαργάνων

τίνων ταῦτα μισθῶν ἢ χρειῶν ἐκείνοις; ἀλλ' οὐδὲ τοῖς νῦν· αἱ γὰρ ἐλπίδες ἄδηλοι καὶ μακραί. ἄμπελον ἰσημερίας ἐαρινῆς σκάψας μετοπωρινῆς ἐτρύγησε, πυρὸν ἔσπειρε δυομένης Πλειάδος εἶτ' ἀνατελλούσης θερίζει, βόες καὶ ἵπποι καὶ ὄρνιθες ἕτοιμα τίκτου-25 σιν ἐπὶ τὰς χρείας· ἀνθρώπου δ' ἡ μὲν ἐκτροφὴ Ϝ πολύπονος ἡ δ' αὕξησις βραδεῖα, τῆς δ' ἀρετῆς

4 Hom. Λ 269 8 μἴγμα] νόγμα R 11 ἦγεν] ἦγχεν? 15 ἐπιπόνως καὶ ταλαιπώρως] ἔτι πόνους καὶ ταλαιπωρίας Doehnerus 17 Nauck. p. 839 19 μεθ' Cobetus: καθ'

μακράν ούσης προαποθυήσκουσιν οι πλειστοι πατέρες. οὐκ ἐπείδε τὴν Σαλαμίνα Νεοκλῆς τὴν Θεμιστοκλέους οὐδὲ τὸν Εὐρυμέδοντα Μιλτιάδης τὸν
Κίμωνος οὐδὶ ἤκουσε Περικλέους Ξάνθιππος δημηγοροῦντος οὐδὶ ἤκουσε Περικλέους σιλοσοφοῦντος, 5
οὐδὶ Εὐριπίδου καὶ Σοφοκλέους νίκας οι πατέρες
ἔγνωσαν ψελλιζόντων καὶ συλλαβιζόντων ἠκροῶντο
καὶ κώμους καὶ πότους καὶ ἔρωτας αὐτῶν οἶα νέοι
497 πλημμελούντων ἐπείδον. ὥστὶ ἐπαινείσθαι καὶ μνημονεύεσθαι τοῦ Εὐήνου τοῦτο μόνον, ὧν ἐπέγραψεν, 10

'ἢ δέος ἢ λύπη παῖς πατοὶ πάντα χοόνον' ἀλλ' ὅμως οὐ παύονται παῖδας τρέφοντες μάλιστα δ' οἱ παίδων ἣκιστα δεόμενοι. γελοῖον γάρ, εἴ τις οἴεται τοὺς πλουσίους θύειν καὶ χαίρειν γενομένων αὐτοῖς τέκνων, ὅτι τοὺς θρέψοντας ἔξουσι καὶ τοὺς 15 θάψοντας εἰ μὴ νὴ Δία κληρονόμων ἀπορία παῖδας τρέφουσιν' οὐ γὰρ ἔστιν εὑρεῖν οὐδ' ἐπιτυχεῖν τοῦ τἀλλότρια βουλομένου λαμβάνειν.

'ψάμμος ἢ κόνις ἢ πτερὰ ποικιλοθρόων οἰωνῶν τόσσον οὐκ ἄν χεύαιτ' ἀριθμόν,' ὅσος ἐστὶν ὁ τῶν κληρονομούντων.

20

Β 'Δαναὸς ὁ πεντήκοντα θυγατέρων πατήρ' εἰ ἄτεκνος ἡν, πλείονας ἂν εἶχε κληφονομοῦντας, καὶ οὐχ ὁμοίως. οἱ μὲν γὰρ παῖδες χάριν οὐδεμίαν

8 οἶα νέοι *: οἱ ἄνθοωποι. cf. p. 491 f. 10 ὧν *: ὧς 11 ἢ δέος ἢ Artemidorus 1, 6: ἰδε ὅση. cf. Bergk. 2 p. 270 19 Bergk. 3 p. 719 20 ἄν χεύαιτ' p. 1067 e: ἀχἶευταὶ. cf. Praefat p. XLVIII 22 Nauck. p. 427 23 εἶ Duebnerus: εἶ δὲ 24 ὁμοίως] ὁμοίως ἀχαφίστους R

έχουσιν οὐδ' ενεκα τούτου θεραπεύουσιν οὐδε τιμωσσιν, ώς ὀφείλημα τὸν κλῆρον ἐκδεχόμενοι· τῶν δ' ἀλλοτρίων περὶ τὸν ἄτεκνον φωνὰς ἀκούεις ταζς κωμικαζς ἐκείναις ὁμοίας,

τ 'ὧ Δημε, λοῦσαι πρῶτον ἐκδικάσας μίαν, ἔνθου, ῥόφησον, ἔντραγ', ἔχε τριώβολον.'

τὸ δ' ὑπὸ τοῦ Εὐριπίδου λεγόμενον

'τὰ χρήματ' ἀνθρώποισιν εύρίσκειν φίλους' 'δύναμίν τε πλείστην τῶν ἐν ἀθρώποις ἔχειν,'

10 οὐχ ἀπλῶς ἀληθές, ἀλλ' ἐπὶ τῶν ἀτέχνων τούτους C οἱ πλούσιοι δειπνίζουσιν, οἱ ἡγεμόνες θεραπεύουσιν, οἱ ῥήτορες μόνοις τούτοις προϊκα συνηγοροῦσιν.

'ໄσχυρόν έστι πλούσιος άγνοούμενον έχων κληφονόμον.'

- 15 πολλούς γοῦν πολυφίλους καὶ πολυτιμήτους ὅντας εν παιδίον γενόμενον ἀφίλους καὶ ἀδυνάτους ἐποίησεν. ὅθεν οὐδὲ πρὸς δύναμιν οὐδὲν ἐστιν ἀφέλιμον ἀπὸ τῶν τέκνων, ἀλλὰ τῆς φύσεως τὸ πᾶν κράτος οὐχ ἡττον ἐν ἀνθρώποις ἢ θηρίοις.
- 5. 'Εξαμαυροῦται γὰρ καὶ ταῦτα καὶ πολλὰ τῶν ἄλλῶν ὑπὸ τῆς κακίας, ῶσπερ λόχμης ἡμέροις σπέρμασι παραβλαστανούσης. ἢ μηδ' ἐαυτὸν φύσει στέρ-
 - 5 Aristoph. Equ. 50 δ Δήμε, λουσαι Iunius: δδή μέλουσαι 6 ἔχε idem: ἔχει 8 vid. Nauck. p. 149 adnot. ad
 hunc l. et Eur. Phoen. 439 εὐφίσκει R 10 corrigenda
 vid. ita: τούτους, εἶ πλούσιοι, δειπν. οἷ ἡγεμόνες, θερ. οἷ
 φήτορες, μόνοις τούτοις cett. 13 Κοck. 3 p. 484 20 γὰρὶ
 δὲ Απγοτιε

D γειν τον ἄνθρωπον λέγωμεν, ὅτι πολλοὶ σφάττουσιν έαυτοὺς καὶ κατακρημνίζουσιν; ὁ δ' Οἰδίπους

'ἤρασσ' ἐπαίρων βλέφαρα φοίνιαι δ' δμοῦ γλῆναι γένει' ἔτεγγον.'

Ήγησίας δε διαλεγόμενος πολλούς επεισεν ἀποκαφ- 5 τερήσαι των ἀκφοωμένων

'πολλαί μορφαί των δαιμονίων.' ταῦτα δ' ἐστὶν ώσπερ ἐκείνα νοσήματα καὶ πάθη ψυγής τοῦ κατὰ φύσιν έξιστάντα τὸν ἄνθρωπον, ὡς αὐτοὶ καταμαρτυροῦσιν έαυτῶν ἀν γὰρ ὖς τεκοῦσα 10 δελφάκιον ή κύων διασπαράξη σκυλάκιον, άθυμοῦσι καί ταράττονται, καί θεοις άποτρόπαια θύουσι καί τέρας νομίζουσιν, ώς πᾶσι κατά φύσιν στέργειν τά Ε τικτόμενα καλ τρέφειν ούκ άναιρείν προσήκον. ού μὴν ἀλλ' ὥσπερ ἐν τοῖς μετάλλοις πολλῆ συμπεφυρ- 15 μένον γη και κατακεχωσμένον διως διαστίλβει τὸ χουσίου, ούτως ή φύσις έν αὐτοῖς τοῖς ήμαρτημένοις ήθεσι καλ πάθεσιν έκφαίνει τὸ πρὸς τὰ ἔκγονα φιλόστοργον. οί μεν γάρ πένητες οὐ τρέφουσι τέχνα, φοβούμενοι μη χεζοον η προσήκει τραφέντα δουλο- 20 πρεπή και ἀπαίδευτα και των καλών πάντων ένδεᾶ γένηται την γάο πενίαν έσχατον ήγούμενοι κακόν ούν ύπομένουσι μεταδούναι τέχνοις ώσπερ τινός γαλεποῦ καὶ μεγάλου νοσήματος **

¹ λέγωμεν M: λέγομεν 3 Soph. OR 1275 φοίνιαι ἔτεγγον Sophocles: φοίναι δόμον cum lacuna 18 litt. Urbinas 5 δὲ Duebnerus 7 Eur. Alc. 1159, passim 13 κατὰ φύσιν R: καὶ κατὰ φύσιν 24 lacunam post νοσήματος add. X

ΕΙ ΑΥΤΑΡΚΗΣ

Η ΚΑΚΙΑ ΠΡΟΣ ΚΑΚΟΔΑΙΜΟΝΙΑΝ.

1V, 499

* * * ὑπομένει

'πεποαμένον τὸ σῶμα τῆς φεονῆς ἔχων' ώς Ευριπίδης φησίν, βραγέα δεδήλωται καὶ άβέβαια. τῷ δ' οὐ πολλῆς διὰ τέφρας, ἀλλὰ πυρκαΐᾶς τινος 5 βασιλικής πορευομένω και περιφλεγομένω, ἄσθματος Β καὶ φόβου μεστῷ καὶ ίδρῶτος διαποντίου, πλοῦτόν τινα προσθείσα Ταντάλειον ἀπολαῦσαι δι' ἀσχολίαν ού δυναμένω. δ μέν γὰο Σικυώνιος έκετνος ίπποτρόφος εὖ φρονῶν έδωκε τῷ βασιλεῖ τῶν 'Αχαιῶν 10 θήλειαν ΐππον δρομάδα δῶρον,

' ໃνα μή οί εποιθ' ύπο "Ιλιον ήνεμόεσσαν άλλ' αὐτοῦ τέρποιτο μένων'

είς βαθεΐαν εὐπορίαν καὶ σχολήν ἄλυπον ἀνακλίνας έαυτόν οί δε νῦν άλυποι καὶ πρακτικοί δοκοῦντες 15 είναι, μηδενός καλούντος ώθούνται δι' αύτων έπί τράγηλον είς αὐλὰς καὶ προπομπὰς καὶ θυραυλίας C. έπιπόνους, ζυ' ζππου τινός ή πόρπης ή τοιαύτης τινός εύημερίας τύχωσι.

1 lac. ante ὁπομένει signavit Amyotus 2 πεποαμένον τὸ σῶμα Nauck. p. 606: τὸ σῶμα πεπραμένον 7 προσθείσα] προστίθησι W 8 Σιανώνιος Hom Ψ 297 12 άλλ' αὐτοῦ Homerus: άλλὰ 14 ἄλυποι] ex praegresso ἄλυπον ortum; quid lateat incertum, ablinol Amyotus

'τοῦ δὲ καὶ ἀμφιδουφής ἄλοχος Φυλάκη ἐλέλειπτο, καὶ δόμος ἡμιτελής.'

σύρεται δε καί πλανάται τριβόμενος εν τισιν ελπίσου και προπηλακιζόμενος αν δε και τύχη τινός ων ποθεί, περιενεχθείς και σκοτοδινιάσας πρός τον της τύχης πεταυρισμόν ἀπόβασιν ξητεί και μακαρίζει τοὺς ἀδόξους και ἀσφαλῶς ζῶντας οι δ' ἐκεῖνον πάλιν ἄνω βλέποντες ὑπὲρ αὐτοὺς φερόμενον.

2. Παντοίως ή κακία διατίθησι πάντας άνθοώ-D πους, αὐτοτελής τις οὖσα τῆς κακοδαιμονίας δημι- 10 ουργός ούτε γαρ δργάνων ούθ' ύπηρετών έγει γρείαν. άλλοι δε τύραννοι σπουδάζοντες οθς αν κολάζωσιν άθλίους ποιείν δημίους τρέφουσι καλ βασανιστάς, ή καυτήρια καλ σφηνας έπιμηχανώνται, άλόγου ψυχης. ή δε κακία δίχα πάσης παρασκευής τη ψυγή συνελ- 15 θοῦσα συνέτριψε καὶ κατέβαλε, λύπης ἐνέπλησε θρήνων βαρυθυμίας μεταμελείας τὸν ἄνθρωπον. τεκμήριον δέ· τεμνόμενοι πολλοί σιωπώσι καί μαστι-Ε γούμενοι καρτεροῦσι, καλ σφηνούμενοι ὑπὸ δεσποτων ή τυράννων φωνήν ούκ άφηκαν, δταν ή ψυγή 20 μύσασα τῷ λόγῷ τὸν πόνον ὥσπες χειςὶ πιέση καὶ κατάσχη. θυμφ δ' οὐκ ἂν ἐπιτάξειας ἡσυγίαν οὐδὲ πένθει σιωπήν ούτε φοβούμενον στηναι πείσειας. ούτε δυσφορούντα μετανοία μή βοήσαι μηδέ των τριχῶν λαβέσθαι ἢ τὸν μηρὸν κροῦσαι. οὕτω καὶ 25 πυρός έστιν ή κακία καὶ σιδήρου βιαιοτέρα.

1 Hom. B 700 3 ἔν τισιν] ἔντευξιν W ἐλπίσιν R: ἐλπίζων 9 παντοίως W: πάντως 12 ἄλλοι δὲ] ἀλλ' οῖ γε W 14 ἀλόγον ψυχῆς] insiticia mihi videntur 21 πόνον R: τόνον

3. Αί πόλεις δήπουθεν, όταν έκδοσιν ναών ή χολοσσών προγράφωσιν, άχροώνται τών τεχνιτών άμιλλωμένων περί της έργολαβίας και λόγους καί παραδείγματα πομιζόντων είθ' αίροῦνται τὸν ἀπ' 5 έλάττονος δαπάνης ταὐτὸ ποιοῦντα καὶ βέλτιον καὶ Γ τάχιου. φέρε δη καλ ημάς έκδοσίν τινα βίου καλ άνθρώπου κακοδαίμονος προκηρύσσειν, είτα προσιέναι τη έργολαβία την Τύχην καὶ την Κακίαν διαφερομένας την μεν δογάνων τε παντοδαπών κατάπλεων 10 και παρασκευής πολυτελούς είς ἀπεργασίαν κακοδαίμονος ζωής και οίκτρας, ληστήριά τινα και πολέμους καλ τυράννων μιαιφονίας καλ χειμώνας έκ θαλάττης και κεραυνον έξ άέρος έφελκομένην και κώνεια τρίβουσαν καὶ ξίφη φέρουσαν καὶ συκοφάν-499 15 τας ξενολογούσαν καὶ πυρετούς έξάπτουσαν καὶ πέδας περικρούουσαν καλ περιοικοδομούσαν είρκτάς. καίτοι τούτων τὰ πλείστα τῆς Κακίας μᾶλλον ἢ τῆς Τύχης έστιν άλλα πάντ' έστω της Τύχης, ή δε Κακία παρεστώσα γυμνή και μηδενός δεομένη των έξωθεν 20 έπι του άνθρωπου έρωτάτω και την Τύχην, πως ποιήσει κακοδαίμονα καὶ ἄθυμον τὸν ἄνθρωπον. 'Τύτη, πενίαν άπειλεζς; καταγελά σου Μητροκλής, δς γειμώνος έν τοις προβάτοις καθεύδων καὶ θέρους έν τοις προπυλαίοις των ιερών τον έν Βαβυλώνι 25 χειμάζοντα καὶ περὶ Μηδίαν θερίζοντα Περσών βα- Β σιλέα περί εὐδαιμονίας είς άγωνα προυκαλείτο. δουλείαν καὶ δεσμά καὶ πρᾶσιν ἐπάγεις; καταφρονεῖ σου

3 λόγους] λογισμούς Herwerdenus 5 ταύτὸ *: τὸ αύτὸ 23 ἐν τοῖς πριβάτοις i. e. in balneis privatis Usenerus

Διογένης, δς ύπὸ τῶν ληστῶν πωλούμενος ἐκήρυττε 'τίς ἀνήσασθαι βούλεται κύριον;' κύλικα φαρμάκου ταράττεις; οὐχὶ καὶ Σωκράτει ταύτην προύπιες, δ δ' ϊλεως και πράος, οὐ τρέσας οὐδε διαφθείρας ούτε χρώματος οὐδὲν ούτε σχήματος μάλ' εὐκόλως 5 έξέπιεν; αποθνήσκοντα δ' αύτον έμακαρίζον οί ζων-C τες. ως οὐδ' ἐν "Αιδου θείας ἄνευ μοίρας ἐσόμενον. καὶ μὴν τὸ πῦρ σου Δέκιος δ Ρωμαίων στρατηγὸς προέλαβεν, ότε των στρατοπέδων έν μέσω πυράν νήσας τῷ Κρόνω κατ' εὐχὴν αὐτὸς έαυτὸν ἐκαλλιέ- 10 οησεν ύπεο της ήγεμονίας. Ίνδων δε φίλανδροι καλ σώφρονες γυναϊκες ύπερ τοῦ πυρός ερίζουσι καί μάχονται πρός άλλήλας, την δε νικήσασαν τεθνηκότι τῷ ἀνδοὶ συγκαταφλεγῆναι μακαρίαν ἄδουσιν αί λοιπαί. τῶν δ' ἐκεῖ σοφῶν οὐδεὶς ζηλωτὸς οὐδὲ 15 μακαριστός έστιν, αν μή ζων έτι και φρονών και ύγιαίνων τοῦ σώματος την ψυγην πυρί διαστήση. καὶ καθαρὸς ἐκβῆ τῆς σαρκὸς ἐκνιψάμενος τὸ θνητόν. ἀλλ' έξ οὐσίας λαμπρᾶς καὶ οἴκου καὶ τρα-D πέζης καὶ πολυτελείας εἰς τρίβωνα καὶ πήραν καὶ 20 προσαίτησιν έφημέρου τροφής κατάξεις; ταῦτ' εὐδαιμονίας άρχαλ Διογένει, ταῦτ' έλευθερίας Κράτητι καὶ δόξης. ἀλλ' είς σταυρου καθηλώσεις ή σκόλοπι πήξεις; καὶ τί Θεοδώρω μέλει, πότερον ύπερ γης η ύπὸ γῆς σήπεται; Σκυθών εὐδαίμονες ταφαὶ αὖται 25 Τοκανών δε κύνες Βακτριανών δ' δονιθες νεκρούς

² πύριον ego addidi quod exciderit propter πύλιπα 9 προύλαβεν? πυράν νήσας Χ: τυραννήσας 18 έπτριψάμενος?

έσθίουσι κατά νόμους, δταν μακαφίου τέλους τυγ-

- 4. Τίνας οὖν ταῦτα κακοδαίμονας ποιεί; τοὺς άνάνδρους και άλογίστους, τούς άτρίπτους και άγυ-5 μνάστους, τοὺς ἐκ νηπίων δις ἔχουσι δόξας φυλάττοντας. οὐκοῦν οὐκ ἔστιν ἡ τύχη κακοδαιμονίας τελεσιουργός, αν μη κακίαν έχη συνεργούσαν. ως Ε γάο ή πρόπη τὸ ὀστέον πρίει τέφρα καὶ ὅξει διάβροχον γενόμενον, καὶ τὸν ἐλέφαντα τῷ ζύθει μα-10 λακόν γενόμενον καὶ χαλώντα κάμπτουσι καὶ διασχηματίζουσιν, άλλως δ' οὐ δύνανται οὕτως ή τύχη τὸ πεπουθὸς έξ αύτοῦ καὶ μαλακὸν ὑπὸ κακίας προσπεσούσα κοιλαίνει καὶ τιτρώσκει. καὶ καθάπερ δ παρθικός όπος των άλλων ούδενί βλαβερός ών ούδε 15 λυπών άπτομένους καὶ περιφέροντας, έὰν τετρωμένοις έπεισενεγθή μόνον, εὐθὺς ἀπόλλυσι τῷ προσπεπουθότι καλ την απορροήν δεχομένω. ούτω τον Ε ύπὸ τῆς τύχης συντριβήσεσθαι μέλλοντα τὴν ψυχὴν ζδιον έλκος έν έαυτφ καὶ κακὸν έχειν δεζ έντὸς 20 σαρκός, δπως τὰ προσπίπτοντα έξωθεν οίκτρὰ καὶ δδυρτά ποιήση.
- 5. 'Αρ' οὖν ή κακία τοιοῦτον ὥστε τῆς τύχης δείσθαι πρὸς κακοδαιμονίας ἀπεργασίαν; πόθεν; οὐ τραχὺ καὶ δυσχείμερον ἐπαίρεται πέλαγος, οὐ ληστῶν εἰνοδίοις διαζώννυσιν ἐνέδραις ἐρήμους ὑπωρείας, οὐ νέφη χαλαζοβόλα πεδίοις περιρρήγνυσι καρπο-

⁴ ἀτρίπτους W: ἀθρέπτους 12 ὑπὸ * 14 παρθικὸς ὁπὸς Dusoulius: πάροικος 15 τετρωμένοις R: τετρωμένος 19 ἐντὸς σαρκὸς] glossa vid. ad ἐν ἑαυτῷ

296 AN VITIOSITAS AD INFELICITATEM SUFFICIAT.

φόροις, οὐ Μέλητον οὐδ' "Ανυτον οὐδὲ Καλλίξενον 500 ἐπείγει συκοφάντην, οὐκ ἀφαιφεῖται πλοῦτον, οὐκ ἀπείργει στρατηγίας, ἵνα ποιήση κακοδαίμονας ἀλλὰ ποιεῖ πλουτοῦντας, εὐφοροῦντας, κληρονομοῦντας ἐν γῆ, διὰ θαλάττης ἐνδέδυκε, προσπέφυκεν, ἐκ- 5 τήκουσα ταῖς ἐπιθυμίαις, διακάουσα τοῖς θυμοῖς, συντρίβουσα ταῖς δεισιδαιμονίαις, διασύρουσα τοῖς ὀφθαλμοῖς.

2 ênelyει *: ênel τι 4 ποιεί] πτοεί X εόφοροῦντας] corruptum 8 ὀφθαλμοῖς] φθόνοις M

ΠΟΤΕΡΟΝ ΤΑ ΤΗΣ ΨΥΧΗΣ ,^{ν, 5°^λ} Η ΤΑ ΤΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ ΠΑΘΗ ΧΕΙΡΟΝΑ.

Όμηφος μεν έπιβλέψας τὰ θνητὰ τῶν ζώων γένη καὶ πρὸς ἄλληλα συγκρίνας κατὰ τοὺς βίους καὶ τὰς διαιτήσεις, έξεφώνησεν ὡς οὐδέν ἐστιν

'διζυρώτερον ανδρός,

- 5 πάντων ὅσσα τε γαίαν ἔπι πνείει τε καὶ ἔρπει.'
 πρωτείον οὐκ εὐτυχὲς εἰς κακῶν ὑπεροχὴν ἀποδι- C
 δοὺς τῷ ἀνθρώπῳ. ἡμεἰς δ' ὥσπερ ἤδη νικῶντα
 κακοδαιμονία τὸν ἄνθρωπον καὶ τῶν ἄλλων ἀθλιώτατον ζώων ἀνηγορευμένον, αὐτὸν αὑτῷ συγκρίνω10 μεν, εἰς ἰδίων κακῶν ἀγῶνα σῶμα καὶ ψυχὴν διαιροῦντες οὐκ ἀχρήστως ἀλλὰ καὶ πάνυ δεόντως, ἵνα
 μάθωμεν πότερον διὰ τὴν τύχην ἢ δι' ἑαυτοὺς
 ἀθλιώτερον ζῶμεν. νόσος μὲν γὰρ ἐν σώματι φύεται
 διὰ φύσιν, κακία δὲ καὶ μοχθηρία περὶ ψυχὴν ἔργον
 15 ἐστὶ πρῶτον εἶτα πάθος αὐτῆς. οὐ μικρὸν δὲ πρὸς
 εὐθυμίαν ὅφελος, ἄν ἰάσιμον ἢ τὸ χεῖρον καὶ κουφότερον καὶ ἄσφυκτον.
- 2. Ἡ μὲν οὖν Αἰσώπειος ἀλώπηξ περὶ ποικιλίας δικαζομένη πρὸς τὴν πάρδαλιν, ὡς ἐκείνη τὸ σῶμα 20 καὶ τὴν ἐπιφάνειαν εὐανθῆ καὶ κατάστικτον ἐπεδεί- D

¹ 7 Ομηφος] P 446 9 συγκρίνωμεν R: συγκρίνομεν 15 αὐτης R: αὐτης

ξατο, τῆ δ' ἦν τὸ ξανθὸν αὐχμηρὸν καὶ οὐχ ἡδὺ προσιδείν 'άλλ' έμοῦ τοι τὸ έντός' ἔφη 'σκοπῶν, δ δικαστά, ποικιλωτέραν με τησδ' όψει' δηλούσα την περί το ήθος εύτροπίαν έπι πολλά ταις χρείαις άμειβομένην. λέγωμεν οὖν έν ἡμῖν, ὅτι πολλὰ μέν, τ δ άνθοωπε, σοι και τὸ σωμα νοσήματα και πάθη φύσει τ' ανίησιν έξ έαυτοῦ καὶ προσπίπτοντα δέχεται θύραθεν αν δε σαυτον ενδοθεν άνοίξης, ποικίλον τι καλ πολυπαθές κακῶν ταμιεΐον εύρήσεις καὶ θησαύρισμα, ως φησι ⊿ημόκριτος, οὐκ έξωθεν 10 Ε έπιροεόντων, άλλ' ώσπεο έγγείους και αὐτόχθονας πηγάς έχόντων, ας ανίησιν ή κακία πολύχυτος καλ δαψιλής ούσα τοῖς πάθεσιν. εί δὲ τὰ μὲν ἐν σαρχὶ νοσήματα σφυγμοῖς καὶ ἄχραις ἐρυθαινόμενα φωρᾶται, καλ θερμότητες αὐτὰ καλ πόνοι προπετείς έλέγ- 15 χουσι, τὰ δ' ἐν ψυχῆ λανθάνει τοὺς πολλοὺς κακὰ όντα, διὰ τοῦτ' ἐστι κακίω, προσαφαιρούμενα τὴν έπ' αὐτοῖς τοῦ πάσχοντος αἴσθησιν. τῶν μὲν γὰρ F περί τὸ σῶμα νοσημάτων έρρωμένος ὁ λογισμὸς αίσθάνεται τοῖς δὲ τῆς ψυχῆς συννοσῶν αὐτὸς οὐκ 20 έχει κρίσιν έν οἶς πάσχει, πάσχει γὰρ ικαίνει καὶ δεί των ψυχικών πρώτον καλ μέγιστον άριθμείν την άνοιαν, δι' ής ανήκεστος ή κακία τοίς πολλοίς συνοικεί και συγκαταβιοί και συναποθνήσκει. άρχη γάρ άπαλλαγῆς νόσου μὲν αἴσθησις εἰς γρείαν ἄγουσα 25 τοῦ βοηθοῦντος τὸ πάσχον · ὁ δ' ἀπιστία τοῦ νοσεῖν ούκ είδως ών δείται, καν παρή το θεραπεύον, άρ-

⁴ εὐστροφίαν R 10 Δημόπριτος] Mullach. 1 p. 346 14 ἄχραις] χρόαις? 23 ἄνοιαν] ἄγνοιαν \overline{W}

νεϊται. καὶ γὰο τῶν πεοὶ τὸ σῶμα νοσημάτων τὰ 501 μετ' ἀναισθησίας χείρονα, λήθαργοι κεφαλαλγίαι ἐπιληψίαι ἀποπληξίαι αὐτοί τε πυρετοὶ συντείναντες εἰς παρακοπὴν τὸ φλεγμαϊνον καὶ τὴν αἴσθησιν 5 ῶσπερ ἐν ὀργάνφ διαταράξαντες

κινούσι χορδάς τάς άκινήτους φρενών.

3. Διὸ παϊδες ζατρών βούλονται μέν μή νοσείν τὸν ἄνθρωπον, νοσοῦντα δὲ μὴ ἀγνοεῖν ὅτι νοσεῖ. δ τοις ψυγικοις πάθεσι πασι συμβέβηκεν. ούτε γάρ 10 ἀφραίνοντες ούτ' ἀσελγαίνοντες ούτ' ἀδικοπραγοῦντες άμαρτάνειν δοκούσιν, άλλ' ένιοι καί κατορθούν. πυρετόν μέν γαρ οὐδεὶς ὑγίειαν ἀνόμασεν οὐδὲ φθί- Β σιν εὐεξίαν οὐδε ποδάγραν ποδώκειαν οὐδ' ὡχρίασιν έρύθημα, θυμὸν δὲ πολλοί καλοῦσιν ἀνδρείαν καί 15 έρωτα φιλίαν καὶ φθόνον αμιλλαν καὶ δειλίαν άσφάλειαν. είθ' οι μέν καλοῦσι τοὺς Ιατρούς, αισθάνονται γάρ ὧν δέονται πρός ἃ νοσοῦσιν οί δὲ φεύγουσι τούς φιλοσόφους, οίονται γάρ ἐπιτυγχάνειν ἐν οίς διαμαρτάνουσιν. έπεὶ τούτω γε τῷ λόγω χρώμενοι 20 λέγομεν, δτι κουφότερον έστιν δφθαλμία μανίας καλ ποδάγρα φρενίτιδος. δ μέν γὰρ αίσθάνεται καὶ καλεῖ τὸν ζατρὸν κεκραγώς καὶ παρόντι τὴν ὄψιν ἀλεῖψαι παρέχει, την φλέβα τεμείν, την κεφαλην θεραπεύσαι παραδίδωσιν της δε μαινομένης Αγαύης ακούεις C 25 ύπὸ τοῦ πάθους τὰ φίλτατ' ἠγνοηκυίας,

'άγομεν έξ ὄφεος

⁶ Nauck. p. 907 19 ἐπεὶ Χ: ἐπὶ 26 Eurip. Bacch. 1169 ἄγομεν] φέφομεν Euripides ἐξ ὀφέων idem

ελικα νεότομον έπλ μέλαθοα, μακάριον θήραμα.'

καὶ γὰρ ὁ μὲν τῷ σώματι νοσῶν εὐθὺς ἐνδοὺς καὶ καθεὶς εἰς τὸ κλινίδιον έαυτὸν ἡσυχίαν ἄγει θεραπευόμενος. ἀν δέ που μικρὸν ἔξάξη καὶ διασκιρ- 5
τήση τὸ σῶμα φλεγμονῆς προσπεσούσης, εἰπών τις
τῶν παρακαθημένων πράως

'μέν', ὅ ταλαίπωρ', ἀτρέμα σοις ἐν δεμνίοις'
ἐπέστησε καὶ κατέσχεν. οἱ δ' ἐν τοις ψυχικοις πάθεσιν ὅντες, τότε μάλιστα πράττουσι, τόθ' ἤκιστα 10
ἡσυχάζουσιν' αἱ γὰρ ὁρμαὶ τῶν πράξεων ἀρχή, τὰ
D δὲ πάθη σφοδρότητες ὁρμῶν. διὸ τὴν ψυχὴν ἡρεμεῖν οὐκ ἐῶσιν, ἀλλ' ὅτε μάλιστα δεῖται μονῆς καὶ
σιωπῆς καὶ ὑποστολῆς ὁ ἄνθρωπος, τότ' αὐτὸν εἰς
ὕπαιθρον ἔλκουσι, τότ' ἀποκαλύπτουσιν οἱ θυμοὶ 15
αἱ φιλονεικίαι οἱ ἔρωτες αἱ λῦπαι, πολλὰ καὶ δρᾶν
ἄνομα καὶ λαλεῖν ἀνάρμοστα τοις καιροῖς ἀναγκαζόμενον.

4. Ύζοπες γὰς ἐπισφαλέστεςος χειμῶν τοῦ πλεῖν οὐκ ἐῶντος ὁ κωλύων καθοςμίσασθαι οὕτως οἱ κατὰ 20 ψυχὴν χειμῶνες βαςύτεςοι στείλασθαι τὸν ἄνθρωπον οὐκ ἐῶντες οὐδ' ἐπιστῆσαι τεταςαγμένον τὸν λογισμόν ἀλλ' ἀκυβέςνητος καὶ ἀνεςμάτιστος ἐν ταραχῆ καὶ πλάνη δοίμοις όλεθοίοις καὶ παραφόςοις Ε ὁιατραχηλιζόμενος εἴς τι ναυάγιον φοβεςὸν ἐξέπεσε 25

² μαπαρίαν δήραν Vita Crass. c. 38 et Euripides 5 έξάξη Duebnerus: έξάξη 8 Eur. Or. 258 10 τότε] ότε? 21 οί στείλασθαι R 24 όλεθρίοις] έναντίοις Duebnerus

καλ συνέτριψε τὸν έαυτοῦ βίον. ώστε καλ διὰ ταῦτα καὶ τούτοις χείρον νοσείν ταις ψυχαίς ή τοίς σώμασιν τοις μέν γάρ πάσχειν μόνον τοις δέ καί πάσχειν καί ποιείν κακώς συμβέβηκε. καί τί δεί τὰ 5 πολλά λέγειν των παθών, ών αὐτὸς ὁ καιρὸς ὑπόμνησίς έστιν; δράτε τὸν πολύν καὶ παμμιγή τοῦτον τὸν ἐνταῦθα συνηραγμένον καὶ κυκώμενον ὅχλον περί τὸ βῆμα καί την άγοράν; οὐ θύσοντες οὖτοι συνεληλύθασι πατρίοις θεοίς οὐδ' δμογνίων μεθέ- Ε 10 ξοντες Ιερών άλλήλοις, οὐκ 'Ασκραίω Διλ Αυδίων καρπών ἀπαρχάς φέροντες οὐδὲ Διονύσω βεβακχευμένον θύσθλον [εραζς νυξί και κοινοζς δργιάσοντες κώμοις άλλ' ώσπερ έτησίοις περιόδοις άκμη νοσήματος έπτραγύνασα την Ασίαν έπλ δίκας καλ άνωνας 15 έμπροθέσμως ήκουσαν ένταῦθα συμβάλλει καὶ πλη-502 θος ώσπες δευμάτων άθρόων είς μίαν έμπέπτωκεν άγοραν και φλεγμαίνει και συνέρρωγεν 'όλλύντων τε καλ δλλυμένων. ποίων ταῦτα πυρετών έργα ποίων δ' ηπιάλων; τίνες ένστάσεις η παρεμπτώσεις ω η δυσκρασία θερμών η ύπέρχυσις ύγρων; αν έκάστην δίκην ώσπες άνθρωπον άνακρίνης πόθεν πέφυκε πόθεν ήκει, την μέν θυμός αὐθάδης γεγένυηκε την δε μανιώδης φιλονεικία την δ' άδικος έπιθυμία **

1 καὶ διὰ ταῦτα] dubito an non glossema sit sive hoc sive καὶ τούτοις 12 δογιάσοντες *: δογιάσοντες 15 supplendumne καὶ πραγμάτων πληθος an άθρόων πραγμάτων? dubium 17 Hom. Δ 451

ΠΕΡΙ ΑΔΟΛΕΣΧΙΑΣ.

1. Δύσκολον μεν ἀναλαμβάνει θεράπευμα καλ χαλεπον ἡ φιλοσοφία τὴν ἀδολεσχίαν. τὸ γὰρ φάρμακον αὐτῆς, ὁ λόγος, ἀκουόντων ἐστίν οἱ δ' ἀδόC λεσχοι οὐδενὸς ἀκούουσιν, ἀεὶ γὰρ λαλοῦσι. καὶ τοῦτ' ἔχει πρῶτον κακὸν ἡ ἀσιγησία, τὴν ἀνηκοΐαν. κω- 5 φότης γὰρ αὐθαίρετός ἐστιν, ἀνθρώπων οἰμαι μεμφομένων τὴν φύσιν, ὅτι μίαν μεν γλῶτταν δύο δ' ἀτ' ἔχουσιν. εἴπερ οὖν ὁ Εὐριπίδης καλῶς εἶπε πρὸς τὸν ἀσύνετον ἀκροατήν

'οὐκ ἂν δυναίμην μή στέγοντα πιμπλάναι, σοφοὺς ἐπαντλῶν ἀνδρὶ μὴ σοφῷ λόγους.' δικαιότερον ἄν τις εἴποι πρὸς τὸν ἀδόλεσχον 'οὐκ ἂν δυναίμην μὴ δεχόμενον πιμπλάναι, σοφοὺς ἐπαντλῶν ἀνδρὶ μὴ σοφῷ λόγους.'

μάλλον δὲ περιαντλῶν λόγους ἀνθρώπφ λαλοῦντι 15 D μὲν πρὸς τοὺς οὐκ ἀκούοντας, μὴ ἀκούοντι δὲ τῶν λαλούντων. καὶ γὰρ ἄν ἀκούση τι βραχύ, τῆς ἀδολεσχίας ὥσπερ ἄμπωτιν λαβούσης, τοῦτο παραχρῆμα πολλαπλάσιον ἀνταποδίδωσι. τὴν μὲν γὰρ ἐν Ὀλυμπία στοὰν ἀπὸ μιᾶς φωνῆς πολλὰς ἀντανακλάσεις 20

10

⁸ Εὐοιπίδης] Nauck. p. 649 12 ἀδόλεσχον Stegmannus: ἀδόλεσχον μᾶλλον δὲ περί τοῦ ἀδολέσχου

ποιούσαν έπτάφωνον καλούσι· τῆς δ' ἀδολεσχίας ἀν έλάχιστος ᾶψηται λόγος, εὐθὺς ἀντιπεριηχεί

'κινούσα χορδάς τὰς ἀκινήτους φρενῶν.'

μήποτε γὰρ αὐτοῖς οὐκ εἰς τὴν ψυχὴν ἀλλ' εἰς τὴν

γλῶτταν ἡ ἀκοὴ συντέτρηται. διὸ τοῖς μὲν ἄλλοις
ἐμμένουσιν οἱ λόγοι, τῶν δ' ἀδολέσχων διαρρέου- Ε

σιν εἰδ' ὥσπερ ἀγγεῖα κενοὶ φρενῶν ἤχου δὲ μεστοὶ
περιίασιν.

2. Εί δ' οὖν δοκεῖ πείρας μηδὲν ἐλλελεϊφθαι, 10 εἴπωμεν πρὸς τὸν ἀδόλεσχον

'ὧ παῖ, σιώπα' πόλλ' ἔχει σιγή καλά.' δύο δὲ τὰ πρῶτα καὶ μέγιστα, τὸ ἀκοῦσαι καὶ ἀκουσθηναι ών οὐδ' έτέρου τυχεϊν έγγίγνεται τοῖς ἀδολέσγοις, άλλά και περί αὐτην την ἐπιθυμίαν ἀπο-15 δυσπετούσι. τοίς μεν γαρ άλλοις νοσήμασι της ψυχης, οἷον φιλαργυρία φιλοδοξία φιληδονία, τὸ γοῦν τυγ- Ε χάνειν ών έφίενται περίεστι· τοζς δ' άδολέσχοις τοῦτο συμβαίνει χαλεπώτατον, έπιθυμοῦντες γάρ ακροατῶν οὐ τυγχάνουσιν, άλλὰ πᾶς φεύγει προτροπάδην 20 καν έν ήμικυκλίω τινί καθεζόμενοι, καν περιπατούντες έν ταύτο θεάσωνται προσφοιτώντα, ταχέως ανάζευξιν αύτοῖς παρεγγυῶσι. καὶ καθάπερ ὅταν ἐν συλλόγω τινί σιωπή γένηται, τὸν Έρμην ἐπεισεληλυθέναι λέγουσιν, ούτως όταν είς συμπόσιον ή συν-25 έδριον γνωρίμων λάλος είσέλθη, πάντες ἀποσιωπῶσι 508 μη βουλόμενοι λαβην παρασχείν αν δ' αὐτὸς ἄρξηται διαίρειν τὸ στόμα

3 Nauck. p 907 11 id. p. 147 21 προσφοιτώντας R

'πρὸ χείματος ώστ' ἀνὰ ποντίαν ἄ**κραν** βορέου πνέοντος'

ύφορώμενοι σάλον καὶ ναυτίαν έξανέστησαν. δθεν αὐτοῖς συμβαίνει μήτε παρὰ δεῖπνον συγκλιτῶν μήτε συσκήνων τυγχάνειν προθύμων, δταν όδοιπο- 5 ρῶσιν ἢ πλέωσιν, ἀλλ' ἀναγκαστῶν πρόσκειται γὰρ ἀπανταχοῦ, τῶν ἱματίων ἀντιλαμβανόμενος, τοῦ γενείου, τὴν πλευρὰν θυροκοπῶν τῆ χειρί.

'πόδες δη κείθι τιμιώτατοι,'

κατά τὸν 'Αρχίλοχον, καὶ νὴ Δία κατά τὸν σοφὸν 10 'Αριστοτέλην. και γαρ αὐτὸς ἐνοχλούμενος ὑπ' ἀδο-Β λέσχου και κοπτόμενος ατόποις τισί διηγήμασι, πολλάκις αὐτοῦ λέγοντος 'οὐ θαυμαστόν, 'Αριστότελες;' 'οὐ τοῦτο' φησί 'θαυμαστόν, ἀλλ' εἴ τις πόδας ἔχων σὲ ὑπομένει.' έτέρω δέ τινι τοιούτω μετὰ πολλούς 15 λόγους είπόντι 'κατηδολέστηκά σου, φιλόσοφε.' 'μά Δί'' είπεν 'οὐ γὰο προσείχον.' και γὰο ἂν βιάσωνται λαλεΐν οι άδόλεσχοι, παρέδωκεν αὐτοῖς ή ψυχή τὰ ὧτα περιαντλείν έξωθεν, αὐτή δ' έντὸς έτέρας τινάς άναπτύσσει καὶ διέξεισι πρός αύτην 20 C Φροντίδας. δθεν ούτε προσεχόντων ούτε πιστευόντων άκροατών εύποροῦσι. των μέν γάρ πρός τάς συνουσίας εὐκαταφόρων ἄγονον εἶναι τὸ σπέρμα λέγουσι, των δ' άδολέσχων ό λόγος άτελης καλ ἄχαρπός ἐστι. 25

¹ Bergk. 3 p. 721 2 βορέου] βορέα Bergkius 4 συγκλιτῶν Huttenus: συγκλίτων 7 τοῦ γενείου] ἀπτόμενος τοῦ γενείου Stegmannus 9 Bergk. 2 p. 425

- 3. Καίτοι γ' οὐδὲν οὕτως ή φύσις εὐερκῶς κεχαοάκωκε των έν ήμεν ως την γλωτταν, βαλομένη φρουράν πρὸ αὐτῆς τοὺς ὀδόντας, ἵν', ἐὰν ἐντὸς κατατείνοντος 'ἡνία σιγαλόεντα' τοῦ λογισμοῦ μὴ 5 ύπακούη μηδ' ανειλήται, δήγμασιν αὐτῆς κατέχωμεν την ακρασίαν αιμάττοντες. 'άχαλίνων' γάρ οὐ τα-· μιείων οὐδ' οἰκημάτων ἀλλά 'στομάτων τὸ τέλος δυστυχίαν' δ Εὐριπίδης φησίν. οί δ' οἰκημάτων μεν άθύρων και βαλλαντίων άδεσμων μηδεν όφε-10 λος οιόμενοι τοις πεπτημένοις είναι, στόμασι δ' άκλείστοις καλ άθύροις ώσπερ τὸ τοῦ Πόντου διὰ D παντός έξω φέουσι χρώμενοι, πάντων άτιμότατον ήγεζοθαι τὸν λόγον ἐοίκασιν. δθεν οὐδὲ πίστιν έγουσιν ής πας λόγος έφίεται το γάρ οίπειον αὐ-15 τοῦ τέλος τοῦτ' έστί, πίστιν ένεργάσασθαι τοῖς άκούουσιν άπιστουνται δ' οί λάλοι, κάν άληθεύωσιν. ώσπες γάς δ πυρός είς άγγεῖον κατακλεισθείς το μεν μέτρο πλείων ευρίσκεται τη δε χρεία μοχθηρότερος, ούτω λόγος είς άδόλεσχον έμπεσων άνθρω-20 που πολύ ποιεί του ψεύδους επίμετρου, ο διαφθείρει την πίστιν.
- 4. "Ετι τοίνυν τὸ μεθύειν πᾶς ἄνθρωπος αἰδήμων καὶ κόσμιος φυλάξαιτ' ἄν· μανία γὰρ ὁμότοιχος μὲν ἡ ὀργὴ κατ' ἐνίους ἡ δὲ μέθη σύνοικος Ε ½ μᾶλλον δὲ μανία τῷ μὲν χρόνῷ ῆττων, τῆ δ' αἰτία μείζων, ὅτι τὸ αὐθαίρετον αὐτῆ πρόσεστι. τῆς δὲ

⁴ Hom. E 226. 328 passim 8 Εδομπίδης] Baccb. 386
11 ώσπες] καὶ ώσπες Stegmannus 23 ὁμότοιχος Stobaeus
99, 27: ὁμόστοιχος. Locus est sanus. cf. Kock. 2 p. 128
25 μανία] i. e. ἡ μέθη ἐστὶ μανία

μέθης οὐδὲν οὕτω κατηγοροῦσιν ὡς τὸ περὶ τοὺς

'οίνος γάο τ' έφέηκε πολύφοονά πεο μάλ' ἀεϊσαι, καί δ' ἀπαλὸν γελάσαι καί τ' ὀρχήσασθαι ἀνῆκε.' καίτοι τὸ δεινότατον, ἀδὴ καὶ γέλως καὶ ὄρχησις, 5 οὐδὲν ἄχοι τούτων.

'καί τι έπος προέηκεν, δπερ τ' άρρητον άμεινον,'. τοῦτ' ἤδη δεινὸν καὶ ἐπικίνδυνον καὶ μή ποτε τὸ ζητούμενον παρά τοῖς φιλοσόφοις λύων δ ποιητής οίνώσεως και μέθης διαφοράν είρηκεν, οίνώσεως 10 μεν άνεσιν μέθης δε φλυαρίαν. το γάρ έν τη καρδία του νήφοντος έπλ της γλώττης έστλ του μεθύοντος, ώς οί παροιμιαζόμενοί φασιν. όθεν δ μέν Βίας ἔν τινι πότω σιωπῶν καὶ σκωπτόμενος εἰς ἀβελτερίαν ύπό τινος ἀδολέσχου, 'καὶ τίς ἄν' ἔφη 'δύναιτο μω- 15 504 ρός ὢν ἐν οἴνφ σιωπᾶν;' 'Αθήνησι δέ τις έστιῶν πρέσβεις βασιλικούς έφιλοτιμήθη σπουδάζουσιν αὐτοις συναγαγείν είς ταὐτὸ τοὺς φιλοσόφους. χρωμένων δε των άλλων κοινολογία και τας συμβολάς ἀποδιδόντων, τοῦ δὲ Ζήνωνος ήσυχίαν ἄγοντος, № φιλοφρονησάμενοι καὶ προπιόντες οι ξένοι 'περί σοῦ δὲ τί χρη λέγειν' ἔφασαν 'ὧ Ζήνων τῷ βασιλεϊ; κάκετνος 'άλλο μηδέν' είπεν 'ἢ ὅτι πρεσβύτης έστιν έν 'Αθήναις παρά πότον σιωπαν δυνάμενος.' ούτω τι βαθύ καὶ μυστηριώδες ή σιγή καὶ νη- 25 Β φάλιον, ή δε μέθη λάλον άνουν γαο και όλιγόφοον,

3 Hom. ξ 463 οἶνος γάο τ'] οἶνος γὰο ἀνώγει | ήλεός δς τ' Homerus 5 καίτοι] καὶ τί mei codd. καὶ τί τὸ δεινὸν W. Nihil opus 6 οὐδὲν ἄχρι τούτων] i. e. οὐδὲν ἐστι παραβαλλόμενον τοῖς ἐφεξῆς

διὰ τοῦτο καὶ πολύφωνον. οἱ δὲ φιλόσοφοι καὶ ὁριζόμενοι τὴν μέθην λέγουσιν εἶναι λήρησιν πάροινον οῦτως οὰ ψέγεται τὸ πίνειν, εἰ προσείη τῷ πίνειν τὸ σιωπᾶν. ἀλλ' ἡ μωρολογία μέθην ποιεῖ τὴν οἴνωσιν. ὁ μὲν οὖν μεθύων ληρεῖ παρ' οἶνον, ὁ δ' ἀδόλεσχος πανταχοῦ ληρεῖ, ἐν ἀγορῷ ἐν θεάτρῷ ἐν περιπάτῷ ἐν μέθη μεθ' ἡμέραν νύκτωρ. ἔστι δὲ θεραπεύων τῆς νόσου βαρύτερος, συμπλέων τῆς ναυτίας ἀηδέστερος, ἐπαινῶν τοῦ ψέγοντος ἐπαχθέστειος ἀηδέστερος, ἐπαινῶν τοῦ ψέγοντος ἐπαχθέστειος ος. ἤδιον γέ τοι πονηροῖς ὁμιλοῦσιν ἐπιδεξίοις ἢ χρηστοῖς ἀδολέσχαις. ὁ μὲν γὰρ Σοφοκλέους Νέστωρ τὸν Αἰαντα τραχυνόμενον τῷ λόγῷ πραῦνων ἡθικῶς C τοῦτ' εἰρηκεν

'οὐ μέμφομαί σε' δρῶν γὰρ εὖ κακῶς λέγεις''
15 πρὸς δὲ τὸν ἀδολέσχην οὐχ οὕτως ἔχομεν, ἀλλὰ πᾶσαν ἔργου χάριν ἡ τῶν λόγων ἀκαιρία διαφθείρει
καὶ ἀπόλλυσι.

5. Αυσίας τινὶ δίκην ἔχοντι λόγον συγγράψας ἔδωκεν ὁ δὲ πολλάκις ἀναγνοὺς ἦκε πρὸς τὸν Αυσίαν το ἀθυμῶν καὶ λέγων τὸ μὲν πρῶτον αὐτῷ διεξιόντι θαυμαστὸν φανῆναι τὸν λόγον, αὖθις δὲ καὶ τρίτον ἀναλαμβάνοντι παντελῶς ἀμβλὸν καὶ ἄπρακτον · ὁ δὲ Αυσίας γελάσας 'τί οὖν' εἶπεν 'οὐχ ἄπαξ μέλλεις λέγειν αὐτὸν ἐπὶ τῶν δικαστῶν;' καὶ σκόπει D τὴν Αυσίου πειθὼ καὶ χάριν κἀκεῖνον γάρ 'ἐγώ φαμι ἰοπλοκάμων Μοισᾶν εὖ λαχεῖν.'

14 Nauck. p. 312 26 Bergk. 3 p. 703 qui Sapphoni verba tribuens conicit: ἔγω φᾶμι ἰοπλόκων | Μοισᾶν εὐ λα-χέμεν. cf. Pindar. Pyth. 1, 1

τῶν δὲ περὶ τοῦ ποιητοῦ λεγομένων ἀληθέστατόν ἐστιν, ὅτι μόνος Ὅμηρος τῆς τῶν ἀνθρώπων ἀψικορίας περιγέγονεν, ἀεὶ καινὸς ὢν καὶ πρὸς χάριν ἀκμάζων ἀλλ' ὅμως εἰπὼν καὶ ἀναφωνήσας ἐκεῖνο περὶ αὐτοῦ, τό

'έχθοὸν δέ μοι έστιν

αὐτις ἀριζήλως εἰρημένα μυθολογεύειν,' φεύγει καὶ φοβεϊται τὸν ἐφεδρεύοντα παντὶ λόγφ κόρον, εἰς ἄλλα ἐξ ἄλλων διηγήματα τὴν ἀκοὴν ἄγων καὶ τῆ καινότητι τὴν πλησμονὴν αὐτῆς παρα- 10 μυθούμενος. οἱ δ' ἀποκναίουσι δήπου τὰ ὧτα ταῖς ταὐτολογίαις ὥσπερ παλίμψηστα διαμολύνοντες.

- Ε 6. Τοῦτο τοίνυν πρῶτον ὑπομιμνήσκωμεν αὐτούς, ὅτι, καθάπερ τὸν οἶνον ἡδονῆς ἔνεκα καὶ φιλοφοσύνης εὐρημένον οἱ προσβιαζόμενοι πολὺν πίνειν 15 καὶ ἄκρατον ἐνίους εἰς ἀηδίαν καὶ παροινίαν τρέπουσιν, οὕτω τὸν λόγον ἡδιστον ὅντα καὶ φιλανθρωπότατον συμβόλαιον οἱ χρώμενοι κακῶς καὶ προχείρως ἀπάνθρωπον ποιοῦσι καὶ ἄμικτον, οἶς οἴονται χαρίζεσθαι λυποῦντες καὶ ἀφ' ὧν θαυμά- 20 ζεσθαι καταγελώμενοι καὶ δι' ὧν φιλεἴσθαι δυσχε- Ε ραινόμενοι. ὥσπερ οὖν ὁ τῷ κεστῷ τοὺς ὁμιλοῦντας ἀποστρέφων καὶ ἀπελαύνων ἀναφρόδιτος, οὕτως ὁ τῷ λόγῳ λυπῶν καὶ ἀπεχθανόμενος ἄμουσός τις καὶ ἄτεχνός ἐστι.
 - 7. Τῶν δ' ἄλλων παθῶν καὶ νοσημάτων τὰ μέν ἐστιν ἐπικίνδυνα τὰ δὲ μισητὰ τὰ δὲ καταγέλαστα,
 - 4 εἰπὰν καὶ] del. Stegmannus 6 Hom. μ 452 7 αὖ-τις idem: αὖθις 20 ἀφ' ὧν] cf. Symbolas meas

τῆ δ' ἀδολεσχία πάντα συμβέβηκε. χλευάζονται μέν γάρ έν ταις ποιναίς διηγήσεσι, μισούνται δε διά τας των κακών προσαγγελίας, κινδυνεύουσι δε των άπορρήτων μή πρατούντες. όθεν Ανάγαρσις έστια- 505 5 θείς παρά Σόλωνι καί κοιμώμενος, ώφθη την μέν άριστεράν χείρα τοίς μορίοις την δε δεξιάν τῷ στόματι προσκειμένην έχων έγκρατεστέρου γάρ φετο γαλινοῦ δείσθαι την γλώτταν, όρθως οίόμενος. οὐ γαρ αν τις έξαριθμήσαιτο ραδίως ανδρας τοσούτους 10 άφροδισίων άκρασία πεπτωκότας, δσας πόλεις καλ ήγεμονίας λόγος έξενεςθείς απόρρητος αναστάτους έποίησε. Σύλλας έπολιόρκει τὰς 'Αθήνας, οὐκ ἔχων σχολήν ένδιατρίψαι χρόνον πολύν 'έπεὶ πόνος ἄλλος ἔπειγεν, ήρπακότος μεν 'Ασίαν Μιθοιδάτου των 15 δε περί Μάριον αὐθις εν 'Ρώμη πρατούντων' άλλά Β πρεσβυτών τινων έπὶ κουρείου διαλεγομένων ώς οὐ φυλάττεται τὸ Επτάχαλκον καὶ κινδυνεύει τὸ ἄστυ κατ' έκετνο ληφθηναι το μέρος, ακούσαντες οι κατάσχοποι πρός του Σύλλαν έξήγγειλαν. δ δ' εὐθύς 20 την δύναμιν προσαγαγών περί μέσας νύκτας είσήγαγε τὸ στράτευμα, καὶ μικροῦ μὲν κατέσκαψε τὴν πόλιν ενέπλησε δε φόνου και νεκρών, ώστε τον Κεραμεικόν αϊματι φυήναι. γαλεπώς δε πρός τούς 'Αθηναίους έσχε διὰ τοὺς λόγους μᾶλλον ἢ τὰ ἔργα· 25 κακώς γάο αὐτὸν έλεγον καὶ τὴν Μετέλλαν, άναπηδωντες έπὶ τὰ τείχη καὶ σκώπτοντες

13 Hom. 1 54 21 την πόλιν] om. mei codd. 27 cf. Vit. Sull. c. 2

'συκάμινον ἔσθ' δ Σύλλας άλφίτφ πεπασμένον,' Ο

καὶ τοιαῦτα πολλὰ φλυαροῦντες ἐπεσπάσαντο κουφοτάτου πράγματος 'λόγων' ὡς φησιν ὁ Πλάτων 'βαρυτάτην ζημίαν.' τὴν δὲ 'Ρωμαίων πόλιν ἐκώλυσεν ἐλευθέραν γενέσθαι, Νέρωνος ἀπαλλαγεϊσαν, ἐνὸς ἀνδρὸς ἀδολεσχία. μία γὰρ ἡν νύξ, μεθ' ἡν ὁ ἔδει τὸν τύραννον ἀπολωλέναι, παρεσκευασμένων ἀπάντων ὁ δὲ μέλλων αὐτὸν ἀποκτιννύναι, πορευσμενος εἰς θέατρον ἰδών τινα τῶν δεδεμένων ἐπὶ θύραις μέλλοντα προσάγεσθαι τῷ Νέρωνι καὶ τὴν αὐτοῦ τύχην ἀποδυρόμενον, ἐγγὸς προσῆλθεν αὐτῷ 10 καὶ προσψιθυρίσας 'εὕχου' φησίν 'ὧ ἄνθρωπε, τὴν Β σήμερον ἡμέραν παρελθεῖν μόνον, αὕριον δέ μοι εὐχαριστήσεις.' ἀρπάσας οὖν τὸ αἰνιχθὲν ἐκεῖνος καὶ νοήσας, οἶμαι, ὅτι

'νήπιος, δς τὰ ετοιμα λιπὰν ἀνέτοιμα διώκει,' 15 τὴν βεβαιοτέραν είλετο σωτηρίαν πρὸ τῆς δικαιοτέρας. ἐμήνυσε γὰρ τῷ Νέρωνι τὴν φωνὴν τἀνθρώπου κάκεῖνος εὐθὺς ἀνήρπαστο, καὶ βάσανοι καὶ πῦρ καὶ μάστιγες ἐπ' αὐτόν, ἀρνούμενον πρὸς τὴν ἀνάγκην ὰ χωρὶς ἀνάγκης ἐμήνυσε.

8. Ζήνων δ' δ φιλόσοφος, ΐνα μηδ' ἄκοντος αὐτοῦ πρόηταί τι τῶν ἀπορρήτων ἐκβιαζόμενον τὸ σῶμα ταῖς ἀνάγκαις, διαφαγὼν τὴν γλῶτταν προσέπτυσε τῷ τυράννῳ. καλὸν δὲ καὶ Λέαινα τῆς ἐγκρατείας Ε ἔχει γέρας ἑταίρα τῶν περὶ 'Αρμόδιον ἡν καὶ 'Αρι- 25 στογείτονα καὶ τῆς ἐπὶ τοὺς τυράννους συνωμοσίας

² Πλάτων] de Legg. p. 717 c 15 Hesiodo tribuitur; cf. fr. 245 ed. Rzach. 17 τάνθοώπου *: τοῦ άνθοώπου. 22 σῶμα] στόμα P. Papageorgiu

έκοινώνει ταζε έλπίσιν ώς γυνή καὶ γὰρ αυτη περί τον καλον έκεινον έβάκχευσε κρατήρα του έρωτος, καλ κατωργίαστο διά του θεου τοις άπορρήτοις. ώς οὖν έκεῖνοι πταίσαντες άνηρέθησαν, άνακρινομένη 5 καὶ κελευομένη φράσαι τοὺς ἔτι λανθάνοντας οὐκ έφρασεν, άλλ' ένεκαρτέρησεν, έπιδείξασα τους άν- Γ δρας ούδεν ανάξιον έαυτων παθόντας, εί τοιαύτην ηγάπησαν. 'Αθηναίοι δε χαλκήν ποιησάμενοι λέαιναν άγλωσσον έν πύλαις τῆς ἀκροπόλεως ἀνέθηκαν, τῷ 10 μεν θυμοειδεί του ζώου το άήττητον αύτης το δ' άγλώσσφ τὸ σιωπηρὸν καὶ μυστηριῶδες έμφαίνοντες. οὐδείς γὰο οὕτφ λόγος ἀφέλησε όηθείς ὡς πολλοί σιωπηθέντες έστι γάρ είπειν ποτε τὸ σιγηθέν, οὐ μην σιωπησαί γε το λεχθέν, άλλ' έκκέχυται καί δια-15 πεφοίτηκεν. όθεν οίμαι του μέν λέγειν άνθρώπους τοῦ δὲ σιωπᾶν θεούς διδασκάλους ἔχομεν, ἐν τελεταίς και μυστηρίοις σιωπήν παραλαμβάνοντες. δ δέ 506 ποιητής του λογιώτατου 'Οδυσσέα σιωπηλότατου πεποίηκε, και τὸν υίὸν αὐτοῦ και τὴν γυναϊκα και 20 την τροφόν άκούεις γάρ λεγούσης

'έξω δ' ήύτε περ κρατερή δρῦς ήὲ σίδηρος.'
αὐτὸς δὲ τῆ Πηνελόπη παρακαθήμενος
'θυμῷ μὲν γοόωσαν έὴν ἐλέαιρε γυναϊκα,
ὀφθαλμοὶ δ' ὡς εἰ κέρα ἔστασαν ήὲ σίδηρος,
ἀτρέμας ἐν βλεφάροισιν.'
οὕτω τὸ σῶμα μεστὸν ἡν αὐτῷ πανταχόθεν ἐγκρα-

5 πελευομένη] πολαζομένη codex D 21 Hom. τ 494 ήστε — δρύς] ώς στε τις στερεή λίθος Homerus 23 idem τ 210

Β τείας, καὶ πάντ' ἔχων ὁ λόγος εὐπειθῆ καὶ ὑποχείοια ποοσέταττε τοῖς ὅμμασι μὴ δακούειν, τῆ γλώττη μὴ φθέγγεσθαι, τῆ καοδία μὴ τοέμειν μηδ' ὑλακτεῖν.

'τῷ δ' αὖτ' ἐν πείση κραδίη μένε τετληυτα'
μέχρι τῶν ἀλόγων κινημάτων διήκοντος τοῦ λογι- 5
σμοῦ καὶ τὸ πνεῦμα καὶ τὸ αἶμα πεποιημένου κατήκοον ἑαυτῷ καὶ χειρόηθες. τοιοῦτοι δὲ καὶ οἱ πολλοὶ
τῶν ἑταίρων τὸ γὰρ ἐλκομένους καὶ προσουδιζομένους ὑπὸ τοῦ Κύκλωπος μὴ κατειπεῖν τοῦ 'Οδυσσέως
μηδὲ δεῖξαι τὸ πεπυρακτωμένον ἐκεῖνο καὶ παρεσ- 10
C κευασμένον ὅργανον ἐπὶ τὸν ὀφθαλμόν, ἀλλ' ἀμοὺς
ἐσθίεσθαι μᾶλλον ἡ φράσαι τι τῶν ἀπορρήτων,
ὑπερβολὴν ἐγκρατείας καὶ πίστεως οὐκ ἀπολέλοιπεν.
ὅθεν ὁ Πιττακὸς οὐ κακῶς, τοῦ Αἰγυπτίων βασιλέως πέμψαντος ἱερεῖον αὐτῷ καὶ κελεύσαντος τὸ 15
κάλλιστον καὶ χείριστον ἐξελεῖν κρέας, ἔξέπεμψεν
ἔξελὼν τὴν γλῶτταν ὡς ὅργανον μὲν ἀγαθῶν ὅργανον δὲ κακῶν τῶν μεγίστων οὖσαν.

9. 'Η δ' Εὐριπίδειος Ίνὰ παροησίαν ἄγουσα περλ αὐτῆς εἰδέναι φησί

'σιγαν δ' οπου δεί και λέγειν ϊν' ἀσφαλές.'

οί γὰο εὐγενοῦς καὶ βασιλικῆς τῷ ὅντι παιδείας τυχόντες ποῶτον σιγᾶν εἶτα λαλεῖν μανθάνουσιν. D'Αντίγονος γοῦν ὁ βασιλεὺς ἐκεῖνος, ἐρωτήσαντος αὐτὸν τοῦ υίοῦ πηνίκα μέλλουσιν ἀναζευγνύειν, 'τί ¾ δέδοικας;' εἶπε 'μὴ μόνος οὐκ ἀκούσης τῆς σάλπιγ-

4 Hom. v 23 δ' αὖτ'] δὲ μάλ' idem 13 ἀπολέλοιπεν R: ἐκλέλοιπεν 21 Nauck. p. 486 ὅπου Stobaeus 89, 9: ὅποι

γος;' οὐκ ἄρα φωνὴν ἐπίστευεν ἀπόρρητον ὧ τὴν βασιλείαν απολείπειν έμελλεν; έδίδασκε μέν ουν αὐτὸν έγκρατῶς ἔχειν πρὸς τὰ τοιαῦτα καὶ πεφυλαγμένως. Μέτελλος δ' δ γέρων ετερόν τι τοιοῦτον 5 έπερωτώμενος έπὶ στρατείας 'εί' φησίν 'ፙμην τὸν γιτωνά μοι συνειδέναι τοῦτο τἀπόρρητον, ἀποδυσάμενος αν αυτον έπι το πυο έθηκα.' Ευμένης δ' ακούσας έπέρχεσθαι Κρατερον ούδενλ των φίλων έφρασεν, άλλ' έψεύσατο Νεοπτόλεμον είναι τούτου γάρ of E 10 στρατιώται κατεφρόνουν, έκείνου δε και την δόξαν έθαύμαζον και την άρετην ηγάπων. Εγνω δ' οὐδείς άλλος, άλλὰ συμβαλόντες έχράτησαν καὶ ἀπέκτειναν αὐτὸν ἀγνοοῦντες καὶ νεκρὸν ἐπέγνωσαν. οὕτως έστρατήγησεν ή σιωπή τὸν ἀγῶνα καὶ τηλικοῦτον 15 άνταγωνιστήν απέμουψεν. ώστ' αὐτὸν τοὺς φίλους μή προειπόντα θαυμάζειν μαλλον ή μέμφεσθαι κάν μέμφηται δέ τις, έγκαλεϊσθαι βέλτιον έστι σωθέντα δι' ἀπιστίαν ἢ κατηγορεῖν ἀπολλύμενον διὰ τὸ πιστεύσαι.

20 10. Τίς δ' δλως έαυτῷ παροησίαν ἀπολέλοιπε κατὰ τοῦ μὴ σιωπήσαντος; εἰ γὰρ ἀγνοείσθαι τὸν F λόγον ἔδει, κακῶς ἐλέχθη πρὸς ἄλλον· εἰ δ' ἀφεἰς ἐκ σεαυτοῦ κατέχεις ἐν ἐτέρῳ τἀπόρρητον, εἰς ἀλλοτρίαν πίστιν καταπέφευγας τὴν σεαυτοῦ προέμε-25 νος. κὰν μὲν ἐκεῖνος δμοιός σοι γένηται, δικαίως ἀπόλωλας· ἀν δὲ βελτίων, σώζη παραλόγως ἔτερον εύρὼν ὑπὲρ σεαυτὸν πιστότερον. 'ἀλλὰ φίλος οὖτος

⁴ τοιούτον *: τοιούτο 6 τάπόρρητον * hic et infra: τὸ ἀπόρρητον 7 τὸ p. 202 a

έμοί.' τούτφι δ' ετερός τις, φ πιστεύσει και ούτος φε έλφ τοριώ, κακείνου αγγώ μαγιή, είθ, οριώς έπιγονήν λαμβάνει καλ πολλαπλασιασμόν, είρομένης τῆς ἀκρασίας, ὁ λόγος. ὡς γὰρ ἡ μονὰς οὐκ 507 έκβαίνει τον έαυτης δρον άλλ' απαξ το εν μένει, 5 διὸ κέκληται μονάς ή δὲ δυὰς ἀρχή διαφορᾶς ἀόριστος εύθυς γαρ έαυτην έξίστησι τῷ διπλασιασμῷ είς τὸ πληθος τρεπομένη· ούτω λόγος έν τῷ πρώτω καταμένων απόρρητος ώς άληθώς έστιν. αν δ' είς έτερον έκβη φήμης έσχε τάξιν. 'έπεα' γάρ 'πτερό- 10 ευτα' φησίν δ ποιητής ούτε γάο πτηνον έκ των χειρών ἀφέντα δάδιόν έστιν αὖθις κατασχεῖν. οὕτε λόγον έκ τοῦ στόματος προέμενον κρατήσαι καλ συλλαβεΐν δυνατόν, άλλὰ φέρεται

'λαιψηρά κυκλώσας πτερά'

15 δι' άλλων έπ' άλλους σκιδνάμενος. νεώς μεν γάρ άρπαγείσης ύπὸ πνεύματος ἐπιλαμβάνονται, σπείραις Β καὶ ἀγκύραις τὸ τάχος ἀμβλύνοντες τοῦ λόγου δ' ώσπερ έκ λιμένων έκδραμόντος οὐκ ἔστιν δρμος οὐδ' άγκυροβόλιον, άλλὰ ψόφφ πολλῷ καὶ ήχφ φερόμενος 20 προσέρρηξε καί κατέδυσεν είς μέγαν τινά καί δεινόν τὸν φθεγξάμενον κίνδυνον.

΄ μιμοοῦ γὰο ἐκ λαμπτῆρος Ἰδαῖον λέπας ποήσειεν ἄν τις καὶ πρὸς ἄνδο' εἰπὼν ενα, πύθοιντ' αν άστοι πάντες.

11. Ἡ Ῥωμαίων σύγκλητος ἀπόρρητόν τινα βου-

10 Hom. B 7. Φ 73. passim 11 οὔτε γὰο πτηνὸν πξ] cf. Nauck. p. 691 15 cf. p. 750 b 16 δι' ἄλλων] δι' ἄμενων codex D, unde fort. δι' άνέμων corrigendum Nauck, p. 486

λην έβουλεύετο καθ' αυτην έπι πολλάς ημέρας. άσάφειαν δε πολλήν και υπόνοιαν έχοντος του ποά- C γματος, γυνή τάλλα σώφοων, γυνή δέ, προσέκειτο τῷ ἐαυτῆς ἀνδρί, λιπαρῶς δεομένη πυθέσθαι τά-5 πόρρητου. δοκοι δε και κατάραι περί σιωπης έγίγνοντο και δάκουα ποτνιωμένης αὐτῆς, ὡς πίστιν ούκ έχούσης. δ δε 'Ρωμαΐος έξελέγξαι βουλόμενος αὐτῆς τὴν ἀβελτερίαν 'νικᾶς, ὁ γύναι' εἶπεν 'ἀλλ' άκουε φοβερου πράγμα και τεράστιου προσήγγελται 10 γαρ ήμιν ύπο των ιερέων κόρυδον δοφθαι πετόμενον κράνος έχοντα χουσούν και δόρυ. σκεπτόμεθα δή τό τέρας είτε χρηστὸν είτε φαῦλόν έστι, καὶ συνδιαπορούμεν τοις μάντεσιν άλλὰ σιώπα.' ταῦτ' εἰπὼν ώχετ' είς την άγοράν· η δε των θεραπαινίδων εύθύς D 15 έφελκυσαμένη την πρώτην είσελθοῦσαν, έπαιε τὸ στήθος αύτης και τάς τρίχας έσπάραττεν 'οίμοι' λέγουσα 'τάνδρὸς καὶ τῆς πατρίδος' τι πεισόμεθα;' βουλομένη καὶ διδάσκουσα τὴν θεράπαιναν εἰπεῖν 'τι γαρ γέγονεν;' ώς δ' οὖν πυθομένης διηγήσατο 20 και προσέθηκε του κοινου απάσης αδολεσχίας έπφδόν, τό 'ταῦτα μηδενί φράσης άλλὰ σιώπα', οὐ φθάνει τὸ θεραπαινίδιον ἀποχωρήσαν αὐτής, καὶ των δμοδούλων εύθυς ην μάλιστ' είδε σχολάζουσαν Ε έμβάλλει τὸν λόγον έχείνη δὲ τῷ ἐραστῆ παραγενο-25 μένφ πρός αὐτὴν ἔφρασεν. οὕτω δ' είς ἀγορὰν τοῦ διηγήματος έκκυλισθέντος ώστε προλαβείν τον πλασάμενον την φήμην, ἀπαντήσας τις αὐτῷ τῶν γνωρίμων 'άρτίως' είπεν 'οίκοθεν είς άγοραν καταβαίνεις;'

17 τάνδρὸς *: τοῦ άνδρὸς

έμοι.' τούτφ δ' ετεφός τις, ὅ πιστεύσει καὶ οὖτος
ός έγὰ τούτφ κακεῖνος ἄλλφ πάλιν εἶθ' οὕτως
έπιγονὴν λαμβάνει καὶ πολλαπλασιασμόν, εἰφομένης τῆς ἀκφασίας, ὁ λόγος. ὡς γὰφ ἡ μονὰς οὐκ
507 ἐκβαίνει τὸν ἑαυτῆς ὅφον ἀλλ' ἄπαξ τὸ εν μένει, 5
διὸ κέκληται μονάς ἡ δὲ δυὰς ἀφχὴ διαφοφᾶς ἀόφιστος εὐθὺς γὰφ ἑαυτὴν ἐξίστησι τῷ διπλασιασμῷ
εἰς τὸ πλῆθος τφεπομένη οῦτω λόγος ἐν τῷ πφώτῷ
καταμένων ἀπόφοητος ὡς ἀληθῶς ἐστιν ἀν δ' εἰς
ετεφον ἐκβῆ φήμης ἔσχε τάξιν. 'ἔπεα' γάφ 'πτεφό- 10
εντα' φησὶν ὁ ποιητής οὕτε γὰφ πτηνὸν ἐκ τῶν
χειφών ἐκ τοῦ στόματος πφοέμενον κφατῆσαι καὶ
συλλαβεῖν δυνατόν, ἀλλὰ φέρεται

'λαιψηρά κυκλώσας πτερά'

15

25

δι' άλλων ἐπ' άλλους σπιδνάμενος. νεὼς μὲν γὰρ άρπαγείσης ὑπὸ πνεύματος ἐπιλαμβάνονται, σπείραις Β καὶ ἀγκύραις τὸ τάχος ἀμβλύνοντες τοῦ λόγου δ' ῶσπερ ἐκ λιμένων ἐκδραμόντος οὐκ ἔστιν δρμος οὐδ' ἀγκυροβόλιον, ἀλλὰ ψόφڜ πολλῷ καὶ ἤχῷ φερόμενος ω προσέρρηξε καὶ κατέδυσεν εἰς μέγαν τινὰ καὶ δεινὸν τὸν φθεγξάμενον κίνδυνον.

'μικοοῦ γὰρ ἐκ λαμπτῆρος Ἰδαῖον λέπας πρήσειεν ἄν τις καὶ πρὸς ἄνδο' εἰπὰν ἕνα, πύθοιντ' ἄν ἀστοὶ πάντες.'

11. Ἡ Ῥωμαίων σύγκλητος ἀπόρρητόν τινα βου-

10 Hom. B 7. Φ 73. passim 11 οὕτε γὰο πτηνόν κε] cf. Nauck. p. 691 15 cf. p. 750 b 16 δι ἄλλων] δι ἄμενων codex D, unde fort. δι ἀνέμων corrigendum 23 Nauck. p. 486

λην έβουλεύετο καθ' αύτην έπι πολλάς ημέρας. άσάφειαν δε πολλήν και υπόνοιαν έχοντος του πρά- C γματος, γυνή τάλλα σώφρων, γυνή δέ, προσέκειτο τῷ ἐαυτῆς ἀνδρί, λιπαρῶς δεομένη πυθέσθαι τά-5 πόρρητον. δραοι δε ααλ αατάραι περί σιωπής έγίγνοντο καλ δάκουα ποτνιωμένης αὐτῆς, ὡς πίστιν ούκ έγούσης. δ δε 'Ρωμαΐος έξελέγξαι βουλόμενος αὐτῆς τὴν ἀβελτερίαν 'νικᾶς, ὁ γύναι' εἶπεν 'ἀλλ' άκουε φοβερον πράγμα και τεράστιον προσήγγελται 10 γάρ ήμιν ύπο των ιερέων κόρυδον δορθαι πετόμενον κράνος έχοντα χουσούν και δόρυ σκεπτόμεθα δή τὸ τέρας είτε χρηστον είτε φαῦλόν έστι, καλ συνδιαπορούμεν τοίς μάντεσιν άλλὰ σιώπα.' ταῦτ' εἰπὼν ώχετ' είς την άγοράν· η δε των θεραπαινίδων εύθύς D 15 έφελκυσαμένη την πρώτην είσελθοῦσαν, έπαιε τὸ στήθος αύτης και τάς τρίχας έσπάραττεν 'οίμοι' λέγουσα 'τάνδρὸς καὶ τῆς πατρίδος' τί πεισόμεθα;' βουλομένη και διδάσκουσα την θεράπαιναν είπειν 'τι γαρ γέγονεν;' ώς δ' οὖν πυθομένης διηγήσατο 20 καλ προσέθηκε του κοινου απάσης αδολεσχίας έπωδόν, τό 'ταῦτα μηδενὶ φράσης άλλὰ σιώπα', οὐ φθάνει τὸ θεραπαινίδιον ἀποχωρήσαν αὐτής, καὶ τῶν δμοδούλων εὐθὺς ἢν μάλιστ' εἶδε σχολάζουσαν Ε έμβάλλει τὸν λόγον έκείνη δὲ τῷ ἐραστῆ παραγενο-25 μένφ πρός αὐτὴν ἔφρασεν. οὕτω δ' είς ἀγορὰν τοῦ διηγήματος έχχυλισθέντος ώστε προλαβείν τὸν πλασάμενον την φήμην, άπαντήσας τις αὐτῷ τῶν γνωρίμων 'άρτίως' είπεν 'οίκοθεν είς άγοραν καταβαίνεις;'

17 τάνδρὸς *: τοῦ ἀνδρὸς

'άρτίως' ἔφη ἐκεῖνος. 'οὐκοῦν οὐδὲν ἀκήκοας;' 'γέγονε γάρ τι καινόν;' 'άλλὰ κόρυδος ὅπται πετόμενος κράνος έχων χρυσοῦν καὶ δόρυ, καὶ μέλλουσι περί τούτου σύγκλητον έχειν οί άργοντες.' κάκεινος γελάσας 'φεῦ τοῦ τάχους' εἶπεν 'ὧ γύναι, τὸ καὶ 5 φθάσαι με τον λόγον είς άγοραν προελθόντα.' τούς μεν οὖν ἄρχοντας έντυχων ἀπήλλαξε τῆς ταραχῆς. F την δε γυναϊκα τιμωρούμενος, ως οίκαδ' είσηλθεν, 'ἀπώλεσάς μ'' εἶπεν 'ὧ γύναι τὸ γὰρ ἀπόρρητον έκ της έμης οίκίας πεφώραται δεδημοσιωμένον. ώστε 10 μοι φευκτέον έστι την πατρίδα διά την σην άκρασίαν.' τρεπομένης δε πρός άρνησιν αὐτῆς καὶ λεγούσης 'οὐ γὰρ ταῦτα μετὰ τριακοσίων ἤκουσας;' 'ποίων' ἔφη 'τριακοσίων; σοῦ βιασαμένης, ἐπλασάμην ἀποπειρώμενος.' οὖτος μὲν οὖν ἀσφαλῶς πάνυ 15 καὶ μετ' εὐλαβείας, ώσπερ εἰς ἀγγεῖον σαθρὸν οὐκ 508 οίνον ούκ έλαιον άλλ' ύδως έγχέας, έπείρασε την γυναϊκα. Φούλβιος δ' δ Καίσαρος έταιρος τοῦ Σεβαστοῦ, γέροντος ήδη γεγονότος ἀκούσας ὀδυφομένου την περί τον οίκον έρημίαν, και ότι, των μέν 20 δυείν αὐτῷ δυγατριδῶν ἀπολωλότων Ποστουμίου δ' δς έτι λοιπός έστιν έκ διαβολής τινος έν φυγή όντος, άναγκάζεται τὸν τῆς γυναικὸς υίὸν ἐπεισάγειν τῆ διαδοχῆ τῆς ἡγεμονίας, καίπερ οἰκτίρων καὶ βουλευόμενος έκ της ύπερορίας άνακαλεϊσθαι του 25 θυγατριδούν ταύτ' δ Φούλβιος ακούσας έξήνεγκε

² καινόν; άλλὰ R: καινὸν άλλο 5 φεῦ Cobetus: εδ 17 ἐπείρασε] ἐφώρασε Stegmannus ` 18 Φούλβιος] Φάβιος Μ 22 ἐν φυγή ὅντος] verba unam notionem efficiunt

πρὸς τὴν γυναίκα, πρὸς δὲ Λιβίαν ἐκείνη, Λιβία δὲ καθήψατο πικρῶς Καίσαρος, εἰ πάλαι ταῦτ' ἐγνωκὸς οὐ μεταπέμπεται τὸν θυγατριδοῦν, ἀλλ' εἰς Β ἔχθραν καὶ πόλεμον αὐτὴν τῷ διαδόχῷ τῆς ἀρχῆς καθίστησιν. ἐλθόντος οὖν ἔωθεν, ὡς εἰώθει, τοῦ Φουλβίου πρὸς αὐτὸν καὶ εἰπόντος 'χαίρε, Καίσαρ' 'ὑγίαιν'' εἶπε 'Φούλβιε.' κἀκείνος νοήσας ἄχετ' εὐθὺς ἀπιὼν οἴκαδε, καὶ τὴν γυναίκα μεταπεμψάμενος 'ἔγνωκεν' ἔφη 'Καίσαρ, ὅτι τἀπόρρητον οὐκ 10 ἐσιώπησα καὶ διὰ τοῦτο μέλλω ἀναιρεῖν ἐμαυτόν' ἡ δὲ γυνή 'δικαίως' εἶπεν 'ὅτι μοι τοσοῦτον συνοικῶν χρόνον οὐκ ἔγνως οὐδ' ἐφυλάξω τὴν ἀκρα- C σίαν' ἀλλ' ἔασον ἐμὲ προτέραν.' καὶ λαβοῦσα τὸ ξίφος ἑαυτὴν προανεῖλε τὰνδρός.

15 12. Όρθῶς οὖν Φιλιππίδης ὁ κωμφδιοποιὸς φιλοφρονουμένου τοῦ βασιλέως αὐτὸν Λυσιμάχου καὶ λέγοντος 'τίνος σοι μεταδῶ τῶν ἐμῶν;' 'οὖ βούλει' φησί 'βασιλεῦ, πλὴν τῶν ἀπορρήτων.' τῆ δ' ἀδολεσχία καὶ ἡ περιεργία κακὸν οὐκ ἔλαττον πρόσεστι. το πολλὰ γὰρ ἀκούειν θέλουσιν, ἵνα πολλὰ λέγειν ἔχωσικαὶ μάλιστα τοὺς ἀπορρήτους καὶ κεκρυμμένους τῶν λόγων περιιόντες ἔξιχνεύουσι καὶ ἀνερευνῶσιν, ῶσπερ ὅλην πυλαίαν τινα φορυτῶν τῆ φλυαρία παρατιθέμενοι, εἶθ' ῶσπερ οἱ παῖδες τὸν κρύσταλλον οὕτε D τατέχειν οὕτ' ἀφιέναι θέλουσι· μᾶλλον δ' ῶσπερ έρπετὰ τοὺς ἀπορρήτους λόγους ἐγκολπισάμενοι καὶ

¹⁴ τὰνδρός *: τοῦ ἀνδρός 15 κωμωδιοποιὸς *: κωμωδοποιὸς 23 πυλαίαν *: παλαιάν φορυτῶν W: φορτίων 25 κατέχειν] add. δύνανται R ἀφιέναι *: ἀφεῖναι

συλλαβόντες οὐ συγκρατοῦσιν άλλὰ διαβιβρώσκονται ύπ' αὐτῶν. τὰς μὲν γὰρ βελόνας φασὶ ρήγνυσθαι τικτούσας και τας έχίδνας, οι δ' απόρρητοι λόγοι τούς μή στέγοντας έκπίπτοντες άπολλύουσι καὶ διαφθείρουσι. Σέλευκος δ Καλλίνικος έν τῆ πρός Γα- 5 λάτας μάχη πᾶν ἀποβαλὼν τὸ στράτευμα καὶ τὴν δύναμιν, αὐτὸς περισπάσας τὸ διάδημα καὶ φυγών ίππω μετά τριών ή τεττάρων άνοδίαις καὶ πλάναις πολύν δρόμον, ήδη δι' ένδειαν απαγορεύων έπαυλίω Ε τινί προσηλθε, και τον δεσπότην αυτον εύρων κατά 10 τύγην άρτον καὶ ΰδωρ ήτησεν. δ δὲ καὶ ταῦτα καὶ τῶν ἄλλων δσα παρῆν ἐν τῷ ἀγρῷ δαψιλῶς ἐπιδιδούς καὶ φιλοφρονούμενος έγνώρισε τὸ πρόσωπον τοῦ βασιλέως, καλ περιχαρής γενόμενος τη συντυχία τῆς χρείας οὐ κατέσχεν οὐδὲ συνεψεύσατο βουλομένω 15 λανθάνειν, άλλ' άχρι της όδοῦ προπέμψας καὶ ἀπολυόμενος 'ύγίαιν'' είπεν 'ὁ βασιλεῦ Σέλευκε.' κάκεινος έπτείνας την δεξιάν αὐτῷ καὶ προσελκόμενος ώς φιλήσων, ένευσεν ένὶ τῶν μετ' αὐτοῦ ξίφει τὸν τράγηλον ἀποκόψαι τοῦ ἀνθρώπου.

'φθεγγομένου δ' ἄρα τοῦ γε κάρη κονίησιν ἐμίχθη.'

F εἰ δ' ἐσίγησε τότε καρτερήσας ὀλίγον χρόνον, εὐτυχήσαντος ὕστερον τοῦ βασιλέως καὶ μεγάλου γενομένου
μείζονας ἄν οἰμαι χάριτας ἐκομίσατο ἀντὶ τῆς σιωπῆς ἢ τῆς φιλοξενίας. οὖτος μὲν οὖν ἀμωσγέπως εκ
ἔσχε πρόφασιν τῆς ἀκρασίας τὴν ἐλπίδα καὶ τὴν
φιλοφροσύνην.

²¹ Hom. K 457

13. Οί δε πλείστοι των άδολεσχων οὐδ' αίτίαν έχοντες απολλύουσιν αύτούς. οἶον έν κουρείω τινί λόγων γιγνομένων περί της Διονυσίου τυραννίδος, ώς άδαμαντίνη καὶ άρρηκτός έστι, γελάσας δ κου-5 ρεύς 'ταῦθ' ὑμᾶς' ἔφη 'περὶ ⊿ιονυσίου δεῖ λέγειν, οδ έγω παρ' ήμέρας όλίγας έπλ τοῦ τραγήλου τὸ ξυρόν έχω; ταῦτ' ἀχούσας ὁ Διονύσιος ἀνεσταύρωσεν αὐ-509 τόν. ἐπιεικῶς δὲ λάλον ἐστὶ τὸ τῶν κουρέων γένος: οί γὰρ ἀδολεσχότατοι προσρέουσι καλ προσκαθίζου-10 σιν, ωστ' αὐτοὺς ἀναπίμπλασθαι τῆς συνηθείας. γαριέντως γοῦν ὁ βασιλεὺς 'Αρχέλαος, ἀδολέσχου κουρέως περιβαλόντος αὐτῷ τὸ ἀμόλινον καὶ πυθομένου 'πῶς σε κείρω, βασιλεῦ;' 'σιωπῶν' ἔφη, κουρεύς δὲ καὶ τὴν ἐν Σικελία τῶν Αθηναίων μεγάλην 15 κακοπραγίαν ἀπήγγειλε, πρώτος έν Πειραιεί πυθόμένος οικέτου τινός των αποδεδρακότων έκειθεν. είτ' Β άφελς τὸ έργαστήριον είς άστυ συνέτεινε δρόμφ

'μή τις κῦδος ἄροιτο'

του λόγου είς την πόλιν έμβαλών,

20

'δ δε δεύτερος ελθοι.'

γενομένης δε ταραχής οἶον εἰκός, εἰς ἐκκλησίαν ἀθροισθεἰς ὁ δήμος ἐπὶ τὴν ἀρχὴν ἐβάδιζε τῆς φήμης. ἤγετ' οὖν ὁ κουρεὺς καὶ ἀνεκρίνετο, μηδὲ τοὔνομα τοῦ φράσαντος εἰδὼς ἀλλ' εἰς ἀνώνυμον αλὶ ἄγνωστον ἀναφέρων τὴν ἀρχὴν πρόσωπον. ὀργὴ δ' οὖν καὶ βοὴ τοῦ θεάτρου. 'βασάνιζε καὶ στρέβλου τὸν ἀλάστορα. πέπλασται ταῦτα καὶ συντέθειται. τίς

18. 20 Hom. X 207 26 δ' οὖν *: οὖν

D

δ' ἄλλος ἤκουσε; τίς δ' ἐπίστευσεν;' ἐκομίσθη τρο-C χός, κατετάθη ὁ ἄνθρωπος. ἐν τούτφ παρῆσαν οί τὴν συμφορὰν ἀπαγγέλλοντες, ἐξ αὐτοῦ τοῦ ἔργου διαπεφευγότες. ἐσκεδάσθησαν οὖν πάντες ἐπὶ τὰ οἰκεῖα πένθη, καταλιπόντες ἐν τῷ τροχῷ τὸν ἄθλιον 5 ἐνδεδεμένον. ὀψὲ δὲ λυθεἰς ἤδη πρὸς ἐσπέραν ἠρώτα τὸν δημόσιον, εἰ καὶ περὶ Νικίου τοῦ στρατηγοῦ, δν τρόπον ἀπόλωλεν, ἀκηκόασιν. οὕτως ἄμαχόν τι κακὸν καὶ ἀνουθέτητον ἡ συνήθεια ποιεί τὴν ἀδολεσχίαν.

14. Καίτοι γ' ώσπες οι τὰ πικοὰ και τὰ δυσώδη φάρμακα πιόντες δυσχεραίνουσι και τὰς κύλικας, οὕτως οι τὰ κακὰ προσαγγέλλοντες ὑπὸ τῶν ἀκουόντων δυσχεραίνονται και μισοῦνται. ὅθεν χαριέντως ὁ Σοφοκλῆς διηπόρηκεν,

15

'έν τοισιν ώσιν ἢ 'πὶ τῆ ψυχῆ δάκνη;'
'τι δὲ δυθμίζεις τὴν έμὴν λύπην ὅπου;'

'ὁ δρῶν σ' ἀνιᾳ τὰς φρένας, τὰ δ' ὧτ' ἐγώ.'

λυποῦσι δ' οὖν ὥσπερ οἱ δρῶντες καὶ οἱ λέγοντες,

ἀλλ' ὅμως οὐκ ἔστι γλώσσης ὁεούσης ἐπίσχεσις οὐδὲ κολασμός. ἐν Λακεδαίμονι τῆς Χαλκιοίκου τὸ ἱερὸν

ὤφθη σεσυλημένον, καὶ κειμένη ἔνδον κενὴ λάγυνος. ἡν οὖν ἀπορία πολλῶν συνδεδραμηκότων, καί

τις τῶν παρόντων 'εἰ βούλεσθ' ' εἶπεν 'ἐγὼ φράσω

ὑμῖν ὅ μοι παρίσταται περὶ τῆς λαγύνου ' νομίζω 25

γάρ' ἔφη 'τοὺς ἱεροσύλους ἐπὶ τηλικοῦτον ἐλθεῖν

κίνδυνον, κώνειον ἐμπιόντας καὶ κομίζοντας οἶνον

15 Σοφοκλής] Antig. 317 17 δπου Sophocles: δτι

ϊν' εί μεν αὐτοῖς λαθείν έγγένοιτο, τῷ ἀκράτῷ πο- Ε θέντι σβέσαντες και διαλύσαντες το φάρμακον απέλθοιεν άσφαλῶς εί δ' άλίσκοιντο, πρὸ τῶν βασάνων ύπο του φαρμάκου βαδίως και άνωδύνως άποθά-5 νοιεν.' ταῦτ' εἰπόντος αὐτοῦ, τὸ πρᾶγμα πλοκὴν έγον καὶ περινόησιν τοσαύτην οὐχ ὑπονοοῦντος ἀλλ' είδότος έφαίνετο. καὶ περιστάντες αὐτὸν ἀνέκριναν άλλοθεν άλλος 'τίς εί;' καί 'τίς σ' οίδε;' καί 'πόθεν Ε έπίστασαι ταῦτα;' καὶ τὸ πέρας έλεγχόμενος οὕτως 10 ώμολόγησεν είς είναι των ιεροσύλων. οι δ' Ίβυκον άποκτείναντες ούχ ούτως έάλωσαν έν θεάτρω καθήμενοι, καὶ γεράνων παραφανεισών πρὸς άλλήλους αμα γέλωτι ψιθυρίζοντες, ώς αί Ίβύκου ἔκδικοι πάρεισιν; ακούσαντες γαρ οί καθεζόμενοι πλησίον, ήδη 15 πολύν γρόνον τοῦ Ἰβύκου ὄντος ἀφανοῦς καὶ ζητουμένου, ἐπελάβοντο τῆς φωνῆς καὶ προσήγγειλαν τοῖς άργουσιν. έλεγηθέντες δ' ούτως απήηθησαν, ούχ ύπὸ τῶν γεράνων κολασθέντες άλλ' ὑπὸ τῆς αὑτῶν γλωσσαλγίας ώσπες έρινύος ή ποινής βιασθέντες 510 20 έξαγορεῦσαι τὸν φόνον. ὡς γὰρ ἐν τῷ σώματι πρὸς τὰ πεπουθότα μέρη καὶ άλγοῦντα γίγνεται φορὰ καὶ δλκή των πλησίον, ουτως ή γλώττα των άδολέσχων άει φλεγμονήν έχουσα και σφυγμόν έλκει τι και συνάγει των ἀπορρήτων καὶ κεκρυμμένων έφ' έαυ-25 τήν. διὸ δεί πεφράγθαι, καὶ τὸν λονισμὸν ὡς πρόβολον έμποδων ἀεὶ τῆ γλώττη κείμενον ἐπέγειν τὸ δεύμα καλ τον δλισθον αὐτῆς, ΐνα μη τῶν χηνῶν άφρονέστεροι είναι δοκώμεν, ούς φασιν, δταν ύπερ- Β

23 Elnei] cf. Kock. p. 612

βάλλωσιν έκ Κιλικίας τον Ταῦρον ἀετῶν ὅντα μεστόν, εἰς τὸ στόμα λαμβάνειν εὐμεγέθη λίθον ώσπερ κλεῖθρον ἢ χαλινὸν ἐμβάλλοντας τῆ φωνῆ, καὶ νυκτὸς οὕτως ὑπερφέρεσθαι λανθάνοντας.

15. Εί τοίνυν έφοιτό τις

'τὸν κάκιστον ὅστις ἐστὶ καὶ τὸν ἔξωλέστατον';
οὐδεὶς ἀν ἄλλον εἴποι τὸν προδότην παρελθών. Εὐθυκράτης μὲν οὖν 'ἤρεψε τὴν οἰκίαν τοῖς ἐκ Μακεδονίας ξύλοις' ὡς φησι Δημοσθένης· Φιλοκράτης δὲ
χρυσίον πολὺ λαβών 'πόρνας καὶ ἰχθῦς ἠγόραζεν·' 10
Εὐφόρβω δὲ καὶ Φιλάγρω τοῖς Ἐρέτριαν προδοῦσι
χώραν ὁ βασιλεὺς ἔδωκεν. ὁ δ' ἀδόλεσχος ἄμισθός
C ἐστι προδότης καὶ αὐτεπάγγελτος, οὐχ ἵππους οὐδὲ
τείχη προδιδούς, ἀλλὰ λόγους ἐκφέρων ἀπορρήτους
ἐν δίκαις ἐν στάσεσιν ἐν διαπολιτείαις, μηδενὸς 15
αὐτῷ χάριν ἔχοντος· ἀλλ' ἀν αὐτὸς ἀκούηται, προσοφείλων χάριν. ὥστε τὸ λελεγμένον πρὸς τὸν εἰκῆ
καὶ ἀκρίτως ἐκχέοντα τὰ ἑαυτοῦ καὶ καταχαριζόμενον
'οὐ φιλάνθρωπος σύ γ' ἐσσ'· ἔχεις νόσον, χαίρεις
διδούς' 20

έναρμόττει καὶ πρὸς τὸν φλύαρον. οὐ φίλος εἶ σὺ ταῦτα μηνύων οὐδ' εὕνους. ἔχεις νόσον, χαίρεις λαλῶν καὶ φλυαρῶν.

- 16. Ταῦτα δ' οὐ κατηγορίαν ἡγητέον ἀλλ' ἰα-D τρείαν τῆς ἀδολεσχίας τῶν γὰρ παθῶν κρίσει καὶ 25 ἀσκήσει περιγιγνόμεθα, προτέρα δ' ἡ κρίσις ἐστίν.
 - 6 Kock. 3 p. 544 7 Εὐθυνράτης] Λασθένης Demosth. 19, 265. cf. p. 97 d 9 idem ib. 229 19 Mullach. 1 p. 144. Lorenz. p. 263 σύ γ] τύ γ' Vit. Publ. c. 15 ἐσσ' Iannotius: ἐσσι

οὐδεὶς γὰρ ἐθίζεται φεύγειν καὶ ἀποτρίβεσθαι τῆς ψυχῆς δ μὴ δυσχεραίνει. δυσχεραίνομεν δὲ τὰ πάθη, ὅταν τὰς βλάβας καὶ τὰς αἰσχύνας τὰς ἀπ' αὐτῶν τῷ λόγῷ κατανοήσωμεν ὅσπερ νῦν κατανοοῦμεν ἐπὶ τῶν ἀδολέσχων, ὅτι φιλεϊσθαι βουλόμενοι μισοῦνται, χαρίζεσθαι θέλοντες ἐνοχλοῦσι, θαυμάζεσθαι δοκοῦντες καταγελῶνται, κερδαίνοντες οὐδὲν ἀναλίσκουσιν ἀδικοῦσι τοὺς φίλους, ἀφελοῦσι τοὺς Ε ἐχθρούς, ἑαυτοὺς ἀπολλύουσιν. ὥστε τοῦτο πρῶτον το ἴαμα καὶ φάρμακόν ἐστι τοῦ πάθους, ὁ τῶν ἀπ' αὐτοῦ γιγνομένων αἰσχρῶν καὶ ὀδυνηρῶν ἐπιλογισμός.

17. Δευτέρφ δὲ χρηστέον ἐπιλογισμῷ τῷ τῶν έναντίων, ακούοντας αεί και μεμνημένους και πρόχειο' έχοντας τὰ τῆς έχεμυθίας έγκώμια, καὶ τὸ σε-15 μνὸν καὶ τὸ ἄγιον καὶ τὸ μυστηριῶδες τῆς σιωπῆς, καί ότι θαυμάζονται μᾶλλον καί άγαπώνται καί σοφώτεροι δοχοῦσι τῶν ἐξηνίων τούτων καὶ φερομένων οί στρογγύλοι καὶ βραχυλόγοι, καὶ ὧν πολὺς νοῦς έν δλίγη λέξει συνέσταλται. καλ γάρ Πλάτων τούς 20 τοιούτους έπαινεί, δεινοίς ακοντισταίς έοικέναι λέ- Ε νων. οδλα και πυκνά και συνεστραμμένα φθεγγομένους. καλ δ Λυκούργος είς ταύτην την δεινότητα τούς πολίτας εύθύς έχ παίδων τη σιωπη πιέζων συνηγε και κατεπύκνου. καθάπερ γάρ οί Κελτί-25 βηρες έχ τοῦ σιδήρου τὸ στόμωμα ποιοῦσιν, δταν κατορύξαντες είς την γην το πολύ και γεώδες αποκαθήρωσιν, ούτως δ Λακωνικός λόγος ούκ έχει

¹⁹ Πλάτων] Protag. p. 342 e 25 ἐκ] del. W 26 ἀποκαθήρωσιν *: ἀποκαθάρωσιν

φλοιόν, άλλ' είς αὐτὸ τὸ δραστήριον άφαιρέσει τοῦ περιττού διωκόμενος στομούται το γάρ άποφθεγματικόν αύτοις τοῦτο καί τὸ μετ' εὐστροφίας όξὸ πρὸς 511 τάς, άπαντήσεις έκ τῆς πολλῆς περιγίγνεται σιωπῆς. καλ δετ τὰ τοιαῦτα μάλιστα τοῖς ἀδολέσχοις προ- 5 βάλλειν δσην χάριν έχει καὶ δύναμιν, οἶόν έστι τό 'Λακεδαιμόνιοι Φιλίππφ' 'Διονύσιος έν Κορίνθφ'. καλ πάλιν γράψαντος αὐτοῖς τοῦ Φιλίππου 'ὰν έμβάλω είς την Λακωνικήν, αναστάτους ύμας ποιήσω, άντέγραψαν 'αἴκα.' ⊿ημητρίου δὲ τοῦ βασιλέως ἀγα- 10 νακτούντος καὶ βοώντος 'ένα πρὸς έμὲ Λακεδαιμόνιοι πρεσβευτήν έπεμψαν, οὐ καταπλαγείς δ πρεσβευτής 'εν' είπε 'ποτί ενα.' δαυμάζονται δε καί Β τῶν παλαιῶν οί βραγυλόγοι. καὶ τῷ ίερῷ τοῦ Πυθίου 'Απόλλωνος οὐ τὴν Ίλιάδα καὶ τὴν Ὀδύσσειαν οὐδὲ 15 τούς Πινδάρου παιανας ἐπέγραψαν οί 'Αμφικτύονες, άλλα τό 'γνωθι σαυτόν' και τό 'μηθεν άγαν' και τό 'έγγύα πάρα δ' ἄτα,' θαυμάσαντες τῆς λέξεως τὸ εύογκον καὶ τὸ λιτόν, ἐν βραχεῖ σφυρήλατον νοῦν περιεχούσης. αὐτὸς δ' δ θεὸς οὐ φιλοσύντομός έστι 20 καί βραχυλόγος έν τοις χρησμοίς, καί Λοξίας καλείται διά τὸ φεύγειν τὴν ἀδολεσχίαν μᾶλλον ἢ τὴν άσάφειαν; οί δε συμβολικώς άνευ φωνής & δεί φράζοντες ούχ έπαινοῦνται καὶ θαυμάζονται διαφερόν-C τως; ως 'Ηράκλειτος, άξιούντων αὐτὸν τῶν πολιτῶν 25 γνώμην τιν' είπειν περί δμονοίας, άναβάς έπι τὸ βημα και λαβών ψυχρού κύλικα και των άλφίτων έπιπάσας και τῷ γλήγωνι κινήσας, ἐκπιὼν ἀπῆλθεν. έπιδειξάμενος αὐτοῖς, δτι τὸ τοῖς τυχοῦσιν ἀρκεῖσθαι

καὶ μὴ δεϊσθαι τῶν πολυτελῶν ἐν εἰρήνῃ καὶ ὁμονοία διατηρεῖ τὰς πόλεις. Σκίλουρος δὲ καταλιπὰν ὀγδοήκοντα παϊδας, ὁ Σκυθῶν βασιλεύς, ἤτησε δέσμην δορατίων, ὅτ' ἀπέθνησκε, καὶ λαβόντας ἐκέλευσε καταθραῦσαι καὶ κατεάξαι συνδεδεμένην καὶ ἀθρόαν ὡς δ' ἀπεῖπον, αὐτὸς ἔν καθ' ἔν ελκων πάντα ράδίως διέκλασε· τὴν συμφωνίαν αὐτῶν καὶ τὴν ὁμόνοιαν ἰσχυρὸν ἀποφαίνων καὶ δυσκαθαίρε- D τον, ἀσθενὲς δὲ τὴν διάλυσιν καὶ οὐ μόνιμον.

18. Εί δή ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα συνεχῶς τις σκοποί και άναλαμβάνοι, παύσαιτ' αν ίσως ήδόμενος τῷ φλυαρείν. ἐμὲ δὲ κάκείνος ὁ οἰκέτης εὖ μάλα δυσωπεί, τὸ προσέχειν τῷ λόγῷ καὶ κρατείν προαιοέσεως ήλίχον έστιν ένθυμούμενον. Πούπιος Πείσων 15 δ δήτωρ μη βουλόμενος ένοχλεϊσθαι προσέταξε τοῖς οίκεταις πρός τὰ έρωτώμενα λαλείν και μηδέν πλέον. είτα Κλώδιον ἄρχοντα δεξιώσασθαι βουλόμενος έπέλευσε κληθηναι, και παρεσκευάσατο λαμπράν ώς είκὸς έστίασιν. ἐνστάσης δὲ τῆς ώρας, οί μὲν ἄλλοι Ε 20 παρήσαν δ δε Κλώδιος προσεδοκάτο και πολλάκις έπεμψε του είωθότα καλείν οικέτην, έποψόμενον εί πρόσεισιν. ως δ' ήν έσπέρα και απέγνωστο 'τί δ':' έωη πρός τὸν οικέτην 'έκάλεσας αὐτόν;' 'έγωγ'' είπε. 'διά τι ούν ούν άφικται;' κάκεινος 'δτι ήρνή-25 σατο.' 'πως οὖν οὐκ εὐθὺς ἔφρασας;' 'ὅτι τοῦτό μ' ούκ ηρώτησας.' ούτω μεν 'Ρωμαϊκός οίκετης, δ δ' 'Αττικός έρει τῷ δεσπότη σκάπτων

'έφ' οίς γεγόνασιν αι διαλύσεις.'

11 σκοποί *: σκοπεί 28 Kock. 3 p. 473. cf. p. 518 f.

:

ούτω μέγα πρὸς πάνθ' ὁ ἐθισμός ἐστι, καλ περὶ τούτου γ' ἤδη λέγωμεν.

19. Οὐ γὰρ ἔστιν ὡς χαλινῶν ἐφαψαμένους ἐπισχεῖν τὸν ἀδολέσχην, ἀλλ' ἔθει δεῖ κρατήσαι τοῦ νοσήματος. πρῶτον μὲν οὖν ἐν ταῖς τῶν πέλας ε ἐρωτήσεσι σαυτὸν ἔθιζε σιωπᾶν, μέχρι οὖ πάντες ἀπείπωνται τὴν ἀπόκρισιν

'οὐ γάο τι βουλῆς ταὐτὸ καὶ δοόμου τέλος' ως φησι Σοφοκλής, οὐδέ γε φωνής καὶ ἀποκρίσεως. άλλ' έκει μεν ή νίκη του φθάσαντός έστιν, ένταῦθα 10 δέ, έὰν μὲν ίκανῶς ετερος ἀποκρίνηται, καλῶς εχει συνεπαινέσαντα καί συνεπιφήσαντα δόξαν εύμενοῦς 512 ανθρώπου λαβείν έαν δε μή, τότε και διδάξαι τὸ ηννοημένον καὶ ἀναπληρώσαι τὸ ἐλλεϊπον, ἀνεπίφθονον και ούκ ἄκαιρόν έστι. μάλιστα δε φυλάττωμεν 15 έαυτούς, όπως μη έτέρου τινός έρωτηθέντος αὐτοί προλαμβάνωμεν υποφθάνοντες την απόχρισιν. Ισως μεν γάο οὐδ' ἄλλο τι καλῶς ἔχον ἐστίν, αἰτηθέντος έτέρου, παρωσαμένους έκεινον αὐτοὺς έπαγγέλλεσθαι. δόξομεν γάρ αμα καί τοῦτον ώς παρασγείν 20 δ αίτεϊται μη δυνάμενον, κάκεϊνον ώς αίτεϊν παρ' ών δύναται λαβείν ούκ έπιστάμενον, δνειδίζειν μάλιστα δ' ύβριν φέρει περί τὰς ἀποκρίσεις ή τοιαύτη Β προπέτεια καί θρασύτης συνεμφαίνει γάρ δ φθάνων έν τῷ ἀποκρίνεσθαι τὸν ἐρωτώμενον τό 'τί τούτου 15 δέη;' καί 'τι οδτος οίδε;' 'κάμοῦ παρόντος, περί τούτων οὐδένα δεῖ ἄλλον ἐρωτᾶν.' καίτοι πολλάκις

⁸ Nauck. p. 312 18 α̃λλο τι] α̃λλοθι Duebnerus

τινάς έρωτωμεν οὐ τοῦ λόγου δεόμενοι, φωνήν δέ τινα καί φιλοφροσύνην έκκαλούμενοι παρ' αὐτῶν, καλ προαγαγείν είς δμιλίαν έθέλοντες, ώς Σωκράτης Θεαίτητον και Χαρμίδην. δμοιον ούν τῶ τὸν ὑφ' 5 έτέρου βουλόμενον φιληθήναι προδραμόντα φιλείν αὐτὸν ή τὸν έτέρω προσβλέποντα μεταστρέφειν είς έαυτον το προλαμβάνειν τας αποκρίσεις και τα ώτα μετάγειν, και την διάνοιαν ελκειν και αποστρέφειν πρός έαυτον δπου, καν απείπηται του λόγου δ αίτη- Ο 10 θείς, έπισχόντα καλώς έχει καλ πρός το βουλόμενον τοῦ έρωτωντος άρμοσάμενον ώς έπλ κλησιν άλλοτρίαν την απόχρισιν, αίδημόνως και κοσμίως απανταν. και γάρ οι μέν έρωτηθέντες, αν σφαλώσιν έν τῷ ἀποκρίνεσθαι, συγγνώμης δικαίας τυγγάνουσιν 15 δ δ' αὐθαιρέτως ύφιστάμενος καὶ προλαμβάνων τὸν λόγον ἀηδής μέν έστι καλ κατορθών, διαμαρτάνων δὲ παντάπασιν ἐπίχαρτος γίγνεται καὶ καταγέλαστος.

20. Δεύτερον τοίνυν ἄσκημα πρός τὰς ἰδίας ἀποκρίσεις ἔστιν, αἶς οὐχ ἥκιστα δεῖ προσέχειν τὸν ἀδόκρίσεις ἔστιν, αἶς οὐχ ἥκιστα δεῖ προσέχειν τὸν ἀδόδεσχον πρῶτον μέν, ἵνα μὴ λάθη τοῖς ἐπὶ γέλωτι
καὶ ὕβρει προκαλουμένοις εἰς λόγους αὐτὸν ἀποκρι- D
νόμενος μετὰ σπουδῆς. ἔνιοι γὰρ οὐδὲν δεόμενοι
διατριβῆς δὲ καὶ παιδιᾶς ἕνεκα συνθέντες τινὰς
ἐρωτήσεις προβάλλουσι τοῖς τοιούτοις καὶ ἀνακινοῦτοιν αὐτῶν τὸν λῆρον. δ δεῖ φυλάττεσθαι, καὶ μὴ
ταχὰ τῷ λόγῷ μηδ' ὥσπερ χάριν ἔχοντας ἐπιπηδᾶν,
ἀλλὰ καὶ τὸν τρόπον τοῦ πυνθανομένου σκοπεῖν καὶ
τὴν χρείαν. ὅταν δὲ φαίνηται τῷ ὅντι βουλόμενος

5 προσδραμόντα R praeter necessitatem

μαθείν, έθιστέον έφιστάναι καλ ποιείν τι διάλειμμα μεταξύ τῆς έρωτήσεως καλ τῆς ἀποκρίσεως· ἐν ικ προσθείναι μὲν ὁ ἐρωτῶν, εἴ τι βούλεται, δύναται, Ε σκέψασθαι δ' αὐτὸς περὶ ὧν ἀποκρινείται, καλ μὴ κατατρέχειν μηδὲ καταχωννύναι τὴν ἐρώτησιν, ἔτι 5 πυνθανομένοις πολλάκις ὑπὸ σπουδῆς ἄλλας ἀντ' ἄλλων ἀποκρίσεις διδόντα. ἡ μὲν γὰρ Πυθία καλ πρὸ ἐρωτήσεως αὐθωρὶ χρησμούς εἴωθέ τινας ἐκφέρειν ὁ γὰρ θεός, ικ λατρεύει,

'καὶ κωφοῦ ξυνίησι καὶ οὐ λαλέοντος ἀκούει.' 10
τὸν δὲ βουλόμενον ἐμμελῶς ἀποκοίνασθαι δεῖ τὴν
διάνοιαν ἀναμεῖναι καὶ τὴν προαίρεσιν ἀκριβῶς καταΕ μαθεῖν τοῦ πυνθανομένου, μὴ γένηται τὸ κατὰ τὴν
παροιμίαν

'ἄμας ἀπήτουν, οἱ δ' ἀπηρνοῦντο σκάφας.' 15 ἄλλως δὲ τὸ λάβρον τοῦτο καὶ πρὸς τοὺς λόγους ὀξύπεινον ἀνακρουστέον, ἵνα μὴ δοκῆ καθάπερ ὁεῦμα τῆ γλώττη πάλαι προσιστάμενον ἀσμένως ὑπὸ τῆς ἐρωτήσεως ἐξερᾶσθαι. καὶ γὰρ ὁ Σωκράτης οὕτως ἐκόλουε τὴν δίψαν, οὐκ ἐφιεὶς ἑαυτῷ πιεῖν μετὰ γυ- 20 μνάσιον, εἰ μὴ τὸν πρῶτον ἐκχέοι κάδον ἀνιμήσας, ὅπως ἐθίζηται τὸν τοῦ λόγου καιρὸν ἀναμένειν τὸ ἄλογον.

518 21. "Εστι τοίνυν τρία γένη τῶν πρὸς τὰς ἐρωτήσεις ἀποκρίσεων, τὸ μὲν ἀναγκαΐον τὸ δὲ φιλάν- 25
θρωπον τὸ δὲ περισσόν. οἶον πυθομένου τινὸς εἰ

7 διδόντα R: διδόντας 10 λαξέοντος] φωνεῦντος Herodotus 1, 47 15 Kock. 3 p. 494 19 έξερᾶσθαι Emperius: έξορᾶσθαι

Σωκράτης ενδον, δ μεν άπροθύμως και ώσπερ άκων άποκρίνεται τό 'οὐκ ἔνδον' ἐὰν δὲ βούληται λακωνίζειν, καλ τό 'ένδον' ἀφελων αὐτὴν μόνην φθέγξεται την απόφασιν ως έκεινοι, Φιλίππου γράψαντος εί 5 δέχουται τη πόλει αὐτόν, είς χάρτην ΟΥ μέγα γράψαντες ἀπέστειλαν. δ δε φιλανθοωπότερον ἀποκρίνεται 'οὐκ ἔνδον ἀλλ' ἐπὶ ταῖς τραπέζαις' κὰν βούληται προσεπιμετρήσαι, 'ξένους τινάς έχει περιμένων.' δ δε περιττός και άδολέστης, αν γε δή Β 10 τύχη και του Κολοφώνιου άνεγνωκώς 'Αντίμαχου, 'οὐκ ἔνδον' φησίν 'άλλ' ἐπὶ ταῖς τραπέζαις, ξένους άναμένων Ίωνας, ύπεο ών αύτῷ γέγραφεν 'Αλκιβιάδης περί Μίλητον ών, και παρά Τισσαφέρνει διατρίβων, τῷ τοῦ μεγάλου σατράπη βασιλέως, δς 15 πάλαι μεν εβοήθει Λακεδαιμονίοις, νου δε προστίθεται δι' 'Αλκιβιάδην 'Αθηναίοις' δ γὰρ 'Αλκιβιάδης έπιθυμών κατελθείν είς την πατρίδα τον Τισσαφέρνην μετατίθησι.' καὶ ὅλως τὴν ὀγδόην Θουκυδίδου κατατεινάμενος έρει και κατακλύσει τον άνθρωπον, 20 έως φθάση καὶ Μίλητος έκπολεμωθείσα καὶ φυγα- C δευθείς τὸ δεύτερον 'Αλκιβιάδης. μάλιστα δη περί τοῦτο δεί την αδολεσχίαν συνέχειν ώσπερ είς ίχνος έμβιβάζοντα την έρώτησιν καλ ώς κέντρω καλ διαστήματι τη χοεία του πυνθανομένου περιγράφοντα την 25 ἀπόκρισιν. Καρνεάδην μεν γαρ ούπω μεγάλην έχοντα δόξαν, έν τῷ γυμνασίῷ διαλεγόμενον πέμψας δ γυμνασίαρχος έκέλευσεν ύφεζναι τὸ μέγεθος τῆς φωνης (ην γαρ μεγαλοφωνότατος) είπόντος δ' έκείνου 1 και ώσπες *: ώσπες και 27 τοῦ μεγέθους · R

'δός μοι μέτρον φωνῆς,' οὐ φαύλως ὑπέτυχε 'δί-D δωμι τὸν προσδιαλεγόμενον.' τῷ δ' ἀποκρινομένῷ μέτρον ἔστω ἡ τοῦ ἐρωτῶντος βούλησις.

22. Καὶ μὴν ὥσπερ ὁ Σωκράτης ἐκέλευε φυλάττεσθαι τῶν σιτίων δσα μὴ πεινῶντας ἐσθίειν ἀνα- 5 πείθει και των πωμάτων δσα πίνειν μη διψώντας. ούτω χρη και των λόγων τον αδολέσχην, οίς ήδεται μάλιστα καὶ κέχρηται κατακόρως, τούτους φοβείσθαι καὶ πρὸς τούτους έπιρρέοντας άντιβαίνειν. οἶον οί στρατιωτικοί πολέμων είσι διηγηματικοί και τον 10 Νέστορα τοιούτον δ ποιητής είσάγει, τὰς αύτοῦ πολλάκις άριστείας καὶ πράξεις διηγούμενον. ἐπιεικῶς δε και τοις περι δίκας εύστοχήσασιν ή παρ' ήγεμόσι Ε καί βασιλεύσιν απροσδοκήτως εὐημερήσασιν ώσπερ νόσημά τι προσπίπτει καὶ παρακολουθεί τὸ μεμνη- 15 σθαι και διηγεϊσθαι πολλάκις, δυ τρόπου είσηλθου προσήχθησαν ήγωνίσαντο διελέχθησαν, έξήλεγξαν άντιδίκους τινάς ή κατηγόρους, έπηνέθησαν. πολλώ γάο έστιν ή χαρά της κωμικής έκείνης άγουπνίας λαλίστερον, ἀναρριπίζουσα πολλάκις έαυτὴν καὶ πρόσ- 20 φατον ποιούσα τοις διηγήμασιν. δθεν δλισθηφοί πρός τούς τοιούτους τῶν λόγων είσλυ ἐκ πάσης προφάσεως ού γάο μόνον

΄δπου τις άλγει, κειθι και την χειο' έχει,'
άλλα και το ήδόμενον έλκει την φωνην έφ' έαυτο 25
Γ και περιάγει την γλώτταν, έπερείδειν άει τη μνήμη

¹ δίδωμί σοι? 5 p. 521 f. 661 f.: άναπείθει έσθίειν 6 πωμάτων *: πομάτων 19 πωμικής έπείνης άγουπνίας] cf. Kock. 3 p. 48 25 ξίκει] cf. Kock. 3 p. 612 έαυτδ] malim αύτδ

βουλόμενον. οὕτω καὶ τοις ἐρωτικοις ἡ πλείστη διατριβὴ περὶ λόγους μνήμην τινὰ τῶν ἐρωμένων ἀναδιδόντας οῖ γε κὰν μὴ πρὸς ἀνθρώπους, πρὸς ἄψυχα περὶ αὐτῶν διαλέγονται

'δ φιλτάτη κλίνη'

xαl

'Βακχίς θεόν σ' ένόμισεν, εξδαιμον λύχνε' και των θεων μέγιστος έν ταύτη δοκείς.'

έστι μεν οὖν ἀτεχνῶς ἡ λευκή στάθμη πρὸς τοὺς 10 λόγους ὁ ἀδόλεσχος οὐ μὴν ἀλλ' ὁ μᾶλλον ἐτέρων 514 ἐτέροις προσπεπονθὰς ὀφείλει τούτους φυλάττεσθαι καὶ ἀνέχειν ἐαυτὸν ἀπὸ τούτων καὶ ἀνακρούειν, ὡς πορρωτάτω προάγειν καὶ ἀπομηκύνειν ἀεὶ δι' ἡδονὴν δυναμένων. τὸ δ' αὐτὸ τοῦτο καὶ πρὸς τοὺς λόγους 15 ἐκείνους πεπόνθασιν, ἐν οἶς κατ' ἐμπειρίαν ἢ ἔξιν τινὰ τῶν ἄλλων διαφέρειν νομίζουσι. φίλαυτος γὰρ ὧν καὶ φιλόδοξος ὁ τοιοῦτος

'νέμει τὸ πλεΐστον ήμέρας τούτφ μέρος, . ἴν' αὐτὸς αὐτοῦ τυγχάνει κράτιστος ὧν,'

20 εν Ιστορίαις δ άναγνωστικός, εν τεχνολογίαις δ γραμματικός, εν διηγήμασι ξενικοῖς δ πολλὴν χώραν έπε- Β ληλυθώς καὶ πεπλανημένος. ὅστε καὶ ταῦτα δεῖ φυλάττεσθαι δελεαζομένη γὰρ ὑπ' αὐτῶν ἡ ἀδολεσχία καθάπερ ζῷον ἐπὶ νομὰς συνήθεις πρόεισι.
25 θαυμαστὸς δ' ὁ Κῦρος, ὅτι καὶ τὰς ἁμίλλας ἐποιεῖτο

5 Kock. 3 p. 438 7 εὔδαιμον idem: εὐδαῖμον 8 ἐν *: εἰ. cf Soph. Ai. 1136. Antig. 925. OC 1214. Eur. Hipp. 1320. Kock. 2 p. 242 10 ἀλλ ὁ R: ἀλλὰ 18 Nauck. p. 413 25 Κῦρος] Xen. Cyrop. 1, 4, 4

πρὸς τοὺς ἥλικας, οὐκ ἐν οἶς κρείττων ἀλλ' ἐν οἶς ἀπειρότερος ἡν ἐκείνων, εἰς ταῦτα προκαλούμενος ἴνα μήτε λυπῆ παρευδοκιμῶν καὶ μανθάνων ἀφελῆται. ὁ δ' ἀδολέσχης τοὐναντίον, ἀν μέν τις ἐμπέση λόγος, ἐξ οὖ μαθεῖν τι δύναται καὶ πυθέσθαι 5 ° τῶν ἀγνοουμένων, τοῦτον ἔξωθεῖ καὶ ἐκκρούει, μισθὸν οῦτω δοῦναι βραχὸν τῷ σιωπῆσαι μὴ δυνάμενος εἰς δὲ τὰς ἑωλους καὶ πολυπατήτους κύκλῷ περιιὼν εἰσελαύνει ραψφδίας τὸν λόγον ὡς τῶν παρ' ἡμῖν τις κατὰ τύχην ἀνεγνωκὼς δύο τῶν Ἐφό-10 ρου βιβλίων ἢ τρία, πάντας ἀνθρώπους κατέτριβε καὶ πᾶν ἀνάστατον ἐποίει συμπόσιον, ἀεὶ τὴν ἐν Λεύκτροις μάχην καὶ τὰ συνεχῆ διηγούμενος. ὅθεν Ἐπαμεινώνδας παρωνύμιον ἔσχεν.

23. Οὐ μὴν ἀλλὰ τοῦτό γε τῶν κακῶν ἐλάχιστόν 15 ἐστι, καὶ δεἴ παρατρέπειν εἰς ταῦτα τὴν ἀδολεσχίαν.

D ἡττον γὰρ ἀηδὲς ἔσται τὸ λάλον ἐν τῷ φιλολόγφ πλεονάζον. ἐθιστέον δὲ καὶ γράφειν τι τοὺς τοιούτους καὶ διαλέγεσθαι κατ' ἰδίαν. ὁ μὲν γὰρ Στωικὸς 'Αντίπατρος, ὡς ἔοικε, μὴ δυνάμενος μηδὲ βουλό- κο μενος ὁμόσε χωρείν τῷ Καρνεάδη μετὰ πολλοῦ ὁεύματος εἰς τὴν Στοὰν φερομένῳ, γράφων δὲ καὶ πληρῶν τὰ βιβλία τῶν πρὸς αὐτὸν ἀντιλογιῶν 'καλαμοβόας' ἐπεκλήθη· τὸν δ' ἀδολέσχην ἴσως ἄν ἡ πρὸς τὸ γράφειν σκιαμαχία καὶ ἡ βοὴ τοῦ πλήθους 25 ἀπερύκουσα καθ' ἡμέραν ἐλαφρότερον παρασκευάσειε τοῖς συνοῦσιν, ῶσπερ οἱ κύνες εἰς λίθους καὶ ξύλα Ε τὸν θυμὸν ἀφέντες ἡττόν εἰσι χαλεποὶ τοῖς ἀνθρώ-

ποις. άρμόσει δ' αὐτοῖς σφόδρα καὶ τὸ μετὰ κρειττόνων αεί και πρεσβυτέρων δμιλείν αισχυνόμενοι γάρ αὐτῶν τὴν δόξαν ἐν ἔθει γενήσονται τοῦ σιωπαν. τούτοις δ' άελ δεί καταμεμίζθαι καλ συμπεπλέ-5 χθαι τοῖς έθισμοῖς τὴν προσοχὴν έχείνην χαὶ τὸν έπιλογισμόν, δταν τι μέλλωμεν λαλείν καὶ τὰ δήματα τῷ στόματι προστρέχη, 'τίς οὖτος ὁ λόγος ὁ ἐφεστὰς καὶ καταβιαζόμενος; ἐπὶ τί δ' ἡ γλῶσσ' ἀσπαίρει; τί δ' είπόντι περιγίγνεται καλὸν ἢ τί σιωπήσαντι δυσ-10 χερές; ' οὐ γὰρ ὡς βάρος τι δεί πιέζοντ' ἀποθέσθαι τον λόγον, έπει παραμένει γε και δηθείς δμοίως Γ άλλ' ή δι' αύτους ἄνθρωποι δεόμενοί τινος λαλοῦσιν ή τούς ακούοντας ώφελοῦντες ή χάριν τινά παρασκευάζοντες άλλήλοις ώσπερ άλσι τοις λόγοις 15 έφηδύνουσι την διατριβήν καλ την πράξιν, έν ή τυγγάνουσιν όντες. εί δε μήτε τῷ λέγοντι χρήσιμον μήτ' αναγκαΐον τοῖς ακούουσι τὸ λεγόμενον ήδονή τε καλ χάρις οὐ πρόσεστι, διὰ τί λέγεται; τὸ γὰρ μάτην καὶ διακενής ούχ ήττον έν τοις λόγοις ή τοις 20 ξογοις έστιν. έπὶ πᾶσι δὲ καὶ παρὰ ταῦτα πάντα δεί πρόχειρον έχειν καὶ μνημονεύειν το Σιμωνίδειον δτι λαλήσας μεν πολλάκις μετενόησε, σιωπήσας δ' 515 οὐδέποτε καὶ τὴν ἄσκησιν, ὅτι πάντων ἐπικρατεῖ και ισγυρόν έστιν. ὅπου και λυγμόν και βῆχ' ἄν-25 θρωποι τῷ προσέχειν ἀποβιαζόμενοι, μετὰ πόνου καὶ άλγηδόνος έξεκρούσαντο. σιγή δ' οὐ μόνον άδιψον, ως φησιν Ίπποκράτης, άλλα και άλυπον και άνώ-ຄົນນຸດນ.

10 πιέζον R 16 μήτε R: οθτε 27 cf. p. 90 d

ΠΕΡΙ ΠΟΛΥΠΡΑΓΜΟΣΥΝΕΣ.

"Απνουν ή σκοτεινήν ή δυσχείμερον οίκίαν ή νοσώδη φυγείν μεν ίσως ἄριστον αν δε φιλοχωρή τις ύπὸ συνηθείας, έστι καὶ φῶτα μεταθέντα καὶ κλίμακα μεταβαλόντα καὶ θύρας τινάς άνοίξαντα τὰς δε κλείσαντα, λαμπροτέραν εύπνουστέραν ύγιεινο- 5 Ο τέραν έργάσασθαι. και πόλεις τινές ούτω μεταθέντες ώφέλησαν. ώσπες την έμην πατρίδα πρός ζέφυρον άνεμον κεκλιμένην, καὶ τὸν ήλιον ἐφείδοντα δείλης άπὸ τοῦ Παρνασοῦ δεχομένην ἐπὶ τὰς ἀνατολὰς τραπηναι λέγουσιν ύπὸ τοῦ Χαίρωνος. ὁ δὲ φυσικὸς 10 Έμπεδοκλής δρους τινά διασφάγα βαρύν και νοσώδη κατά των πεδίων του νότον έμπνέουσαν έμφράξας, λοιμον έδοξεν έκκλεϊσαι της χώρας. έπεὶ τοίνυν έστι τινα πάθη νοσώδη καὶ βλαβερὰ καὶ χειμώνα παρέγοντα τη ψυγή και σκότος, άριστον μεν έξω- 15 θεῖν ταῦτα καὶ καταλύειν εἰς ἔδαφος, αἰθρίαν καὶ D φως και πνεύμα καθαρον διδόντας έαυτοίς· εί δε μή, μεταλαμβάνειν γε καὶ μεθαρμόττειν άμωσγέπως περιάγοντας ή στρέφοντας. οίον εύθυς ή πολυπραγμοσύνη φιλομάθειά τίς έστιν άλλοτρίων κα- 20 κών, ούτε φθόνου δοκούσα καθαρεύειν νόσος ούτε κακοηθείας.

12 έκπνέουσαν R 18 άμωσγέπως R: ἄλλως γέ πως

'τί τάλλότοιον, ἄνθοωπε βασκανώτατε,
κακὸν όξυδορκεῖς τὸ δ' ἴδιον παραβλέπεις;'
μετάθες ἔξωθεν καὶ μετάστρεψον εἴσω τὴν πολυπραγμοσύνην εἰ χαίρεις κακῶν μεταχειρίζόμενος
δίστορίαν, ἔχεις οἴκοι πολλὴν διατριβήν'

' όσσον ύδως κατ' 'Αλιζόνος ή δρυός άμφι πέτηλα,' τοσούτον πλήθος εύρήσεις άμαρτημάτων έν τῷ βίφ καλ παθών έν τη ψυχή καλ παροραμάτων έν τοις καθήκουσιν. ὡς γὰρ ὁ Ξενοφῶν λέγει τοῖς οίκονο- Ε 10 μικοίς ίδιον είναι των άμφι θυσίαν σκευών, ίδιον τῶν ἀμφὶ δεῖπνα τόπον, ἀλλαχοῦ κεῖσθαι τὰ γεωργικά, χωρίς τὰ πρός πόλεμον ούτω σοι τὰ μέν έστιν άπὸ φθόνου κακά κείμενα τὰ δ' ἀπὸ ζηλοτυπίας τὰ δ' από δειλίας τα δ' από μικοολογίας ταῦτ' ἔπελθε, 15 ταῦτ' ἀναθεώρησον· τὰς είς γειτόνων θυρίδας καὶ τας παρόδους της πολυπραγμοσύνης έμφραξον, έτέ- Ε ρας δ' ἄνοιξον είς την ἀνδρωνζτιν την σεαυτοῦ φερούσας, είς την γυναικωνίτιν, είς τας των θεραπόντων διαίτας ένταῦθ' έχει διατριβάς οὐκ άχρή-20 στους οὐδὲ κακοήθεις άλλ' ἀφελίμους καὶ σωτηρίους τὸ φιλοπευθές τοῦτο καὶ φιλόπραγμον, έκάστου πρὸς έαυτον λέγοντος

'πῆ παφέβην; τί δ' ἔφεξα; τί μοι δέον οὐκ έτελέσθη;'

2. Νῦν δ' ὥσπερ ἐν τῷ μύθῷ τὴν Λάμιαν λέ-

25

¹ Kock. 8 p. 476 6 versus ignoti poetae δσσος ύδως καθ' άλὸς στόνος ἢ δς. άμφὶ πέτ. Madvigius 7 ἐν τῷ σῷ βίῷ R 9 Ξενοφῶν] Oecon. c. 8 28 παςέβην] τςαπόμην mei codd. cf. p. 168 b

γουσιν οίκοι μεν εύδειν τυφλήν, έν άγγείφ τινί 516 τους δωθαλμούς έγουσαν αποκειμένους, έξω δε προίοῦσαν ἐπιτίθεσθαι καὶ βλέπειν οὕτως ἡμῶν ἕκαστος έξω καλ πρός ετέρους τη κακονοία την περιεργίαν ώσπερ δφθαλμον έντίθησι· τοις δ' έαυτών άμαρτή- 5 μασι καὶ κακοῖς πολλάκις περιπταίομεν ὑπ' ἀγνοίας, όψιν έπ' αὐτὰ καὶ φῶς οὐ ποριζόμενοι. διὸ καὶ τοίς έχθροις ἀφελιμώτερός έστιν δ πολυπράγμων τὰ γὰρ έκείνων έλέγχει καλ προφέρεται καλ δείκνυσιν αὐτοζς ὰ δεί φυλάξασθαι καὶ διορθώσαι, τῶν δ' οἴκοι τὰ 10 πλείστα παρορά διά την περί τά έξω πτόησιν. δ μέν γὰρ 'Οδυσσεύς οὐδὲ τῆ μητρὶ διαλεχθήναι πρότερον Β ύπέμεινεν ἢ πυθέσθαι παρὰ τοῦ μάντεως, ὧν ἕνεκ' ήλθεν είς "Αιδου" πυθόμενος δε τοῦτο πρός τε ταύτην έτρεψεν αύτόν, καὶ τὰς ἄλλας γυναϊκας ἀνέκρινε, 15 τίς ή Τυρώ καὶ τίς ή καλή Χλωρίς καὶ διὰ τί Έπικάστη ἀπέθανεν

'άψαμένη βρόχον αίπὺν ἀφ' ὑψηλοτο μελάθρου'.

ἡμετς δὲ τὰ καθ' αὑτοὺς ἐν πολλῆ ὁᾳθυμία καὶ ἀγνοία θέμενοι καὶ ἀμελήσαντες ἐτέρους γενεαλο- νο γοῦμεν, ὅτι τοῦ γείτονος ὁ πάππος ἡν Σύρος, Θρᾶττα δ' ἡ τήθη' ὁ δείνα δ' ὀφείλει τάλαντα τρία καὶ τοὺς τόκους οὐκ ἀπέδωκεν. ἐξετάζομεν δὲ καὶ τὰ τοιαῦτα, πόθεν ἡ γυνὴ τοῦ δείνος ἐπανήρχετο, τί δ' ὁ δείνα C καὶ ὁ δείνα καθ' ἑαυτοὺς ἐν τῆ γωνία διελέγοντο. κ Σωκράτης δὲ περιήει διαπορῶν, τί Πυθαγόρας λέ-

¹ εὐδειν X: ἄδειν 12 Όδυσσεὺς | Hom. 188. 158 sqq. 235. 281 16 Χλωρίς | Χλώριν vocat Homerus 18 Hom. 1278 25 καθ' ἀὐτοὺς?

γων επειθε· καὶ 'Αρίστιππος 'Ολυμπίασιν 'Ισχομάχφ συμβαλών ἠφώτα τί Σωκράτης διαλεγόμενος ούτω τους 'Αθηναίους διατίθησι· καὶ μίκρ' ἄττα τῶν λόγων αὐτοῦ σπέρματα καὶ δείγματα λαβών ούτως εἰμπαθῶς ἔσχεν, ὥστε τῷ σώματι συμπεσεῖν καὶ γενέσθαι παυτάπασιν ὡχρὸς καὶ ἰσχνός· ἄχρι οὖ πλεύσας 'Αθήναζε διψῶν καὶ διακεκαυμένος ἠρύσατο τῆς πηγῆς, καὶ τὸν ἄνδρα καὶ τοὺς λόγους αὐτοῦ καὶ τὴν φιλοσοφίαν ἰστόρησεν, ἦς ἦν τέλος ἐπιγνῶναι τὰ ἐαυτοῦ κακὰ καὶ ἀπαλλανῆναι.

- 3. 'Αλλ' ἔνιοι τὸν ίδιον βίον ὡς ἀτερπέστατον D θέαμα προσιδεῖν οὐχ ὑπομένουσιν οὐδ' ἀνακλάσαι τὸν λογισμὸν ὡς φῶς ἐφ' ἐαυτοὺς καὶ περιαγαγεῖν, ἀλλ' ἡ ψυχὴ γέμουσα κακῶν παντοδαπῶν καὶ φρίτ15 τουσα καὶ φοβουμένη τὰ ἔνδον ἐκπηδἄ θύραζε καὶ πλανᾶται περὶ τἀλλότρια, βόσκουσα καὶ πιαίνουσα τὸ κακόηθες. ὡς γὰρ ὅρνις ἐν οἰκία πολλάκις τροφῆς πολλῆς παρακειμένης, εἰς γωνίαν καταδῦσα σκαλεύει
- * ΄ ἔνθα γέ που διαφαίνεθ' ἄτ' ἐν κοπρίη μία κριθή' παραπλησίως οι πολυπράγμονες, ὑπερβάντες τοὺς ἐν μέσφ λόγους καὶ ἱστορίας καὶ ἃ μηδεὶς κωλύει πυνθάνεσθαι μηδ' ἄχθεται πυνθάνομένοις, τὰ κρυπτό- Ε μενα καὶ λανθάνοντα κακὰ πάσης οἰκίας ἐκλέγουσι.
 * καίτοι γε τὸ τοῦ Αἰγυπτίου χάριεν πρὸς τὸν ἐρωτῶντα τι φέρει συγκεκαλυμμένον, 'διὰ τοῦτο συγ-

¹⁷ οἰνία] οἰνίσιω Valckenarius πολλάνις τροφής πολλής *: πολλάνις τροφής aut τροφής πολλής 20 versum Callimacho tribuit Schneiderus ποπρίη idem: ποπρία

κεκάλυπται.' καὶ σὸ δὴ τί πολυποαγμονείς τὸ ἀπο-338 κουπτόμενου; εί μή τι κακου ήν, ούκ αν απεκ**ού**πτετο. καίτοι μη κόψαντά γε θύραν είς οἰκίαν άλλοτοίαν οὐ νομίζεται παρελθεΐν άλλὰ νῦν μέν είσι θυρωροί, πάλαι δε βόπτρα προυόμενα πρός τατς 5 θύραις αίσθησιν παρείχεν, ΐνα μη την οίκοδέσποιναν έν μέσφ καταλάβη δ άλλότοιος ή την παρθένον F η πολαζόμενου οίκετην η πεποαγυίας τας θεφαπαινίδας· δ δὲ πολυποάγμων ἐπ' αὐτὰ ταῦτα πα**ο**αδύεται, σώφρονος μεν οίκίας και καθεστώσης οὐδ' 10 αν παρακαλή τις ήδέως γιγνόμενος θεατής. ων δ' ένεκα κλείς και μοχλός και αύλειος, ταυτ' άνακαλύπτων και φέρων είς το μέσον έτέροις. καίτοι και 'των ανέμων μαλιστα δυσχεραίνομεν' ώς 'Αρίστων φησίν 'δσοι τὰς περιβολὰς ἀναστέλλουσιν ἡμῶν' ὁ 15 δὲ πολυπράγμων οὐ τὰ ίμάτια τῶν πέλας οὐδὲ τοὺς χιτώνας, άλλὰ τοὺς τοίχους ἀπαμφιέννυσι, τὰς θύρας άναπετάννυσι, καὶ 'διὰ παρθενικῆς ἀπαλόχοοος' ὡς 517 πνεύμα διαδύεται και διέρπει, βακχεία και χορούς καὶ παννυχίδας έξετάζων καὶ συκοφαντών. (4) καὶ » καθάπεο τοῦ κωμφδουμένου Κλέωνος

'τὰ χείο' ἐν Αἰτωλοίς, ὁ νοῦς δ' ἐν Κλωπιδών.'
οῦτω τοῦ πολυπράγμονος ὁ νοῦς ἄμ' ἐν πλουσίων
οἴκοις ἐστὶν ἐν δωματίοις πενήτων ἐν αὐλαίς βασιλέων ἐν θαλάμοις νεογάμων πάντα πράγματα ζητεί, ες
τὰ ξένων τὰ ἡγεμόνων. οὐδ' ἀκινδύνως ταῦτα ζη-

¹⁸ Hes. OD 519 22 Arist. Equ. 79 νοῦς δ' idem: δὲ νοῦς 25 πάντα] παντοῖα R

των άλλ' οξον, εί τις άκονίτου γεύοιτο πολυπραγμονῶν τὴν ποιότητα, φθάσει τῆς αἰσθήσεως προανελών Β τον προαισθανόμενον ουτως οι τὰ τῶν μειζόνων κακά ζητοῦντες προαναλίσκουσι τῆς γνώσεως έαυ-5 τούς. καὶ γὰο οί τοῦ ἡλίου τὴν ἄφθονόν γε ταύτην καλ κατακεγυμένην απασιν άκτινα παρορώντες, αὐτὸν δε του κύκλου αναιδώς καταβλέπειν καλ διαστέλλειν τὸ φῶς είσω βιαζόμενοι καὶ τολμῶντες, ἀποτυφλοῦνται. διὸ καλώς Φιλιππίδης δ κωμφδιοποιός, είπόντος 10 αὐτῷ ποτε Λυσιμάχου τοῦ βασιλέως 'τίνος σοι τῶν έμῶν μεταδῶ;' 'μόνον' εἶπεν 'ὧ βασιλεῦ, μὴ τῶν άποροήτων.' τὰ γὰρ ήδιστα καὶ κάλλιστα τῶν βασιλέων έξω πρόκειται, τὰ δεΐπνα, οί πλοῦτοι, αί πανηγύρεις, αί γάριτες εί δέ τι ἀπόρρητον ἔστι, μή 15 προσέλθης μηδε κινήσης. οὐ κρύπτεται χαρά βασι- C λέως εὐτυχοῦντος οὐδὲ γέλως παίζοντος οὐδὲ φιλανθρωπίας παρασκευή καὶ χάριτος φοβερόν έστι τὸ κρυπτόμενον, σκυθρωπον άγελαστον δυσπρόσιτον. δργής τινος ύπούλου θησαυρός ή τιμωρίας βαρυ-20 θύμου σκέψις ἢ ζηλοτυπία γυναικὸς ἢ πρὸς υίὸν ύποψία τις ἢ πρὸς φίλον ἀπιστία. φεῦγε τὸ μελαΐνον τοῦτο καλ συνιστάμενον νέφος οὐ λήσεταί σε βροντήσαν οὐδ' ἀστράψαν, ὅταν ἐκραγή τὸ νῦν χουπτόμενον.

5. Τίς οὖν ή φυγή; περισπασμός, ὡς εἰρηται, καὶ μεθολκὴ τῆς πολυπραγμοσύνης μάλιστα μὲν ἐπὶ τὰ βελτίω καὶ τὰ ἡδίω τρέψαντι τὴν ψυχήν. τὰ ἐν οὐ- D

1 γεύοιτο] additamentum librarii vid. 3 malim τό προαισθανόμενον (Ε) 26 μεν] opponitur άλλ' εί δεῖ κε p. 340, 21

κεκάλυπται.' καὶ σὸ δὴ τί πολυπραγμονείς τὸ ἀποκουπτόμενον; εί μή τι κακόν ήν, ούκ αν απεκούπτετο. καίτοι μη κόψαντά γε θύραν είς οίκίαν άλλοτρίαν οὐ νομίζεται παρελθείν άλλά νῦν μέν είσὶ θυρωροί, πάλαι δὲ φόπτρα προυόμενα πρὸς ταζς 5 θύραις αϊσθησιν παρείζεν, ίνα μή την οίκοδέσποιναν έν μέσφ καταλάβη δ άλλότριος ή την παρθένον F η πολαζόμενον οίκετην η κεκραγυίας τας θεραπαινίδας δ δε πολυπράγμων έπ' αὐτὰ ταῦτα παραδύεται, σώφρονος μέν οίκίας καλ καθεστώσης οὐδ' 10 αν παρακαλή τις ήδέως γιγνόμενος θεατής ων δ' ένεκα κλείς καὶ μοχλός καὶ αὔλειος, ταῦτ' ἀνακαλύπτων και φέρων είς το μέσον έτέροις. καίτοι και 'τῶν ἀνέμων μάλιστα δυσχεραίνομεν' ὡς 'Αρίστων φησίν 'δσοι τὰς περιβολὰς ἀναστέλλουσιν ἡμῶν.' δ 15 δὲ πολυπράγμων οὐ τὰ ίμάτια τῶν πέλας οὐδὲ τοὺς γιτωνας, άλλα τους τοίγους απαμφιέννυσι, τας θύρας άναπετάννυσι, καὶ 'διὰ παρθενικής ἀπαλόχροος' ὡς 517 πνεύμα διαδύεται καὶ διέρπει, βακχεΐα καὶ χορούς και παννυχίδας έξετάζων και συκοφαντών. (4) και κ καθάπες τοῦ κωμφδουμένου Κλέωνος

'τὰ χείο' ἐν Αἰτωλοίς, ὁ νοῦς δ' ἐν Κλωπιδών·' οὕτω τοῦ πολυπράγμονος ὁ νοῦς ἄμ' ἐν πλουσίων οἴκοις ἐστὶν ἐν δωματίοις πενήτων ἐν αὐλαῖς βασιλέων ἐν θαλάμοις νεογάμων πάντα πράγματα ζητεί, 25 τὰ ξένων τὰ ἡγεμόνων· οὐδ' ἀκινδύνως ταῦτα ζη-

¹⁸ Hes. OD 519 22 Arist. Equ. 79 νοῦς δ' idem: δὲ νοῦς 25 πάντα] παντοῖα R

των άλλ' οίον, εί τις ακονίτου γεύοιτο πολυπραγμονῶν τὴν ποιότητα, φθάσει τῆς αἰσθήσεως προανελὼν Β τον προαισθανόμενον ούτως οί τὰ τῶν μειζόνων κακά ζητοῦντες προαναλίσκουσι της γνώσεως έαυ-5 τούς. καὶ γὰρ οί τοῦ ἡλίου τὴν ἄφθονόν γε ταύτην καλ κατακεχυμένην απασιν άκτινα παρορώντες, αὐτὸν δε του κύκλου αναιδώς καταβλέπειν καλ διαστέλλειν τὸ φῶς είσω βιαζόμενοι καὶ τολμῶντες, ἀποτυφλοῦνται. διὸ καλῶς Φιλιππίδης δ κωμφδιοποιός, είπόντος 10 αὐτῷ ποτε Αυσιμάχου τοῦ βασιλέως 'τίνος σοι τῶν έμῶν μεταδῶ;' 'μόνον' εἶπεν 'ὧ βασιλεῦ, μὴ τῶν άπορρήτων.' τὰ γὰρ ήδιστα καὶ κάλλιστα τῶν βασιλέων έξω πρόχειται, τὰ δεΐπνα, οί πλοῦτοι, αί πανηγύρεις, αί γάριτες εί δέ τι ἀπόρρητον ἔστι, μή 15 προσέλθης μηδε κινήσης. ού κρύπτεται χαρά βασι- C λέως εὐτυγοῦντος οὐδὲ γέλως παίζοντος οὐδὲ φιλανθρωπίας παρασκευή και γάριτος φοβερόν έστι τὸ κρυπτόμενον, σκυθρωπον άγέλαστον δυσπρόσιτον, όργης τινος ύπούλου θησαυρός ή τιμωρίας βαρυ-20 θύμου σκέψις ή ζηλοτυπία γυναικός ή πρός υίὸν ύποψία τις ἢ πρὸς φίλον ἀπιστία. φεῦγε τὸ μελαῖνον τοῦτο καλ συνιστάμενον νέφος οὐ λήσεταί σε βροντήσαν οὐδ' ἀστράψαν, ὅταν ἐκραγή τὸ νῦν χρυπτόμενον.

25 5. Τίς οὖν ή φυγή; περισπασμός, ὡς εἰρηται, καὶ μεθολκὴ τῆς πολυπραγμοσύνης μάλιστα μὲν ἐπὶ τὰ βελτίω καὶ τὰ ἡδίω τρέψαντι τὴν ψυχήν. τὰ ἐν οὐ- D

1 γεύοιτο] additamentum librarii vid. 3 malim τό προαισθανόμενον (Ε) 26 μεν] opponitur άλλ' εί δεῖ κέ p. 340, 21 ρανφ πολυπραγμόνει τὰ ἐν γἢ τὰ ἐν ἀέρι τὰ ἐν
δαλάττη. μικρῶν πέφυκας ἢ μεγάλων φιλοθεάμων
εἰ μεγάλων, ἢλιον πολυπραγμόνει ποῦ κάτεισι καὶ
πόθεν ἄνεισι ζήτει τὰς ἐν σελήνη καθάπερ ἐν ἀνθρώπφ μεταβολάς, ποῦ τοσοῦτον κατανάλωσε φῶς 5
πόθεν αὐθις ἐκτήσατο, πῶς

΄ έξ άδήλου πρώτου έρχεται νέα πρόσωπα καλλύνουσα καλ πληρουμένη χώταν περ αὐτῆς εὐπρεπεστάτη φανῆ, πάλιν διαρρεί κάπὶ μηδὲν ἔρχεται.'

και ταῦτ' ἀπόροητ' ἐστι φύσεως, ἀλλ' οὐκ ἄχθεται Ε τοῖς ἐλέγχουσιν. ἀλλὰ τῶν μεγάλων ἀπέγνωκας; πολυπραγμόνει τὰ μικρότερα, πῶς τῶν φυτῶν τὰ μὲν ἀεὶ τέθηλε καὶ χλοάζει καὶ ἀγάλλεται παντὶ καιρῷ τὸν ἑαυτῶν ἐπιδεικνύμενα πλοῦτον, τὰ δὲ νῦν 15 μέν ἐστιν δμοια τούτοις, νῦν δ' ῶσπερ ἀνοικονόμητος ἄνθρωπος ἐκχέαντ' ἀθρόως τὴν περιουσίαν γυμνὰ καὶ πτωχὰ καταλείπεται διὰ τί δὲ τὰ μὲν προμήκεις τὰ δὲ γωνιώδεις τὰ δὲ στρογγύλους καὶ περιφερείς ἐκδίδωσι καρπούς. ἴσως δὲ ταῦτ' οὐ πολυπραγμονή- ω σεις, ὅτι τούτοις οὐδὲν κακὸν ἔστιν. ἀλλ' εἰ δεί Ε πάντως τὸ περίεργον ἐν φαύλοις τισίν ῶσπερ ἐρπετὸν ἐν θανασίμοις ὕλαις ἀεὶ νέμεσθαι καὶ διατρίβειν, ἐπὶ τὰς ἱστορίας ἀγάγωμεν αὐτὸ καὶ παραβάλωμεν ἀφθονίαν κακῶν καὶ περιουσίαν ἐνταῦθα γὰρ ἔνεισι ες

'πεσήματ' ἀνδρῶν κἀπολακτισμοὶ βίων'

2 μικοῶν] malim ἢ μικοῶν 3 ποῦ] ποῖ? 7 Nauck. p. 315 26 Aesch. Suppl. 937 πεσήματ' — κάπολακτισμολ Duebnerus: πεσήματα — καλ ἀπολακτισμολ βίου Aeschylus φθοραί γυναικών, έπιθέσεις οίκετών, διαβολαί φίλων, παρασκευαί φαρμάκων, φθόνοι, ζηλοτυπίαι, ναυάγι' οίκων, έκπτώσεις ήγεμονιών έμπίπλασο καί τέρπε σαυτόν, ένηδε λυπών.

5 6. 'Αλλ' ἔοικεν ἡ πολυπραγμοσύνη μὴ χαίρειν έωλοις κακοῖς ἀλλὰ θερμοῖς καὶ προσφάτοις καὶ καινὰς τραγφόίας ἡδέως θεᾶσθαι, τοῖς δὲ κωμικοῖς 518 καὶ ἱλαρωτέροις πράγμασιν οὐ μάλα προθύμως όμιλειν. διὸ γάμον μέν τινος ἢ θυσίαν ἢ προπομπὴν 10 διεξιόντος ἀμελὴς ὁ πολυπράγμων καὶ ὁάθυμος ἀκροατής ἐστι, καὶ προακηκοέναι τὰ πλεῖστά φησι καὶ κελεύει ταῦτα συντέμνειν καὶ παρέρχεσθαι τὸν διηγούμενον ἀν δ' ἢ φθοράν τις παρθένου παρακαθήμενος ἢ μοιχείαν γυναικὸς ἢ δίκης παρασκευὴν 15 ἢ στάσιν ἀδελφῶν διηγῆται, οὕτε νυστάζει οὕτ' ἀσχολεῖται,

'άλλα τε δίζηται έπέων παρά τ' ούατα βάλλει.' και τό

΄ οίμοι, τὸ κακὸν τῆς εὐτυχίας ὁς μᾶλλον ἐς οὖς φέρεται θνητῶν' ἐπὶ τῶν πολυποκυμίνων ἐπολοι ἐλοθῷ

έπι των πολυπραγμόνων έστιν άληθως είρημένον. Β ώς γαρ αι σικύαι το χείριστον έκ τῆς σαρκός είκουσιν, ούτω τὰ των πολυπραγμόνων ὧτα τοὺς φαυλοτάτους λόγους ἐπισπᾶται· μᾶλλον δ', ώσπερ αι πό25 λεις ἔχουσί τινας πύλας ἀποφράδας και σκυθρωπάς,
δι' ὧν ἐξάγουσι τοὺς θανατουμένους και τὰ λύματα

² νανάγι' οἴκων distinxit Duebnerus 17 τε] δε Schneiderus, qui versum Callimacho vindicat 19 Nauck. p. 913

καὶ τοὺς καθαρμοὺς ἐκβάλλουσιν, εὐαγὲς δ' οὐδὲν οὐδ' εερὸν εἴσεισι οὐδ' ἔξεισι δι' αὐτῶν· οὕτω καὶ τὰ τῶν πολυπραγμόνων ὧτα χρηστὸν οὐδὲν οὐδ' ἀστεῖον ἀλλ' οι φονικοὶ λόγοι διέρχονται καὶ τρίβουσιν, ἐκθύσιμα καὶ μιαρὰ διηγήματα παρακομίζοντες· 5

C 'άεl δ' ἀοιδῶν μοῦνος ἐν στέγαις έμαζς κωκυτὸς ἐμπέπτωκεν '

αύτη τοῖς πολυπράγμοσι μοῦσα καὶ σειρὴν μία, τοῦθ' ἤδιστον ἀκουσμάτων αὐτοῖς. ἔστι γὰρ ἡ πολυπρα10 νόντων οὐδεἰς δ' ἀγαθὸν ἀποκρύψει καὶ λανθα- 10
νόντων οὐδεἰς δ' ἀγαθὸν ἀποκρύπτει κεκτημένος,
δπου καὶ τὰ μὴ ὅντα προσποιοῦνται. κακῶν οὖν
ἱστορίας ὁ πολυπράγμων ὀρεγόμενος, ἐπιχαιρεκακίας
συνέχεται πάθει, φθόνου καὶ βασκανίας ἀδελφῷ.
φθόνος μὲν γάρ ἐστι λύπη ἐπ' ἀλλοτρίοις ἀγαθοῖς, 15
ἐπιχαιρεκακία δ' ἡδονὴ ἐπ' ἀλλοτρίοις κακοῖς · ἀμβρότερα δ' ἐκ πάθους ἀνημέρου καὶ θηριώδους γεγένηται, τῆς κακοηθείας.

7. Ούτω δ' έκάστω λυπηρόν έστιν ή των περλ αύτον κακών ἀνακάλυψις, ώστε πολλούς ἀποθανείν 20 αν πρότερον ή δείξαί τι των ἀπορρήτων νοσημάτων ἰατροίς. φέρε γὰρ Ἡρόφιλον ἡ Ἐρασίστρατον ἡ τὸν ᾿Ασκληπιὸν αὐτόν, ὅτ' ἡν ἄνθρωπος, ἔχοντα τὰ φάρμακα καὶ τὰ ὅργανα, κατ' οἰκίαν παριστάμενον ἀνακρίνειν, μή τις ἔχει σύριγγα περλ δακτύλιον ἡ γυνή 25 καρκίνον ἐν ὑστέρᾳ: καίτοι σωτήριόν ἐστι τῆς τέχνης ταύτης τὸ πολύπραγμον ἀλλὰ πᾶς ἄν τις, οἶμαι,

⁶ Nauck. p. 913

του τοιούτου απήλασευ, δτι την χρείαυ οὐ περιμένου ακλητος έπ' αλλοτρίων κακών έρχεται κατανόη- Ε σιν. οί δε πολυπράγμονες αὐτὰ ταῦτα καὶ τὰ τούτων έτι γείρονα ζητοῦσιν, οὐ θεραπεύοντες άλλὰ 5 μόνον ανακαλύπτοντες. δθεν μισούνται δικαίως. καλ γάρ τούς τελώνας βαρυνόμεθα καί δυσχεραίνομεν, ούχ δταν τὰ ἐμφανῆ τῶν είσαγομένων ἐκλέγωσιν, άλλ' δταν τὰ κεκρυμμένα ζητοῦντες ἐν άλλοτρίοις σκεύεσι καὶ φορτίοις άναστρέφωνται καίτοι τοῦτο 10 ποιείν δ νόμος δίδωσιν αὐτοίς, καὶ βλάπτονται μή ποιούντες. οί δε πολυπράγμονες ἀπολλύουσι καί F προξενται τὰ αύτῶν ἀσγολούμενοι περὶ τάλλότρια καί σπανίως μέν είς άγρον βαδίζουσι, το ήσυχον καί σιωπηρον της έρημίας ού φέροντες έαν δε καί 15 παραβάλωσι διὰ χρόνου, ταζς των γειτόνων άμπέλοις έμβλέπουσι μᾶλλον ἢ ταζς ίδίαις καὶ πυνθάνονται πόσοι βόες τοῦ γείτονος ἀποτεθνήκασιν ἢ πόσος οίνος όξίνης γέγονε ταχύ δε τούτων έμπλησθέντες αποτρέχουσιν. ὁ μέν γὰρ άληθινὸς έκετνος γεωργὸς 20 οὐδὲ τὸν αὐτομάτως ἐρχόμενον ἐκ πόλεως λόγον ήδέως προσδέχεται, λέγων

'εἶτά μοι σκάπτων έρεῖ,
- ἐφ' οἶς γεγόνασιν αἱ διαλύσεις ταῦτα γὰρ 519
πολυπραγμονῶν νῦν ὁ κατάρατος περιπατεῖ.'

25 8. Οί δε πολυπράγμονες ως εωλόν τι πραγμα καλ ψυχρον καλ άτράγωδον φεύγοντες την άγροι-

12 τάλλότοια *: τὰ άλλότοια 22 Kock. 3 p. 473 24 πολυπραγμονῶν νῦν Emperius: νῦν πολυπραγμονῶν

κίαν, είς τὸ δείγμα καὶ την άγοραν καὶ τοὺς λεμένας ώθοῦνται 'μή τι καινόν;' 'οὐ γὰρ ής πρωί κατ' άγοράν;' 'τί οὖν; ἐν ώραις τρισίν οἴει τὴν πόλιν μετακεκοσμήσθαι;' οὐ μὴν ἀλλ' ἂν μέν τις ἔχη τι τοιούτον είπειν, παταβάς ἀπὸ τοῦ ιππου δεξιωσάμενος 5 καλ καταφιλήσας έστηκεν άκροώμενος. έαν δ' άπαντήσας είπη τις ότι οὐδεν καινόν, ώσπερ άγθόμενος 'τι λέγεις;' φησιν 'οὐ γέγονας κατ' άγοράν; οὐ Β παφελήλυθας τὸ στρατήγιου; οὐδὲ τοις έξ Ίταλίας ήχουσιν έντετύχηκας;' διὸ καλῶς οί τῶν Λοκοῶν 10 άρχοντες, έπεί τις έξ ἀποδημίας προσιών ήρωτησε 'μή τι καινόν', έζημίωσαν αὐτόν. ὡς γὰρ οί μάγειροι φοράν εύχονται βοσκημάτων οί δ' άλιεζε ίχθύων, ούτως οί πολυπράγμονες εύχονται φοράν κακών καί πλήθος πραγμάτων καλ καινότητας καλ μεταβολάς, 15 ίν' ἀεί τι δηρεύειν καὶ κατακόπτειν έχωσιν. εὖ δὲ και ο των Θουρίων νομοθέτης. κωμφδείσθαι γάρ έκώλυσε τούς πολίτας πλήν μοιχούς και πολυποά-Ο γμονας. ἔοικε γάο ή τε μοιχεία πολυπραγμοσύνη τις άλλοτρίας ήδουής είναι καὶ ζήτησις καὶ έρευνα 20 τῶν φυλαττομένων καὶ λανθανόντων τοὺς πολλούς. ή τε πολυπραγμοσύνη παράλυσίς έστι και φθορά και άπογύμνωσις των άπορρήτων.

9. Τη μεν ούν πολυμαθεία την πολυλογίαν επεσθαι συμβαίνει διό καὶ Πυθαγόρας εταξε τοις νέοις 25
πενταέτιδα σιωπήν, έχεμυθίαν προσαγορεύσας. τῆ
δε περιεργία την κακολογίαν ἀνάγκη συνακολουθείν

⁶ καί] om. codd. mei 22 φθορά] φώρασις R. latere mihi vid. vox φώρα, quae Hesychio teste ἔρευνα est

α γαρ ήδέως ακούουσιν ήδέως λαλούσι, και α παρ' άλλων σπουδή συλλέγουσι πρός έτέρους μετά χαράς έκφέρουσιν. όθεν αὐτοίς μετά τῶν ἄλλων κακῶν τὸ D νόσημα καλ πρός την έπιθυμίαν έμποδών έστι πάν-5 τες γάρ αὐτούς φυλάττονται καὶ ἀποκρύπτονται, καὶ ούτε πράξαι τι πολυπράγμονος δρώντος ούτ' είπειν άκούοντος ήδέως έχουσιν άλλά καλ βουλάς άνατίθενται και σκέψεις πραγμάτων ύπερβάλλονται, μέχρι αν έκποδων ο τοιούτος γένηται καν ή λόγου τινός 10 απορρήτου παρόντος ή πράξεως σπουδαίας περαινομένης άνηο πολυπράγμων έπιφανή, καθάπερ όψον γαλής παραδραμούσης αξρουσιν έκ μέσου καλ άποκρύπτουσιν. ώστε πολλάκις τὰ τοῖς ἄλλοις όητὰ καὶ Ε θεατά τούτοις μόνοις άρρητα καὶ άθεατα γίγνεσθαι. 15 διὸ καὶ πίστεως άπάσης ξοημος δ πολυπράγμων έστίν ολκέταις γοῦν καλ ξένοις πιστεύομεν μαλλον έπιστολάς και γράμματα και σφραγίδας ή φίλοις και οίκείοις πολυπράγμοσιν. δ δε Βελλεροφόντης έκείνος οὐδε καθ' έπυτοῦ γράμματα κομίζων έλυσεν, 20 άλλ' ἀπέσχετο τῆς ἐπιστολῆς τοῦ βασιλέως ὡς τῆς νυναικός διά την αὐτην έγκράτειαν. ἀκρασίας γάρ τὸ πολυπραγμονεῖν ώς καὶ τὸ μοιχεύειν, καὶ πρὸς τη άκρασία δεινής άνοίας καλ άφροσύνης το γάρ τοσαύτας παρελθόντα κοινάς καλ δεδημοσιωμένας 25 γυναϊκας έπλ την κατάκλειστον ώθεισθαι καλ πολυ- F τελή, πολλάκις αν ούτω τύχη και άμορφον ούσαν, ύπερβολή μανίας και παραφροσύνης. ταὐτὸ δ' οί

¹⁸ Βελλεφοφόντης] cf. Hom. Z 155 sqq. 26 αν] δ' αν?

πολυπράγμονες ποιούσι πολλά και καλά θεάματα και άκούσματα και σχολάς και διατριβάς παρελθόντες, έπιστόλια διορύττουσιν άλλότρια και παραβάλλουσι γειτόνων τοίχοις τὰ ὧτα και συμψιθυρίζουσιν οἰκέταις και γυναίοις, πολλάκις μέν οὐδ' ἀκινδύνως ἀεὶ τδ' ἀδόξως.

10. Διὸ καὶ χρήσιμον ὡς ἔνι μάλιστα πρὸς τὴν 520 αποτροπήν τοῖς πολυπράγμοσιν ή τῶν προεγνωσμένων αναμνησις. αν γαρ, ώσπερ δ Σιμωνίδης έλεγε τὰς κιβωτούς ἀνοίγων διὰ χρόνου τὴν μὲν τῶν μι- 10 σθών αεί μεστήν την δε τών χαρίτων εύρίσκειν αεί κενήν, ούτως ἄν τις τῆς πολυπραγμοσύνης τὴν ἀποθήκην ἀνοίγη διὰ χρόνου καὶ κατασκέπτηται πολλών άχρήστων καὶ ματαίων καὶ άτερπῶν γέμουσαν, ἴσως ὰν αὐτῷ τὸ πρᾶγμα προσσταίη, φανὲν ἀηδὲς παντά- 15 πασι καὶ φλυαρῶδες. φέρε γάρ, εἴ τις ἐπιὼν τὰ συγγράμματα τῶν παλαιῶν ἐκλαμβάνοι τὰ κάκιστα τῶν έν αὐτοῖς, καὶ βιβλίον ἔχοι συντεταγμένον, οἶον Όμη-Β οικών στίγων άκεφάλων καλ τραγικών σολοικισμών καὶ τῶν ὑπ' ᾿Αργιλόχου πρὸς τὰς γυναϊκας ἀπρεπῶς 20 καλ ακολάστως είρημένων, έαυτον παραδειγματίζουτος άρ' οὐκ ἔστι τῆς τραγικῆς κατάρας ἄξιος,

'όλοιο θυητών έκλέγων τὰς συμφοράς;'
καὶ ἄνευ δὲ τῆς κατάρας ἀπρεπής καὶ ἀνωφελής δ
θησαυρὸς αὐτοῦ γέμων ἀλλοτρίων ἀμαρτημάτων 25
ὥσπερ ἡ πόλις, ἡν ἐκ τῶν κακίστων καὶ ἀναγωγο-

¹ πολλά] πολλά γὰο Stegmannus 7 τὴν] τὴν τοῦ πάσους R. malim τὴν ἀπό τοῦ πάθους 12 τις Huttenus 23 Nauck, p. 913

τάτων ολιίσας ὁ Φίλιππος Πονηφόπολιν προσηγόοευσεν. οι τοίνυν πολυπράγμονες οὐ στίχων οὐδὲ
ποιημάτων, ἀλλὰ βίων ἀστοχήματα και πλημμελήματα και σολοικισμοὺς ἀναλεγόμενοι και συνάγοντες,
5 ἀμουσότατον και ἀτερπέστατον κακῶν γραμματοφυ- C
λακείον τὴν ἑαυτῶν μνήμην περιφέρουσιν. ὡσπερ
οὖν ἐν Ῥώμη τινὲς τὰς γραφὰς και τοὺς ἀνδριάντας
και νὴ Δία τὰ κάλλη τῶν ἀνίων παίδων και γυναικῶν ἐν μηδενὶ λόγω τιθέμενοι, περι τὴν τῶν
τοὲς γαλεάγκωνας και τοὺς τριοφθάλμους και τοὺς
στρουθοκεφάλους καταμανθάνοντες και ζητοῦντες εἶ
τι γεγένηται

'σύμμικτον είδος κάποφώλιον τέρας'

15 άλλ' έὰν συνεχῶς τις ἐπάγη τοις τοιούτοις αὐτοὺς ϑεάμασι, ταχὺ πλησμονὴν καὶ ναυτίαν τὸ πρᾶγμα παρέξει οὕτως οἱ τὰ περὶ τὸν βίον ἀστοχήματα καὶ γενῶν αἴσχη καὶ διαστροφάς τινας ἐν οἴκοις ἀλλοτρίοις καὶ πλημμελείας πολυπραγμονοῦντες, τῶν D πρώτων ἀναμιμνησκέτωσαν ἑαυτοὺς ὅτι χάριν καὶ ὄνησιν οὐδεμίαν ἤνεγκε.

11. Μέγιστον μέντοι πρός την τοῦ πάθους ἀποτροπην ὁ ἐθισμός, ἐὰν πόρρωθεν ἀρξάμενοι γυμνάζωμεν έαυτοὺς καὶ διδάσκωμεν ἐπὶ ταύτην την ἐγκράτειαν καὶ γὰρ ἡ αὕξησις ἔθει γέγονε, τοῦ νοσήματος κατὰ μικρὸν εἰς τὸ πρόσω χωροῦντος ὁν δὲ τρόπον,

¹⁴ Nauck. p. 680 καὶ ἀποφώλιον codd. mei τέρας] τρέφος Nauckius. cf. Vit. Thes. c. 15 24 διδάσκωμεν] διασκώμεν?

είσόμεθα περί της άσκήσεως όμου διαλεγόμενοι. πρωτον μέν ούν ἀπό των βραχυτάτων καί φαυλοτάτων άρξώμεθα. τί γὰρ γαλεπόν έστιν ἐν ταῖς όδοῖς τὰς έπὶ τῶν τάφων ἐπιγραφὰς μὴ ἀναγιγνώσκειν, ἢ τί Ε δυσχερές έν τοις περιπάτοις τὰ κατὰ τῶν τοίχων 5 γράμματα τη όψει παρατρέχειν, υποβάλλοντας αυτοῖς ὅτι χρήσιμον οὐδὲν οὐδ' ἐπιτερπὲς ἐν τούτοις γέγραπται άλλ' 'έμνήσθη' δ δεΐνα τοῦ δεΐνος έπ' άγαθφ καί 'φίλων ἄριστος' ὅδε τις, καὶ πολλὰ τοιαύτης γέμοντα φλυαρίας ά δοκεί μεν οὐ βλάπτειν 10 άναγιγνωσκόμενα, βλάπτει δε λεληθότως τῷ μελέτην παρεμποιείν τοῦ ζητείν τὰ μὴ προσήκοντα; καὶ καθάπερ οι κυνηγοί τούς σκύλακας οὐκ ἐῶσιν ἐκ-Ε τρέπεσθαι καλ διώκειν πάσαν όδμήν, άλλὰ τοῖς δυτῆρσιν Ελκουσι καὶ ἀνακρούουσι, καθαρὸν αὐτῶν 15 φυλάττοντες και άκρατον το αισθητήριον έπι το οίκεΐου έργου, ΐν' εὐτονώτερου έμφύηται τοῖς ἔχυεσι

'πέλματα θηφείων μελέων μυκτήφσιν έφευνών'

οὕτω δεῖ τὰς ἐπὶ πᾶν θέαμα καὶ πᾶν ἄκουσμα τοῦ πολυπφάγμονος ἐκδφομὰς καὶ πεφιπλανήσεις ἀφαιφεῖν καὶ ἀντισπᾶν ἐπὶ τὰ χρήσιμα φυλάττοντας. ὥσπεφ γὰφ οἱ ἀετοὶ καὶ οἱ λέοντες ἐν τῷ πεφιπατεῖν συστρέφουσιν εἴσω τοὺς ὅνυχας, ἵνα μὴ τὴν ἀκμὴν 521 αὐτῶν καὶ τὴν ὀξύτητα κατατφίβωσιν, οὕτω τὸ πολύπραγμον τοῦ φιλομαθοῦς ἀκμήν τινα καὶ στόμωμα κυνομίζοντες ἔχειν μὴ καταναλίσκωμεν ἐν τοἰς ἀχρήστοις μηδ' ἀπαμβλύνωμεν.

⁶ γράμματα] ἐπιγράμματα ${f R}$ 18 πέλματα Emperius: τέρματα

12. Δεύτερον τοίνυν έθιζώμεθα θύραν παριόντες άλλοτρίαν μη βλέπειν είσω μηδε τῶν έντὸς ἐπιδράττεσθαι τῷ ὅψει καθάπερ χειρὶ τῷ περιεργία, ἀλλὰ τὸ τοῦ Ξενοκράτους ἔχωμεν πρόχειρον, ὅς ἔφη μηδεν το διαφέρειν τοὺς πόδας ἢ τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς ἀλλοτρίαν οἰκίαν τιθέναι οὕτε γὰρ δίκαιον οὕτε καλόν, ἀλλ' οὐδ' ἡδὺ τὸ θέαμα.

'δύσμορφα μέντοι τἄνδον εἰσιδεῖν, ξένε.'

τὰ γὰο πολλὰ τοιαῦτα τῶν ἐν ταῖς οἰκίαις, σκευά-10 ρια κείμενα καί θερακαινίδια καθεζόμενα καί σπου- Β δαΐον οὐδεν οὐδ' έπιτερπές. ή δε συνδιαστρέφουσα την ψυγην παράβλεψις αύτη και παρατόξευσις αίσγρά καί τὸ έθος μοχθηρόν δ μέν γάρ Διογένης θεασάμενος είσελαύνοντα τὸν ὀλυμπιονίκην Διώξιππον 15 έφ' άρματος, και γυναικός εύμόρφου θεωμένης την πομπήν ἀποσπάσαι τὰς ὄψεις μή δυνάμενον ἀλλ' ύποβλέποντα καὶ παρεπιστρεφόμενον, 'όρᾶτ'' εἶπε 'του αθλητήν υπο παιδισκαρίου τραγηλιζόμενου;' τούς δε πολυπράγμονας ίδοις αν ύπο παντός όμοίως το θεάματος τραγηλιζομένους καλ περιαγομένους, δταν έθος καὶ μελέτη γένηται τῆς ὄψεως αὐτοῖς πανταγοῦ διαφορουμένης. δεῖ δ', ὡς οἶμαι, μὴ καθάπερ C θεράπαιναν ανάγωγον έξω δέμβεσθαι την αίσθησιν, άλλ' άποπεμπομένην ύπὸ τῆς ψυχῆς έπὶ τὰ 25 πράγματα συντυγγάνειν αὐτοῖς ταχὺ καὶ διαγγέλλειν' είτα πάλιν ποσμίως έντος είναι τοῦ λογισμοῦ

³ τη ὄφει] del. R 8 Nauck. p. 617. Kock. 3 p. 613 21 malim πανταχοῖ

καὶ προσέχειν αὐτῷ. νῦν δὲ συμβαίνει τὸ τοῦ Σοφοκλέους

'έπειτα δ' Αίνιᾶνος άνδρος ἄστομοι πῶλοι βία φοροῦσιν,'

αί μη τυχούσαι παιδαγωγίας ώσπες έλέγομεν δοθης 5 μηδ' άσχήσεως αίσθήσεις προεχτρέγουσαι καί συν-D εφελκόμεναι πολλάκις είς ἃ μὴ δεῖ καταβάλλουσι την διάνοιαν. δθεν έχεινο μεν ψευδός έστι, το Δημόχριτον έχουσίως σβέσαι τὰς ὄψεις ἀπερεισάμενον είς έσοπτρον πυρωθέν, καὶ τὴν ἀπ' αὐτοῦ ἀνάκλα- 10 σιν δεξάμενον, δπως μή παρέχωσι δόρυβον τήν διάνοιαν έξω καλοῦσαι πολλάκις, άλλ' έωσιν ενδον οίκουρείν καὶ διατρίβειν πρὸς τοίς νοητοίς, ώσπερ παρόδιοι θυρίδες έμφραγείσαι τοῦτο μέντοι παντὸς μᾶλλον άληθές έστιν, δτι τὴν αίσθησιν όλίγα 15 κινούσιν οί πλείστα τη διανοία χρώμενοι. καὶ γάρ τὰ μουσεία πορρωτάτω τῶν πόλεων ίδρύσαντο, καὶ την νύκτα προσείπον 'εὐφρόνην' μέγα πρός εύρεσιν Ε των ζητουμένων καλ σκέψιν ήγούμενοι την ήσυγίαν καὶ τὸ ἀπερίσπαστον.

13. 'Αλλὰ μὴν οὐδ' ἐκείνο χαλεπὸν καὶ δύσκολον, ἀνθρώπων λοιδορουμένων ἐν ἀγορῷ καὶ κακῶς
λεγόντων ἀλλήλους μὴ προσελθείν ἢ συνδρομῆς ἐπί
τι πλειόνων γενομένης μείναι καθήμενον ἐὰν δ'
ἀκρατῶς ἔχης, ἀπελθείν ἀναστάντα χρηστοῦ μὲν ες
γὰρ οὐδενὸς τοῖς πολυπραγμονοῦσιν ἀναμίξας σεαυτὸν ἀπολαύσεις, μεγάλα δ' ἀφεληθήση τὸ πολύ-

² Σοφοιλέους] Electr. 724 4 φέρουσιν Sophocles 5 έλέγομεν R: λέγομεν 11 malim δεξάμενον ἀνάιλασιν

πραγμον ἀποστρέψας βία καλ κολούσας ὑπακούειν τω λογισμώ συνεθιζόμενον. έχ δε τούτου μαλλον Ε έπιτείνοντα την ἄσκησιν όρθως έχει καλ θέατρον άπροάματος εὐημεροῦντος παρελθείν, καὶ φίλους ἐπ' 5 δοχηστοῦ τινος ἢ κωμφδοῦ θέαν παραλαμβάνοντας διώσασθαι, καὶ βοῆς εν σταδίω γενομένης ἡ ίπποδρόμω μη έπιστραφηναι. καθάπερ γαρ δ Σωκράτης παρήνει φυλάττεσθαι των βρωμάτων δσα μή πεινωντας έσθίειν άναπείθει, καλ των πωμάτων δσα 10 πίνειν μη διψώντας. ούτω χρη και ήμας των θεαμάτων καλ άκουσμάτων φυλάττεσθαι καλ φεύγειν δσα πρατεί και προσάγεται τούς μηδεν δεομένους. δ δε Κύρος οὐκ έβούλετο τὴν Πάνθειαν ίδειν, άλλὰ τοῦ 'Αράσπου λέγοντος ὡς ἄξιον θέας εἴη τὸ τῆς 15 γυναικός είδος, 'οὐκοῦν' ἔφη 'διὰ τοῦτο μᾶλλον 522 αὐτῆς ἀφεκτέον εί γὰο ὑπὸ σοῦ πεισθείς ἀφικοίμην πρός αὐτήν, ἴσως ἄν με πάλιν άναπείσειεν αὕτη καλ μη σγολάζοντα φοιταν θεασθαί τε καλ παρακαθήσθαι προέμενον πολλά των σπουδής άξίων.' δμοίως 20 οὐδ' 'Αλέξανδρος είς ὄψιν ἦλθε τῆς Δαρείου γυναικὸς έκπρεπεστάτης είναι λεγομένης άλλὰ πρὸς τὴν μητέρα φοιτών αὐτῆς πρεσβῦτιν οὖσαν, οὐχ ὑπέμεινε την νέαν και καλην ίδειν. ημείς δε τοίς φορείοις των γυναικών υποβάλλοντες τους δφθαλμούς 25 καλ τῶν θυρίδων ἐκκρεμαννύντες, οὐδὲν ἁμαρτάνειν Β δοκούμεν ούτως όλισθηραν καί φευστήν είς απαντα τὴν πολυπραγμοσύνην ποιοῦντες.

⁹ πωμάτων *: πομάτων 13 Κύςος κέ] Χεπ. Cyrop. 5, 1, 8 17 αΰτη *: αὐτὴ

14. Έστι τοίνυν καὶ πρὸς δικαιοσύνην ἄσκησις,

ύπερβηναί ποτε λημμα δίκαιον, ΐνα πόρρω των άδίκων έθίσης σεαυτόν είναι καὶ πρός σωφροσύνην όμοίως, αποσχέσθαι ποτέ γυναικός ίδίας, ίνα μηδέποτε κινηθής ύπ' άλλοτρίας. τοῦτο δη τὸ ἔθος ἐπά- 5 γων τη πολυπραγμοσύνη πειρώ καλ τών ίδίων ένια παρακούσαί ποτε καὶ παριδείν καί, βουλομένου τινὸς άγγεζλαί τι των έπὶ τῆς οἰκίας, ὑπερβαλέσθαι, καὶ λόγους περί σοῦ λελέχθαι δοκοῦντας ἀπώσασθαι. καὶ γὰο τὸν Οἰδίποδα τοῖς μεγίστοις κακοῖς ἡ περι- 10 C εργία περιέβαλε. ζητών γάρ έαυτον ώς οὐκ ὄντα Κορίνθιον άλλά ξένον, απήντησε τῷ Λαίω, καὶ τοῦτον ανελών και την μητέρα λαβών έπι τη βασιλεία γυναϊκα καὶ δοκών είναι μακάριος πάλιν έαυτὸν έξήτει. καὶ τῆς γυναικὸς οὐκ ἐώσης, ἔτι μᾶλλον 15 ήλεγγε τὸν συνειδότα γέροντα, πᾶσαν προσφέρων άνάγκην. τέλος δε τοῦ πράγματος ήδη περιφέροντος αὐτὸν τῆ ὑπονοία καὶ τοῦ γέροντος ἀναβοήσαντος

'οίμοι πρός αὐτῷ γ' είμι τῷ δεινῷ λέγειν,'
ὅμως ἐξημμένος ὑπὸ τοῦ πάθους και σφαδάζων ω
ἀποκρίνεται

'κάγωγ' ἀκούειν· ἀλλ' δμως ἀκουστέον.'

D οὕτω τίς ἐστι γλυκύπικρος καὶ ἀκατάσχετος ὁ τῆς πολυπραγμοσύνης γαργαλισμός, ὥσπερ ἕλκος αίμάσ-σων ἑαυτόν, ὅταν ἀμύσσηται. ὁ δ' ἀπηλλαγμένος 25

¹ δικαιοσύνην Madvigius: δικαιοσύνης 19. 22 Soph. OR 1169. 1170

τῆς νόσου ταύτης καὶ φύσει πρᾶος, ἀγνοήσας τι τῶν δυσχερῶν είποι ἄν

'ὁ πότνια λήθη τῶν κακῶν, ὡς εἶ σοφή.'

- Διὸ καὶ πρὸς ταῦτα συνεθιστέον αὐτούς, 5 έπιστολήν κομισθείσαν μή ταχύ μηδέ κατεσπευσμένως λύσαι, καθάπεο οί πολλοί ποιούσιν, αν αί χείρες βραδύνωσι, τοῖς ὀδοῦσι τοὺς δεσμοὺς διαβιβρώσκοντες άγγελου ποθέν ηκοντος, μη προσδραμείν μηδ' έξαναστηναι φίλου τινός είπόντος 'έχω σοί τι 10 καινόν είπεῖν ποᾶγμα' 'μᾶλλον, εί τι χοήσιμον ἔχεις Ε η ἀφέλιμον.' έμου ποτ' έν 'Ρώμη διαλεγομένου, 'Ρούστικος έκεῖνος, δυ υστερου απέκτεινε Δομετιανός τη δόξη φθονήσας, ηκροᾶτο, καὶ διὰ μέσου στρατιώτης παρελθών έπιστολήν αὐτῶ Καίσαρος ἐπέδωκε. 15 γενομένης δε σιωπης κάμου διαλιπόντος, οπως άναγυῷ τὴν ἐπιστολήν, οὐκ ἠθέλησεν οὐδ' ἔλυσε πρότερου ή διεξελθεῖν έμε τὸν λόγον καὶ διαλυθήναι τὸ ἀκροατήριον: ἐφ' ῷ πάντες ἐθαύμασαν τὸ βάρος τάνδρός. ὅταν δέ τις οἶς ἔξεστι τρέφων τὸ πολύ-20 πραγμον, ίσχυρον άπεργάσηται καὶ βίαιον, οὐκέτι δαδίως, πρὸς & κεκώλυται φερομένου διὰ συνήθειαν, F πρατείν δυνατός έστιν άλλ' έπιστόλια παραλύουσιν οδτοι φίλων, συνεδρίοις απορρήτοις έαυτούς παρεμβάλλουσιν, ίερων, α μη θέμις δραν, γίγνονται θεα-25 ταί, τόπους άβάτους πατοῦσι, πράγματα καὶ λόγους βασιλικούς άνερευνωσι.
 - 16. Καίτοι γε τοὺς τυράννους, οἶς ἀνάγκη πάντα 2 ἄν] νὴ Δί' ἄν? 3 Ευτ. Οτ. 213 10 εἴ τι] εἰπεῖν εἴ τι? 19 τἀνδρός *: τοῦ ἀνδρός

γιγνώσκειν, έπαχθεστάτους ποιεί τὸ τῶν λεγομένων ώτων καὶ προσαγωγέων γένος. ἀτακουστάς μεν οὖν πρώτος έσγεν δ νέος Δαρείος απιστών έαυτώ καλ πάν-528 τας ύφορώμενος καλ δεδοικώς τούς δὲ προσαγωγίδας οί Διονύσιοι τοῖς Συρακοσίοις κατέμιξαν. δθεν 5 έν τη μεταβολή των πραγμάτων τούτους πρώτους οί Συρακόσιοι συλλαμβάνοντες άπετυμπάνιζον, καὶ γὰρ τὸ τῶν συκοφαντῶν γένος ἐκ τῆς τῶν πολυπραγμόνων φρατρίας και έστίας έστίν. άλλ' οι μεν συκοφάνται ζητοῦσιν, εἴ τις ἢ βεβούλευται κακὸν ἢ πε- 10 ποίηκεν οί δε πολυπράγμονες καλ τας άβουλήτους άτυγίας των πέλας έλέγγοντες είς μέσον έχφέρουσι. . λέγεται δε καὶ τὸν άλιτήριον έκ φιλοπραγμοσύνης κατονομασθήναι τὸ πρώτον λιμοῦ γὰρ ὡς ἔοικεν 'Αθηναίοις Ισχυρού γενομένου, και των έχόντων πυ- 15 Β οὸν είς μέσον οὐ φερόντων άλλὰ κρύφα καὶ νύκτωρ έν ταϊς οίκίαις άλούντων, περιιόντες έτήρουν των μύλων τὸν ψόφον εἶτ' 'ἀλιτήριοι' προσηγορεύθησαν. δμοίως δε και τῷ συκοφάντη τοὔνομα γεγενῆσθαι. κεκωλυμένου γάρ έκφέρειν τὰ σῦκα, μηνύοντες καί 20 φαίνοντες τοὺς έξάγοντας έκλήθησαν 'συκοφάνται.' καλ τοῦτ' οὖν οὐκ ἄχρηστόν έστιν έννοεῖν τοὺς πολυπράγμονας, δπως αίσχύνωνται την πρός τούς μισουμένους μάλιστα καί δυσχεραινομένους δμοιότητα καί συγγένειαν τοῦ ἐπιτηδεύματος. 25

⁵ Συρακοσίοις hic et infra *: συρακουσίοις 10 τις]

ΠΕΡΙ ΦΙΛΟΠΛΟΥΤΙΑΣ.

- 1. Ίππόμαχος ὁ ἀλείπτης, ἐπαινούντων τινῶν ἄνθοωπον εὐμήκη καὶ μακρὰς ἔχοντα χείρας ὡς D πυκτικόν, 'εἰπερ' ἔφη 'καθελεῖν ἔδει τὸν στέφανον κρεμάμενον.' τοῦτ' ἔστιν εἰπεῖν πρὸς τοὺς τὰ καλὰ 5 χωρία καὶ τὰς μεγάλας οἰκίας καὶ τὸ πολὺ ἀργύριον ὑπερεκπεπληγμένους καὶ μακαρίζοντας, 'εῖ γ' ἔδει πωλουμένην πρίασθαι τὴν εὐδαιμονίαν.' καίτοι πολλοὺς ἄν εἴποι τις, ὅτι μᾶλλον ἐθέλουσι πλουτεῖν καὶ κακοδαιμονοῦντες ἢ μακάριοι γενέσθαι δόντες 10 ἀργύριον. ἀλλ' οὐκ ἔστι γε χρημάτων ὥνιον ἀλυπία, μεγαλοφροσύνη, εὐστάθεια, θαρραλεότης, αὐτάρκεια τῷ πλουτεῖν οὐκ ἔνεστι τὸ πλούτου καταφρονεῖν οὐδὲ τῷ τὰ περιττὰ κεκτῆσθαι τὸ μὴ δεῖσθαι τῶν περιττῶν.
- 2. Τίνος οὖν ἀπαλλάττει τῶν ἄλλων κακῶν ὁ πλοῦτος, εἰ μηδὲ φιλοπλουτίας; ἀλλὰ ποτῷ μὲν ἔσβεσαν τὴν τοῦ ποτοῦ ὄρεξιν καὶ τροφῆ τὴν τῆς τροφῆς ἐπιθυμίαν ἠκέσαντο κἀκεῖνος ὁ λέγων

'δὸς χλαϊναν Ἱππώνακτι, κάφτα γὰφ φιγῶ,'

πλειόνων ἐπιφεφομένων δυσανασχετεῖ καὶ διωθεῖται·
φιλαργυρίαν δ' οὐ σβέννυσιν ἀργύριον οὐδὲ χρυ-

19 cf. Bergk. 2 p. 469

.; *4"

σίον, οὐδὲ πλεονεξία παύεται κτωμένη τὸ πλέον. ἀλλ' ἔστιν εἰπεῖν πρὸς τὸν πλοῦτον ὥσπερ ἰατρὸν ἀλαζόνα

'τὸ φάρμακόν σου τὴν νόσον μείζω ποιεί.'

Ε ἄρτου δεομένους καὶ οἴκου καὶ σκέπης μετρίας καὶ 5 τοῦ τυχόντος ὅψου παραλαβὰν ἐμπέπληκεν ἐπιθυμίας χρυσοῦ καὶ ἀργύρου καὶ ἐλέφαντος καὶ σμαράγδων καὶ κυνῶν καὶ ἵππων, εἰς χαλεπὰ καὶ σπάνια καὶ δυσπόριστα καὶ ἄχρηστα μεταθεὶς ἐκ τῶν ἀναγκίνης ἐστίν οὐδὲ δεδάνειστάι πώποτ' ἄνθρωπος ἀργύριον, Γν' ἄλφιτα πρίηται ἢ τυρὸν ἢ ἄρτον ἢ ἐλαίας ἀλλὰ τὸν μὲν οἰκία πολυτελὴς χρεωφειλέτην 524 πεποίηκε, τὸν δ' ὁμοροῦν ἐλαιόφυτον, τὸν δὲ σιτῶνες ἀμπελῶνες, ἄλλον ἡμίονοι Γαλατικαί, ἄλλον 15 Γπποι ζυνοφόροι

'κείν' όχεα κροτέοντες'

ένσεσείκασιν εἰς βάραθρον συμβολαίων καὶ τόκων καὶ ὑποθηκῶν. εἶθ' ὥσπερ οἱ πίνοντες μετὰ τὸ μὴ διψῆν ἢ ἐσθίοντες μετὰ τὸ μὴ πεινῆν καὶ ὅσα δι- ω ψῶντες ἢ πεινῶντες ἔλαβον προσεξεμοῦσιν, οὕτως οἱ τῶν ἀχρήστων ἐφιέμενοι καὶ περιττῶν οὐδὲ τῶν ἀναγκαίων κρατοῦσιν. οὖτοι μὲν οὖν τοιοῦτοι.

3. Τοὺς δὲ μηδὲν ἀποβάλλοντας ἔχοντας δὲ πολλὰ πλειόνων δ' ἀεὶ δεομένους ἔτι μᾶλλον δαυμάσειεν 25 ἄν τις τοῦ 'Αριστίππου μεμνημένος. ἐκείνος γὰρ

² ῶσπερ] i. e. ῶσπερ πρὸς 4 Kock. 8 p. 494 17 Hom. O 453

είώθει λέγειν, δτι πολλά μέν τις έσθίων πολλά δέ Β πίνων πληρούμενος δε μηδέποτε, πρός τους ζατρούς βαδίζει και πυνθάνεται τί το πάθος και τίς ή διάθεσις και πως αν απαλλαγείη εί δέ τις έχων πέντε 5 κλίνας δέκα ζητεί, και κεκτημένος δέκα τραπέζας έτέρας συνωνείται τοσαύτας, και χωρίων πολλών παρόντων καὶ ἀργυρίου, οὐ γίγνεται μεστὸς ἀλλ' έπ' άλλα συντέταται καὶ άγρυπνεί καὶ άπλήρωτός έστι πάντων, ούτος ούκ οίεται δείσθαι τοῦ θερα-10 πεύσοντος και δείξοντος ἀφ' ής αιτίας τοῦτο πέπονθε. καίτοι των διψώντων τὸν μὲν οὐ πεπωκότα προσδοκήσειεν αν τις απαλλαγήσεσθαι πιόντα τοῦ διψην, τον δε πίνοντα συνεχώς και μη παυόμενον Ο ού πληρώσεως άλλὰ καθάρσεως ολόμεθα δεῖσθαι. 15 καλ κελεύομεν έμεζν, ώς οὐχ ὑπ' ἐνδείας ὀχλούμενον άλλά τινος δοιμύτητος ή θερμότητος αὐτῷ παρὰ φύσιν ένούσης. οὐκοῦν και των ποριζόντων δ μέν ένδεης και άπορος παύσεται ίσως έστίαν κτησάμενος η δησαυρον εύρών, η φίλου βοηδήσαντος έκτίσας 20 καὶ ἀπαλλαγείς τοῦ δανειστοῦ τὸν δὲ πλείω τῶν ίκανῶν ἔχοντα καὶ πλειόνων ὀρεγόμενον οὐ χρυσίον έστιν οὐδ' ἀργύριον τὸ θεραπεῦον οὐδ' ἵπποι καί πρόβατα καὶ βόες, άλλ' έκβολῆς δεῖται καὶ καθαρ- D μοῦ. πενία γὰρ οὐκ ἔστιν ἀλλ' ἀπληστία τὸ πάθος 25 αύτοῦ καὶ φιλοπλουτία, διὰ κρίσιν φαύλην καὶ ἀλόγιστον ένοῦσα. ἢν ἂν μή τις έξέληται τῆς ψυχῆς

¹⁷ ποριζόντων] ποριζομένων R. paulo post p. 358 lin. 7 recte dicitur τῷ πορισμῷ προστετημότα 18 ἴσως παύσ. πτης. ἐστίαν? 24 cf. Kock. 3 p. 494

ώσπες ελμιγγα πλατείαν, οὐ παύσονται δεόμενοι των περιττών, τουτέστιν ἐπιθυμοῦντες ὧν οὐ δέονται.

4. "Όταν ίατρὸς πρὸς ἄνθοωπον εἰσελθὼν ἐρριμμένον ἐν τῷ κλινιδίῷ καὶ στένοντα καὶ μὴ βουλόμενον τροφὴν λαβεῖν, ἄψηται καὶ ἀνακρίνη καὶ εὕρη 5 μὴ πυρέττοντα, 'ψυχικὴ νόσος' ἔφη καὶ ἀπῆλθεν' οὐκοῦν καὶ ἡμεῖς ὅταν ἰδωμεν ἄνδρα τῷ πορισμῷ Ε προστετηκότα καὶ τοῖς ἀναλώμασιν ἐπιστένοντα καὶ μηδενὸς εἰς χρηματισμὸν συντελοῦντος αἰσχροῦ μηδ' ἀνιαροῦ φειδόμενον, οἰκίας δ' ἔχοντα καὶ χώρας καὶ 10 ἀγέλας καὶ ἀνδράποδα σὺν ίματίοις, τί φήσομεν τὸ πάθος εἶναι τὰνθρώπου ἢ πενίαν ψυχικήν; ἐπεὶ τήν γε χρηματικήν, ὡς φησιν ὁ Μένανδρος, εἶς ἄν φίλος ἀπαλλάξειεν εὐεργετήσας τὴν δὲ ψυχικὴν ἐκείνην οὐκ ἀν ἐμπλήσειαν ἄπαντες οὕτε ζῶντες 15 οὕτ' ἀποθανόντες. ὅθεν εὖ πρὸς τούτους λέλεκται ὑπὸ τοῦ Σόλωνος

'πλούτου δ' οὐδὲν τέρμα πεφασμένον ἀνθρώποισιν.'

F ἐπεὶ τοῖς γε νοῦν ἔχουσιν ὁ τῆς φύσεως πλοῦτος
ῶρισται καὶ τὸ τέρμα πάρεστι τῆς χρείας καθάπερ νο
κέντρω καὶ διαστήματι περιγραφόμενον. ἀλλὰ καὶ
τοῦτο τῆς φιλαργυρίας ἴδιον ἐπιθυμία γάρ ἐστι
μαχομένη πρὸς τὴν αὐτῆς πλήρωσιν αὶ δ' ἄλλαι
καὶ συνεργοῦσιν οὐδεὶς γοῦν ἀπέχεται χρήσεως ὄψου
διὰ φιλοψίαν οὐδ' οἴνου δι' οἰνοφλυγίαν, ὡς χρη- 25
μάτων ἀπέχονται διὰ φιλοχρηματίαν. καίτοι πῶς

¹ Ελμιγγα πλατείαν (Ελμινθα πλατείαν Hauptius) scripsi: Ελιγμα πλάγιον 13 Μένανδρος] Κοck. 3 p. 208 18 Bergk. 2 p. 46 24 χρήσεως Μ: χρηστὸς

οὐ μανικόν οὐδ' οἰκτρόν τὸ πάθος, εἴ τις ίματίφ μὴ χρῆται διὰ τὸ φιγοῦν μηδ' ἄρτφ διὰ τὸ πεινῆν μηδὲ πλούτφ διὰ τὸ φιλοπλουτεῖν; ἀλλ' ἐν τοῖς Θρασωνίδου κακοῖς ἐστιν·

ς 'παρ' έμοι γὰρ ἔστιν ἔνδον, ἔξεστιν δέ μοι 525 και βούλομαι τοῦθ' ὡς ἂν ἐμμανέστατα ἐρῶν τις, οὐ ποιῶ δέ·'

κατακλείσας δὲ πάντα καὶ κατασφορισάμενος, καὶ παραριθμήσας τοκισταίς καὶ πραγματευταίς, ἄλλα τος πρὸς τοὺς τοὺς οἰκέτας ποὸς τοὺς γεωργοὺς πρὸς τοὺς χρεώστας.

"Απολλον, άνθρώπων τίν' άθλιώτερον έόρακας ἢ έρῶντα δυσποτμώτερον;'

5. Ό Σοφοκλῆς ἐρωτηθείς, εἰ δύναται γυναικὶ το πλησιάζειν, 'εὐφήμει, ἄνθρωπε' εἶπεν 'ἐλεύθερος γέγονα, λυττῶντας καὶ ἀγρίους δεσπότας διὰ τὸ γῆρας ἀποφυγών.' χάριεν γὰρ ᾶμα ταῖς ἡδοναῖς συνεκλιπεῖν τὰς ἐπιθυμίας, ὰς μήτε ἄνδρα φησιν 'Αλκαῖος Β διαφυγεῖν μήτε γυναϊκα. τοῦτο δ' οὐκ ἔστιν ἐπὶ τῆς φιλοπλουτίας ἀλλ' ὅσπερ βαρεῖα καὶ πικρὰ δέστονα κτᾶσθαι μὲν ἀναγκάζει χρῆσθαι δὲ κωλύει, καὶ τὴν μὲν ἐπιθυμίαν ἐγείρει τὴν δ' ἡδονὴν ἀφαιρεῖται. τοὺς μὲν οὖν 'Ροδίους ὁ Στρατόνικος ἐπέσκωπτεν εἰς πολυτέλειαν, οἰκοδομεῖν μὲν ὡς ἀθανεν ἀφανεῖν δ' ὡς ὀλιγοχρονίους· οἱ δὲ

5 Kock. 3 p. 98 ξξεστιν δέ W: ξξεστι 12 Kock. 3 p. 98 ἄνθοωπόν τιν Naberus 14 εί] εί ξτι Herwerdenus, coll. Plat. Rep. p. 329 b 18 Δλιαίος] Bergk. 3 p. 183 19 malim ξστιν είπειν

φιλάργυροι κτώνται μέν ώς πολυτελείς χρώνται δ' ώς ανελεύθεροι, και τούς μέν πόνους υπομένουσι τας δ' ήδονας ούκ έχουσιν. δ γοῦν Δημάδης έπι-C στας αριστώντι ποτε Φωκίωνι και θεασάμενος αὐτοῦ την τράπεζαν αὐστηρὰν καὶ λιτήν, 'δαυμάζω σ' ὧ 5 Φωχίων' είπεν 'δτι ούτως άρισταν δυνάμενος πολιτεύη.' αὐτὸς γὰρ είς τὴν γαστέρα έδημαγώγει, καὶ τας 'Αθήνας μικρον ήγούμενος της ασωτίας έφόδιον έκ της Μακεδονίας έπεσιτίζετο και διά τοῦτ' 'Αντίπατρος είπε θεασάμενος αὐτὸν γέροντα 'καθάπερ 10 **ξερείου διαπεπραγμένου μηδέν έτι λοιπόν ή την** γλῶσσαν είναι καὶ τὴν κοιλίαν.' σὲ δ' οὐκ ἄν τις, ά κακόδαιμον, θαυμάσειεν, εί δυνάμενος ούτω ζην άνελευθέρως και άπανθρώπως και άμεταδότως και D πρός φίλους άπηνῶς καὶ πρὸς πολίτας ἀφιλοτίμως, 15 κακοπαθείς και άγουπνείς και έργολαβείς και κληρονομείς και υποπίπτεις τηλικούτον έχων τής απραγμοσύνης έφόδιον, την ανελευθερίαν; Βυζάντιόν τινα λέγουσιν έπλ δυσμόρφω γυναικλ μοιχόν εύρόντ' είπείν, 'δο ταλαίπωρε, τίς ἀνάγκη; σαπραγόρα προίξ.' 20 άγε σὺ κυκᾶς ὑφάπτεις, ὁ πόνηρε, τοὺς βασιλεῖς πορίζεσθαι δεί τους έπιτρόπους των βασιλέων τους έν ταϊς πόλεσι πρωτεύειν καὶ ἄρχειν έθέλοντας. έκείνοις ανάγκη δια την φιλοτιμίαν καλ αλαζονείαν και την κενην δόξαν έστιωσιν χαριζομένοις δορυ- 25 Ε φοροῦσι δῶρα πέμπουσι, στρατεύματα τρέφουσι μονο-

²⁰ τίς ἀνάγκη — - δφάπτεις] in Symbolis conieceram: τίς ἀνάγκα σά; παραγόρα προίξ έμά γε. ὰ δὲ σὺ κλείσας φυλάττεις 25 δορυφορούσι] δορυφόρους ἔχουσι Madvigius

μάχους ώνουμένοις. σύ δε τοσαύτα πράγματα συγχείς και ταράττεις και

'στροβεζς σεαυτόν, ποχλίου βίον ζῶν' διά την μικρολογίαν, και τά δυσχερή πάνδ' ύπο-5 μένεις οὐδὲν εὖ πάσχων, ὥσπεο ὄνος βαλανέως ξύλα καλ φούγανα κατακομίζων, άελ καπνού τε καλ τέφρας άναπιμπλάμενος λουτρού δε μή μετέχων μηδ' άλέας μηδε καθαριότητος.

6. Καλ ταῦτα πρὸς τὴν ὀνώδη καλ μυρμηκώδη 10 λέγω ταύτην φιλοπλουτίαν. έτέρα δ' έστιν ή θηριώδης, συκοφαντούσα και κληρονομούσα και παραλογιζομένη καὶ πολυπραγμονοῦσα καὶ φροντίζουσα καὶ Ε άριθμοῦσα τῶν φίλων ἔτι πόσοι ζῶσιν, εἶτα πρὸς μηδεν απολαύουσα των πανταχόθεν προσποριζομέ-15 νων. ώσπερ οὖν ἐχίδνας καὶ κανθαρίδας καὶ φαλάγγια μᾶλλον προβαλλόμεθα καὶ δυσχεραίνομεν ἄρκτων και λεόντων, δτι κτείνει και απόλλυσιν ανθοώπους μηδεν γρώμενα τοῖς ἀπολλυμένοις ὑπ' αὐτῶν: ούτω δει μάλλον δυσχεραίνειν των δι' άσωτίαν τούς 20 διά μικρολογίαν καὶ άνελευθερίαν πονηρούς άφαιροῦνται γὰρ ἄλλων, οἶς αὐτοί χρῆσθαι μὴ δύνανται μηδε πεφύκασιν. δθεν έκεινοι μεν έκεχειρίαν άγου- 526 σιν. ἐν ἀφθόνοις γενόμενοι καὶ χορηγίαν ἔχοντες. ώσπες δ Δημοσθένης έλεγε πρός τούς νομίζοντας 25 τῆς πονηρίας τὸν Δημάδην πεπαῦσθαι, 'νῦν γὰρ' έφη 'μεστον δράτε, καθάπερ τους λέοντας.' τοις δ' είς μηδεν ήδυ μηδε χρήσιμον πολιτευομένοις ούκ 3 Kock. 3 p. 450. ζων ποχ. βίον (τινός) idem

del. Herwerdenus

ἔστιν ἀνακωχή τοῦ πλεονεκτεῖν οὐδ' ἀσχολία κενοῖς οὖσιν ἀεὶ καὶ προσδεομένοις ἀπάντων.

7. 'Αλλά νη Δία, φήσει τις, δτι παισίν οδτοι καί κληρονόμοις φυλάττουσι καλ θησαυρίζουσι. Βοίς ζώντες οὐδεν μεταδιδόασιν, άλλ' ώσπερ τών 5 μυῶν τῶν ἐν τοῖς μετάλλοις τὴν χουσῖτιν ἐσθιόντων ούκ έσται του χουσίου μεταλαβείν, εί μή νεκοών γενομένων και άνατμηθέντων. παισί δε και κληρονόμοις διὰ τί βούλονται πολλὰ χρήματα καὶ μεγάλην οὐσίαν ἀπολιπεῖν; ἵνα δηλονότι καὶ οὖτοι φυλάτ-10 τωσιν έτέροις, κάκεινοι πάλιν παισίν. ώσπερ οί κεραμεοί σωληνες οὐδεν αναλαμβάνοντες είς έαυτούς άλλ' έχαστος είς έτερον έξ έαυτοῦ μεθιείς, άγρι άν τις έξωθεν ή συχοφάντης ή τύραννος έχκόψας τὸν φυλάττοντα καὶ κατεάξας άλλαχόσε παρατρέψη καὶ 15 C παροχετεύση τὸν πλοῦτον ή, καθάπερ λέγουσιν, εἶς δ πονηρότατος έν τῷ γένει γενόμενος, καταφάγη τὰ πάντων οὐ γὰο μόνον γίγνεται δούλων τέχνα'

'ἀκόλασθ' όμιλεῖν γίνεται δούλων τέκνα'
ἀλλὰ καὶ μικρολόγων ΄ ὡς που καὶ Διογένης ἐπέσκω- 20
ψεν εἰπών 'Μεγαρέως ἀνδρὸς βέλτιον εἶναι κριὸν
ἢ υίον γενέσθαι.' καὶ γὰρ οὺς δοκοῦσι παιδεύειν
ἀπολλύουσι καὶ προσδιαστρέφουσιν ἐμφυτεύοντες τὴν
αὐτῶν φιλαργυρίαν καὶ τὴν μικρολογίαν, ὡσπερ
εφούριον τῆς κληρονομίας ἐνοικοδομοῦντες τοῖς κλη- 25

³ ὅτι] del. Stegmannus 4 πῶς; οἶς *: πῶς οἶς 7 οὐν ἔστι R 11 πάλιν * 19 Nauck. p. 675 ἀπόλασθ' ὁμιλεῖν Diogenes Laertius 4, 35: ἀπόλαστα μὲν 20 ἀλλὰ] om. codd. mei 21 ἀνδρὸς R: ἆν ἀνδρὸς 22 οὖς R: οἶς

ρονόμοις. ταῦτα γάρ ἐστιν ἃ παραινοῦσι καὶ διδάσχουσι 'κέρδαινε και φείδου, και τοσούτου νόμιζε σαυτον άξιον δσον αν έχης.' τοῦτο δ' οὐκ ἔστι παιδεύειν, άλλὰ συστέλλειν καὶ ἀπορράπτειν ὥσπερ D 5 βαλλάντιον, ΐνα στέγειν καὶ φυλάττειν τὸ εἰσβληθὲν δύνηται. καίτοι τὸ μὲν βαλλάντιον ἐμβληθέντος τοῦ άργυρίου γίγνεται φυπαρόν καλ δυσώδες οί δὲ τῶν φιλαργύρων παζδες πρίν ἢ παραλαμβάνειν τὸν πλοῦτον άναπίμπλανται τῆς φιλοπλουτίας ἀπ' αὐτῷν τῷν 10 πατέρων. και μέντοι τῆς διδασκαλίας και μισθούς άξίους άποτίνουσιν αὐτοῖς, οὐ φιλοῦντες ὅτι πολλά λήψονται, άλλὰ μισοῦντες ὅτι μήπω λαμβάνουσι: μηδεν γαο άλλο θαυμάζειν ή τον πλούτον μαθόντες μηδ' ἐπ' ἄλλφ τινὶ ζῆν ἢ τῷ πολλὰ κεκτῆσθαι, κώ-15 λυσιν τοῦ ίδίου βίου τὸν ἐκείνων ποιοῦνται, καὶ νομίζουσιν αύτῶν ἀφαιρεζοθαι τὸν χρόνον, ὅσον έκείνοις προστίθησι. διὸ καὶ ζώντων μεν έτι τῶν πατέρων λανθάνοντες άμωσγέπως παρακλέπτουσι τῆς Ε ήδονής και ἀπολαύουσιν ώσπες άλλοτρίων μεταδι-20 δόντες φίλοις, αναλίσκοντες είς ἐπιθυμίας ἔτι ακούοντες έτι μανθάνοντες. δταν δ' άποθανόντων τάς κλείς παραλάβωσι καὶ τὰς σφραγίδας, ἕτερον βίου σχημα αὐτοις ἔστι καὶ πρόσωπον ἀγέλαστον αὐστηοδη ανέντευκτου. ος κογοώρη ος αφαίδα ος τδαλά-25 λισμός οὐκ 'Ακαδήμεια οὐ Λύκειον, ἀλλ' οίκετῶν Γ άνάκοισις και γραμματείων επίσκεψις και πρός οίκονόμους ή χρεώστας διαλογισμός καὶ ἀσχολία καὶ

2 τοσοότου νόμιζε] cf. Nauck. p. 929 (fr. 461, 4) 20 έτι Madvigius: ὅτι 21 έτι idem: τι 25 ἀπαδήμεια *: ἀπαδημία φροντίς άφαιφουμένη τὸ ἄφιστον καί συνελαύνουσα

'γυμνάσια δ' οἶσιν ἐνετράφη Δίρκης δ' ὕδωρ παρώδευται'

κάν είπη τις 'οὐκ ἀκούση τοῦ φιλοσόφου;' 'πόθεν δ έμοι;' φησίν· 'οὐ σχολάζω τοῦ πατρὸς τεθνηκότος.' ὁ ταλαίπωρε, τί σοι τοιοῦτο καταλέλοιπεν οἶον ἀφή-ρηται, τὴν σχολὴν καὶ τὴν ἐλευθερίαν; μᾶλλον δ' οὐκ ἐκείνος ἀλλ' ὁ πλοῦτος περιχυθείς καὶ κρατήσας, ώσπερ ἡ παρ' 'Ησιόδφ γυνή

527 'εΰει ἄτερ δαλοῦ καὶ ἐν ὡμῷ γήραι θηκεν,'

ώσπερ φυτίδας ἀώρους ἢ πολιὰς ἐπαγαγὼν τἢ ψυχἢ τὰς φροντίδας ἐκ τῆς φιλαργυρίας καὶ τῆς ἀσχολίας, ὑφ' ὧν μαραίνεται τὸ γαῦρον καὶ τὸ φιλότιμον καὶ τὸ φιλάνθρωπον.

15

8. Τί οὖν; φήσει τις, οὐχ ὁρᾶς καὶ χρωμένους ἐνίους δαψιλῶς τοῖς χρήμασι; σὰ δ' οὐκ ἀκούεις, φήσομεν, 'Αριστοτέλους λέγοντος, ὅτι οἱ μὲν οὐ χρῶνται οἱ δὲ παραχρῶνται, καθάπερ οὐδ' ἐτέρου προσήκοντος; ἀλλ' ἐκείνους μὲν οὐκ ἀφελεῖ τὸ οἰ-ν κεῖον οὐδὲ κοσμεῖ, τούτους δὲ καὶ βλάπτει καὶ καται-Β σχύνει. φέρε δὴ σκεψώμεθα τὸ πρῶτον. τίνων τίς ἡ χρῆσις αὕτη, δι' ἢν θαυμάζεται ὁ πλοῦτος; πότερον τῶν ἀρκούντων ἢ τῶν περιττῶν; εἰ γὰρ τῶν ἀρκούντων, οὐδὲν πλέον ἔχουσιν οἱ πλούσιοι τῶν ερ

6 cf. Kock. 3 p. 447 10 'Hσιόδ ϕ] OD 705 11 δαλοδ καὶ ἐν ὡμ $\tilde{\phi}$] δαλοῖο καὶ ὡμ $\tilde{\phi}$ Hesiodus 16 φήσει R: φησί codd. 24 η τῶν περιττῶν; εἰ γὰρ τῶν ἀρκούντων Steg-

μέτρια κεκτημένων άλλά 'τυφλός καὶ ἄπλουτος ὁ πλοῦτός ἐστιν' ῶς φησι Θεόφραστος, καὶ ἄζηλος ἀληθῶς, εἰ Καλλίας ὁ πλουσιώτατος 'Αθηναίων καὶ 'Ισμηνίας ὁ Θηβαίων εὐπορώτατος ἐχρῶντο τούτοις, οἶς Σωκράτης καὶ 'Επαμεινώνδας. ὡς γὰρ 'Αγάθων τὸν αὐλὸν ἀπέπεμψεν ἐκ τοῦ συμποσίου πρὸς τὰς γυναίκας, οἰόμενος ἀρκείν τοὺς λόγους τῶν παρόντων οῦτως ἀποπέμψειας ἄν καὶ στρωμνὰς ἀλουργείς καὶ τραπέζας πολυτελείς καὶ τὰ περιττὰ πάντα, τοὺς πλουσίους ὁρῶν χρωμένους οἶς οἱ πένητες · οὐκ

'αἰψά κε πηδάλιον μὲν ὑπὲς καπνοῦ καταθείο, C ἔργα βοῶν δ' ἀπόλοιτο καὶ ἡμιόνων ταλαεργῶν,' ἀλλὰ χρυσοχόων καὶ τορευτῶν καὶ μυρεψῶν καὶ μαγείρων, καλῆς καὶ σώφρονος γενομένης ξενηλασίας τῶν ἀχρήστων. εἰ δὲ τὰ μὲν ἀρκοῦντα κοινὰ καὶ τῶν μὴ πλουσίων καὶ τῶν πλουσίων ἐστί, σεμνύνεται δ' ὁ πλοῦτος ἐπὶ τοῖς περισσοῖς καὶ τὸν Σκόπαν τὸν Θεσσαλὸν ἐπαινεῖς, δς αἰτηθείς τι τῶν κατὰ τὴν οἰκίαν ὡς περιττὸν αὐτῷ καὶ ἄχρηστον 'ἀλλὰ νηίν' ἔφη 'τούτοις ἐσμὲν ἡμεῖς εὐδαίμονες καὶ μακάριοι τοῖς περιττοῖς, ἀλλ' οὐκ ἐκείνοις τοῖς ἀναγ- D καίοις.' ὅρα μὴ πομπὴν ἐπαινοῦντι καὶ πανήγυριν μᾶλλον ἢ βίον ἔοικας. ἡ πάτριος τῶν Διονυσίων ἑορτὴ τὸ παλαιὸν ἐπέμπετο δημοτικῶς καὶ ἱλαρῶς, 25 ἀμφορεὺς οἴνου καὶ κληματίς, εἶτα τράγον τις εἶλ-

¹ τυφλός καὶ ἄπλουτος *: τυφλός aut ἄπλουτος 3 ὁ Stegmannus 9 πολυτελεῖς] cf. Κοck. 3 p. 494 11 Hes OD 45 16 τῶν μὴ πλουσίων καὶ τῶν πλουσίων *: τῶν μὴ πλουσίων aut τῶν πλουσίων 19 αὐτῷ Bryanus: οὕτω 25 κληματίς] add. ἤγετο τὸ ποῶτον Stegmannus

φροντίς άφαιφουμένη τὸ ἄφιστον καὶ συνελαύνουσα

'γυμνάσια δ' οίσιν ένετράφη Δίρκης δ' ὕδωρ παρώδευται'

κὰν εἰπη τις 'οὐκ ἀκούση τοῦ φιλοσόφου;' 'πόθεν δ ἐμοί;' φησίν· 'οὐ σχολάζω τοῦ πατρὸς τεθνηκότος.' ὁ ταλαίπωρε, τί σοι τοιοῦτο καταλέλοιπεν οἷον ἀφήρηται, τὴν σχολὴν καὶ τὴν ἐλευθερίαν; μᾶλλον δ' οὐκ ἐκείνος ἀλλ' ὁ πλοῦτος περιχυθείς καὶ κρατήσας, ὥσπερ ἡ παρ' 'Ησιόδω γυνή

527 ΄εύει άτες δαλού καλ έν ώμφ γήραι θήκεν,

ώσπερ φυτίδας ἀώρους ἢ πολιὰς ἐπαγαγὼν τῆ ψυχῆ τὰς φροντίδας ἐκ τῆς φιλαργυρίας καὶ τῆς ἀσχολίας, ὑφ' ὧν μαραίνεται τὸ γαῦρον καὶ τὸ φιλότιμον καὶ τὸ φιλάνθρωπον.

8. Τι οὐν; φήσει τις, οὐχ ὁρᾶς καὶ χρωμένους ἐνίους δαψιλῶς τοῖς χρήμασι; σὸ δ' οὐκ ἀκούεις, φήσομεν, 'Αριστοτέλους λέγοντος, ὅτι οἱ μὲν οὐ χρῶνται οἱ δὲ παραχρῶνται, καθάπερ οὐδ' ἐτέρου προσήκοντος; ἀλλ' ἐκείνους μὲν οὐκ ὡφελεῖ τὸ οἰ-ν κεῖον οὐδὲ κοσμεῖ, τούτους δὲ καὶ βλάπτει καὶ καται-Β σχύνει. φέρε δὴ σκεψώμεθα τὸ πρῶτον. τίνων τίς ἡ χρῆσις αὕτη, δι' ἡν θαυμάζεται ὁ πλοῦτος; πότερον τῶν ἀρκούντων ἢ τῶν περιττῶν; εἰ γὰρ τῶν ἀρκούντων, οὐδὲν πλέον ἔχουσιν οἱ πλούσιοι τῶν 25

6 cf. Kock. 3 p. 447 10 'Hσιόδω] OD 705 11 δαλοῦ καὶ ἐν ὡμῷ] δαλοῖο καὶ ὡμῷ Hesiodus 16 φήσει R: φησί codd. $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$ τῶν περιττῶν; εἰ γὰρ τῶν ἀρκούντων Steg-

μέτρια κεκτημένων άλλά 'τυφλὸς καὶ ἄπλουτος ὁ πλοῦτός ἐστιν' ὡς φησι Θεόφραστος, καὶ ἄζηλος ἀληθῶς, εἰ Καλλίας ὁ πλουσιώτατος 'Αθηναίων καὶ 'Ισμηνίας ὁ Θηβαίων εὐπορώτατος ἐχρῶντο τούτοις, οἶς Σωκράτης καὶ 'Επαμεινώνδας. ὡς γὰρ 'Αγάθων τὸν αὐλὸν ἀπέπεμψεν ἐκ τοῦ συμποσίου πρὸς τὰς γυναϊκάς, οἰόμενος ἀρκεῖν τοὺς λόγους τῶν παρόντων οῦτως ἀποπέμψειας ἀν καὶ στρωμνὰς ἀλουργεῖς καὶ τραπέζας πολυτελεῖς καὶ τὰ περιττὰ πάντα, τοὺς πλουσίους ὁρῶν χρωμένους οἶς οἱ πένητες · οὐκ

'αἰψά κε πηδάλιον μὲν ὑπὲς καπνοῦ καταθείο, C ἔςγα βοῶν δ' ἀπόλοιτο καὶ ἡμιόνων ταἰαεργῶν,' ἀλλὰ χρυσοχόων καὶ τοςευτῶν καὶ μυςεψῶν καὶ μαγείρων, καλῆς καὶ σώφρονος γενομένης ξενηλασίας τῶν ἀχρήστων. εἰ δὲ τὰ μὲν ἀρκοῦντα κοινὰ καὶ τῶν μὴ πλουσίων καὶ τῶν πλουσίων ἐστί, σεμνύνεται δ' ὁ πλοῦτος ἐπὶ τοῖς περισσοῖς καὶ τὸν Σκόπαν τὸν Θεσσαλὸν ἐπαινεῖς, δς αἰτηθείς τι τῶν κατὰ τὴν οἰκίαν ὡς περιττὸν αὐτῷ καὶ ἄχρηστον 'ἀλλὰ μήν' ἔφη 'τούτοις ἐσμὲν ἡμεῖς εὐδαίμονες καὶ μακάριοι τοῖς περιττοῖς, ἀλλ' οὐκ ἐκείνοις τοῖς ἀναγ- D καίοις.' ὅρα μὴ πομπὴν ἐπαινοῦντι καὶ πανήγυριν μᾶλλον ἢ βίον ἔοικας. ἡ πάτριος τῶν Διονυσίων έοςτὴ τὸ παλαιὸν ἐπέμπετο δημοτικῶς καὶ ἱλαρῶς, 25 ἀμφορεὺς οἴνου καὶ κληματίς, εἶτα τράγον τις εἶλ-

1 τυφλός καὶ ἄπλουτος *: τυφλός aut ἄπλουτος 3 ὁ Stegmannus 9 πολυτελεῖς] cf. Κοck. 3 p. 494 11 Hes O D 45 16 τῶν μὴ πλουσίων καὶ τῶν πλουσίων *: τῶν μὴ πλουσίων aut τῶν πλουσίων 19 αὐτῷ Bryanus: οὖτω 25 κληματίς] add. ἤγετο τὸ πρῶτον Stegmannus

κεν, άλλος ίσχάδων άρριχον ήκολούθει κομίζων, έπλ πάσι δ' δ φαλλός άλλὰ νῦν ταῦτα παρεώραται καλ ήφάνισται, χρυσωμάτων περιφερομένων καλ ίματίων πολυτελῶν καλ ζευγῶν έλαυνομένων καλ προσωπείων.

οῦτω τάναγκαὶα τοῦ πλούτου καλ χρήσιμα τοῖς ἀχρή- 5 στοις κατακέχωσται καλ τοῖς περιττοῖς.

9. Οι δε πολλοι το του Τηλεμάχου πάσχομεν Ε και γὰρ ἐκείνος ὑπ' ἀπειρίας μᾶλλον δ' ἀπειροκαλίας τὴν μεν Νέστορος ιδὰν οικίαν κλίνας ἔχουσαν τραπέξας ιμάτια στρώματα οίνον ἡδύν, οὐκ ἐμακά- 10 ριζε τὸν εὐποροῦντα τῶν ἀναγκαίων ἢ και τῶν χρησίμων παρὰ δε τῷ Μενελάφ θεασάμενος ἐλέφαντα και χρυσὸν και ἥλεκτρον ἔξεπλάγη και είπε

' Ζηνός που τοιήδε γ' 'Ολυμπίου ἔνδοθεν αὐλή· ὅσσα τάδ' ἄσπετα πολλά· σέβας μ' ἔχει εἰσοφόωντα.' 15 Σωκράτης δ' ἂν εἶπεν ἢ καὶ Διογένης

΄ ὄσσα τάδ' ἄθλια πολλά'

και άχοηστα και μάταια.

F 'γέλως μ' ἔχει εἰσορόωντα.'

τί λέγεις, ἀβέλτερ', δς τῆς γυναικὸς ὀφείλων παρε- » λεῖν τὴν πορφύραν καὶ τὸν κόσμον, ῖνα παύσηται τρυφῶσα καὶ ξενομανοῦσα, τὴν οἰκίαν πάλιν καλλωπίζεις ὡς θέατρον ἢ θυμέλην τοῖς εἰσιοῦσι;

10. Τοιαύτην δ πλοῦτος εὐδαιμονίαν ἔχει δεατῶν δεομένην καὶ μαρτύρων, οἶς δεῖ πᾶσιν έμπομ- 25 πεύειν αὐτόν, ἢ τὸ μηδέν έστιν. ἀλλ' οὐχ ὅμοιόν

5 τάναγκαϊα *: τὰ ἀναγκαῖα 11 ἢ] deleverim 14 Hom. δ 74 20 ἀβέλτες δς *: ἀβέλτεςος

γε τὸ σωφρονεΐν τὸ φιλοσοφεΐν τὸ γιγνώσκειν & δεί περί θεών άλλα καν λανθάνη πάντας άνθρώπους, ίδιον σέλας έχει καὶ φέγγος έν τῆ ψυχῆ μέγα 528 καλ χαράν ποιεί σύνοικον αὐτῆ ἐν ἑαυτῆ ἀντιλαμ-5 βανομένη τάγαθοῦ, ἄν τ' είδη τις ἄν τε λανθάνη καλ θεούς καλ ανθρώπους απαντας. τοιοῦτόν έστιν άρετη άληθεια μαθημάτων τε κάλλος γεωμετρικών άστρολογικών οίς πάντα τὰ τοῦ πλούτου φάλαρα ταῦτα καὶ περιδέραια καὶ θεάματα κορασιώδη παρα-10 βαλεΐν ἄξιον, ὰ μηδενὸς δρώντος μηδὲ προσβλέποντος όντως τυφλός γίγνεται καλ άφεγγής δ πλοῦτος; μόνος γὰρ ὁ πλούσιος δειπνῶν μετὰ τῆς γυναικὸς ἢ τῶν συνήθων οὔτε ταῖς χουσαῖς παρέχει πράγματα Β τραπέζαις ούτε τοις χρυσοις έκπώμασιν άλλά χρῆται 15 τοίς προστυγούσι, και ή γυνή άγρυσος και απόρφυρος και λάφελης πάρεστιν. ὅταν δὲ σύνδειπνον, τουτέστι πομπή καλ θέατρον, συγκροτήται καλ δραμα πλουσιακόν είσάγηται, 'νηῶν δ' ἔκφερε λέβητάς τε τρίποδάς τε.' των τε λύχνων άντέχονται καί περι-20 σπῶνται περί τὰς κύλικας, ἀλλάσσουσι τοὺς οίνοχόους, μεταμφιεννύουσι πάντα, πάντα κινοῦσι, χουσόν, ἄργυρον, λιθοκόλλητα, ἀπλῶς πλουτείν δμολογοῦντες. άλλὰ σωφροσύνης γε, κἂν μόνος δειπνη, δείται καί δικαιοσύνης.

4 αὐτῆ ἐν ἑαντῆ] αὐτῆς Stegmannus ἀντιλαμβανομένης idem 8 τὰ * 9 cf. Kock. 3 p. 437 10 ἃ * ἄ 18 Hom. Ψ 259 21 πάντα] prius del. Duebnerus

ΠΕΡΙ ΔΥΣΩΠΙΑΣ.

1. Ένια των έκ της γης φυομένων αὐτὰ μέν έστιν άγρια τη φύσει καὶ άκαρπα καὶ βλαβεράν τοῖς ήμεροις σπέρμασι καὶ φυτοίς την αύξησιν έγοντα, D σημεία δ' αὐτὰ ποιοῦνται χώρας οί γεωργοῦντες οὐ πονηρᾶς άλλὰ γενναίας καὶ πίονος οὕτω δὴ καὶ πάθη ψυχῆς ἔστιν οὐ χρηστά, χρηστῆς δὲ φύσεως 5 οίον έξανθήματα και λόγω παρασχείν έργάσιμον έαυτην έπιεικώς δυναμένης. έν τούτοις τίθεμαι καί την λεγομένην δυσωπίαν, σημείον μέν ού φαῦλον αίτίαν δὲ μοχθηρίας οὖσαν. τὰ γὰρ αὐτὰ τοῖς ἀναισχύντοις οί αλσχυνόμενοι πολλάκις άμαρτάνουσι, 10 πλην ότι το λυπεϊσθαι και άλγειν έφ' οίς διαμαρτάνουσι τούτοις πρόσεστιν ούχ ώς έκείνοις τὸ ήδεσθαι. ἀναλγής μέν γὰρ δ ἀναιδής πρὸς τὸ αίσχρόν, Ε εύπαθης δε και πρός το φαινόμενον αίσχρον ο εύδυσώπητος. ύπερβολή γὰρ τοῦ αἰσχύνεσθαι τὸ δυσω- 15 πεϊσθαι. διὸ καὶ ούτω κέκληται, τρόπον τινά τοῦ προσώπου τη ψυγή συνδιατρεπομένου καὶ συνεξατονοῦντος, ώς γὰρ τὴν κατήφειαν δρίζονται λύπην κάτω βλέπειν ποιοῦσαν, ούτω τὴν αἰσχυντηλίαν μέχρι τοῦ μηδ' ἀντιβλέπειν τοῖς δεομένοις ὑπείχουσαν δυ- 20 σωπίαν ωνόμασαν. δθεν δ μεν δήτωρ τον άναίσγυν-F τον οὐκ ἔφη κόρας ἐν τοῖς ὅμμασιν ἔχειν ἀλλὰ πόρ-7 cf. Kock. 3 p. 494

νας δ δ' εὐδυσώπητος αὖ πάλιν ἄγαν τὸ θῆλυ τῆς ψυχῆς καὶ τρυφερὸν ἐμφαίνει διὰ τῆς ὄψεως, τὴν ὑπὸ τῶν ἀναισχύντων ὅψιν αἰσχύνην ὑποκοριζόμενος. ὁ μὲν οὖν Κάτων ἔλεγε τῶν νέων μᾶλλον ἀγαπᾶν τοὺς ἐρυθριῶντας ἢ τοὺς ἀχριῶντας, ὀρθῶς ἐθίζων καὶ διδάσκων τὸν ψόγον μᾶλλον ἢ τὸν ἔλεγχον δεδιέναι καὶ τὴν ὑποψίαν μᾶλλον ἢ τὸν κίνδυνον. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τοῦ πρὸς τὸν ψόγον ὑπόπτου καὶ 529 ψοφοδεοῦς τὸ ἄγαν ἀφαιρετέον, ὡς οὐχ ἦττον ἔνιοι πολλάκις ἀκοῦσαι κακῶς ἢ παθεῖν δείσαντες ἀπεδειλίασαν, καὶ προήκαντο τὸ καλὸν οὐ δυνηθέντες ὑπομεῖναι τὸ ἄδοξον.

2. Οὖτε δὴ τούτους περιοπτέον οὕτως ἀσθενῶς ἔχοντας οὕτ' αὖ πάλιν ἐκείνην ἐπαινετέον τὴν ἄτρε-15 πτον καὶ ἀτενῆ διάθεσιν,

'έν δε το θαρσαλέον τε και έμμανες οππη δρούσαι φαίνετ' 'Αναξάρχου κύνεον μένος '

άλλ' έμμελη τινα μηχανητέον σύγκοασιν άμφοιν, τοῦ μὲν ἀτενοῦς ἄγαν τὴν ἀναίδειαν τοῦ δ' ἐπιεικοῦς σφόδοα τὴν ἀσθένειαν ἀφαιοοῦσαν. ἦ καὶ τὸ θεράπευμα δυσχερὲς καὶ οὐκ ἀκίνδυνος ἡ τῶν τοιούτων Β πλεονασμῶν κόλουσις ὡς γὰρ ὁ γεωργὸς ἄγριον μὲν ἐκκόπτων βλάστημα καὶ ἀγεννές, αὐτόθεν ἀφειδῶς ἐμβαλὼν τὸ σκαφεῖον ἀνέτρεψε τὴν ρίζαν ἢ πῦρ προσαγαγὼν ἐπέκαυσεν ἀμπέλῳ δὲ προσιὼν τομῆς δεομένη καὶ μηλέας ἢ τινος ἐλαίας ἀπτόμενος, εὐλαβῶς ἐπιφέρει τὴν χεῖρα, δεδιὼς μή τι τοῦ ὑγιαί-

1 ἄγαν τὸ] τὸ ἄγαν Matthaeus 16 ἐμμανὲς — ὀοούσαι p. 446 b: ἐμμενὲς — ὀοοῦσαι

νοντος αποτυφλώση ούτως δ φιλόσοφος φθόνον μέν έξαιρων νέου ψυχής, άγεννες βλάστημα καί δυστιθάσευτον, η φιλαργυρίαν ἄωρον, η φιληδονίαν έπικόπτων ακόλαστον αξμάσσει καλ πιέζει καλ τομήν C ποιεί και οὐλην βαθείαν. δταν δε τρυφερφ μέρει 5 ψυχής και άπαλφ κολούοντα προσαγάγη λόγον, οίδν έστι τὸ δυσωπούμενον καὶ διατρεπόμενον, εὐλαβεζται μη λάθη τούτοις συναποκόψας το αίδούμενον. καλ γάρ αί τίτθαι των βρεφων έπτρίβουσαι πολλάπις τὸν φύπον έλκοῦσιν ἐνίοτε τὴν σάρκα καὶ βασανί- 10 ζουσιν. όθεν οὐ δεῖ τῶν νέων παντάπασιν ἐν χρῷ την δυσωπίαν έκτρίβοντας όλιγώρους ποιείν και λίαν άτρέπτους· άλλ' ώσπερ οί καταλύοντες οίκίας ίεροῖς γειτνιώσας τά γε συνεχή και πλησίον έωσι και διερείδουσιν, ούτω δεῖ τὴν δυσωπίαν κινεῖν δεδιότας 15 συνεφελκύσασθαι τὰ δμοροῦντα τῆς αίδοῦς καὶ τῆς D έπιεικείας και της ημερότητος, οίς υποδέδυκε και προσπλέκεται κολακεύουσα τον ευδυσώπητον ώς φιλάνθρωπον καλ πολιτικόν καλ κοινόν έγοντα νοῦν καλ ούκ ἄτεγκτον οὐδ' αὐθέκαστον. ὅθεν εὐθὺς of 20 Στωικοί και τῷ ρήματι τὸ αίσχύνεσθαι και δυσωπείσθαι του αίδεισθαι διέστησαν, ίνα μηδε την όμωνυμίαν τῷ πάθει πρόφασιν τοῦ βλάπτειν ἀπολίπωσιν. άλλ' ήμιν χρησθαι τοις δυόμασιν άσυχοφαντήτως δότωσαν, μαλλον δ' Όμηρικως καί γάρ έκεινος είπεν 26 'αίδώς, ήτ' άνδρας μέγα σίνεται ήδ' δυίνησι.'

καὶ οὐ κακῶς τὸ βλάπτον αὐτῆς πρότερον εἶπε. γίγ-

νεται γὰο ἀφέλιμος ὑπὸ λόγου τὸ πλεονάζον ἀφελόντος καὶ τὸ μέτριον ἀπολιπόντος.

3. Πρώτον οὖν τοῦτο δεί πείθεσθαι τὸν ὑπὸ Ε πολλῆς δυσωπίας βιαζόμενον, ὅτι πάθει βλαβερῷ 5 συνέχεται καλὸν δὲ τῶν βλαβερῶν οὐδέν οὐδὲ δεί τοῖς ἐπαίνοις κηλούμενον ῆδεσθαι κομψὸν καὶ ίλα-ρὸν ἀντὶ σεμνοῦ καὶ μεγάλου καὶ δικαίου προσαγορευόμενον μηδ', ὥσπερ ὁ Εὐριπίδου Πήγασος

'έπτησσ' ὑπείκων μᾶλλον εί μᾶλλον θέλοι'

10 τῷ Βελλεροφόντη, τοῖς δεομένοις έαυτὸν ἐκδιδόναι καλ συνεκταπεινούν, φοβούμενον άκουσαι τὸ 'σκλη- Ε φός γε καὶ ἀπηνής. τῷ μὲν γὰο Αίγυπτίω Βοκχόριδι φύσει χαλεπφ γενομένφ την ασπίδα λέγουσιν ύπὸ της Τσιδος έπιπεμφθείσαν και τη κεφαλή περιελι-15 γθεϊσαν ἄνωθεν ἐπισκιάζειν, ΐνα κρίνη δικαίως ἡ δέ γε δυσωπία τοῖς ἀτόνοις καὶ ἀνάνδροις ἐπικειμένη και πρός μηδεν άνανεῦσαι μηδ' άντειπεῖν ἰσχύουσα, καλ δικάζοντας άποτρέπει τοῦ δικαίου καλ συμβουλεύοντας έπιστομίζει καλ λέγειν πολλά καλ 20 πράττειν ἀναγκάζει τῶν ἀβουλήτων δ δ' ἀγνωμο-580 νέστατος άει τοῦ τοιούτου δεσπότης έστι και κρατεί, τῷ μὴ αίδεῖσθαι τὸ αίδούμενον ἐκβιαζόμενος. ὅθεν ώσπερ χωρίον ύπτιον καὶ μαλακὸν ή δυσωπία μηδεμίαν εντευξιν έξωσαι μηδ' αποστρέψαι δυναμένη 25 τοῖς αἰσχίστοις βάσιμός ἐστι πάθεσι καὶ πράγμασι. κακή μεν γάρ αύτη παιδικής φρουρός ήλικίας, ώς

⁸ Eòqualdov] Nauck. p. 451 9 μ ãllov el μ ãllov p. 807 a: μ ãllov $\hat{\eta}$ 12 ye $\hat{\eta}$ τε \hat{R}

έλεγε Βρούτος οὐ δοκείν αὐτῷ καλῶς τὴν ὧραν διατεθείσθαι τὸν πρὸς μηδὲν ἀρνούμενον κακὴ δὲ θαλάμου και γυναικωνίτιδος ἐπίτροπος, ῶς φησιν ἡ παρὰ τῷ Σοφοκλεί μετανοούσα πρὸς τὸν μοιχόν

'ἔπεισας, έξέθωψας.'

- Β ώστ' ή δυσωπία προσδιαφθείρουσα τὸ ἀκόλαστον ἀνώχυρα πάντα καὶ ἄκλειστα καὶ κατάντη προδίδωσι τοις ἐπιτιθεμένοις. καὶ διδόντες μὲν αίροῦσι τὰς βδελυρωτάτας τῶν φύσεων, τῷ δὲ πείθειν καὶ δυσωπείν πολλάκις κατεργάζονται καὶ τὰς ἐπιεικείς. ἐῶ το δὲ τὰς εἰς τὰ χρήματα βλάβας ὑπὸ τοῦ δυσωπείσθαι, δανειζόντων οἶς ἀπιστοῦσιν ἐγγυωμένων οἶς οὐκ ἐθελουσιν, ἐπαινούντων μὲν τό 'ἐγγύα πάρα δ' ἄτα' χρῆσθαι δ' αὐτῷ παρὰ τὰ πράγματα μὴ δυναμένων.
 - 4. "Όσους δ' ἀνήρηκε τοῦτο τὸ πάθος, οὐκ ἄν 15 τις έξαριθμήσαιτο φαδίως. καὶ γὰρ ὁ Κρέων πρὸς τὴν Μήδειαν εἰπών
- C 'κοεϊσσον δέ μοι νῦν πρός σ' ἀπέχθεσθαι, γύναι, ἢ μαλθακισθένθ' ὕστερον μέγα στένειν'

άλλοις έγνωμολόγησεν, αὐτὸς δὲ τῆς δυσωπίας ῆττων ερνόμενος καὶ μίαν ἡμέραν αἰτουμένη δοὺς ἀπώλεσε τὸν οἶκον. ἔνιοι δὲ καὶ σφαγὰς ὑφορώμενοι καὶ φαρμακείας, διετράπησαν. οὕτω παραπώλετο Δίων, οὐκ ἀγνοήσας ἐπιβουλεύοντα Κάλλιππον ἀλλ' αἰσχυνθεὶς φυλάττεσθαι φίλον ὄντα καὶ ξένον. οὕτως 'Αντί- 25

⁴ Σοφοκλεί] Nauck. p. 312 6 προδιαφθείρασα (malim προδιαφθείρουσα) τοῦ ἀκολάστου Madvigius 9 δὲ Εmperius: δὴ 14 παρά R: περί 18 Eur. Med. 290

πατρος ὁ Κασάνδρου Δημήτριον καλέσας ἐπὶ δεῖπνον εἶτα κληθεὶς τῷ ὑστεραία πρὸς αὐτὸν ἠδέσθη πεπιστευμένος ἀπιστεῖν, καὶ πορευθεὶς ἐσφάγη μετὰ τὸ δεῖπνον. 'Ηρακλέα δὲ τὸν 'Αλεξάνδρφ γενόμενον ἐκ D 5 Βαρσίνης ὑμολόγησε μὲν Κασάνδρφ Πολυσπέρχων ἀναιρήσειν ἐπὶ ταλάντοις ἑκατὸν εἶτ' ἐπὶ δεῖπνον ἐκάλει· τοῦ δὲ μειρακίου τὴν κλῆσιν ὑφορωμένου καὶ δεδοικότος ἄλλως δὲ προφασιζομένου μαλακώτερον ἔχειν, ἐλθὼν ὁ Πολυσπέρχων 'πρῶτον' εἶπεν 10 'ὧ παῖ, μιμοῦ τοῦ πατρὸς τὸ εὕκολον καὶ φιλέταιρον, εἰ μὴ νὴ Δία δέδοικας ἡμᾶς ὡς ἐπιβουλεύοντας.' αἰδεσθεὶς οὖν ἡκολούθησεν ὁ νεανίσκος, οἱ δὲ δειπνίσαντες αὐτὸν ἐστραγγάλισαν. οὐ γελοῖον οὖν, ὡς φασί τινες, οὐδ' ἀβέλτερον ἀλλὰ σοφὸν τὸ τοῦ 15 'Ησιόδου

'τὸν φιλέοντ' έπὶ δαῖτα καλεῖν τὸν δ' έχθρὸν έᾶσαι.'

μή δυσωποῦ τὸν μισοῦντα μηδ' ὑπαίκαλλε πιστεύειν Ε δοκοῦντα κληθήση γὰρ καλέσας καὶ δειπνήσεις, ἄν δειπνίσης, ὥσπερ βαφὴν τὴν φυλάττουσαν ἀπιστίαν 20 μαλαχθεῖσαν αἰσχύνη προέμενος.

5. 'Ως οὖν πολλῶν κακῶν αἴτιον τὸ νόσημα τοῦτ'
ὂν πειρατέον ἀποβιάζεσθαι τῆ ἀσκήσει, πρῶτον ἀρξαμένους ὥσπερ οἱ τἄλλα μελετῶντες ἀπὸ τῶν μικρῶν
καὶ μὴ σφόδρα δυσαντιβλέπτων οἶον ἐν δείπνῷ προ²⁵ πίνει τις ἄδην ἔχοντι μὴ δυσωπηθῆς μηδὲ προσ- Ε
βιάση σαυτόν, ἀλλὰ κατάθου τὸ ποτήριον. αὖθις

⁹ πρῶτον] πρὸς αὐτὸν Stegmannus 15 Ἡσιόδον] ΟD 342 17 ὑπαίκαλλε *: ὑπέκβαλε

ετερος παρακαλεί κυβεύειν παρά πότον μη δυσωπηθης μηδε δείσης σκωπτόμενος άλλ' ώσπες Ξενοφάνης, Λάσου τοῦ Ερμιονέως μὴ βουλόμενον αὐτῷ συγκυβεύειν δειλον ἀποκαλοῦντος, ὁμολόγει καὶ πάνυ δειλός είναι πρός τὰ αίσχρὰ καὶ ἄτολμος. άδολέσχω συνήντηκας έπιλαμβανομένω καὶ περιπλεκομένω μη δυσωπηθής άλλα διακόψας έπείγου καί 581 πέραινε τὸ προκείμενον. αί γὰρ τοιαῦται φυγαί καί διακρούσεις, έν έλαφραϊς μέμψεσι την μελέτην έχουσαι τοῦ ἀδυσωπήτου, προεθίζουσιν ήμᾶς ἐπὶ τὰ μεί- 10 ζονα. καὶ τὸ τοῦ Δημοσθένους ένταῦθα καλῶς ἔχει διαμνημονεύειν: των γάρ Αθηναίων ωρμημένων Αρπάλφ βοηθείν και κορυσσομένων έπι τον Άλέξανδρον, έξαίφνης έπεφάνη Φιλόξενος δ των έπλ θαλάττη πραγμάτων 'Αλεξάνδρου στρατηγός. έκπλα- 15 γέντος δὲ τοῦ δήμου καὶ σιωπώντος διὰ τὸν φόβον, δ Δημοσθένης 'τί ποιήσουσιν' ἔφη 'τὸν ήλιον ἰδόντες οί μὴ δυνάμενοι πρός τον λύχνον άντιβλέπειν; τί γὰρ ποιήσεις έν πράγμασι μεγάλοις, βασιλέως έντυγχάνοντος ἢ δήμου δυσωποῦντος, εἰ ποτήριον 20 Β ἀπώσασθαι μη δύνασαι προπίνοντος συνήθους μηδ' άδολέσχου λαβήν διαφυγείν, άλλὰ παρέχεις έμπεριπατεΐν φλυάρφ σαυτόν, ούκ εύτονῶν είπεῖν 'ὄψομαί σ' αὖθις, νῦν δ' οὐ σχολάζω';

6. Καὶ μὴν οὐδ' ἡ πρὸς τοὺς ἐπαίνους τοῦ ἀδυ- 25 σωπήτου μελέτη καὶ ἄσκησις ἐν μικροῖς καὶ ἐλαφροῖς ἄχρηστός ἐστιν. οἶον ἐν συμποσίω φίλου κιθαρωδὸς ἄδει κακῶς ἢ πολλοῦ κωμωδὸς ἐωνημένος ἐπιτρίβει Μένανδρον, οἱ δὲ πολλοὶ κροτοῦσι καὶ θαυμάζου-

σιν οὐδεν οἷμαι χαλεπον οὐδε δύσκολον ἀκούειν C σιωπη και μη παρά το φαινόμενον άνελευθέρως έπαινείν. έὰν γὰο έν τούτοις μή πρατής σαυτοῦ, τί ποιήσεις φίλου ποίημα φαῦλον ἀναγιγνώσκοντος ἢ 5 λόγον έπιδεικνυμένου γεγραμμένον άβελτέρως καί γελοίως; έπαινέσεις δηλονότι καλ συνεπιθορυβήσεις τοῖς κολακεύουσι. πῶς οὖν ἐν πράγμασιν ἁμαρτάνοντος ἐπιλήψη; πῶς δὲ περὶ ἀρχὴν ἢ γάμον ἢ πολιτείαν άννωμονούντα νουθετήσεις; ένω μέν γαρ ούδε 10 τὸ τοῦ Περικλέους ἀποδέχομαι, πρὸς τὸν ἀξιοῦντα μαρτυρίαν ψευδή μαρτυρήσαι φίλον, ή προσήν καί D δρχος, είπόντος 'μέχρι τοῦ βωμοῦ φίλος είμί.' λίαν γαρ έγγυς ήλθεν. δ δε πόρρωθεν έαυτον έθίσας μήτε λέγοντος έπαινείν παρά γνώμην μήτ' ἄδοντος 15 προτείν μήτε σκώπτοντος άφυως έπιγελαν, οὐκ έάσει μέχρι τούτου προελθεῖν οὐδ' είπεῖν πρὸς τὸν ἐν έκείνοις άδυσώπητον 'δμοσον ύπερ έμοῦ καὶ τὰ ψευδή μαρτύρησον καὶ ἀπόφηναι παρὰ τὸ δίκαιον.'

7. Οῦτω δὲ δεῖ καὶ πρὸς τοὺς αἰτοῦντας ἀργύ
ποιον ἀνταίρειν, προεθιζόμενον ἐν τοῖς μήτε μεγάλοις μήτε δυσπαραιτήτοις. ᾿Αρχέλαος μὲν γὰρ ὁ τῶν
Μακεδόνων βασιλεὺς παρὰ δεῖπνον αἰτηθεὶς ἔκπωμα
πρυσοῦν ὑπ᾽ ἀνθρώπου μηδὲν ἡγουμένου καλὸν ἢ

τὸ λαμβάνειν, ἐκέλευσεν Εὐριπίδη τὸν παῖδα δοῦ- Ε

ναι, καὶ πρὸς τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον ἀποβλέψας ʿσὸ
μέν᾽ εἶπεν ʿαἰτεῖν ἐπιτήδειος εἶ καὶ μὴ λαμβάνων,
οὖτος δὲ λαμβάνειν καὶ μὴ αἰτῶν᾽ ἄριστα τοῦ δι-

²⁶ λαμβάνων *: λαμβάνειν

δόναι καὶ γαρίζεσθαι κύριον ποιών τὸ κρίνον άλλὰ μή τὸ δυσωπούμενον. ήμεις δὲ πολλάκις άνθρώπους έπιεικείς και οίκείους και δεομένους περιορώντες έτέ-. ροις αίτουσιν ένδελεχώς καὶ ίταμώς έδώκαμεν, οὐ δοῦναι θελήσαντες άλλ' άρνήσασθαι μη δυνηθέντες. 5 ώσπερ 'Αντίγονος δ γέρων ύπο Βίαντος ένοχληθείς πολλάκις 'δότ' ' είπε 'Βίαντι τάλαντον καλ ἀνάγκη.' Ε καίτοι μάλιστα των βασιλέων έμμελης ήν και πιθανδς αποτρίβεσθαι τα τοιαύτα. χυνικού γάρ ποτε δραγμήν αλτήσαντος αὐτόν 'άλλ' οὐ βασιλικόν' ἔφη 10 'τὸ δόμα' τοῦ δ' ὑποτυχόντος 'δὸς οὖν μοι τάλαντον' ἀπήντησεν 'άλλ' οὐ κυνικόν τὸ λημμα'. Διογένης μεν ούν τούς ανδριάντας ήτει περιιών έν Κεραμεικώ και πρός τους θαυμάζοντας έλεγεν άποτυγχάνειν μελεταν· ήμιν δὲ πρώτον έμμελετητέον 15 έστὶ τοῖς φαύλοις καὶ γυμναστέον περὶ τὰ μικρά, πρός τὸ ἀρνεῖσθαι τοῖς αἰτοῦσιν οὐ προσηκόντως 582 ληψομένοις . ώς αν μείζοσιν αποτεύξεσιν επικουφείν έχωμεν. 'οὐδεὶς γάρ' ώς δ Δημοσθένης φησίν 'είς ἃ μὴ δεῖ καταναλώσας τὰ παρόντα τῶν μὴ παρόν- 20 των εὐπορήσει πρὸς ὰ δεῖ.' γίγνεται δ' ημίν πολλαπλάσιον το αίσχρον, δταν έλλίπωμεν προς τα καλά, πλεονάσαντες τοῖς περιττοῖς.

8. Έπει δ' οὐ χρημάτων μόνον ή δυσωπία κακή και άγνώμων οἰκονόμος ἐστίν, άλλὰ και περι τὰ 25

⁶ Βίαντος — Βίαντι] Βίωνος — Βίωνι Casaubonus 17 πρός το άφνεϊσθαι περί τὰ μιπρά legisse vid. Amyotus τοῖς] τοῖς ὰ Madvigius οὐ προσημόντως δὲ an καὶ οὐ προσημόντως? Sed fortasse verba ληψομένοις — ἔχωμεν omittenda sunt cum optimo codice D 19 Δημοσθένης] 3, 19

μείζονα παραιρείται το συμφέρον του λογισμού. καλ γάρ ζατρον νοσούντες οὐ παρακαλούμεν τον έμπειρου αίσχυνόμενοι τὸν συνήθη, και παισί διδασκάλους άντι των χρηστων τούς παρακαλούντας αίρούμεθα, Β 5 καλ δίκην έχοντες πολλάκις οὐκ ἐῶμεν εἰπεῖν τὸν ώφέλιμον καὶ άγοραῖον, άλλ' οἰκείου τινὸς ἢ συγγενούς υίφ χαριζόμενοι παρεδώκαμεν έμπανηγυρίσαι. τέλος δε πολλούς έστιν ίδεῖν και των φιλοσοφείν λεγομένων, Έπικουφείους καλ Στωικούς όντας, ούχ 10 έλομένους οὐδὲ κρίναντας ἀλλὰ προσθεμένους δυσωπούσιν οίκείοις καὶ φίλοις τέρε δή καὶ πρὸς ταῦτα πόρρωθεν έν τοῖς έπιτυχοῦσι καὶ μικροῖς γυμνάζωμεν έαυτούς, έθίζοντες μήτε κουρεί μήτε γναφεί κατά δυσωπίαν χρησθαι μηδε καταλύειν έν φαύλω 15 πανδοκείω, βελτίονος παρόντος, ὅτι πολλάκις ὁ πανδοκεύς ήσπάσαθ' ήμᾶς άλλ' έθους ένεκα, κὰν ἡ C παρά μικρόν, αίρεϊσθαι το βέλτιον ωσπερ οί Πυθαγοριχοί παρεφύλαττον ἀεί μηδέποτε τῷ δεξιῷ μηρῷ τὸν εὐώνυμον ἐπιτιθέναι, μηδὲ τὸν ἄρτιον ἀντὶ τοῦ 20 περιττοῦ λαβείν, τῶν ἄλλων ἐπ' ἴσης ἐχόντων. ἐθιστέον δέ, καὶ θυσίαν ποιούμενον ἢ γάμον ἢ τινα άλλην τοιαύτην ύποδοχήν μή τὸν ἀσπασάμενον καλεῖν ἢ προσδραμόντα μᾶλλον ἢ τὸν εὔνουν καὶ χρηστόν δ γάρ ούτως έδισθείς και άσκήσας δυσά-25 λωτος έσται, μᾶλλον δ' δλως ανεπιχείρητος έν τοῖς μείζοσι.

9. Περί μεν οὖν ἀσκήσεως ίκανὰ καὶ ταῦτα· τῶν D
δε χρησίμων ἐπιλογισμῶν πρῶτός ἐστιν ὁ διδάσκων
1 τοῦ λογισμοῦ] τὸν λογισμόν R 14 μηδε *: μήτε

καλ ύπομιμνήσκων, δτι πᾶσι μέν τοῖς πάθεσιν ἀκολουθεί και τοίς νοσήμασιν ἃ φεύγειν δι' αὐτῶν δοκουμεν, άδοξίαι φιλοδοξίαις καλ λύπαι φιληδονίαις καλ πόνοι μαλακίαις καλ φιλονικίαις ήτται καλ καταδίκαι τη δε δυσωπία συμβέβηκεν άτεχνως φευγούση 5 καπνὸν ἀδοξίας εἰς πῦρ ἐμβάλλειν ἑαυτήν. αἰσχυνόμενοι γαρ αντιλέγειν τοζς αγνωμόνως δυσωπουσιν ύστερον δυσωποῦνται τοὺς δικαίως έγκαλοῦντας, καὶ Ε δεδιότες μέμψιν έλαφραν πολλάκις αίσχύνην δμολογουμένην υπομένουσι. και γάρ αιτούντος άργυριον 10 φίλου δυσωπηθέντες άντειπεΐν οὐκ ἔχοντες, άσχημονοῦσι μετ' δλίγον έξελεγχόμενοι καλ βοηθήσειν δμολογήσαντες ένίοις δίκην έχουσιν, είτα τοὺς έτέρους διατραπέντες αποκρύπτονται καλ δραπετεύουσι. πολλούς δὲ καὶ περὶ γάμου θυγατρὸς ἢ ἀδελφῆς εἰς 15 δμολογίαν άλυσιτελή κατακλείσασα δυσωπία ψεύδεσθαι πάλιν άναγκάζει μετατιθεμένους.

10. 'Ο μεν γάρ είπων, δτι πάντες οι τὴν 'Ασίαν κατοικοῦντες ενὶ δουλεύουσιν ἀνθρώπω διὰ τὸ μὴ Ε δύνασθαι μίαν εἰπεῖν τήν 'οὐ' συλλαβήν, οὐκ ἐσπού- 20 δασεν ἀλλ' ἔσκωψε· τοῖς δὲ δυσωπουμένοις, κὰν μη- δὲν εἴπωσιν, ἔξεστιν ὀφρῦν ἐπάρασι μόνον ἢ κάτω κύψασι πολλὰς ἀβουλήτους καὶ ἀτόπους ὑπουργίας διαφυγεῖν. 'τὴν γὰρ σιωπήν' ὁ μὲν Εὐριπίδης φησί 'τοῖς σοφοῖς ἀπόκρισιν' εἶναι· κινδυνεύομεν δὲ μᾶλ- 25 λον αὐτῆς δεῖσθαι πρὸς τοὺς ἀγνώμονας· ἐπεὶ τοὺς

⁴ φιλονικίαις *: φιλονεικίαις 6 άδοξίας] del. Stegmannus 15 θυγατρός *: καὶ θυγατρός 24 Εδριπίδης] Nauck. p. 675

χαρίεντας ἔστι καὶ παρηγορήσαι καὶ πρόχειρά γε δεῖ καὶ συχνὰ τῶν ἐπιφανῶν καὶ ἀγαθῶν ἀνδρῶν ἔχειν ἀποφθέγματα καὶ μνημονεύειν πρὸς τοὺς δυσωποῦντας οἶον τὸ Φωκίωνος πρὸς 'Αντίπατρον 'οὐ 588 τοὺς 'Αθηναίους ἐπιδοῦναι κελεύοντας αὐτὸν ἐν ἑορτῆ καὶ κροτοῦντας 'αἰσχύνομαι' εἰπεν 'ὑμῖν μὲν ἐπιδιδοὺς τούτφ δὲ μὴ ἀποδιδούς' Καλλικλέα δείξας τὸν δανειστήν 'πενίαν γὰρ οὐχ δμολογεῖν αἰσχρόν' το ὡς Θουκυδίδης φησίν 'ἀλλ' ἔργφ μὴ διαφεύγειν αἰσχιον.' ὁ δ' ἀβελτερία καὶ μαλακία πρὸς τὸν αἰτοῦντα δυσωπούμενος εἰπεῖν

'οὐκ ἔστ' ἐν ἄντροις λευκός, ὧ ξέν', ἄργυρος.'
εἶθ' ὥσπερ ἐνέχυρον προέμενος τὴν ἐπαγγελίαν,
'αἰδοῦς ἀγαλκεύτοισιν ἔζευκται πέδαις.'

δ δὲ Περσαΐος ἀργύριον τινὶ τῶν γνωρίμων δανείζων Β δι' ἀγορᾶς καὶ τραπέζης ἐποιεῖτο τὸ συμβόλαιον μεμνημένος δηλονότι τοῦ Ἡσιόδου λέγοντος

'καί τε κασιγνήτω γελάσας έπλ μάρτυρα θέσθαι.'
20 θαυμάσαντος δ' έκείνου καλ είπόντος 'ούτως, ὧ Περσαϊε, νομικῶς;' 'ναί' εἶπεν 'ἵνα φιλικῶς ἀπολάβω καλ μὴ νομικῶς ἀπαιτήσω.' πολλολ γὰρ ἐν ἀρχῆ διὰ δυσωπίαν προέμενοι τὸ πιστόν, ὕστερον ἐχρήσαντο τοῖς νομίμοις μετ' ἔχθρας.

5 11. Πάλιν δ Πλάτων Ἑλίκωνι τῷ Κυζικηνῷ διδοὺς πρὸς Διονύσιον ἐπιστολὴν ἐπήνεσεν αὐτὸν ὡς

¹⁰ Θουκυδίδης] 2, 40 13 Nauck. p. 913. Kock. 3 p. 613 15 Nauck. p. 549 18 'Ησιόδου] Ο D 371 25 Πλάτων] Epist. 13, 360 d

C έπιεική και μέτριον, είτα προσέγραψε τη έπιστολή τελευτώση γράφω δέ σοι ταῦτα περί ἀνθρώπου, ζώου φύσει εὐμεταβόλου.' Ξενοκράτης δε καίπερ αὐστηοὸς ὢν τὸν τοόπον ὅμως ὑπὸ δυσωπίας ἐκάμφθη, καλ συνέστησε Πολυσπέρχοντι δι' έπιστολης άνθοω- 5 πον οὐ χρηστόν, ὡς τὸ ἔργον ἔδειξε δεξιωσαμένου δ' αὐτὸν τοῦ Μακεδόνος καὶ πυθομένου μή τινος έχοι χρείαν, ήτησε τάλαντον · δ δ' έκείνω μέν έδωκε Ξενοκράτει δ' έγραψε, παραινών έπιμελέστερον τὸ λοιπον έξετάζειν οθς συνίστησιν. δ μέν οδν Ξενο- 10 κράτης ηγνόησεν, ημεῖς δὲ καὶ πάνυ πολλάκις έπιστάμενοι τούς πονηφούς και γράμματα και χρήματα D προϊέμεθα, βλάπτοντες έαυτούς, οὐ μεθ' ήδονῆς ώσπες οί ταϊς έταίραις χαριζόμενοι καὶ τοῖς κόλαξιν, άλλὰ δυσχεραίνοντες καὶ βαρυνόμενοι τὴν ἀναίδειαν 15 άνατρέπουσαν ήμων καὶ καταβιαζομένην τὸν λογισμόν. εί γὰρ πρὸς ἄλλο τι καὶ πρὸς τοὺς δυσωποῦντας έξεστιν είπεῖν τό

'μανθάνω μέν οἶα δοᾶν μέλλω κακά'
τὰ ψευδῆ μαρτυρῶν ἢ τὰ μὴ δίκαια κρίνων ἢ τὰ ω
μὴ συμφέροντα χειροτονῶν ἢ δανειζόμενος ὑπὲρ τοῦ
μὴ ἀποδώσοντος.

12. Διὸ τῶν παθῶν μάλιστα τῷ δυσωπεῖσθαι τὸ μετανοεῖν οὐχ ὕστερον, ἀλλ' εὐθὺς ἐν οἶς πράττει πάρεστι· καὶ γὰρ διδόντες ἀχθόμεθα καὶ μαρτυ- 25 ροῦντες αἰσχυνόμεθα καὶ συνηγοροῦντες ἀδοξοῦμεν Ε καὶ μὴ παρέχοντες ἐλεγχόμεθα. πολλὰ γὰρ ὑπ' ἀσθε-

¹⁹ Eur. Med. 1078 26 συνηγοροῦντες W: συνεργοῦντες

νείας τοῦ ἀντιλέγειν καὶ τῶν ἀδυνάτων ἡμὶν ὑπισχνούμεθα τοἰς λιπαροῦσιν ὡς συστάσεις ἐν αὐλαἰς καὶ πρὸς ἡγεμόνας ἐντεύξεις, μὴ βουλόμενοι μηδ' εὐτονοῦντες εἰπείν 'οὐκ οἰδεν ἡμᾶς ὁ βασιλεύς, ἀλλ' δ έτέρους δρα μᾶλλον', ὡς Λύσανδρος 'Αγησιλάφ προσκεκρουκὼς ἀξιούμενος δὲ μέγιστον δύνασθαι παρ' Ε αὐτῷ διὰ τὴν δόξαν, οὐκ ἤσχύνετο παραιτεῖσθαι τοὺς ἐντυγχάνοντας, ἀπιέναι πρὸς ἐτέρους κελεύων καὶ πειρᾶσθαι τῶν μᾶλλον αὐτοῦ παρὰ τῷ βασιλεῖ τὸ δὲ μὴ δυναμένους ἡ μὴ πεφυκότας ἀναδέχεσθαι τὰ τοιαῦτα καὶ παραβιάζεσθαι, πρὸς τῷ αἰσχρῷ καὶ λυπηρότατόν ἐστιν.

13. 'Απ' ἄλλης δ' ἀρχῆς τὰ μὲν μέτρια καὶ πρέ
15 ποντα δεῖ προθύμως ὑπουργεῖν τοῖς ἀξιοῦσι, μὴ 584

δυσωπουμένους ἀλλ' ἐκόντας ἐν δὲ τοῖς βλαβεροῖς
καὶ ἀτόποις τὸ τοῦ Ζήνωνος ἀεὶ πρόχειρον ἔχειν,
δς ἀπαντήσας τινὶ νεανίσκω τῶν συνήθων παρὰ τὸ
τεῖχος ἡσυχῆ βαδίζοντι, καὶ πυθόμενος ὅτι φεύγει
20 φίλον ἀξιοῦντα μαρτυρεῖν αὐτῷ τὰ ψευδῆ 'τί λέ-
γεις' φησίν 'ἀβέλτερε; σὲ μὲν ἐκεῖνος ἀγνωμονῶν
καὶ ἀδικῶν οὐ δέδιεν οὐδ' αἰσχύνεται, σὸ δ' ἐκεῖνον
ὑπὲρ τῶν δικαίων οὐ θαρρεῖς ὑποστῆναι;' ὁ μὲν
γὰρ εἰπών

25 ΄πετί πονηφόν οὐκ ἄχρηστον ὅπλον ἀ πονηφία'
κακῶς ἐθίζει μιμούμενον ἀμύνεσθαι τὴν κακίαν· τὸ Β

² λιπαρούσιν M: ἀεὶ παρούσιν 4 cf. Kock 3 p. 447 5 δοα Madvigius: ὀρᾶ 16 έπόντας M: είποντας 25 Lorenz. p. 302

δὲ τοὺς ἀναιδῶς καὶ ἀδυσωπήτως ἐνοχλοῦντας ἀποτρίβεσθαι τῷ ἀδυσωπήτω καὶ μὴ χαρίζεσθαι τὰ αἰσχρὰ τοῖς ἀναισχύντοις αἰσχυνόμενον, ὀρθῶς καὶ δικαίως γιγνόμενόν ἐστιν ὑπὸ τῶν νοῦν ἐχόντων.

14. "Ετι τοίνυν τῶν δυσωπούντων τοῖς μὲν ἀδό- 5 ξοις καὶ ταπεινοῖς καὶ μηδενὸς ἀξίοις οὐ μέγ' ἔργον ἀντισχεῖν, ἀλλὰ καὶ μετὰ γέλωτος ἔνιοι καὶ σκώμματος ἐκκλίνουσι τοὺς τοιούτους ὡς Θεόκριτος, δυεῖν παρ' αὐτοῦ ἐν βαλανείφ στλεγγίδα κιχραμένων, τοῦ μὲν ξένου τοῦ δὲ γνωρίμου κλέπτου, μετὰ 10 παιδιᾶς ἀμφοτέρους διεκρούσατ' εἰπών 'σὲ μὲν οὐκ C οἶδα σὲ δ' οἶδα.' Αυσιμάχη δ' 'Αθήνησιν, ἡ τῆς Πολιάδος ἱέρεια, τῶν τὰ ἱερὰ προσαγαγόντων ὀρεωκόμων ἐγχέαι κελευόντων, 'ἀλλ' ὀκνῶ' εἶπε 'μὴ καὶ τοῦτο πάτριον γένηται.' καὶ 'Αντίγονος πρός τινα 15 νεανίσκον, γεγονότα μὲν ἐκ λοχαγοῦ χαρίευτος αὐτὸν δ' ἄτολμον ὅντα καὶ μαλακὸν ἀξιοῦντα δὲ προαχθῆναι, 'παρ' ἐμοί' φησίν 'ὧ μειράκιον, ἀνδραγαθίας εἰσὶν οὐ πατραγαθίας τιμαί.'

15. Καὶ μὴν ἐάνπεο ὁ δυσωπῶν ἔνδοξος ἢ καὶ κο δυνατός (οῖ δὴ μάλιστα δυσπαραίτητοι καὶ δυσαπότοιπτοι περὶ τὰς κρίσεις καὶ τὰς χειροτονίας ἐντυγχάνοντές εἰσιν), ὁ μὲν ἔπραξεν ὁ Κάτων νέος ὢν D ἔτι πρὸς Κάτλον, οὐκ ἄν τινι φανείη ράδιον ἴσως οὐδ' ἀναγκατον. ὁ γὰρ Κάτλος ἢν μὲν ἐν ἀξιφματι τῶν Ῥωμαίων μεγίστω καὶ τότε τὴν τιμητικὴν ἀρχὴν εἶχεν ἀνέβη δὲ πρὸς τὸν Κάτωνα τεταγμένον ἐπὶ τοῦ δημοσίου ταμιείου παραιτησόμενός τινα τῶν

²¹ δυσαπότοιπτοι R: δυσαπότοεπτοι

έξημιωμένων ὑπ' αὐτοῦ, καὶ λιπαρὴς ἐγίγνετο ταῖς δεήσεσι προσβιαζόμενος ἄχρι οὐ δυσανασχετήσας ἐκεῖνος 'αἰσχρόν ἐστιν' ἔφη 'Κάτλε, σὲ τὸν τιμητὴν ἀπαλλαγῆναι μὴ βουλόμενον ἐντεῦθεν ὑπὸ τῶν ἐμῶν τὸ ὑπηρετῶν ἔλκεσθαι.' καὶ ὁ Κάτλος αἰσχυνθείς, πρὸς ὀργὴν ἀπῆλθε. σκόπει δὲ μὴ τὸ τοῦ 'Αγησιλάου καὶ τὸ τοῦ Θεμιστοκλέους ἐπιεικέστερόν ἐστι καὶ μετριώ- Ε τερον. ὁ μὲν γὰρ 'Αγησίλαος ὑπὸ τοῦ πατρὸς κελευόμενος κρῖναί τινα δίκην παρὰ τὸν νόμον, 'ἀλλ' ὑπὸ τοῦ ἔφη 'πάτερ, πείθεσθαι τοῖς νόμοις ἐδιδασκόμην ἀπ' ἀρχῆς τὸι καὶ νῦν σοι πείθομαι μηδὲν ποιεῖν παράνομον.' ὁ δὲ Θεμιστοκλῆς πρὸς τὸν Σιμωνίδην ἀξιοῦντά τι τῶν μὴ δικαίων 'οὕτ' ἄν σὸ ποιητὴς ἀγαθὸς εἶης' ἔφη 'παρὰ μέλος ἄδων, οὕτ' τὸ ἐγὰν χρηστὸς ἄρχων παρὰ νόμον κρίνων.'

16. Καίτοι οὐ διὰ τὴν τοῦ ποδὸς πρὸς τὴν λύραν ἀμετρίαν, ὡς Πλάτων ἔλεγε, καὶ πόλεις πόλεσι
καὶ φίλοι φίλοις διαφερόμενοι τὰ κάκιστα δρῶσί τε F
καὶ πάσχουσιν ἀλλὰ διὰ τὴν περὶ τὰ νόμιμα καὶ
δίκαια πλημμέλειαν. ἀλλ᾽ ὅμως ἔνιοι τὴν ἐν μέλεσι
καὶ γράμμασι καὶ μέτροις ἀκρίβειαν αὐτοὶ φυλάττοντες ἐτέρους ἐν ἀρχαῖς καὶ κρίσεσι καὶ πράξεσιν
ἀξιοῦσιν ὀλιγωρεῖν τοῦ καλῶς ἔχοντος. διὸ καὶ τούτφ
μάλιστα χρηστέον πρὸς αὐτούς. ἐντυγχάνει σοι δικάζοντι ῥήτωρ ἢ βουλεύοντι δημαγωγός ὁμολόγησον,
ἐὰν ἐκεῖνος σολοικίση προοιμιαζόμενος ἢ βαρβαρίση
διηγούμενος οὐ γὰρ ἐθελήσει διὰ τὸ φαινόμενον
αἰσχρόν ἐνίους γοῦν ὁρῶμεν οὐδὲ φωνήεντι συγ12 ποιῶν Matthaeus 16 τοῦ ποδὸς — ἀμετρίαν] vid. p. 439 c

585 προύσαι φωνήεν έν τῷ λέγειν ὑπομένοντας. Ετερον πάλιν δυσωπούντα των έπιφανων καλ ένδόξων κέλευσον δρχούμενον δι' άγορᾶς έξελθεῖν ἢ διαστρέψαντα τὸ πρόσωπον έὰν δ' ἀρνῆται, σός έστιν δ καιρός είπεῖν καὶ πυθέσθαι, τί αἴσχιόν έστι τὸ σο- 5 λοικίσαι καλ διαστρέψαι τὸ πρόσωπον ἢ τὸ λῦσαι τὸν νόμον καὶ παραβῆναι τὸν δρκον καὶ πλέον νεῖμαι τῶ πονηρῷ τοῦ ἀγαθοῦ παρὰ τὸ δίκαιον. ἔτι τοίνυν, ωσπερ Νικόστρατος δ 'Αργεῖος, 'Αργιδάμου παρακαλούντος αὐτὸν ἐπὶ χρήμασι πολλοίς καὶ γάμφ 10 γυναικός ής βούλεται Λακαίνης προδούναι Κρώμνον, ούκ έφη γεγονέναι τὸν 'Αρχίδαμον ἀφ' 'Ηρακλέους' Β έκετνον μεν γάο ἀποκτιννύναι περιιόντα τοὺς πονηρούς, τοῦτον δὲ τοὺς χρηστοὺς ποιείν πονηρούς. ούτω καὶ ήμιν πρὸς ἄνθρωπον ἀξιοῦντα καλὸν κά- 15 γαθον λέγεσθαι ζητέον, αν βιάζηται και δυσωπη, μη πρέποντα ποιείν μηδ' άξια της περί αὐτὸν εύγενείας τε καὶ ἀρετῆς.

17. Έπὶ δὲ τῶν φαύλων δοᾶν χοὴ καὶ διανοείσαι, τὸν φιλάργυρον εἰ δυσωπήσεις ἄνευ συμβο- 20 λαίου δανείσαι τάλαντον ἢ τὸν φιλότιμον ἐκστῆναι τῆς προεδρίας, ἢ τὸν φίλαρχον τῆς παραγγελίας ἐπίδοξον ὅντα κρατήσειν. δεινὸν γὰρ ἀν ἀληθῶς φανείη C τούτους μὲν ἐν νοσήμασι καὶ παθήμασιν ἀκάμπτους διαμένειν καὶ ἐχυροὺς καὶ δυσμεταθέτους, ἡμᾶς δὲ 25 βουλομένους καὶ φάσκοντας εἶναι φιλοκάλους καὶ φιλοδικαίους μὴ κρατεῖν ἑαυτῶν ἀλλ' ἀνατρέπεσθαι καὶ προῖεσθαι τὴν ἀρετήν. καὶ γάρ, εἰ μὲν οί δυσωποῦντες ἐπὶ δόξη καὶ δυνάμει τοῦτο ποιοῦσιν,

άτοπόν έστι κοσμούντας έτέρους καλ αύξοντας άσχημονείν αὐτοὺς καλ κακῶς ἀκούειν. ὅσπερ οἱ παραβραβεύοντες ἐν τοῖς ἀγῶσι καλ χαριζόμενοι περὶ τὰς
χειροτονίας, ἐξ οὐ προσηκόντων ἀρχεία καλ στεφάτους ἄλλοις διδόντες καλ δόξαν, ἀφαιροῦνται τὸ
ἔνδοξον αὐτῶν καλ τὸ καλόν. εἰ δὲ χρημάτων ἔνεκα
προσκείμενον ὁρῶμεν τὸν δυσωποῦντα, πῶς οὐ παρί- D
σταται δεινὸν εἶναι τὸ τῆς ἰδίας δόξης καλ ἀρετῆς
ἀφειδεῖν, ἵνα τὸ τοῦ δεῖνος βαλλάντιον βαρύτερον
το γένηται; καίτοι παρίσταταί γε τοῖς πολλοῖς τὰ τοιαῦτα καλ οὐ λανθάνουσιν ἐαυτοὺς ἐξαμαρτάνοντες.
ὅσπερ οἱ τὰς μεγάλας κύλικας ἐκπιεῖν ἀναγκαζόμενοι,
κόλις καλ στένοντες καλ τὰ πρόσωπα διαστρέφοντες
ἐκτελοῦσι τὸ προσταττόμενον.

15 18. 'Αλλ' ἔοικεν ἡ τῆς ψυχῆς ἀτονία σώματος κράσει καὶ πρὸς ἀλέαν κακῶς πεφυκυία καὶ πρὸς κράσει καὶ πρὸς ἀλέαν κακῶς πεφυκυία καὶ πρὸς κρύος· ἐπαινούμενοί τε γὰρ ὑπὸ τῶν δυσωπούντων παντάπασι θρύπτονται καὶ χαλῶνται, πρός τε τὰς μέμψεις καὶ ὑφοράσεις τῶν ἀποτυγχανόντων ψοφο-20 δεῶς καὶ δειλῶς ἔχουσι. δεῖ δ' ἀντισχυρίζεσθαι πρὸς Ε ἀμφότερα, μήτε τοῖς δεδιττομένοις μήτε τοῖς κολακεύουσιν ἐνδιδόντας. ὁ μὲν οὖν Θουκυδίδης, ὡς ἀναγκαίως ἑπομένου τῷ δύνασθαι τοῦ φθονείσθαι, 'καλῶς' φησί 'βουλεύεσθαι τὸν ἐπὶ μεγίστοις λαμβά-25 νοντα τὸ ἐπίφθονον·' ἡμεῖς δὲ τὸν μὲν φθόνον διαφύγειν οὐ χαλεπὸν ἡγούμενοι, τὸ δὲ μέμψει μὴ περιπεσεῖν μηδὲ λυπηρόν τινι γενέσθαι τῶν χρω-

⁵ διδόντες addidi cum R 22 Θουκυδίδης] 2, 64 26 ού] del. primus Erasmus, male

F μένων ἀδύνατον παντάπασιν δρώντες, ὀρθώς βουλευσόμεθα τὰς τῶν ἀγνωμόνων ἀπεχθείας ἐκδεχόμενοι μαλλον ή τὰς τῶν δικαίως ἐγκαλούντων, ἐὰν έκείνοις μη δικαίως ύπουργώμεν. καλ μην έπαινόν γε τὸν παρὰ τῶν δυσωπούντων μίβδηλον ὄντα παντά- 5 πασι δεῖ φυλάττεσθαι, καὶ μὴ πάθος πάσχειν ὑῶδες, ύπὸ κνησμού καὶ γαργαλισμού παρέγοντα γρήσθαι ράστα τῷ δεομένω καὶ καταβάλλεψ έαυτὸν ὑποκατακλινόμενον. οὐδεν γὰρ διαφέρουσι τῶν τὰ σκέλη τοξε ύποσπώσι παρεχόντων οί τὰ ὧτα τοῖς κολακεύ- 10 536 ουσι παραδιδόντες, άλλ' αϊσχιον άνατρέπονται καλ πίπτουσιν, οί μεν έχθρας καὶ κολάσεις ανιέντες ανθρώποις πουηροίς, ϊν' έλεημονες και φιλάνθρωποι καί συμπαθείς κληθώσιν. οί δε τούναντίον άπεγθείας καὶ κατηγορίας οὐκ ἀναγκαίας οὐδ' ἀκινδύνους ἀνα- 15 δέξασθαι πεισθέντες ύπὸ τῶν ἐπαινούντων ὡς μόνους ἄνδρας και μόνους ἀκολακεύτους και νη Δία στόματα καί φωνάς προσαγορευόντων. διὸ καί Βίων άπείκαζε τους τοιούτους άμφορεύσιν, άπο των ώτων ραδίως μεταφερομένοις. ώσπερ Αλεξίνον ίστορούσι 20 τὸν σοφιστὴν πολλά φαῦλα λέγειν ἐν τῷ περιπάτφ Β περί Στίλπωνος του Μεγαρέως είπόντος δέ τινος τῶν παρόντων 'άλλὰ μὴν ἐκεξνός σε πρώην ἐπήνει,' 'νη Δία' φάναι 'βέλτιστος γαρ ανδρών έστι καλ γενναιότατος. άλλὰ Μενέδημος τοὐναντίον, άκού- 25 σας ώς 'Αλεξίνος αὐτὸν ἐπαινεί πολλάκις 'έγὼ δ'' είπεν 'άεὶ ψέγω 'Αλεξίνον' ώστε κακός έστιν ἄνθρωπος η κακὸν ἐπαινῶν η ὑπὸ χρηστοῦ ψεγόμενος.' ούτως ἄτρεπτος ήν και ανάλωτος ύπο των τοιούτων

καί κρατών έκείνης τῆς παραινέσεως, ἢν ὁ 'Αντισθένειος 'Ηρακλῆς παρήνει, τοις παισί διακελευόμενος μηδενὶ χάριν ἔχειν ἐπαινοῦντι αὐτούς τοῦτο δ' ἦν οὐδὲν ἄλλο ἢ μὴ δυσωπεισθαι μηδ' ἀντικολα- κεύειν τοὺς ἐπαινοῦντας. ἀρκεί γὰρ οἰμαι τὸ τοῦ C Πινδάρου, πρὸς τὸν λέγοντα πανταχοῦ καὶ πρὸς πάντας ἐπαινείν αὐτὸν εἰπόντος 'κὰγώ σοι χάριν ἀποδίδωμι' ποιῶ γάρ σ' ἀληθεύειν.'

19. 'Ο τοίνυν πρὸς πάντα τὰ πάθη χρήσιμόν ἐστι, τούτου δεὶ μάλιστα τοὶς εὐθυσωπήτοις, ὅταν ἐκβιασθέντες ὑπὸ τοῦ πάθους παρὰ γνώμην ἁμάρτωσι καὶ διατραπῶσιν, ἰσχυρῶς μνημονεύειν, καὶ τὰ σημεῖα τοῦ δηγμοῦ καὶ τῆς μεταμελείας θεμένους ἐν ἑαυτοῖς ἀναλαμβάνειν καὶ φυλάττειν ἐπὶ πλείστον χρόνον. 15 ὡς γὰρ οἱ λίθφ προσπταίσαντες ὁθοιπόροι ἢ περὶ ἄκραν ἀνατραπέντες κυβερνῆται, ἄν μνημονεύωσιν, D οὐκ ἐκείνα μόνον ἀλλὰ καὶ τὰ προσόμοια φρίττοντες καὶ φυλαττόμενοι διατελοῦσιν οὕτως οἱ τὰ τῆς δυσωπίας αἰσχρὰ καὶ βλαβερὰ συνεχῶς τῷ μετανοοῦντι καὶ δακνομένφ προβάλλοντες ἀντιλήψονται πάλιν ἑαυτῶν ἐν τοῖς ὁμοίοις καὶ οὐ προήσονται ἡαδίως ὑποφερομένους.

3 αύτους ἐπαινοῦντι Benselerus; deleverim αύτους 6 Πινδάφου] σπινδάφου codex D, unde fort. Σπινδάφου

ΠΕΡΙ ΦΘΟΝΟΥ ΚΑΙ ΜΙΣΟΥΣ.

- , 0/2
- 1. Οὕτω δὴ καὶ δοκεῖ μηδὲν τοῦ μίσους διαφέρειν δ φθόνος ἀλλ' δ αὐτὸς εἶναι. καθόλου μὲν γὰρ ῶσπερ πολυάγκιστρον ἡ κακία τοῖς ἔξηρτημένοις αὐτῆς πάθεσι κινουμένη δεῦρο κἀκεῖσε πολλὰς πρὸς ἄλληλα συναφὰς καὶ περιπλοκὰς ἐνδίδωσι· ταῦτα δ' 5 Ε ῶσπερ νοσήματα συμπαθεῖ ταῖς ἀλλήλων φλεγμοναῖς. δ γὰρ εὐτυχῶν δμοίως καὶ τὸν μισοῦντα λυπεῖ καὶ τὸν φθονοῦντα. διὸ καὶ τὴν εὕνοιαν ἀμφοτέροις νομίζομεν ἀντικεῖσθαι, βούλησιν οὖσαν ἀγαθῶν τοῖς πλησίον· καὶ τῷ μισεῖν τὸ φθονεῖν ταὐτὸν εἶναι, 10 ὅτι τὴν ἐναντίαν τῷ φιλεῖν ἔχει προαίρεσιν. ἐπεὶ δ' οὐχ οὕτω ταὐτὸν αὶ δμοιότητες ὡς ἔτερον αἱ διαφοραὶ ποιοῦσι, κατὰ ταύτας ζητοῦμεν ἐὰν μεταδιώξωμεν, ἀπὸ τῆς γενέσεως ἀρξάμενοι τῶν παθῶν.
- 2. Γεννᾶται τοίνυν τὸ μίσος ἐκ φαντασίας τοῦ 15 587 ὅτι πονηρὸς ἢ κοινῶς ἢ πρὸς αὐτόν ἐστιν ὁ μισούμενος καὶ γὰρ ἀδικεῖσθαι δόξαντες αὐτοὶ πεφύκασι μισείν, καὶ τοὺς ἄλλως ἀδικητικοὺς ἢ πονηροὺς προβάλλονται καὶ δυσχεραίνουσι φθονοῦσι δ' ἀπλῶς τοῖς εὖ πράττειν δοκοῦσιν. ὅθεν ἔοικεν ὁ μὲν φθόνος 20

¹ mihi quoque initium libelli deesse videtur 3 πολυάγπιστοον] substantivum 10 ταὐτὸν *: ταὐτὸ 13 κατὰ ταύτας ζητοῦμεν (aut ζητῶμεν) — μεταδιώξωμεν] corrupta. κατὰ ταύτας τὰ ζητούμενα μεταδιώξωμεν Madvigius 17 γὰρ] γὰρ οῦ R αὐτοί τε R 20 μὲν] om. codd. mei

άόριστος είναι, καθάπερ όφθαλμία πρὸς ᾶπαν τὸ λαμπρὸν έκταρασσόμενος τὸ δὲ μἴσος ῶρισται καθ' Β ὑποκειμένων ἀεί τινων ἀπερειδόμενον πρὸς αὐτόν.

- 3. Δεύτερον δὲ τὸ μισεῖν γίγνεται καὶ πρὸς ἄλογα 5 ζῷα· καὶ γὰρ γαλᾶς καὶ κανθαρίδας ἔνιοι μισοῦσι καὶ φρύνους καὶ ὄφεις. Γερμανικὸς δ' ἀλεκτρυόνος οὕτε φωνὴν οὕτ' ὄψιν ὑπέμενεν· οἱ δὲ Περσῶν μά- γοι τοὺς μῦς ἀπεκτίννυσαν, ὡς αὐτοί τε μισοῦντες καὶ τοῦ θεοῦ δυσχεραίνοντος τὸ ζῷον· ὁμοῦ τι γὰρ 10 πάντες "Αραβες καὶ Αἰθίοπες μυσάττονται. τὸ μέντοι φθονεῖν πρὸς μόνον ἄνθρωπον ἀνθρώπῳ γίγνεται.
- 4. Κάν τοις δηρίοις δὲ φθόνον μὲν οὐκ εἰκὸς ἐγγίγνεσθαι πρὸς ἄλληλα τοῦ γὰρ εὖ πράττειν ἢ κακῶς ἔτερον φαντασίαν οὐ λαμβάνουσιν, οὐδ' ἄπτε15 ται τὸ ἔνδοξον ἢ ἄδοξον αὐτῶν, οἶς ὁ φθόνος ἐκτραχύνεται μάλιστα. μισοῦσι δ' ἄλληλα καὶ ἀπεχθάνονται καὶ πολεμοῦσιν ῶσπερ ἀσπείστους τινὰς πολέμους ἀετοὶ καὶ δράκοντες, κορῶναι καὶ γλαῦκες, αἰγιθαλλοὶ καὶ ἀκανθυλλίδες ῶστε τούτων γέ φασι C μηδὲ τὸ αἷμα κίρνασθαι σφαττομένων, ἀλλὰ κὰν μίξης, ἰδία πάλιν ἀπορρεῖν διακρινόμενον. εἰκότως δ' ἔχει τῷ λέοντι πρὸς τὸν ἀλεκτρυόνα καὶ τῷ ἐλέφαντι πρὸς τὴν ὧν μίσος ἰσχυρὸν γεγεννηκέναι τὸν φόβον. δ γὰρ δεδίασι, καὶ μισεῖν πεφύκασιν. ὡστε 25 καὶ ταύτη φαίνεσθαι διαφέροντα τοῦ μίσους τὸν

² μίσος] μείζον codd. mei 3 πρός αὐτόν] προσαντῶν R 7 ὑπέμενεν *: ὑπέμεινεν 9 τι R: τε 12 κάν *: κὰν 17 ἀσπείστους R: ἀπίστους 18 πολέμους Emperius: πολεμοῦσι δ' 21 ἀπορρεῖν W: ἀπορρεῖ 22 δ' ἔχει Emperius: δὲ καὶ 23 ἐγγεγεννηκέναι R

φθόνον, τὸ μὲν δεχομένης τῆς τῶν θηρίων φύσεως

του δε μη δεχομένης.

5. Έτι τοίνου τὸ μεν φθουείν προς οὐδένα γίγυεται δικαίως. οὐδεὶς γὰο ἀδικεῖ τῷ εὐτυχεῖυ, ἐπὶ τούτφ δε φθονουνται μισουνται δε πολλοί διααίως, 5 D ώς οθς άξιομισήτους καλούμεν, αν μή φεύγωσι τους τοιούτους μηδε βδελύττωνται καὶ δυσχεραίνωσι. μέγα δε τούτου τεκμήριου, ότι μισείν μεν πολλούς όμολογούσιν ένιοι φθομείν δ' οὐδενὶ λέγουσι. καὶ γὰφ ή μισοπονηφία των έπαινουμένων έστί καλ τον άδελ- 10 φιδούν του Αυκούργου Χάριλλον, βασιλεύοντα τῆς Σπάρτης έπιεική δ' δυτα καὶ πρᾶου έπαινούντων τινών, δ συνάρχων 'καὶ πῶς' ἐφη 'χρηστός ἐστι Χάριλλος, δε οὐθὲ τοῖς ποιηφοίς χαλεπός ἐστι;' καὶ τοῦ Θερσίτου δ ποιητής την μέν τοῦ σώματος κα- 15 κίαν πολυμερώς και περιαδευμένως έξεμόρφωσε, την Ε δε του ήθους μοχθηρίαν συντομώτατα και δι' ένδς ἔφρασεν,

' έχθιστος δ' 'Αχιλήι μάλιστ' ήν ήδ' 'Όδυσή.'. ύπερβολή γάο τις φαυλότητος το τοίς πρατίστοις 20 έχθρου είναι. και φθονείν δ' άρνουνται καν έλεγχωνται, μυρίας σκήψεις προίσχονται, δργίζεσθαι λέγοντες ή φοβείσθαι του ανθρωπου ή μισείν ή δ τι αν τύχωσιν άλλο τῷ φθύνφ τοῦ πάθους ὄνομα περι-

6 de ode] ode R. Sore nal allove W. Sor' Emperius et deinde οὶ ἀν pro ὰν και αλλους W. ωστ Emperius νωρίμους δυαχεραίνομεν Β 17 δι ἐνὸς ὅτους? εναθομικός δυαχεραίνομεν Β 17 δι ἐνὸς ἐπους? εναθομικός εναθομικός τοῦτο δεδήλωκεν. cf. Schol. δ ἐν ὑμηρος δι ἐνὸς αὐτάρκος τοῦτο δεδήλωκεν. cf. Schol. αd Antig. vs. 107 19 Hom. B 220 21 καὶ] del. W 24 τοῦ] del. Duebname 24 vov] del. Duebnerus

βάλλοντες καὶ καλύπτοντες, ὡς μόνον τοῦτο τῶν ψυχῆς νοσημάτων ἀπόρρητον.

6. Ανάγκη τοίνυν τὰ πάθη ταῦτα τοίς αὐτοίς ώσπερ τὰ φυτὰ καὶ τρέφεσθαι καὶ αύξεσθαι καὶ έπι-5 γίγνεσθαι πέφυκεν άλλήλοις. μισούμέν γε μάλλον τούς μᾶλλον είς πονηρίαν ἐπιδιδόντας, φθονοῦσι δὲ Ε μαλλον τοις μαλλον έπ' άρετη προϊέναι δοχούσι. διδ καί Θεμιστοκλής έτι μειράκιου δυ ούδευ έφη πράττειν λαμπρόν ούπω γάρ φθονείσθαι. καθάπερ γάρ 10 αί κανθαρίδες έμφύονται μάλιστα τῷ ἀκμάζοντι σίτφ και τοις εθθαλέσι δόδοις, οθτως δ φθόνος απτεται μάλιστα των χρηστων και αύξομένων πρός άρετην και δόξαν ήθων και προσώπων. και τούναντίον αδ πάλιν αί μεν ἄχρατοι πονηρίαι συνεπιτείνουσι τὸ 15 μίσος. τούς γοῦν Σωκράτη συκοφαντήσαντας ώς είς 588 έσγατον κακίας έληλακότας ούτως έμίσησαν οί πολίται και άπεστράφησαν, ώς μήτε πύρ αύειν μήτ' άποχρίνεσθαι πυνθανομένοις μήτε λουοπένοις χοινωνείν υδατος, άλλ' άναγκάζειν έκχειν έκεινο τούς 20 παραχύτας ώς μεμιασμένον, έως απήγξαντο μή σέροντες τὸ μίσος. αί δὲ τῶν εὐτυχημάτων ὑπεροχαὶ καλ λαμπρότητες πολλάκις του φθόνου κατασβεννύουσιν. οὐ γὰρ είκὸς ᾿Αλεξάνδρω τινὰ φθονείν οὐδὲ Κύρω, πρατήσασι καλ γενομένοις πυρίοις απάντων. 25 άλλ' ώσπερ ό ήλιος, ών αν ύπερ πορυφής γένηται,

1 των της Duebnerus 3 ἀνάγνη S ταῦτα] ταῦτ' οὐ R. fort. ἀνάγνη — ταῦτα τοῖς αὐτοῖς — αὕξεσθαι καὶ γὰς καὶ ἐπιγίγνεσθαι πέφυκεν ἀλλήλοις 5 μισοῦσι μέντοι? 13 προσώωων] add. κεκτημένων Patzigius ex Maximo p. 961 d 17 αὕειν] ἐναύειν Herwerdenus 18 μήτε R: μή

Β καταχεόμενος τὸ φῶς ἢ παντάπασι τὴν σκιὰν ἀνείλεν ἢ μικρὰν ἐποίησεν, ούτω πολύ τῶν εὐτυχημάτων ύψος λαβόντων καλ γενομένων κατά κεφαλής τοῦ φθόνου, συστέλλεται καλ άναχωρεί καταλαμπόμενος. τὸ μέντοι μῖσος οὐκ ἀνίησιν ἡ τῶν ἐγθρῶν ὑπερογή 5 καλ δύναμις. δ γουν 'Αλέξανδρος φθονουντα μέν οὐδέν' εἶχε, μισοῦντας δὲ πολλοὺς ὑφ' ὧν τέλος ἐπιβουλευθείς ἀπέθανεν. όμοίως τοίνυν και τὰ δυστυγήματα τοὺς μὲν φθονοῦντας παύει τὰς δ' αὖ ἔγθρας ούκ άναιρεί μισούσι γάρ καὶ ταπεινούς τούς έχθρούς 10 γενομένους, φθονεί δ' οὐδείς τῷ δυστυχοῦντι. άλλὰ C καὶ τὸ δηθὲν ὑπό τινος τῶν καθ' ἡμᾶς σοφιστῶν, δτι ήδισθ' οί φθονούντες έλεούσιν, άληθές έστιν. ώστε καὶ ταύτη μεγάλην είναι των παθων διαφοράν, ώς τὸ μὲν μἴσος οὔτ' εὐτυχούντων οὔτε δυστυχούν- 15 των αφίστασθαι πέφυκεν, δ δε φθόνος πρός την άμφοϊν ύπερβολην άπαγορεύει.

7. "Ετι τοίνυν και μᾶλλον οὕτως ἀπὸ τῶν ἐναντίων ταὐτὸ σκοπῶμεν. λύουσι γὰρ ἔχθρας και μετσος ἢ πεισθέντες μηδὲν ἀδικεισθαι, ἢ δόξαν ὡς 20 χρηστῶν, οὓς ἐμίσουν ὡς πονηφούς, λαβόντες ἢ τρίτον εὖ παθόντες 'ἡ γὰρ τελευταία χάρις' ὡς Θουκυδίδης φησί 'κὰν ἐλάττων ἢ, καιρὸν ἔχουσα δύναται D μειζον ἔγκλημα λῦσαι.' τούτων δὲ τὸ μὲν πρῶτον οὐ λύει τὸν φθόνον πεπεισμένοι γὰρ ἐξ ἀρχῆς μη- 25 δὲν ἀδικεισθαι φθονοῦσι τὰ δὲ λοιπὰ καὶ παροξύνει τοις τε γὰρ δοκοῦσι χρηστοις βασκαίνουσι μᾶλλον,

¹⁴ ταύτη R: ταύτην 19 ταύτὸ *: τὸ αὐτὸ 22 Θουκυδίδης] 1, 42 23 ἐλάσσων idem

ώς δή το μέγιστον άγαθον την άφετην έχουσι καν εὐ πάσχωσιν ὑπο τῶν εὐτυχούντων, ἀνιῶνται, φθονοῦντες αὐτοῖς καὶ τῆς προαιρέσεως καὶ τῆς δυνάμεως τὸ μὲν γὰρ ἀρετῆς ἐστι τὸ δ' εὐτυχίας, ἀγαθὰ δ' ἀμφότερα. διὸ παντελῶς ἔτερόν ἐστι τοῦ μίσους πάθος ὁ φθόνος, εἰ, δι' ὧν ἐκείνο πραῦνεται, τοῦτο λυπείται καὶ παροξύνεται.

8. "Ηδη τοίνυν καὶ τὴν προαίρεσιν αὐτὴν ἑκα-, τέρου πάθους σκοπῶμεν. ἔστι δὲ μισοῦντος μὲν 10 προαίρεσις κακῶς ποιῆσαι κατὰ δύναμιν. ἢ καὶ οὕτως Ε δρίζονται, διάθεσίν τινα καὶ προαίρεσιν ἐπιτηρητικὴν τοῦ κακῶς ποιῆσαι. τῷ φθόνῷ δὲ τοῦτο γοῦν ἄπεστι. πολλοὺς γὰρ οἱ φθονοῦντες τῶν συνήθων καὶ οἰκείων ἀπολέσθαι μὲν οὐκ ἄν ἐθέλοιεν οὐδὲ 15 δυστυχῆσαι, βαρύνονται δ' εὐτυχοῦντας καὶ κωλύουσι μέν, εἰ δύνανται, τὴν δόξαν αὐτῶν καὶ λαμπρότητα, συμφορὰς δ' ἀνηκέστους οὐκ ὰν προσβάλοιεν ἀλλ' ὥσπερ οἰκίας ὑπερεχούσης τὸ ἐπισκοτοῦν αὐτοῖς καθελόντες ἀρκοῦνται.

10 κατὰ S: καὶ τὴν $\tilde{\eta}$ καὶ R 15 κωλύουσι] malim κολούουσι

ΕΑΥΤΟΝ ΕΠΑΙΝΕΙΝ ΑΝΕΠΙΦΘΟΝΩΣ.

1. Τὸ περὶ ἐαυτοῦ λέγειν ὡς τι ὅντος ἢ δυνα-Β μένου πρὸς ἐτέρους, ὡ Ἡρκλανε, λόγφ μὲν ἐπαχθὲς ἀποφαίνουσι πάντες καὶ ἀνελεύθερον, ἔργφ ὁ' οὐ πολλοὶ τὴν ἀηδίαν αὐτοῦ διαπεφεύγασιν οὐδὲ τῶν ψεγύντων. ὁ γοῦν Εὐριπίδης εἰπών

'εί δ' ήσαν ἀνθφώποισιν ἀνητοὶ λόγοι, οὐδεὶς ἀν αὐτὸν εὖ λέγειν ἐβούλετο. νῦν δ', ἐκ βαθείας γὰρ πάρεστιν αἰθέρος λαβεῖν ἀμισθί, πᾶς τις ἤδεται λέγων τά τ' ὄντα καὶ μή. ζημίαν γὰρ οὐκ ἔχει'

C φορτικωτάτη κέχρηται μεγαλαυχία συγκαταπλέκων τοις τραγωδουμένοις πάθεσι και πράγμασι μηδεν προσήκοντα τον περι αύτου λόγον. δμοίως δ Πίνδαρος φήσας

'καὶ τὸ καυχᾶσθαι παρὰ καιρὸν μανίαισιν ὑποκρέκει'

15

οὐ παύεται μεγαληγορῶν περὶ τῆς έαυτοῦ δυνάμεως ἀξίας μὲν ἐγκωμίων οὕσης· τίς γὰρ οὔ φησιν; ἀλλὰ

5 Εδοιπίδης] Nauck. p. 675 9 άμισθι] άμοςθεί Philodemus 13 Πίνδαρος] Olymp. 9, 38 16 μανίαισιν όποπρέπει Pindarus: μανίαις όποπρέπειν καὶ τοὺς στεφανουμένους ἐν τοῖς ἀγῶσιν ετεροι νικῶντας ἀναγορεύουσι, τὴν ἀηδίαν τῆς περιαυτολογίας ἀφαιροῦντες. ἦ καὶ Τιμόθεον ἐκὶ τῆ κατὰ Φρύνιδος νίκη γράφοντα

΄μακάριος ἤσθα, Τιμόθεε, κάρυξ ὅτ' εἶπεν'
Νικὰ Τιμόθεος Μιλήσιος
τὸν Κάμωνος τὸν ἰωνοκάμπταν'

είκότως δυσχεραίνομεν ώς άμούσως καὶ παρανόμως άνακηρύττοντα τὴν έαυτοῦ νίκην. αὐτῷ μὲν γὰρ ὁ D 10 παρ' ἄλλων ἔπαινος ἡδιστον ἀκουσμάτων ἐστίν, ὥσπερ ὁ Ξενοφῶν εἰρηκεν ἐτέροις δ' ὁ περὶ αὐτοῦ λυπηρότατον. πρῶτον μὲν γὰρ ἀναισχύντους ἡγούμεθα τοὺς ἐαυτοὺς ἐπαινοῦντας, αἰδείσθαι προσῆκον αὐτοῖς κὰν ὑπ' ἄλλων ἐπαινῶνται δεύτερον δ' ἀδίτουους, ὰ λαμβάνειν ἔδει παρ' ἐτέρων αὐτοῖς διδόντας τρίτον ἡ σιωπῶντες ἄχθεσθαι καὶ φθονείν δοκοῦμεν, ἡ τοῦτο δεδοικότες ἀναγκαζόμεθα συνεφάπτεσθαι παρὰ γνώμην τῶν ἐπαίνων καὶ συνεπιμαρτυρείν, πρᾶγμα κολακεία μᾶλλον ἀνελευθέρω προσῆκον ἡ Ε 20 τιμῆ, τὸ ἐπαινείν παρόντας ὑπομένοντες.

2. Οὐ μὴν ἀλλὰ καίπες οὕτω τούτων ἐχόντων, ἔστιν ἢ παρακινδυνεύσειεν ἂν ὁ πολιτικὸς ἀνὴς ἄψασθαι τῆς καλουμένης περιαυτολογίας πρὸς οὐδεμίαν αὐτοῦ δόξαν ἢ χάριν, ἀλλὰ καιροῦ καὶ πράξεως καιτούσης, ὡς περὶ ἄλλου λεχθηναι καὶ περὶ αὐτοῦ

³ Τιμόθεον] Bergk. 3 p. 623 5 πᾶρνξ ὅτ' idem: ὅτε πᾶρνξ 6 Μιλήσιος idem: ὁ Μιλήσιος 7 Κάμωνος idem (ex Polluce 4, 66): πάρωνος aut πάρβωνος ιωνοπάμπταν] φωνοπάμπταν? 11 Ξενοφῶν] Comment. 2, 1, 31 25 ὡς περὶ ἄλλον Emperius: ἄσπερ ἄλλο τι

τι των άληθινων μάλιστα δ' δταν ή, τὰ πεπραγμένα καί προσόντα χρηστά αύτῷ μή φεισάμενον είπειν, διαπράξασθαί τι τών δμοίων, καλὸν νὰρ ὁ τοιοῦτος Ε έπαινος έκφέρει καρπόν, ώσπερ από σπέρματος πλειόνων έτέρων απ' αὐτοῦ καὶ κρειττόνων φυομένων 5 έπαίνων. καὶ γὰο τὴν δόξαν δ πολιτικὸς ἀνὴο οὐχ ως τινα μισθόν ή παραμυθίαν της άρετης άπαιτεί καὶ ἀγαπᾶ ταῖς πράξεσι παροῦσαν ἀλλ' ὅτι τὸ πιστεύεσθαι καὶ δοκείν χρηστόν είναι πλειόνων καὶ καλλιόνων πράξεων ἀφορμὰς δίδωσι. πειθομένους 10 γάρ αμα καί φιλουντας ήδύ και ράδιον ώφελειν. πρός δ' ύποψίαν καὶ διαβολήν οὐκ ἔστι χρήσασθαι τη άρετη, φεύγοντας εὖ παθεῖν προσβιαζόμενον. εἰ δὲ καὶ δι' έτέρας αίτίας τινάς δ πολιτικός αύτὸν 540 έπαινέσειε, σκεπτέον τίνες είσλν αδται, δπως έξευ- 15 λαβούμενοι τὸ κενὸν καὶ δυσχεραινόμενον, εἴ τι χρήσιμον έχει, μη παραλείπωμεν.

3. Έστιν οὖν κενὸς ἔπαινος ὁ τῶν ἑαυτοὺς ἐπαινεῖν, ὅπως ἐπαινεθῶσι, ὁοκούντων καὶ καταφρονεῖται μάλιστα, φιλοτιμίας ἔνεκα γίγνεσθαι καὶ δόξης κα ἀκαίρου φαινόμενος. ὡς γὰρ οἱ τροφῆς ἀποροῦντες ἐξ αὐτοῦ τοῦ σώματος ἀναγκάζονται παρὰ φύσιν τρέφεσθαι, καὶ τοῦτο τοῦ λιμοῦ τέλος ἐστίν οὕτως οἱ πεινῶντες ἐπαίνων, ἀν μὴ τυγχάνωσιν ἐτέρων Β ἐπαινούντων, αὐτοὶ τῆ φιλοδοξία παρ' αὐτῶν ἐπαρ- 25 κεῖν τι βούλεσθαι καὶ συνεισφέρειν δοκοῦντες, ἀσχημονοῦσιν. ὅταν δὲ μηδ' ἀπλῶς καὶ καθ' ἑαυτοὺς ἐπαινεῖσθαι ζητῶσιν, ἀλλ' ἀμιλλώμενοι πρὸς ἀλλο- 2 τοποτὰ] χρήσθ'? αὐτῷ Madvigius: τῷ

τρίους ἐπαίνους ἔργα καὶ πράξεις ἀντιπαραβάλλωσιν αὐτῶν ὡς ἀμαυρώσοντες ἑτέρους, πρὸς τῷ κενῷ βάσκανον πρᾶγμα καὶ κακόηθες ποιοῦσι. τὸν μὲν γὰρ ἐν ἀλλοτρίῳ χορῷ πόδα τιθέντα, περίεργον ἡ 5 παροιμία καὶ γελοῖον ἀποδείκνυσι· τὴν δ' ἐν ἀλλοτρίως ἐπαίνοις εἰς μέσον ὑπὸ φθόνου καὶ ξηλοτυπίας ἐξωθουμένην περιαυτολογίαν εὖ μάλα δεῖ φυλάττεσθαι, καὶ μηδ' ἐτέρων ἐπαινούντων αὐτὸν ὑπομένειν, ἀλλὰ παραχωρεῖν τοῖς τιμωμένοις, ἀξίοις C οὖσιν· ἀν δ' ἀνάξιοι καὶ φαῦλοι δόξωσιν εἶναι, μὴ τοῖς ἰδίοις ἐπαίνοις ἀφαιρώμεθα τοὺς ἐκείνων, ἀλλ' ἄντικρυς ἐλέγχοντες καὶ δεικνύντες οὐ προσηκόντως εὐδοκιμοῦντας. ταῦτα μὲν οὖν δῆλον ὅτι φυλακτέον.

15 4. Αύτον δ' ἐπαινεῖν ἀμέμπτως ἔστι πρῶτον μέν, ἀν ἀπολογούμενος τοῦτο ποιῆς πρὸς διαβολὴν ἢ κατηγορίαν, ὡς ὁ Περικλῆς 'καίτοι ἐμοὶ τοιούτφ ἀνδρὶ ὀργίζεσθε, ὡς οὐδενὸς ῆσσων οἴομαι εἶναι γνῶναί τε τὰ δέοντα καὶ ἑρμηνεῦσαι ταῦτα, φιλόπολίς τε καὶ χρημάτων κρείσσων.' οὐ γὰρ μόνον ἀλαζονείαν καὶ κενότητα καὶ φιλοτιμίαν ἐκπέφευγε τῷ λέγειν D τηνικαῦτα περὶ αὐτοῦ τι σεμνόν, ἀλλὰ καὶ φρόνημα καὶ μέγεθος ἀρετῆς διαδείκνυσι, τῷ μὴ ταπεινοῦσθαι ταπεινούσης καὶ χειρουμένης τὸν φθόνον. οὐδὲ γὰρ κρίνειν ἔτι τοὺς τοιούτους ἀξιοῦσιν, ἀλλ' ἐπαίρονται καὶ γάνυνται καὶ συνενθουσιῶσι ταῖς μεγαλαυχίαις, ἄνπερ ὁσι βέβαιοι καὶ ἀληθεῖς ' ῶσπερ ἐπιμαρτυρεῖ τὰ γενόμενα. Θηβαῖοι γοῦν, ἐγκαλουμένων τῶν

17 Thucyd. 2, 60 26 γάνυνται *: γάννυνται

στρατηγών δτι τοῦ χρόνου τῆς βοιωταρχίας ἔξήκοντος αὐτοῖς οὐκ εὐθὺς ἐπανῆλθον ἀλλ' εἰς τὴν ΛαΕ κωνικὴν ἐνέβαλον καὶ τὰ περὶ Μεσσήνην διώκησαν,
Πελοπίδαν μὲν ὑποπίπτοντα καὶ δεόμενον μόλις
ἀπέλυσαν Ἐπαμεινώνδου δὲ πολλὰ περὶ τῶν πεπρα- 5
γμένων μεγαληγορήσαντος, τέλος δὲ φήσαντος ὡς
ἔτοιμός ἐστιν ἀποθνήσκειν, ἀν ὁμολογήσωσιν, ὅτι
τὴν Μεσσήνην ὅκισε καὶ τὴν Λακωνικὴν διεπόρθησε καὶ συνέστησεν ᾿Αρκαδίαν, ἀκόντων ἐκείνων οὐδὲ τὰς ψήφους ἀναλαβεῖν ἐπ' αὐτὸν ὑπέμειναν, 10
ἀλλὰ θαυμάζοντες τὸν ἄνδρα καὶ χαίροντες ἄμα καὶ
γελῶντες ἀπηλλάγησαν. ὅθεν οὐδὲ τοῦ Ὁμηρικοῦ
Σθενέλου παντάπασιν αἰτιατέον τό

'ήμεζς τοι πατέρων μέγ' άμείνονες εὐχόμεθ' είναι,'
F μεμνημένους τοῦ

15

'ὅ μοι, Τυδέος υἱὲ δαϊφρονος ἱπποδάμοιο,
τί πτώσσεις; τί δ' ὀπιπεύεις πολέμοιο γεφύρας;'
οὐδὲ γὰρ αὐτὸς ἀκούσας κακῶς ἀλλ' ὑπὲρ τοῦ φίλου
λοιδορηθέντος ἡμύνατο, τῆ περιαυτολογία παρρησίαν
συγγνώμονα τῆς αἰτίας διδούσης. ἀλλὰ μὴν καὶ 'Ρω- 20
μαῖοι Κικέρωνι μὲν ἐδυσχέραινον ἐγκωμιάζοντι πολλάκις ἑαυτοῦ τὰς περὶ Κατιλίναν πράξεις, Σκιπίωνι
δ' εἰπόντι μὴ πρέπειν αὐτοῖς κρίνειν περὶ Σκιπίωνος, δι' ὂν ἔχουσι τὸ κρίνειν πᾶσιν ἀνθρώποις,
στεφανωσάμενοι συνανέβησαν εἰς τὸ Καπετώλιον 25
541 καὶ συνέθυσαν. ὁ μὲν γὰρ οὐκ ἀναγκαίως ἀλλ'

¹⁴ Hom. Δ 405 16 idem Δ 370 25 Καπετώλιον *: απιτώλιον

ύπερ δόξης έχρητο τοις έπαίνοις, τοῦ δ' ἀφήρει τὸν φθόνον δ' πίνδυνος.

5. Οὐ μόνον δὲ κρινομένοις καὶ κινδυνεύουσιν, ἀλλὰ καὶ δυστυχοῦσι μᾶλλον ἀρμόζει μεγαλαυχία καὶ 5 κόμπος ἢ εὐτυχοῦσιν. οἱ μὲν γὰρ οἶον ἐπιδράττε-σθαι τῆς δόξης καὶ ἀπολαύειν χαριζόμενοι τῷ φιλοτίμῶ δοκοῦσιν, οἱ δὲ πόρρω φιλοτιμίας διὰ τὸν καιρὸν ὅντες ἐξαναφέρειν πρὸς τὴν τύχην καὶ ὑπερείδειν τὸ φρόνημα καὶ φεύγειν ὅλως τὸ ἐλεεινὸν 10 καὶ συνεπιθρηνοῦν τοῖς ἀβουλήτοις καὶ ταπεινούμενου. ὥσπερ οὖν τοὺς ἐν τῷ περιπατεῖν ἐπαιρο-Β μένους καὶ ὑψαυχενοῦντας ἀνοήτους ἡγούμεθα καὶ κενούς ἀν δὲ πυπτεύοντες ἢ μαχόμενοι διεγείρωσι καὶ ἀνάγωσιν ἑαυτούς, ἐπαινοῦμεν οῦτως ἀνὴρ ὑπὸ 15 τύχης σφαλλόμενος ἑαυτὸν εἰς ὀρθὸν καθιστὰς καὶ ἀντίπαλον

'πύκτης δπως είς χείρας,'

έκ τοῦ ταπεινοῦ καὶ οἰκτροῦ τῆ μεγαλαυχία μεταφέρων εἰς τὸ γαῦρον καὶ ὑψηλόν, οὐκ ἐπαχθής οὐδὲ 20 Φρασὺς ἀλλὰ μέγας εἶναι δοκεῖ καὶ ἀήττητος ὡς που καὶ τὸν Πάτροκλον ὁ ποιητής μέτριον καὶ ἀνεπίφθονον ἐν τῷ κατορθοῦν ἐν δὲ τῷ τελευτᾶν μεγαλήγορον πεποίηκε λέγοντα

'τοιούτοι δ' είπερ μοι έείκοσιν άντεβόλησαν.'
25 καὶ Φωκίων τἄλλα πρᾶος ἦν: μετὰ δὲ τὴν καταδίκην ἄλλοις τε πολλοίς διεδείκνυε τὴν μεγαλοφροσύνην, καὶ πρὸς είνα τῶν συναποθνησκόντων ὀδυρόμενον

17 Soph. Trach 442 si_s] $\dot{\epsilon}_s$ idem 24 Hom. Π 847

καὶ δυσανασχετοῦντα 'τί λέγεις' εἶπεν 'οὖτος; οὐκ ἀγαπᾶς ἀποθνήσκων μετὰ Φωκίωνος;'

6. Έτι τοίνυν οὐχ ἦττον ἀλλὰ καὶ μᾶλλον ἀδικουμένφ τῷ πολιτικῷ δέδοται τὸ λέγειν τι περὶ αὐτοῦ πρὸς τοὺς ἀγνωμονοῦντας ὅσπερ ὁ ᾿Αχιλλεὺς 5 ἄλλως μὲν ὑφίετο τῷ θείφ τῆς δόξης καὶ μέτριος ἦν λέγων

'αί κέ ποθι Ζεύς
δῷσι πόλιν Τοοίην εὐτείχεον ἐξαλαπάξαι.'
ὑβοισθείς δὲ παο' ἀξίαν καὶ ποοπηλακισθείς ἐφίησι 10
τὴν μεγαλαυχίαν τῆ ὀργῆ.

D 'δώδεκα γὰρ σὺν νηυσί πόλεις ἀλάπαξ' ἀνθρώπων,' καί

'οὐ γὰρ ἐμῆς χόρυθος λεύσσουσι μέτωπον ἐγγύθι λαμπομένης.'

15

δέχεται γὰρ ἡ παρρησία, μέρος οὖσα τῆς δικαιολογίας, τὴν μεγαληγορίαν. ἀμέλει δὲ καὶ Θεμιστοκλῆς οὐδὲν ἐπὶ τῶν πράξεων εἰπὼν οὐδὲ ποιήσας ἐπαχθές, ὁπηνίκα τοὺς 'Αθηναίους ἐώρα μεστοὺς ὅντας αὐτοῦ καὶ περιορῶντας, οὐκ ἐφείδετο λέγειν 'τί, ὡ μακά- 20 Ε ριοι, κοπιᾶτε, πολλάκις ὑπὸ τῶν αὐτῶν εὖ πάσχοντες;' καὶ ἔτι 'χειμαζόμενοι μὲν ῶσπερ ὑπὸ δένδρον ὑποφεύγετε, γενομένης δ' εὐδίας τίλλετε παρεξιόντες.'

7. Οὖτοι μὲν οὖν ἄλλως ἀδικούμενοι τῶν κατωρθωμένων ἐμέμνηντο πρὸς τοὺς ἀγνωμονοῦντας. ὁ 25

1 & ούτος R. sed cf. p. 568 a. Θούδιππε W 8 Hom. Δ 128 12 γὰρ] δη idem I 328 14 id. Π 70 22 έτι R: ὅτι 24 πατωρθωμένων *: πατορθωμένων δ' ἐπ' αὐτοῖς ψεγόμενος οἶς κατώρθωκε παντάπασι συγγνωστός ἐστι καὶ ἄμεμπτος, ἐγκωμιάζων τὰ πεποαγμένα· δοκεῖ γὰρ οὐκ ὀνειδίζειν ἀλλ' ἀπολογεισθαι. τοῦτο γοῦν λαμπρὰν τῷ Δημοσθένει παρρησίαν ἔδίδου καὶ τὸν κόρον ἀφήρει τῶν ἐπαίνων, οἶς παρὰ πάντα τὸν λόγον ὁμοῦ τι τὸν ὑπὲρ τοῦ στεφάνου κέχρηται, σεμνυνόμενος οἶς ἐνεκαλεῖτο περὶ τοῦ πο- Ε λέμου πρεσβεύμασι καὶ ψηφίσμασιν.

8. Οὐ πόρρω δὲ τούτου τεταγμένον ἔχει τινὰ χάριν 10 τὸ τῆς ἀντιθέσεως, ὅταν, ἐφ' ὧ τις ἐγκαλεῖται, τούτου το ψυαντίου αίσχρου άποδεικυύη καὶ φαῦλου. ὡς ὁ Δυκούργος εν 'Αθήναις έπλ τῷ πεπεικέναι τὸν συκοφάντην άργυρίου λοιδορούμενος, 'εἶτ'' ἔφη 'ποϊός τις ύμιν δοκώ είναι πολίτης, δς τοσούτον χρόνον τὰ δη-15 μόσια πράττων παρ' ύμιν, διδούς μαλλον άδίκως ή λαμβάνων είλημμαι; και δ Κικέρων, τοῦ Μετέλλου 542 πρός αὐτὸν εἰπόντος ὅτι πλείονας ἀνήρηκε καταμαρτυρήσας ή συνηγορήσας σέσωκε, 'τίς δ' ' είπεν ' ού φησιν έν έμοι πλέον είναι πίστεως ή δεινότητος; και τά 20 Δημοσθένους τοιαῦτα· 'τίς δ' οὐκ ἂν ἀπέκτεινέ με δικαίως, εί τι των τη πόλει καλων ύπαρχόντων λόγω μόνον αίσχύνειν ἐπεχείρησα; καί τί αν οἴεσθε λέγειν τούς μιαρούς τούτους άνθρώπους, εί τότ' έμοῦ περί τούτων ακοιβολογουμένου απήλθον αι πόλεις; καί 25 όλως δ περί τοῦ στεφάνου λόγος εὐφυέστατα ταῖς ἀντιθέσεσι καλ λύσεσι των αίτιων επεισάγει τούς έπαίνους.

¹⁹ τὰ τοῦ? 20 καὶ τίς ούκ ἄν Demosthenes 18, 101 21 τῶν ὑπαρχόντων τῆ πόλει καλῶν idem 22 καταισχύνειν idem τί ἄν κξ ib. 240 23 τότ' ἐμοῦ idem: τότεμον (sic) Plutarchi Moralia. Vol. III.

- 9. Οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τοῦτο χρήσιμόν ἐστιν ἐν έχείνω τῷ λόγω καταμαθεῖν, ὅτι μιγνύων ἐμμελέστατα τῷ περὶ αύτοῦ λόγφ τὸν περὶ τῶν ἀκουόντων έπαινον άνεπίφθονον έποίει και άφίλαυτον οίους μεν Εύβοεῦσιν οί 'Αθηναΐοι παρέσχον αύτους οΐους 5 δε Θηβαίοις, δσα δε Βυζαντίους άγαθά και Χερρονησίτας έποίησαν αύτῷ δὲ τῆς διαχονίας μετείναι φάσκων. λανθάνει γάρ ούτω τον άκροατήν τοις ίδίοις έπαίνοις συνυποδυόμενος δε τοξε ύπερ αύτοῦ λεγομένοις ήδεται και χάριν μεν έφ' οίς κατώρθω- 10 σεν έχει, τῷ δὲ χαίρειν εὐθὸς ἔπεται τὸ θαυμάζειν καλ άγαπᾶν δι' ον κατώρθωσεν. δθεν καλ Έπαμεινώνδας, Μενεκλείδου ποτέ χλευάζοντος αὐτὸν ώς C μεζίον τοῦ 'Αγαμέμνονος φρονοῦντα, 'δι' ύμᾶς γ'' είπεν 'ὧ ανδρες Θηβαίοι, μεθ' ὧν μόνον ἐν ἡμέρα 15 μια κατέλυσα την Λακεδαιμονίων άρχην.
- 10. Έπει δὲ τῷ μὲν ἐαυτὸν ἐπαινοῦντι πολεμοῦσιν οι πολλοι σφόδρα καὶ ἄχθονται, τῷ δ' ἐτέρους οὐχ ὁμοίως, ἀλλὰ καὶ χαίρουσι πολλάκις καὶ συνεπιμαρτυροῦσι προθύμως εἰώθασιν ἔνιοι τοὺς ει τὰτὰ προαιρουμένους καὶ πράττοντας αὐτοῖς καὶ δλως ὁμοιοτρόπους, ἐπαινοῦντες ἐν καιρῷ συνοικειοῦν καὶ συνεπιστρέφειν πρὸς ἑαυτοὺς τὸν ἀκροατήν ἐπιγιγνώσκει γὰρ εὐθὺς ἐν τῷ λέγοντι, κὰν Το περὶ ἄλλου λέγηται, τὴν ὁμοιότητα τῆς ἀρετῆς τῶν εκτερον ἐφ' οἶς αὐτὸς ἔνοχός ἐστιν, λανθάνει λοιδορῶν ἔτερον ἐφ' οἶς αὐτὸς ἔνοχός ἐστιν, λανθάνει λοιδορῶν μαλλον ἑαυτὸν ἢ ἐκεῖνον, οὕτως οι ἀγαθοὶ τοὺς 9 συνυποδυόμενος *: συναποδυόμενος 21 αὐτοῖς?

άγαθούς τιμώντες άναμιμνήσκουσιν αύτων τούς συνειδότας ωστ' εὐθύς ἐπιφωνεῖν 'σὰ γὰρ οὐ τοιοῦτος;' Αλέξανδρος μὲν οὖν 'Ηρακλέα τιμῶν καὶ πάλιν 'Αλέξανδρον 'Ανδρόκοττος, ἑαυτοὺς εἰς τὸ τιμᾶσθαι προῆτον ἀπὸ τῶν ὁμοίων. Διονύσιος δὲ τὸν Γέλωνα διασύρων καὶ γέλωτα τῆς Σικελίας ἀποκαλῶν, ἐλάνθανεν ὑπὸ φθύνου καθαιρῶν τὸ μέγεθος καὶ τὸ ἀξίωμα τῆς περὶ αὐτὸν δυνάμεως.

- 11. Ταῦτα μὲν οὖν καὶ ἄλλως ἐπίστασθαι καὶ Ε το παραφυλάττειν τῷ πολιτικῷ προσήκει. τοὺς δ' ἀναγκασθέντας ἐπαινεῖν αὐτοὺς ἐλαφροτέρους παρέχει καὶ τὸ μὴ πάντα προσποιεῖν ἑαυτοῖς, ἀλλ' ὥσπερ φορτίου τῆς δόξης τὸ μὲν εἰς τὴν τύχην τὸ δ' εἰς τὸν θεὸν ἀποτίθεσθαι. διὸ καλῶς μὲν ὁ ᾿Αχιλλεύς ' ἐπεὶ δὴ τόνδ' ἄνδρα θεοὶ δαμάσασθαι ἔδωκαν' καλῶς δὲ Τιμολέων, ἐν Συρακούσαις Αὐτοματίας
- καλῶς δὲ Τιμολέων, ἐν Συρακούσαις Αὐτοματίας βωμὸν ίδρυσάμενος ἐπὶ ταῖς πράξεσι καὶ τὴν οἰκίαν ᾿Αγαθῷ Δαίμονι καθιερώσας ἄριστα δὲ Πύθων ὁ Αἴνιος, ἐπειδὴ Κότυν ἀποκτείνας ἦκεν εἰς ᾿Αθήνας το καὶ τῶν δημαγωγῶν διαμιλλωμένων τοῖς ἐγκωμίοις Ἡ αὐτοῦ πρὸς τὸν δῆμον ἤσθετο βασκαίνοντας ἐνίους καὶ βαρυνομένους, παρελθών ʿταῦτ' εἶπεν 'ἄνδρες ᾿Αθηναίοι, θεός τις ἔπραξεν, ἡμεῖς δὲ τὰς χεῖρας ἐχρήσαμεν.' ἀφήρει δὲ καὶ Σύλλας τὸν φθόνον ἀεὶ τὴν τύχην ἐπαινῶν, καὶ τέλος Ἐπαφρόδιτον ἑαυτὸν προσανηγόρευσε. μᾶλλον γὰρ εὐτυχίας ἢ ἀρετῆς ἡττᾶσθαι βούλονται τὸ μὲν ἀλλότριον ἀγαθὸν ἡγούμενοι, τὸ δ' οἰκεῖον ἔλλειμμα καὶ παρ' αὐτοὺς γενό-548

⁴ X: ἀνδρόποπος 15 Hom. X 379

μενον. οὐχ ἥκιστα γοῦν λέγουσιν ἀρέσαι Λοκροῖς τὴν Ζαλεύκου νομοθεσίαν, ὅτι τὴν ᾿Αθηνᾶν ἔφασκεν αὐτῷ φοιτῶσαν εἰς ὄψιν ἐκάστοτε τοὺς νόμους ὑφηγεῖσθαι καὶ διδάσκειν αὐτοῦ δὲ μηδὲν εἶναι διανόημα μηδὲ βούλευμα τῶν εἰσφερομένων.

12. 'Αλλά ταῦτα μέν ἴσως πρός τούς παντάπασι χαλεπούς και βασκάνους ἀνάγκη τὰ φάρμακα και τὰ παρηγορήματα μηγανᾶσθαι πρός δὲ τοὺς μετρίους ούκ άτοπόν έστι χρησθαι καλ ταῖς έπανορθώσεσι τῶν ἐπαίνων εἴ τις ὡς λόγιον ἢ πλούσιον ἢ δυνατὸν 10 Β έπαινοίη, κελεύοντα μή ταῦτα περί αὐτοῦ λέγειν. άλλα μᾶλλον, εί χρηστος καὶ άβλαβης καὶ ἀφέλιμος. οὐ γὰρ εἰσφέρει τὸν ἔπαινον ὁ τοῦτο ποιῶν ἀλλὰ μετατίθησιν. οὐδε χαίρειν δοκεί τοις έγκωμιάζουσιν αὐτὸν ἀλλὰ μᾶλλον, ὅτι μὴ προσηκόντως μηδ' ἐφ' 15 οξς δεϊ, δυσχεραίνειν και αποκρύπτειν τα φαυλότερα τοίς βελτίοσιν, οὐκ ἐπαινείσθαι βουλόμενος ἀλλ' έπαινεϊν ώς χρή διδάσκων. το γάρ 'οὐ λίθοις έτείγισα την πόλιν οὐδὲ πλίνθοις έγώ. ἀλλ' έὰν τὸν έμον τειχισμον βούλη σκοπεΐν, εύρήσεις και δπλα 20 καλ ϊππους καλ συμμάχους' τοιούτου τινός ξοικεν απτεσθαι. καὶ τὸ τοῦ Περικλέους έτι μαλλον όλο-C φυρόμενοι γάρ, ως ξοικεν, ήδη καταστρέφοντος αὐτοῦ, καὶ δυσφοροῦντες οἱ ἐπιτήδειοι τῶν στρατηγιῶν έμέμνηντο καὶ τῆς δυνάμεως, καὶ δσα δὴ τρόπαια 25 καὶ νίκας καὶ πόλεις 'Αθηναίοις κτησάμενος ἀπολέ-

⁷ και τὰ] και Stegmannus 18 οὐ λίθοις κεί Demosth. 18, 299 qui post ὅπλα add. και πόλεις και τόπους και λιμένας και ναῦς

λοιπεν δ δὲ μικοὸν ἐπαναστὰς ἐμέμψατ' αὐτούς, ὡς κοινὰ πολλῶν καὶ τῆς τύχης ἔνια μᾶλλον ἢ τῆς ἀρετῆς ἐγκωμια λέγοντας τὸ δὲ κάλλιστον καὶ μέγιστον καὶ ἰδιον αὐτοῦ παραλείποντας, ὅτι δι' αὐτὸν τὸ σὐδεὶς 'Αθηναίων μέλαν ἰμάτιον ἀνείληφε. τοῦτο δὴ τὸ παράδειγμα καὶ ῥήτορι δίδωσιν, ἄνπερ ἢ χρηστός, ἐπαινουμένω περὶ λόγου δεινότητα, μεταθείναι τὸν D ἔπαινον ἐπὶ τὸν βίον καὶ τὸ ἦθος καὶ στρατηγῷ θαυμαζομένω δι' ἐμπειρίαν πολεμικὴν ἢ εὐτυχίαν, το περὶ πραότητός τε καὶ δικαιοσύνης αὐτοῦ παρρησιάσασθαι καὶ τοὐναντίον αὖ πάλιν, ὑπερφυῶν τινων λεγομένων ἐπαίνων, οἶα πολλοὶ κολακεύοντες ἐπίφθονα λέγουσιν, εἰπεῖν

'οὔ τίς τοι θεός είμι· τί μ' ἀθανάτοισιν ἐίσκεις;' 15 άλλ' εξ με γιγνώσκεις άληθώς, έπαίνει τὸ άδωροδύκητον η τὸ σῶφρον η τὸ εύγνωμον η τὸ φιλάνθρωπον. δ γάρ φθόνος οὐκ ἀηδῶς τῷ τὰ μείζονα παραιτουμένω τὰ μετριώτερα δίδωσι, καὶ τάληθές έγκώμιον οὐκ ἀφαιρεῖται τῶν τὰ ψευδῆ καὶ κενὰ Ε 20 μη προσδεχομένων. διὸ καὶ τῶν βασιλέων τοὺς μη θεούς μηδε παϊδας θεών άναγορεύεσθαι θέλοντας άλλὰ φιλαδέλφους ἢ φιλομήτορας ἢ εὐεργέτας ἢ θεοσιλείς, ούκ ήγθοντο ταϊς καλαϊς μέν άνθοωπικαϊς δὲ ταύταις προσηγορίαις τιμῶντες. ὅσπερ αὖ καὶ 25 τῶν γραφόντων καὶ λεγόντων βαρυνόμενοι τοὺς τὸ τῆς σοφίας ἐπιγραφομένους ὄνομα, χαίρουσι τοῖς φιλοσοφείν ή προκόπτειν ή τι τοιούτο περί αύτων 10 αύτοῦ *: αύτοῦ 14 Hom. π 187 18 τάληθὲς *: τὸ άληθές 19 κενὰ καὶ ψενδή Duebnerus

άνεπίφθονον καλ μέτριον λέγουσιν. οί δὲ φήτορες καλ σοφισταλ τό 'θείως' καλ τό 'δαιμονίως' καλ τό Γ΄ μεγάλως' έν ταϊς ἐπιδείξεσι προσδεχόμενοι, καλ τό 'μετρίως' καλ τό 'ἀνθρωπίνως' προσαπολλύουσι

13. Καὶ μὴν ὅσπερ οἱ τοὺς ὀφθαλμιῶντας ἐνο- 5 χλεῖν φυλαττόμενοι τοῖς ἄγαν λαμπροῖς σπιάν τινα παραμιγνύουσιν, οὕτως ἔνιοι τοὺς αὐτῶν ἐπαίνους μὴ παντελῶς λαμπροὺς μηδ' ἀκράτους προσφέροντες, ἀλλά τινας ἐλλείψεις ἢ ἀποτεύξεις ἢ ἀμαρτίας ἐλαφρὰς ἐμβάλλοντες, ἀφαιροῦσι τὸ ἐπαχθὲς αὐτῶν 10 καὶ νεμεσητόν. ὅσπερ ὁ Ἐπειός, οὐ μέτρια περὶ τῆς πυχτικῆς εἰπὰν καὶ θρασυνάμενος ὡς

'άντικοὺ χοόα τε φήξει σύν τ' όστέ' ἀφάξει.'
'ἡ οὐχ ἄλις (φησίν) ὅττι μάχης ἐπιδεύομαι;'

544 άλλ' οὖτος μὲν ἴσως γελοῖος, ἀθλητικὴν ἀλαζονείαν 15 δειλίας καὶ ἀνανδρίας ἔξομολογήσει παραμυθούμενος ἐμμελὴς δὲ καὶ χαρίεις ὁ λήθην τινὰ καθ' αὐτοῦ λέγων ἢ ἄγνοιαν ἢ φιλονεικίαν, ἢ πρός τινα
μαθήματα καὶ λόγων ἀκρόασιν ὀλιγωρίαν ὡς ὁ
Όδυσσεύς

΄αὐτὰο ἐμὸν κῆο

ήθελ' ἀπουέμεναι, λῦσαι δ' ἐπέλευον έταίφους ὀφρύσι νευστάζων.'

καὶ πάλιν

Β 'άλλ' έγὰ οὐ πιθόμην' ἡ τ' ἀν πολὺ κέρδιον ἡεν, 25 ὅφρ' αὐτόν τε ἰδοιμι, καὶ εἰ μοι ξείνια δοίη.'

1 φήτοςες καὶ *: φητοςικοὶ 13 Hom. Ψ 673 δστέ ἀράξει *: δστέα φάξει 14 ib. 670 $\mathring{\eta}$ *: $\mathring{\eta}$ 21 id. μ 192 25 ib. ι 228

καὶ ὅλως ὅσαι μὴ παντάπασιν αίσχοαὶ μηδ' ἀγεννεῖς ἀμαρτίαι, παρατιθέμεναι τοῖς ἐπαίνοις τὸν φθόνον ἀφαιροῦσι. πολλοὶ δὲ καὶ πενίας καὶ ἀπορίας καὶ νὴ Δία δυσγενείας ἐξομολόγησιν ἔστιν ὅτε τοῖς ἐγκω
5 μίοις παρεμβάλλοντες, ἀμβλυτέρφ τῷ φθόνῷ χρῶνται καθάπερ 'Αγαθοκλῆς χρυσᾶ ποτήρια καὶ τορευτὰ τοῖς νέοις προπίνων ἐκέλευσε καὶ κεραμεᾶ κομισθῆναι καί 'τοιοῦτόν ἐστιν' ἔφη 'τὸ ἐνδελεχὲς καὶ φιλόπονον καὶ ἀνδρείον ἡμεῖς πάλαι ταῦτα, νῦν δ' C

10 ἐκεῖνα ποιοῦμεν.' ἐδόκει γὰρ ἐν κεραμείφ τεθράφθαι διὰ δυσγένειαν καὶ πενίαν ὁ 'Αγαθοκλῆς, εἶτα συμπάσης ὀλίγου δεῖν ἐβασίλευσε Σικελίας.

14. Καὶ ταῦτα μὲν ἔξωθεν ἔστιν ἐπεισάγεσθαι φάρμακα τῆς περιαυτολογίας. ἔτερα δ' αὐτοίς τρό15 πον τινὰ τοῖς ἐπαινουμένοις ἔνεστιν οἶς καὶ Κάτων ἐχρῆτο φθονεῖσθαι λέγων, ὅτι τῶν ἰδίων ἀμελεί καὶ τὰς νύκτας ἀγρυπνεί διὰ τὴν πατρίδα καὶ τό

'πῶς δ' ἄν φρονοίην, ὧ παρῆν ἀπραγμόνως ἐν τοῖσι πολλοῖς ἡριθμημένφ στρατοῦ ἔσον μετασχείν τῷ σοφωτάτφ τύχης;'

καλ τό

'όκνῶν δὲ μόχθων τῶν ποὶν ἐκχέαι χάριν, καὶ τοὺς παρόντας οὐκ ἀπωθοῦμαι πόνους.'

ώς γὰς οἰκίαν και χωςίον, οὕτω και δόξαν οι πολλοί D 25 και ἀςετὴν τοῖς προϊκα και ζαδίως ἔχειν δοκοῦσιν

³ ἀπορίας W: ἀπειρίας 9 ἡμεῖς πάλαι ταῦτα ἐποιοῦμεν, νῦν δ' ἐπεῖνα ἔχομεν Cobetus 18 Nauck. p. 616 22 id. p. 617 ὀπνῶν Cobetus: ὀπνῶ

ού τοις πριαμένοις πόνων πολλών και κινδύνων φθονούσιν.

15. Έπεὶ δ' οὐ μόνον ἀλύπως καὶ ἀνεπιφθόνως ἀλλὰ καὶ χρησίμως καὶ ἀφελίμως προσοιστέον ἐστὶ τοὺς ἐπαίνους, ἵνα μὴ τοῦτο πράττειν ἀλλ' ἔτερόν 5 τι διὰ τούτου δοκῶμεν ὅρα πρῶτον, εἰ προτροπῆς ἕνεκα καὶ ζήλου καὶ φιλοτιμίας τῶν ἀκουόντων αὐτὸν ἄν τις ἐπαινέσειεν. ὡσπερ ὁ Νέστωρ τὰς ἑαυτοῦ διηγούμενος ἀριστείας καὶ μάχας τόν τε Πάτροκλον παρώρμησε καὶ τοὺς ἐννέα πρὸς τὴν μονομαχίαν 10 Ε ἀνέστησεν. ἡ γὰρ ἔργον ὁμοῦ καὶ λόγον ἔχουσα προτροπὴ καὶ παράδειγμα καὶ ζῆλον οἰκεῖον ἔμψυχός ἐστι καὶ κινεῖ καὶ παροξύνει, καὶ μεθ' ὁρμῆς καὶ προαιρέσεως ἐλπίδας ὡς ἐφικτῶν καὶ οὐκ ἀδυνάτων παρίστησι. διὸ καὶ τῶν ἐν Λακεδαίμονι χορῶν 15 ἄρουσιν οἱ μὲν τῶν γερόντων

'άμμες ποτ' ήμες άλκιμοι νεανίαι.'

οί δὲ τῶν παίδων

'άμμες δέ γ' έσσόμεθα πολλφ κάρρονες.' οί δὲ τῶν νεανίσκων

'ἄμμες δέ γ' είμές αί δὲ λῆς, αὐγάσδεο '

F καλῶς καὶ πολιτικῶς τοῦ νομοθέτου τὰ πλησίου καὶ οἰκεῖα παραδείγματα τοῖς νέοις δι' αὐτῶν τῶν εἰργασμένων ἐπιθέντος.

16. Οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ καταπλήξεως ἐνιαχοῦ καὶ 25 συστολῆς ἕνεκα καὶ τοῦ ταπεινῶσαι καὶ λαβεῖν ὑπο-

20

9 cf. Hom. Λ 655 sqq. 10 id. Η 124 sqq. 16 οί μὲν — οί δὲ — οί δὲ] corr. vid. ὁ μὲν — ὁ δὲ — ὁ δὲ 17 ποτ'] ποκ' Cobetus χείριον τὸν αὐθάδη καὶ ἰταμὸν οὐ χεῖρόν ἐστι κομπάσαι τι περὶ αὐτοῦ καὶ μεγαληγορῆσαι. καθάπερ αὖ πάλιν ὁ Νέστωρ

'ἤδη γάρ ποτ' έγὼ καὶ ἀρείοσιν ἡέπερ ὑμῖν

5 ἀνδράσιν ὡμίλησα, καὶ οὔ ποτέ μ' οῖ γ' ἀθέριζον.'
οὕτω δὴ καὶ πρὸς ᾿Αλέξανδρον ᾿Αριστοτέλης οὐ μό- 545
νον ἔφη τοῖς πολλῶν κρατοῦσιν ἔξεῖναι μέγα φρονεῖν, ἀλλὰ καὶ τοῖς περὶ θεῶν δόξας ἀληθεῖς ἔχουσι.
χρήσιμα δὲ καὶ πρὸς πδλεμίους καὶ πρὸς ἐχθροὺς

10 τὰ τοιαῦτα

'δυστήνων δέ τε παϊδες έμφ μένει άντιόωσι.' καί περί του Περσών βασιλέως μεγάλου καλουμένου δ 'Αγησίλαος 'τί δ' έμοῦ γε μείζων έκεῖνος, εί μή και δικαιότερος; και πρός τούς Λακεδαιμο-15 νίους των Θηβαίων κατηγορούντας δ Έπαμεινώνδας 'ήμεζς μέν γ' ύμας βραχυλογούντας έπαύσαμεν.' άλλά ταῦτα μὲν πρὸς έχθροὺς καὶ πολεμίους τῶν δὲ φί- Β λων καί πολιτών οὐ μόνον ἔστι τοὺς θρασυνομένους καταστορέσαι καὶ ποιῆσαι ταπεινοτέρους, άλλὰ 20 καλ τούς περιφόβους καλ καταπλήγας έξαραι πάλιν καὶ παρορμήσαι, χρησάμενον έν δέοντι μεγαλαυχία. καλ γάρ δ Κύρος παρά τὰ δεινά καλ τάς μάχας 'έμεγαληγόρει άλλοτε δ' οὐ μεγαλήγορος ήν.' καὶ 'Αντίγονος δ δεύτερος τάλλα μεν ήν άτυφος καὶ μέτριος, 25 έν δὲ τῆ περὶ Κῶν ναυμαγία τῶν φίλων τινὸς εἰπόντος 'ούχ δράς, δσω πλείους είσιν αι πολέμιαι νηες;' 'έμε δέ γ' αὐτόν' εἶπε 'πρὸς πόσας ἀντιτάττετε;' καὶ C

4 Hom. A 260 6 'Αριστοτέλης] Fr. 664 11 id. Z 127 22 Κῦρος] Xen. Cyrop. 7, 1, 17

τοῦτο δ' ἔοικε συνιδεῖν Όμηρος τὸν γὰρ Ὀδυσσέα πεποίημεν, αποδειλιώντων των έταίρων πρός τὸν ψόφον και κλύδωνα τον περί την Χάρυβδιν, άναμιμνήσκοντα της αύτου δεινότητος καλ άνδρείας.

ού μεν δη τόδε μείζον έπι κακόν, η δτε Κύκλωψ 5 είλει ένὶ σπῆι γλαφυρῷ πρατερῆ γε βίηφι. άλλὰ καὶ ἔνθεν έμῆ ἀφετῆ βουλῆ τε νόφ τε έχφύγομεν.'

οὐ γάο έστι δημαγωγοῦντος οὐδὲ σοφιστιῶντος δ τοιοῦτος ἔπαινος οὐδὲ κρότον οὐδὲ ποππυσμὸν αί- 10 τοῦντος, άλλὰ τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν ἐπιστήμην ἐνέχυ-D φον τοῦ θαρφείν τοῖς φίλοις διδόντος. μέγα γὰρ ἐν καιροίς ἐπισφαλέσι πρὸς σωτηρίαν δόξα καὶ πίστις άνδρος ήγεμονικήν έμπειρίαν και δύναμιν έγοντος. 17. Ότι μεν οὖν το προς ἔπαινον άλλότριον καὶ 15

δόξαν άντιπαραβάλλειν έαυτὸν ήκιστα πολιτικόν. εἴοηται ποότερου οὐ μὴν ἀλλ' ὅπου βλάπτει καλ διαφθείρει ζήλον έμποιών πρός τὰ φαῦλα καὶ προαίρεσιν πονηράν έν πράγμασι μεγάλοις ήμαρτημένος έπαινος, οὐκ ἄχρηστόν ἐστιν ἐκκροῦσαι μᾶλλον δ' 20 άποστρέψαι του άκροατήν έπὶ τὰ κρείττω, την διαφοράν ένδειχνύμενον. άγαπήσειε γάρ ἄν τις οίμαι Ε λοιδορουμένης κακίας καὶ ψεγομένης έθέλοντας ἀπέγεσθαι τούς πολλούς δρών εί δε προσλάβοι δόξαν ή κακία, καὶ τῷ καθ' ἡδονὰς αὐτῆς καὶ πλεονεξίας 25 άγοντι προσγένοιτο τιμή καλ τὸ εὐδοκιμεῖν, οὐκ ἔστιν ούτως εὐτυχής οὐδ' ἰσχυρὰ φύσις, ής οὐκ ἂν κρατήσειε. διὸ δεῖ μὴ τοῖς τῶν ἀνθρώπων ἐπαίνοις,

5 Hom. μ 209 6 πρατερήφι βίηφιν Homerus

άλλὰ τοῖς τῶν πραγμάτων, ἄν ἡ φαῦλα, πολεμεῖν τὸν πολιτικόν οὖτοι γὰρ διαστρέφουσι καὶ τούτοις τὸ μιμεϊσθαι τὰ αίσχοὰ καὶ ζηλοῦν ὡς καλὰ συνεισέργεται. μάλιστα δ' έξελέγγονται τοζς άληθινοζς ε παρατιθεμένοις · οίον ό των τραγφδιών ύποκριτής Θεόδωρος είπετν ποτε πρός τον κωμικόν λέγεται Ε Σάτυρον, ώς οὐ θαυμαστόν έστι τὸ γελᾶν ποιείν τούς θεατάς άλλὰ τὸ δακρύειν καὶ κλαίειν. ἄμεινον δ' αν οίμαι πρός τοῦτον αὐτὸν είποι φιλόσοφος ἀνήρ 10 'άλλ' οὐ τὸ ποιείν, ὧ βέλτιστε, κλαίειν καὶ δακρύειν, τὸ δὲ παύειν λυπουμένους καὶ κλαίοντας σεμνόν έστιν.' έπαινών γάρ έαυτον ώφελεῖ τον άκούοντα καὶ μετατίθησι την κρίσιν. ουτω καὶ δ Ζήνων πρός τὸ πληθος τῶν Θεοφράστου μαθητῶν 'δ 'κείνου χο-15 ρός ' ἔφη 'μείζων, ούμὸς δὲ συμφωνότερος.' καὶ ὁ 546 Φωκίων, έτι του Λεωσθένους εύημερουντος, ύπὸ τῶν δητόρων έρωτώμενος τί τὴν πόλιν αὐτὸς ἀγαθὸν πεποίημεν, 'οὐδέν' εἶπεν 'άλλ' ἢ ὑμᾶς, ἐμοῦ στρατηγοῦντος, ἐπιτάφιον λόγον μή είπεῖν άλλὰ πάντας 20 έν τοῖς πατρφοις μνήμασι θάπτεσθαι τοὺς ἀποθνήσκοντας.' πάνυ δὲ χαριέντως καὶ ὁ Κράτης πρὸς τό 'ταῦτ' ἔχω, ὅσσ' ἔφαγον καὶ ἐφύβρισα ἡδὲ μετ' τέρφθην., ξοωτος

ἀντέγραψε τό

25 'ταῦτ' ἔχω, ὅσσ' ἔμαθον καὶ ἐφρόντισα καὶ μετὰ σέμν' ἐδάην.' Β

⁹ δ' αν οίμαι *: δ' οίμαι αν είποι Duebnerus: είπη 14 'πείνου p. 78 e: ἐκείνου 22 cf. p. 330 f.

καλός γὰο ὁ τοιοῦτος ἔπαινος καὶ ἀφέλιμος καὶ διδάσκων τὰ χρήσιμα καὶ τὰ συμφέροντα θαυμάζειν καὶ ἀγαπᾶν ἀντὶ τῶν κενῶν καὶ περιττῶν. διὸ τοῦτο μὲν συγκατατετάχθω τοῖς εἰρημένοις εἰς τὸ πρόβλημα.

18. Λείπεται δ' ήμιν, τοῦ λόγου τὸ ἐφεξῆς ἀπαι- 5 τούντος καὶ παρακαλούντος, είπειν όπως αν έκαστος έκφύγοι τὸ έπαινεῖν ἀκαίρως έαυτόν. μέγα γὰρ ἡ περιαυτολογία την φιλαυτίαν δρμητήριον έχουσα, καλ τοῖς πάνυ δοχοῦσι μετρίως ἔχειν πρὸς δόξαν έμφύεται πολλάκις έπιτιθεμένη. καθάπερ γάρ των 10 C ύγιεινῶν εν έστι παραγγελμάτων τὸ τὰ νοσώδη χωρία φυλάττεσθαι παντάπασιν ή προσέχειν μᾶλλον αύτφ γιγνόμενον έν αὐτοῖς, οὕτως ἔχει τινὰς ἡ περιαυτολογία καιρούς καὶ τόπους όλισθηρούς καὶ περιφέροντας είς αὐτὴν ἐκ πάσης προφάσεως. πρῶτον μὲν 15 γάρ έν τοις άλλοτρίοις έπαίνοις, ώσπερ είρηται, τὸ φιλότιμον έξανθεί την περιαυτολογίαν καί τις αὐτὸ καταλαμβάνει δακνόμενον καλ γαργαλιζόμενον οίον ύπὸ κνησμοῦ δυσκαρτέρητος έπιθυμία καὶ δρμή πρὸς δόξαν, άλλως τε καν έπι τοῖς ίσοις έτερος η τοῖς 20 έλάττοσιν έπαινήται. καθάπες γάς οί πεινώντες έτέ-D ρων ἐσθιόντων ἐν ὄψει μᾶλλον ἐρεθίζονται καλ παροξύνονται τὴν ὄρεξιν' οὕτως δ τῶν πλησίον ἔπαινος έχχάει τῆ ζηλοτυπία τοὺς πρὸς δόξαν ἀχρατῶς έχοντας. (19) δεύτερον αί των εὐτυχως καὶ κατά νοῦν 25 πεπραγμένων διηγήσεις λανθάνουσι πολλούς είς μεγαλαυγίαν ύπο γαράς έκφέρουσαι καλ κόμπον : έμπε-

¹⁴ τόπους R: λόγους 25 αί] δ' αί?

σόντες γὰρ είς τὸ λέγειν νίχας τινὰς έαυτων ή κατορθώσεις εν πολιτεύμασιν ή παρ' ήγεμόσι πράξεις καλ λόγους εὐδοκιμήσαντας, οὐ κρατοῦσιν οὐδὲ μετριάζουσιν. Φ γένει μάλιστα της περιαυτολογίας τὸ 5 ναυτικόν ίδειν έστι καλ στρατιωτικόν άλισκόμενον συμβαίνει δε και τοις έκ πότων ηγεμονικών και πραγμάτων μεγάλων έπανήκουσι τοῦτο πάσγειν έπι- Ε εικώς μεμνημένοι γάρ άνδρών έπιφανών καί βασιλικών συγκαταπλέκουσι περί αύτων εύφημίας τινάς 10 ὑπ' ἐκείνων εἰρημένας, καὶ νομίζουσιν οὐχ αὑτοὺς έπαινεῖν άλλ' έτέρων ἐπαίνους διηγεῖσθαι περὶ αύτῶν γενομένους. οί δ' δλως οξονται λανθάνειν τοὺς ἀκούοντας, δταν βασιλέων καλ αὐτοκρατόρων δεξιώσεις καλ προσαγορ εύσεις καλ φιλοφροσύνας άπαγγέλλωσιν. 15 ώς ούη αύτων έπαίνους άποδείξεις δε τῆς έκείνων έπιεικείας και φιλανθρωπίας διεξιόντες. δθεν εξ μάλα δεί προσέχειν έαυτοις περί τους έτέρων έπαί- Ε νους, όπως καθαροί και ανύποπτοι φιλαυτίας καί περιαυτολογίας ὧσι, καὶ μὴ δοκῶμεν 'Πάτροκλον 20 πρόφασιν' σφᾶς δ' αὐτοὺς δι' ἐκείνων ἐπαινεῖν.

20. 'Αλλά μήν καὶ τὸ περὶ τοὺς ψόγους καὶ τὰς καταιτιάσεις γένος ἐπισφαλές ἐστι καὶ παρέχον ἐκτροπὰς τοῖς περὶ δύξαν νοσοῦσιν. Το μάλιστα περιπίπτουσιν οἱ γέροντες, ὅταν εἰς τὸ νουθετεὶν ἐτέρους καὶ κακίζειν ἔθη φαῦλα καὶ πράξεις ἡμαρτημένας προαχθῶσι, μεγαλύνοντες αὐτοὺς ὡς περὶ ταῦτα 547 θαυμασίους δή τινας γενομένους. τούτοις μὲν οὖν,

¹⁹ Πάτςοπλον πρόφασιν] proverbium sumptum ex Hom. T 302

αν μή μόνον ξχωσιν ήλικίαν άλλα καὶ δόξαν καὶ ἀρετήν, δοτέον οὐ γὰρ ἀνωφελές, ἀλλα μέγα ζῆλον έμποιοῦν ᾶμα καὶ φιλοτιμίαν τινὰ τοῖς οὕτω κολα-ζομένοις. οἱ δ' ἄλλοι σφόδρα φυλάττεσθαι καὶ δε-διέναι τὴν ἐκτροπὴν ταύτην ὀφείλομεν. ἀνιαροῦ γὰρ 5 ὅντος ἄλλως καὶ μόλις ἀνεκτοῦ τοῦ τῶν πλησίον ἐλέγχου καὶ δεομένου πολλῆς εὐλαβείας, ὁ μιγνύων ἔπαινον ἰδιον ἀλλοτρίφ ψόγφ καὶ δι' ἀδοξίας ἐτέρου δόξαν αὐτῷ θηρώμενος, ἐπαχθὴς παντάπασι καὶ φορτικός ἐστιν, ὡς ἐνευδοκιμεῖν ἀσχημονοῦσιν ἄλλοις 10 βουλόμενος

21. Έτι τοίνυν τοις μέν πρός τους γέλωτας εὐ-Β καταφόροις φύσει καὶ προχείροις μάλιστα φεύγειν προσήκει και φυλάττεσθαι τούς γαργαλισμούς και τὰς ψηλαφήσεις, ἐν αἶς τὰ λειότατα τοῦ σώματος 15 όλισθάνοντα καί συρρέοντα κινεί καί συνεξορμά τὸ πάθος. δσοι δε πρός δόξαν έμπαθέστερον έρρυήκασι, τούτοις αν τις ούχ ημιστα παραινέσειεν απέχεσθαι τοῦ σφᾶς αὐτοὺς ἐπαινεῖν, ὅταν ὑπ' ἄλλων ἐπαινῶνται. δεῖ γὰρ ἐρυθριᾶν ἐπαινούμενον οὐκ ἀπερυ- 20 θριᾶν, και καταστέλλειν τούς μέγα τι περί αύτων λέγοντας, οὐκ έλέγγειν ὡς ἐνδεέστερον ἐπαινοῦντας. όπερ οι πολλοί ποιούσιν, ύπομιμνήσκοντες αὐτοί καί Ο προσεμφορούντες άλλας τινάς πράξεις καὶ ἀνδραγαθίας, ἄχρι ἂν τῷ περὶ αύτῶν καὶ τὸν παρ' έτέρων 25 έπαινον διαφθείρωσιν. ένιοι μεν ούν πολαπεύοντες αύτους ώσπερ γαργαλίζουσι καλ φυσώσιν ένιοι δέ κακοήθως οξόν τι δέλεαο μικοδυ εύλογίας υποβάλ-

2 scribendum vid. άλλ' αμιλλαν καλ ζήλον. cf. p. 796 a

λοντες έκκαλοῦνται τὴν περιαυτολογίαν οί δὲ προσπυνθάνονται καὶ διερωτῶσιν, ὡς παρὰ τῷ Μενάνδρῷ τὸν στρατιώτην, ἵνα γελάσωσι,

'πῶς δὴ τὸ τραῦμα τοῦτ' ἔχεις;'

'μεσαγκύλφ.' 'πῶς πρὸς θεῶν'; 'ἐπὶ κλίμακα
πρὸς τείχος ἀναβαίνων.' 'ἐγὰ μὲν δεικνύω
ἐσπουδακώς, οἱ δὲ πάλιν ἐπεμυκτήρισαν.'

22. Έν ἄπασιν οὖν τούτοις εὐλαβητέον ὡς ἔνι D μάλιστα, μήτε συνεκπίπτοντα τοῖς ἐπαίνοις μήτε ταῖς 10 ἐρωτήσεσιν ἑαυτὸν προιέμενον. ἐντελεστάτη δὲ τούτων εὐλάβεια καὶ φυλακὴ τὸ προσέχειν ἑτέροις ἑαυτούς ἐπαινοῦσι καὶ μνημονεύειν, ὡς ἀηδὲς τὸ πρᾶγμα καὶ λυπηρὸν ἄπασι, καὶ λόγος ἄλλος οὐδεὶς οῦτως ἐπαχθὴς οὐδὲ βαρύς. οὐδὲ γὰρ ἔχοντες εἰπείν ὅτι 15 πάσχομεν ἄλλο κακὸν ὑπὸ τῶν αὐτοὺς ἐπαινούντων, ῶσπερ φύσει βαρυνόμενοι τὸ πρᾶγμα καὶ φεύγοντες ἀπαλλαγῆναι καὶ ἀναπνεῦσαι σπεύδομεν. ὅπου καὶ κόλακι καὶ παρασίτω καὶ δεομένω δύσοιστον ἐν χρείω Ε καὶ δυσκαρτέρητον ἑαυτὸν ἐγκωμιάζων πλούσιος τις 10 ἢ σατράπης ἢ βασιλεύς καὶ 'συμβολὰς ταύτας ἀποτίνειν μεγίστας' λέγουσιν, ὡς ὁ παρὰ Μενάνδρω

'σφάττει με, λεπτὸς γίνομ' εὐωχούμενος, τὰ σκώμμαθ' οἶα τὰ σοφὰ καὶ στρατηγικά, οἶος δ' ἀλαζών ἐστιν ἁλιτήριος.'

25 ταῦτα γὰο οὐ ποὸς στρατιώτας μόνον οὐδὲ νεοπλούτους εὐπάρυφα καὶ σοβαρὰ διηγήματα περαίνοντας,

4 Kock. 8 p. 172 21 Μενάνδοω] id. ib. 23 σπώμμαθ' οία] σπωμμάτια Meinekius 24 ἀλιτήριος Duebnerus: ἀλιτήριος

416 DE SE IPSUM CITRA INVIDIAM LAUDANDO.

άλλὰ καὶ πρὸς σοφιστὰς καὶ φιλοσόφους καὶ στρατηγούς ὀγκουμένους ἐφ' ἑαυτοῖς καὶ μεγαληγοροῦντας, εἰωθότες πάσχειν καὶ λέγειν, ἄν μνημονεύωμεν,

F ὅτι τοῖς ἰδίοις ἐπαίνοις ἀλλότριος ἔπεται ψόγος ἀεὶ
καὶ γίγνεται τέλος ἀδοξία τῆς κενοδοξίας ταύτης, καὶ τ

τὸ λυπεῖν τοὺς ἀκούοντας, ὡς ὁ Δημοσθένης φησί,
περίεστιν οὐ τὸ δοκεῖν εἶναι τοιούτους, ἀφεξόμεθα
τοῦ λέγειν περὶ αὐτῶν, ἀν μή τινα μεγάλα μέλλωμεν
ἀφελεῖν ἑαυτοὺς ἢ τοὺς ἀκούοντας.

3 πάσχειν W: φάσκειν

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΥΠΟ ΤΟΥ ΘΕΙΟΥ ΒΡΑΔΕΩΣ 548 ΤΙΜΩΡΟΥΜΕΝΩΝ.

ΤΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ.

IV. 140

ΠΑΤΡΟΚΛΈΑΣ, ΠΛΟΤΤΑΡΧΟΣ, ΤΙΜΩΝ, ΟΛΤΜΠΙΧΟΣ.

1. Τοιαῦτα μὲν ὁ Ἐπίκουρος εἰπών, ὡ Κύντε, καὶ πρὶν ἀποκρίνασθαί τινα πρὸς τῷ πέρατι τῆς Β στοᾶς γενομένων ἡμῶν, ῷχετ' ἀπιών ἡμεῖς δ' ὅσον τι θαυμάσαι τοῦ ἀνθρώπου τὴν ἀτοπίαν, ἐπιστάντες ε σιωπῆ καὶ πρὸς ἀλλήλους διαβλέψαντες, ἀνεστρέφομεν πάλιν ὥσπερ ἐτυγχάνομεν περιπατοῦντες. εἶτα πρῶτος ὁ Πατροκλέας 'τί οὖν;' εἶπεν 'ἐᾶν δοκεῖ τὴν ζήτησιν, ἢ τῷ λόγῳ καθάπερ παρόντος καὶ μὴ παρόντος ἀποκρινώμεθα τοῦ εἰπόντος;' ὑπολαβὼν δ' ὁ τίμων 'ἀλλ' οὐδ' εἰ βαλών' εἶπεν 'ἀπηλλάγη, καλῶς εἶχε περιορᾶν τὸ βέλος ἐγκείμενον · ὁ μὲν γὰρ Βρασί · C δας ὡς ἔοικεν ἐξελκύσας τὸ δόρυ τοῦ σώματος, αὐτῷ τούτῷ τὸν βαλόντα πατάξας ἀνετλεν · ἡμῖν δ' ἀμύνασθαι μὲν οὐδὲν ἔργον ἐστὶ δήπου τοὺς ἄτοπον ἢ ψευδῆ λόγον εἰς ἡμᾶς ἀφέντας, ἀρκεῖ δ' ἄν αὐτοί,

TA ΠΡΟΣΩΠΑ — ΟΛΤΜΠΙΧΟΣ] om. mei codd. ΟΛΤΜΠΙΧΟΣ pro ΟΛΤΜΠΙΚΟΣ ego scripsi (ex p. 654 b) hic et infra 1 Κύντε R: κύνιε 8 καὶ μὴ παρόντος] del. Emperius 18 ἡμὶν Madvigius: ἡμῶν 15 δ' ὰν αὐτοί *: δὲ αὐτοῖς

πολν ἄψασθαι τὴν δόξαν, ἐκβάλωμεν.' 'τί οὖν' ἔφην ἐγώ 'μάλιστα κεκίνηκεν ὑμᾶς τῶν εἰρημένων; ἀθρόα γὰρ πολλὰ καὶ κατὰ τάξιν οὐδέν, ἄλλο δ' ἀλλαχόθεν ὁ ἄνθρωπος ὥσπερ ὀργῆ τινι καὶ λοιδορία σπαράττων ἄμα κατεφόρει τῆς προνοίας.'

2. Καὶ ὁ Πατροκλέας 'ἡ περὶ τὰς τιμωρίας' εἶπε 'τῶν πονηρῶν βραδυτής τοῦ δαιμονίου καὶ μέλλησις D έμοὶ δοκεῖ μάλιστα δεινὸν εἶναι· καὶ νῦν ὑπὸ τῶν λόγων τούτων ὧσπερ πρόσφατος γέγονα τῆ δόξη καὶ καινός, ἔκπαλαι δ' ἡγανάκτουν ἀκούων Εὐριπίδου 10 λέγοντος

'μέλλει, τὸ θείον δ' ἐστὶ τοιοῦτον φύσει.'

καίτοι πρὸς οὐδὲν ἥκιστα δὲ πρέπει πρὸς τοὺς πονηροὺς ὁάθυμον εἶναι τὸν θεόν, οὐ ὁαθύμους ὅντας
αὐτοὺς οὐδ' ἀμβολιεργοὺς τοῦ κακῶς ποιεῖν, ἀλλ' 15
ὀξυτάταις ὁρμαῖς ὑπὸ τῶν παθῶν φερομένους πρὸς
τὰς ἀδικίας. καὶ μήν 'τὸ ἀμύνασθαι τῷ παθεῖν' ὡς
Ε Θουκυδίδης φησίν 'ὅτι ἐγγυτάτω κείμενον' εὐθὺς
ἀντιφράττει τὴν ὁδὸν τοῖς ἐπὶ πλείστον εὐροούση
τῆ κακία χρωμένοις. οὐδὲν γὰρ οὕτω χρέος ὡς τὸ 20
τῆς δίκης ὑπερήμερον γιγνόμενον ἀσθενῆ μὲν ταῖς
ἐλπίσι ποιεῖ καὶ ταπεινὸν τὸν ἀδικούμενον, αὕξει δὲ
θρασύτητι καὶ τόλμη τὸν μοχθηρόν αί δ' ὑπὸ χεῖρα
τοῖς τολμωμένοις ἀπαντῶσαι τιμωρίαι καὶ τῶν μελλόντων εἰσὶν ἐπισχέσεις ἀδικημάτων, καὶ μάλιστα τὸ 25
παρηγοροῦν τοὺς πεπονθότας ἔνεστιν αὐταῖς. ὡς

¹ δόξαν Emperius: δόξαν ἂν ἐκβάλωμεν Duebnerus: ἐκβάλλωμεν 4 ᾶνθοωπος Duebnerus 12 Eurip. Or. 420 18 Θουκυδίδης] 3, 38

- ἔμοιγε καὶ τὸ τοῦ Βίαντος ἐνοχλεῖ πολλάκις ἀναλαμβάνοντι τὸν λόγον ἔφη γάρ, ὡς ἔοικε, πρός τινα Ε πονηρόν, ως οὐ δέδιε μη οὐ δῷ δίκην, ἀλλὰ μη οὐκ αὐτὸς ἐπίδη. τί γὰο Μεσσηνίοις ὄφελος τοῖς προ-5 αναιρεθείσι τῆς 'Αριστοκράτους τιμωρίας, δε προδούς την έπι Τάφοφ μάχην και λαθών ύπερ είκοσιν έτη καλ πάντα ταῦτα βασιλεύσας Αρκάδων, υστερον έδωκε δίκην φωραθείς οί δ' οὐκέτ' ήσαν; ή τίν' Όρχομενίων τοξς ἀποβαλοῦσι παϊδας καὶ φίλους καὶ οί-10 κείους ύπο Αυκίσκου προδοθέντας ήνεγκε παραμυθίαν ή χρόνοις υστερον πολλοίς άψαμένη νόσος καλ κατανεμηθείσα τοῦ σώματος δσον ἀεὶ βάπτων καὶ 549 βρέχων είς τὸν ποταμὸν ὅμοσε καὶ κατηράσατο σαπηναι, προδόντος αὐτοῦ καὶ ἀδικήσαντος; τὰς μέν 15 γὰρ ᾿Αθήνησι τῶν ἐναγῶν σωμάτων δίψεις καὶ νεκρών έξορισμούς οὐδὲ παίδων παισίν έπιδεῖν ὑπῆρξε των αποσφαγέντων έκείνων. δθεν Ευριπίδης ατοπος, είς ἀποτροπην κακίας τούτοις χρώμενος,

'οὖτοι προσελθοῦσ' ἡ Δίκη σε, μὴ τρέσης, παίσει πρὸς ἡπαρ οὐδὲ τῶν ἄλλων βροτῶν τὸν ἄδικον, ἀλλὰ στγα καὶ βραδεῖ ποδὶ στείχουσα μάρψει τοὺς κακούς, ὅταν τύχη.'

20

οὐ γὰρ ἄλλα δήπου, ταῦτα δ' αὐτὰ τοὺς κακοὺς εἰκός ἐστιν ἑαυτοῖς διακελευομένους καὶ παρεγγυῶν25 τας ἐπιχαίρειν τοἰς παρανομήμασιν, ὡς τῆς ἀδικίας τὸν μὲν καρπὸν εὐθὺς ὡραῖον καὶ προῦπτον ἀπο-

⁶ Τάφρφ Μ: κόποφ 19 Nauck. p. 676 21 σῖγα Μ: σιγα

διδούσης, την δε τιμωρίαν όψε και πολύ της άπολαύσεως καθυστερούσαν.

3. Ταῦτα τοῦ Πατροκλέου διελθόντος, ὑπολαβὼν δ 'Ολύμπιχος ' έκετνο δ' ' είπεν ' δ Πατροκλέα, πηλίκον αί περί ταῦτα τοῦ θείου διατριβαί και μελλή-5 σεις άτοπον έχουσιν, δτι την πίστιν η βραδυτής άφαιρείται τῆς προνοίας, καὶ τὸ μὴ παρ' εκαστον C άδίκημα τοῖς πονηφοῖς ἐπακολουθοῦν κακὸν άλλ' ύστερον είς άτυχήματος χώραν τιθέμενοι, καί συμφοράν οὐ τιμωρίαν ὀνομάζοντες, οὐδὲν ἀφελοῦνται, 10 τοις μεν συμβαίνουσιν άχθόμενοι τοις δε πεπραγμένοις μή μεταμελόμενοι; καθάπερ γάρ ιππον ή παραγρημα τὸ πταϊσμα καὶ τὴν ἁμαρτίαν διώκουσα πληγή καὶ νύξις έπανορθοί καὶ μετάγει πρός τὸ δέον, οί δ' ύστερον καί μετά χρόνον σπαραγμοί καὶ ἀνα- 15 προύσεις καὶ περιψοφήσεις έτέρου τινὸς ένεκα μᾶλλον δοκούσι γίγνεσθαι η διδασκαλίας, διὸ τὸ λυπούν Το άνευ τοῦ παιδεύειν έχουσιν οῦτως ή καθ' εκαστον ών πταίει καλ προσπίπτει βαπιζομένη καλ άνακρουομένη τῷ κολάζεσθαι κακία μάλιστ' ἂν γένοιτο σύννους 20 καί ταπεινή καί κατάφοβος πρός τον θεόν, ώς έφεστώτα τοις άνθρωπίνοις πράγμασι καλ πάθεσιν ούχ ύπερήμερον δικαιωτήν ή δ' άτρέμα καί 'βραδεϊ ποδί' κατ' Εὐριπίδην καὶ ὡς ἔτυχεν ἐπιπίπτουσα Δίκη τοῖς πονηροίς ταὐτομάτφ μᾶλλον ή τῷ κατὰ πρόνοιαν 25 δμοιον έχει τὸ πεπλανημένον και ὑπερήμερον και

¹² εππον $\dot{\eta}$ R: $\dot{\eta}$ ποιν $\dot{\eta}$ 16 μαλλον] post γίγνεσθαι transposuit Benselerus 20 μαλιστ' W: μόλις 24 Εόριπίδην] Nauck. p. 676 25 ταὐτομάτ $\dot{\phi}$ *: τ $\ddot{\phi}$ αὐτομάτ $\dot{\phi}$

άτακτου. ὅστ' οὐχ ὁρῶ, τί χρήσιμου ἔνεστι τοῖς όψὲ δὴ τούτοις ἀλεῖν λεγομένοις μύλοις τῶν θεῶν καὶ ποιοῦσι τὴν δίκην ἀμαυρὰν καὶ τὸν φόβον έξί- Ε τηλου τῆς κακίας.'

4. 'Ρηθέντων οὖν τούτων κάμοῦ πρὸς αῦτὸν ὄντος, δ Τίμων 'πότερου' είπεν 'έπιθω και αὐτὸς ήδη τῷ λόγφ τὸν κολοφῶνα τῆς ἀπορίας, ἢ πρὸς ταῦτ' έάσω πρότερον αὐτὸν διαγωνίσασθαι;' 'τί γάρ' ἔφην έγω 'δει το τρίτον έπενεγκειν κύμα και προσκατα-10 κλύσαι τὸν λόγον, εἰ τὰ πρώτα μὴ δυνατὸς ἔσται διώσασθαι μηδ' ἀποφυγεῖν έγκλήματα; πρῶτον οὖν ώσπερ ἀφ' έστίας ἀρχόμενοι πατρώας, τῆς πρὸς τὸ θείον εὐλαβείας των έν 'Ακαδημεία φιλοσόφων, τὸ Ε μέν ως είδότες τι περί τούτων λέγειν άφοσιωσόμεθα. 15 πλέον γάρ έστι τοῦ περί μουσικών άμούσους καί πολεμικών άστρατεύτους διαλέγεσθαι τὸ τὰ θεῖα καὶ τὰ δαιμόνια πράγματα διασχοπείν, ἀνθρώπους ὅντας, οίον άτέχνους τεχνιτών διάνοιαν από δόξης και ύπονοίας κατά τὸ είκὸς μετιόντας. οὐ γὰρ ἰατροῦ μέν - 20 ίδιώτην ὄντα συμβαλεΐν λογισμόν, ώς πρότερον ούκ έτεμεν άλλ' υστερον ούδ' έχθες έλουσεν άλλά σήμερον, ἔργον ἐστί περί θεῶν δὲ θνητὸν βάδιον βέβαιον είπειν άλλο, πλην δτι τον καιρον είδως ἄριστα τῆς περὶ τὴν κακίαν ἰατρείας ὡς φάρμακον 550 25 έκάστω προσφέρει την κόλασιν, ούτε μεγέθους μέ-

² δψὲ — Θεῶν] in proverbium abiit ignoti poetae versus. cf. Sext. Emp. adv. Gramm. 1 p. 279. Leutsch. 2 p. 199 11 οδν] μὲν οδν W 13 ἀπαδημεία *: ἀπαδημία 18 ὁπονοίας Μ: διανοίας 21 οὐδ' ἐχθὲς *: οὐδὲ χθὲς 22 ξάσδιον *: ξάδιον ἢ

τρον κοινόν ούτε χρόνον ένα και τὸν αὐτὸν έπι πάντων έχουσαν. Θτι γάρ ή περί την ψυχην ιατρεία, δίκη δὲ καὶ δικαιοσύνη προσαγορευομένη, πασῶν ἐστι τεχνών μεγίστη, πρός μυρίοις έτέροις καλ Πίνδαρος έμαρτύρησεν, 'άριστοτέχναν' άνακαλούμενος τὸν ἄρ- 5 χοντα καὶ κύριον ἀπάντων θεόν, ὡς δὴ δίκης ὄντα δημιουργόν, ή προσήκει τὸ πότε καὶ πῶς καὶ μέγρι πόσου πολαστέον ξπαστον των πονηρών δρίζειν. καί ταύτης φησί τῆς τέχνης δ Πλάτων υίον όντα τοῦ Β Διὸς γεγονέναι τὸν Μίνω μαθητήν, ὡς οὐ δυνατὸν 10 έν τοις δικαίοις κατορθούν οὐδ' αίσθάνεσθαι τοῦ κατορθούντος τὸν μὴ μαθόντα μηδε κτησάμενον τὴν έπιστήμην. οὐδὲ γὰρ οὓς ἄνθρωποι νόμους τίθενται τὸ εύλογον άπλως έγουσι καὶ πάντοτε φαινόμενον, άλλ' ἔνια καὶ δοκεῖ κομιδῆ γελοῖα τῶν προσταγμά- 15 των οίον εν Λακεδαίμονι κηρύττουσιν οί έφοροι παριόντες εύθύς είς την άρχην μη τρέφειν μύστακα, καλ πείθεσθαι τοις νόμοις ώς μη χαλεπολ δοιν αύτοίς 'Ρωμαΐοι δέ, οθς αν είς έλευθερίαν αφαιρώνται, κάρφος αὐτῶν λεπτὸν ἐπιβάλλουσι τοῖς σώμασιν 20 δταν δε διαθήκας γράφωσιν, ετέρους μεν άπολεί-C πουσι κληρονόμους έτέροις δε πωλοῦσι τὰς οὐσίας. δ δοκεί παράλογον είναι. παραλογώτατον δὲ τὸ τοῦ Σύλωνος, άτιμον είναι τὸν ἐν στάσει πόλεως μηδετέρα μερίδι προσθέμενον μηδε συστασιάσαντα. και 25 όλως πολλάς ἄν τις έξείποι νόμων ἀτοπίας μήτε τὸν λόγον έχων τοῦ νομοθέτου μήτε τὴν αίτίαν συνιείς

4 Πίνδαρος] Bergk. 1 p. 388 9 Πλάτων] Min. p. 319 c sqq. de Legg. p 624 b 14 πάντοσε W 22 ετέροις Amyotus: ετεροι

έκάστου τῶν γραφομένων. τί δὴ θαυμαστόν, εἰ, τῶν ἀνθρωπίνων οὕτως ἡμἰν ὅντων δυσθεωρήτων, οὐκ εὕπορόν ἐστι τὸ περὶ τῶν θεῶν εἰπεῖν, ὧτινι λόγφ τοὺς μὲν ὕστερον τοὺς δὲ πρότερον τῶν ὡμαρτανόν- των κολάζουσιν;'

5. 'Ταῦτα δ' οὐκ ἀποδράσεως πρόφασίς ἐστιν άλλὰ συγγνώμης αίτησις, ὅπως ὁ λόγος, οἶον είς λιμένα και καταφυγήν αποβλέπων, εύθαρσέστερον έξαναφέρη τῷ πιθανῷ πρὸς τὴν ἀπορίαν. ἀλλὰ σκοπεῖτε 10 πρώτον, δτι κατά Πλάτωνα πάντων καλών δ θεός D έαυτον έν μέσφ παράδειγμα θέμενος, την άνθρωπίνην άρετήν, έξομοίωσιν οὖσαν άμωσγέπως πρὸς αύτον, ενδίδωσι τοις επεσθαι θεφ δυναμένοις. καί γάρ ή πάντων φύσις ἄτακτος οὖσα ταύτην ἔσχεν 15 άρχην του μεταβαλείν και γενέσθαι κόσμος, δμοιότητι και μεθέξει τινί της περί το θείον ίδέας καί άρετης. και την όψιν αύτος ούτος άνηρ άνάψαι φησί την φύσιν έν ημίν, ὅπως ὑπὸ θέας τῶν έν οὐρανῷ φερομένων καλ θαύματος άσπάζεσθαι καλ άγαπᾶν 20 έθιζομένη τὸ εὔσχημον ή ψυχή καὶ τεταγμένον ἀπεχθάνηται τοις άναρμόστοις και πλανητοις πάθεσι και Ε φεύγη τὸ είκη καὶ ὡς ἔτυχεν, ὡς κακίας καὶ πλημμελείας απάσης γένεσιν. οὐ γαρ ἔστιν ὅ τι μεζζον άνθρωπος απολαύειν θεοῦ πέφυκεν ή τὸ μιμήσει καλ 25 διώξει των έν έκείνω καλών καὶ άγαθών είς άρετην καθίστασθαι. διὸ καὶ τοῖς πονηροῖς ἐν χρόνω καὶ σχολαίως τὴν δίκην ἐπιτίθησιν, οὐκ αὐτός τινα

10 Πλάτωνα] cf. de Legg. p. 715 e 17 αὐτὸς] ὁ αὐτὸς W ἀνὴς Duebnerus: ἀνὴς. cf. Plat. Tim. Locr. p. 100 c τοῦ ταχὺ κολάζειν ἁμαρτίαν δεδιῶς ἢ μετάνοιαν, F ἀλλ' ἡμῶν τὸ περὶ τὰς τιμωρίας δηριῶδες καὶ λάβρον ἀφαιρῶν καὶ διδάσκων μὴ σὺν ὀργῆ μηδ' ὅτε μάλιστα φλέγεται καὶ σφαδάζει

'πηδών δ θυμός των φρενών ἀνωτέρω,' 5 καθάπερ δίψαν ἢ πεϊναν ἀποπιμπλάντας ἐπιπηδῶν τοις λελυπηκόσιν, ἀλλὰ μιμουμένους τὴν ἐκείνου πραότητα καὶ τὴν μέλλησιν, ἐν τάξει καὶ ἐμμελεία τὸν ἣκιστα μετανοία προσοισόμενον χρόνον ἔχοντας σύμβουλον, ἄπτεσθαι τῆς δίκης. ὕδατι γὰρ τεταρα- 10 γμένω προσπεσόντα χρῆσθαι δι' ἀκρασίαν ἦττόν ἐστι 551 κακόν, ὡς Σωκράτης ἔλεγεν, ἢ θολερὸν ὅντα καὶ διάπλεων τὸν λογισμὸν ὀργῆς καὶ μανίας, πρὶν ἢ καταστῆναι καὶ γενέσθαι καθαρὸν ἐμφορεισθαι τιμωρίας συγγενοῦς καὶ ὁμοφύλου σώματος. οὐ γάρ 'ἐγ- 15 γυτάτω τὸ ἀμύνασθαι τῷ παθείν' ὡς Θουκυδίδης ἔλεγεν, ἀλλὰ μᾶλλον ἀπωτάτω κείμενον ἀπολαμβάνει τὸ προσῆκον. ὡς γὰρ ὁ θυμός κατὰ τὸν Μελάνθιον

'τὰ δεινὰ πράσσει τὰς φρένας μετοικίσας'
οὕτω καὶ ὁ λογισμὸς τὰ δίκαια πράττει καὶ μέτρια, κο
τὴν ὀργὴν καὶ τὸν θυμὸν ἐκποδὼν θέμενος. ὅθεν
ἡμεροῦνται καὶ τοῖς ἀνθρωπίνοις παραδείγμασιν,
Β ἀκούοντες ὡς Πλάτων τε τὴν βακτηρίαν ἀνατεινάμενος τῷ παιδὶ πολὺν ἔστη χρόνον, ὡς αὐτὸς ἔφη,
τὸν θυμὸν κολάζων καὶ ᾿Αρχύτας οἰκετῶν τινα πλημ- κο
μέλειαν ἐν ἀγρῷ καὶ ἀταξίαν καταμαθών, εἶθ' ἑαυτοῦ
συναισθανόμενος ἐμπαθέστερον ἔχοντος καὶ τραχύ-

⁵ Nauck. p. 913 16 Θουκυδίδης] 3, 88 19 idem p. 760 πράσσει p. 453 f.: πράττει

τερον πρός αὐτούς, οὐδὲν ἐποίησεν ἀλλ' ἢ τοσοῦτον ἀπιών 'εὐτυχεῖτ' εἶπεν 'ὅτι ὀργίζομαι ὑμῖν.' εἴπερ οὖν ἀνδρῶν λόγοι μνημονευόμενοι καὶ πράξεις λεγόμεναι τὸ τραχὸ καὶ σφοδρὸν ἀπαρύτουσι τῆς ὀργῆς, τολὸ μᾶλλον εἰκὸς ἡμᾶς τὸν θεὸν ὁρῶντας, ι δέος οὐδὲν οὐδὲ μετάνοια πράγματος οὐδενός, ὅμως ἐν τῷ μέλλοντι τὴν τιμωρίαν κατατιθέμενον καὶ περιμένοντα τὸν χρόνον, εὐλαβεῖς περὶ τὰ τοιαῦτα γίγνε- C σθαι καὶ θεῖον ἡγεῖσθαι μόριον ἀρετῆς τὴν πραότητα καὶ τὴν μετριοπάθειαν, ἢν ὁ θεὸς ἐνδείκνυται τῷ μὲν κολάζειν ὀλίγους ἐπανορθοῦσαν, τῷ δὲ βραδέως πολλοὺς ἀφελοῦσαν καὶ νουθετοῦσαν.'

6. 'Δεύτερον τοίνυν τοῦτο διανοηθῶμεν, ὡς αί μὲν δικαιώσεις αί παρ' ἀνθρώπων μόνον ἔχουσαι 15 τὸ ἀντιλυπεῖν ἔργον ἐν τῷ κακῶς τὸν δεδρακότα παθεῖν ἵστανται, περαιτέρω δ' οὐκ ἔξικνοῦνται διὸ τοῖς ἁμαρτήμασι κυνὸς δίκην ἐφυλακτοῦσαι κατακολουθοῦσι καὶ τὰς πράξεις ἐκ ποδὸς ἐπιδιώκουσι τὸν θεὸν δ' εἰκός, ἡς ἀν ἐφάπτηται τῆ δίκη ψυχῆς νοω σούσης, τά τε πάθη διορᾶν, εἴ πή τι καμπτόμενα πρὸς μετάνοιαν ἐνδίδωσι, καὶ χρόνον διδόναι οἶς D οὐκ ἄκρατος οὐδ' ἄτρεπτος ἡ κακία πέφυκε προσιζάνειν. ᾶτε γὰρ εἰδώς, ὅσην μοίραν ἀρετῆς ἀπ' αὐτοῦ φερόμεναι πρὸς γένεσιν αί ψυχαὶ βαδίζουσι, 25 καὶ τὸ γενναΐον ὡς ἰσχυρὸν αὐταῖς καὶ οὐκ ἔξίτηλον ἐμπέφυκεν, ἔξανθεῖ δὲ τὴν κακίαν παρὰ φύσιν ὑπὸ τροφῆς καὶ δμιλίας φαύλης φθειρόμενον εἶτα

¹⁰ μετριοπάθειαν Patzigius: μεγαλοπάθειαν τῷ μὲν] τῷ μὲν ταχέως (malim ταχὸ vid. p. 550 e) R

Ε θεραπευθέν ένίοις καλώς ἀπολαμβάνει τὴν προσήκουσαν έξιν, οὐ πᾶσι κατεπείγει τὴν τιμωρίαν δμοίως. άλλὰ τὸ μὲν ἀνήκεστον εὐθὺς έξεϊλε τοῦ βίου καλ απέχοψεν, ως έτέροις γε πάντως βλαβερον αύτῷ τε βλαβερώτατον ἀεὶ συνείναι μετὰ πονηρίας οἶς δ' 5 ύπ' άγνοίας τοῦ καλοῦ μᾶλλον ἢ προαιρέσει τοῦ αίσχροῦ τὸ άμαρτητικὸν είκὸς έγγεγονέναι, δίδωσι μεταβαλέσθαι γρόνον. έαν δ' έπιμένωσι, και τούτοις ἀπέδωκε την δίκην ού γάρ που δέδιε, μη διαφύγωσι. σκόπει δ' δσαι μεταβολαί γεγόνασιν είς 10 ήθος ανδρών και βίον. ή και τρόπος ώνομάσθη τὸ F μεταβάλλον αὐτοῦ καὶ ἦθος, ώς πλείστον αὐτοῦ ἐνδύεται τὸ έθος καὶ κρατεί μάλιστα καθαπτόμενον. οίμαι μέν ούν και τον Κέκροπα διφυά προσαγορεῦσαι τούς παλαιούς, ούχ ώς ένιοι λέγουσιν έκ χρη- 15 στοῦ βασιλέως ἄγριον καὶ δρακοντώδη γενόμενον τύραννον, άλλὰ τοὐναντίον έν άρχη σχολιὸν ὅντα καί φοβερόν, είθ' ύστερον ἄρξαντα πράως καί φιλανθρώπως. εί δὲ τοῦτ' ἄδηλον, ἀλλὰ Γέλωνά γ' ζομεν καὶ Ἱέρωνα τοὺς Σικελιώτας καὶ Πεισίστρατον 20 τον Ίπποκράτους, δτι πονηρία κτησάμενοι τυραννί-552 δας έγρήσαντο πρός άρετην αὐταίς, και παρανόμως έπὶ τὸ ἄρχειν έλθόντες έγένοντο μέτριοι καὶ δημωφελείς άργοντες, οί μεν εύνομίαν τε πολλήν και γης έπιμέλειαν παρασχόντες αὐτούς τε σώφρονας τοὺς 25 πολίτας καλ φιλεργούς έκ πολυτελών καλ λάλων κατα-

⁴ βλαβερὸν ὂν R. Nihil opus 12 ὡς πλεῖστον αὐτῷ] scribendum vid. ὡ πλεῖστον. cf. p. 326 b 26 πολυτελῶν Cobetus: πολυγέλων

C

σκευάσαντες. Γέλων δε και προπολεμήσας άριστα και κρατήσας μάχη μεγάλη Καρχηδονίων οὐ πρότερον είρηνην έποιήσατο πρός αὐτοὺς δεομένους ή καί τούτο ταίς συνθήκαις περιλαβείν, δτι παύσονται τά 5 τέκνα τῷ Κρόνῷ καταθύοντες. ἐν δὲ Μεγαλοπόλει Λυδιάδας ήν τύραννος, είτ' έν αὐτῷ τῷ τυραννείν Β μεταβαλόμενος και δυσγεράνας την άδικίαν άπέδωκε μέν τούς νόμους τοίς πολίταις, μαχόμενος δε πρός τούς πολεμίους ύπερ της πατρίδος έπισανώς επε-10 σεν. εί δέ τις ή τύραννον απέκτεινε Μιλτιάδην έν Χερρονήσω πρότερον, η Κίμωνα συνόντα τη άδελφη διώξας είλεν, η Θεμιστοκλέους έφ' οίς άσελγαίνων έχωμαζε καὶ υβριζε δι' άγορᾶς άφείλετο την πόλιν, ώς υστερον 'Αλκιβιάδου, γραψάμενος, ἄρ' οὐκ ἂν 15 ἀπωλώλεσαν ήμιν οι Μαραθώνες οι Εύρυμέδοντες τὸ καλὸν Αρτεμίσιον

'δθι παίδες 'Αθηναίων έβάλοντο φαεννὰν κρηπίδ' έλευθερίας;'

οὐδὲν γὰρ αί μεγάλαι φύσεις μικρὸν ἐκφέρουσιν οὐδ'
20 ἀργεῖ δι' ὀξύτητα τὸ σφοδρὸν ἐν αὐταῖς καὶ δραστήριον, ἀλλ' ἐν σάλφ διαφέρονται, πρὶν εἰς τὸ μόνιμον καὶ καθεστηκὸς ἦθος ἐλθεῖν. ὥσπερ οὖν ὁ γεωργίας ἄπειρος οὐκ ἂν ἀσπάσαιτο χώραν ἰδὼν λόχμης ἔμπλεων δασείας καὶ φυτῶν ἀγρίων καὶ θη25 ρία πολλὰ καὶ ξεύματα καὶ πολὺν ἔχουσαν πηλόν, ἀλλὰ τῷ μεμαθηκότι διαισθάνεσθαι καὶ κρίνειν, αὐτὰ

¹⁵ ἀπωλώλεσαν *: ἀπωλώλεισαν 17 Bergk, 1 p. 397 Άθαναίων Boeckhius

ταῦτα τὴν ἰσχὺν καὶ πάνθ' ὅσ' ὑποδείκνυσι καὶ τὴν μαλακότητα τῆς γῆς. οῦτως ἄτοπα πολλὰ καὶ φαῦλα D προεξανθοῦσιν αὶ μεγάλαι φύσεις, ὧν ἡμεῖς μὲν εὐθὺς τὸ τραχὺ καὶ νύττον οὐ φέροντες ἀποκόπτειν οἰόμεθα δεῖν καὶ κολούειν. ὁ δὲ βελτίων κριτὴς καὶ ὁ ἀπὸ τούτων ἐνορῶν τὸ χρηστὸν καὶ γενναῖον, περιμένει λόγου καὶ ἀρετῆς συνεργὸν ἡλικίαν καὶ ῶραν, ἢ τὸν οἰκεῖον ἡ φύσις καρπὸν ἀποδίδωσι.'

7. Υαύτα μεν ούν ταύτη τον δ' έν Αλγύπτω νόμον ἄρ' οὐκ εἰκότως ὑμῖν ἀπογράψασθαι δοκοῦ-10 σιν ένιοι των Ελλήνων, δς κελεύει την έγκυον, αν άλῷ θανάτου, μέχρι τέχη, φυλάττειν;' 'πάνυ μέν οὖν' ἔφασαν εἶπον οὖν έγώ 'έὰν δὲ παιδία μὴ Ε κύη τις, άλλὰ πρᾶξιν ή βουλήν ἀπόρρητον είς φῶς ήλίου δυνατός ή προαγαγείν χρόνω καὶ ἀναδείξαι, 15 κακόν τι μηνύσας λανθάνον ή σωτηρίου γνώμης γενόμενος σύμβουλος ή χρείας εύρετης άναγκαίας, ούκ άμείνων δ περιμείνας της τιμωρίας το χρήσιμον τοῦ προανελόντος; έμοι μέν γάρ' ἔφην 'δοκετ'. 'καί ήμιτν' δ Πατροκλέας είπεν. 'όρθως' έφην. 'σκόπει 20 γάρ, εί Διονύσιος έν άργη της τυραννίδος έδωκε δίκην, ώς οὐδείς αν Έλληνων ώκει Σικελίαν ανάστατον ύπο Καρχηδονίων γενομένην, ώσπεο οὐδ' 'Απολλωνίαν οὐδ' 'Αναπτόριον οὐδὲ τὴν Λευκαδίων F γερρόνησον φχουν αν Ελληνες, εί μη Περίανδρος 25 έκολάσθη μετά πολύν χρόνον. οίμαι δε καί Κασάν-

¹ την Ισχύν και πάνθ' όσα] και πάνθ' όσα την Ισχύν Stegmannus 13 έὰν *: εί 18 περιμείνας] add. και προτιμήσας R

δοφ γενέσθαι της δίκης αναβολήν, δπως αί Θηβαι συνοικώνται πάλιν. των δε τουτί το ιερον συγκαταλαβόντων ξένων οί πολλοί Τιμολέοντι συνδιαβάντες είς Σικελίαν, ότε Καρχηδονίους ένίκησαν και κατέ-5 λυσαν τὰς τυραννίδας, έξώλοντο καὶ αὐτοὶ κακοὶ κακώς υστερον. ένίοις γαρ αμέλει καλ κολασταίς έτέρων πονηρών οίον δημοχοίνοις απεχρήσατο τὸ δαιμόνιον, είτ' έπέτριψε, καθάπερ οίμαι τούς πλείστους τυράννους. ώσπερ γὰρ ὑαίνης χολή καὶ φώ-558 10 κης πυτία, θηρίων τάλλα μιαρών, έχουσί τι πρός τάς νόσους χρήσιμον, ούτως ένίοις δηγμοῦ δεομένοις καὶ κολάσεως έμβαλων δ θεός πικρίαν τινά τυράννου δυσμείλικτον καὶ τραχύτητα χαλεπην άρχουτος, οὐ πρότερον έξείλε τὸ λυποῦν καὶ ταράττον ἢ τὸ νο-15 σοῦν ἀπαλλάξαι καὶ καθῆραι. τοιοῦτο καὶ Φάλαρις ην 'Ακραγαντίνοις φάρμακον και 'Ρωμαίοις Μάριος. Σιχυωνίοις δε καὶ διαρρήδην δ θεός προείπε μαστιγονόμων δεϊσθαι την πόλιν, δτι Τελητίαν παϊδα στεφανούμενον έν Πυθίοις άφαιρούμενοι Κλεφναίων. 20 ώς ίδιον πολίτην διέσπασαν. άλλὰ Σικυωνίοις μέν Β Όρθανόρας γενόμενος τύραννος καλ μετ' έκεῖνον οί περί Μύρωνα καί Κλεισθένη την ακολασίαν έπαυσαν Κλεωναίοι δε της αὐτης οὐ τυχόντες ἰατρείας είς τὸ μηδεν ήκουσι. και Όμήρου δέ που λέγοντος 25 αχούετε

'τοῦ γένετ' ἐκ πατρὸς πολὸ χείρονος υίὸς ἀμείνων παντοίην ἀρετήν.'

¹⁵ καθήφαι *: καθάφαι 26 Hom. Ο 641 27 παντοίας άφετὰς Homerus

καίτοι λαμπρον οὐδεν οὐδ' έκπρεπες έργον έκεινος δ τοῦ Κοπρέως παρέσχεν άλλὰ τὸ Σισύφου καὶ τὸ Αὐτολύχου καὶ τὸ Φλεγύου γένος ἤνθησεν ἐν δόξαις καλ άρεταις μεγάλων βασιλέων, γέγονε δε καλ Περικλης 'Αθήνησιν έναγους οίκίας και Πομπήιος Μάγνος 5 C έν 'Ρώμη Στράβωνος ήν υίός, οδ τον νεκρον δ 'Ρωμαίων δήμος ύπὸ μίσους έξέβαλε καὶ κατεκάτησε. τί οὖν ἄτοπον, εἰ, καθάπερ γεωργὸς οὐκ ἐκκόπτει την άκανθαν αν μη λάβη τον άσπάραγον οὐδ' οί Λίβυες τὸ φρύγανον ἐπικάουσι πρότερον ἢ τὸ λή- 10 δανον άπ' αὐτοῦ συναγαγείν, οὕτως ὁ θεὸς ἐνδόξου καλ βασιλικού γένους δίζαν πονηράν καλ τραγεΐαν ούκ άναιρεί πρότερον ή φύναι τὸν προσήκοντα καρπον άπ' αὐτῆς; μυρίας γὰρ Ἰφίτου βοῦς καὶ ἵππους άπολέσθαι κρείττον ήν Φωκεύσι καὶ πλείονα χρυσόν 15 D έκ Δελφών οίγεσθαι καὶ ἄργυρον, ἢ μήτ' Ὀδυσσέα μήτ' 'Ασκληπιον φῦναι μήτε τους άλλους έκ κακῶν καλ πονηρών ἄνδρας άγαθούς καλ μεγαλωφελείς νενομένους.'

8. 'Το δ' ἐν καιρῷ καὶ τρόπῳ τῷ προσήκοντι νο γενέσθαι τὰς τιμωρίας οὐ βέλτιον εἶναι νομίζεις τοῦ ταχὰ καὶ παραχρῆμα; οἶόν ἐστι τὸ κατὰ Κάλλιππον, ὡ ξιφιδίῳ φίλος εἶναι δοκῶν ἀπέκτεινε Δίωνα, τούτᾳ πάλιν αὐτὰν ὑπὸ τῶν φίλων ἀποθανεῖν καὶ τό, Μίτυος τοῦ 'Αργείου κατὰ στάσιν ἀναιρεθέντος, ἀν- 25 δριάντα χαλκοῦν ἐν ἀγορῷ θέας οὕσης ἐμπεσεῖν τῷ

¹ ἐπηρεπὲς W: εύπρεπὲς 16 Ὀδυσσέα] Ἡραπλέα W 21 νομίζεις *: νομίζειν. cf. p 557 f. 560 b. Simile vitium p. 585 a 25 Μίτνος Aristoteles Poet. c. 9: μίτιος

κτείναντι του Μίτυν καὶ άνελετν. καὶ τὰ περὶ τον Βέσσον τὸν Παίονα καὶ Αρίστωνα τὸν Οίταιον ξεναγὸν οἶσθα δήπουθεν, ὁ Πατροκλέα.' 'μὰ Δί' Ε είπεν 'άλλὰ δέομαι μαθείν.' 'ὁ μὲν 'Αρίστων' ἔφην 5 'τὸν Έριφύλης κόσμον ἐνταῦθα κείμενον καθελών τῶν τυράννων διδύντων ἐκόμισε τῆ γυναικὶ δῶρον. δ δ' υίδς αὐτοῦ πρός την μητέρα διοργισθείς έκ τινος αίτίας ύφηψε την οίκιαν και πάντας έν ταὐτῷ κατέκαυσεν. δ δε Βέσσος, ως έοικεν, απεκτονώς τον 10 πατέρα τὸν έαυτοῦ πολὺν χρόνον έλάνθανεν, ὕστερον δὲ πρὸς ξένους ἐπὶ δεῖπνον ἐλθών, χελιδόνων τινά νεοσσιάν τη λόγγη νύξας κατέβαλε καί τούς νεοσσούς διέφθειρε. λεγόντων δ' οίον είκος των παρόν- Ε των 'άνθρωπε, τι παθών έργον ούτως άλλόκοτον . 15 ἔπραξας;' 'οὐ γάρ' ἔφη 'μου πάλαι καταμαρτυροῦσιν αύται ψευδώς και καταβοώσιν ώς άπεκτονότος τὸν πατέρα;' θαυμάσαντες δ' οί παρόντες τὸν λόγον εμήνυσαν τῷ βασιλεί, καὶ τοῦ πράγματος έξελεγχθέντος ἔτισεν δ Βέσσος την δίκην.'

20 9. ''Αλλά ταῦτα μέν' ἔφην ' ἡμεῖς λέγομεν, ὥσπερ ἡξίωται, γίγνεσθαί τινα τῆς τιμωρίας ἀναβολὴν ὑπο- θέμενοι τοῖς πονηφοῖς· τὰ λοιπὰ δ' 'Ησιόδου χρὴ νομίζειν ἀκροᾶσθαι, λέγοντος οὐχ ἡ Πλάτων 'ἀκό- λουθον εἶναι τιμωρίαν ἀδικίας πάθην' ἀλλ' ἡλι- 554 25 κιῶτιν ἐκ τῆς αὐτῆς ὁμόθεν χώρας καὶ ρίζης συν- υποφυομένην· 'ἡ γὰρ κακή' φησί

¹ Mirvr *: μίτιον 8 ταὐτῷ *: τῷ αὐτῷ 23 Πλάτων] de Legg. p. 728 c

'βουλή τῷ βουλεύσαντι κακίστη.'
καί

'δς δ' άλλφ κακά τεύχει, έφ κακόν ήπατι τεύχει.' ή μέν γάρ κανθαρίς έν αύτη λέγεται το βοηθητικον έκ τινος άντιπαθείας έχειν συγκεκραμένον ή δε πο- 5 νηρία συγγεννώσα τὸ λυποῦν έαυτη καὶ κολάζον, ούη υστερον άλλ' έν αὐτῆ τῆ υβρει τὴν δίκην τοῦ άδικεῖν δίδωσι καὶ τῷ μὲν σώματι τῶν κολαζομένων Β έκαστος κακούργων έκφέρει τὸν αύτοῦ σταυρόν ή δε κακία των κολαστηρίων έφ' εαυτήν εκαστον έξ 10 αύτης τεκταίνεται, δεινού τις ούσα βίου δημιουργός οἴκτους σὺν αἰσχύνη φόβους τε πολλοὺς καὶ πάθη γαλεπά και μεταμελείας και ταραγάς άπαύστους έχουτος. άλλ' οὐδὲν ἔνιοι διαφέρουσι παιδαρίων, ἃ τοὺς κακούργους έν τοίς θεάτροις θεώμενα πολλάκις έν 15 γιτωσι διαχούσοις καὶ γλαμυδίοις άλουργοῖς έστεφανωμένους καλ πυροιχίζοντας άγαται καλ τέθηπεν ώς μακαρίους άχρι οδ κεντούμενοι καλ μαστιγούμενοι καλ πῦρ ἀνιέντες έκ τῆς ἀνθινῆς ἐκείνης καλ C πολυτελούς έσθητος όφθωσιν. οί γάρ πολλοί των 20 πονηρών οίκίας περιβεβλημένοι μεγάλας και άρχας καλ δυνάμεις περιφανείς, λανθάνουσιν δτι κολάζονται πρίν αν φθάσωσιν αποσφαγέντες ή κατακρημνισθέντες απερ αν τις ου τιμωρίαν είποι πέρας δε τιμωρίας καὶ συντέλειαν. ὥσπερ γὰρ Ἡρόδικον τὸν 25 Σηλυμβριανόν είς φθίσιν, άνήκεστον πάθος, έμπε-

^{1. 8} Hes. OD 265, 266 3 δ_S — $\tau\epsilon \dot{\nu}\chi\epsilon i$] of τ' aviā κακά $\tau\epsilon \dot{\nu}\chi\epsilon i$ άνης άλλω κακά $\tau\epsilon \dot{\nu}\chi\omega \nu$ Hesiodus 12 οἶκτους] οἰκτροῦ καὶ S

σόντα καὶ μίξαντα πρώτον ἀνθρώπων γυμναστικήν *lατρική φησίν δ Πλάτων μακρόν ποιήσαι του θάνα*τον αύτῷ καὶ τοῖς δμοίως νοσοῦσιν· οὕτω καὶ τῶν πονηρών δσοι την παραυτίκα πληγην έκφυγειν έδο-5 ξαν, οὐ μετὰ πλείονα χρόνον άλλ' ἐν πλείονι χρόνω τιμωρίαν μακροτέραν οὐ βραδυτέραν τίνουσιν. οὐδὲ D νηράσαντες έκολάσθησαν άλλ' έγήρασαν κολαζόμενοι. λέγω δὲ πρὸς ἡμᾶς τὸν πολὺν χρόνον έπεὶ τοῖς γε θεοίς παν ανθρωπίνου βίου διάστημα τὸ μηδέν έστι. 10 καλ τὸ νῦν ἀλλὰ μὴ πρὸ ἐτῶν τριάκοντα τοιοῦτόν έστιν, οίον τὸ δείλης άλλὰ μὴ πρωί στρεβλοῦν ἢ κρεμαννύναι τὸν πονηρόν, ἄλλως τε καὶ φρουρούμενον έν τῷ βίφ καθάπες είρκτῆ μηδεμίαν μετανάστασιν έχούση μηδε διάφευξιν, εύωχίας δε πολλάς 15 διὰ μέσου καὶ πραγματείας καὶ δόσεις καὶ χάριτας άμέλει καὶ παιδιάς, ώσπερ ἐν δεσμωτηρίω κυβευόντων ἢ πεττευόντων, ὑπὲο κεφαλῆς τοῦ σχοινίου χρεμαμένου.

10. Καίτοι τί κωλύει μηδε τοὺς ἐπὶ θανάτφ κατο θειργυυμένους φάναι κολάζεσθαι, μέχρι οὖ τις ἀπο- Ε
κόψη τὸν τράχηλον, μηδε τὸν πεπωκότα τὸ κώνειον
εἶτα περιιόντα καὶ προσμένοντα βάρος ἐγγενέσθαι
τοῖς σκέλεσιν αὐτοῦ πρὶν ἢ τὴν συνάπτουσαν ἀναισθησία σβέσιν καὶ πῆξιν καταλαβεῖν, εἰ τὸν ἔσχατον
τῆς τιμωρίας καιρὸν ἡγούμεθα τιμωρίαν τὰ δ' ἐν
μέσφ παθήματα καὶ φόβους καὶ προσδοκίας καὶ μετα- Ε
μελείας, οἶς ἀδικήσας ἕκαστος ἐνέχεται τῶν πονηρῶν,

² ή φησιν? Πλάτων] Protag. p. 316 e. Rep. p. 406 a 15 δόσεις] διαδόσεις R

παραλείπομεν ωσπερ ίχθυν καταπεπωκότα το άγκιστρου ου φάσκοντες έαλωκέναι πρίν ύπο των μαγείρων οπτώμενου ίδωμεν ή κατατεμνόμενου; έχεται γάρ εκαστος άδικήσας τη δίκη και το γλυκύ της άδικας ωσπερ δέλεαρ εὐθυς έξεδήδοκε, το δε συν- 5 ειδος έγκείμενου έχων και άποτίνου

΄ θύννος βολαΐος πέλαγος ὡς διαστροβετ.'

ἡ γὰρ ἰταμότης ἐκείνη καὶ τὸ θρασὰ τῆς κακίας ἄχρι

555 τῶν ἀδικημάτων ἰσχυρόν ἐστι καὶ πρόχειρον, εἶτα

τοῦ πάθους ώσπερ πνεύματος ὑπολείποντος, ἀσθε- 10

νὲς καὶ ταπεινὸν ὑποπίπτει τοῖς φόβοις καὶ ταῖς

δεισιδαιμονίαις. ὥστε πρὸς τὰ γιγνόμενα καὶ πρὸς

τὴν ἀλήθειαν ἀποπλάττεσθαι τὸ τῆς Κλυταιμνήστρας
ἐνύπνιον τὸν Στησίχορον, οῦτωσί πως λέγοντα

'τῷ δὲ δοάκων ἐδόκησεν μολεῖν κάρα βεβροτω- 15 [μένος ἄκρον,

έκ δ' ἄφα τοῦ βασιλεὺς Πλεισθενίδας ἐφάνη.'

καὶ γὰρ ὅψεις ἐνυπνίων καὶ φάσματα μεθημερινὰ

καὶ χρησμοὶ καὶ καταιβασίαι, καὶ ὅ τι δόξαν ἔσχεν

αἰτία θεοῦ περαίνεσθαι, χειμῶνας ἐπάγει καὶ φό- 20

Β βους τοῖς οὕτω διακειμένοις. οἶόν φασιν 'Απολλό
δωρόν ποτε κατὰ τοὺς ὕπνους ὁρᾶν ἐκδερόμενον

ἐαυτὸν ὑπὸ Σκυθῶν εἶτα καθεψόμενον, τὴν δὲ καρ
δίαν ἐκ τοῦ λέβητος ὑποφθεγγομένην καὶ λέγουσαν

'ἐγώ σοι τούτων αἰτία.' καὶ πάλιν τὰς θυγατέρας 25

⁶ ἀποτίνον] scribendum vid. παρατείνον; ἀπὸ cum παρὰ saepe confunditur 7 Nauck. p. 914 15 Bergk. 3 p. 222 τὰ δὲ R: τάδε ἐδόκησεν Bergkius: ἐδόκησε 19 δ τι X: ὅτι

διαπύρους καὶ φλεγομένας τοῖς σώμασι κύκλφ περὶ αὐτὸν περιτρεχούσας. Ππαρχον δὲ τὸν Πεισιστράτου, μικρὸν ἔμπροσθεν τῆς τελευτῆς αἶμα προσβαλοῦσαν αὐτῷ τὴν ᾿Αφροδίτην ἔκ τινος φιάλης πρὸς τὸ πρόσ
5 ωπον οἱ δὲ Πτολεμαίου τοῦ Κεραυνοῦ φίλοι καλούμενον αὐτὸν ἑώρων ἐπὶ δίκην ὑπὸ Σελεύκου, γυπῶν C καὶ λύκων δικαζόντων, καὶ κρέα πολλὰ τοῖς πολεμίοις διανέμοντα. Παυσανίας δὲ Κλεονίκην ἐν Βυζαντίῳ παρθένον ἐλευθέραν ὕβρει μεταπεμψάμενος

10 ὡς ἔξων διὰ νυκτός, εἶτα προσιοῦσαν ἔκ τινος ταραχῆς καὶ ὑποψίας ἀνελών, ἑώρα πολλάκις ἐν τοῖς ὕπνοις λέγουσαν αὐτῷ

'βαϊνε δίκης ἄσσον' μάλα τοι κακὸν ἀνδράσιν ὕβρις.'
οὐ παυομένου δὲ τοῦ φάσματος, ὡς ἔοικε, πλεύσας
15 ἐπὶ τὸ ψυχοπομπεϊον εἰς Ἡράκλειαν ἱλασμοῖς τισι
καὶ χοαῖς ἀνεκαλεῖτο τὴν ψυχὴν τῆς κόρης' ἐλθοῦσα
δ' εἰς ὄψιν εἶπεν, ὅτι παύσεται τῶν κακῶν, ὅταν
ἐν Λακεδαίμονι γένηται' γενόμενος δ' εὐθὸς ἐτελεύτησεν.

20 11. "Ωστ', εἰ μηδὲν ἔστι τῆ ψυχῆ μετὰ τὴν τελευ- D τὴν ἀλλὰ καὶ χάριτος πέρας ἀπάσης καὶ τιμωρίας ὁ θάνατος, μᾶλλον ἄν τις εἶποι τοῖς ταχὺ κολαζομένοις τῶν πονηρῶν καὶ ἀποθνήσκουσι μαλακῶς καὶ ῥαθύμως χρῆσθαι τὸ δαιμόνιον. καὶ γὰρ εἰ μηδὲν ἄλλο φαίη τις ἄν τῷ βίφ καὶ τῷ χρόνφ τῶν πονηρῶν ὑπάρχειν κακόν, ἀλλ' ἔξελεγχομένης που

³ προσβάλλουσαν Stegmannus 8 διανεμόντων R 9 έφ' ῦβοει idem 13 cf. Vit. Cim. c. 6 26 ὑπάρχειν Ruhnkenius: παρέχειν

τῆς ἀδικίας, πράγματος ἀκάρπου καὶ ἀχαρίστου, καὶ χρηστον οὐδεν οὐδ' ἄξιον σπουδης ἀναφέροντος έκ πολλών καλ μεγάλων άγώνων, ή αϊσθησις αὐτών άνατρέπει την ψυγήν. οξον ίστοροῦσι δήπου Αυσίμαχον ύπὸ δίψης ἐκβιασθέντα καὶ παραδόντα τοις 5 Ε Γέταις τὸ σῶμα καὶ τὴν δύναμιν, ὡς ἔπιεν ὑπογείριος γενόμενος, είπετν 'φεῦ τῆς ἐμῆς κακίας, δς δι' ήδου ην ούτω βραχείαν έστέρημαι βασιλείας τηλικαύτης.' καίτοι γε πρός φυσικήν πάθους ανάγκην άντιβηναι παγγάλεπόν έστιν. ὅταν δ' άνθρωπος ή 10 χρημάτων ενεκα πλεονεξίας ή φθόνφ πολιτικής δόξης καλ δυνάμεως η δι' ηδονήν τινα συνουσίας άνομον ἔργον ἐργασάμενος καὶ δεινόν, εἶτα τοῦ πάθους F άφιείς τὸ διψώδες καὶ μανικὸν έν χρόνφ καθορᾶ τὰ αίσχοὰ καὶ φοβερὰ τῆς ἀδικίας πάθη παραμένοντα, 15 χρήσιμον δε μηδεν μηδ' άναγκαΐον μηδ' όνησιφόρου, ἄρ' οὐκ είκὸς ἐμπίπτειν αὐτῷ πολλάκις λογισμόν, ως ύπο κενης δόξης η δι' ηδονην ανελεύθερον καλ άχάριστον άνατρέψας τὰ κάλλιστα καλ μέγιστα των έν άνθρώποις δικαίων έμπέπληκεν αίσχύνης 20 καὶ ταραγής τὸν βίον; ώσπερ γὰρ δ Σιμωνίδης έλεγε παίζων την τοῦ ἀργυρίου κιβωτόν εύρίσκειν ἀελ πλήρη την δε των χαρίτων κενήν, ούτως οί πονηροί την κακίαν έν έαυτοῖς διορώντες ήδονης μέν εύθύς κενήν χάριν έχούσης καὶ έλπίδος χρηστῆς 25 556 ξρημον εύρίσκουσι, φόβων δε και λυπών και μνήμης άτεοποῦς καὶ πρὸς τὸ μέλλον μὲν ὑποψίας ἀπιστίας δε πρός το παρον αεί γέμουσαν. ώσπερ τῆς 'Ινοῦς 28 ωσπες] ώς γάς R. malim απες γάς, sed cf. p. 463 d

έν τοις θεάτροις λεγούσης ἀκούομεν, έφ' οίς ἔδρασε μεταμελομένης

'φίλαι γυναϊκες, πῶς ἂν έξ ἀρχῆς δόμους 'Αθάμαντος οἰκήσαιμι τῶν πεπραγμένων δράσασα μηδέν;'

ταῦθ' έκάστου τῶν πονηοῶν είκὸς τὴν ψυχὴν ἀναπολείν έν αύτη και διαλογίζεσθαι πως αν έκβασα τῆς μνήμης τῶν ἀδικημάτων καὶ τὸ συνειδὸς έξ έαυ- Β τῆς ἐκβαλοῦσα καὶ καθαρὰ γενομένη, βίον ἄλλον 10 έξ άρχης βιώσειεν. οὐ γάρ έστι θαρραλέον οὐδ' άτυφον οὐδε μόνιμον και βέβαιον έν οἶς προαιρεῖται τὸ πονηρόν, εἰ μὴ νὴ Δία σοφούς τινας εἶναι φήσομεν τούς άδικοῦντας άλλ' ὅπου φιλοπλουτία καλ φιληδονία περιμάχητος καί φθόνος ἄκρατος ένοικί-15 ζεται μετά δυσμενείας ή κακοηθείας, ένταῦθα καί δεισιδαιμονίαν σκοπών άνευρήσεις ύποκαθημένην καλ μαλαχίαν πρός πόνον και δειλίαν πρός θάνατον και μετάπτωσιν όξεῖαν δομῶν καὶ χαυνότητα ποὸς δόξαν ύπ' άλαζονείας και τούς ψέγοντας φοβοῦνται, και C 20 τούς έπαινούντας δεδίασιν ώς άδικουμένους τη άπάτη, καὶ μάλιστα τοῖς κακοῖς πολεμοῦντας ὅτι τούς δοχούντας άγαθούς έπαινούσι προθύμως. τὸ γάρ σκληρον εν κακία καθάπερ εν φαύλω σιδήρω σαθρόν έστι και τὸ ἀντίτυπον εὔθραυστον. ὅθεν έν 25 χρόνφ πολλφ μαλλον ώς έχουσιν αύτούς καταμανθάνοντες άχθονται καλ δυσκολαίνουσι καλ προβάλ-

³ Nauck. p. 483 6 είκὸς] omissum a codd. meis ante ξκάστον transposuerim 14 περιμάχητος] περιμανής vel άπαραμύθητος Emperius

λονται τὸν ξαυτών βίου. οὐ γὰρ δήπου παρακαταθήκην μέν ἀποδούς και γνώριμον έγγυησάμενος και πατρίδι μετά δόξης καὶ φιλοτιμίας έπιδούς καὶ συν-D εισενεγκών δ φαῦλος, εὐθύς έστιν έν μεταμελεία καὶ τοῖς πεπραγμένοις ἀνιᾶται διὰ τὸ πάντη μετα- 5 πτωτὸν αὐτοῦ καὶ πλανώμενον τῆς γνώμης, καὶ κροτούμενοί τινες έν τοις θεάτροις εὐθύς στένουσιν, ύπονοστούσης της φιλοδοξίας είς την φιλαργυρίαν. οί δὲ καταθύοντες ἀνθρώπους ἐπὶ τυραννίσι καὶ συνωμοσίαις ως 'Απολλόδωρος, καὶ χρήματα φίλων άπο- 10 στερούντες ως Γλαύκος δ Έπικύδους, οὐ μετενόουν οὐδ' ἐμίσουν ἑαυτοὺς οὐδ' ἠνιῶντο τοῖς γεγενημένοις. έγὰ μὲν γάρ, εί θέμις έστλν είπεῖν, οὕτε τινός θεών ούτ' άνθρώπων δεϊσθαι κολαστού νομίζω Ε τους άνοσιουργούντας, άλλα τον βίον αὐτῶν έξαρ- 15 κείν ύπὸ τῆς κακίας διεφθαρμένον όλον καὶ συντεταραγμένον.'

12. 'Αλλά σκοπεῖτε τὸν λόγον' ἔφην 'μὴ τοῦ καιροῦ πορρωτέρω πρόεισι.' καὶ ὁ Τίμων 'τυχόν' ἔφη 'πρὸς τὸ μέλλον καὶ τὸ λειπόμενον αὐτῷ μῆκος. κ ἤδη γὰρ ὥσπερ ἔφεδρον ἀνίστημι τὴν τελευταίαν ἀπορίαν, ἐπεὶ ταῖς πρώταις διηγώνισται μετρίως. ὰ γὰρ Εὐριπίδης ἐγκαλεῖ καὶ παρρησιάζεται πρὸς τοὺς θεούς,

΄τὰ τῶν τεκόντων σφάλματ' εἰς τοὺς ἐκγόνους' 25 τρέποντας, αἰτιᾶσθαι νόμιζε καὶ τοὺς σιωπώντας Ε ἡμών. εἰτε γὰρ οἱ δράσαντες αὐτοὶ δίκην ἔδοσαν,

6 και κοστούμενοι — φιλαργυρίαν] del. Stegmannus 23 Εὐοιπίδης] Nauck. p. 676

οὐδὲν ἔτι δεῖ κολάζειν τοὺς μη ἀδικήσαντας, ὅπου δίς έπι τοις αὐτοις οὐδε τοὺς δράσαντας δίκαιον. είτε δαθυμία καταπροέμενοι την τιμωρίαν έν τοίς πονηροίς όψε παρά των άναιτίων είσπράττουσιν, ούκ 5 εὖ τὸ ἀδίκως τοῦ βραδέως ἀντιλαμβάνουσιν. οἶον ένταῦθα δήπουθεν λέγεται έλθεζν Αζοωπον, έγοντα παρά Κροίσου χρυσίον όπως θύση τε τῷ θεῷ μεγαλοπρεπώς και Δελφών έκάστω διανείμη μνάς τέσσαρας. δογής δέ τινος, ώς έσικε, καλ διαφοράς αὐτο γενο-10 μένης πρός τούς αὐτόθι, την μέν θυσίαν έποιήσατο, τὰ δὲ χρήματ' ἀνέπεμψεν είς Σάρδεις, ὡς οὐκ ἀξίων 557 όντων ώφεληθήναι των άνθρώπων οί δε συνθέντες αίτίαν έπ' αὐτὸν [εροσυλίας ἀπέκτειναν, ὅσαντες άπὸ τῆς πέτρας ἐκείνης ἡν Υάμπειαν καλοῦσιν. ἐκ 15 δε τούτου λέγεται μηνίσαν τὸ θείον αὐτοίς ἀφορίαν τε νης έπαναγείν και νόσων ατόπων ιδέαν πάσαν. ώστε περιιόντας έν ταζς Έλληνικαζς πανηγύρεσι κηούσσειν και καλείν άει τον βουλόμενον ύπεο Αίσώπου δίκην λαμβάνειν παρ' αὐτῶν. τρίτη δὲ γενεᾶ 20 Σάμιος Ἰάδμων ἀφίκετο, γένει μεν οὐδεν Αίσώπω προσήχων ἀπόγονος δε των πριαμένων αὐτὸν έν Σάμφ γεγονώς και τούτφ τινάς δίκας δόντες of B Δελφοί των κακων ἀπηλλάγησαν. έξ έκείνου δέ φασι και την τιμωρίαν των ιεροσύλων έπι την Ναυπλίαν 25 ἀπὸ τῆς 'Υαμπείας μετατεθήναι. καὶ τὸν 'Αλέξανδρου οὐδ' οί πάνυ φιλοῦντες, ὧν έσμεν καὶ ἡμεῖς,

⁶ λέγεται δήπουθεν Benselerus; malim λέγουσιν 7 δύση τε *: τε δύσηται 15 μηνῖσαν R: μηνῖσαι 20 Ἰάδμων. (cf. Arist. Fr. 487)constanter Herodotus: ἴδμων

έπαινοῦσι, τὸ Βραγχιδών ἄστυ συγχέαντα καὶ διαφθείραντα πάσαν ήλικίαν διὰ τὴν γενομένην τοῦ περί Μίλητον ίεροῦ προδοσίαν ὑπὸ τῶν προπάππων αὐτῶν. 'Αγαθοκλῆς δ' δ Συρακοσίων τύραννος, καί σύν γέλωτι γλευάζων Κερχυραίους έρωτωντας δια τί 5 πορθοίη την νήσον αὐτῶν, 'ὅτι νη Δί' έἶπεν 'οί C πατέρες ύμων ύπεδέξαντο τὸν Όδυσσέα.' και των 'Ιθακησίων δμοίως έγκαλούντων δτι πρόβατα λαμβάνουσιν αὐτῶν οί στρατιῶται, 'δ δ' ὑμέτερος' ἔφη 'βασιλεύς έλθων πρός ήμᾶς καὶ τὸν ποιμένα προσ- 10 εξετύφλωσεν.' ἄρ' οὖν οὐκ ἀτοπώτερος τούτων δ Απόλλων, εί Φενεάτας ἀπόλλυσι τοὺς νῦν, ἐμφράξας τὸ βάραθρον καὶ κατακλύσας τὴν χώραν ἄπασαν αὐτῶν, ὅτι πρὸ χιλίων ἐτῶν, ώς φασιν, ὁ Ἡρακλῆς άνασπάσας τὸν τρίποδα τὸν μαντικὸν εἰς Φενεὸν 15 άπήνεγκε. Συβαρίταις δε φράζων άπόλυσιν των κακῶν, δταν τρισίν δλέθροις ίλάσωνται το μήνιμα D τῆς Λευκαδίας "Hoas; καὶ μὴν οὐ πολύς χοόνος, άφ' οδ Λοχροί πέμποντες είς Τροίαν πέπαυνται τάς παρθένους,

'αϊ καὶ ἀναμπέχονοι γυμνοῖς ποσὶν ἠύτε δοῦλαι ἠοῖαι σαίρεσκον 'Αθηναίης περὶ βωμόν, νόσφι κρηδέμνοιο, καὶ εἰ βαρὰ γῆρας ἰκάνοι,' διὰ τὴν Αἴαντος ἀκολασίαν. ποῦ δὴ ταῦτα τὸ εὕλογον ἴσχει καὶ δίκαιον; οὐδὲ γὰρ Θρᾶκας ἐπαινοῦμεν, 25 δτι στίζουσιν ἄχρι νῦν, τιμωροῦντες 'Όρφεϊ, τὰς

¹ $\beta \rho \alpha \gamma \chi l \delta \omega \nu$ vel $\beta \rho \alpha \chi l \delta \omega \nu$ codd. mei 4 $\kappa \alpha l$ $\sigma \delta \nu$] malim $\sigma \delta \nu$ 21 tres versus ex Arctini Iliu perside sumtos esse suspicatur Herwerdenus 22 $\dot{\eta} \sigma i \alpha \iota$ X: $\ddot{\eta}$ $\sigma l \alpha \iota$

αύτῶν γυναίκας οὐδὲ τοὺς περὶ 'Ηριδανὸν βαρβάρους, μελανοφοροῦντας ἐπὶ πένθει τοῦ Φαέθοντος,
ὅσπερ λέγουσιν. ἔτι δ' ἀν οἰμαι γελοιότερον ἡν εἰ, Ε
τῶν τότ' ἀνθρώπων, ὅτε διεφθάρη Φαέθων, παραμελησάντων, οἱ πέντε γενεαῖς ἢ δέκα τοῦ πάθους
ὕστερον γεγονότες ἤρξαντο τὴν ἐσθῆτα μεταβάλλειν
ἐπ' αὐτῷ καὶ πενθεῖν. καίτοι τοῦτ' ἀβελτερίαν μὲν
ἔχει μόνον οὐδὲν δὲ δεινὸν οὐδ' ἀνήκεστον αἱ δὲ
τῶν θεῶν ὀργαὶτίνι λόγῷ παραχρῆμα δυόμεναι καθάπερ ἔνιοι τῶν ποταμῶν, εἶθ' ὕστερον ἐπ' ἄλλους ἀναφερόμεναι πρὸς ἐσχάτας συμφορὰς τελευτῶσιν;'

13. Άς δε πρώτον επέσχε, δείσας έγω μη πάλιν έξ ύπαργης έπαγάγη πλείονας καὶ μείζονας άτοπίας, εὐθὺς ἠοόμην αὐτόν 'εἶεν' ἔφην, 'ταῦτα γὰο πάντα F 15 άληθινὰ ἡγῆ;' κάκεῖνος 'εί δὲ μὴ πάντ'' εἶπεν 'άλλ' ένια, την αὐτην ἀπορίαν έχειν οὐ νομίζεις τὸν λόγον;' 'ἴσως' ἔφην ἐγώ 'καὶ τοῖς σφόδρα πυρέττουσιν, έάν δ' εν Ιμάτιον έάν τε πολλά περιβεβλημένοι τυχχάνωσι, ταὐτὸ καῦμα καὶ παραπλήσιον, ὅμως δ' 20 είς παραμυθίαν άφελεϊν τὸ πληθος εί δὲ μὴ βούλει, τοῦτο μέν ἔασον καίτοι τὰ πλείστα μύθοις ξοικε και πλάσμασιν. άναμνήσθητι δε των έναγχος θεοξενίων και της καλης έκείνης μερίδος, ην άφαιρούντες τούς Πινδάρου κηρύττουσι λαμβάνειν άπο- 558 25 γόνους, ως σοι τὸ πραγμα σεμνὸν ἐφάνη καὶ ἡδύ'. 'τίς δ' οὐχ ἄν' εἶπεν 'ἡσθείη τῆ χάριτι τῆς τιμῆς ούτως Έλληνικώς και άφελώς άρχαιζούσης, εί μή

¹⁹ d' els] déon els an d' elnds els? 28 éxampountes W

'μέλαιναν καρδίαν κεχάλκευται ψυχρά φλογί' κατ' αὐτὸν τὸν Πίνδαρον;' 'ἐῷ τοίνυν' ἔφην 'ὅμοιον ἐν Σπάρτη κήρυγμα τούτφ τὸ 'μετὰ Λέσβιον φόδον' ἐπὶ τιμή καλ μνήμη Τερπάνδρου τοῦ παλαιοῦ κηρυττόμενον δ γάο αὐτός έστι λόγος. άλλ' ύμεῖς γε δή- 5 που πλέον έχειν έτέρων έν τε Βοιωτοίς 'Οφελτιάδαι Β γένος όντες άξιοῦτε καὶ παρά Φωκεῦσι διά Δαΐφαντον, έμοι δε και παρήτε και συνελαμβάνεσθε πρωτον, ότε Λυκόρμαις και Σατιλαίοις την πάτριον 'Ηρακλειδών μετιούσι τιμήν καί στεφανηφορίαν συν- 10 ανασώζων έλεγον, δτι δεῖ μάλιστα τοῖς ἀφ' Ἡρακλέους γεγονόσι τὰς τιμὰς ὑπάρχειν βεβαίους καὶ τὰς χάριτας, ὧν τοὺς Ελληνας εὐεργετήσας οὐκ ἔτυχεν αὐτὸς ἀξίας χάριτος οὐδ' ἀμοιβῆς.' 'καλοῦ γ' εἶπεν 'ήμᾶς ἀγῶνος καὶ φιλοσοφία μάλα πρέποντος ἀνέ- 15 μνησας.' 'ἄφες οὖν' εἶπον 'ὧ τᾶν, τὸ σφοδρὸν τοῦτο ο της κατηγορίας, καὶ μὴ φέρε πικρώς εἰ κολάζονταί τινες έκ κακών γεγονότες ή πονηρών, ή μή χαίρε μηδ' έπαίνει τιμωμένης εύγενείας. δεί γάρ, εί την χάριν έν τῷ γένει τῆς ἀρετῆς ἀνασῷζομεν, εὐλόγως 20 μηδε την κόλασιν οξεσθαι δείν απαυδαν καλ προαπολείπειν έπὶ ταῖς ἀδικίαις ἀλλὰ συνεκτρέχειν ἐκείνη τὸ κατ' άξίαν άντιστρόφως άποδιδούση. ὁ δὲ τοὺς άπο Κίμωνος ήδέως δρών 'Αθήνησι τιμωμένους, των δε Λαγάρους η Αρίστωνος εκγόνων ελαυνομένων 25 άχθόμενος καὶ άγανακτών, ύγρός έστι λίαν καὶ δά-

² $\Pi(\nu\partial\alpha\rho\sigma)$] Bergk. 1 p. 421 8 μ stà Λέσβιον ϕ δόν] Leutsch. 2 p. 522 6 Όφελτιάδαι X: $\dot{\phi}$ ϕ ιλτιάδαι 7 Δ αϊ- ϕ άνην vocat Pausanias 8 π ρῶτον] π ρώην R 9 Λυπόρμαις Duebnerus: λ υπόρμαι 25 $\dot{\lambda}$ ριστίωνος R

θυμος μάλλον δὲ φιλαίτιος ὅλως καὶ δύσκολος πρὸς τὸ θεῖον' ἐγκαλῶν μέν, ἀν ἀνδρὸς ἀδίκου καὶ πονη-ροῦ παῖδες ἐκ παίδων εὐτυχεῖν δοκῶσιν, ἐγκαλῶν δὲ πάλιν, ἀν τὰ γένη κολούηται καὶ ἀφανίζηται τῶν D φαύλων' αἰτιώμενος δὲ τὸν θεὸν ὁμοίως μέν, ἀν χρηστοῦ πατρὸς τέκνα πράττη κακῶς, ὁμοίως δέ, ἀν πονηροῦ.'

14. 'Καὶ ταῦτα μέν' ἔφην 'ὥσπερ ἀντιφράγματά σοι κείσθω πρός τούς άγαν πικρούς και κατηγορι-10 πούς έπείνους. άναλαβόντες δ' αύθις ώσπερ άργην κλωστήρος έν σκοτεινώ καλ πολλούς έλιγμούς καλ πλάνας έχοντι τῷ περί τοῦ θεοῦ λόγω, καθοδηγωμεν αύτους μετ' ευλαβείας ατρέμα πρός το είκος καί πιθανόν, ώς τό γε σαφές καὶ τὴν ἀλήθειαν οὐδ' έν 15 οίς αὐτοὶ πράττομεν ἀσφαλῶς είπεῖν ἔχομεν. οίον, διά τί των ύπο φθίσεως η ύδέρου διαφθαρέντων τούς παίδας είς ύδωρ τω πόδε βρέγοντας καθίζεσθαι Ε κελεύομεν, έως αν δ νεκρός κατακαή; δοκεί γαρ ούτω το νόσημα μη μεθίστασθαι μηδε προσπελάζειν 20 αύτοζς. ἢ πάλιν, δι' ἢν αίτίαν, αίγὸς τὸν ἠρυγγίτην λαβούσης είς τὸ στόμα, δλον έφίσταται τὸ αἰπόλιον, άχοι αν έξέλη προσελθών δ αλπόλος; άλλαι τε δυνάμεις άφας έχουσαι καλ διαδόσεις απίστους δξύτησι καλ μήκεσι δι' έτέρων είς έτερα περαίνου-25 σιν. άλλ' ήμεῖς τὰ κατὰ τοὺς χρόνους διαλείμματα F θαυμάζομεν οὐ τὰ κατὰ τοὺς τόπους. καίτοι θαυμασιώτερον εί, πάθους εν Αίθιοπία λαβόντος άρχήν,

20 τὸ ἡρόγγιον p. 700 d. 776 f $\,$ 23 ἀπίστοις $\,$ $\,$ 26 καίτοι τί θανμασιώτερον $\,$ $\,$ $\,$ $\,$

άνεπλήσθησαν αι 'Αθηναι και Περικίης ἀπέθανε και Θουκυδίδης ἐνόσησεν, ἢ εἰ, Δελφῶν και Συβαριτῶν γενομένων πονηρῶν, ἡ δίκη φερομένη περιῆλθεν εἰς τοὺς πατδας. ἔχουσι γάρ τινας αι δυνάμεις ἀναφορὰς ἀπὸ τῶν ἐσχάτων ἐπὶ τὰ πρῶτα καὶ συνάψεις τὸ νἡ αἰτία, κὰν ὑφ' ἡμῶν ἀγνοῆται, σιωπῆ περαίνει τὸ οἰκετον.'

15. 'Οὐ μὴν ἀλλά γε τὰ δημόσια τῶν πόλεων μηνίματα τὸν τοῦ δικαίου λόγον ἔγει πρόγειρον. 559 εν γάρ τι πρᾶγμα καί συνεχες ή πόλις ώσπες ζώον 10 ούκ έξιστάμενον αύτοῦ ταῖς καθ' ἡλικίαν μεταβολαῖς οὐδ' ετερον έξ ετέρου τῷ χρόνῷ γιγνόμενον, άλλὰ συμπαθές ἀεί και οίκειον αύτῷ, και πᾶσαν ὧν πράττει κατά τὸ κοινὸν ἢ ἔπραξεν αίτίαν καὶ γάριν ἀναδεχόμενον, μέχοι αν ή ποιούσα και συνδέουσα ταζς 15 έπιπλοκαζε κοινωνία την ένότητα διαφυλάττη. το δέ πολλάς πόλεις διαιφούντα τῷ χρόνῷ ποιείν μᾶλλον δ' ἀπείρους, δμοιόν έστι τῷ πολλούς τὸν ενα ποιείν άνθρωπον, δτι νῦν πρεσβύτερός έστι πρότερον δὲ Β νεώτερος άνωτέρω δε μειράκιον ήν. μᾶλλον δ' δλως 20 ταῦτά γε τοις Ἐπιχαρμείοις ἔοικεν, έξ ὧν δ αὐξόμενος άνέφυ τοις σοφισταίς λόγος δ γάο λαβών πάλαι τὸ χρέος, νῦν οὐκ ὀφείλει γεγονως έτερος ὁ δὲ κληθείς έπι δείπνον έχθες ακλητος ήκει τήμερον άλλος γάρ έστι. καίτοι μείζονάς γε παραλλαγάς αί ήλικίαι 25 περί εκαστον ήμων ποιούσιν ή κοινή περί τὰς πόλεις: γνοίη γάρ ἄν τις ίδων τὰς 'Αθήνας ἔτει τριακοστώ,

¹¹ αύτοῦ Χ: αύτης 15 ἡ ἐνοποιοῦσα Ruhnkenius 21 Ἐπιχαρμείοις] cf. Lorenz. p. 268 vs. 18 sqq.

αλ τὰ νῦν ἤθη καὶ κινήματα παιδιαί τε καὶ σπουδαὶ καὶ χάριτες καὶ ὀρφάπου δήμου πάνυ γε τοῖς
παλαιοῖς ἐοίκασι· ἀνθρώπου δὲ μόλις ἄν τις οἰκεῖος
παλαιοῖς ἐοίκασι· ἀνθρώπου δὲ μόλις ἄν τις οἰκεῖος
πάθει καὶ νόμφ φαθίως τρεπόμεναι καὶ πρὸς τὸν
ἀεὶ συνόντα τὴν ἀτοπίαν καὶ τὴν καινότητα θαυμαστὴν ἔχουσιν. ἀλλ' ἄνθρωπός τε λέγεται μέχρι
τέλους εἶς ἀπὸ γενέσεως, πόλιν τε τὴν αὐτὴν ὡσαύτος διαμένουσαν ἐνέχεσθαι τοῖς ὀνείδεσι τῶν προγόνων ἀξιοῦμεν, ῷ δικαίφ μέτεστιν αὐτὴ ὁόξης τε
τῆς ἐκείνων καὶ δυνάμεως· ἢ λήσομεν εἰς τὸν Ἡρακλείτειον ἄπαντα πράγματα ποταμὸν ἐμβαλόντες, εἰς
οῦ οὕ φησι δὶς ἐμβῆναι τῷ πάντα κινεῖν καὶ ἑτέ-

16. 'Εί δ' έστι πόλις εν πράγμα και συνεχές,
εστι δήπου και γένος έξηρτημένον ἀρχής μιᾶς και βύναμίν τινα και κοινωνίαν διαπεφυκυΐαν ἀναφερούσης και τὸ γεννηθεν οὐχ ῶς τι δημιούργημα
πεποιημένον ἀπήλλακται τοῦ γεννήσαντος εξ αὐτοῦ γὰρ οὐχ ὑπ' αὐτοῦ γέγονεν ῶστ' ἔχει τι και φέρεται τῶν ἐκείνου μέρος ἐν ἐαυτῷ και κολαζόμενον προσηκόντως και τιμώμενον. εί δὲ μὴ δόξαιμι παίζειν, ἐγὰ φαίην ἄν ἀνδριάντα Κασάνδρου καταχαλκευόμενον ὑπ' 'Αθηναίων πάσχειν ἀδικώτερα και τὸ
Διονυσίου σῶμα μετὰ τὴν τελευτὴν ἔξοριζόμενον

⁶ nal nods] nods R 12 'Hoanlesteeve] Bywater. p. 16 14 δ ls] δ ls av σ '? 16 kot R: kot ti nal ks δ viamin R 24 natazalnevómevov] zalnov natazavevómevov R

ύπο Συρακοσίων ή τους έκγονους αὐτων δίκην τίνον-Ε τας. τῷ μὲν γὰρ ἀνδριάντι τῆς Κασάνδρου φύσεως ούδεν ένεστι, και τον νεκρον ή Διονυσίου ψυγή προλέλοιπε Νυσαίφ δε και Απολλοκράτει και Αντιπάτρω καὶ Φιλίππω καὶ τοῖς ἄλλοις δμοίως παισὶ 5 των πονηρών το πυριώτατον έμπέφυκε και πάρεστι μέρος, οὐχ ήσυχαῖον οὐδ' ἀργόν, άλλὰ ζῶσιν αὐτῷ καί τρέφονται καί διοικούνται καί φρονούσι. καί ούδεν δεινον ούδ' άτοπον, αν έκείνων όντες έχωσι τὰ ἐκείνων καθόλου δ' είπεῖν, ὥσπερ ἐν ἰατρικῆ 10 τὸ χρήσιμου καὶ δίκαιόν έστι, καὶ γελοΐος ὁ φάσκων F ἄδικον είναι τῶν ἰσχίον πονούντων κάειν τὸν ἀντίγειρα, καὶ τοῦ ήπατος ὑπούλου γεγονότος ἀμύσσειν τὸ ἐπιγάστριον, καὶ τῶν βοῶν, ἂν εἰς τὰς χηλὰς μαλακιώσι, προσαλείφειν τὰ ἄκρα τών κεράτων 15 ούτως δ περί τὰς πολάσεις ἄλλο τι δίπαιον ἢ τὸ θεραπεύου την κακίαν ηγούμενος, καλ άγανακτών έάν τις δι' έτέρων έφ' έτέρους αναφέρη την Ιατρείαν, ώσπερ οί την φλέβα διαιρούντες ίνα την όφθαλμίαν κουφίσωσιν, οὐδὲν ἔοικε περαιτέρω τῆς αἰσθήσεως 20 έφοραν οὐδε μνημονεύειν, δτι καὶ διδάσκαλος παί-560 δων ένδς καθικόμενος έτέρους ένουθέτησε, καλ στρατηγός έχ δεκάδος άνελων ενα, πάντας ένέτρεψε. καί ούτως οὐ μέρει διὰ μέρους έτέρου μόνον, άλλὰ καλ ψυγή διὰ ψυγής γίγνονταί τινες διαθέσεις καὶ κακώ- 25 σεις καὶ έπανορθώσεις μᾶλλον ἢ σώματι διὰ σώμα-

¹ Συρακοσίων *: συρακουσίων 3 ένεστι R: έστι 15 malim μαλιώσι 17 θεραπεύου R: θεραπεύειν 21 μνημονεύειν R: μνημονεύει 23 ένέτρεψε idem: άνέστρεψε 24 μέλει διὰ μέλους W

τος. έκει μέν γάρ, ώς ξοικε, ταὐτὸ δει πάθος έγγιγνεσθαι και τὴν αὐτὴν μεταβολήν. ἐνταῦθα δ' ἡ ψυχὴ ταις φαντασίαις ἀγομένη κατὰ τὸ θαρρειν και δεδιέναι χείρον ἢ βέλτιον διαγίγνεσθαι πέφυκεν.'

17. "Ετι δ' έμοῦ λέγοντος, ὑπολαβὼν ὁ Ὀλύμπιχος 'ξοικας' ξφη 'τῷ λόγφ μεγάλην ὑπόθεσιν ὑποτίθεσθαι, την έπιμονην της ψυχης.' 'και ύμων γ'' Β είπον έγω 'διδόντων μαλλον δε δεδωκότων' ως γάρ τοῦ θεοῦ τὸ κατ' ἀξίαν νέμοντος ήμῖν, ὁ λόγος έξ 10 άρχης δεύρο προελήλυθε.' κάκείνος 'είτα δ'' έφη 'νομίζεις επεσθαι τῷ τοὺς θεοὺς ἐπιβλέπειν καὶ νέμειν έκαστα τῶν καθ' ήμᾶς τὸ τὰς ψυχὰς ὑπάρχειν ἢ πάμπαν ἀφθάρτους ἢ χρόνον τινὰ μετὰ τὴν τελευτην έπιμενούσας;' 'ούκ, ὧ 'γαθέ' εἶπον 'άλλὰ μικρὸς 15 ούτω και κενόσπουδος ό θεός έστιν, ώστε μηδέν ήμων έχόντων θείον έν αύτοις μηδε προσόμοιον άμωσγέπως έκείνω και διαρκές και βέβαιον, άλλὰ φύλλοις, ώς Όμηρος ἔφη, παραπλησίως ἀπομαραι- C νομένων παντάπασι καλ φθινόντων έν όλίγω, ποι-20 είσθαι λόγον τοσούτον, ώσπες αί τοὺς 'Αδώνιδος κήπους έπ' όστράκοις τισί τιθηνούμεναι καί θεραπεύουσαι γυναϊκες, έφημέρους ψυχάς έν σαρκί τουφερά και βίου δίζαν ισχυράν οὐ δεχομένη βλαστανούσας, είτ' ἀποσβεννυμένας εύθὺς ὑπὸ τῆς τυχούσης 25 προφάσεως. εί δὲ βούλει, τοὺς ἄλλους θεοὺς ἐάσας σκόπει τουτουί του ένταυθοί του ήμετερου, εί σοι

¹ ταύτὸ *: τὸ αὐτὸ 5 δ' ἐμοῦ *: δέ μου 14 ἀλλὰ] ᾶμα R. Nihil opus 18 ρμηρος] Z 146 22 ἐφημέρου ψυχῆς — βλαστανούσης, εἶτα ἀποσβεννυμένης R

δοκεί, τὰς ψυχὰς τῶν τελευτώντων ἀπολλυμένας ἐπιστάμενος εὐθύς, ώσπερ δμίχλας ἢ καπνοὺς ἀποπνεού-D σας τῶν σωμάτων, ίλασμούς τε πολλοὺς προσφέρειν των κατοιχομένων καλ γέρα μεγάλα καλ τιμάς άπαιτείν τοίς τεθνηκόσιν, έξαπατῶν καὶ φενακίζων τοὺς 5 πιστεύοντας. έγω μέν γάρ ούκ αν προείμην της ψυχής την διαμονήν, εί μή τις, ώσπερ δ Ήρακλής, ύφελων τον τρίποδα της Πυθίας άναιρήσει καὶ διαφθερεί το χρηστήριον. ἄχρι δε τοῦ πολλά τοιαῦτα προθεσπίζεσθαι και καθ' ήμᾶς, οία και Κόρακι τῷ 10 Ναξίω χρησθηναι λέγουσιν, οὐχ ὅσιόν ἐστι τῆς ψυχῆς καταγνώναι θάνατον.' καὶ ὁ Πατροκλέας 'τί δ' ἡν' Ε έφη 'τὸ χρησθέν ἢ τίς ὁ Κόραξ οὖτος; ὡς έμοὶ καὶ τὸ πράγμα καὶ τοὕνομα ξένον.' 'οὐδαμῶς' είπον, 'ἀλλ' αίτιος έγὰ παρωνύμφ χρησάμενος άντὶ τοῦ 15 δυόματος. δ γάρ ἀποκτείνας ἐν τῆ μάχη τὸν Αρχίλογον έκαλεῖτο Καλλώνδης, ώς ξοικεν, ήν δ' αὐτῷ Κόραξ έπωνύμιον. έκβληθείς δε το πρώτον ύπο τῆς Πυθίας ως ιερον ανδρα των Μουσων άνηρηχώς, είτα γοησάμενος λιταΐς τισι καὶ προστροπαΐς μετὰ δικαιο- 20 λογίας έκελεύσθη πορευθείς έπι την τοῦ Τέττινος οἴκησιν Ιλάσασθαι τὴν τοῦ Αρχιλόχου ψυχήν. τοῦτο δ' ήν δ Ταίναρος έκει γάρ φασιν έλθόντα μετά F στόλου Τέττιγα τὸν Κοῆτα πόλιν ατίσαι καὶ κατοικήσαι παρά τὸ ψυχοπομπεΐου. όμοίως δὲ καί Σπαρ- 25 τιάταις χρησθέν Ιλάσασθαι την Παυσανίου ψυγήν,

³ προσφέρειν κέ] cf. Symb. meas 9 δè M 14 τοδνομα scripsi cum X: τὸ ὁνομαζόμενον 20 προστροπαῖς Emperius: προτροπαῖς

έξ Ίταλίας μεταπεμφθέντες οι ψυχαγωγοί και θύσαντες ἀπεσπάσαντο τοῦ ίεροῦ τὸ είδωλον.

18. 'Είς οὖν έστιν' ἔφην 'λόγος ὁ τοῦ θεοῦ τὴν πρόνοιαν αμα και την διαμονήν της ανθρωπίνης 5 ψυχῆς βεβαιῶν, καὶ θάτερον οὐκ ἔστιν ἀπολιπεῖν άναιοούντα θάτερον. ούση δὲ τῆ ψυχῆ μετά τὴν τελευτήν μαλλον είκος έστι καλ τιμάς αποδίδοσθαι καί τιμωρίας · άγωνίζεται γάρ ώσπερ άθλητής κατά 561 τὸν βίον δταν δὲ διαγωνίσηται, τότε τυγχάνει τῶν 10 προσημόντων. άλλ' ἃς μὲν έκει καθ' έαυτὴν οὖσα κομίζεται τῶν προβεβιωμένων χάριτας ἤ τινας κολάσεις, οὐδέν είσι πρὸς ἡμᾶς τοὺς ζῶντας, ἀλλ' ἀπιστούνται και λανθάνουσιν· αι δε διά των παίδων ίοῦσαι καὶ διὰ γένους, έμφανείς τοίς δεῦρο γενό-15 μεναι, πολλούς ἀποτρέπουσι καὶ συστέλλουσι τῶν πονηρών. ὅτι δ' οὐκ ἔστιν αἰσχίων καὶ λυποῦσα μᾶλλον έτέρα κόλασις ἢ τοὺς έξ έαυτῶν κακὰ πάσχοντας δι' αύτοὺς δρᾶν, καὶ ὅτι ψυχὴν ἀνδρὸς ἀσεβοῦς καὶ παρανόμου μετὰ θάνατον έφορῶσαν οὐκ Β 20 ἀνδοιάντας οὐδὲ τιμάς τινας ἀνατοεπομένας ἀλλὰ παίδας η φίλους η γένος οίχειον αύτης ατυχήμασι χρωμένους μεγάλοις δι' αύτην και δίκην τίνοντας, οὐδεὶς ἂν ἀναπείσειεν αὖθις ἐπὶ ταῖς τοῦ Διὸς τιμαῖς άδικου γενέσθαι καλ ἀκόλαστου, έχω μέν τινα καλ 25 λόγον είπειν έναγχος ακηκοώς, όκνω δε μή φανή μῦθος ὑμίν μόνφ οὖν χοῶμαι τῷ εἰκότι.' 'μηδα-

¹¹ $\ddot{\eta}$ timas (malim $\ddot{\eta}$ timas timas) nal noláseis W 21 $\ddot{\eta}$ olnelovs R 23 avanelseien Emperius: ayanhseien 26 malim móvon

μῶς' εἶπεν ὁ Ὀλύμπιχος 'ἀλλὰ δίελθε κἀκεῖνον.' τὰ δ' αὐτὰ καὶ τῶν ἄλλων δεομένων, 'ἐάσατ' εἶπον 'ἀποδοῦναί με τῷ λόγῳ τὸ εἰκός 'ὕστερον δὲ τὸν μῦθον, ἐὰν δόξη, κινήσομεν, εἰ γε δὴ μῦθός ἐστιν.'

19. 'Ο γάρ Βίων τον θεον πολάζοντα τους παζ- 5 δας των πονηρων γελοιότερον είναι φησιν ιατρού, διὰ νόσον πάππου καὶ πατρὸς ἔκγονον ἢ πατδα φαρμακεύοντος. ἔστι δὲ πῆ μὲν ἀνόμοια τὰ πράγματα πη δ' ἐοικότα καὶ δμοια. νόσου μὲν γὰρ ἄλλος άλλον οὐ παύει θεραπευόμενος, οὐδε βέλτιόν τις 10 έσχε τῶν ὀφθαλμιώντων ἢ πυρεττόντων ἰδὼν ἄλλον ύπαλειφόμενον ή καταπλαττόμενον αί δε τιμωρίαι τῶν πονηρῶν διὰ τοῦτο δείκνυνται πᾶσιν, ὅτι δίκης D κατά λόγον περαινομένης ἔργον ἐστὶν έτέρους δι' έτέρων κολαζομένων έπισχεῖν. ή δὲ προσέοικε τῷ 15 ζητουμένω τὸ παραβαλλόμενον ὑπὸ τοῦ Βίωνος ἔλα θεν αὐτόν ήδη γὰρ ἀνδρὸς εἰς νόσημα μοχθηρὸν οὐ μὴν ἀνίατον ἐμπεσόντος, εἶτ' ἀκρασία καὶ μαλακία προεμένου τῷ πάθει τὸ σῷμα καὶ διαφθαρέντος. υίον οὐ δοκοῦντα νοσεῖν, ἀλλὰ μόνον ἐπιτηδείως 20 έχοντα πρός την αὐτην νόσον ιατρός η οίκειος η άλείπτης καταμαθών ή δεσπότης χοηστός, έμβαλών είς δίαιταν αύστηραν καλ άφελων όψα καλ πέμματα καὶ πότους καὶ γύναια, φαρμακείαις δὲ χρησάμενος Ε ένδελεγέσι καλ διαπονήσας τὸ σῶμα γυμνασίοις, έσκέ- 25 δασε και απέπεμψε, μεγάλου πάθους σπέρμα μικρου ούκ έάσας είς μέγεθος προελθεῖν. ἡ γὰρ ούχ ούτω παρακελευόμεθα, προσέχειν άξιοῦντες έαυτοῖς καλ

27 η γὰς *: η γὰς

παραφυλάττεσθαι καὶ μὴ παραμελεῖν ὅσοι γεγόνασιν έκ πατέρων ἢ μητέρων νοσηματικών, ἀλλ' εὐθὺς έξωθεϊν την έγκεκραμένην άρχην εὐκίνητον οὖσαν καὶ άκροσφαλή προκαταλαμβάνοντας;' 'πάνυ μέν οὖν' 5 ἔφασαν. 'οὐ τοίνυν ἄτοπον' εἶπον 'ἀλλ' ἀναγχαῖον, ούδε γελοίον άλλ' ώφελιμον πράγμα ποιούμεν, έπιληπτικών παισί καὶ μελαγχολικών καὶ ποδαγοικών Ε γυμνάσια καλ διαίτας καλ φάρμακα προσάγοντες οὐ νοσοῦσιν άλλ' ξνεκα τοῦ μὴ νοσῆσαι τὸ γὰρ ἐκ πονη-10 ροῦ σώματος γιγνόμενον σῶμα τιμωρίας μὲν οὐδεμιᾶς ίατρείας δε και φυλακής άξιον έστιν. ήν εί τις, ότι τὰς ήδονὰς ἀφαιρεῖ καὶ δηγμὸν ἐπάγει καὶ πόνον, τιμωρίαν ύπὸ δειλίας καὶ μαλακίας ἀποκαλεῖ, χαίρειν έατέον. ἄρ' οὖν σῶμα μὲν ἔκγονον φαύλου σώματος 15 άξιόν έστι θεραπεύειν καί φυλάττειν, κακίας δέ δμοιότητα συγγενικήν έν νέω βλαστάνουσαν ήθει καί 562 άναφυομένην έᾶν δεῖ καὶ περιμένειν καὶ μέλλειν, άχοι αν έχχυθείσα τοῖς πάθεσιν έμφανης γένηται

> 'κακόφρονά τ' άμφάνη πραπίδων καρπόν'

ως φησι Πίνδαρος;

20

20. "Η κατά τοῦτο μὲν ὁ θεὸς οὐδὲν τοῦ Ἡσιόδου σοφώτερος διακελευομένου καὶ παρεγγυῶντος 'μηδ' ἀπὸ δυστήνοιο τάφου ἀπονοστήσαντα σπερμαίνειν γενεήν, ἀλλ' ἀθανάτων ἀπὸ δαιτός,' ὡς οὐ κακίαν μόνον οὐδ' ἀρετὴν ἀλλὰ καὶ λύπην

19 τ' άμφάνη Ruhnkenius: τὸ άμφανη 21 Πίνδαρος] Bergk. 1 p. 451 22 'Ησιόδου] Ο D 735 24 δυστήνοιο] δυσφήμοιο Hesiodus

καὶ χαρὰν καὶ πάνθ' ὅσ' ἀναδεχομένης τῆς γενέσεως, ίλαρούς και ήδεῖς και διακεχυμένους ἄγειν πρός την τέκνωσιν; έκεινο δ' ούκ έστι καθ' Ήσιοδον Β οὐδ' ἀνθρωπίνης ἔργον σοφίας ἀλλὰ θεοῦ, τὸ διορᾶν καὶ διαισθάνεσθαι τὰς δμοιοπαθείας καὶ τὰς 5 διαφοράς, πρίν είς μεγάλα τοίς πάθεσιν έμπεσούσας άδικήματα γενέσθαι καταφανείς. ἄρκτων μέν γάρ έτι νήπια καλ λύκων τέκνα καλ πιθήκων εύθὺς έμφαίνει τὸ συγγενες ήθος, ὑπὸ μηδενὸς ὑπαμπεχόμενον μηδε καταπλαττόμενον ή δ' άνθρώπου φύσις 10 είς έθη καὶ δόγματα καὶ νόμους έαυτὴν ἐμβαλοῦσα, κρύπτει τὰ φαῦλα καὶ τὰ καλὰ μιμεῖται πολλάκις, C ώστ' ή παντάπασιν έξαλεϊψαι καὶ διαφυγείν έγγενή κηλίδα τῆς κακίας, ἢ διαλαθείν πολύν χρόνον, οἶον έλυτρόν τι έαυτή την πανουργίαν περιβαλούσα, δια- 15 λαθείν δ' ήμᾶς τοὺς ώσπερ ὑπὸ πληγῆς ἢ δήγματος έκάστου των άδικημάτων μόλις αίσθανομένους τῆς κακίας, μαλλον δ' δλως τότε γίγνεσθαι νομίζοντας άδίκους ὅτ' άδικοῦσιν, ἀκολάστους ὅθ' ὑβρίζουσιν καλ άνάνδρους ότε φεύγουσιν. ώσπερ εί τις οίοιτο 20 τοίς σχορπίοις έμφύεσθαι τὸ κέντρον δτε τύπτουσι, καλ ταϊς έχίδναις τὸν ἰὸν ὅτε δάκνουσιν εὐήθως οίόμενος οὐ γὰρ αμα γίγνεται καὶ φαίνεται των πονηρών εκαστος, άλλ' έχει μεν έξ άρχης την κακίαν γρηται δε καιρού και δυνάμεως επιλαβόμενος 25 D τῷ κλέπτειν ὁ κλέπτης καὶ τῷ παρανομεῖν ὁ τυραννικός. άλλ' δ θεός ούτ' άγνοει δήπου την έκάστου διάθεσιν και φύσιν ατε δή ψυχής μαλλον ή σώμα-6 έππεσούσας R 21 τοῖς] τότε τοῖς R

τος αίσθάνεσθαι πεφυχώς, οὖτ' ἀναμένει τὴν βίαν έν χερσί γενομένην καὶ τὴν ἀναίδειαν ἐν φωνῆ καὶ τὴν ἀκολασίαν ἐν αἰδοίοις κολάζειν· οὐ γὰρ ἀμύνεται τὸν ἀδικήσαντα κακῶς παθὼν οὐδ' ὀργίζεται τῷ ἀρπάσαντι βιασθεὶς οὐδὲ μισεῖ τὸν μοιχὸν ὑβρισθείς, ἀλλ' ἰατρείας ἕνεκα τὸν μοιχικὸν καὶ τὸν πλεονεκτικὸν καὶ ἀδικητικὸν κολάζει πολλάκις, ὥσπερ ἐπιληψίαν τὴν κακίαν πρὶν ἢ καταλαβεῖν ἀναιρῶν.'

21. ''Ημεῖς δ' ἀφτίως μὲν ἡγανακτοῦμεν ὡς ὀψὲ

10 καὶ βραδέως τῶν πονηρῶν δίκην διδόντων νῦν δ' Ε

ὅτι καὶ πρὶν ἀδικεῖν ἐνίους τὴν ἔξιν αὐτῶν κολούει

καὶ τὴν διάθεσιν, ἐγκαλοῦμεν, ἀγνοοῦντες ὅτι τοῦ

γενομένου πολλάκις τὸ μέλλον καὶ τὸ λανθάνον τοῦ

προδήλου χεῖρόν ἐστι καὶ φοβερώτερον, οὐ δυνά
15 μενοι δὲ συλλογίζεσθαι τὰς αἰτίας, δι' ἃς ἐνίους

μὲν καὶ ἀδικήσαντας ἔᾶν βέλτιόν ἐστιν ἐνίους δὲ

καὶ διανοουμένους προκαταλαμβάνειν ὅσπερ ἀμέλει

καὶ φάρμακα ἐνίοις μὲν οὐχ ἀρμόζει νοσοῦσιν, ἐνίοις

δὲ λυσιτελεῖ καὶ μὴ νοσοῦσιν ἐπισφαλέστερον ἐκεί
20 νων ἔχουσιν. ὅθεν οὐδὲ πάντα

'τὰ τῶν τεκόντων σφάλματ' εἰς τοὺς ἐκγόνους οι θεοὶ τρέπουσιν,'

άλλ' ἐὰν μὲν ἐκ φαύλου γένηται χρηστός, ὥσπερ εὐεκτικὸς ἐκ νοσώδους, ἀφεῖται τῆς τοῦ γένους ποιτος νῆς, οἶον ἐκποίητος τῆς κακίας γενόμενος. νέφ δ'
εἰς ὁμοιότητα μοχθηροῦ γένους ἀναφερομένφ προσήκει δήπουθεν ὡς χρέα κληρονομίας διαδέχεσθαι τῆς

21 τὰ τῶν τεκόντων κέ] Nauck. p. 676 qui versus effecit 25 ἐκποίητος Μ: ἐκ ποιότητος

πονηρίας την κόλασιν. οὐ γὰρ Αντίγονός γε διὰ Δημήτριον οὐδε τῶν ποθ' ἡρώων Φυλεύς δι' Αὐγέαν 568 οὐδὲ Νέστωρ διὰ Νηλέα δίκας ἔδωκαν ἐκ κακῶν μεν γαο άγαθοι δ' ήσαν άλλ' όσων ή φύσις έστερξε καλ προσήκατο τὸ συγγενές, τούτων ή δίκη διώ- 5 κουσα την δμοιότητα της κακίας έπεξηλθεν. ως γάρ άπροχορδόνες και μελάσματα και φακοί πατέρων έν παισίν άφανισθέντες άνέχυψαν ύστερον έν υίωνοῖς καλ θυγατριδοίς καλ γυνή τις Ελληνίς τεκούσα βρέφος μέλαν, εἶτα κρινομένη μοιζείας έξανεῦρεν 10 αύτην Αίδίοπος ούσαν γενεάν τετάρτην των δέ Πύθωνος τοῦ Νισίβεως παίδων, δς ἔναγχος τέθνημε, λεγομένου τοις Σπαρτοίς προσήκειν, είς έξανήνεγκε λόγγης τύπον έν τῷ σώματι, διὰ χρόνων τοσούτων Β ανασγούσης και αναδύσης ώσπες έκ βυθοῦ τῆς πρὸς 15 τὸ γένος δμοιότητος ούτω πολλάκις ήθη καὶ πάθη ψυχής αί πρώται κρύπτουσι γενέσεις καὶ καταδύουσιν ύστερον δέ ποτε καὶ δι' έτέρων έξήνθησε καὶ άπέδωκε τὸ οἰκεῖον εἰς κακίαν καὶ ἀρετὴν ἡ φύσις.'

22. Έπεὶ δὲ ταῦτ' εἰπὰν ἐσιώπησα, διαμειδιά- 20 σας δ Ὀλύμπιχος 'οὐκ ἐπαινοῦμέν σ' εἶπεν 'ὅπως μὴ δόξωμεν ἀφιέναι τὸν μῦθον, ὡς τοῦ λόγου πρὸς ἀπόδειξιν Ικανῶς ἔχοντος, ἀλλὰ τότε δώσομεν τὴν ἀπόφασιν, ὅταν κἀκεῖνον ἀκούσωμεν.' οὕτως οὖν ἔφην, ὅτι δ Σολεὺς Θεσπέσιος, ἀνὴρ ἐκείνου τοῦ 25 C γενομένου καθ' ἡμᾶς ἐνταῦθα Πρωτογένους οἰκεῖος

² ποθ' ἡρώων *: πονηρῶν 6 ἐπεξήλθεν R: διεξήλθεν 13 εἶς Stegmannus 25 ὁ Σολεὺς M: σολεὺς ὁ 26 καθ' Turnebus: μεθ'

καὶ φίλος, ἐν πολλῆ βιώσας ἀκολασία τὸν πρῶτον χρόνον, είτα ταχύ την οὐσίαν ἀπολέσας, ήδη χρόνον τινά και διά την ανάγκην έγένετο πονηρός, και τον πλούτον έκ μετανοίας διώκων ταὐτο τοις άκο-5 λάστοις επασχε πάθος, οδ τὰς γυναζιας έχοντες μέν οὐ φυλάττουσι, προέμενοι δὲ πειρῶσιν αὖθις ἀδίκως έτέροις συνούσας. οὐδενὸς οὖν ἀπεχόμενος αίσχροῦ φέροντος είς ἀπόλαυσιν ἢ πέρδος, οὐσίαν μὲν οὐ πολλήν δόξαν δε πονηρίας εν όλίγω πλείστην συν-10 ήγαγε. μάλιστα δ' αὐτὸν διέβαλεν ἀνενεχθεῖσά τις έξ D 'Αμφιλόχου μαντεία· πέμψας γάρ ώς ἔοικεν ἠρώτα τὸν θεόν, εἰ βέλτιον βιώσεται τὸν ἐπίλοιπον βίον: δ δ' ἀνείλεν, δτι πράξει βέλτιον, δταν ἀποθάνη. καλ δή τρόπου τινά τοῦτο μετ' οὐ πολύυ χρόνου 15 αὐτῷ συνέπεσε. κατενεχθεὶς γὰο έξ ὕψους τινὸς εἰς τράχηλον, οὐ γενομένου τραύματος άλλὰ πληγῆς μόνον έξέθανε, και τριταΐος ήδη περί τὰς ταφάς αὐτὰς ἀνήνεγκε. ταχὸ δὲ φωσθείς καὶ παρ' αὑτῷ γενόμενος, απιστόν τινα του βίου την μεταβολην 20 έποίησεν· ούτε γάρ δικαιότερον περί τὰ συμβόλαια γιγνώσκουσιν ετερον Κίλικες έν τοις τότε χρόνοις γενόμενον, ούτε πρός το θείον δσιώτερον ούτε λυπη- Ε ούτερον έχθροις ή βεβαιότερον φίλοις. ώστε καί ποθείν τοὺς έντυγχάνοντας αὐτῷ τὴν αἰτίαν ἀκοῦσαι 25 τῆς διαφορᾶς, οὐκ ἀπὸ τοῦ τυχόντος οἰομένους γεγονέναι διακόσμησιν είς ήθος τοσαύτην, ὅπεο ἡν

⁶ φυλάττουσι] i. e. servant, tuentur; contrarium est προΐεσθαι 7 συνούσας Cobetus: συνούσας διαφθείςειν 26 διακόσμησιν Iannotius: τῆς διαφορᾶς διακόσμησιν

άληθές, ως αὐτὸς διηγεῖτο τῷ τε Πρωτογένει καί τοις δμοίως έπιεικέσι των φίλων. έπει γαρ έξέπεσε τὸ φρονοῦν τοῦ σώματος, οἶον ἄν τις ἐκ πλοίου κυβερνήτης είς βυθον απορριφθείς πάθοι το πρώτον, οθτως ύπὸ τῆς μεταβολῆς ἔσχεν εἶτα μικρὸν έξαρ- 5 θελς έδοξεν άναπνείν δλος καλ περιοράν πανταχόθεν, Ε ώσπερ ένὸς δμματος ἀνοιχθείσης τῆς ψυχῆς. έώρα δε των πρότερον οὐδεν άλλ' ή τὰ ἄστρα παμμεγέθη καὶ ἀπέχουτα πλήθος ἀλλήλων ἄπλετου, αὐγήν τε τῆ χοόα θαυμαστήν ἀφιέντα καὶ τόνον ἔχουσαν 10 ώστε την ψυχην έποχουμένην λείως οίον ώσπερ έν γαλήνη τῷ φωτὶ ραδίως πάντη καὶ ταχὸ διαφέρεσθαι. τὰ δὲ πλείστα τῶν θεαμάτων παραλιπών ἔφη τάς ψυγάς τῶν τελευτώντων κάτωθεν ἀνιούσας πομ-564 φόλυγα φλογοειδή ποιεῖν έξισταμένου τοῦ ἀέρος, εἶτα 15 φηγυυμένης άτφέμα τῆς πομφόλυγος ἐκβαίνειν τύπον έχούσας ανθρωποειδή τὸν δ' όγκον εὐσταλεῖς, κινουμένας δ' ούχ δμοίως, άλλὰ τὰς μὲν έκπηδᾶν έλαφρότητι θαυμαστή και διάττειν έπ' εὐθείας άνω, τὰς δ' ώσπες οί άτρακτοι περιστρεφομένας άμα κύκλφ. 20 καλ τοτε μεν κάτω τοτε δ' άνω φεπούσας μικτήν τινα φέρεσθαι καλ τεταραγμένην κίνησιν καλ πολλώ πάνυ χούνω και μόλις ἀποκαθισταμένην. τὰς μέν οὖν πολλάς ἡγνόει τίνες εἰσί δύο δ' ἡ τρεῖς ἰδὼν γνωρίμους έπειρατο προσμίξαι καλ προσειπείν αί δ' 23 Β οὕτ' ἤκουον οὕτ' ἦσαν παρ' ἐαυταζς, ἀλλ' ἔκφρονες

¹⁰ χρός *: χροιά 11 οἶον ὥσπες] pleonasmus posterioribus usitatus. vid. Praefat. p. LX 22 τινα] fort. τινα φοράν deleto proximo πίνησιν

καλ διεπτοημέναι, πᾶσαν όψιν ἀποφεύγουσαι καλ ψαῦσιν, ἐρρέμβοντο πρῶτον αὐταὶ καθ' έαυτάς, εἶτα πολλαζς δμοίως διακειμέναις έντυγχάνουσαι καλ περιπλεκόμεναι φοράς τε πάσας πρός οὐδὲν ἀκρίτως ἐφέ-5 ρουτο καί φωνάς Γεσαν άσήμους, οίον άλαλαγμούς θρήνφ καλ φόβφ μεμιγμένας. άλλαι δ' άνωθεν έν άκρφ του περιέχοντος όφθηναί τε φαιδραί καὶ πρός άλλήλας ύπ' εύμενείας θαμά πελάζουσαι τὰς δὲ θορυβώδεις έκείνας έκτρεπόμεναι, διεσήμαινον ώς έοικε 10 συστολή μεν είς έαυτας το δυσχεραίνον, έκπετάσει C δε και διαχύσει το χαζοον και προσιέμενον. ένταῦθα μίαν έφη συγγενούς τινος ίδειν, ού μέντοι σαφώς. άποθανείν γάρ, έτι παιδός όντος άλλ' έκείνην προσαγαγοῦσαν έγγὺς είπεῖν 'χαζοε, Θεσπέσιε.' δαυμά-15 σαντος δ' αύτοῦ καὶ φήσαντος, ὡς οὐ Θεσπέσιος άλλ' 'Αριδατός έστι' 'πρότερου γε' φάναι 'τὸ δ' ἀπὸ τοῦδε Θεσπέσιος. οὐδε γάρ τοι τέθνηκας, άλλα μοίρα τινί θεών ήμεις δεύρο τῷ φρονοῦντι τὴν δ' ἄλλην ψυχὴν ώσπες άγκύςιον έν τῷ σώματι καταλέλοιπας. 20 σύμβολον δέ σοι καὶ νῦν καὶ αὖθις ἔστω τὸ τὰς D ψυγάς των τεθνηκότων μήτε σκιάν ποιείν μήτε σκαρδαμύττειν.' ταῦτ' ἀκούσας ὁ Θεσπέσιος ἤδη τε μᾶλλον έαυτον τῷ λογίζεσθαι συνήγαγε, καὶ διαβλέψας είδεν έαυτφ μέν τινα συναιωρουμένην άμυδράν καί 25 σκιώδη γραμμήν, έκείνους δὲ περιλαμπομένους κύκλφ καλ διαφανείς όντας, ού μην δμοίως απαντας άλλά

¹⁰ ἐνπετάσει] ἐπεντάσει Turnebus, sed cf. p. 590 c 12 ἰδεῖν Iannotius 13 προσαγαγοῦσαν R: προσανάγουσαν 18 ἄλλην] ἄλογον W 26 ὄντας W: ἐντός

τούς μέν, ωσπερ ή καθαρωτάτη πανσέληνος, εν χρωμα λείον και συνεχές και δμαλές ιέντας έτέρων δέ φολίδας τινάς διατρεχούσας ἢ μώλωπας ἀραιούς ἄλλους δε κομιδή ποικίλους και άτόπους την όψιν, ώσπερ Ε οί έχεις μελάσμασι κατεστιγμένους. άλλους δέ τινας 5 άμβλείας άμυχας έχοντας. έλεγεν οὖν έκαστα φράζων δ τοῦ Θεσπεσίου συγγενής (οὐδεν γὰο οὕτω κωλύει τὰς ψυχὰς ὀνόματι τῶν ἀνθρώπων προσαγοοεύειν) ως 'Αδράστεια μέν, 'Ανάγκης καὶ Διὸς δυγάτηο, έπλ πᾶσι τιμωρός άνωτάτω τέτακται τοῖς άδι- 10 κήμασι και των πονηφων ούτε μέγας ούδεις ούτως ούτε μικρός γέγονεν, ώστ' ή λαθών διαφυγείν ή βιασάμενος. άλλη δ' άλλη τιμωρία τριών οὐσών φύλακι καλ χειρουργφ προσήκει τούς μέν γάρ εύθύς έν σώματι καὶ διὰ σωμάτων κολαζομένους μεταχει- 15 F ρίζεται Ποινή ταχεῖα, πράφ τινὶ τρόπφ καὶ παραλείποντι πολλά των καθαρμού δεομένων ων δε μεϊζόν έστιν έργον ή περί την κακίαν ιατρεία, τούτους Δίκη μετά την τελευτην δ δαίμων παραδίδωσι. τούς δὲ πάμπαν ἀνιάτους ἀπωσαμένης τῆς Δίκης, 20 ή τρίτη καὶ ἀγριωτάτη τῶν ᾿Αδραστείας ὑπουργῶν Έρινύς, μεταθέουσα πλανωμένους καλ περιφεύγοντας άλλον άλλως, οίκτρῶς τε καὶ χαλεπῶς ᾶπαντας ἡφά-565 νισε και κατέδυσεν είς τὸ ἄρρητον και ἀόρατον. 'τῶν δ' ἄλλων' ἔφη 'δικαιώσεων ἡ μὲν ὑπὸ τῆς 25 Ποινής έν τῷ βίῳ ταῖς βαρβαρικαῖς ἔοικεν. ὡς γὰρ έν Πέρσαις των κολαζομένων τὰ Ιμάτια καὶ τὰς

¹¹ οῦτως Duebnerus 25 ή μὲν — β ί φ] ή μὲν μετὰ τὴν ἐν τ $\ddot{\varphi}$ βί φ ποινὴν \ddot{W}

τιάρας ἀποτίλλουσι καλ μαστιγοῦσιν, οί δὲ παύσασθαι δακούοντες άντιβολοῦσιν ούτως αί διὰ χρημάτων και δια σωμάτων κολάσεις άφην ούκ έγουσι δριμεΐαν οὐδ' αὐτῆς ἐπιλαμβάνονται τῆς κακίας, 5 άλλὰ πρὸς δόξαν αι πολλαί και πρὸς αἴσθησιν αὐτῶν είσιν. δς δ' αν έκειθεν ακόλαστος ένταῦθα και ακάθαρτος έξίκηται, τοῦτον ή Δίκη διαλαβοῦσα τῆ ψυχῆ καταφανή γυμνόν, είς οὐδὲν ἔχοντα καταδῦναι καὶ άποκρύψασθαι καὶ περιστείλαι τὴν μοχθηρίαν άλλὰ Β 10 πανταγόθεν και ύπο πάντων και πάντα καθορώμενον, έδειξε πρώτον άγαθοῖς γονεῦσιν, άνπερ ώσιν, η προγόνοις αὐτοῦ πρόσπτυστον ὄντα καὶ ἀνάξιον: έὰν δὲ φαῦλοι, πολαζομένους ἐπιδὼν ἐκείνους καὶ όφθελς δικαιούται πολύν χρόνον έξαιρούμενος έκα-15 στον τῶν παθῶν ἀλγηδόσι καὶ πόνοις, οι τοσούτφ μεγέθει και σφοδρότητι τούς διά σαρκός ύπερβάλλουσιν, όσω τὸ ύπαρ αν είη τοῦ ὀνείρατος έναργέστερον. οὐλαὶ δὲ καὶ μώλωπες ἐπὶ τῶν παθῶν έκάστου τοις μεν μαλλον έμμενουσι τοις δ' ήσσον. Ο 20 δρα δ'' είπε 'τὰ ποικίλα ταῦτα καὶ παντοδαπὰ χρώματα των ψυχων τὸ μὲν ὄρφνιον καὶ δυπαρόν, ἀνελευθερίας άλοιφην και πλεονεξίας, τὸ δ' αίματωπὸν καὶ διάπυρον, ώμότητος καὶ πικρίας δπου δὲ τὸ γλαύχινόν έστιν, έντεῦθεν ἀχρασία τις περί ήδονὰς 25 έκτέτριπται μόλις κακόνοια δ' ένοῦσα μετά φθόνου τουτί τὸ ιῶδες καὶ ὕπουλον, ὥσπερ αί σηπίαι τὸ

⁵ αὐτῶν] a πολλαl pendet. cf. p. 567 b 8 καταφανῆ καl W. malim καταφανεῖ 11 γονεῦσιν] del. Madvigius 12 ἢ Duebnerus 25 δ' ἐνοῦσα R: δείνονσα

μέλαν, ἀφίησιν. ἐκεῖ μὲν γὰο ἡ κακία τῆς ψυχῆς τρεπομένης ύπὸ τῶν παθῶν καὶ τρεπούσης τὸ σῶμα τάς χρόας άναδίδωσιν, ένταῦθα δὲ καθαρμοῦ καὶ κολάσεως πέρας έστί, τούτων έκλεανθέντων, παντά-D πασι την ψυγην αύγοειδη καλ σύγχρουν γενέσθαι. 5 μέχοι δ' οὖ ταῦτ' ἔνεστι, γίγνονταί τινες ὑποτροπαὶ των παθων σφυγμούς έχουσαι καὶ πήδησιν, ένίαις μέν άμυδραν και ταχύ κατασβεννυμένην ένίαις δέ νεανικώς έντείνουσαν. ὧν αί μεν πάλιν και πάλιν κολασθείσαι την προσήκουσαν έξιν καλ διάθεσιν άνα- 10 λαμβάνουσι, τὰς δ' αὖθις είς σώματα ζώων έξήνεγκε βιαιότης άμαθίας καὶ φιληδονίας ήλος ή μέν γὰο άσθενεία λόγου καλ δι' άργίαν τοῦ θεωρεῖν ἔρρεψε Ε τῷ πρακτικῷ πρὸς γένεσιν ἡ δ' ὀργάνου τῷ ἀκολάστω δεομένη ποθεί τὰς ἐπιθυμίας συρράψαι ταϊς 15 άπολαύσεσι καί συνεπαίρεσθαι διά σώματος ένταῦθα γὰο οὐδὲν ἢ σκιά τις ἀτελης καὶ ὄναο ηδονῆς πλήοωσιν ούκ έχούσης πάρεστι.' ταῦτα δ' είπὼν ήγεν αὐτὸν ταχὸ μέν, ἄπλετον δέ τινα τόπον ὡς ἐφαίνετο διεξιόντα ραδίως καὶ ἀπλανῶς, οἶον ὑπὸ πτερῶν 20 τῶν τοῦ φωτὸς αὐγῶν ἀναφερόμενον μέχρι οὖ πρός τι χάσμα μέγα καὶ κάτω διῆκον ἀφικόμενος ὑπὸ τῆς όχούσης ἀπελείφθη δυνάμεως και τὰς ἄλλας ψυχὰς έώρα ταὐτὸ πασχούσας έκει. συστελλόμεναι γὰρ ώσπερ F al δονιθες και καταφερόμεναι κύκλω το χάσμα περιή- 25 εσαν (άντικους δε περαν ούκ ετόλμων), είσω μεν

¹ μὲν γὰς ἡ *: γὰς ἥ τε $\,$ 5 γενέσθαι *: γίνεσθαι 12 ἡλος *: εἰδος cf. p. 718 d: ἡδονῆς — ἡλος $\,$ 14 τῷ ἀκολάστω $\,$ R: τοῦ ἀκολάστον $\,$ 16 συνεπαυς έσθαι Madvigius 23 ὀχούσης idem: ἐχούσης $\,$ 24 ταὐτὸ idem: τοῦτο

όφθηναι τοις βακχικοίς άντροις όμοίως ύλη καὶ χλωρότητι και ηλόαις ανθέων απάσαις διαπεποικιλμένον. έξέπνει δε μαλακήν και πραεΐαν αύραν όσμας αναφέρουσαν ήδονης τε θαυμασίας καὶ κρᾶσιν, οΐαν δ 5 οίνος τοῖς μεθυσκομένοις, έμποιοῦσαν εὐωχούμεναι γάο αί ψυχαί ταις εὐωδίαις διεχέοντό τε καί πρός άλλήλας έφιλοφρονοῦντο καὶ τὸν τόπον έν κύκλφ κατείγε βακχεία και γέλως και πάσα μοῦσα παιζόντων καὶ τερπομένων. Ελεγε δὲ ταύτη τὸν Διόνυσον 566 10 άνελθεῖν εἰς θεοὺς καὶ τὴν Σεμέλην άναγαγεῖν ὕστεοον καλείσθαι δε Λήθης τον τόπον. δθεν οὐδε διατρίβειν βουλόμενον εία τον Θεσπέσιον, άλλ' άφετλκε βία, διδάσκων αμα καλ λέγων ως έκτήκεται καλ άνυγοαίνεται τὸ φρονοῦν ὑπὸ τῆς ἡδονῆς, τὸ δ' ἄλογον 15 και σωματοειδές άρδόμενον και σαρκούμενον έμποιεϊ τοῦ σώματος μνήμην, έκ δὲ τῆς μνήμης ἵμερον καὶ πόθον ελκοντα πρός γένεσιν, ην ούτως ώνομάσθαι νεῦσιν ἐπὶ γῆν οὐσαν, ὑγρότητι βαρυνομένης τῆς ψυχῆς. ἄλλην οὖν τοσαύτην διελθὼν δδὸν ἔδοξεν Β 20 άφορᾶν πρατήρα μέγαν, είς δὲ τοῦτον ἐμβάλλοντα δεύματα, τὸ μὲν ἀφροῦ θαλάσσης ἢ χιόνων λευκότερου, τὸ δ' ὁποῖον ἶρις έξανθεῖ τὸ άλουργόν, ἄλλα δ' άλλαις βαφαίς πεχρωσμένα πρόσωθεν ίδιον έχούσαις φέγγος ώς δὲ πλησίον ήλθον, δ κρατήρ έκεῖ-25 νος, άφανισθέντος μᾶλλον τοῦ περιέχοντος τῶν τε χοωμάτων άμαυρουμένων, τὸ άνθηρότερον ἀπέλιπε

4 τε] aut delendum aut transponendum post δσμὰς 6 τε] deleverim 9 δὲ] om. codd. mei 10 ἀναγαγεῖν *: ἀνάγειν 12 ἀφεῖλεε R: ἀφεῖλε 15 ναρκούμενον R 18 ἐπὶ γῆν οὐσαν R: ἐπιτείνουσαν 22 ἡ ζρις?

πλην της λευκότητος. έώρα δε τρεῖς δαίμονας όμοῦ καθημένους έν σχήματι τριγώνου πρός άλλήλους τὰ δεύματα μέτροις τισίν ανακεραννύντας. έλεγεν οὖν C δ τοῦ Θεσπεσίου ψυχοπομπὸς ἄχρι τούτου τὸν Ὀρφέα προελθείν, ότε την ψυγην της γυναικός μετήει, καί 5 μή καλώς διαμνημονεύσαντα λόγον είς άνθρώπους κίβδηλον έξενεγκεῖν, ώς κοινὸν εἶη μαντεῖον έν Δελφοῖς 'Απόλλωνος καὶ Νυκτός' οὐδενὸς γὰρ 'Απόλλωνι Νύκτα κοινωνείν 'άλλὰ τοῦτο μέν' ἔφη 'Νυκτός έστι καί Σελήνης μαντεΐον κοινόν, οὐδαμοῦ τῆς γῆς 10 περαϊνον οὐδ' ἔχον εδραν μίαν, άλλὰ πάντη πλανητον έπι τους άνθρώπους ένυπνίοις και είδώλοις έκ τούτου γάο οί ὄνειροι μιγνύμενοι, ως δράς, τῷ ἀπατηλῷ καὶ ποικίλῳ τὸ ἀπλοῦν καὶ ἀληθὲς παραλαμ-D βάνοντες διασπείρουσι. τὸ δ' 'Απόλλωνος οὐ κατεῖ- 15 δες' είπεν 'οὐδε κατιδείν έση δυνατός άνωτέρω γὰο οὐκ ἐπιδίδωσιν οὐδὲ χαλῷ τὸ τῆς ψυχῆς ἐπίγειον άλλα κατατείνει τῷ σώματι προσηρτημένου.' αμα δ' έπειρατο προσάγων έπιδεικνύειν αὐτῷ τὸ φῶς έκ τοῦ τρίποδος, ὡς ἔλεγε, διὰ τῶν κόλπων τῆς Θέμιδος 20 άπερειδόμενον είς τον Παρνασόν, και προθυμούμενος ίδειν οὐκ είδεν ὑπὸ λαμπρότητος, ἀλλ' ἤκουε παριών φωνήν δξεΐαν γυναικός έν μέτρω φράζουσαν άλλα τινὰ καὶ χοόνον, ὡς ἔοικε, τῆς ἐκείνου τελευτῆς. ἔλεγε δ' δ δαίμων τὴν φωνὴν εἶναι Σιβύλλης 25 άδειν γὰρ αὐτὴν περί τῶν μελλόντων ἐν τῷ προσ-Ε ώπω της σελήνης περιφερομένην. βουλόμενος οὖν

⁵ ποοείδε \tilde{v} W: προσείδε \tilde{v} 14 συμπαραλαμβάνοντες R 15 πατείδες Cobetus: πάτοιδας

ακοοασθαι πλείονα, τη φύμη της σελήνης είς τοὐναντίον ωσπερ έν τατς δίναις έξεωσθη καὶ βραχέα κατήκουσεν ων ην καὶ τὸ περὶ τὸ Βέσβιον όρος καὶ την Δικαιαρχείας ὑπὸ πυρὸς φθορὰν γενησο- μένην, καὶ τι κομμάτιον περὶ τοῦ τότε ήγεμόνος ως

'έσθλὸς ἐὼν νούσφ τυραννίδα λείψει.'

μετά δὲ ταῦτα πρὸς τὴν θέαν τῶν κολαζομένων έτρέποντο. και τὰ μὲν πρῶτα δυσχερεῖς και οίκτρὰς είχον όψεις μόνον έπει δε και φίλοις και οίκείοις 10 καλ συνήθεσιν δ Θεσπέσιος ούκ αν προσδοκήσας κολαζομένοις ένετύγχανεν, οδ καλ δεινά παθήματα Ε και τιμωρίας ασχήμονας και άλγεινας υπομένοντες φατίζουτο πρός έκεινου και ανεκλαίουτο, τέλος δέ τὸν πατέρα τὸν έαυτοῦ κατεῖδεν ἔκ τινος βαράθρου 15 στιγμάτων καὶ οὐλῶν μεστὸν ἀναδυόμενον, ὀρέγοντα τας γετρας αυτφ και σιωπαν ουκ έωμενον, αλλ' όμολογείν αναγκαζόμενον ύπὸ τῶν ἐφεστώτων ταῖς τιμωοίαις, ὅτι περὶ ξένους τινὰς μιαρὸς γενόμενος χρυσίον έχοντας, φαρμάκοις διαφθείρας και έκετ διαλαθών 20 απαντας, ένταῦθ' έξελεγηθείς, τὰ μὲν ήδη πέπονθε τὰ δ' ἄγεται πεισόμενος ίκετεύειν μέν ἢ παραιτεῖ- 567 σθαι περί τοῦ πατρός οὐκ ἐτόλμα δι' ἔκπληξιν καί δέος υποστρέψαι δε και φυγείν βουλόμενος οὐκέτι τὸν πρᾶον έκεῖνον έώρα καὶ οἰκεῖον ξεναγόν, ἀλλ' ὑφ' 25 ετέρων τινών φοβερών την όψιν είς τὸ πρόσθεν ώθούμενος ως ανάγκην οδσαν ούτω διεξελθείν, έθεατο

⁴ Δικαιαρχείας Β: δικαιαρχείαν φθοράν idem: φορά 9 είχον] malim είδον έπει δε κέ] vid. Praefat. p. LVI

τῶν μὲν γνωρίμως πονηρῶν γενομένων καὶ κολασθέντων αὐτόθι τὴν σκιὰν οὐκέτ' εἶναι χαλεπῶς οὐδ' δμοίως τριβομένην, ατε δή περί τὸ άλογον καὶ παθητικόν ἐπίπονον οὖσαν. δσοι δὲ πρόσγημα καὶ δόξαν Β ἀρετῆς περιβαλόμενοι διεβίωσαν κακία λανθανούση, 5 τούτους έπιπόνως και όδυνηρῶς ἡνάγκαζον ετεροι περιεστώτες έκτρέπεσθαι τὰ έντὸς έξω τῆς ψυχῆς, ίλυσπωμένους παρά φύσιν καὶ ανακαμπτομένους, ώσπερ αί θαλάττιαι σχολόπενδραι χαταπιοῦσαι τὸ άγχιστρον έχτρέπουσιν έαυτάς ένίους δ' άναδέροντες 10 αὐτῶν καὶ ἀναπτύσσοντες ἀπεδείκνυσαν ὑπούλους καλ ποικίλους, έν τῷ λογιστικῷ καλ κυρίφ τὴν μοχθηρίαν έχοντας. άλλας δ' έφη ψυχάς ίδειν, ώσπερ τάς έχίδνας περιπεπλεγμένας σύνδυο καλ σύντρεις καλ πλείονας, άλλήλας έσθιούσας ύπὸ μνησικακίας καί 15 C κακοθυμίας ών επαθον εν τῷ ζῆν ἢ εδρασαν. εἶναι δε και λίμνας παρ' άλλήλας, την μεν χουσού περιζέοντος την δε μολίβδου ψυγροτάτην άλλην δε τραγείαν σιδήρου καί τινας έφεστάναι δαίμονας ώσπερ οί γαλκεῖς δογάνοις ἀναλαμβάνοντας καὶ καθιέντας 20 έν μέρει τὰς ψυχὰς τῶν δι' ἀπληστίαν καὶ πλεονεξίαν πονηρών. ἐν μὲν γὰρ τῷ χρυσῷ διαπύρους καλ διαφανείς ύπο του φλέγεσθαι γενομένας ένέβαλλον είς τὴν τοῦ μολίβδου βάπτοντες έκπαγείσας δ' αὐτόθι καὶ γενομένας σκληράς ώσπερ αί γάλαζαι, 25

¹ γνωρίμως R: γνωρίμων καὶ R: ἢ 2 οὐκέτ' όμοίως] οὐκέτι λίαν χαλεπῶς οὐδ' ἀμῶς Madvigius 3 ἄτε δὴ] C. F. Hermannus: ἀτελῆ 6 ἐπίπονον οὐσαν] ἐπιπονήσασαν? 8 ἀνακαμπτομένους Iunius: ἄμα καμπτομένους 17 περιζέουσαν R

πάλιν είς την τοῦ σιδήρου μεθίστασαν ένταῦθα δὲ D μέλαιναί τε δεινώς έγίγνοντο, καλ περικλώμεναι διά σκληρότητα καὶ συντριβόμεναι τὰ εἴδη μετέβαλλον: είθ' ούτω πάλιν είς τον χουσον έκομίζοντο, δεινάς, 5 ώς έλεγεν, έν ταῖς μεταβολαῖς άλγηδόνας ὑπομένουσαι. πάντων δε πάσχειν έλεγεν οίκτρότατα τὰς ήδη δοκούσας ἀφείσθαι τῆς Δίκης, εἶτ' αὖθις συλλαμβανομένας αὖται δ' ἦσαν, ὧν εἴς τινας έκγόνου; ἢ παϊδας ἡ ποινὴ περιῆλθεν. ὁπότε γάρ τις ἐκεί-10 νων ἀφίκοιτο καὶ περιτύχοι, προσέπιπτεν ὀργῆ καὶ κατεβόα και τὰ σημεῖα τῶν παθῶν ἐδείκνυεν, ὀνει- Ε δίζουσα καλ διώκουσα φεύγειν καλ αποκρύπτεσθαι βουλομένην οὐ δυναμένην δέ. ταχὺ γὰο μετέθεον οί κολασταί πρός την Δίκην, και έξ άρχης ήπειγον 15 όλοφυρομένας τῷ προγιγνώσκειν τὴν τιμωρίαν. ἐνίαις δε και πολλάς αμα των έκγόνων έλεγε συνηφτήσθαι, καθάπες μελίττας ἢ νυκτερίδας ἀτεγνῶς ἐγομένας καὶ τετριγυίας ὑπὸ μνήμης καὶ ὀργῆς ὧν ἔπαθον δι' αὐτάς ἔσχατα δ' δρῶντος αὐτοῦ τὰς ἐπὶ δευ-20 τέραν γένεσιν τρεπομένας ψυχάς είς τε ζῷα παντοδαπά καμπτομένας βία καὶ μετασχηματιζομένας ύπό F τῶν ταῦτα δημιουργούντων δργάνοις τισί καὶ πληγαζς, τῶν μὲν ὅλα τὰ μέρη συνελαυνόντων, τὰ δ' άποστρεφόντων, ένια δ' έκλεαινόντων καὶ άφανιζόν-25 των παντάπασιν, ὅπως ἐφαρμόσειεν έτέροις ἤθεσι καλ βίοις εν ταύταις φανήναι την Νέρωνος ψυχην

¹² διώπουσα Turnebus: δοποῦσα 14 καὶ πρὸς τὴν ἐξ ἀρχῆς δίκην ἀπῆγον W 15 ἐνίαις R: ἐνίας 17 ἀτεχνῶς] add. ἑαντῶν R 23 τὰ δ'] τῶν δ' Turnebus

τά τ' άλλα κακώς έγουσαν ήδη καλ διαπεπαρμένην ήλοις διαπύροις. προκεχειρισμένων δε καλ ταύτη των δημιουργών Πινδαρικής έχίδνης είδος, έν φ κυηθείσαν καὶ διαφαγούσαν τὴν μητέρα βιώσεσθαι, φως έφασκεν έξαίφνης διαλάμψαι μέγα, καὶ φωνήν 5 έχ τοῦ φωτὸς γενέσθαι προστάττουσαν εἰς ἄλλο γένος ήμερώτερον μεταβαλείν, φδικόν τι μηχανησαμένους περί ελη και λίμνας ζφον. Εν μεν γαρ ηδίκησε δεδωκέναι δίκας δφείλεσθαι δέ τι καλ χρηστόν αὐτῷ 568 παρά θεών, δτι τών ύπηκόων τὸ βέλτιστον καί 10 θεοφιλέστατον γένος ήλευθέρωσε, την Ελλάδα. μέχρι μεν ούν τούτων είναι θεατής ώς δ' άναστρέφειν έμελλεν, έν παντί κακώ γενέσθαι διά φόβον. γυναϊκα γάο τινα λαβομένην αὐτοῦ θαυμαστήν τὸ είδος καίτὸ μέγεθος, 'δεῦρο δή' είπεῖν 'οὖτος, ὅπως ἕκαστα 15 μᾶλλον μνημονεύσης. και τι δαβδίον, ώσπες οί ζωγράφοι, διάπυρον προσάγειν, έτέραν δε κωλύειν. αὐτὸν δ' ὥσπερ ὑπὸ σύριγγος έξαίφνης σπασθέντα πνεύματι νεανικώ σφόδρα καὶ βιαίω τῷ σώματι προσπεσείν καλ άναβλέψαι σχεδον ύπ' αύτοῦ τοῦ 20 μνήματος.

* Π EPI EIMAPMENH Σ .

V. 293

Τὰ περί τῆς είμαρμένης δοχοῦνθ' ἡμῖν, ὡς οἶόν τε σαφῶς καὶ συντόμως πειράσομαι ἐπιστεῖλαί σοι, C φίλτατε Πείσων, ἐπειδὴ σὰ τοῦτ' ἡξίωσας οὐκ ἀγνοῶν ἡν ἔχω πρὸς τὸ γράφειν εὐλάβειαν.

1. Πρώτον τοίνυν ζοθι, ὅτι είμαρμένη διχῶς και λέγεται και νοείται. ή μεν γάο έστιν ένέργεια ή δ' οὐσία. πρώτον μεν οὖν ένέργειαν τύπφ ὑπέγραψεν δ Πλάτων εν τε τῷ Φαίδοড় λέγων 'θεσμός τε 'Αδραστείας όδε, ήτις αν ψυχή θεφ ξυνοπαδός 10 γενομένη ' έν δε τῷ Τιμαίῷ 'νόμους' οὓς ἐπὶ τῆ τοῦ παντὸς φύσει ὁ θεὸς εἶπε ταῖς ἀθανάτοις ψυχαῖς. έν δὲ τῆ Πολιτεία ''Ανάγκης δυγατοὸς κόρης Λαχέ- D σεως λόγου' φησίν είναι την είμαρμένην, ού τραγικῶς ἀλλὰ θεολογικῶς τὸ ἀρέσκον αύτῷ ἀποφαινό-15 μενος. εί δε κοινότερον έθέλοι τις ταῦτα μεταλαβών ύπογράψαι, ώς μεν έν Φαίδρφ λέγοιτ' αν ή είμαρμένη λόγος θείος ἀπαράβατος δι' αίτίαν ἀνεμπόδιστον ως δ' εν τῷ Τιμαίφ νόμος ἀκόλουθος τῆ τοῦ παντός φύσει, καθ' δν διεξάγεται τὰ γιγνόμενα. 20 τοῦτο γὰρ ἐκεῖ ἡ Λάχεσις ἐργάζεται, ἡ τῆς ᾿Ανάγκης άληθως θυγάτης, ως και πρότερον παρελάβομεν και

⁸ Φαίδοφ] p. 248 c 10 Τιμαίφ] p. 41 e 12 Πολιτεία] p. 617 d 20 έπει *: έχει

ύστεφον έτι μᾶλλον είσόμεθ' έν τοις κατά σχολήν λόγοις. ήδε μεν οὖν ή κατ' ένέργειαν είμαρμένη.

- 2. 'Η δε κατ' οὐσίαν ἔοικεν είναι σύμπασ' ή τοῦ κόσμου ψυγή τριγή διανεμηθείσα, είς τε την απλανή μοζοαν καί είς την πλανᾶσθαι νομιζομένην, καί τρί- 5 την την ύπουράνιον την περί γην ύπάρχουσαν. ών ή μεν άνωτάτω Κλωθώ προσαγορεύεται, ή δε μετ' αὐτὴν "Ατροπος, ἡ κατωτάτω δ' αὖ Λάγεσις, δεχομένη μέν τὰς οὐρανίας τῶν ἀδελφῶν ἐνεργείας, συμπλέχουσα δὲ καὶ διαδιδοῦσα ταύτας εἰς τὰ ἐπ' 10 αὐτῆς τεταγμένα τὰ ἐπίγεια. δυνάμει μὲν οὖν εἴοη-F ται, όποῖα χρη λέγεσθαι περί τῆς κατ' οὐσίαν είμαρμένης και γάρ ήτις έστι και πόση τις και δποία καί δπως τέτακται καί δπως έχει αὐτή τε πρός έαυτην και δη και πρός ημάς, ώς έν έπιτομη είρηται 15 τὰ δὲ καθ' ἔκαστα περί τούτων δ ἔτερος μῦθος δ έν τη Πολιτεία μετοίως αινίττεται, καὶ ήμεῖς είς δύναμίν σοι ταῦτ' ἐπειράθημεν ἐξηγήσασθαι.
- 3. Πάλιν γε μὴν τὴν κατ' ἐνέργειαν είμαρμένην ἀναλαβόντες λέγωμεν περὶ γὰρ ταῦτα τὰ πολλὰ ζητή- 20 ματα φυσικά τε καὶ ἠθικὰ καὶ διαλεκτικὰ τυγχάνει 569 ὅντα. τίς μὲν οὖν ἐστιν, ἐπιεικῶς ἀφώρισται ὁποία δ' ἐστίν, ἑξῆς ϸητέον, εἰ καὶ πολλοῖς ἄτοπον φαίνεται. ἀπείρων γὰρ ἐξ ἀπείρου καὶ εἰς ἄπειρον ὅντων τῶν γιγνομένων, τὰ πάντα περιβαλοῦσ' ἐν 25 κύκλῳ ἡ είμαρμένη οὐκ ἄπειρος ἀλλὰ πεπερασμένη ἐστίν οὔτε γὰρ νόμος οὔτε λόγος οὔτε τι θεῖον

³ ή δὲ Anonymus: τῆ 5 τρίτην Duebnerus: τρίτην εἰς 10 malim ἐπ' αὐτῆ 20 Turnebus: λέγομεν 25 ὄντων W

άπειρου αν είη. έτι δ' αν μάθοις το λεγόμενον, νοήσας την δλην περίοδον και τον σύμπαντα χρόνον, 'όταν των όκτω περιόδων' ως φησιν δ Τίμαιος τὰ πρὸς ἄλληλα συμπερανθέντα τάχη σχη κεφαλήν, 5 τῷ τοῦ ταὐτοῦ καὶ ὁμοίως ἰόντος ἀναμετρηθέντα κύκλφ.' εν γαρ τούτφ τῷ λόγφ ὡρισμένφ τ' ὄντι καὶ θεωρουμένω πάνθ' δσα τε κατ' οὐρανὸν ἅ τ' ἐπὶ τὴν γην έξ ανάγκης ανωθεν συνίσταται, πάλιν μεν είς Β ταὐτὸ καταστήσεται, πάλιν δ' έξ άρχῆς δλα κατὰ 10 ταὐτὰ ὡσαύτως ἀποδοθήσεται. μόνη γοῦν ἡ κατ' ούρανον σχέσις αὐτή τε προς έαυτην κατά πάντα τεταγμένη πρός τε την γην και πρός τα έπίγεια πάντα διὰ μακρῶν περιόδων πάλιν ἐπανήξει ποτέ· αΐ τε μετ' αὐτὴν έφεξῆς καὶ έχόμεναι άλλήλαις έχο-15 μένως παρέσονται, έκάστη τὰ αύτῆς ἐξ ἀνάγκης φέοουσαι. έστω δε πρός τὸ σαφές των περί ήμας νύν όντων, ότι οὐ συμβαίνει ἀπὸ τῶν οὐρανίων, ὡς πάντων αίτιῶν ὄντων, καὶ τὸ έμὲ γράφειν νυνὶ τάδε καὶ C ώδι σέ τε πράττειν απερ και οπως τυγχάνεις πράτ-20 των πάλιν τοίνυν έπειδὰν ή αὐτὴ ἀφίκηται αἰτία, ταὐτὰ καὶ ώσαύτως οἱ αὐτοὶ γενόμενοι πράξομεν. οὕτω δὲ καὶ πάντες ἄνθρωποι καὶ τά γ' έξῆς κατὰ τὴν έξῆς αίτίαν γενήσεται και πραχθήσεται, και πάνθ' όλα καὶ κατὰ μίαν τὴν ὅλην περίοδον καὶ καθ' ἐκάστην

¹ ἔτι δ' ἄν] ἔτι δ' ἄν μάλλον? 3 Τίμαιος *: τιμαῖος cf. p. 39 d 4 ita Plato: προσάλληλα 5 τοῦ idem 7 ᾶ τ'] ὅσα τ' W 9 δλα ματὰ W: ὅσα μεῖται 9 ταθτὸ *: τὸ αὐτὸ 10. 21 ταθτὰ *: τὰ αὐτὰ 11 ματὰ Vulcobius: μεῖται 15 παρέσονται W: παρέχονται αὐτῆς *: αὐτῆς 23 ὅλα μαὶ ματὰ W: ὅσα μεῖται

τῶν ὅλων ὡσαύτως ἀποδοθήσεται. φανερὸν τοίνυν ἤδη ὅ τι ἔφαμεν, τὴν είμαρμένην ἄπειρον τρόπον τινὰ οὖσαν μὴ ἄπειρον εἶναι, καὶ τό γε ξηθέν, ὅτι κύκλος τίς ἐστι, μετρίως που κατῶπται ὡς γὰρ καὶ ἡ τοῦ κύκλου κίνησις ὅ τε ταύτην παραμετρῶν χρό- 5 νος κύκλος τίς ἐστιν, οὕτω καὶ τῶν κατὰ κύκλον γιγνομένων ὁ λόγος κύκλος ἀν νομισθείη.

4. Σχεδον μέν ούν και τοῦτο δηλοί, δποϊόν τι τυγγάνει ή είμαρμένη, πλην ούς ή γε κατά μέρος οὐδ' ή καθ' εκαστα. ποία τις οὖν καὶ ήδε κατ' 10 αὖ τόδε τὸ εἶδος τοῦ λόγου; ἔστι τοίνυν, ὡς ἄν τις είκάσαι, οίος δ πολιτικός νόμος δς πρώτον μέν τὰ πλείστα, εί καὶ μὴ πάντα, έξ ὑποθέσεως προστάττει. έπειτα μην καθόλου τὰ πόλει προσήκοντα είς δύναμιν περιλαμβάνει. πάλιν δε τούτων εκάτερον δποζόν 15 τί έστι, σκεπτέον. ἀκολούθως τοίνυν δ πολιτικός νόμος περί τ' άριστέως και λιποτάκτου διαλέγεται και περί των άλλων ώσαύτως άλλ' οὐ περί τοῦδ' η τοῦδ' ή νόμιμόν έστιν, άλλὰ τὰ μὲν καθόλου Ε προηγουμένως, τὰ δ' ὑποπίπτοντα τούτων έπομέ- 20 νως. καλ γάρ τὸ τιμῆσαι τόνδε τινὰ ἠριστευκότα καλ τὸ κολάσαι τόνδε τινὰ λιποτακτήσαντα νόμιμον αν φήσαιμεν, ως δυνάμει και περί τούτων διατεταγμένου τοῦ νόμου. δυ τρόπου δ ζατρικός καλ δ γυμναστικός ώς είπεῖν νόμος δυνάμει τὰ καθ' εκαστα 25 τοις όλοις συμπεριλαμβάνει ούτω δε και δ της φύ-

⁵ χρόνος W: χρόνον 9 κατὰ Turnebus: κεὶται 10 κατ' αὐ τόδε C. F. Hermannus: κατ' αὐτὸ δὲ 12 δς W 16 ἀκολούθως] καθόλου W 19 $\frac{\pi}{2}$ W

σεως νόμος τὰ μὲν καθόλου προηγουμένως, τὰ δὲ καθ' εκαστα επομένως. Εστι θ' είμαρμενα τρόπον Γ τινά καὶ ταῦτα, ὄντ' ἐκείνοις συνειμαρμένα. τάχα δ' ἄν τις τῶν ἄγαν ἀκριβολογουμένων τὰ τοιαῦτα 5 καὶ τοὐναντίον φαίη προηγούμενα συντετάχθαι τὰ καθ' εκαστα, είναι τε τούτων ενεκα και το καθόλου, προηνεϊσθαι δε των ενεκά του το οδ ενεκα. άλλὰ περί μεν τούτων εν άλλοις σκεπτέον. δτι δ' οὐ πάντα καθαρώς οὐδε διαρρήδην ή είμαρμένη περιέχει άλλ' 10 δσα καθόλου, τοῦτο δη ἐν τῷ παρόντι δηθὲν πρός τε τὸν έξης λόγον καὶ τὸν ὀλίγον ἔμπροσθεν χώραν έχει. τὸ μὲν γὰρ ὡρισμένον οἰκεῖον τῆ θεία φρο-570 νήσει έν τῷ καθόλου μᾶλλον θεωρείται τοιοῦτος καὶ ὁ θεῖος νόμος, ὁ μέντοι γε πολιτικός, τὸ δ' 15 άπειρου εν τῷ καθ' ξκαστα. μετὰ δή ταῦτα, οἶου μέν έστιν έξ ύποθέσεως. δτι δε τοιούτον και ή είμαρμένη, ολέσθω. έξ ύποθέσεως δή έφαμεν το μή καθ' έαυτὸ τιθέμενον, άλλά πως έτέρω τινὶ ὡς άληθῶς ύποτεθέν, δπόσα ἀκολουθίαν σημαίνει. ΄ θεσμός τε 20 'Αδραστείας δδε. ήτις αν ψυχή συνοπαδός γενομένη κατίδη τι των άληθων, μέχρι της ετέρας περιόδου είναι απήμονα καν αεί δύνηται τοῦτο ποιείν, αεί άβλαβή είναι.' τοιούτον μέν δή τὸ έξ ὑποθέσεως Β αμα και καθόλου. δτι δε και ή είμαρμένη τοιούτον

³ ὅντα W: πάντα 6 εἶναί τε W: ἔν τε 7 προηγεῖσθαι W: προηγεῖται 13 τοιοῦτος μέντοι γε δ θεῖος νόμος καὶ δ πολιτικὸς W ex verss. Τ Am. X 17 οἰέσθω] νοείσθω W 18 πως W: πρὸς ἀληθῶς] ἀληθὲς? 19 ὁπόσα] corruptum 21 ἀληθῶν W ex Platone: ἀληθῶς τῆς] τε τῆς Plato 22 ἀεὶ posterius idem

τυγχάνει ὄν, ἔκ τε τῆς οὐσίας αὐτῆς καὶ ἐκ τῆς προσηγορίας δῆλον. είμαρμένη τε γὰρ προσαγορεύεται ὡς ἄν είρομένη τις θεσμὸς δὲ καὶ νόμος ὑπάρχει τῷ τὰ ἀκόλουθα τοῖς γιγνομένοις πολιτικῶς διατετάχθαι.

5. Έξης δε σκεπτέον και τα κατά το πρός τι, 5 πως μεν πρός την πρόνοιαν η είμαρμένη έχει, πως δε πρός την τύχην και τό γ' έφ' ημίν και το ένδεχόμενον και δσα τοιαύτα πρός δε τούτω διωρίσθω, πῆ μεν άληθες πῆ δε ψεῦδος τό 'πάντα καθ' είμαρ-C μένην.' εί μεν ούν τὸ ἐν τῆ είμαρμένη πάντα περι- 10 έχεσθαι δηλοί, συγγωρητέον είναι άληθές είθ' δσα περί ανθρώπους είτε περί γην απαντα είτε κατ' ούρανον γιγνόμενα, βούλεταί τις έν τη είμαρμένη τίθεσθαι, καὶ ταῦθ' ὡς πρὸς τὸ παρὸν συγκεχωοήσθω. εί δ', δπεο και μᾶλλον έμφαίνει, το καθ' 15 είμαρμένην ούχ απαντα, άλλ' αὐτὸ μόνον τὸ έπόμενον αὐτῷ σημαίνει, οὐ πάντα όητέον καθ' είμαομένην. οὐδὲ γὰο νόμιμα οὐδὲ κατὰ νόμον πάνθ' δπόσα περιείληφεν δ νόμος καλ γάρ προδοσίαν καλ Ο λιποταξίαν και μοιχείαν και πολλά έτερα τοιαύτα 20 περιλαμβάνει, ὧν οὐδὲν ἄν τις εἴποι νόμιμον δπότ' οὐδὲ τὸ ἀριστεῦσαι ἢ τυραννοκτονῆσαι ἤ τι ἄλλο κατορθώσαι φαίην αν έγωγε νόμιμον. το μέν γαρ δή νόμιμον πρόσταγμα νόμου έστί· τὸ δ' είπερ δ νόμος προστάττει, πως ούκ αν απειθοΐεν και παρανομοΐεν 25 οί γε μη αριστεύοντες και τυραννοκτονούντες και

¹⁶ είμαρμένην W: είμαρμένην οὐδ' εί καθ' είμαρμένην πάντα 24 τὸ δ' είπερ] τὸ δ' άριστεύειν καὶ τυραννοκτονείν είπερ W. malim τοῦτο δ' είπερ

δσοι τὰ τοιαῦτα μὴ κατορθοῦσιν; ἢ πῶς, εἰ παράνομοι οίδε, οὐ δίκαιον κολάζειν τοὺς τοιούτους; εἰ γε μὴν ταῦτα λόγον οὐκ ἔχει, μόνα ἡητέον νόμιμά τε καὶ κατὰ νόμον τὰ ὑπὸ τοῦ νόμου ὁρισθέντ' ἐπὶ τοῖς ὁπωσοῦν πραττομένοις. μόνα δ' εἰμαρμένα καὶ Ε καθ' εἰμαρμένην τὰ ἀκόλουθα τοῖς ἐν τῆ θεία διατάξει προηγησαμένοις. ὥστε πάντα μὲν τὰ γιγνόμεν' ἡ εἰμαρμένη περιλαμβάνει, πολλὰ δὲ τῶν ἐν αὐτῆ καὶ σχεδὸν ὅσα προηγεῖται οὐκ ὀρθὸν λέγειν 10 καθ' εἰμαρμένην.

6. Τούτων δ' ούτως έχόντων, έξης φητέον, ώς τό γ' έφ' ήμιν καὶ ή τύχη τό τε δυνατόν καὶ τὸ ένδεχόμενον καλ τα τούτων συγγενή ταχθέντα έν τοῖς προηγουμένοις αὐτά τε σώζοιτ' αν και την είμαρ-15 μένην σώζοι. ή μεν γαο είμαομένη πάντα πεοιέχει καθάπεο καί δοκεῖ· τὰ δ' οὐκ έξ ἀνάγκης γενήσεται, άλλ' εκαστον αὐτῶν οἶον καὶ πέφυκεν είναι. πέφυκε F δὲ τὸ δυνατὸν ὡς γένος προϋφεστάναι τοῦ ἐνδεγομένου το δ' ένδεχόμενον ώς ύλη των έφ' ήμιν 20 προϋποκείσθαι τὸ δ' έφ' ήμιν ώς κύριον χρησθαι τῷ ἐνδεχομένφ. ἡ δὲ τύχη παρεμπίπτει τῷ ἐφ' ἡμῖν διά την έφ' έκάτερα φοπην τοῦ ένδεχομένου. μάθοις δ' αν τὸ λεγόμενον σαφῶς έννοήσας, ὡς τὸ γιγνόμενον απαν και ή γένεσις αὐτή οὐ δίχα δυνάμεως, 25 ή δε δύναμις ούκ άνευ ούσίας. οἷον άνθρώπου είτε 571 γένεσις είτε γενητὸν οὐκ ἄνευ τῆς δυνάμεως, αὕτη

⁹ προηγεϊται] προείρηται C. F. Hermannus δοθόν λέγειν Anonymus: δοθολογεϊν 14 αὐτά W: ταὕτα 25 ἀνθρώπον X: lacuna 16 litt. in V^2

δὲ περὶ ἄνθρωπον, οὐσία δ' ὁ ἄνθρωπος. ἀπὸ δὲ τῆς δυνάμεως μεταξύ ούσης, ή μεν ούσία δυνάμενον, ή δε γένεσις καλ το γιγνόμενον άμφω δυνατά. τριών τοίνυν τούτων, δυνάμεως και δυναμένου καί δυνατοῦ, δυνάμεως μέν ώς τὸ είναι προϋπόπειται τ τὸ δυνάμενον, δυνατοῦ δ' ή δύναμις προϋφίσταται. σαφές μέν οὖν καὶ οὕτω τὸ δυνατόν τύπω δ' αν άφορισθείη κοινότερον μέν τὸ κατὰ δύναμιν πεφυκὸς γίγνεσθαι, κυριώτερον δὲ ταὐτὸ τοῦτο, ὁπόταν Β μηδεν έξωθεν έχη πρός το γίγνεσθαι έμποδών. των 10 δε δυνατών τὰ μεν ούκ ἂν κωλυθείη ποτέ, ώσπερ τὰ κατ' οὐρανόν, ἀνατολαί καὶ δύσεις καὶ τὰ τούτοις παραπλήσια τὰ δ' οἶά τε κωλυθηναί έστιν, ὡς πολλά μεν των ανθρωπίνων πολλά δε και των μεταρσίων. τὰ μὲν οὖν πρότερ' ὡς ἐξ ἀνάγκης γιγνό- 15 μεν' αναγκαία προσαγορεύεται, α δέ πως τουναντίον έπιδέγεται ένδεγόμενα. ἀφορίζοιτο δ' αν καὶ ταῦτα· τὸ μὲν ἀναγκαῖον δυνατὸν τὸ ἀντικείμενον ἀδυνάτω, C τὸ δ' ἐνδεχόμενον δυνατόν, οὖ καὶ τὸ ἀντικείμενον δυνατόν. τὸ μέν γὰρ καταδῦναι τὸν ἥλιον ἀναγ- 20 καζόν θ' άμα καὶ δυνατόν, ἀντίκειται δ' ἀδύνατον τὸ μὴ καταδῦναι· τὸ δὲ καταδύντος ἡλίου ὅμβρον γενέσθαι καὶ μὴ γενέσθαι, άμφότερα δυνατά καὶ ένδεχόμενα. πάλιν δε και έπι τοῦ ένδεχομένου, τὸ μεν ώς έπι τὸ πολύ, τὸ δ' ώς έπ' ἔλαττον, τὸ δ' 25 ώς έπίσης καλ δπότερον έτυχεν τοῦτο μέν φανερον ώς αὐτὸ αύτῷ ἀντιτέτακται, τὸ δὲ ώς ἐπὶ τὸ πολὺ

⁴ τούτων] τούτων ὄντων? 16 & Duebnerus: τὰ δέ πως *: δὲ πρὸς 21 δ' *

καὶ ἐπ' ἔλαττον ἀλλήλοις καὶ ταῦτα μὲν ἐπὶ τῆ φύσει τὸ πλείστον, έφ' ήμιν τε τὸ ἐπίσης. τὸ μὲν γὰο ὑπὸ κύνα καῦμ' ἢ ψῦχος, ὧν τὸ μὲν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τὸ δ' ὡς ἐπ' ἔλαττον, τῆ φύσει ἄμφω ὑπο-5 τέτακται· τὸ δὲ περιπατείν καὶ μὴ καὶ ὅσα τοιαῦτα, D ών έκατερον έπλ τη ανθρωπίνη δρμη υποτέτακται, δ δή έφ' ήμιν καλ κατά προαίρεσιν λέγεται. γενικώτερον δε μαλλον το έφ' ήμιν δύο γαρ είναι είδη, τό τ' έκ πάθους καὶ θυμοῦ ἢ ἐπιθυμίας, τό τ' έξ 10 έπιλογισμοῦ ἢ διανοίας, ὅπερ ἤδη κατὰ προαίρεσιν άν τις είποι. Εχει δε λόγον μή τὸ δυνατὸν καὶ ἐνδεγόμενον τοῦτο, ὅπερ καθ' δρμήν καὶ ἐφ' ἡμῖν εἴρηται, μή ταὐτὸ κατ' άλλο λέγεται. κατά μὲν γὰο τὸ μᾶλλον δυνατόν τε καὶ ένδεχόμενον, κατά δὲ τὸ 15 παρον έφ' ημίν τε και καθ' δρμήν. ἀφορίζοιτο δ' αν ώδε τὸ μὲν ἐνδεχόμενον ὅπερ αὐτό τε καὶ τὸ ἀντικείμενον, τὸ δ' έφ' ήμιν θάτερον μέρος τοῦ ένδεχομένου τὸ κατὰ τὴν ἡμετέραν δομὴν ἤδη γιγνόμενον. Ε ότι μέν οὖν τὸ δυνατὸν τοῦ ἐνδεχομένου πρότερον τῆ 20 φύσει τὸ δ' ἐνδεχόμενον τοῦ ἐφ' ἡμῖν προϋφίσταται, και οίον αὐτῶν τυγχάνει ον εκαστον και πόθεν όνομάζεται καὶ τά γε παρακείμενα αὐτοῖς, σχεδὸν εἴρηται.

7. Περί δὲ τῆς τύχης καὶ τοῦ αὐτομάτου καὶ εἰ τι παρὰ ταῦτα θεωρεῖται, νῦν ἡμῖν λεκτέον. αἴτιον 25 μὲν δή τι ἡ τύχη. τῶν δ' αἰτίων τὰ μὲν καθ' αὐτά, τὰ δὲ κατὰ συμβεβηκός οἶον οἰκίας ἢ νεὼς καθ'

² τε] malim δὲ 3 ὧν W τὸ μὲν Leonicus 6 ὧν ἑκάτερον ἐπὶ] τῶν ἑκατέρων ἐστὶ W 8 εἶναι] ἔχει W 11 ὧν * μὴ] ἡ W 13 ταὐτὸ *: τὸ αὐτὸ

αύτο μεν αίτιον το οίχοδομικον και το ναυπηγικόν, Ε κατά συμβεβηκός δε το μουσικόν η γεωμετρικόν, καί παν δ τι αν τῷ οἰκοδομικῷ ἢ ναυπηγικῷ είδει συμβεβήκη, είτε κατά σωμα είτε κατά ψυγήν είτε κατά τὰ ἐκτός. ὅθεν καὶ δῆλον, ὡς τὸ καθ' αύτὸ ὡρι- 5 σμένον και εν, το δε κατά συμβεβηκός ούχ εν τε 572 και άδριστον πολλά γάρ και ἄπειρα τῷ ένι ὑπάρχει παντάπασιν άλλήλων διαφέροντα. τὸ μέντοι κατά συμβεβηχός, δταν μή μόνον έν τοις ενεκά του γίγνηται, άλλὰ καὶ ἐν οἶς ἡ προαίρεσις, τότε δὴ καὶ τὸ 10 άπὸ τύχης προσαγορεύεται οἶον τὸ εύρειν χρυσίον σκάπτονθ' ϊνα φυτεύση, η παθείν τι η δράσαι των παρὰ τὸ ἔθος φεύνοντ' ἢ διώκοντ' ἢ ἄλλως βαδίζοντ' ἢ αὐτὸ μόνον ἐπιστραφέντ' οὐ τούτου ἕνεκα, οπερ συνέπεσεν, άλλ' έτέρου τινὸς χάριν. διὸ καὶ 15 άπρονόητον αίτίαν καὶ ἄδηλον ἀνθρωπίνω λογισμώ την τύγην απέδοσαν των παλαιών ένιοι. κατα δε Β τοὺς ἀπὸ Πλάτωνος ἔγγιον ἔτι προσιόντας αὐτῆ τῷ λόγω, ούτως αφώρισται ή τύχη, αίτία κατά συμβεβηκός τῶν ενεκά του ἐν τοῖς κατὰ προαίρεσιν. 20 έπειτ' ήδη και το άπρονόητον και το άδηλον άνθρωπίνω λογισμώ προστιθέασι καίτοι γε κατά ταὐτά καί τὸ σπάνιον καί παράλογον έμφαίνεται τῷ κατὰ συμβεβηχός οίον δ' έστι τοῦτο, εί και μη έκ τῶν ἄρτι δηθέντων, άλλ' ἔκ γε τῶν ἐν τῷ Φαίδωνι γε- 25 γραμμένων, σαφέστατα προσπίπτει, γέγραπται δ'

⁸ sqq. cf. Aristot. p. 1065, 30 sqq. 18 αὐτῆ *: αὐτῆς 22 ταὐτὰ *: τὰ αὐτὰ 25 ἄρτι ξηθέντων W: ἀντιρρηθέντων Φαίδωνι] p. 58 sqq.

ώδε. 'οὐδὲ τὰ περὶ τῆς δίκης ἆρα ἐπύθοντο ὂν τρόπου έγένετο; Ναί ταῦτα μεν ήμιν ήγγειλέ τις καί έθαυμάζομέν γε, ὅτι πάλαι γενομένης αὐτῆς ὕστεουν φαίνεται ἀποθανών· τί ήν τοῦτο, ὧ Φαίδων; C 5 Τύχη τις αὐτῷ, ὁ Ἐχέκρατες, συνέβη ετυχε γὰρ τῆ προτεραία τῆς δίκης ἡ πρύμνα ἐστεμμένη τοῦ πλοίου, δ είς Δηλον 'Αθηναΐοι πέμπουσιν.' έν γάο τούτοις τό 'συνέβη' οὐκ ἀντὶ τοῦ 'γέγονεν' ἀκουστέον, ἀλλὰ πολύ μαλλον έχ συνδρομής τινος αίτιων ἀπέβη, 10 άλλου πρὸς άλλο γεγονότος. δ μεν γὰρ ίερεὺς ἔστεφε τὸ πλοϊον άλλου χάριν άλλ' οὐ Σωκράτους οί δὲ δι' έτερον κατεψηφίσαντ' αὐτοῦ· αὐτὸ δὲ τὸ ἀποβὰν παράλογον καλ τοιοῦτον ἀπέβη, οἶον κὰν ἐκ προνοίας έγεγόνει ήτοι ανθοωπίνου τινός ή των έτι 15 αρειττόνων. καὶ περὶ μὲν τῆς τύχης ταῦθ' ἰκανὰ ** D ώς συνυφίστασθαι ανάγκη, το μέν απ' αὐτοῦ παρωνύμως καλ τοῦ έφ' ήμιν προϋποκείσθαι έλέχθη. τὸ δ' αὐτόματον έπὶ πλεῖον τῆς τύχης εἰ γὰο καὶ αὐτην περιλαβόν έχει και πολλά των άλλοτ' άλλως 20 συμπίπτειν πεφυκότων. ἔστι δὲ κατ' ὄνομα, ὅπερ αὐτόματον λέγεται τὸ πεφυκὸς ἄλλου ενεκα, ὅταν μή έκεινο παρ' ** έπεφύκει οίον δοκει τὸ ὑπὸ κύνα ψύχος. ποτε γαρ ψύχος οὐ μάτην, οὐδε ** τὸ δ' Ε

1 ἐπύθοντο] ἐπύθεσθε Plato 3 γενομένης αὐτῆς idem: αὐτῆς γενομένης 4 ἡν] οὖν ἡν Plato 13 τοιοῦτον *: τοιοῦτο 15 lacuna 14 fere litt. in ∇^2 16 ὡς συνυφίστασθαι - ἐλέχθη] οἷς τε συνυφίστασθαι αὐτὴν ἀνάγκη καὶ τοῦ ἐφ' ἡμῖν προῦποπείσθαι τὸ δὲ ἀπ' αὐτῆς παρωνύμως ἐλέχθη supplet ∇ 18 εί] καὶ? 22 lac. 11 fere litt. ∇^2 23 lac. 24 fere litt. ∇^2 . utramque ex Aristot. Phys. 2, 6 supplet ∇ hunc in modum: ἔστι δὲ κατ' ὄνομα ὅπερ αὐτὸ μάτην γένηται ὅταν

δλον, ώς τὸ ἐφ' ἡμῖν μέρος τοῦ ἐνδεχομένου, οὕτως ἡ τύχη τοῦ αὐτομάτου. ἔστι δ' ἐκατέρου ἐκάτερον σύμπτωμα, τὸ μὲν αὐτόματον τοῦ ἐνδεχομένου· ἡ δὲ τύχη τοῦ ἐφ' ἡμῖν, καὶ τούτου οὐχ ἄπαντος, ἀλλ' ὅπερ ἀν καὶ κατὰ προαίρεσιν ἡ, ὡς προείρηται. διὸ καὶ τὸ τ μὲν αὐτόματον κοινὸν ἐμψύχων τε καὶ ἀψύχων· ἡ δὲ τύχη ἀνθρώπου ίδιον ἤδη πράττειν δυναμένου. τεκμήριου δέ, ὅτι τὸ εὐτυχεῖν καὶ εὐδαιμονεῖν ταὐτὰ εἶναι δοξάζεται· ἡ δὲ εὐδαιμονία εὐπραξία τις ἡ δ' εὐπραξία περὶ μόνον καὶ τέλειον ἄνθρωπον.

- 8. Καὶ τὰ μὲν ἐντὸς τῆς εἰμαρμένης τοιαῦτα, τό τ' ἐνδεχόμενον καὶ δυνατὸν, ἥ τε προαίρεσις καὶ τὸ F ἐφ' ἡμῖν, ἥ τε τύχη καὶ τὸ αὐτόματον, τά τε παρακείμεν' αὐτοῖς ὧν καὶ τὸ τάχα καὶ τὸ ἴσως ὰ δὴ πάντα περιέχει μὲν ἡ εἰμαρμένη, οὐδὲν δ' αὐτῶν 15 ἐστι καθ' εἰμαρμένην. λοιπὸν δ' ἄν εἴη καὶ περὶ προνοίας εἰπεῖν, ὡς αὐτή γε περιείληφε τὴν εἰμαρμένην.
- 9. "Εστιν οὖν πρόνοια ή μεν ἀνωτάτω καὶ πρώτη τοῦ πρώτου θεοῦ νόησις, εἴτε καὶ βούλησις οὖσα κο εὐεργέτις ἀπάντων, καθ' ἢν πρώτως ἕκαστα τῶν θείων διὰ παντὸς ἄριστά τε καὶ κάλλιστα κεκόσμηται. ἡ δὲ δευτέρα δευτέρων θεῶν τῶν κατ' οὐρανὸν ἰόντων, 578 καθ' ἢν τά τε θνητὰ γίγνεται τεταγμένως καὶ δσα

τὸ πεφυκός ἄλλου ἔνεκα μὴ ἐκεῖνο περαίνη, οδ ἔνεκα ἦν καὶ ἐπεφύκει· οἱον δοκεὶ τὸ ὑπὸ κύνα ψῦχος· τότε γὰρ τὸ ψῦχος μάτην οὐδὲ ὅτε πέφυκε γέγονεν. τὸ δὲ ὅλον cett. Malim ἔστι δὲ κατ' ὅνομα, ὅταν αὐτὸ μάτην γένηται· ὅταν τὸ πεφυκὸς ἄλλου ἔνεκα μὴ ἐκεῖνο περαίνη, οδ ἕνεκα ἐπεφύκει cetera ut W

πρός διαμονήν καὶ σωτηρίαν έκάστων των γενών. τρίτη δ' αν είκότι φηθείη πρόνοιά τε καλ προμήθεια τῶν δσοι περί γῆν δαίμονες τεταγμένοι τῶν ἀνθρωπίνων πράξεων φύλακές τε καὶ ἐπίσκοποί είσι. τριτε της τοίνυν της προνοίας θεωρουμένης, χυριώτατα δὲ καὶ μάλιστα τῆς πρώτης λεγομένης, οὐκ ἂν ὀκνήσαιμεν είπετν, εί και φιλοσόφοις ανδράσι ταναντία λέγειν δόξαιμεν, ώς πάντα μεν καθ' είμαρμένην καλ κατά πρόνοιαν οὐ μὴν καὶ κατὰ φύσιν άλλ' ἔνια Β 10 μεν κατά πρόνοιαν καὶ ἄλλα γε κατ' ἄλλην, ἔνια δε καθ' είμαρμένην και ή μεν είμαρμένη πάντως κατά πρόνοιαν, ή δε πρόνοια οὐδαμῶς καθ' είμαρμένην. ἔστω δ' δ λόγος τὰ νῦν περί τῆς πρώτης καί άνωτάτω, τὸ μὲν κατά τι ὕστερον ἐκείνου, καθ' δ 15 τι αν και λέγηται: οίον το κατά νόμον τοῦ νόμου, και τὸ κατὰ φύσιν τῆς φύσεως. οὕτω δὲ και τὸ καθ' είμαρμένην της είμαρμένης νεώτερον αν είη. ή δ' άνωτάτω πρόνοια πρεσβύτατον απάντων, πλην ούπέρ έστιν είτε βούλησις είτε νόησις είτε καλ έκάτερον. 20 έστι δ' ώς πρότερον είρηται τοῦ πάντων πατρός τε καλ δημιουργού. 'λέγωμεν γάρ δή' φησλν δ Τίμαιος 'δι' ήντινα αίτίαν γένεσιν καὶ τὸ πᾶν τόδε δ ξυνι- C στάς ξυνέστησεν. άγαθός ήν άγαθο δε ούδεις περί οὐδενὸς οὐδέποτε έγγίγνεται φθόνος τούτου δ' έκτὸς

² είνότως Turnebus 8 ώς πάντα — Ενια δε καθ' είμαρμένην | restituit W ita: ώς πάντα μεν τὰ καθ' είμαρμένην καὶ κατὰ πρόνοιαν ού μὴν καὶ τὰ κατὰ φύσιν πάντα καὶ καθ' είμαρμένην άλλὰ πάντα μεν κατὰ πρόνοιαν, καὶ ἄλλο γε κατ' ἄλλην, ἔνια δε καθ' είμαρμένην 21 Τίμαιος] cf. p. 29 d 28 περὶ οὐδενὸς οὐδέποτε Plato: οὐδέποτε περὶ οὐδενὸς

ου πάντα ότι μάλιστα έβουλήθη γενέσθαι παραπλήσια έαυτῶ. ταύτην δὴ γενέσεως καὶ κόσμου μάλιστ' άν τις άργην κυριωτάτην παρ' ανδρών φρονίμων άποδεχόμενος δοθότατ' άποδέχοιτ' άν. βουληθείς γάο δ θεὸς άγαθά μεν πάντα, φαῦλον δε μηδεν είναι σ κατά δύναμιν, ούτω δή πᾶν δσον ήν δρατον παραλαβών, ούχ ήσυχίαν άγον άλλὰ κιγούμενον πλημμελῶς καὶ ἀτάκτως, εἰς τάξιν αὐτὸ ἦγεν ἐκ τῆς ἀταξίας, ήγησάμενος έκεῖνο τοῦδε πάντως ἄμεινον. θέμις δὲ οὔτ' ἦν οὔτ' ἔστι τῷ ἀρίστῳ δρᾶν ἄλλο πλὴν 10 D τὸ κάλλιστον.' ταῦτα μὲν οὖν καὶ τὰ τούτων ἐγόμενα μέγρι ψυγών ανθρωπίνων κατά πρόνοιαν νομιστέον τήν νε πρώτην συνεστημέναι τὰ δ' έντεῦθεν ούτω λεγόμενα 'ξυστήσας δε το παν ισαρίθμους τοις άστροις έταξε, ** διεϊλέ τε ψυχάς έκάστην πρός έκα- 15 στον, καλ έμβιβάσας ώς είς όγημα την τοῦ παντὸς φύσιν έδειξε, νόμους τε τούς είμαρμένους είπεν αὐταῖς. ' ταῦτα τίς οὐκ ἂν διαρρήδην καὶ σαφέστατ' οίηθείη την είμαρμένην δηλούν, ώσπες τινά βάσιν καί πολιτικήν νομοθεσίαν ταζε άνθρωπίναις ψυχαζε 20 προσήμουσαν, ής δή καὶ την αιτίαν έξης έπιφέρει; την δε δευτέραν πρόνοιαν ώδε πως επισημαίνεται Ε λέγων 'διαθεσμοθετήσας πάντα αὐτοῖς, ΐνα τοῖς ἔπειτα

¹ γενέσθαι ξβουλήθη Plato 2 δὴ] δὲ idem 5 φλαῦρον idem 8 ἡγεν] ἤγαγεν idem 9 τοῦδε] τούτου idem
14 ἰσαρίθμους — ἐκάστην] διεῖλε ψυχὰς ἰσαρίθμους τοῖς
ἄστροις ἔνειμε δ' ἐκάστην Plato 15 lac. 12 litt. V² 16 εἰς]
ἐς Plato 17 εἶπεν αὐταῖς idem: lac. 15 V² 18 ταῦτα *:
ταῦτα δὲ. Repetuntur τὰ — λεγόμενα (lin 13) 23 λέγων]
Tim. p. 42 d αὐτοῖς add. ταῦτα Plato τοῖς] τῆς Plato;
idem paulo post (F)

εἴη κακίας έκάστων ἀναίτιος, ἔσπειρε τοὺς μὲν εἰς τὴν γην, τούς δ' είς την σελήνην, τούς δ' είς τάλλα δσα όργανα χρόνου. τὸ δὲ μετὰ τὸν σπόρον τοῖς νέοις παρέδωκε θεοίς σώματα πλάττειν θυητά, τό τ' ἐπίλοι-5 που, δσου έστι ψυγής ανθρωπίνης δέου προσγενέσθαι, τοῦτο καὶ πάνθ' ὅσα ἀκόλουθα ἐκείνοις ἀπεργασαμένους ἄρχειν καὶ κατά δύναμιν δτι κάλλιστα καὶ άριστα τὸ θνητὸν διακυβερνᾶν ζώον, ὅ τι μὴ κακῶν Ε αὐτὸ αύτο γίγνοιτο αἴτιον.' ἐν γὰρ τούτοις τὸ μέν 10 'ίνα τοῖς ἔπειτα εἴη κακίας ἀναίτιος ἐκάστω' σαφεστάτην αίτίαν σημαίνει της είμαρμένης ή δε των νέων θεών τάξις και δημιουργία την δευτέραν πρόνοιαν δηλοί και πως καλ τρίτης παρεφάπτεσθαι έοικεν, εί γε δή τούτου χάριν ή θεσμοθεσία, 'ίνα της έπειτα είη 15 κακίας έκάστω άναίτιος. Θεός δε κακίας άμοιρος ούτε νόμων ούθ' είμαρμένης έπιδέοιτ' άν, άλλὰ τῆ προνοία τοῦ γεννήσαντος συνεπισπώμενος εκαστος αὐτῶν πράττει τὰ αύτοῦ ταῦτα δ' ἀληθῆ καὶ ἀρέσκοντα 574 τῷ Πλάτωνι φανερά μοι δοκεῖ μαρτύρια εἶναι τὰ 20 πρός τοῦ νομοθέτου έν τοῖς Νόμοις οὕτω λεγόμενα: ΄ έπεὶ ταῦτα εἴ ποτέ τις ἀνθρώπων φύσει ίχανός, θεία μοίρα γεννηθείς, παραλαβείν δυνατός είη, νόμων οὐδεν αν δέοιτο αύτοῦ ἀρξόντων ἐπιστήμης γαρ ούτε νόμος ούτε τάξις οὐδεμία πρείττων, οὐδε θέμις έστλ

1 έπάστων] έπάστω bis legitur paulo post είς γῆν, τοὺς δ' είς σελήνην Plato 2 τἄλλα ὅσα idem: τὰ ἄλλα ὁ ἐστὶ] ἔτι ἦν idem 17 συνεπισπόμενος? 18 ταῦτα δ'] malim ὅτι δὲ ταῦτα 19 Πλάτωνι] add. είναι W deleto proximo είναι 21 ἐπεὶ ταῦτα εί ποτέ Plato de Legg. p. 875 c: ἔπη τοῦ τί ποτε 23 αὐτοῦ *: αὐτοῦ τῶν ἀφξόντων ἐσυτοῦ Plato 24 νόμος idem: νόμων ἐστὶ νοῦν idem: ἐστὶν

νοῦν οὐδενὸς ὑπήκοον οὐδὲ δοῦλον ἀλλὰ πάντων ἄρχοντα εἶναι, ἐάνπερ ἀληθινὸς ἐλεύθερός τε ὅντως ἡ κατὰ φύσιν.'

10. Έγω μεν ούν τα πρός του Πλάτωνος ταύτη Β τῆ παροιμία λαμβάνω. τριττῆς γὰρ οὕσης τῆς προ- 5 νοίας, ή μεν ατε γεννήσασα την είμαρμένην τρόπον τινά αύτην περιλαμβάνει ή δε συγγεννηθείσα τη είμαρμένη πάντως αὐτῆ συμπεριλαμβάνεται ή δ' ώς ύστερον της είμαρμένης γενομένη κατά ταὐτά δή έμπεριέγεται ύπ' αὐτῆς, καθ' ὰ καὶ τὸ έφ' ήμιν 10 και ή τύχη εξοηται. 'οξς γάρ αν συλλάβηται τῆς συνουσίας ή τοῦ δαιμονίου δύναμις' ως φησι Σωκράτης μονονουχί θεσμόν τινα καί τοιούτον 'Αδραστείας διεξιών πρός τον Θεάγην 'ούτοί είσιν, ών καί σὺ ἤσθησαι· ταχὸ γὰο παραχοῆμα ἐπιδιδόασιν.' 15 C οὐχοῦν ἐν τούτω τὸ μέν 'συλλαμβάνειν τισί τὸ δαιμόνιου' κατά την τρίτην πρόνοιαν άναθετέου, τὸ δέ 'ταχὸ παραζοήμα ἐπιδιδόναι' καθ' είμαρμένην. τὸ δ' δλον οὐκ ἄδηλον, ὡς αὐτὸ τοῦθ' είμαρμένη τίς έστιν. τάχα δ' αν ούτω πολύ πιθανώτερον δόξειε 20 καλ την δευτέραν πρόνοιαν ύπο της είμαρμένης περιέχεσθαι καὶ πάνθ' ἀπλῶς τὰ γιγνόμενα εί γε καὶ ή κατ' οὐσίαν είμαρμένη ὀρθώς ήμιν είς τὰς τρείς μοίρας διανενέμηται, καὶ ὁ τῆς ἀλύσεως λόγος τὰς περί οὐρανὸν περιόδους τοῖς έξ ὑποθέσεως ἀποβαί- 25

¹ πάντων Plato: πάντα 4 τὰ τοῦ Πλάτωνος W 5 παφοιμία] τριμερεία? cf. lin. 23 9 ταὐτὰ *: τὰ αὐτὰ τῆς — γενομένη Turnebus: τὴν είμαρμένην γειναμένη 11 τῆς συνουσίας ἡ Plato Theag. p. 129 e: ἡ τῆς οὐσίας 13 τοιοῦτον] τοῦτον? 14 Θεάγην Χ; Θεατήν 17 Θετέον W: ἀναθετέον

νουσι συγκαταλέγει. άλλὰ περὶ μὲν τούτων οὐκ ἂν ἔγωγ' ἐπὶ πλέον διενεχθείην πρότερον ἐξ ὑποθέσεως D λεγόμενα, ἢ ὡς μᾶλλον σὰν είμαρμένη προκατάρ-χοντος αὐτῆς τῆς είμαρμένης είμαρμένου.

11. Ὁ μὲν οὖν ἡμέτερος λόγος, ἐπὶ κεφαλαίων είπειν, τοιούτός τις αν είη δ δε τούτων έναντίος ού μόνον έν είμαρμένη άλλά και καθ' είμαρμένην πάντα τίθεται. πάντα δε θατέρω συνάδει τα δε τῷ έτέρω συνωδά δήλον δτι καί θάτερον, κατά μέν ούν 10 τόνδε τὸν λόγον τὸ ἐνδεχόμενον είρηται καὶ τό γ' έφ' ήμεν δεύτερον και τρίτον ή τε τύχη και τὸ αὐτόματον καὶ ὅσα κατ' αὐτά. ἔπαινος δὲ καὶ ψόγος και τὰ τούτων συγγενη τέταρτα πέμπτον δε και έπι πασιν εύχαι θεων και θεραπείαι λεγέσθω· άργοι Ε 15 δε και θερίζοντες λόγοι και δ παρά την είμαρμένην ονομαζόμενος σοφίσμαθ' ώς άληθως κατά τοῦτον τον λόγον τυγγάνει όντα. κατά δε τον εναντίον μάλιστα μέν καλ πρώτον αν είναι δόξειε, τὸ μηδέν αναιτίως γίγνεσθαι άλλά κατά προηγουμένας αίτίας. δεύ-20 τερου δε τὸ φύσει διοικεῖσθαι τόνδε τὸν κόσμον σύμπνουν καλ συμπαθή αὐτὸν αὑτῷ ὄντα· τρίτον δέ, ἃ πρὸς τούτοις μαρτύρια μᾶλλον ἔοικεν εἶναι, μαντική μεν απασιν ανθρώποις ευδόκιμος ώς αληδως δεων υπάργουσα ή δε των σοφων πρός τὰ Ε 25 συμβαίνοντα εὐαρέστησις, ώς πάντα κατά μοζοαν

^{1 &}amp;ν * 2 πρότερον — αὐτῆς] πότερον τὰ ἐξ ὑποθέσεως εξμαρμένα ἢ μᾶλλον συνειμαρμένα ὡς προκατάρχοντος αὐτῆς \dot{W} 18 &ν * 22 & \dot{W} : τὰ 23 &πασιν] πρῶτον (= α΄) πᾶσιν Patzigius 24 δεῶν \dot{W} : Φεῷ

γιγνόμενα δεύτερα. τρίτον δὲ τὸ πολυθρύλητον τοῦτο, ὅτι πᾶν ἀξίωμα ἢ ἀληθές ἐστιν ἢ ψευδές. τούτων γε μὴν ἐπὶ τοσοῦτον ἐμνήσθημεν, ἵνα ὡς ἐπὶ βραχὸ τὰ τῆς εἰμαρμένης κεφάλαια δηλωθείη ἃ χρὴ διερευνήσασθαι κατὰ τὴν ἀκριβῆ βάσανον ε έκατέρου τῶν λόγων, τὰ δὲ καθ' ἔκαστα τούτων ἐσαῦθις μέτιμεν.

1 δεύτερα] δευτέρα Patzigius 4 βραχύ] βραχύτατον? κεφάλαια δηλωθείη $W\colon \mathrm{lac}.\ 7\ V^2\ 18\ E.$ κεφάλαια mihi superfluum videtur

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ ΔΑΙΜΟΝΙΟΥ. 575

ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ.

ΠΡΩΤΑ Η ΔΙΗΓΗΤΙΚΑ.

ΚΑΦΕΙΣΙΑΣ, ΤΙΜΟΘΕΟΣ, ΑΡΧΙΔΑΜΟΣ, ΑΡΧΙΝΟΤ ΠΑΙΔΕΣ, ΑΤΣΙΘΕΙΔΗΣ, ΑΛΛΟΙ ΕΤΑΙΡΟΙ.

AETTEPA H APAMATIKA.

5

Θηβαίων φυγάσες και φίλοι αὐτῶν.

ΚΑΦΕΙΣΙΑΣ, ΓΑΛΑΞΙΔΩΡΟΣ, ΣΙΜΜΙΑΣ, ΒΑΚΧΤΑΙ-ΔΑΣ, ΘΕΑΝΩΡ, ΔΑΜΟΚΛΕΙΔΑΣ, ΔΙΟΤΟΝΟΣ, ΜΕΛΩΝ, ΕΤΜΟΛΠΙΔΑΣ, ΧΑΡΩΝ, ΦΤΛΛΙΔΑΣ, ΠΟΛΤΜΝΙΣ, 10 ΙΣΜΗΝΟΔΩΡΟΣ, ΙΠΠΟΣΘΕΝΕΙΔΑΣ, ΠΕΛΟΠΙΔΑΣ, ΚΗΦΙΣΟΔΩΡΟΣ, ΣΑΜΙΔΑΣ, ΓΟΡΓΙΔΑΣ, ΘΕΟΚΡΙΤΟΣ, ΦΕΙΔΟΛΑΟΣ, ΕΠΑΜΕΙΝΩΝΔΑΣ, ΜΕΛΙΣΣΟΣ, ΧΛΙΔΩΝ, ΘΕΟΠΟΜΠΟΣ, ΑΤΣΙΘΕΟΣ, ΦΕΡΕΝΙΚΟΣ, ΑΜΦΙΘΕΟΣ.

Θηβαίων τύραννοι, Λακωνισταί.

- 15 ΑΡΧΙΑΣ, ΦΙΛΙΠΠΟΣ, ΛΕΟΝΤΙΔΗΣ, ΤΠΛΤΗΣ, ΚΑΒΙΡΙ-ΧΟΣ, ΛΤΣΑΝΟΡΙΔΑΣ ΑΡΜΟΣΤΗΣ, ΕΙΡΚΤΟΦΤΛΑΞ.
- 1. ΑΡΧΙΔΑΜΟΣ. Ζωγράφου τινός, & Καφεισία, μέμνημαι περί τῶν θεωμένων τοὺς γεγραμμένους Β πίνακας λόγον οὐ φαῦλον ἀκούσας ἐν εἰκόνι λελεγμέ-20 νον. ἔφη γὰρ ἐοικέναι τοὺς μὲν ἰδιώτας καὶ ἀτέ_ χνους θεατὰς ὅχλον δμοῦ πολὺν ἀσπαζομένοις, τοὺς
 - 1 $\Pi PO \Sigma \Omega \Pi A$ TOT $\triangle IAAO FOT$ — $APXI \triangle AMO \Sigma$ (lin. 17) om. codd. BE 18 $\mu \epsilon \mu \nu \eta \mu \alpha \iota$ X: lac. 15 litt. in E, 9 in B

21.216

δε πομψούς και φιλοτέγνους καθ' εκαστον ίδία των έντυγχανόντων προσαγορεύουσι. τοις μέν γάρ οὐκ άκριβής άλλὰ τύπω τινὶ γίγνεται μόνον ή τῶν ἀποτελεσμάτων σύνοψις, τους δε τη πρίσει πατά μέρος το έργον διαλαμβάνοντας οὐδεν άθεατον οὐδ' άπροσ- 5 φώνητον έκφεύγει των καλώς ή τουναντίον γεγονότων. οίμαι δή και περί τὰς άληθινὰς πράξεις C δμοίως τῷ μὲν ἀργοτέρῳ τὴν διάνοιαν έξαρκεῖν πρός ίστορίαν, εί τὸ κεφάλαιον αὐτὸ καὶ τὸ πέρας πύθοιτο τοῦ πράγματος τὸν δὲ φιλότιμον καὶ φιλό- 10 καλον των ύπεο άρετης ώσπες τέχνης μεγάλης άπειογασμένων θεατήν τὰ καθ' εκαστα μαλλον εὐφραίνειν. τῷ μὲν τοῦ τέλους πολλὰ κοινὰ πρὸς τὴν τύχην έχοντος, τὸν δ' ἐν ταῖς αἰτίαις καὶ τοῖς ἐπὶ μέρους άγωνας άρετης πρός τὰ συντυγχάνοντα καὶ τόλμας 15 έμφουνας παρά τὰ δεινά καθορώντα καιρώ καλ πάθει μεμιγμένου λογισμού. τούτου δή του γένους D των θεατων καὶ ήμας ὑπολαμβάνων είναι δίελθέ τε την πράξιν ημίν ἀπ' ἀρχης ὡς ἐπράχθη καὶ τοὺς λόγους οθς είκὸς γενέσθαι σοῦ παρόντος, ώς έμοῦ 20 μηδ' αν είς Θήβας έπὶ τούτφ κατοκνήσαντος έλθειν. εί μὴ καὶ νῦν ᾿Αθηναίοις πέρα τοῦ δέοντος ἐδόκουν βοιωτιάζειν.

⁸ τῷ μὲν ἀργοτέρω Duebnerus: τῶν μὲν ἀργοτέρων 10 τὸν δὲ φιλοτιμον — ἀπειργασμένων R: τῶν δὲ φιλοτίμων καὶ φιλοκάλων τὸν ὁπὲρ — ἀπειργασμένον 13 τῷ μὲν (sc. ἐξαρκεῖν) τοῦ *: τοῦ μὲν 14 τὸν δ' ἐν *: τοῦ δὲ. intellege εὐφραίνειν ἐπὶ *: lac. 18 E 19 B 15 ἀρετῆς *: ἀρετῆ 17 λογισμοῦ] pendet a τόλμας 19 ἡμῖν Schaeferus: ἥτις τοὺς λόγους οὸς εἰκὸς γενέσθαι σοῦ W: τοῦ λόγου lac. 18 E 19 B γενέσθαι lac. 14 E 12 B 23 βοιωτιάζειν *: βοιωτίζειν

ΚΑΦΕΙΣΙΑΣ. 'Αλλ' ἔδει μέν, ὁ 'Αρχίδαμε, σοῦ δι' εὕνοιαν οὕτω προθύμως τὰ πεπραγμένα μαθείν σπουδάζοντος, ἐμέ 'καὶ ἀσχολίας ὑπέρτερον θέσθαι' κατὰ Πίνδαρον τὸ δεῦρ' ἔλθεῖν ἐπὶ τὴν διήγησιν. 5 τὸ δὲ πρεσβείας ἀφιγμένους ἔνεκα καὶ σχολὴν ἄγοντας, ἄχρι οὖ τὰς ἀποκρίσεις τοῦ δήμου λάβωμεν, ἀντιτείνειν καὶ ἀγροικίζεσθαι πρὸς εὐγνώμονα καὶ Ε φιλέταιρον, δόξειεν ἂν ἐγείρειν τὸ κατὰ Βοιωτῶν ἀρχαΐον εἰς μισολογίαν ὄνειδος ἤδη μαραινόμενον τον ιερὸν σπουδάζοντες οὕτω διεφάνημεν. ἀλλ' ὅρα τοὺς παρόντας, εἰ πρὸς ἀκρόασιν ᾶμα πράξεων καὶ λόγων τοσούτων εὐκαίρως ἔχουσιν' οὐ γὰρ βραχὺ μῆκός ἐστι τῆς διηγήσεως, ἐπεὶ σὸ καὶ τοὺς λόγους 15 προσπαραβαλέσθαι κελεύεις.

ΑΡΧΙΔ. 'Αγνοείς, ὅ Καφεισία, τοὺς ἄνδρας. ἡ μὴν ἄξιον εἰδέναι, πατέρων ὄντας ἀγαθῶν καὶ πρὸς ὑμᾶς οἰκείως έχόντων. ὁδὶ μέν ἐστιν ἀδελφιδοῦς Θρασυβούλου, Αυσιθείδης ὁδὶ δὲ Τιμόθεος, Κόνω- Ε 20 νος υίός οὖτοι δ' 'Αρχίνου παίδες' οἱ δ' ἄλλοι τῆς ἐταιρείας τῆς ἡμετέρας πάντες' ὥστε σοι θέατρον εὔνουν καὶ οἰκείον ἔχειν τὴν διήγησιν.

⁴ Πίνδαρον] Isthm. 1, 2 8 φιλέταιρον ἀπροατὴν W δόξειεν ὰν ἐγείρειν Holwerda: δοπεῖν ἀνεγείρειν 10 ἡμεῖς δὲ] fort. ἡ (sc. τῆ μισολογία) ἡμεῖς γε, ut Pythagoreorum silentium intellegatur Λύσιν τὸν ἱερὸν scripsi cum C. F. Hermanno: δνοί τῶν ἱερῶν 11 οῦτω] ὅντως W 12 ἄμα πράξεων Basileensis: ἀναπράξεων 15 προσπαραβαλέσθαι Holwerda: προσπεριβαλέσθαι 21 ἐταιρείας *: ἐταιρίας τῆς Duebnerus: lac. 11 Ε 7 Β 22 οἰπεῖον ἔχειν Madvigius: οἰπείαν ἔχον

ΚΑΦ. Εὐ λέγεις, ἀλλὰ τίς ἄν ὑμῖν μέτριος ἀρχὴ γένοιτο τῆς διηγήσεως πρὸς ἃς ἴστε πράξεις;

ΑΡΧΙΔ. Ήμεις, ὁ Καφεισία, σχεδον ὡς είχον αί Θήβαι πρὸ τῆς καθόδου τῶν φυγάδων ἐπιστάμεθα. και γάρ, ώς οι περί 'Αργίαν και Λεοντίδην 5 Φοιβίδαν πείσαντες έν σπονδαΐς καταλαβείν την 576 Καθμείαν τοὺς μὲν έξέβαλον τῶν πολιτῶν τοὺς δὲ φόβω κατείργον άρχοντες αὐτοί παρανόμως καί βιαίως, έγνωμεν ένταῦθα τῶν περί Μέλωνα καί Πελοπίδαν, ως οίσθα, ίδιόξενοι γενόμενοι καί παρ' 10 δυ χρόνου έφευγου άελ συνδιατρίβοντες αὐτοζς καλ πάλιν ώς Αακεδαιμόνιοι Φοιβίδαν μέν έξημίωσαν έπὶ τῶ τὴν Καδμείαν καταλαβεῖν καὶ τῆς εἰς "Ολυνθον στρατηγίας ἀπέστησαν, Λυσανορίδαν δε τρίτον αὐτὸν ἀντ' ἐκείνου πέμψαντες ἐγκρατέστερον ἐφρού- 15 οουν την άκραν, ηκούσαμεν έγνωμεν δε και τον Ίσμηνίαν οὐ τοῦ βελτίστου θανάτου τυγόντ' εὐθὺς άπὸ τῆς δίκης τῆς περὶ αὐτοῦ γενομένης, Γοργίδου πάντα τοίς φυγάσι δεύρο διά γραμμάτων έξαγγεί-Β λαντος: ὥστε σοι λείπεται τὰ περὶ τὴν κάθοδον 20 αὐτὴν τῶν φίλων καὶ τὴν ᾶλωσιν τῶν τυράννων διηγεΐσθαι.

2. ΚΑΦ. Καὶ μὴν ἐκείναις γε ταῖς ἡμέραις, ὁ ᾿Αρχίδαμε, πάντες οἱ τῶν πραττομένων μετέχοντες εἰώθειμεν εἰς τὴν Σιμμίου συνιόντες οἰκίαν, ἔκ 25 τινος πληγῆς περί τὸ σκέλος ἀναλαμβάνοντος αὐτόν, ἐντυγχάνειν μὲν ἀλλήλοις εἴ του δεήσειε, φανερῶς

¹³ Καδμίαν ΒΕ hic et infra 21 αότην R: αότῶν ἄλωσιν] ἀναίρεσιν Schaeferus 25 Σιμίον Cobetus hic et infra

δε διατρίβειν έπλ λόγοις καλ φιλοσοφία, πολλάκις έφελκόμενοι του Άρχίαν καλ του Λεοντίδην είς το άνύποπτον, ούκ όντας άλλοτρίους παντάπασι τῆς τοιαύτης διατοιβής. καὶ γὰο δ Σιμμίας πολύν χοό- C . 5 νου έπὶ τῆς ξένης γεγονώς καὶ πεπλανημένος ἐν άλλοδαποῖς ἀνθρώποις, όλίγω πρόσθεν είς Θήβας άφικτο μύθων τε παντοδαπών και λόγων βαρβαρικών υπόπλεως ών, οπότε τυγχάνοι σχολήν άγων δ 'Αρχίας, ήδέως ήκροᾶτο συγκαθεσθείς μετα των νέων 10 καὶ βουλόμενος ήμᾶς ἐν λόγοις διάγειν μᾶλλον ἢ προσέχειν τὸν νοῦν οἶς ἔπραττον ἐκεῖνοι. τῆς δ' ήμέρας έκείνης, έν ή σκότους έδει γενομένου τούς φυγάδας ήπειν πρύφα πρός τὸ τεῖχος, ἀφικνεῖταί τις ένθένδε, Φερενίκου πέμψαντος, άνθρωπος οὐδενί 15 ή Χάρωνι των παρ' ήμιν γνώριμος έδήλου δὲ των φυγάδων όντας δώδεκα τούς νεωτάτους μετά κυνών περί τὸν Κιθαιρώνα θηρεύσαι ώς πρὸς έσπέραν άφιξομένους αὐτὸς δὲ πεμφθηναι ταῦτά τε προ- D ερών, καλ την ολκίαν, έν ή κουβήσονται παρελθόν-20 τες, δς παρέξει γνωσόμενος, ώς αν είδότες εύθυς έκει βαδίζοιεν. ἀπορουμένων δ' ήμων και σκοπούντων, αὐτὸς ώμολόγησεν ὁ Χάρων παρέξειν. ὁ μὲν οὖν ἄνθρωπος ἔγνω πάλιν ἀπελθεῖν σπουδῆ πρὸς τοὺς φυγάδας.

25 3. Ἐμοῦ δ' δ μάντις Θεόκοιτος τὴν χεῖοα πιέσας σφόδοα καὶ ποὸς τὸν Χάρωνα βλέψας ποοεοχό-

⁷ τε] δὲ BE 9 συγκαθεσθείς W: συγκαθείς 14 οὐ-δενί τῶν πας ἡμῖν ἢ Χάρωνι? 18 ἀφιξομένους R: ἀφικομένους 26 malim προσερχόμενον

μενον 'οδτος' είπεν 'ὁ Καφεισία, φιλόσοφος οὐκ έστιν οὐδε μετείληφε παιδείας διαφόρου και περιττῆς, ώσπερ Ἐπαμεινώνδας ὁ σὸς ἀδελφός ἀλλ' ὁρᾶς, Ε δτι φύσει πρός τὸ καλὸν ὑπὸ τῶν νόμων ἀγόμενος τὸν μέγιστον ὑποδύεται κίνδυνον έκουσίως ὑπὲρ τῆς 5. πατρίδος. Ἐπαμεινώνδας δὲ Βοιωτών ἀπάντων τῷ πεπαιδεύσθαι πρός άρετην άξιων διαφέρειν, άμβλύς έστι καλ ἀπρόθυμος, ** τοῦτον ἤ τινα βελτίονα καιοδυ αύτω πεφυκότι καλ παρεσκευασμένω καλώς οθτω Ε γρησόμενος.' κάγὰ πρὸς αὐτόν 'ὧ προθυμότατε' 10 είπου 'Θεόχριτε, τὰ δεδογμένα πράττομεν ήμεζς' Έπαμεινώνδας δε μή πείθων, ως οίεται βέλτιον είναι, ταῦτα μή πράσσειν, είκότως άντιτείνει πρός ά μη πέφυκε μηδε δοκιμάζει παρακαλούμενος. οὐδε γάρ Ιατρόν, ἄνευ σιδήρου και πυρός ὑπισγνούμενον 15 τὸ νόσημα παύσειν, εὐγνωμονοίης ἄν, οἶμαι, τέμνειν η ἀποκάειν βιαζόμενος ** οὐκ οὖν καὶ οὖτος ** δήπου μηδένα των πολιτών ** ἄκριτον, άλλὰ καὶ αῖματος έμφυλίου καλ σφαγής την πόλιν έλευθερούσι συναγωνιείσθαι προθύμως. έπεὶ δ' οὐ πείθει τοὺς 20 πολλούς, άλλὰ ταύτην Φρμήκαμεν την δδόν, έᾶν

⁴ ὁπὸ] οὸς ὁπὸ Holwerda 8 lac. 58 E 50 B. fort. supplendum βοηθείν τοῖς ὁπὲς τῆς πόλεως κινδυνεύουσιν, ὡς εἰ μὴ παρὰ τοῦτον παρὰ τίνα βελτίονα cett. 9 αὐτῷ Holwerda: κὐτῷ 17 ἐπικαίειν Β. καίειν Holwerda. Neutrum probandum. cf. Cat. mai. c. 16 lac. prima 36 E 27 B, secunda 18 E 14 B, tertia 45 E 35 B. Fort. supplendum: τὸ σῶμα. ἐκείνου δ' ὁμολογήσαντος (νεὶ εἶτεν εἶπεν ἐκεῖνος), οὐκοῦν καὶ οὖτος, ἔφην ἔγὸ, αὐτὸς μὲν δήπου μηδένα τῶν πολιτῶν φησιν ἄνεν μεγάλης ἀνάγκης ἀποκτενείν ἄκριτον cett. 18 μηδένα *: μηδὲ διὰ

αὐτὸν κελεύει φόνου καθαρὸν ὅντα καὶ ἀναίτιον ἐφεστάναι τοις καιροις, μετὰ τοῦ δικαίου καὶ τῷ συμ-577 φέροντι προσοισόμενον. οὐδὲ γὰρ ὅρον ἔξειν τὸ ἔργον, ἀλλὰ Φερένικον μὲν ἴσως καὶ Πελοπίδαν τὸ ἐπὶ τοὺς αἰτίους μάλιστα τρέψεσθαι καὶ πονηρούς. Εὐμολπίδαν δὲ καὶ Σαμίδαν, ἀνθρώπους διαπύρους πρὸς ὀργὴν καὶ θυμοειδείς, ἐν νυκτὶ λαβόντας ἐξουσίαν οὐκ ἀποθήσεσθαι τὰ ξίφη, πρὶν ἐμπλῆσαι τὴν πόλιν ὅλην φόνων καὶ διαφθείραι πολλοὺς τῶν 10 ἰδία διαφόρων ὅντων.'

4. Ταῦτά μου διαλεγομένου ποὸς τὸν Θεόκριτον, διέκρουεν ὁ Γαλαξίδωρος, ἐγγὸς γὰρ ᾿Αρχίαν ἑώρα καλ Αυσανορίδαν τὸν Σπαρτιάτην ἀπὸ τῆς Καδμείας ὅσπερ εἰς ταὐτὸν ἡμἴν σπεὐδοντας. ἡμεῖς μὲν οὖν Β ιε ἐπέσχομεν ὁ δ' ᾿Αρχίας καλέσας τὸν Θεόκριτον καλ τῷ Αυσανορίδα προσαγαγὰν ἰδία λαλεί πολὸν χρόνον ἐκνεύσας τῆς ὁδοῦ μικρὸν ὑπὸ τὸ Ἦμριον ὅσθ' ἡμᾶς ἀγωνιᾶν, μή τις ὑπόνοια προσπέπτωκεν ἢ μήνυσις αὐτοῖς, περὶ ῆς ἀνακρίνουσι τὸν Θεόκριτον. δὶ τούτφ δὲ Φυλλίδας, ὁν οἶσθ', ὡ ᾿Αρχίδαμε, τότε τοἴς περὶ τὸν ᾿Αρχίαν πολεμαρχοῦσι γραμματεύων ** ἤξειν καὶ τῆς πράξεως μετέχων, λαβόμενός μου τῆς χειρὸς ὥσπερ εἰώθει φανερῶς ἔσκωπτεν εἰς τὰ γυμνάσια καὶ τὴν πάλην. εἶτα πόρρω τῶν ἄλλων ἀπα-

² καl] del. W 3 ξξειν R: ξξει 6 Σαμίδαν R: σαμιάδαν 10 διαφόρων όντων Cobetus: διαφερόντων 12 διέκρονεν δ Γαλαξίδωρος * διακούων δ Άναξίδωρος Άρχίαν έωρα *: lac. 14 E 13 B 17 \Hat{A} μριόν \at{A} μριόνειον R 20 οἴσθα R: οἴσθας 21 lac. 21 E 17 B. fort. exciderint verba προσδοκών τοὺς φυγάδας

γαγων έπυνθάνετο περί των συγάδων, εί την ημέραν C φυλάττουσιν. έμου δε φήσαντος, 'οὐκοῦν' εἶπεν 'όρθως έγω την υποδοχήν παρεσκεύακα σήμερον, ώς δεξόμενος 'Αρχίαν και παρέξων έν οίνω και μέθη τοις ανδράσιν εύχειρωτον.' 'ἄριστα μεν οὐν' είπον 5 ό Φυλλίδα, και πειράθητι πάντας ή δτι πλείστους είς ταὐτὸ τῶν ἐχθοῶν συναγαγεῖν.' 'ἀλλ' οὐ ῥάδιου' έφη 'μαλλου δ' άδύνατου δ γάρ 'Αρχίας έλπίζων τινὰ τῶν ἐν ἀξιώματι γυναικῶν ἀφίξεσθαι τηνικαῦτα πρός αὐτόν, οὐ βούλεται παρείναι τὸν 10 Λεοντίδην. ώσθ' ήμιν δίχα διαιρετέον αὐτούς έπλ D τάς οίκίας· 'Αρχίου γάρ αμα καλ Λεοντίδου προκαταληφθέντων, οίμαι τοὺς ἄλλους ἐκποδων ἔσεσθαι φεύγοντας ή μενείν μεθ' ήσυχίας άγαπώντας άν τις διδώ την ασφάλειαν.' 'ουτως' έφην 'ποιήσομεν. άλλα τί 15 πραγμα τούτοις πρός Θεόκριτον έστιν, ύπερ οδ διαλέγονται;' και δ Φυλλίδας οὐ σαφώς είπεν οὐδ' ώς έπιστάμενος ήκουον δε σημεία και μαντεύματα δυσγερή και γαλεπά προστίθεσθαι τη Σπάρτη. ** Φειδόλαος δ 'Αλιάρτιος ἀπαντήσας 'μικρὸν' είπεν 'ύμᾶς 20 ένταῦθα περιμείναι Σιμμίας. έντυγχάνει γάρ ίδία Ε Λεοντίδη περί 'Αμφιθέου παραιτούμενος μείναι τὸ διαπράξασθαι φυγήν άντι θανάτου τῶ άνθρώπω.

⁶ ὅτι πλείστους *: πλείους 14 μένειν ΒΕ 17 οὐδ'] ἔχω εἰπεῖν οὐδ' W 19 προστίθεσθαι] προτεθεσπίσθαι Εmperius lac. 85 fere Ε 72 Β. suppleverim cum Amyoto ita: ἐν τούτω δὲ τοῦ Θεοπρίτου πρὸς ἡμᾶς ἐπανελθόντος, Φειδόλαος cett. 20 ᾿Λλιάστιος Αmyotus: τῖος 21 περιμεῖναι περιμείναι ΒΕ 21 ἰδία Λεοντίδη R: διὰ Λεοντίδην 22 μεῖναι τὸ] εἰ δύναιτο Madvigius

5. Καὶ ὁ Θεόκριτος 'είς καιρόν' ἔφη 'καὶ ὥσπερ έπίτηδες και γάρ έβουλόμην πυθέσθαι, τίν' ην τά εύρεθέντα και τίς δλως ή όψις τοῦ Αλκμήνης τάφου παρ' ύμιν ανοιγθέντος εί δή παρεγένου και αὐτός, 5 ότε πέμψας 'Αγησίλαος είς Σπάρτην τὰ λείψανα μετεκόμιζε.' και δ Φειδόλαος 'οὐ γάρ' ἔφη 'παρέτυχου, καὶ πολλά δυσανασχετών καὶ άγανακτών πρὸς τούς πολίτας έγκατελείφθην ύπ' αὐτῶν. εύρέθη δ' οὖν ** σώματος, ψέλλιον δε χαλκοῦν οὐ μέγα καὶ δύ Ε 10 άμφορείς κεραμεοί γην έχοντες έντὸς ύπὸ πρόνου λελιθωμένην ήδη καὶ συμπεπηγυζαν ** τοῦ μνήματος ** πίναξ γαλκούς έγων γράμματα πολλά θαυμαστά ώς παμπάλαια γνωναι γάο έξ αύτων οὐδὲν παρείγε καίπερ έκφανέντα του χαλκού καταπλυθέν-15 τος, άλλ' ἴδιός τις δ τύπος καὶ βαρβαρικός τῶν γαρακτήρων έμφερέστατος Αίγυπτίοις διό καί 'Αγησίλαος, ώς έφασαν, έξέπεμψεν άντίγραφα τῷ βασιλεῖ δεόμενος δείξαι τοίς ίερεῦσιν, εί ξυνήσουσιν. άλλά περί τούτων μεν ίσως αν έχοι τι καί Σιμμίας ήμιν 578 20 ἀπαγγεϊλαι, κατ' έκεινου τὸυ χρόνου ἐυ Αίγύπτω πολλά τοις ιερεύσι διά φιλοσοφίαν συγγενόμενος. Αλιάρτιοι δε την μεγάλην ἀφορίαν και την επίβασιν τῆς λίμνης οὐκ ἀπὸ ταὐτομάτου γενέσθαι νομίζου-

1 παιρόν] add. ηπεις R 4 εl δη] ήδη BE 9 lac.
33 Ε 31 Β explet Amyotus ita: μετὰ τῶν ὀστῶν παὶ τῶν λειψάνων τοῦ σώματος ψέλλιον χαλποῦν cett. 10 ἀμφορεῖς περαμεοῖ *: ἀμφορέες περαμεοῖ 11 lac. 13 Ε 12 Β, 12 lac. 8 Ε 9 Β. fort. supplendum ἐπάνω δὲ τοῦ μνήματος ἔπειτο πίναξ 12 χαλποῦς *: χάλπεος θαυμαστὰ scr. vid. θαυμαστὰν 13 αὐτῶν Holwerda: αὐτῶν οὐδὲν Leonicus: οὐδὲ 17 ἀντίγραφα R: ἀντιγραφὰς

σιν, άλλὰ μήνιμα τοῦ τάφου τοῦτο περιελθεῖν ἀνασχομένους δρυττόμενον.' και δ Θεόκριτος μικρον διαλιπών 'άλλ' οὐδ' αὐτοῖς' ἔφη 'Λακεδαιμονίοις άμήνιτον ξοικεν είναι τὸ δαιμόνιον, ώς προδείκνυσι τὰ σημεία περί ὧν ἄρτι Λυσανορίδας ἡμίν έκοι- 5 νοῦτο και νῦν μεν ἄπεισιν είς Αλίαρτον ἐπιχώσῶν Β αὖθις τὸ σῆμα καὶ χοὰς ποιησόμενος 'Αλκμήνη καὶ 'Αλέφ κατά δή τινα χρησμόν, άγνοων τον 'Αλεον δστις ήν επανελθών δ' έκειθεν οἰός έστι τὸν Δίοκης άναζητεϊν τάφον, άγνωστον όντα τοις Θηβαίοις 10 πλην των Ιππαρχηχότων. δ γαρ απαλλαττόμενος τον παραλαμβάνοντα την άρχην μόνος άγων μόνον έδειξε νύκτωρ, και τινας ἐπ' αὐτῷ δράσαντες ἀπύρους εερουργίας, ών τὰ σημεῖα συγχέουσι καὶ ἀφανίζουσιν, ύπὸ σκότους ἀπέρχονται χωρισθέντες. έγὰ 15 δέ τ** μέν, ὧ Φειδόλαε, **καλῶς έξευρήσειν αὐτούς νομίζω, φεύγουσι γάρ οί πλεϊστοι των ίππαρχηκό-C των νομίμως, μάλλον δε πάντες πλην Γοργίδου καλ Πλάτωνος, ὧν οὐδ' ἂν ἐπιχειρήσειαν ἐκπυνθάνεσθαι δεδιότες τοὺς ἄνδρας οί δὲ νῦν ἄρχοντες ἐν τῆ 20 Καδμεία τὸ δόρυ καὶ τὴν σφραγίδα παραλαμβάνουσιν ούτ'είδότες οὐδὲν ούτε **'

6. Ταύτα του Θεοκρίτου λέγοντος, ὁ Λεοντίδης

¹ περιελθείν πέ] cf. Symbolas meas p. 92 7 'Alμμήνη παὶ 'Alέω Duebnerus: ἀλκμήνης παὶ ἄλεον 8 τον 'Alέον] τὸ ἄλεον ΒΕ 13 τινας] τινες ΒΕ ἀπείρονς iidem 15 σκότους *: σκότος. cf. Praciat. p. LXX 16 post δέ τ' nulla lac. est in ΒΕ Fort. explendum δὲ τὸ μνημα μὲν. lac. posterior 128 Ε 100 Β 22 lac. 23 fere Ε 16 Β. Supplent δειχνύντες Amyotus, πνδόμενοι R

έξήει μετά των φίλων ήμεζε δ' είσελθόντες ήσπαζόμεθα του Σιμμίαν έπι της κλίνης καθεζόμενον, οὐ κατατετευχότα τῆς δεήσεως, οἶμαι, μάλα σύννουν και διαλελυπημένου αποβλέψας δε πρός απαντας 5 ήμᾶς 'δ 'Ηράκλεις' εἶπεν 'άγρίων καὶ βαρβάρων D ήθων είτ' ούχ υπέρευ Θαλής δ παλαιός από ξένης έλθων διά χρόνου, των φίλων έρωτώντων δ τι καινότατον Ιστορήκοι, 'τύραννον' έφη 'γέροντα.' καλ γάρ φ μηδεν ίδία συμβέβηκεν άδικεζσθαι, το βάρος 10 αὐτὸ καὶ τὴν σκληρότητα τῆς δμιλίας δυσχεραίνων έχθρός έστι των ανόμων καλ ανυπευθύνων δυναστειών. άλλα ταύτα μέν ίσως θεώ μελήσει τον δέ ξένον ίστε του ἀφιγμένου, ὁ Καφεισία, προς ύμᾶς δστις έστιν;' 'οὐκ οἶδ' ' ἔφην ἐγώ 'τίνα λέγεις'. 'καλ 15 μήν' ἔφη 'Λεοντίδης φησίν ἄνθοωπον ὧφθαι παρά τὸ Λύσιδος μνημεῖον ἐχ νυχτῶν ἀνιστάμενον, ἀχο- Ε λουθίας πλήθει καλ κατασκευή σοβαρόν, αὐτόθι κατηυλισμένον έπλ στιβάδων φαίνεσθαι γάρ άγνου καί μυρίκης χαμεύνας έτι δ' έμπύρων λείψανα καί 20 γοὰς γάλακτος: ξωθεν δὲ πυνθάνεσθαι τῶν ἀπαντώντων, εί τοὺς Πολύμνιος παϊδας ένδημοῦντας εύρήσει.' 'καὶ τίς ἄν' εἶπον 'ὁ ξένος εἴη; περιττῷ γὰρ άφ' ων λέγεις τινί και ούκ ιδιώτη προσέοικεν.

7. °Οὐ γὰο οὖν' εἶπεν ὁ Φειδόλαος 'ἀλλὰ τοῦ-25 τον μέν, ὅταν ἡκη πρὸς ἡμᾶς, δεξόμεθα νυνὶ δ' ὑπὲο ὧν ἀρτίως ἡποροῦμεν, ὧ Σιμμία, γραμμάτων, εἴ τι γιγνώσκεις πλεῖον ἔξάγγειλον ἡμῖν λέγονται

⁴ διαλελυπημένον] fort. λίαν (vel νη Δία) λελυπημένον 15 φησιν Amyotus; sed malim λέγει Λεοντίδης 27 πλέον?

σιν, άλλὰ μήνιμα τοῦ τάφου τοῦτο περιελθεῖν ἀνασγομένους δρυττόμενον.' καλ δ Θεόκριτος μικρον διαλιπών 'άλλ' οὐδ' αὐτοῖς' ἔφη 'Λακεδαιμονίοις άμήνιτον ξοικεν είναι τὸ δαιμόνιον, ώς προδείκνυσι τὰ σημεῖα περὶ ὧν ἄρτι Λυσανορίδας ἡμῖν έχοι- 5 νοῦτο καὶ νῦν μὲν ἄπεισιν εἰς Αλίαρτον ἐπιχώσῶν Β αὖθις τὸ σῆμα καὶ χοὰς ποιησόμενος 'Αλκμήνη καὶ 'Αλέφ κατά δή τινα χοησμόν, άγνοων τον Αλεον δστις ήν έπανελθων δ' έκειθεν οίός έστι τον Δίοκης αναζητείν τάφον, άγνωστον όντα τοίς Θηβαίοις 10 πλην των Ιππαρχηκότων. δ γαρ απαλλαττόμενος τὸν παραλαμβάνοντα τὴν ἀρχὴν μόνος ἄγων μόνον έδειξε νύκτωρ, και τινας έπ' αὐτῷ δράσαντες ἀπύρους ιερουργίας, ὧν τὰ σημεία συγχέουσι καὶ ἀφανίζουσιν, ύπὸ σκότους ἀπέρχονται χωρισθέντες. έγὰ 15 δέ τ** μέν, ὁ Φειδόλαε, ** καλῶς έξευρήσειν αὐτούς νομίζω. φεύγουσι γάο οί πλείστοι των ίππαρχηκό-C των νομίμως, μαλλον δε πάντες πλην Γοργίδου καλ Πλάτωνος, ών οὐδ' αν ἐπιχειρήσειαν ἐκπυνδάνεσθαι δεδιότες τοὺς ἄνδρας οί δὲ νῦν ἄρχοντες ἐν τῆ 20 Καδμεία τὸ δόρυ καὶ τὴν σφραγιδα παραλαμβάνουσιν ούτ'είδότες οὐδὲν ούτε **'

6. Ταύτα του Θεοκρίτου λέγοντος, δ Λεοντίδης

¹ περιελθείν πέ] cf. Symbolas meas p. 92 7 'Λλημήνη παὶ 'Λλέφ Duebnerus: ἀλημήνης παὶ ἄλεον 8 τὸν 'Λλεον] τὸ ἄλεον ΒΕ 13 τινας | τινες ΒΕ ἀπείρονς iidem 15 σκότονς *: σπότος. cf. Practat. p. LXX 16 post δέ τὸ nulla lac. est in ΒΕ Fort. explendum δὲ τὸ μνῆμα μὲν. lac. posterior 128 Ε 100 Β 22 lac. 23 fere Ε 16 Β. Supplent δεικνύντες Αμγοτικ, πυθόμενοι R

έξήει μετά των φίλων ήμεζε δ' είσελθόντες ήσπαζόμεθα του Σιμμίαν έπι της κλίνης καθεζόμενου, οὐ κατατετευχότα τῆς δεήσεως, οἶμαι, μάλα σύννουν και διαλελυπημένου αποβλέψας δε πρός απαντας 5 ήμᾶς 'δ 'Ηράκλεις' εἶπεν 'ἀγρίων καὶ βαρβάρων D ήθων είτ' ούχ ύπέρευ Θαλής ὁ παλαιὸς ἀπὸ ξένης έλθων διά χρόνου, των φίλων έρωτώντων δ τι καινότατον ίστορήκοι, 'τύραννον' ἔφη 'γέροντα.' καλ γάρ & μηδεν ίδία συμβέβηκεν άδικεζσθαι, τὸ βάρος 10 αὐτὸ καὶ τὴν σκληρότητα τῆς δμιλίας δυσχεραίνων έχθρός έστι των ανόμων καλ ανυπευθύνων δυναστειών. άλλὰ ταῦτα μὲν ἴσως θεῷ μελήσει τὸν δὲ ξένον ίστε τον ἀφιγμένον, ὁ Καφεισία, προς ύμᾶς δστις έστιν; ' 'οὐκ οἶδ' ' ἔφην έγώ 'τίνα λέγεις'. 'καλ 15 μήν' ἔφη 'Λεοντίδης φησίν ἄνθοωπον ὧφθαι παρά τὸ Λύσιδος μνημεΐον έκ νυκτῶν ἀνιστάμενον, ἀκο- Ε λουθίας πλήθει καλ κατασκευή σοβαρόν, αὐτόθι κατηυλισμένον έπλ στιβάδων φαίνεσθαι γάρ άγνου καλ μυρίκης χαμεύνας έτι δ' έμπύρων λείψανα καλ 20 γοὰς γάλακτος. ξωθεν δὲ πυνθάνεσθαι τῶν ἀπαντώντων, εί τοὺς Πολύμνιος παϊδας ένδημοῦντας εύρήσει.' 'καὶ τίς ἄν' εἶπον 'ὁ ξένος είη; περιττῷ γὰρ άφ' ων λέγεις τινί και ούκ ιδιώτη προσέοικεν.'

 7. 'Οὐ γὰο οὖν' εἶπεν ὁ Φειδόλαος 'ἀλλὰ τοῦ-25 τον μέν, ὅταν ἡκη πρὸς ἡμᾶς, δεξόμεθα νυνὶ δ' ὑπὲο ὧν ἀρτίως ἡποροῦμεν, ὧ Σιμμία, γραμμάτων, εἴ τι γιγνώσκεις πλεἴον ἐξάγγειλον ἡμἴν λέγονται

⁴ διαλελυπημένον] fort. λίαν (vel νη Δία) λελυπημένον 15 φησιν Amyotus; sed malim λέγει Λεοντίδης 27 πλέον?

Ε γάρ οί κατ' Αίγυπτον ίερεῖς τὰ γράμματα συμβαλεΐν τοῦ πίνακος, ὰ παρ' ἡμῶν ἔλαβεν 'Αγησίλαος τὸν 'Αλκμήνης τάφον άνασκευασάμενος.' 'καλ δ Σιμμίας εὐθὺς ἀναμνησθείς 'οὐκ οἶδ' ' ἔφη 'τὸν πίνακα τοῦτον, & Φειδόλαε γράμματα δε πολλά παρ' 'Αγη- 5 σιλάου κομίζων 'Αγητορίδας δ Σπαρτιάτης ήκεν είς Μέμφιν ώς Χόνουφιν τον προφήτην, ** ποτέ συμφιλοσοφούντες διετρίβομεν έγω και Πλάτων και 'Ελλοπίων δ Πεπαρήθιος. ήκε δέ, πέμψαντος βασιλέως και κελεύσαντος του Χόνουφιν, εί τι συμβάλλοι 10 των γεγραμμένων, έρμηνεύσαντα ταχέως αποστείλαι. πρός έαυτον δε τρείς ημέρας άναλεξάμενος βιβλίων 579 τῶν παλαιῶν παντοδαποὺς χαρακτῆρας, ἀντέγραψε τῷ βασιλεῖ καὶ πρὸς ἡμᾶς ἔφρασεν, ὡς Μούσαις άγωνα συντελείσθαι κελεύει τὰ γράμματα τοὺς δε 15 τύπους είναι της έπλ Πρωτεί βασιλεύοντι γραμματικής, ην 'Ηρακλέα τον 'Αμφιτούωνος έκμαθείν' ύφηγεισθαι μέντοι καλ παραινείν τοις Ελλησι διά των γραμμάτων τον θεον άγειν σχολήν και είρηνην, διά φιλοσοφίας άγωνιζομένους άεί, Μούσαις και λόγω 20 διακρινομένους περί των δικαίων, τὰ δπλα καταθέντας. ήμεζε δε και τότε λέγειν καλώς ήγούμεθα τον Χόνουφιν, και μαλλον δπηνίκα κομιζομένοις Β ήμιν απ' Αιγύπτου περί Καρίαν Δηλίων τινές απήντησαν, δεόμενοι Πλάτωνος ώς γεωμετρικοῦ λῦσαι 25 χρησμον αὐτοῖς ἄτοπον ὑπὸ τοῦ θεοῦ προβεβλημένον.

ήν δὲ χοησμός, Δηλίοις καὶ τοῖς ἄλλοις Ελλησι παῦλαν τῶν παρόντων κακῶν ἔσεσθαι διπλασιάσασι τὸν ἐν Δήλω βωμόν, οὕτε δὲ τὴν διάνοιαν ἐκεῖνοι συμβάλλειν δυνάμενοι καλ περί την τοῦ βωμοῦ κατα-5 σκευήν γελοΐα πάσγοντες (έκάστης γάρ τῷν τεσσάοων πλευοών διπλασιαζομένης, έλαθον τη αὐξήσει τόπον στερεδν δαταπλάσιον απεργασάμενοι, δι' απειοίαν αναλογίας ή τῷ μήκει διπλάσιον παρέχεται), C Πλάτωνα τῆς ἀπορίας ἐπεκαλοῦντο βοηθόν. ὁ δὲ 10 τοῦ Αίγυπτίου μνησθείς προσπαίζειν έφη τὸν θεὸν Ελλησιν δλιγωρούσι παιδείας, οίον έφυβρίζοντα την άμαθίαν ήμων καλ κελεύοντα γεωμετρίας απτεσθαι μή παρέργως οὐ γάρ τοι φαύλης οὐδ' ἀμβλὺ διανοίας δρώσης ἄχρως δε τὰς γραμμάς ήσχημένης ἔργον 15 είναι δυείν μέσων ανάλογον ληψιν ή μόνη διπλασιάζεται σηημα κυβικού σώματος έκ πάσης δμοίως αὐξόμενον διαστάσεως. τοῦτο μεν οὖν Εὔδοξον αὐτοῖς τὸν Κυίδιον ἢ τὸν Κυζικηνὸν Ελίκωνα συντελέσειν μη τούτο δ' οἴεσθαι χρήναι ποθείν τον 20 θεὸν άλλὰ προστάσσειν Έλλησι πᾶσι πολέμου καί D κακών μεθεμένους Μούσαις δμιλείν, καί διά λόγων καλ μαθημάτων τὰ πάθη καταπραΰνοντας άβλαβῶς και ώφελίμως άλλήλοις συμφέρεσθαι.

8. Μεταξύ δε τοῦ Σιμμίου λέγοντος, δ πατήρ

¹ δὲ] δὴ Turnebus 8 ἢ — παρέχεται] ἢ τὸ μήπει διπλάσιον διταπλάσιον παρέχεται πατὰ τὸ στερεὸν Holwerda 13 τοι] τι ΒΕ 14 τὰς] περὶ τὰς Turnebus 15 εἶναι W: εἶναι παὶ μέσων Leonicus: μέσον ἀνάλογον] ἀνὰ λόγον Holwerda 18 Ἑλίπωνα p. 463 c: ε̂λιπῶνα 19 δ' οἴεσθαι R: δεῖσθαι

ήμων Πολύμνις έπεισήλθε, και καθίσας παρά τὸν Σιμμίαν 'Έπαμεινώνδας' έφη 'καλ σε καλ τούτους παρακαλεί πάντας, εί μή τις άσχολία μείζων, ένταῦθα περιμείναι βουλόμενος ύμιν γνωρίσαι τον ξένον, ανδρα γενναίου μέν αὐτὸν όντα μετά γενναίας δὲ 5 καλ καλής ἀφιγμένον της προαιρέσεως ** έξ Ίταλίας των Πυθαγορικών αφίκται δε Λύσιδι τω γέροντι Ε χοάς χέασθαι περί του τάφου έκ τινων ένυπνίων ως φησι καὶ φασμάτων έναργων. συχνόν δὲ κομίζων χουσίον οἴεται δείν Ἐπαμεινώνδα τὰς Δύσιδος 10 γηροτροφίας αποτίνειν, καλ προθυμότατός έστιν ού δεομένων οὐδε βουλομένων ήμων τη πενία βοηθείν. καλ δ Σιμμίας ήσθείς 'πάνυ θαυμαστόν γε λέγεις' είπεν 'ἄνδρα καὶ φιλοσοφίας ἄξιον' άλλὰ τίς ή αίτία, δι' ήν ούκ εὐθὺς ήκει πρὸς ἡμᾶς;' 'έκεῖνον' 15 F έφη 'νυκτερεύσαντα περί τὸν τάφον έμοι δοκεί τὸν Αύσιδος ήγεν Έπαμεινώνδας πρός τον Ίσμηνον άπολουσόμενον, είτ' ἀφίξονται δεύρο πρός ήμας πρίν δ' έντυχεϊν ήμιιν ένηυλίσατο τῷ τάφω, διανοούμενος άνελέσθαι τὰ λείψανα τοῦ σώματος καὶ κομίζειν είς 20 Ίταλίαν, εί μή τι νύκτωρ ύπεναντιωθείη δαιμόνιον. δ μεν οδυ πατήρ ταῦτ' είπων έσιώπησεν.

9. Ό δὲ Γαλαξίδωρος 'ὧ 'Ηράκλεις' εἶπεν 'ὡς ἔργον ἐστὶν εὐρεῖν ἄνδρα καθαρεύοντα τύφου καὶ δεισιδαιμονίας. οἱ μὲν γὰρ ἄκοντες ὑπὸ τῶν παθῶν 25 τούτων ἀλίσκονται δι' ἀπειρίαν ἢ δι' ἀσθένειαν οἱ

⁵ őrta R: lac. 7 E 5—6 B dè X 6 lac. 7 E 11 B. For dé ris supplet X. Malim $\pi \rho \delta s$ $\dot{\eta} \mu \tilde{\alpha} s$ vel $\dot{\eta} \mu \tilde{\nu} v$ 15 ênsivor] ênsi W 16 $\pi s \rho l$ malim $\pi \alpha \rho \dot{\alpha}$

δέ, ως θεοφιλείς και περιττοί τινες είναι δοκοίεν, έπιθειάζουσι τὰς πράξεις, ὀνείρατα καλ φάσματα καλ τοιούτον άλλον δγχον προϊστάμενοι των έπλ νούν ίόντων. δ πολιτικοίς μεν άνδράσι και πρός αὐθάδη 580 5 καὶ ἀκόλαστον ὄχλον ἡναγκασμένοις ζῆν οὐκ ἄχρηστον ίσως έστιν ώσπερ έχ χαλινού τῆς δεισιδαιμονίας πρός τό συμφέρον άντισπάσαι καλ μεταστήσαι τούς πολλούς φιλοσοφία δ' οὐ μόνον ξοικεν ἀσχήμων δ τοιούτος είναι σχηματισμός, άλλά καί πρός 10 την έπαγγελίαν έναντίος, εί πᾶν έπαγγειλαμένη λόγω τάγαθον και το συμφέρον διδάσκειν, είς θεούς έπαναγωρεί της των πράξεων άρχης ώς του λόγου καταφρονούσα, και την απόδειξιν ή δοκεί διαφέρειν άτιμάσασα πρός μαντεύματα τρέπεται καὶ όνειράτων 15 όψεις, έν οίς δ φαυλότατος ούχ ήττον τῷ κατατυγ- Β χάνειν πολλάκις φέρεται τοῦ κρατίστου. διὸ καὶ Σωπράτης δ υμέτερος, & Σιμμία, δοπεί μοι φιλοσοφώτερον χαρακτήρα παιδείας και λόγου περιβαλέσθαι. τὸ ἀφελὲς τοῦτο καὶ ἄπλαστον ὡς ἐλευθέριον καὶ 20 μάλιστα φίλον άληθείας έλόμενος τὸν δὲ τῦφον ώσπες τινά καπνόν φιλοσοφίας είς τούς σοφιστάς άποσκεδάσας.' ὑπολαβὼν δ' δ Θεόκριτος 'τί γάρ' είπεν 'δ Γαλαξίδωρε; και σε Μέλητος πέπεικεν, δτι Σωχράτης ύπερεώρα τὰ θεῖα; τοῦτο γὰρ αὐτοῦ καὶ 25 πρὸς 'Αθηναίους κατηγόρησεν.' 'οὐδαμῶς' ἔφη 'τά C γε θεία φασμάτων δε και μύθων και δεισιδαιμο-

⁸ φιλοσοφία R: φιλοσοφίας 10 εί X: ἢ 11 είς θεούς ἐπαναφέρει τὰς τῶν πράξεων ἀρχὰς an corrigendum ὑπανα-χωρεί? 18 περιβαλέσθαι R: περιβάλλεσθαι

νίας ἀνάπλεων φιλοσοφίαν ἀπὸ Πυθαγόρου ** Ἐμπεδοπλέους δεξάμενος εὖ μάλα βεβακχευμένην εἰθισεν ὥσπερ πρὸς τὰ πράγματα πεπνῦσθαι καὶ λόγφ νήφοντι μετιέναι τὴν ἀλήθειαν.'

10. 'Είεν' είπεν δ Θεόκριτος, 'τὸ δὲ δαιμόνιον, 5 ὧ βέλτιστε, τὸ Σωκράτους ψεῦδος ἢ τί φαμεν; έμοὶ γὰο οὐδὲν οὕτω μέγα τῶν πεοί Πυθαγόρου λεγομένων είς μαντικήν έδοξε καί θείον άτεγνώς γάρ οίον Όμηρος 'Οδυσσεί πεποίημε την 'Αθηναν 'έν πάντεσσι πόνοισι παρισταμένην, τοιαύτην ξοικε Σω- 10 κράτει τοῦ βίου προποδηγὸν έξ άρχῆς τινα συνάψαι D τὸ δαιμόνιον ὄψιν, 'ή' μόνη 'τοι πρόσθεν ἰοῦσα τίθει φάος' έν πράγμασιν άδήλοις καλ πρός άνθρωπίνην ἀσυλλογίστοις φρόνησιν, ἐν οἶς αὐτῷ συν-΄ εφθέγγετο πολλάκις τὸ δαιμόνιον ἐπιθειάζον ταῖς 15 αὐτοῦ προαιρέσεσι. τὰ μὲν οὖν πλείονα καὶ μείζονα Σιμμίου γρή και των άλλων έκπυνθάνεσθαι Σωκράτους έταιρων έμου δε παρόντος, δτε πρός Εὐθύφρονα τὸν μάντιν ἦκον, ἔτυχε μέν, ὁ Σιμμία, μέμνησαι γάρ, άνω πρός το Σύμβολον Σωκράτης καί 20 την οικίαν την 'Ανδοκίδου βαδίζων αμα τι διερωτών καλ διασείων τὸν Εὐθύφρονα μετὰ παιδιᾶς. ἄφνω Ε δ' έπιστας καλ συμπείσας προσέσγεν αύτω συγνόν γρόνον εἶτ' ἀναστρέψας έπορεύετο τὴν διὰ τῶν κι-

¹ ἀνάπλεων R: ἀνάπλεω lac. 36 fere E, 26 B. Fort. supplendum: ἀπὸ Πυθαγόρον παὶ ἀναξαγόρον, παρὰ δ' Ἐμπεδοκλέονς 3 ἄσπες πρὸς τὰ] αὐ περὶ τὰ W. ἄσπες ἔρωτι πρὸς τὰ? 4 μετιέναι Duebnerus: μετεῖναι 9 οἶον] οῖαν? cf. Hom. Κ 279. ν 300 12 Hom. Τ 95 τοι] γ' ο ℓ? 14 ἐν W 23 συμπείσας] σιωπήσας W. συμμόσας? αὐτῷ] οῦτω ΒΕ

βωτοποιών, καλ τούς προκεχωρηκότας ήδη των έταίοων άνεκαλείτο φάσκων αύτῶ γεγονέναι τὸ δαιμόνιον. οί μεν οδυ πολλοί συνανέστρεφου, εν οξς κάγω τοῦ Εὐθύφρονος έχόμενος νεανίσκοι δέ τινες τὴν 5 εὐθεῖαν βαδίζοντες ώς δή τὸ Σωχράτους ἐλέγξοντες δαιμόνιον, έπεσπάσαντο Χάριλλον τὸν αὐλητὴν ήμοντα καὶ αὐτὸν μετ' έμοῦ εἰς 'Αθήνας πρὸς Κέβητα πορευομένοις δ' αὐτοζς διὰ τῶν έρμογλύφων παρά τὰ δικαστήρια σύες ἀπαντῶσιν ἀθρόαι βορβό-10 ρου περίπλεοι και κατ' άλλήλων ώθούμεναι διά F πληθος έπτροπης δε μη παρούσης, τους μεν άνέτοεψαν έμβαλοῦσαι τοὺς δ' ἀνεμόλυναν. ἤκεν οὖν καλ δ Χάριλλος οἴκαδε τά τε σκέλη καλ τὰ Ιμάτια βορβόρου μεστός, ώστ' άελ τοῦ Σωκράτους δαιμο-15 νίου μεμνησθαι μετά γέλωτος ** θαυμάζοντας, εί μηδαμού προλείπει τὸν ἄνδρα μηδ' ἀμελεῖ τὸ θεῖον αὐτοῦ.

11. Καὶ ὁ Γαλαξίδωρος 'οἴει γάρ' ἔφη 'Θεόκριτε, τὸ Σωκράτους δαιμόνιον ἰδίαν καὶ περιττὴν
ἐσχηκέναι δύναμιν; οὐχὶ τῆς κοινῆς μόριόν τι μαντικῆς τὸν ἄνδρα πείρα βεβαιωσάμενον, ἐν τοῖς ἀδήλοις καὶ ἀτεκμάρτοις τῷ λογισμῷ ροπὴν ἐπάγειν;
ὡς γὰρ ὁλκὴ μία καθ' αὐτὴν οὐκ ἄγει τὸν ζυγόν,
ἰσορροποῦντι δὲ βάρει προστιθεμένη κλίνει τὸ σύμ-581
25 παν ἐφ' ἑαυτήν · οὕτω πταρμὸς ἢ κληδων ἤ τι τοι-

² ἀνεκαλεῖτο φάσκων αὐτῷ W cum Amyoto: lac. 23 BE 8 ξομογλύφων R: ξομογλυφιῶν 9 ἀθρόαι *: ἀθρόοι 15 lac. 8 E 7 B supplet verbis ἡμᾶς ᾶμα καὶ W 20 οὐχὶ] οὐχὶ δὲ R μαντικῆς Holwerda: ἀνάγκης 25 οὕτω πταρμὸς ἢ *: οὕτως ἐφαρμόσει

οῦτον σύμβολον ** καὶ κοῦφον, ἐμβριθῆ διάνοιαν έπισπάσασθαι πρός πράξιν. δυείν δ' έναντίων λογισμών θατέρω προσελθόν έλυσε την απορίαν, της ίσότητος άναιρεθείσης, ώστε κίνησιν γίγνεσθαι καί δρμήν.' ὑπολαβών δ' δ πατήρ 'άλλὰ μήν' ἔφη καί 5 αὐτός, ὁ Γαλαξίδωρε, Μεγαρικοῦ τινος ηκουσα, Τερψίωνος δε έκεινος, δτι το Σωκράτους δαιμόνιον πταρμός ήν, δ τε παρ' αὐτοῦ καὶ ὁ παρ' ἄλλων. Β έτέρου μεν πταρόντος έκ δεξιάς είτ' δπισθεν είτ' έμπροσθεν, δρμαν αὐτὸν ἐπὶ τὴν πράξιν εί δ' ἐξ 10 άριστεράς, αποτρέπεσθαι των δ' αὐτοῦ πταρμών τὸν μεν ἔτι μέλλοντος βεβαιοῦν τὸν δ' ἤδη πράσσοντος έπέχειν καλ κωλύειν την δομήν. άλλ' έκεινό μοι δοκεί θαυμαστόν, εί πταρμώ χρώμενος οὐ τοῦτο τοίς έταίροις άλλά δαιμόνιον είναι το κωλύον ή 15 κελεύον έλεγε τύφου γάρ αν ήν τινος, δ φίλε, κενοῦ καὶ κόμπου τὸ τοιοῦτον, οὐκ άληθείας καὶ άπλότητος οίς του ανδρα μέγαν ώς άληθως και διαφέρουτα των πολλών γεγονέναι δοχούμεν, ύπο φωνής έξωθεν ἢ πταρμοῦ τινος ὁπηνίκα τύχοι θορυβού-20 μενον έχ των πράξεων άνατρέπεσθαι καλ προϊεσθαι C τὸ δεδογμένον. αί δὲ Σωπράτους αὖ δρμαὶ τὸ βέβαιον έγουσαι καί σφοδρότητα φαίνονται πρὸς απαν, ώς αν έξ δρθης και ισχυρας αφειμέναι κρίσεως και άργης, πενία γάρ έμμεϊναι παρά πάντα τὸν βίον 25

¹ lac. 16 E 14 B. fort. exciderint verba μ ingór ésti 8 π goseldor Emperius: π goseldor 4 malim γ erésdai 14 τούτο] τούτον R 16 dν dν idem: α δ 21 π gotesdai X: π gosesdai 22 α δ όρμαὶ idem: α 9ορμαὶ β έβαιον Turnebus: lac. 18 E 16 B

έκουσίως, σύν ήδονη και χάριτι των διδόντων έχειν δυνάμενον, καὶ φιλοσοφίας μὴ ἐκστῆναι πρὸς τοσαῦτα κωλύματα και τέλος είς σωτηρίαν και φυγήν αὐτῷ σπουδής έταίρων καὶ παρασκευής εψμηγάνου γενο-5 μένης, μήτε καμφθήναι λιπαρούσι μήθ' ύποχωρήσαι D τῷ θανάτῷ πελάζοντι, χρῆσθαι δ' ἀτρέπτῷ τῷ λογισμώ πρός τὸ δεινόν, οὐκ ἔστιν ἀνδρὸς ἐκ κληδόνων ή πταρμών μεταβαλλομένην δτε τύχοι γνώμην έχοντος άλλ' ύπο μείζονος έπιστασίας και άρχῆς 10 άγομένου πρός τὸ καλόν. ἀκούω δὲ καὶ τὴν ἐν Σικελία της 'Αθηναίων δυνάμεως φθοράν προειπείν αὐτὸν ἐνίοις τῶν φίλων. καὶ πρότερον ἔτι τούτων Πυριλάμπης δ 'Αντιφώντος άλούς έν τη διώξει περί ⊿ήλιον ὑφ' ήμῶν δορατίφ τετρωμένος, ὡς ἤκουσε 15 των έπι τας σπονδάς αφικομένων Άθήνηθεν, δτι Σωμράτης μετ' 'Αλκιβιάδου και Λάχητος επι 'Ρηγίστης καταβάς ἀπονενοστήκοι, πολλά μέν τοῦτον Ε άνεκαλέσατο, πολλά δε φίλους τινάς καὶ λοχίτας οἶς συνέβη μετ' αὐτοῦ παρὰ τὴν Πάρνηθα φεύγουσιν 20 ύπο των ημετέρων Ιππέων αποθανείν, ώς του Σωκράτους δαιμονίου παρακούσαντας, έτέραν δδόν ούχ ην έχεινος ηγε τραπομένους από της μάχης. ταυτα δ' οίμαι καί Σιμμίαν άκηκοέναι.' 'πολλάκις' δ Σιμμίας ἔφη 'καὶ πολλῶν' διεβοήθη γὰο οὐκ ἠοέμα τὸ 25 Σωκράτους 'Αθήνησιν έκ τούτων δαιμόνιον.'

⁶ πελάζοντι Emperius: παίζοντι 16 Λάχητος Turnebus: μάχητος έπι 'Ρηγίστης] έπι 'Ρειτούς Huttenus coll. Hesychio s v. 19 πάρνητα ΒΕ 20 ίππέων] εππων ΒΕ 22 τραπομένους *: τρεπομένους

12. 'Τ΄ οὖν' ὁ Φειδόλαος εἶπεν 'ὧ Σιμμία, Γαλαξίδωρον ἐάσωμεν παίζοντα καταβάλλειν τοσοῦτο

F μαντείας ἔργον εἰς πταρμοὺς καὶ κληδόνας, οἶς καὶ
οἱ πολλοὶ καὶ ἰδιῶται περὶ μικρὰ προσχρῶνται καὶ
παίζοντες ὅταν δὲ κίνδυνοι βαρύτεροι καὶ μείζονες το
καταλάβωσι πράξεις, ἐκεῖνο γίγνεται τὸ Εὐριπίδειον

'οὐδεὶς σιδήρου ταῦτα μωραίνει πέλας;"

καί δ Γαλαξίδωρος 'Σιμμίου μέν' έφη 'Φειδόλαε, περί τούτων, εί τι Σωκράτους αὐτὸς λέγοντος ήκουσεν, ετοιμος απροασθαι και πείθεσθαι μεθ' ύμων 10 τὰ δ' ὑπὸ σοῦ λελεγμένα καὶ Πολύμνιος οὐ χαλεπὸν άνελείν. ώς γάρ έν ζατρική σφυγμός ή φλύκταινα μικρον ού μικρού δε σημεζόν έστι, και κυβερνήτη 582 πελάγους φθόγγος δρνιθος ή διαδρομή πνηπίδος άραιᾶς πνεῦμα σημαίνει καὶ κίνησιν τραχυτέραν 15 θαλάσσης ούτω μαντική ψυγή πταρμός ή κληδών ού μέγα καθ' αύτὸ σύμβολον δὲ μεγάλου συμπτώματος οὐδεμιᾶς γάρ τέχνης καταφρονεῖται τὸ μιπροίς μεγάλα και δι' δλίγων πολλά προμηνύειν. άλλ' ώσπες εί τις ἄπειρος γραμμάτων δυνάμεως 20 δρών δλίγα πλήθει καλ φαῦλα τὴν μορφὴν ἀπιστοίη άνδρα γραμματικόν έκ τούτων άναλέγεσθαι πολέμους μεγάλους, οδ τοξς πάλαι συνέτυχον, καλ κτίσεις πόλεων πράξεις τε καὶ παθήματα βασιλέων, είτα φαίη

φωνήν ή δμοιόν τι μηνύειν καλ καταλέγειν έκείνω Β των ίστορικων τούτων εκαστον, ήδυς άν, ώ φίλε, γέλως σοι τοῦ ἀνθρώπου τῆς ἀπειρίας ἐπέλθοι· οὕτω σκόπει, μη και ήμεις των μαντικών έκάστου την 5 δύναμιν άγνοοῦντες, ή συμβάλλει πρὸς τὸ μέλλον, εθήθως άγανακτωμεν, εί νοῦν έγων άνθρωπος έκ τούτων ἀποφαίνεται τι περί των ἀδήλων, και ταῦτα φάσκων αὐτὸς οὐ πταρμὸν οὐδὲ φωνὴν ἀλλὰ δαιμόνιον αὐτῷ τῶν πράξεων ὑφηγεῖσθαι. μέτειμι γὰρ 10 ήδη πρός σέ, ὁ Πολύμνι, θαυμάζοντα Σωκράτους άνδρὸς άτυφία καὶ άφελεία μάλιστα δή φιλοσοφίαν έξανθρωπίσαντος, εί μὴ πταρμὸν μηδὲ κληδόνα τὸ C σημεῖον άλλὰ τραγικῶς πάνυ τὸ δαιμόνιον ἀνόμαζεν. έγω γαρ αν τούναντίον έθαύμαζον ανδρός ακρου 15 διαλέγεσθαι καλ κρατείν δνομάτων, ώσπες Σωκράτης, εί μὴ τὸ δαιμόνιον άλλὰ τὸν πταρμὸν αύτῷ σημαίνειν έλεγεν ωσπες εί τις ύπο του βέλους φαίη τετρώσθαι μή το βέλει ύπο του βαλόντος, μεμετρησθαι δ' αὖ τὸ βάρος ὑπὸ τοῦ ζυγοῦ μὴ τῷ ζυγῷ 20 ύπὸ τοῦ ίστάντος. οὐ γὰρ τοῦ ὀργάνου τὸ ἔργον, άλλ' οδ και το σογανον φ χρηται προς το έργον. όργανον δέ τι καὶ τὸ σημεῖον ὧ χρῆται τὸ σημαῖνον άλλ' όπες είπον, εί τι Σιμμίας έγοι λέγειν, άκουστέον, ώς είδότος άκριβέστερον.

5 13. Καὶ ὁ Θεόκοιτος 'ποότερόν γ'' ἔφη 'τοὺς εἰσιόντας οἵτινές εἰσιν ἀποσκεψαμένοις, μᾶλλον δὲ D

² τῶν ἱστοςικῶν W: τῷ ἱστοςικῷ φίλε] Φειδόλαε R 7 τούτων Duebnerus: τούτων ἂν 13τὸ] del. Stegmannus, recte ut vid. 16εἰ μὴ τὸν πταςμὸν ἀλλὰ τὸ δαιμόνιον αὐτῷ BE 26οῖτινες] εἶ τινες BE

τον ξένον δυ έοικεν ήμιν Έπαμεινώνδας όδι κομίζειν. ἀποβλέψαντες οὖν πρὸς τὰς θύρας, έωρῶμεν ήνούμενον μεν του Έπαμεινώνδαν και συνεστώτων φίλων Ίσμηνόδωρον καὶ Βακχυλίδαν καὶ Μέλισσον τον αύλητήν, επόμενον δε τον ξένον, ούκ άγεννη 5 τὸ είδος άλλὰ πραότητα καὶ φιλοφροσύνην τοῦ ήθους ύποφαίνοντα καλ σεμνώς άμπεγόμενον τὸ σώμα. καθίσαντος οὖν έκείνου μὲν αὐτοῦ παρά τὸν Σιμμίαν τοῦ δ' ἀδελφοῦ παρ' έμε τῶν δ' ἄλλων ὡς εκαστος έτυχε καὶ γενομένης σιωπής, δ Σιμμίας τον άδελ- 10 φὸν ἡμῶν καλέσας 'εἶεν' εἶπεν 'ὧ 'Επαμεινώνδα, Ε τίνα χρη τὸν ξένον καὶ πῶς καὶ πόθεν προσαγοφεύειν; άφχη γάφ τις έντυχίας και γνώσεως αυτη συνήθης.' και δ'Επαμεινώνδας 'Θεάνωρ' είπεν 'δ Σιμμία, δυομα μεν ταυδρί, γένος δε Κροτωνιάτης 15 των έκει φιλοσόφων οὐ καταισχύνων τὸ μέγα Πυθαγόρου κλέος άλλα και νῦν ήκει δεῦρο μακράν δόδον έξ Ίταλίας ἔργοις καλοῖς καλὰ δόγματα βεβαιῶν.' ύπολαβων δ' δ ξένος 'ούκοῦν' ἔφη 'συ κωλύεις, δ Έπαμεινώνδα, των έργων τὸ κάλλιστον. εί γὰρ 20 F εὖ ποιείν φίλους καλόν, οὐκ αἰσχοὸν εὖ πάσχειν ύπὸ φίλων ή γὰρ χάρις οὐχ ἦττον δεομένη τοῦ λαμβάνοντος ή τοῦ διδόντος έξ άμφοϊν τελειοῦται πρός τὸ καλόν. ὁ δὲ μὴ δεξάμενος ώσπερ σφαίραν εὖ φερομένην κατήσχυνεν ἀτελῆ πεσοῦσαν. ποίου 25 γάρ ούτω σχοπού βάλλοντα και τυχείν ήδυ και διαμαρτάνειν άνιαρον ώς άνδρος εξ παθείν άξίου διά

¹ dr * 3 supestátar] súr aútő tár R. tár supestátar W 15 tárdel *: tő árdel

χάριτος έφιέμενου; άλλ' έχει μέν δ τοῦ σχοποῦ μένοντος άτυχήσας σφάλλεται δι' αύτόν, ένταυθοί δ' δ παραιτούμενος καλ ύποφεύγων άδικετ την χάριν είς δ έσπευκε μή περαίνουσαν. σοί μεν οὖν τὰς 588 ε αιτίας ήδη διηλθον, ύφ' ὧν ἔπλευσα δεῦρο βούλομαι δε και τούτοις διελθών χρήσασθαι πρός σε δικασταίς. έπει γαρ έξέπεσον αι κατά πόλεις έταιφείαι των Πυθαγορικών στάσει κρατηθέντων, τοίς δ' έτι συνεστώσιν έν Μεταποντίω συνεδρεύουσιν έν 10 οίκία πύο οί Κυλώνειοι περιένησαν καλ διέφθειραν έν ταύτῷ πάντας πλην Φιλολάου και Λύσιδος, νέων όντων έτι φώμη καὶ κουφότητι διωσαμένων τὸ πῦρ, Φιλόλαος μέν είς Λευκανούς φυγών έκειθεν άνεσώθη πρός τους άλλους φίλους ήδη πάλιν άθροιζομένους 15 καλ κρατούντας των Κυλωνείων. Λύσις δ' όπου γέγονεν ήγυοείτο πολύν χρόνου πλήν γε δή Γοργίας δ Λεοντίνος ἐκ τῆς Ἑλλάδος ἀναπλέων εἰς Σικελίαν Β άπηγγελλε τοῖς περί "Αρκεσον βεβαίως Λύσιδι συγγεγονέναι διατρίβοντι περί Θήβας. Ερμησε δ' δ 20 "Αρμεσος πόθφ τάνδρὸς αὐτὸς ὡς εἶχε πλεῦσαι, κομιδή δε δια γήρας και ασθένειαν έλλείπων έπέσκηψε μάλιστα μέν ζώντα κομίσαι τον Αυσιν είς Ίταλίαν ἢ τὰ λείψανα τεθνηκότος. οί δ' ἐν μέσφ πόλεμοι και στάσεις και τυραννίδες έκώλυσαν αὐτῷ 25 ζωντι συντελέσαι τούς φίλους τὸν άθλον. ἐπεὶ δ' ήμιν το Λύσιδος δαιμόνιον ήδη τεθνηκότος έναργως

⁶ τούτοις Turnebus: τούτους 7 έταιφεῖαι *: έταιφίαι 11 ταύτῷ W: τούτῷ 12 ξώμη] καὶ ξώμη Stegmannus. Nihil opus 20 τάνδεὸς * hic et paulo post: τοῦ άνδεὸς

προϋπέφαινε τὴν τελευτήν, καὶ τὰς παρ' ὑμἴν, ὧ C Πολύμνι, ϑεραπείας καὶ διαίτας τὰνδρὸς οἱ σαφῶς εἰδότες ἀπήγγελλον, ὅτι πλουσίας ἐν οἴκῷ πένητι γηροκομίας τυχὼν καὶ πατὴρ τῶν σῶν υἱέων ἐπι γραφεὶς οἴχοιτο μακαριστός, ἀπεστάλην ἐγὼ νέος καὶ 5 εἶς ὑπὸ πολλῶν καὶ πρεσβυτέρων, ἐχόντων οὐκ ἔχουσι χρήματα διδόντων, πολλὴν χάριν καὶ φιλίαν ἀντι λαμβανόντων. Αῦσις δὲ καὶ κεῖται καλῶς ὑφ' ὑμῶν, καὶ τάφου καλοῦ κρείττων αὐτῷ χάρις ἐκτινομένη φίλοις ὑπὸ φίλων καὶ οἰκείων.'

14. Ταῦτα τοῦ ξένου λέγοντος, ὁ μὲν πατὴρ ἐπεδάκουσε τη μνήμη του Λύσιδος πολύν γρόνον, δ δ' D άδελφὸς ὑπομειδιῶν ὥσπεο εἰώθει ποὸς ἐμέ 'πῶς' έφη 'ποιουμεν, & Καφεισία; προιέμεθα την πενίαν τοῖς χρήμασι καὶ σιωπῶμεν;' 'ἡκιστ' ἔφην ἐγώ 'τὴν 15 φίλην καί 'άγαθην κουροτρόφον' άλλ' άμυνε σός γὰο δ λόγος.' 'καὶ μὴν ἐγώ' εἶπεν 'ὧ πάτεο, ταύτη μόνον την οίκίαν έδεδίειν άλώσιμον ύπο χοημάτων είναι, κατά τὸ Καφεισίου σώμα, καλής μέν έσθήτος δεόμενον ίνα τοις έρασταις έγκαλλωπίσηται τοσού- 20 τοις ούσιν, ἀφθόνου δε και πολλής τροφής ζυ' άντέχη πρὸς τὰ γυμνάσια καὶ πρὸς τοὺς ἐν ταῖς παλαίστραις άγῶνας όπηνίκα δ' οὖτος οὐ προδίδωσι την πενίαν οὐδ' ὡς βαφην ἀνίησι την πάτριον πενίαν. Ε άλλα καίπερ ων μειράκιου, εὐτελεία καλλωπίζεται 25 καλ στέργει τὰ παρόντα, τίς ἂν ἡμῖν γένοιτο τῶν

¹ προύφαινε Cobetus 7 πολλήν] πολλήν δε R 8 καλ κεῖται] κεκήδενται Cobetus 14 ποιῶμεν — προϊώμεθα Cobetus 16 Hom. ι 27 18 μόνον Holwerda: μόνη

χρημάτων διάθεσις καὶ χρῆσις; ἦπου καταχρυσώσομεν τὰ δπλα, καὶ τὴν ἀσπίδα πορφύρα συμμεμιγμένη πρός γρυσίου, ώσπερ Νικίας δ 'Αθηναίος, διαποικιλουμεν; σοί δ', ὁ πάτες, Μιλησίαν χλανίδα τῆ δὲ 5 μητρί παραλουργόν ώνησόμεθα χιτώνιον; οὐ γάρ είς γαστέρα δήπου καταχρησόμεθα την δωρεάν, εὐωχοῦντες αύτοὺς πολυτελέστερον, ώσπερ ξένον ύποδεδεγμένοι βαρύτερον τον πλοῦτον. 'ἄπαγ' εἶπεν δ πατήρ 'δ παϊ' μηδέποτε τοιαύτην έπίδοιμι μετα- Ε 10 κόσμησιν τοῦ βίου ἡμῶν.' 'καὶ μὴν οὐδ' ἀργόν' έφη ιαθισόμεθα φρουρούντες οίκοι τον πλούτον. άγαρις γάρ αν ούτως ή χάρις καὶ άτιμος ή κτησις εξη.' 'τι μήν;' εξπεν ὁ πατήρ. 'οὐκοῦν' ἔφη ὁ 'Επαμεινώνδας ' Ιάσωνι μέν τῷ Θετταλῶν ταγῷ πέμ-15 ψαντι δεῦρο πολύ χρυσίον ἔναγχος πρὸς ἡμᾶς καὶ δεομένω λαβείν άγροικότερος έφάνην αποκρινόμενος άδίκων χειρών αὐτὸν κατάρχειν, ὅτι μοναρχίας ὢν έραστης ἄνδρα δημότην έλευθέρας καλ αὐτονόμου πόλεως έπείρα διὰ χρημάτων. σοῦ δ', ὧ ξένε, τὴν 584 20 μεν προθυμίαν (καλή γάρ και φιλόσοφος) δέχομαι και άγαπω διαφερόντως. ήκεις δε φάρμακα φίλοις μή νοσούσι χομίζων. ώσπερ οὖν εί πολεμεῖσθαι πυθόμενος ήμας επλευσας δπλοις καλ βέλεσιν ήμας ώφελήσων, είτα φιλίαν και ειρήνην εύρες, ούκ αν 25 φου δείν έκείνα διδόναι και απολείπειν μη δεομένοις ούτω σύμμαχος μέν άφιξαι πρός πενίαν ώς ένοχλουμένοις ύπ' αὐτῆς, ή δ' έστὶ δάστη φέρειν

10 ἡμῶν] deleverim 13 είη. τί μήν; R: ἐπὶ τί μήν;

ήμιν και φίλη σύνοικος. οὕκουν δεί χρημάτων οὐδ' Β ὅπλων ἐπ' αὐτὴν μηδὲν ἀνιῶσαν· ἀλλ' ἀπάγγελλε τοῖς ἐκεῖ γνωρίμοις, ὅτι κάλλιστα μὲν αὐτοὶ πλούτφ χρῶνται καλῶς δὲ πενία χρωμένους αὐτόθι φίλους ἔχουσι, τὰς δὲ Λύσιδος ἡμῖν τροφὰς καὶ ταφὰς αὐτὸς 5 ὑπὲρ αὐτοῦ Λῦσις ἀπέδωκε, τὰ τ' ἄλλα καὶ πενίαν διδάξας μὴ δυσχεραίνειν.'

15. Υπολαβών δ' δ Θεάνωρ 'ἄρ' οὖν' ἔφη 'τὸ πενίαν δυσχεραίνειν άγεννές έστι τὸ δὲ πλοῦτον δεδιέναι καὶ φεύγειν οὐκ ἄτοπον;' 'ἄτοπον, εἰ μὴ λόγφ 10 τις αὐτὸν ἀλλὰ σχηματιζόμενος ἢ δι' ἀπειροχαλίαν η τυσόν τινα διωθείται.' 'καλ τίς ἄν' ἔφη 'λόγος άπείργοι την έκ καλών καὶ δικαίων κτήσιν, & Έπαμεινώνδα; μᾶλλον δὲ (πραότερον γὰρ ἡμῖν ἢ τῷ Θετταλῷ πρὸς τὰς ἀποχρίσεις ἐνδίδου σαυτὸν ὑπὲρ 15 ΄ C τούτων) είπε μοι, πότερου ήγη δόσιν μεν είναί τινα χρημάτων δρθήν λήψιν δε μηδεμίαν ή καλ τούς διδόντας άμαρτάνειν πάντως καὶ τοὺς λαμβάνοντας; 'οὐδαμῶς' εἶπεν ὁ Ἐπαμεινώνδας, 'άλλ' ὥσπερ ἄλλου τινός έγω και πλούτου χάριν τε και κτησιν είναι ω νομίζω, την μέν αίσχραν την δ' άστείαν.' 'άρ' οὖν' έφη δ Θεάνωρ 'δ α δφείλει διδούς έκουσίως και προθύμως οὐ καλῶς δίδωσιν;' φμολόγησεν. 'ὁ δ' α τις καλώς δίδωσι δεξάμενος οὐ καλώς είληφεν; ἢ γένοιτ' D αν δικαιοτέρα χρημάτων λήψις της παρά τοῦ δικαίως ss διδόντος;' 'οὐκ ἄν' ἔφη 'γένοιτο.' 'δυεΐν ἄρα φί-

¹⁰ ἄτοπον posterius W. Fort. addendum etiam εἶπεν Ἐπαμεινώνδας 13 ὧ Ἐπαμεινώνδα W: ὡς ἐπαμεινώνδας 14 πραότερον idem: πρότερον 22 ὧ ὀφείλει *: ὧ ὀφείλων

λων' είπεν 'ώ 'Επαμεινώνδα, εί θατέρω δοτέον, θατέρω δήπου ληπτέον έν μεν γάρ ταις μάχαις τον εὖ βάλλοντα τῶν πολεμίων ἐκκλιτέον, ἐν δὲ ταῖς γάρισι τὸν καλῶς διδόντα τῶν φίλων οὕτε φεύγειν 5 ούτ απωθείσθαι δίκαιον εί γαο ή πενία μή δυσγερές οὐδ' αὖ πάλιν ὁ πλοῦτος οὕτως ἄτιμος καὶ ἀποβλητος.' 'οὐ νὰρ οὖν' εἶπεν ὁ Ἐπαμεινώνδας 'ἀλλ' έστιν δτφ μή λαβόντι το καλώς διδόμενον τιμιώτερον υπάργει και κάλλιον. ουτωσι δ' επίσκεψαι μεθ' 10 ήμων. είσι δήπουθεν έπιθυμίαι πολλαί και πολλών, ένιαι μεν έμφυτοι λεγόμεναι καί περί το σώμα βλαστάνουσαι, πρὸς τὰς ἀναγκαίας ἡδονάς αί δ' ἐπή- Ε λυδες, αι ενεκα κενών δοξών, ίσχυν δε και βίαν ύπο γρόνου καλ συνηθείας έν τροφή μογθηρά λα-15 βούσαι, πολλάκις έλκουσι καλ ταπεινούσι την ψυχήν έρρωμενέστερον των αναγκαίων. έθει δε καί μελέτη πολύ μέν τις ήδη καί των έμφύτων άπαούσαι παθών τῷ λόγφ παρέσχε· τὸ δὲ πᾶν τῆς άσκήσεως κράτος, ὁ φίλε, ταζς ἐπεισοδίοις καὶ περιτ-20 ταϊς προσαγαγόντας έπιθυμίαις έκπονεϊν χρή καλ άποκόπτειν αὐτὰς ἀνείρξεσι καὶ κατοχαῖς ὑπὸ τοῦ λόγου πολαζομένας. εί γὰο δίψαν ἐκβιάζεται καὶ F πείναν ή πρός τροφήν καὶ ποτόν άντίβασις τοῦ λογισμού, μακρώ δήπου βάόν έστι φιλοπλουτίαν κο-25 λοῦσαι καλ φιλοδοξίαν ἀποχαζς ὧν έφίενται καλ άνείοξεσιν είς τέλος καταλυθείσας. ή ού δοκεί σοι; 'ωμολόγησεν δ ξένος.' 'ἇρ' οὖν' ἔφη 'διαφορὰν δρᾶς

¹ θατέρφ posterius Basileensis: θάτερον 8 λαβόντι W: διδόντι 13 α? *: αί Ενεκα *: Ενεκεν

άσκήσεως και του πρός δ ή άσκησις έργου, και καθάπεο άθλητικής έργου μεν αν είποις την ύπεο τοῦ στεφάνου πρός τὸν ἀντίπαλον ᾶμιλλαν, ἄσκησιν δὲ τὴν ἐπὶ τοῦτο διὰ τῶν γυμνασίων παρασκευὴν τοῦ σώματος ούτω καὶ άρετῆς δμολογεῖς τὸ μέν 5 ξογον είναι τὸ δ' ἄσκησιν;' δμολογήσαντος δε τοῦ ξένου, 'φέρε τοίνυν πρώτον' εἶπε' τῆς ἐγκρατείας 585 τὸ τῶν αίσχρῶν καὶ παρανόμων ἡδονῶν ἀπέχεσθαι πότερον ἄσκησιν ἢ μᾶλλον ξογον καὶ ἀπόδειξιν ἀσκήσεως είναι νομίζεις;' 'ἔργον' είπεν 'έγὰ καὶ ἀπό- 10 δειξιν.' 'άσκησιν δε και μελέτην έγκρατείας, ούχ ξπερ έτι νῦν ἐφείλκυσθε πάντες ὑμεῖς, ὅταν γυμναζόμενοι και κινήσαντες ώσπες ζώα τὰς ὀρέξεις, ἐπιστήτε λαμπραίς τραπέζαις καλ ποικίλοις έδέσμασι πολύν χρόνον, είτα ταῦτα τοῖς οἰκέταις ὑμῶν εὐω- 15 γεϊσθαι παραδόντες, αὐτοί τὰ λιτὰ καὶ ἀπλᾶ προσφέρησθε κεκολασμέναις ήδη ταζε έπιθυμίαις; ή γάρ έν οἷς ἔξεστιν ἀποχή τῶν ήδονῶν ἄσκησίς έστι τῆ ψυχή πρός & κεκώλυται.' 'πάνυ μέν οὖν' εἶπεν. 'ἔστιν οὖν τις, ὧ φίλε, καὶ δικαιοσύνη πρὸς φιλο- » Β πλουτίαν καὶ φιλαργυρίαν ἄσκησις, οὐ τὸ μὴ κλέπτειν έπιόντα νύκτωο τὰ τῶν πέλας μηδὲ λωποδυτεῖν οὐδ' εί μη προδίδωσί τις πατρίδα και φίλους δι' άργύοιον, οδτος άσκει πρός φιλαργυρίαν (καλ γάρ δ νόμος ίσως ένταῦθα καὶ ὁ φόβος ἀπείργει τὴν πλεονεξίαν 25 τοῦ ἀδικεῖν), ἀλλ' ὁ τῶν δικαίων καὶ συγκεχωρημένων

⁷ εἶπε W: εἰπέ 10 νομίζειν BE 11 μελέτην R: μελέτην μετὰ 12 ἦπες — ἐφείλινσθε] ἦσπες — ἐφικνεῖσθε? vid. Symb. γυμνασάμενοι R

ύπο του νόμου κερδών πολλάκις άφιστας έαυτον έκουσίως, άσκει και προεθίζεται μακράν είναι παντὸς ἀδίκου καὶ παρανόμου λήμματος. οὕτε γὰρ ἐν ήδοναζε μεγάλαις μεν ατόποις δε και βλαβεραζε οίόν 5 τε την διάνοιαν ηρεμείν μη πολλάκις έν έξουσία τοῦ C άπολαύειν καταφρονήσασαν, ούτε λήμματα μοχθηρά καὶ πλεονεξίας μεγάλας εἰς ἐφικτὸν ἡκούσας ὑπερβήναι φάδιον φτινι μη πόροωθεν ενδέδεται καί κεκόλασται τὸ φιλοκερδές, άλλ' οἶς ἔξεστιν ἀνέδην 10 είς τὸ κερδαίνειν άνατεθραμμένον σπαργᾶ πρὸς τὰς άδικίας μάλα μόλις και χαλεπώς τοῦ πλεονεκτεῖν άπεχόμενον. άνδοί δε μή φίλων προϊεμένω χάρισι μη βασιλέων δωρεαζς αύτόν, άλλα και τύχης κληρον άπειπαμένω και θησαυρού φανέντος έπιπηδωσαν 15 αποστήσαντι την φιλοπλουτίαν, ούκ έπανίσταται πρός τας αδικίας οὐδὲ θορυβεῖ τὴν διάνοιαν άλλ' εὐκόλως χρήται πρός τὸ καλὸν αύτῷ μέγα φρονῶν καί D τὰ κάλλιστα τῆ ψυχῆ συνειδώς. τούτων έγὰ καὶ Καφεισίας έρασταί των άνθρώπων όντες, & φίλε 20 Σιμμία, παραιτούμεθα τὸν ξένον έᾶν ἡμᾶς ίκανῶς έγγυμνάσασθαι τη πενία πρός την άρετην έκείνην. 16. Ταῦτα τάδελφοῦ διελθόντος, δ Σιμμίας δίς

η τοις έπινεύσας τη πεφαλή 'μέγας' έφη 'μέγας ἀνήο έστιν Έπαμεινώνδας τούτου δ' αίτιος ούτοσί 2 ποοεθίζεται *: ποοσεθίζεται 8 ένδέδεται R: ένδέ-

² προεθίζεται *: προσεθίζεται 8 ἐνδέδεται R: ἐνδέδοται 9 ἀλλ' οἶς ἔξεστιν Emperius: ἄλλαις ἔξεσιν ἀνέδην R: ἀναίδην 10 σπαργά scripsi cum Holwerda: ὁ γὰς σπαργά ubi ὁ γὰς ex proxima syllaba ortum est πρὸς τὰς ἀδικίας *: περὶ τὰς ἀδίκους 21 ἐγγυμνάσσθαι Ψε την γυμνάσθαι 22 τάδελροῦ *: τοῦ ἀδελφοῦ ὁ R: ὅσον ὁ

Πολύμνις, έξ άρχης την άρίστην τροφήν έν φιλοσοφία τοις παισί παρασκευασάμενος. άλλά περί μέν τούτων αὐτοί διαλύεσθε πρὸς αὑτούς, ὧ ξένε τὸν Ε δε Λύσιν ήμιν, εί θέμις ακούσαι, πότερον άρα κινείς έκ τοῦ τάφου καὶ μετοικίζεις είς Ἰταλίαν ἢ κατα- 5 μένειν ένταῦθα παρ' ήμιν έάσεις εύμενέσι καί φίλοις, δταν έχει γενώμεθα, συνοίχοις χρησόμενον; καλ δ Θεάνωρ ἐπιμειδιάσας 'ξοικεν' ἔφη 'Λῦσις, δ Σιμμία, φιλοχωρείν, οὐδενὸς τῶν καλῶν ἐνδεὴς γεγονως δι' Έπαμεινωνδαν. ἔστι γάρ τι γιγνόμενον 10 ίδια περί τὰς ταφάς των Πυθαγορικών δσιον, οδ μή τυγόντες οὐ δοκοῦμεν ἀπέχειν τὸ μακαριστὸν καλ οίκετον τέλος. ώς οὖν ἔγνωμεν ἐκ τῶν ὀνείρων τὴν Λύσιδος τελευτήν (διαγιγνώσχομεν δε σημείφ τινί F φαινομένφ κατά τοὺς ὕπνους, είτε τεθνηκότος είτε 15 ζῶντος είδωλόν έστιν), ἔννοια πολλοῖς ἐπεισῆλθεν, ώς έπι ξένης δ Αυσις άλλως κεκήδευται και κινητέος έστιν ήμιν δπως έκει μεταλάχη των νομιζομένων. τοιαύτη δε διανοία παραγενόμενος και προς τον τάφον εύθυς ύπο των έγχωρίων όδηγηθείς, έσπέρας 20 ήδη χοὰς έχεόμην ἀνακαλούμενος τὴν Λύσιδος ψυχὴν κατελθεϊν αποθεσπίσουσαν ώς χρή ταῦτα πράσσειν. προϊούσης δε της νυκτός, είδον μεν ούδεν ακοῦσαι δε φωνής έδοξα τὰ ἀκίνητα μή κινείν. δσίως γὰρ ύπὸ τῶν φίλων κεκηδεῦσθαι τὸ Λύσιδος σῶμα, τὴν 25

¹ ἐξ ἀρχῆς] ante ούτοσι ΒΕ 3 αύτοι διαλύεσθε R: αύτος διαλύεσθαι αύτούς idem: αύτούς 10 γιγνόμενον scripsi cum Stegmanno: γενόμενον 18 ἐκεῖ] οἴκοι Holwerda 22 κατελθεῖν] καταθεν ἐλθεῖν Herwerdenus 24 τἀκίνητα?

δὲ ψυχὴν ἤδη κεκριμένην ἀφείσθαι πρὸς ἄλλην γένεσιν, ἄλλφ δαίμονι συλλαχοῦσαν. καὶ μέντοι καὶ 586 συμβαλὰν ἔωθεν Ἐπαμεινώνδα καὶ τὸν τρόπον ἀκούσας ὧ θάψειε Αῦσιν, ἐπέγνων ὅτι καλῶς ἄχρι τῶν τὰ ἀπορρήτων πεπαιδευμένος ὑπ' ἐκείνου τὰνδρὸς εἴη καὶ χρῷτο ταὐτῷ δαίμονι πρὸς τὸν βίον, εἰ μὴ κακὸς ἐγὰ τεκμήρασθαι τῷ πλῷ τὸν κυβερνήτην. εὐρείαι μὲν γὰρ ἀτραποὶ βίων, ὀλίγαι δ' ἃς δαίμονες ἀνθρώπους ἄγουσιν.' ὁ μὲν οὖν Θεάνωρ ταῦτ' εἰπὰν τῷ 10 Ἐπαμεινώνδα προσέβλεψεν, οἶον ἔξ ὑπαρχῆς ἀναθεώμενος αὐτοῦ τὴν φύσιν καὶ τὸ εἶδος.

17. Έν τούτφ δ' δ μέν ίατρὸς προσελθών περιέλυσε τοῦ Σιμμίου τὸν ἐπίδεσμον ὡς θεραπεύσων τὸ σῶμα. Φυλλίδας δ' ἐπεισελθών μεθ' Ίπποσθε- Β 15 νείδου και κελεύσας έμε και Χάρωνα και Θεόκριτον έξαναστήναι προσήγεν είς τινα γωνίαν τοῦ περιστύλου, σφόδρα τεταραγμένος ώς διεφαίνετο τῷ προσώπω. κάμου 'μή τι καινότερον, & Φυλλίδα, προσπέπτωκευ' είπόντος, 'έμοι μεν οὐδέν' ἔφη 'κακόν, 20 & Καφεισία και γάρ προήδειν και προύλεγον ύμιν την Ίπποσθενείδου μαλακίαν, δεόμενος μη άνακοινοῦσθαι μηδε παραλαμβάνειν είς την πρᾶξιν'. έκπλαγέντων δε τον λόγον ήμων, δ Ίπποσθενείδας 'μή λέγε πρός θεῶν' ἔφη 'Φυλλίδα, ταῦτα' μηδὲ τὴν 25 προπέτειαν εὐτολμίαν οἰόμενος ἀνατρέψης καὶ ἡμᾶς καὶ τὴν πόλιν· ἀλλ' ἔασον ἀσφαλῶς, εἴπερ εἵμαρται, κατελθείν τοὺς ἄνδρας'. καὶ ὁ Φυλλίδας παροξυνό- C

⁸ δλίγαι] λιταί? cf. p. 964 c $\,$ 10 ἀναθέμενος BE $\,$ 11 καλ Leonicus $\,$ 14 σῶμα] τοαθμα R

μενος 'είπέ μοι' φησίν 'δ Ίπποσθενείδα, πόσους οίει μετέχειν των αποροήτων είς την πράξιν ημίν; 'ένὰ μέν' εἶπεν 'οὐκ ἐλάσσους ἢ τριάκοντα γιγνώσκω.' 'τί οὖν' ἔφη 'τοσούτων τὸ πλῆθος ὅντων, τὰ πᾶσι δόξαντα μόνος ἀνήρηκας καὶ διακεκώλυκας τ έκπεμψας ίππεα πρός τούς ανδρας ήδη καθ' δδόν όντας, αναστρέφειν κελεύσας καλ μή κατατείναι σήμερον, ότε των πρός την κάθοδον αὐτοῖς τὰ πλείστα καὶ ταὐτόματον συμπαρεσκεύασεν.' εἰπόντος δὲ ταῦτα τοῦ Φυλλίδου, πάντες μέν διεταράχθημεν δ δέ 10 D Χάρων τῷ Ἱπποσθενείδα πάνυ σκληρῶς τὴν ὄψιν ένερείσας 'δο μοχθηρέ' είπεν 'άνθρωπε, τι δέδρακας ήμᾶς; ' 'οὐδέν' ἔφη 'δεινόν' ὁ Ίπποσθενείδας 'ἐὰν άνελς την τραχύτητα της φωνης, άνδρὸς ηλικιώτου καλ πολιάς παραπλησίως έχουτος λογισμών μετάσχης. 15 εί μεν γαρ εύψυχίαν φιλοκίνδυνον αποδείξασθαι τοίς πολίταις καὶ θυμὸν όλιγωρούντα τοῦ βίου προηρήμεθα, Φυλλίδα, πολύ τὸ τῆς ἡμέρας μῆκος ἔτι· καὶ την έσπέραν μη περιμένωμεν άλλ' ήδη βαδίζωμεν έπὶ τοὺς τυράννους τὰ ξίφη λαβόντες ἀποκτιννύω- 20 μεν, ἀποθνήσκωμεν, ἀφειδωμεν έαυτων. εί δὲ ταῦτα Ε μέν ούτε δράσαι χαλεπόν ούτε παθείν, έξελέσθαι δε τας Θήβας ὅπλων, τοσούτων πολεμίων περιεχόντων, καί την Σπαρτιατών φρουράν απώσασθαι δυσί νεπροίς ή τρισίν οὐ ράδιον (οὐδε γάρ τοσοῦτον είς 25 τὰ συμπόσια καὶ τὰς ὑποδοχὰς παρεσκεύακε Φυλλίδας άκρατον, ώστε τούς χιλίους και πεντακοσίους

7 πατιέναι W praeter necessitatem 9 καὶ] abesse malim ταὐτόματον *: τὸ αὐτόματον

'Αρχία μεθυσθηναι δορυφόρους άλλά καν έκεινον άνέλωμεν, έφεδρεύει τη νυκτί νήφων 'Ηριππίδας καί "Αρκεσος), τί σπεύδομεν κατάγειν φίλους καί οίκείους ανδρας έπλ προύπτον όλεθρον, καλ τούτο 5 μηδ' άγνοούντων των έχθρων παντάπασι την κάθοδου; διὰ τί γὰρ Θεσπιεῦσι μὲν παρήγγελται τρίτην ημέραν ταύτην έν τοις δπλοις είναι και προσέχειν, Ε δταν οί Σπαρτιατών ήγεμόνες καλώσιν; 'Αμφίθεον δε σήμερον, ως πυνθάνομαι, μέλλουσιν άνακρίναν-10 τες, δταν Άρχίας έπανέλθη, διαφθερείν. οὐ μεγάλα ταῦτα σημεῖα τοῦ μὴ λανθάνειν τὴν πρᾶξιν; οὐ κράτιστον έπισχεῖν χρόνον οὐχὶ πολὺν ἀλλ' ὅσον έξοσιώσασθαι τὰ θεΐα; καὶ γὰο οί μάντεις τῆ Δήμητοι τὸν βοῦν θύοντες πολύν θόρυβον καὶ κίνδυνον λέ-15 γουσι δημόσιον αποσημαίνειν τα έμπυρα. και το σοί πλείστης δεόμενον, & Χάρων, εὐλαβείας, έχθες έξ άγροῦ μοι συνοδεύων 'Υπατόδωρος δ Έριάνθους, χρηστός μέν άλλως και οίκετος άνηρ οὐδεν δε τῶν πρασσομένων συνειδώς, 'έστι σοι' φησίν 'ὧ Ίππο- 587 20 σθενείδα, Χάρων έταιρος έμολ δ' οὐ πάνυ συνήθης. έὰν οὖν δοκή σοι, φράσον αὐτῷ φυλάττεσθαί τινα κίνδυνον έξ ένυπνίου μάλα δυσχερούς καλ ατόπου. τῆς γὰο ἄλλης νυκτὸς ὤμην αὐτοῦ τὴν οἰκίαν ὡδίνειν ώσπερ κύουσαν αὐτὸν δὲ καὶ τοὺς φίλους 25 συναγωνιώντας εύγεσθαι καί κύκλω παρεΐναι την δε μυκασθαι και άφιέναι φωνάς τινας άνάρθρους,

^{1 &#}x27;Αρχία an 'Αρχίου? 2 τη νυπτ] πύπτης Herwerdenus Ἡριππίδας R: πριππίδας. cf. Vit. Pelop. c. 13 13 Δήμητρι *: δημήτρα 19 πρασσομένων *: προεσομένων

τέλος δὲ πῦρ λάμψαι πολὸ καὶ δεινὸν ἔξ αὐτῆς ἔνδοθεν, ὡς τὰ πλείστα τῆς πόλεως φλέγεσθαι τὴν δὲ
Καδμείαν καπνῷ μόνῷ περιέχεσθαι τὸ δὲ πῦρ ἄνω
Β μὴ ἐπιπολάζειν.' ἡ μὲν οὖν ὄψις, ὡ Χάρων, ἡν ὁ
ἄνθρωπος διεξῆλθε, τοιαύτη τις ἡν' ἐγὼ δὲ καὶ 5
παραχρῆμα κατέδεισα, καὶ πολὸ μᾶλλον ἀκούσας σήμερον ὡς εἰς τὴν σὴν οἰκίαν οἱ φυγάδες καταίρειν
μέλλουσιν, ἀγωνιῶ, μὴ μεγάλων κακῶν ἐμπλήσωμεν
ἡμᾶς αὐτούς, οὐδὲν ἀξιόλογον τοὺς πολεμίους δράσαντες ἀλλ' ὅσον διαταράξαντες. τὴν γὰρ πόλιν 10
πρὸς ἡμῶν τίθεμαι, τὴν δὲ Καδμείαν ὥσπερ ἔστι
πρὸς ἐκείνων.'

18. 'Υπολαβών δ' δ Θεόκριτος καὶ κατασχών τὸν Χάρωνα βουλόμενον είπειν τι πρὸς τὸν 'Ιπποσθενείδαν, 'ἀλλ' ἔμοιγ'' είπεν 'ἀπ' οὐδενὸς οὕτως οὐδέ- 15 C ποτε θαρρῆσαι πρὸς τὴν πρᾶξιν, ὧ 'Ιπποσθενείδα, παρέστη, καίπερ ἱεροῖς ἀεὶ χρησαμένω καλοῖς ὑπὲρ τῶν φυγάδων, ὡς ἀπὸ τῆς ὄψεως ταύτης· εί γε φῶς μὲν πολὸ καὶ λαμπρὸν ἐν τῆ πόλει λέγεις ἔξ οἰκίας φίλης ἀνασχείν, καπνῷ δὲ συμμελανθῆναι τὸ τῶν κα πολεμίων οἰκητήριον, οὐδὲν οὐδέποτε δακρύων καὶ ταραχῆς φέροντι κρείττον ἀσήμους δὲ φωνὰς ἐκφέρεσθαι παρ' ἡμῶν, ὥστε κὰν εί τις ἐπιχειροίη κατηγορείν, περιφώνησιν ἀσαφῆ καὶ τυφλὴν ὑπόνοιαν ἡ πρᾶξις λαβοῦσα μόνον ᾶμα καὶ φανήσεται καὶ κρα- 25 τήσει. δυσιερείν δέ γε θύοντας εἰκός ἡ γὰρ ἀρτὴ

⁴ ἐπιπολάζειν Turnebus: περιπολάζειν 23 ἐπιχειροίη *: ἐπιχειρῆ 24 περιφώνησιν R: περί φωνῆς εν' 25 πρατήσει Emperius: πρατήση

καὶ τὸ εερείον οὐ δημόσιον άλλὰ τῶν κρατούντων έστίν.' Ετι δε τοῦ Θεομρίτου λέγοντος, λέγω πρός τον Ιπποσθενείδαν 'τίνα πρός τους άνδρας έξαπέστειλας; εί γὰο οὐ πολὺ ποοείληφας, διωξόμεδα.' D 5 και Ίπποσθενείδας 'οὐκ οἰδ' 'εἰπεν 'ὁ Καφεισία (δεζ γάο ύμζυ τάληθη λέγειν), εί καταλάβοις αν τον άνθοωπον ίππω χρώμενον των έν Θήβαις κρατίστω. γνώριμος δ' ύμιν δ άνθρωπός έστι, των Μέλωνος άρματηλατών έπιστάτης καλ διά Μέλωνα την πράξιν 10 ἀπ' ἀργής συνειδώς.' κάνὼ κατιδών τὸν ἄνθρωπον 'άρ' οὐ Χλίδωνα λέγεις' είπον 'ὧ 'Ιπποσθενείδα, τὸν κέλητι τὰ Ἡραῖα νικῶντα πέρυσιν;' ἐκεῖνον μεν οὖν αὐτόν' ἔφησε. 'καὶ τίς οὖτος' ἔφην 'έστὶν δ πρός ταζε αὐλείοις θύραις έφεστως πάλαι καλ 15 ποοσβλέπων ήμιν;' έπιστρέψας οὖν δ Ίπποσθενείδας Ε 'Χλίδων' ἔφη 'νη τὸν 'Ηρακλέα' φεῦ, μή τι χαλεπώτερον συμβέβηκε; κάκείνος, ώς είδεν ήμας προσέχοντας αὐτῷ, ἀπὸ τῆς θύρας ἡσυχῆ προσῆγε. τοῦ δ' Ίπποσθενείδου νεύσαντος αὐτῷ καὶ λέγειν κελεύ-20 σαντος είς απαντας, ** 'οίδ'', έφη 'τοὺς ανδρας ακοιβώς, Ίπποσθενείδα καί σε μήτε κατ' οίκον εύρων μήτ' έπ' άγορας δεύρο πρός τούτους έτεκμαιρόμην ήκειν, καὶ συνέτεινον εὐθύς, ΐνα μηδὲν άγνο- Ε ητε των γεγονότων. ως γαρ εκέλευσας τάχει παντί 25 χρησάμενον έπλ τοῦ ὄρους ἀπαντήσαι τοῖς ἀνδράσιν, είσηλθον οίκαδε ληψόμενος τον ιππον. αίτουντι δέ

⁸ δ ἄνθοαπος] del. Herwerdenus 11 οὐ] οὖν R δ άντισθενείδα BE 20 lac. 36 E 27 B. supplet ὄντας καλοὺς κάγαθούς Amyotus 21 εὖςον BE

μοι τὸν χαλινὸν οὐκ είχεν ἡ γυνὴ δοῦναι, ἀλλὰ διέτριβεν ἐν τῷ ταμιείῷ πολὸν χρόνον ὡς δὲ ζητοῦσα καὶ σκευωρουμένη τὰ ἔνδον, ἰκανῶς ἀπολαύσασα μου, τέλος ὡμολόγησε κεχρηκέναι τῷ γείτονι τὸν χαλινὸν ἐσπέρας, αἰτησαμένης αὐτοῦ τῆς γυναι- 5 κός ἀγανακτοῦντος ἐμοῦ καὶ κακῶς αὐτὴν λέγοντος, 588 τρέπεται πρὸς δυσφημίας ἀποτροπαίους, ἐπαρωμένη κακὰς ὁδοὺς κακὰς δ' ἐπανόδους ὰ νὴ Δία πάντα τρέψειαν εἰς αὐτὴν ἐκείνην οί θεοί. τέλος δὲ μέχρι πληγῶν προαχθεὶς ὑπ' ὀργῆς, εἶτ' ὅχλου γειτόνων το καὶ γυναικῶν συνδραμόντος, αἴσχιστα ποιήσας καὶ παθὰν μόλις ἀφῖγμαι πρὸς ὑμᾶς, ὅπως ἄλλον ἐκπείμητε πρὸς τοὺς ἄνδρας, ὡς ἐμοῦ παντάπασιν ἐκστατικῶς ἐν τῷ παρόντι καὶ κακῶς ἔχοντος.'

19. Ἡμᾶς δέ τις ἔσχεν ἄτοπος μεταβολὴ τοῦ 15 πάθους. μικοὸν γὰο ἔμπροσθεν τῷ κεκωλῦσθαι δυσχεραίνοντες, πάλιν διὰ τὴν ὀξύτητα τοῦ καιροῦ καὶ τὸ τάχος, ὡς οὐκ οὔσης ἀναβολῆς, εἰς ἀγωνίαν ὑπηγόμεθα καὶ φόβον. οὐ μὴν ἀλλ' ἐγὰ προσαγο-Β ρεύσας τὸν Ἱπποσθενείδαν καὶ δεξιωσάμενος ἐθάρ- κο ρυνον, ὡς καὶ τῶν θεῶν παρακαλούντων ἐπὶ τὴν πρᾶξιν. ἐκ δὲ τούτου Φυλλίδας μὲν ικτο τῆς ὑποδοχῆς ἐπιμελησόμενος, καὶ τὸν ᾿Αρχίαν εὐθὺς ἐνσείσων εἰς τὸν πότον. Χάρων δὲ τῆς οἰκίας **. ἐγὰ δὲ καὶ Θεόκριτος πάλιν πρὸς τὸν Σιμμίαν 25

² διέτριβεν X: διέτριβον ταμιεί φ *: ταμεί φ 3 σκευφονμένη R: σκαιωρονμένη 6 έμοῦ *: δ' έμοῦ 7 δυσθνμίας BE 24 lac. 41 E 17 B supplenda vid. cum Amyoto verbis ὡς δεξόμενος τοὺς φυγάδας

έπανήλθομεν, ὅπως τῷ Ἐπαμεινώνδα καιοὸν λαβόντες έντύχοιμεν.

20. Οι δ' ήσαν πρόσω ζητήσεως οὐκ άγεννοῦς νη Δί' άλλ' ής δλίγον έμπροσθεν οί περί Γαλα-5 ξίδωρον και Φειδόλαον ήψαντο, διαπορούντες τίνος οὐσίας καὶ δυνάμεως είη τὸ Σωκράτους λεγό- C μενον δαιμόνιον. α μέν οὖν πρὸς τὸν Γαλαξιδώρου λόγον άντεῖπεν δ Σιμμίας οὐκ ἡκούσαμεν αὐτὸς δὲ Σωκράτη μέν έφη περί τούτων έρόμενός ποτε μή 10 τυχείν ἀποκρίσεως, διὸ μηδ' αὖθις ἐρέσθαι πολλάκις δ' αὐτῷ παραγενέσθαι τοὺς μὲν δι' ὄψεως έντυγείν θείω τινὶ λέγοντας άλαζόνας ήγουμένω, τοίς δ' ἀκοῦσαί τινος φωνής φάσκουσι προσέχοντι τὸν νοῦν καὶ διαπυνθανομένω μετὰ σπουδής. ὅθεν ἡμῖν 15 παριστατο, σκοπουμένοις ίδία πρός άλλήλους, ύπο-. νοείν μήποτε το Σωκράτους δαιμόνιον ούκ δψις άλλα φωνής τινος αίσθησις ή λόγου νόησις είη, συνάπτον- D τος ατόπω τινί τυόπω πρός αὐτόν ωσπερ καί καθ' ύπνον ούκ έστι φωνή, λόγων δέ τινων δόξας καλ 20 νοήσεις λαμβάνοντες οίονται φθεγγομένων άκούειν. άλλὰ τοῖς μέν ὡς ἀληθῶς ὄναρ ἡ τοιαύτη σύνεσις γίγνεται, δι' ήσυχίαν καὶ γαλήνην τοῦ σώματος, δταν καθεύδωσι ** μόλις ἐπήκοον ἔχουσι τὴν ψυχὴν των κοειττόνων και πεπνιγμένοι γε θορύβω των 25 παθών και περιαγωγή των χρειών είσακούσαι καί

⁴ τη $\Delta l'$ R: ήδη 6 τίνος οὐσίας Turnebus: τίς οὐσία 12 ηγούμενον BE 13 φασκούσης iidem 17 η λόγον] άλόγον iidem 23 lac. 19 E 15 B suppleo: ὅταν δ' ἐγρηγορότες ὧσι 24 πεπνιμένοι R: πεπνυμένοι

παρασχείν την διάνοιαν οὐ δύνανται τοῖς δηλουμένοι3. √ Σωκράτει δ' δ νοῦς καθαρὸς ὢν καὶ ἀπαθής, Ε τῷ σώματι μικρὰ τῶν ἀναγκαίων χάριν καταμιγνὺς αύτόν, εὐαφής ήν καὶ λεπτὸς ὑπὸ τοῦ προσπεσόντος δξέως μεταβαλείν το δε προσπίπτον οὐ φθόγγον 5 άλλὰ λόγον ἄν τις εἰκάσειε δαίμονος, ἄνευ φωνῆς έφαπτόμενον αὐτῷ τῷ δηλουμένῳ τοῦ νοοῦντος. πληγή γάρ ή φωνή προσέοικε τής ψυγής, δι' ώτων βία του λόγου είσδεχομένης, δταν άλλήλοις έντυγχάνωμεν. δ δε τοῦ κρείττονος νοῦς ἄγει τὴν εὐφυᾶ 10 ψυχὴν ἐπιθιγγάνων τῷ νοηθέντι πληγῆς μὴ δεομένην ή δ' ένδίδωσιν αὐτῷ χαλῶντι καὶ συντείνοντι Ε τὰς δρμάς, οὐ βιαίους ὑπὸ παθῶν ἀντιτεινόντων, άλλ' εὐστρόφους καὶ μαλακάς ώσπερ ἡνίας ἐνδούσας. οὐ δεῖ δὲ θαυμάζειν δρώντας τοῦτο μὲν ὑπὸ 15 μικροίς οίαξι μεγάλων περιαγωγάς δλκάδων, τοῦτο δε τροχών κεραμεικών δίνησιν άκρας παραψαύσει χειρός δμαλώς περιφερομένων ἄψυχα μέν γάρ άλλ' δμως τροχαλά ταϊς κατασκευαϊς ύπο λειότητος ένδίδωσι πρός τὸ κινοῦν φοπῆς γενομένης. ψυχή δ' » άνθρώπου μυρίαις δρμαζε οίον υσπληξιν έντεταμένη, μακρφ πάντων δργάνων εύστροφώτατόν έστιν. ἄν τις κατά λόγον απτηται, φοπήν λαβούσα πρός τὸ 589 νοηθέν κινεϊσθαι· ένταῦθα γάρ είς τὸ νοοῦν αί τῶν παθών καὶ δρμών κατατείνουσιν άρχαί τούτου δε 25 σεισθέντος, έλκόμεναι σπώσι καλ συντείνουσι τὸν άνθρωπον. ή καὶ μάλιστα τὸ νοηθὲν ήλίκην ἔχει

⁸ μικοὰ Basileensis: μη μικοὰ 13 βιαίους R: βιαίως 14 ἐνδούσαις BE. ἐνδόσεις? 17 ἄκρας Herwerdenus: ἄκρα

δώμην καταμαθείν δίδωσιν. όστα γάρ άναίσθητα καλ νεύρα καὶ σάρκες ύγρων περίπλεαι, καὶ βαρύς δ έκ τούτων όγκος ήσυχάζων καλ κείμενος, αμα τῷ τὴν ψυχὴν έν μνηστεία βαλέσθαι τι καὶ πρὸς αὐτὸ κινῆσαι 5 την δρμήν, δλος άναστάς και συνταθείς, πασι τοις μέρεσιν οίον έπτερωμένος φέρεται πρός την πράξιν. εί δ' δ της κινήσεως και συνεντάσεως και παραστάσεως τρόπος γαλεπός ή παντελώς ἄπορος συνοφθήναι, Β καθ' δυ ή ψυγή νοήσασα έφέλκεται ταζε δρμαζε του 10 όγκον, άλλ' έν δσφ μάλα δίχα φωνής έννοηθείς κινεί λόγος ἀπραγμόνως, ούτως οὐκ ἂν οἶμαι δυσπείστως έχοιμεν ύπὸ νοῦ κρείσσονος νοῦν καὶ ψυχῆς θειοτέρας αν άγεσθαι θύραθεν έφαπτομένης ην πέφυκεν έπαφην λόγος ίσχειν προς λόγον ώσπερ φως άνταύ-15 γειαν. τῷ γὰρ ὄντι τὰς μὲν ἀλλήλων νοήσεις οἶον ύπο σκότω διά φωνής ψηλαφώντες γνωρίζομεν αί δε των δαιμόνων φέγγος έχουσαι τοῖς δυναμένοις έλλάμπουσιν, οὐ δεόμεναι δημάτων οὐδ' ὀνομάτων, C οίς χρώμενοι πρός άλλήλους οί άνθρωποι συμβόλοις 20 είδωλα των νοουμένων καλ είκόνας δρώσιν, αὐτὰ δ' οὐ γιγνώσκουσι πλην οἶς ἔνεστιν ἴδιόν τι καλ

³ αμα] ἀλλ' αμα? 4 ἐν μνηστεία (i. e. μνήμη) βαλέσθαι τι *: ἐν νηστεία βαλέσθαι. contrarium legitur p. 489 c: ἐν ἀμνηστία — τίθεσθαι. Cf. Plat. Menex. p. 239 c: ἔτι τ' ἐστιν ἐν μνηστεία (= μνήμη) 7 εἰ δ' ὁ W: οὐδὲ ὁ. Αροdosis est οὕτως οὐκ ἀν οἰμαι κέ συντάσεως καὶ παρασπάσεως R 10 ἀλλ' ἐν ὄσω μάλα] corr. vid. μᾶλλον δ' ἢ σῶμα μάλα 11 οῦτως] iungendum cum δυσπείστως 12 ἔχοιμεν W: ἔχει μὲν 13 ἄν ἄγεσθαι W: ἀγαγέσθαι ἢν R: ἢ 14 φῶς] φῶς πρὸς? 17 δυναμένοις] δαιμονίοις Herwerdenus. συνείναι δυναμένοις Stegmannus 20 αὐτὰ] i. e. τὰ νοούμενα 21 ἔνεστιν R: ἔπεστιν

δαιμόνιον ώσπες εξοηται φέγγος. καίτοι το περί την φωνην γιγνόμενον έστιν ή παραμυθείται τούς άπιστοῦντας δ γάρ άὴρ φθόγγοις ένάρθροις τυπωθείς και γενόμενος δι' όλου λόγος και φωνή πρός την ψυχην τοῦ ἀκροωμένου περαίνει την νόησιν. 5 ώστε θαυμάζειν ούκ άξιον, εί και κατά τοῦτο τὸ νοηθέν ύπο των αμεινόνων ο άηο τρεπόμενος δι' εὐπάθειαν ἐνσημαίνεται τοῖς θείοις καὶ περιττοῖς άνδράσι τὸν τοῦ νοήσαντος λόγον. ὥσπερ γὰρ αί D πληγαὶ τῶν ** οντων ἀσπίσι χαλκαῖς ἁλίσκονται διὰ 10 την αντήγησιν, δταν έκ βάθους αναφερόμεναι προσπέσωσι, των δ' άλλων άδήλως διεκθέουσαι λανθάνουσιν· ούτως οί των δαιμόνων λόγοι διά πάντων φερόμενοι μόνοις ένηχοῦσι τοῖς ἀθόρυβον ἦθος καλ νήνεμον έχουσι την ψυχην, οθς δη και ιερούς και 16 δαιμονίους άνθρώπους καλοῦμεν. οί δὲ πολλοὶ καταδαρθοῦσιν οἴονται τὸ δαιμόνιον ἀνθρώποις ἐπιθειάζειν· εί δ' έγρηγορότας καὶ καθεστώτας έν τῷ φρονεῖν όμοίως κινούσι, θαυμαστόν ήγούνται καλ απιστον: ώσπες αν εί τις οίοιτο, τὸν μουσικὸν ανειμένη τῆ 20 λύρα γρώμενον, δταν συστή τοις τόνοις ή καθαρ-Ε μοσθή, μη απτεσθαι μηδε χρήσθαι. το γάρ αίτιον ού συνορῶσι, τὴν ἐν αύτοῖς ἀναρμοστίαν καὶ ταραχήν, ής απήλλακτο Σωκράτης δ έταιρος ήμων ωσπερ δ δοθείς έτι παιδός όντος αύτοῦ τῷ πατρί χρησμός 25

⁶ ούν Amyotus 7 άμεινόνων Holwerda: άμει cum lac. 5 Ε 3 Β 10 lac. 6 Ε 8 Β. supplent μεταλλενόντων R. ὑπορυττόντων Herwerdenus 23 αὐτοῖς *: αὐτοῖς 24 ἀπήλλακτο R: ἀπήλλακτοι

άπεθέσπισεν έᾶν γὰρ αὐτὸν ἐκέλευσεν ὅ τι ἀν ἐπὶ νοῦν ἔη πράττειν, καὶ μὴ βιάζεσθαι μηδὲ παράγειν ἀλλ' ἐφιέναι τὴν ὁρμὴν τοῦ παιδός, εὐχόμενον ὑπὲρ αὐτοῦ Διὶ ἀγοραίφ καὶ Μούσαις, τὰ δ' ἄλλα μὴ 5 πολυπραγμονεῖν περὶ Σωκράτους, ὡς κρείττονα δή- ϝ πουθεν ἔχοντος ἐν αὐτῷ μυρίων διδασκάλων καὶ παιδαγωγῶν ἡγεμόνα πρὸς τὸν βίον.

21. "Ημίν μέν, ὁ Φειδόλαε, καὶ ζώντος Σωκράτους και τεθνηκότος, ούτως έννοειν περί του 10 δαιμονίου παρίσταται, των κληδόνας ή πταρμούς ή τι τοιούτον είρηκότων άλλο καταφρονούσιν ά δέ Τιμάρχου τοῦ Χαιρωνέως ηκούσαμεν ύπερ τούτου διεξιόντος, ούκ οίδα μη μύθοις δμοιότερ' η λόγοις όντα σιωπαν άμεινον.' 'μηδαμως' είπεν δ Θεόχριτος 15 'άλλὰ δίελθ' αὐτά καὶ γὰο εί μὴ λίαν ἀκοιβῶς, άλλ' ἔστιν ὅπη ψαύει τῆς άληθείας καὶ τὸ μυθῶδες. πρότερον δὲ τίς ἦν οὖτος ὁ Τίμαρχος φράσον οὐ 590 γὰο ἔγνων τὸν ἄνθοωπον.' 'εἰκότως γ'' εἶπεν δ Σιμμίας 'δ Θεόκριτε' νέος γάρ ων κομιδή έτελεύ-20 τησε, και τοῦ Σωκράτους δεηθείς ταφήναι παρά Λαμπροκλέα του Σωκράτους υίου, ολίγαις πρότερου ήμέραις αὐτοῦ τεθνηκότα, φίλον καὶ ήλικιώτην γενόμενον. οὖτος οὖν ποθῶν γνῶναι τὸ Σωκράτους δαιμόνιον ήν έχει δύναμιν, ατε δή νέος ούκ άγεννής 25 άρτι γεγευμένος φιλοσοφίας, έμολ καλ Κέβητι κοινω-

⁸ μεν] μεν οδυ? 11 είρηπότων ἄλλο *: ἄλλο είρηπότων nisi quod om. είρηπότων ΒΕ 13 μη εί μη Herwerdenus όμοιότερα η λόγοις όντα Herwerdenus: ** (21 Ε 23 Β) λογίσονται 19 malim τετελεύτηπε 21 δλίγαις Basileensis: αίς

σάμενος μόνοις είς Τροφωνίου κατήλθε, δράσας τὰ Β νομιζόμενα περί τὸ μαντεῖον. ἐμμείνας δὲ δύο νύκτας κάτω καὶ μίαν ἡμέραν, τῶν πολλῶν ἀπεγνωκότων αὐτὸν ἤδη καὶ τῶν οἰκείων ὀδυρομένων, πρωὶ μάλα φαιδρὸς ἀνῆλθε· προσκυνήσας δὲ τὸν θεόν, ὡς πρῶ- 5 τον διέφυγε τὸν ὅχλον, διηγεῖτο ἡμῖν θαυμάσια πολλὰ καὶ ἰδεῖν καὶ ἀκοῦσαι.'

22. "Εφη δε καταβάς είς το μαντείον περιτυχείν σκότφ πολλφ το πρώτον, είτ' έπευξάμενος κείσθαι πολύν χρόνον, ού μάλα συμφρονών έναργώς είτ' 10 έγρηγορεν είτ' ώνειροπόλει πλην δόξαι γε, της κεφαλής αμα ψόφω προσπεσόντι πληγείσης, τὰς δαφάς διαστάσας μεθιέναι την ψυχήν. ως δ' άναγωρούσα κατεμίγνυτο πρός άέρα διαυγή και καθαρόν άσμένη, C πρώτον μεν αναπνεύσαι τότε δοκείν δια γρόνου 15 συχνοῦ στεινομένην τέως, καλ πλείονα γίγνεσθαι της πρότερον ώσπερ ίστίον έκπεταννύμενον έπειτα κατακούειν άμαυρως φοίζου τινὸς ύπερ κεφαλης περιελαυνομένου φωνήν ήδεζαν ζέντος. αναβλέψας δὲ τὴν μὲν γῆν οὐδαμοῦ καθορᾶν, νήσους δὲ λαμ- 20 πομένας μαλακῷ πυρί, κατ' ἀλλήλων έξαμειβούσας άλλην άλλοτε χρόαν, ώσπες βαφήν άγειν τῷ φωτί ποικιλλομένω κατά τάς μεταβολάς. φαίνεσθαι δὲ πλήθει μεν άναρίθμους μεγέθει δ' ύπερφυείς, ούκ ἴσας δὲ πάσας ἀλλ' δμοίως κυκλοτερεῖς· οἴεσθαι δὲ 25

⁶ διέφουγε *: διέφευγε 11 δνειφοπολεῖ Stegmannus; ego malim έγρηγόφει vel έγρηγορὰς ἦν 17 ἐππεταννύμενον Basileensis: ἐπτεταννυμένον 22 ὥσπες] ὥστε ὥσπες Herwerdenus προσάγειν R

ταύταις τὸν αίθέρα κύκλω φερομέναις ὑπορροιζεΐν. ** είναι γὰρ δμολογουμένην τῆ τῆς κινήσεως λειότητι την πραότητα της φωνης έχείνης έχ πασών D συνηρμοσμένης. διὰ μέσου δ' αὐτῶν θάλασσαν ἢ 5 λίμνην ύποκεχύσθαι τοῖς χρώμασι διαλάμπουσαν διὰ τῆς γλαυκότητος ἐπιμιγνυμένοις καὶ τῶν νήσων ὀλίγας μεν έκπλειν κατά πόρον και διακομίζεσθαι πέραν τοῦ δεύματος, ἄλλας δὲ πολλάς ** ἐφέλκεσθαι τῆ ** σχεδὸν ὑποφερομένας. εἶναι δὲ τῆς θαλάσσης 10 πη μεν πολύ βάθος κατά νότον, μάλιστα δ' άραιά τενάγη και βραγέα, πολλαγή δε και ύπεργεζοθαι και άπολείπειν αὖθις οὐ μεγάλας έκβολας λαμβάνουσαν, καὶ τῆς χρόας τὸ μὲν ἄκρατον καὶ πελάγιον, τὸ δ' Ε οὐ καθαρὸν άλλὰ συγκεχυμένον καὶ λιμνῶδες. τῶν 15 δε φοθίων τὰς νήσους ἄμα περαινομένας ἐπανάγειν οὐδὲν είς ταὐτὸ τῆ ἀρχῆ συνάπτειν πέρας οὐδὲ ποιεῖν κύκλον, άλλ' ήσυχη παραλλάσσειν τὰς ἐπιβολὰς ἕλικα ποιούσας μίαν έν τῷ περιστρέφεσθαι. τούτων δὲ πρός τὸ μέσον μάλιστα τοῦ περιέχοντος καὶ μέγιστον 20 έγκεκλίσθαι την θάλασσαν όλίγω των όκτω μερών Ε τοῦ παντὸς ἔλαττον, ὡς αὐτῷ κατεφαίνετο δύο δ'

² lac. 6 E 8 Β όμολογοῦσαν R 8 lac. 8 E 9 Β supplet verbis ἀνίσως τε καὶ πλαγίως Amyotus; posteriorem 36 E 22 Β verbo ξύμη R 9 ὑποφερομένας R: ὑποφερομένης 10 fort. corr. κατὰ νότον μάλιστα, πῆ δ' ἀραιὰ (vel potius εὐρἐα) τενάγη cett. 12 ἀπολείπειν *: ἀπολιπεῖν αὐθις] εὐθὺς Holwerda 13 τῆς *: τὰς 15 ἄπομα] fort. ἄμα τῷ τι τὸδὲν δὲ τῶν ξοθίων ἄμα τῷ περαιονμένας) τὰς ν. ἐπανάγειν, συνάπτειν (αὐτὰς) εἰς ταὐτὸ πέρας τῆ ἀρχῆ 19 τοῦ] om. ΒΕ 21 αὐτῷ Leonicus: αὐτὸ

αὐτὴν ἔχειν ἀναστομώσεις πυρὸς ἐμβάλλοντας ἐναντίους ποταμούς δεχομένας, ώς έπὶ πλεῖστον άνακοπτομένην κοχλάζειν και ἀπολευκαίνεσθαι την γλαυκότητα. ταῦτα μὲν οὖν δρᾶν τερπόμενος τῆ θέα: κάτω δ' ἀπιδόντι φαίνεσθαι χάσμα μέγα στρογγύ- 5 λον οίον έκτετμημένης σφαίρας, φοβερον δε δεινώς καλ βαθύ, πολλοῦ σκότους πληρες οὐχ ἡσυχάζοντος άλλ' έπταραττομένου καὶ άνακλύζουτος πολλάκις: δθεν άπούεσθαι μυρίας μέν ώρυγας παί στεναγμούς ζφων μυρίων δε κλαυθμον βρεφων και μεμιγμένους 10 άνδοῶν καὶ γυναικῶν ὀδυρμούς, ψόφους δὲ παντοδαπούς καὶ θορύβους έκ βάθους πόρρωθεν άμυδρούς 591 αναπεμπομένους οίς οὐ μετρίως αὐτὸς έκπεπληχθαι. χρόνου δε προϊόντος, είπεῖν τινα πρός αὐτὸν οὐχ δρώμενον 'ὧ Τίμαρχε, τί ποθεῖς πυθέσθαι;' φράσαι 15 δ' αὐτὸν ὅτι 'πάντα, τί γὰο οὐ θαυμάσιον;' 'άλλ' ήμιν' φάναι 'των άνω μέτεστι μικρόν άλλων γάρ θεών έκεινα την δε Φερσεφόνης μοιραν, ην ημείς διέπομεν, των τεττάρων μίαν οδσαν ών ή Στύξ δρίζει, βουλομένω σοι σχοπεΐν πάρεστιν. έρομένου ω δ' αὐτοῦ τίς ἡ Στύξ ἐστιν; 'δδὸς εἰς "Αιδου' φάναι και πρόεισιν έξ έναντίας, αὐτῆ σχίζουσα τῆ κορυφῆ τὸ φῶς ἀνατείνουσα δ', ὡς ὁρᾶς, ἐκ τοῦ "Αιδου Β κάτωθεν ή ψαύει περιφερομένη καὶ τοῦ φωτός, ἀφορίζει τὴν ἐσχάτην μερίδα τῶν ὅλων. τέσσαρες δ' 25 είσιν άρχαι πάντων, ζωής μέν ή πρώτη κινήσεως

¹ ξμβάλλοντας *: ξμβαλόντος 2 ως] malim ωστ' 3 πογλάζειν *: πολάζειν 19 ων R: ως 22 ξξ W αὐτη R: αὐτη 24 fort. πάτωθεν ψαύει περιφερομένη τοῦ φωτός, παλ ἀφορίζει cett. 26 πάντων] πάσης BE

δ' ή δευτέρα γενέσεως δ' ή τρίτη φθορας δ' ή τελευταία συνδει δε τη μεν δευτέρα την πρώτην Μονάς κατά τὸ ἀόρατον, τὴν δὲ δευτέραν τῆ τρίτη Νοῦς καθ' ήλιου, την δε τρίτην πρός τετάρτην Φύσις 5 κατὰ σελήνην. τῶν δὲ συνδέσμων έκάστου Μοζρα κλειδούγος Ανάγκης θυγάτηρ κάθηται, του μέν πρώτου "Ατροπος τοῦ δὲ δευτέρου Κλωθώ, τοῦ δὲ πρὸς σελήνην Λάχεσις, περί ην ή καμπη της γενέσεως. αί μέν γὰρ ἄλλαι νῆσοι θεούς ἔχουσι σελήνη δὲ C 10 δαιμόνων έπιχθονίων οὖσα φεύγει τὴν Στύγα μικρόν ύπερφέρουσα. λαμβάνεται δ' απαξ έν μέτροις δευτέροις έκατον έβδομήκοντα έπτά και της Στυγός έπιφερομένης αί ψυχαί βοῶσι δειμαίνουσαι πολλάς γὰο δ "Αιδης ἀφαρπάζει περιολισθανούσας άλλας δ' 15 άνακομίζεται κάτωθεν ή σελήνη προσνηχομένας, αίς είς καιρον της γενέσεως ή τελευτή συνέπεσε, πλην οσαι μιαραί και άκάθαρτοι ταύτας δ' άστράπτουσα καλ μυκωμένη φοβερον ούκ έᾶ πελάζειν, άλλὰ θρηνοῦσαι τὸν ξαυτών πότμον ἀποσφαλλόμεναι φέρονται 20 κάτω πάλιν ἐπ' ἄλλην γένεσιν, ὡς ὁρᾶς.' 'ἀλλ' D οὐδὲν ὁρῶ' τὸν Τίμαργον είπεῖν 'ἢ πολλοὺς ἀστέρας περί τὸ χάσμα παλλομένους, έτέρους δὲ καταδυομένους είς αὐτό, τοὺς δ' ἄττοντας αὖ κάτωθεν.' 'αὐτοὺς ἄρα' φάναι 'τοὺς δαίμονας δρῶν ἀγνοεῖς. ε έχει γάρ ὧδε ψυχή πᾶσα νοῦ μετέσχεν, ἄλογος δὲ καὶ ἄνους οὐκ ἔστιν, ἀλλ' ὅσον ὰν αὐτῆς σαρκὶ μιχθη και πάθεσιν, άλλοιούμενον τρέπεται καθ' ήδο-

16 της γενέσεως η R: η της γενέσεως $\,$ συνέπεσε * : ἐνέ $\,$ πεσε $\,$ 21 οὐδὲν Ετερον? $\,$ 23 ἄττοντας $\,$ R: ἀπόντας

νας και αλγηδόνας είς το άλογον. μίγνυται δ' ού πασα του αὐτου τρόπου. ἀλλ' αι μευ ολαι κατέδυσαυ είς σώμα, καί δι' δλων άναταραχθείσαι τὸ σύμπαν Ε ύπὸ παθών διαφέρονται κατά τὸν βίον αί δὲ πῆ μεν ανεκράθησαν, πη δ' ελιπον έξω το καθαρώτα- 5 τον, οὐκ ἐπισπώμενον ἀλλ' οἶον ἀκρόπλουν ἐπιψαῦον έκ κεφαλής του ανθρώπου καθάπερ έν βυθώ δεδυκότος ἄρτημα κορυφαΐον, ὀρθουμένης περί αὐτὸ τῆς ψυχής ἀνέχον δσον ὑπακούει καὶ οὐ κρατείται τοῖς πάθεσιν. τὸ μὲν οὖν ὑποβούχιον ἐν τῷ σώματι 10 φερόμενον ψυχή λέγεται το δε φθοράς λειφθέν οί πολλοί νοῦν καλοῦντες έντὸς είναι νομίζουσιν αύτῶν, ὥσπερ ἐν τοῖς ἐσόπτροις τὰ φαινόμενα κατ' άνταύγειαν οί δ' όρθως ύπονοοῦντες, ώς έκτὸς όντα Δαίμονα προσαγορεύουσι. τους μέν οὖν ἀποσβέν- 15 νυσθαι δοκούντας άστέρας, ὁ Τίμαρχε' φάναι 'τὰς F είς σωμα καταδυομένας δλας ψυχάς δραν νόμιζε, τούς δ' οίον αναλάμποντας πάλιν και αναφαινομένους κάτωθεν, άχλύν τινα καὶ ζόφον ώσπερ πηλον άποσειομένους, τὰς ἐκ τῶν σωμάτων ἐπαναπλεούσας » μετά τον θάνατον. οι δ' άνω διαφερόμενοι δαίμονές είσι των νουν έχειν λεγομένων ανθρώπων. πειράθητι δε κατιδείν εκάστου τον σύνδεσμον, ῷ τῆ ψυχῆ συμπέφυκε.' ταῦτ' ἀκούσας αὐτὸς ἀκριβέστερον προσέχειν καὶ θεᾶσθαι τῶν ἀστέρων ἀποσαλεύοντας τοὺς 25 592 μεν ήττον τούς δε μαλλον, ώσπερ τούς τα δίκτυα διασημαίνοντας έν τη θαλάσση φελλούς δρώμεν έπι-

³ ἀναπραθείσαι W 12 αὐτῶν W: αὐτῶν 23 $\mathring{\phi}$ *: $\mathring{\eta}$ 24 αὐτὸς] add. ἔφη R

φερομένους ένίους δε τοίς κλωθομένοις άτράκτοις δμοίως έγκατατεταραγμένην καλ ανώμαλον ελκοντας, οὐ δυναμένους καταστήσαι την κίνησιν ἐπ' εὐθείας. λέγειν δε την φωνην τούς μεν εύθεζαν και τεταγ-5 μένην κίνησιν έχοντας εὐηνίοις ψυχαΐς χρῆσθαι διὰ τροφήν καλ παίδευσιν άστείαν, ούκ άγαν σκληρον καί άγριον παρεχομέναις τὸ άλογον τοὺς δ' άνω καλ κάτω πολλάκις άνωμάλως καλ τεταραγμένως έγ- Β κλίνοντας, οίον έκ δεσμοῦ σπαραττομένους, δυσπει-10 θέσι καλ άναγώγοις δι' άπαιδευσίαν ζυγομαχείν ήθεσι, πή μεν κρατούντας και περιάγοντας έπι δεξιάν, πη δε καμπτομένους ύπο των παθών και συνεφελχομένους τοίς άμαρτήμασιν, είτα πάλιν άντιτείνοντας καλ βιαζομένους. τον μεν γαρ σύνδεσμον οία 15 χαλινον τῷ ἀλόγῷ τῆς ψυχῆς ἐμβεβλημένον, ὅταν άντισπάση, την λεγομένην μεταμέλειαν έπάγειν ταϊς άμαρτίαις και την έπι ταις ήδοναις, δσαι παράνομοι καλ άκρατεῖς, αίσχύνην, άλγηδόνα καλ πληγήν οὖσαν ένθένδε της ψυχης ύπο του κρατούντος και άρχον-20 τος έπιστομιζομένης μέχρι αν ούτω χολαζομένη πεί- C θήνιος γένηται καλ συνήθης ώσπες θρέμμα πρᾶον άνευ πληγής καλ άλγηδόνος ύπο συμβόλων όξέως καί σημείων αίσθανομένη τοῦ δαίμονος. 'αὖται μὲν οὖν ὀψέ ποτε καὶ βραδέως ἄγονται καὶ καθίστανται 25 πρός τὸ δέον. ἐκ δὲ τῶν εὐηνίων ἐκείνων καὶ κατη-

² όμοίως ἔγιλισιν (ἄνω πάτω) τεταραγμένην παὶ ἀνώμ. ἔχοντας? cf. p. 564 a 6 οὐκ ἄγαν Turnebus: οὐ κατὰ γαῖαν 10 ἀναγώγοις idem: ἀναλώτοις 19 ἐνθένθε] ἐνδόθεν (l. ἔνδοθεν) Herwerdenus 25 καὶ Turnebus

κόων εὐθὺς έξ ἀργῆς καὶ γενέσεως τοῦ οἰκείου δαίμονος καλ τὸ μαντικόν ἐστι καλ θεοκλυτούμενον γένος διν την Ερμοδώρου του Κλαζομενίου ψυχην άκήκοας δήπουθεν, ως άπολείπουσα παντάπασι τὸ σῶμα νύκτως καὶ μεθ' ἡμέραν ἐπλανᾶτο πολύν τό- 5 D πον, εἶτ' αὖθις ἐπανήει, πολλοῖς τῶν μακρὰν λεγομένων και πραττομένων έντυχοῦσα και παραγενομένη. μέχρι οδ τὸ σῶμα, τῆς γυναικὸς προδούσης, λαβόντες οί έχθροὶ ψυχῆς ἔρημον οἴκοι κατέπρησαν. τοῦτο μεν ούν ούχ άληθές έστιν. ού γάρ έξέβαινεν ή ψυγή 10 τοῦ σώματος, ὑπείκουσα δ' ἀεὶ καὶ χαλῶσα τῷ δαίμονι τὸν σύνδεσμον ἐδίδου περιδρομὴν καὶ περιφοίτησιν, ώστε πολλά συνορώντα καί κατακούοντα τών έκτὸς είσαγγέλλειν. οί δ' ἀφανίσαντες τὸ σῶμα κοι-Ε μωμένου μέχοι νῦν δίκην ἐν τῷ ταρτάρῷ τίνουσι. 15 ταῦτα δ' είση' φάναι 'σαφέστερον, ὧ νεανία, τρίτω μηνί νῦν δ' ἄπιθι.' παυσαμένης δὲ τῆς φωνῆς, βούλεσθαι μεν αὐτὸν δ Τίμαρχος έφη θεάσασθαι περιστρέφοντα, τίς δ φθεγγόμενος είη σφόδρα δέ την κεφαλην αύθις άλγήσας, καθάπερ βία συμπιεσθεί- 20 σαν, οὐδεν ἔτι γιγνώσκειν οὐδ' αίσθάνεσθαι τῶν καθ' έαυτόν είτα μέντοι μετά μικοόν άνενεγκών δραν αύτον έν Τροφωνίου παρά την είσοδον, οδπερ F έξ άρχης κατεκλίθη, κείμενου.'

23. 'Ο μεν ούν Τιμάρχου μῦθος ούτος. έπεὶ δ' 25 έλθων 'Αθήναζε τρίτω μηνὶ μετὰ τὴν γενομένην φωνὴν ἐτελεύτησεν, ἡμεῖς δὲ Σωκράτει θαυμάζοντες

³ Έρμοδώρον] Έρμότιμος vocatur a Luciano 18 αθτὸν] i. e. se 26 μετὰ Herwerdenus: πατὰ

άπηγγέλλομεν, έμέμψατο Σωκράτης ήμας, δτι μή ζωντος έτι του Τιμάρχου διήλθομεν αὐτου γαρ αν ήδέως έχείνου πυθέσθαι καλ προσανακρίναι σαφέστερον. ἀπέχεις, ὧ Θεόκριτε, μετὰ τοῦ λόγου τὸν 5 μῦθον άλλ' δρα μη καὶ τὸν ξένον ημίν παρακλητέον έπὶ τὴν ζήτησιν οίκεία γὰο πάνυ καὶ προσήκουσα θείοις ανδράσι.' 'τί δ' 'είπεν 'Έπαμεινώνδας οὐ συμβάλλεται γνώμην ἀπὸ τῶν αὐτῶν ἀναγόμενος ήμιν; και δ πατήρ μειδιάσας 'τοιοῦτον' ἔφη 'τὸ ἦθος, 10 ὧ ξένε, τὸ τούτου, σιωπηλὸν καὶ πρὸς τοὺς λόγους εὐλαβές, ἄπληστον δε τοῦ μανθάνειν καὶ ἀκροᾶσθαι: διὸ καὶ Σπίνθαρος ὁ Ταραντίνος οὐκ ὀλίγον αὐτῷ συνδιατρίψας ένταῦθα χρόνον ἀεὶ δήπου λέγει μηδενί πη των καθ' έαυτον ανθρώπων έντετυχηκέναι 15 μήτε πλείονα γιγνώσκοντι μήτ' έλάσσονα φθεγγο-593 μένω. σὸ οὖν ἃ φρονεῖς αὐτὸς δίελθε περὶ τῶν εζοημένων.'

24. 'Έγὰ τοίνυν' ἔφη 'τὸν μὲν Τιμάρχου λόγον ὅσπερ ἱερὸν καὶ ἄσυλον ἀνακεῖσθαί φημι τῷ θεῷ κρῆναι θαυμάζω δ' εἰ τοῖς ὑπὸ Σιμμίου λεγομένοις περὶ αὐτοῦ δυσπιστήσουσί τινες, κύκνους μὲν ἱεροὺς καὶ δράκοντας καὶ κύνας καὶ ἵππους ὀνομάζοντες, ἀνθρώπους δὲ θείους εἶναι καὶ θεοφιλεῖς ἀπιστοῦντες, καὶ ταῦτα τὸν θεὸν οὐ φίλορνιν ἀλλὰ εἱ φιλάνθρωπον ἡγούμενοι. καθάπερ οὖν ἀνὴρ φίλιππος οὐ πάντων ὁμοίως ἐπιμέλεται τῶν ὑπ' αὐτὸ τὸ γέ- Βνος, ἀλλ' ἀεί τιν' ἄριστον ἐξαιρῶν καὶ ἀποκρίνων

21 περί R μὲν idem: μὲν γὰρ 26 ἐπιμέλεται*: ἐπιμελεῖται αὐτὸ τὸ] ταὐτὸ?

καθ' αὐτὸν ἀσκεί καὶ τρέφει καὶ ἀγαπὰ διαφερόντως οὖτω καὶ ἡμῶν οἱ ὑπὲρ ἡμᾶς, τοὺς βελτίστους οἶον ἐξ ἀγέλης χαράξαντες, ἰδίας τινὸς καὶ περιττῆς παιδαγωγίας ἀξιοῦσι, οὐχ ὑφ' ἡνίας οὐδὲ φυτήρων ἀλλὰ λόγω διὰ συμβόλων εὐθύνοντες ὧν οἱ πολλοὶ ε καὶ ἀγελαῖοι παντάπασιν ἀπείρως ἔχουσιν. οὐδὲ γὰρ οἱ πολλοὶ κύνες τῶν θηρατικῶν σημείων οὐδ' οἱ πολλοὶ ἵπποι τῶν ἱππικῶν συνιᾶσιν ἀλλ' οἱ μεμαθηκότες, εὐθὺς ἀπὸ σιγμοῦ τοῦ τυχόντος ἢ ποππυθοῦ τὸ προσταττόμενον αἰσθανόμενοι, φαδίως εἰς 10 δεί καθίστανται. φαίνεται δὲ γιγνώσκων καὶ Όμησος ἡν λέγομεν διαφορὰν ἡμεῖς τῶν γὰρ μάντεων οἰωνοπόλους τινὰς καλεί καὶ ἱερεῖς, ἐτέρους δὲ τῶν θεῶν αὐτῶν ἄκοσημαίνειν οἴεται τὸ μέλλον, ἐν οἶς λέγει 15

'των δ' Έλενος, Ποιάμοιο φίλος παΐς, ξύνθετο θυμφ

βουλήν, ή φα θεοίσιν έφήνδανε μητιόωσι·

'ως γαρ έγων ὅπ' ἄκουσα θεων αίειγενετάων.' 20 ωσπερ γαρ των βασιλέων καὶ των στρατηγων τὴν διάνοιαν οί μὲν ἐκτὸς αἰσθάνονται καὶ γιγνώσκουσι πυρσοίς τισι καὶ κηρύγμασι καὶ ὑπὸ σαλπίγγων, τοῖς D δὲ πιστοῖς καὶ συνήθεσιν αὐτοὶ φράζουσιν· οὕτω τὸ θεἴον ὀλίγοις ἐντυγχάνει δι' αὐτοῦ καὶ σπανίως, 25

² οῦτω addidi cum Anonymo 8 συνιᾶσιν Stegmannus: συνίασιν 13 καὶ [ερεῖς] del. Holwerda 16 σύνθετο Homerus H 44 20 id. H 58 γενετάων ΒΕ

τοις δε πολλοις σημεία δίδωσιν, έξ ών ή λεγομένη μαντική συνέστηκε. θεοί μέν γάρ οδν δλίγων άνθρώπων κοσμοῦσι βίον, οθς αν ακρως μακαρίους τε και θείους ώς άληθως άπεργάσασθαι βουληθω-5 σιν· αί δ' απηλλαγμέναι γενέσεως ψυχαί καί σχολάζουσαι τὸ λοιπὸν ἀπὸ σώματος, οἶον έλεύθεραι πάμπαν ἀφιέμεναι, δαίμονές είσιν ἀνθοώπων έπι-. μελείς καθ' 'Ησίοδον. ως γαρ άθλητας καταλύσαντας άσκησιν ύπὸ γήρως οὐ τελέως ἀπολείπει τὸ φιλότι-10 μον καλ φιλοσώματον, άλλ' έτέρους άσκοῦντας δρῶντες ήδονται καλ παρακαλούσι καλ συμπαραθέουσιν Ε ούτως οί πεπαυμένοι των περί τον βίον άγωνων δι' άρετην ψυχης γενόμενοι δαίμονες οὐ παντελῶς ἀτιμάζουσι τὰνταῦθα πράγματα καὶ λόγους καὶ 15 σπουδάς, άλλὰ τοῖς ἐπὶ ταὐτὸ γυμναζομένοις τέλος εύμενεζς όντες και συμφιλοτιμούμενοι πρός την άρετήν, έγκελεύονται και συνεξορμώσιν, όταν έγγυς ήδη της έλπίδος άμιλλωμένους καὶ ψαύοντας όρωσιν. οὐ γὰο οἶς ἔτυχε συμφέρεται τὸ δαιμόνιον ἀλλ' F 20 οίον έπι των νηχομένων έν θαλάττη τούς μέν πελαγίους έτι και πρόσω της γης φερομένους οι έπι γης έστωτες σιωπη θεωνται μόνον, τούς δ' έγγυς ήδη παραθέοντες και παρεμβαίνοντες άμα και χειρί και φωνη βοηθούντες άνασφζουσιν ούτως, & ** τοῦ δαι-25 μονίου δ τρόπος ** ήμᾶς βαπτιζομένους ὑπὸ τῶν

⁷ malim ἀφειμέναι 8 Ἡσίοδον] ΟD 120 10 φιλοσώματον] φιλάγωνον Emperius praeter necessitatem 14 τἀνταῦθα*: τὰ ἐνταῦθα 24 lac. 8 Ε 7 Β supplet verbo Σιμμία Amyotus; posteriorem 5 Ε 11 Β ita: ἐᾳ μὲν γὰρ ἡμᾶς; malim ἐᾳ γὰρ ἡμᾶς

πραγμάτων, καὶ σώματα πολλὰ καθάπερ ὀχήματο μεταλαμβάνοντας, αὐτοὺς έξαμιλλᾶσθαι καὶ μακροθυμεῖν, δι' οἰκείας πειρωμένους ἀρετῆς σφίζεσθαι καὶ τυγχάνειν λιμένος. ἡτις δ' ἀν ἡδη διὰ μυρίων γενέσεων ἡγωνισμένη μακροὺς ἀγῶνας εὖ καὶ προθύμως 5 ψυχή, τῆς περιόδου συμπεραινομένης κινδυνεύουσα ἄνω προσφέρηται, ταύτη τὸν οἰκείον οὐ νεμεσῷ δαίμονα βοηθεῖν ὁ θεὸς ἀλλ' ἀφίησι τῷ προθυμουμένῳ προθυμεῖται δ' ἄλλος ἄλλην ἀνασφίζειν ἐγκελευόμε- 10 νος ἡ δὲ συνακούει διὰ τὸ πλησιάζειν καὶ σφίζεται μὴ πειθομένη δέ, ἀπολιπόντος τοῦ δαίμονος, οὐκ εὐτυχῶς ἀπαλλάσσει.'

25. Τούτων είρημένων, ὁ Ἐπαμεινώνδας ἀποβλέψας είς ἐμέ 'σοὶ μέν' εἶπεν 'ὧ Καφεισία, σχεδὸν ιδ ὅρα βαδίζειν εἰς τὸ γυμνάσιον ἤδη καὶ μὴ ἀπολείΒπειν τοὺς συνήθεις ἡμεῖς δὲ Θεάνορος ἐπιμελησόμεθα, διαλύσαντες ὅταν δοκῆ τὴν συνουσίαν.' κάγὼ 'ταῦτ' ἔφην 'πράττωμεν' ἀλλὰ μικρὸν οἶμαί τι μετ' ἐμοῦ καὶ Γαλαξιδώρου βούλεταί σοι διαλεγθηναι κούτοσὶ Θεόκριτος.' 'ἀγαθῆ τύχη' εἶπε 'διαλεγέσθω' καὶ προῆγεν ἀναστὰς εἰς τὸ ἐπικάμπειον τῆς στοᾶς. καὶ ἡμεῖς περισχόντες αὐτὸν ἐπεχειροῦμεν παρακαλεῖν ἐπὶ τὴν πρᾶξιν. ὁ δὲ καὶ τὴν ἡμέραν ἔφη πάνυ σαφῶς εἰδέναι τῆς καθόδου τῶν φυγάδων, καὶ συν- ετετάχθαι μετὰ Γοργίδου τοῖς φίλοις πρὸς τὸν και-

¹ ὀχήματα] σχήματα F. Schmidtius 2 μακροθυμεῖ R 8 ἄνω προσφέρηται] πρὸς τἄνω φέρηται? 21 οὐτοσὶ *: οὐτοσὶ ὁ 26 τοῦς φίλοις R: τοὺς φίλους

οόν αποκτενείν δε των πολιτων ακριτον οὐδένα, μη μεγάλης ανάγκης γενομένης άλλως δε και πρός τὸ πλήθος ἀρμόζειν τὸ Θηβαίων είναι τινας ἀναι- Ο τίους καὶ καθαρούς των πεπραγμένων, οδ μαλλον 5 έξουσιν άνυπόπτως πρός τὸν δῆμον ὡς ἀπὸ τοῦ βελτίστου παραινούντες. έδόκει ταῦθ' ἡμῖν. κάκεῖνος μέν άνεχώρησεν αύθις ώς τούς περί Σιμμίαν. ήμεις δε καταβάντες είς το γυμνάσιον ένετυγγάνομεν τοίς φίλοις, και διαλαμβάνων άλλος άλλον έν τω 10 συμπαλαίειν τὰ μὲν ἐπυνθάνετο τὰ δ' ἔφραζε καὶ συνετάττετο πρός την πράξιν. έωρωμεν δε και τούς περί 'Αρχίαν καὶ Φίλιππον άληλιμμένους άπιόντας έπὶ τὸ δεζπνον. ὁ γὰρ Φυλλίδας, δεδιώς μὴ τὸν D 'Αμφίθεον προανέλωσιν, εὐθὺς ἀπὸ τῆς Λυσανορίδου 15 προπομπής του Άρχίαν δεξάμενος και περί τής ** γυναικός, ής έπιθυμων έτύγχανεν, είς έλπίδας έμβαλών, ώς ἀφιξομένης είς τον πότον, ἔπεισε προς δαθυμίαν καὶ ἄνεσιν τραπέσθαι μετά τῶν εἰωθότων αὐτῷ συναχολασταίνειν.

20 26. Όψὲ δ' ἤδη τό τε ψῦχος ἐπέτεινε πνεύματος γενομένου, καὶ διὰ τοῦτο τῶν πολλῶν τάχιον εἰς τὰς οἰκίας ἀνακεχωρηκότων, ἡμεῖς μὲν τοὺς περὶ ⊿αμοκλείδαν καὶ Πελοπίδαν καὶ Θεόπομπον ἐντυχόντες ἀνελαμβάνομεν, ἄλλοι δ' ἄλλους ἐσχίσθησαν γὰρ ≈ εὐθὺς ὑπερβαλόντες τὸν Κιθαιρῶνα, καὶ παρέσχεν Ε

⁴ οῦ W 5 πρὸς R 15 δεξάμενος] δεξιωσάμενος Herwerdenus lac. 7 E. Fort. excidit: ὑπάνδρον. cf. Vit. Pelop. c. 9 17 πότον Salmasius: τόπον 20 τό τε R: τότε. Sed malim τὸ 25 ὑπερβαλόντες Herwerdenus: ὑπερβάλλοντες

αὐτοίς ὁ χειμών τὰ πρόσωπα συγκεκαλυμμένοις άδεῶς διελθεῖν τὴν πόλιν ένίοις δ' ἐπήστραψε δεξιὸν ἄνευ βροντῆς εἰσιοῦσι διὰ τῶν πυλῶν καὶ τὸ σημείον ἐδόκει καλὸν πρὸς ἀσφάλειαν καὶ δόξαν, ὡς λαμπρῶν ἀκινδύνων δὲ τῶν πράξεων ἐσομένων.

27. Ως οδυ απαυτες ευδου ήμευ, πευτήχουτα

δυείν δέοντες, ήδη του Θεοκρίτου καθ' έαυτον έν οίκίσκο τινί σφαγιαζομένου, πολύς ήν τῆς θύρας άραγμός καλ μετά μικρον δικέ τις άγγέλλων υπηρέτας τοῦ Αρχίου δύο κόπτειν την αύλειον ἀπεσταλ- 10 Ε μένους σπουδή πρός Χάρωνα, καλ κελεύειν ανοίγειν καλ άγανακτείν, βράδιον ύπακουόντων. Θορυβηθείς οὖν δ Χάρων, ἐκείνοις μὲν εὐθὺς ἀνοιγνύναι προσέταξεν, αὐτὸς δ' ἀπαντήσας ἔχων στέφανον ὡς τεθυκώς και πίνων, έπυνθάνετο των ύπηρετων δ τι 15 βούλοιντο. λέγει δ' ατερος ''Αρχίας καὶ Φίλιππος ἔπεμψαν ήμᾶς κελεύοντες ὡς τάχιστά σ' ήκειν πρὸς αὐτούς.' ἐρομένου δὲ τοῦ Χάρωνος, τίς ἡ σπουδή τῆς τηνικαῦτα μεταπέμψεως αὐτοῦ καὶ μή τι καινότερου, 'οὐδεν ισμευ' δ ύπηρέτης εφη 'πλέου' άλλὰ 20 τί λένωμεν αὐτοῖς;' 'ὅτι νὴ Δί' Εἶπεν ὁ Χάρων 'θείς του στέφανου ήδη καί λαβών το ίματιου έπομαι μεθ' ύμων γὰρ τηνικαῦτα βαδίζων διαταράξω 595 τινάς ως αγόμενος.' 'ούτως' έφησαν 'ποίει' και γάρ ήμᾶς δεί τοίς ὑπὸ πόλιν φρουροίς κομίσαι τι πρόσ- 25 ταγμα παρά των άρχόντων.' έκεινοι μέν οὖν ώχοντο.

¹⁷ σε Duebnerus 21 εἶπεν] εἶπεῖν ΒΕ 24 ὡς ἀπανόμενος Herwerdenus ἔφησαν] ἔφη ΒΕ 25 ὑπὸ πόλιν] ὑπὸ τὴν ἀπρόπολιν. cf. p. 598 e

τοῦ δὲ Χάρωνος είσελθόντος πρὸς ήμᾶς καὶ ταῦτα φράσαντος, έκπληξις απαντας έσχεν οἰομένους μεμηνῦσθαι καὶ τὸν Ιπποσθενείδαν ὑπενόουν οί πλεῖστοι, κωλύσαι μεν έπιχειρήσαντα την κάθοδον διά 5 τοῦ Χλίδωνος, ἐπεὶ δ' ἀπέτυγε καὶ συνηπται τῷ καιρῷ τὸ δεινόν, έξενηνογέναι πιθανὸν ὄντα την πράξιν ύπο δέους ου γάρ άφίκετο μετά των άλλων είς την οίκιαν, άλλ' δλως έδόκει πονηρός γεγονέναι καλ παλίμβολος. οὐ μὴν ἀλλὰ τόν γε Χάρωνα πάν-10 τες φόμεθα χρηναι βαδίζειν καὶ ὑπακούειν τοῖς ἄρχουσι καλούμενον. δ δε κελεύσας τον υίον έλθειν Β κάλλιστον όντα Θηβαίων, ὁ ᾿Αρχίδαμε, παϊδα καὶ φιλοπονώτατον περί τὰ γυμνάσια, πεντεκαιδεκέτη μεν σχεδον πολύ δε φώμη και μεγέθει διαφέροντα 15 των δμηλίκων, 'ούτος' είπεν 'ὧ άνδρες, έμοὶ μόνος έστι και άγαπητός, ώσπες ίστε τοῦτον ύμιν παραδίδωμι πρός θεών απασι πρός δαιμόνων επισκήπτων εί φανείην έγω πονηρός περί υμας, αποκτείνατε, μη φείσησθ' ήμων το δε λοιπόν, ὁ ἄνδρες 20 άναθοί, πρός τὸ συμπεσὸν άντιτάξασθε, μὴ πρόησθε C τὰ σώματα διαφθείραι τοίς αίσχίστοις ἀνάνδρως καὶ άκλεως, άλλ' άμύνασθε τὰς ψυχάς ἀηττήτους τῆ πατρίδι φυλάττοντες' ταῦτα τοῦ Χάρωνος λέγοντος, τὸ μέν φρόνημα καὶ τὴν καλοκάγαθίαν έθαυμάζο-25 μεν, πρός δὲ τὴν ὑποψίαν ἠγανακτοῦμεν καὶ ἀπάγειν έκελεύομεν τον παίδα. 'το δ' δλον' είπεν δ Πελοπίδας 'οὐδ' εὖ βεβουλεῦσθαι δοκείς ήμιν, ὧ

¹² άρχέδαμε BE hic et infra 17 πρὸς τε δαιμόνων R 20 συμπεσόν idem: συμπόσιον 21 τοῖς έχθίστοις W

Χάρων, μὴ μεταστησάμενος εἰς οἰκιαν ἐτέραν τὸν υἰόν τί γὰρ αὐτὸν δεῖ κινδυνεύειν μεθ' ἡμῶν ἐγ-καταλαμβανόμενον; καὶ νῦν ἐκπεμπτέος, ῖν' ἡμῖν, ἐάν τι πάσχωμεν, εὐγενὴς ὑποτρέφηται τιμωρὸς ἐπὶ τοὺς τυράννους.' 'οὐκ ἔστιν' εἰπεν ὁ Χάρων 'ἀλλ' 5 D αὐτοῦ παραμενεῖ καὶ κινδυνεύσει μεθ' ὑμῶν · οὐδὲ γὰρ τούτφ καλὸν ὑποχείριον γενέσθαι τοῖς ἐχθροῖς ἀλλὰ τόλμα παρ' ἡλικίαν, ὧ παῖ, γευόμενος ἄθλων ἀναγκαίων, καὶ κινδύνευε μετὰ πολλῶν καὶ ἀγαθῶν πολιτῶν ὑπὲρ ἐλευθερίας καὶ ἀρετῆς · πολλὴ 10 δ' ἐλπὶς ἔτι λείπεται · καί πού τις ἐφορῷ θεῶν ἡμᾶς ἀγωνιζομένους περὶ τῶν δικαίων.'

28. Δάκουα πολλοῖς ἐπῆλθεν ἡμῶν, ὁ ᾿Αρχίδαμε, πρὸς τοὺς λόγους τἀνδρός αὐτὸς δ΄ ἄδακρυς καὶ ἄτεγκτος ἐγχειρίσας Πελοπίδα τὸν υίὸν ἐχώρει διὰ 15 θυρῶν δεξιούμενος ἕκαστον ἡμῶν καὶ παραθαρρύνων. ἔτι δὲ μᾶλλον ἀν ἡγάσω τοῦ παιδὸς αὐτοῦ Ε τὴν φαιδρότητα καὶ τὸ ἀδεὲς πρὸς τὸν κίνδυνον, ῶσπερ τοῦ Νεοπτολέμου, μήτ ἀχριάσαντος μήτ ἐκπλαγέντος, ἀλλ ἕλκοντος τὸ ξίφος τοῦ Πελοπίδου ναὶ καταμανθάνοντος. ἐν τούτω, Κηφισοδώρω Διότονος, εἶς τῶν φίλων, παρῆν πρὸς ἡμᾶς ξίφος ἔχων καὶ θώρακα σιδηροῦν ὑπενδεδυμένος καὶ πυθόμενος τὴν Χάρωνος ὑπ ᾿Αρχίου μετάπεμψιν ἤτιᾶτο τὴν μέλλησιν ἡμῶν, καὶ παρώξυνεν εὐθὺς ἐπὶ τὰς οἰκίας ες

¹⁴ αὐτὸς R: οὖτος 18 άδεὲς Basileensis: άδαὲς 21 Δ ιότονος εἶς τῶν Κηφισοδώρου φίλων Stegmannus. Possis etiam Δ ιότ. εἶς τῶν φίλων Κηφισοδώρου (vel Κηφισοδώρως cf. p. 596 e) Δ ιόγονος R

βαδίζειν φθήσεσθαι γὰς έμπεσόντας αὐτοῖς εί δὲ μή, βέλτιον εἶναι προελθόντας ἐν ὑπαίθοφ συμπλέκεσθαι, πρὸς ἀλλήλους ἀσυντάκτους και σποράδας, ἢ μένειν ἐν οἰκίσκφ καθείςξαντας αὑτοὺς ὥσπες Ε σμῆνος έξαιςεθησομένους ὑπὸ τῶν πολεμίων. ἐνῆγε δὲ καὶ ὁ μάντις Θεόκριτος, ὡς τῶν ἱεςῶν σωτηςίων καὶ καλῶν καὶ πρὸς ἀσφάλειαν ἐχεγγύων αὐτῷ γεγονότων.

29. Όπλιζομένων δ' ήμων και συνταττομένων, 10 ανθις αφικνείται Χάρων ίλαρῷ τῷ προσώπφ καὶ μειδιών και προσβλέπων είς ήμας θαρρείν έκέλευεν, ώς δεινοῦ μηδενὸς ὄντος άλλὰ τῆς πράξεως όδῶ βαδιζούσης. 'δ γὰρ 'Αρχίας, ἔφη, καὶ δ Φίλιππος ὡς ημουσαν ήμειν έμε μεκλημένον, ήδη βαρείς ύπο της 596 15 μέθης όντες καλ συνεκλελυμένοι τοῖς σώμασι τὰς ψυχάς, μόλις διαναστάντες έξω προηλθον έπλ τὰς θύρας. εἰπόντος δὲ τοῦ Αρχίου 'φυγάδας, ὁ Χάρων, απούομεν έν τη πόλει πούπτεσθαι παρεισελθόντας. ού μετρίως έγὰ διαταραχθείς 'ποῦ δ'' εἶπον 'εἶναι 20 λέγονται καλ τίνες;' 'άγνοοῦμεν' δ 'Αρχίας εἶπε. 'καί σε τούτου χάριν έλθεῖν έκελεύσαμεν, εί δή τι τυγχάνοις σαφέστερον ακηκοώς. Αλγώ μικρον ώσπερ έκ πληγής αναφέρων την διάνοιαν έλογιζόμην λόγον είναι τὴν μήνυσιν οὐ βέβαιον, οὐδ' ὑπὸ τῶν Β 25 συνειδότων έξενηνέχθαι την πρᾶξιν οὐδενός οὐ γὰρ άν άγνοεῖν τὴν οἰκίαν αὐτούς, εἴ τις εἰδὼς ἀκρι-

³ πρὸς ἀλλήλους] πρὸς αὐτοὺς X ut cum συμπλέπεσθαι iungatur. Ego aliter distinxi 10 αὐθις Turnebus: αὐτοῖς 23 ἐπ πληγῆς idem: ἐππλαγεὶς 26 ἄν W

βῶς ἐμήνυεν άλλως δ' ὑποψίαν ἢ λόγον ἄσημον ἐν τη πόλει περιφερόμενον ήμειν είς έκείνους. είπον οὖν πρὸς αὐτὸν ὅτι 'ζῶντος μὲν Ανδροκλείδου πολλάκις έπίσταμαι φήμας τοιαύτας δυείσας διακενής καὶ λόγους ψευδεῖς ένοχλήσαντας ήμῖν νυνὶ δ'' 5 έφην 'οὐδεν ακήκοα τοιοῦτον, & 'Αργία' σκέψομαι δε τον λόγον, εί κελεύεις καν πύθωμαί τι φροντίδος άξιον, οὐ λήσεται ὑμᾶς.' 'πάνυ μὲν οὖν' δ Φυλλίδας είπε 'μηδέν, ὁ Χάρων, ἀδιερεύνητον μηδ' ἄπυστον ὑπὲο τούτων ἀπολίπης τί γὰο κωλύει 10 μηδενός καταφρονείν άλλα πάντα φυλάττεσθαι καλ C προσέχειν; καλὸν γὰρ ἡ πρόνοια καὶ τὸ ἀσφαλές. αμα δε τον 'Αρχίαν υπολαβών απήγεν είς του οίκον. έν ῷ πίνοντες τυγχάνουσιν. ἀλλὰ μὴ μέλλωμεν, άνδρες' έφη, 'προσευξάμενοι δε τοῖς θεοῖς ἐξίωμεν.' 15 ταῦτα τοῦ Χάρωνος εἰπόντος, εὐχόμεθα τοῖς θεοῖς καί παρεκαλούμεν άλλήλους.

30. Όρα μεν ούν ήν καθ' ήν άνθρωποι μάλιστα περί δεϊπνόν είσι, το δε πνεϋμα μᾶλλον ἐπιτεϊνον ήδη νιφετον ὑπεκίνει ψεκάδι λεπτῆ μεμιγμένον ν ώστε πολλὴν ἐρημίαν εἶναι διὰ τῶν στενωπῶν διεξιοῦσιν. οί μεν οὐν ἐπὶ τὸν Αεοντίδην καὶ τὸν Ὑπάτην ταχθέντες ἐγγὸς ἀλλήλων οἰκοῦντας, ἐν ἱματίοις ἔξήεσαν ἔχοντες οὐδὲν ἔτερον τῶν ὅπλων D ἢ μάχαιραν ἕκαστος (ἐν δε τούτοις ἡν καὶ Πελο-25

⁸ οὐχ ὑμᾶς λήσεται Benseler 12 τἀσφαλές? 14 τυγχάνουσιν] ἐτύγχανον? 16 εὐχόμεθα] imperfectum. cf. p. 18 d 23 Ὑπάτην Χ ex Vit. Pel. c 11: ὑπάττην οἰκοῦντας idem ex eadem: οἰκοῦντες 25 ἐν δὲ τούτοις — Κηφισόδωφος] parenthesi inclusit Stegmannus

πίδας καὶ Δαμοκλείδας καὶ Κηφισόδωρος). Χάρων δε και Μέλων και οι μετ' αὐτῶν ἐπιτίθεσθαι τοῖς περί 'Αρχίαν μέλλοντες, ήμιθωράκια ένδεδυμένοι καί στεφάνους δασείς έχοντες, οί μεν έλάτης οί δε πεύ-5 κης ἔνιοι δε καὶ χιτώνια τῶν γυναικείων ἀμπεχόμενοι, μεθύοντας απομιμούμενοι κώμω χρωμένους μετά γυναικών. ή δε χείρων, & Αρχίδαμε, τύγη καί τὰς τῶν πολεμίων μαλακίας καὶ ἀγνοίας ταῖς ήμετέραις έπανισούσα τόλμαις καί παρασκευαίς, καί 10 καθάπερ δράμα την πράξιν ημών απ' αρχής διαποικίλλουσα κινδυνώδεσιν έπεισοδίοις, είς αὐτὸ συν- Ε έδραμε τὸ ἔργον, ὀξύν ἐπιφέρουσα καὶ δεινὸν ἀνελπίστου περιπετείας άνωνα, του γάρ Χάρωνος ώς άνέπεισε τούς περί 'Αρχίαν καὶ Φίλιππον άναχωρή-15 σαντος οἴκαδε καὶ διασκευάζοντος ἡμᾶς ἐπὶ τὴν πρᾶξιν, ήκεν ένθένδε παρ' ύμῶν έπιστολή παρ' 'Αρχίου τοῦ Γεροφάντου πρός Αργίαν Εκεΐνον, ὅντα φίλον αὐτῷ καὶ ξένον, ὡς ἔοικεν, ἐξαγγέλλουσα τὴν κάθοδον καλ την έπιβουλην των φυγάδων καλ την F 20 οίκίαν, είς ην παρεληλύθεσαν, καὶ τοὺς συμπράττοντας αὐτοῖς. ἤδη δὲ καὶ τῆ μέθη κατακεκλυσμένος δ 'Αργίας καλ τη προσδοκία των γυναικών άνεπτοημένος, έδέξατο μεν την έπιστολήν, τοῦ δε γραμματοφόρου φήσαντος ύπέρ τινων σπουδαίων αὐτῷ 25 γεγράφθαι 'τὰ σπουδαΐα τοίνυν είς αὔριον' ἔφη.

⁵ γυναικείων Herwerdenus: γυναικῶν 7 ἡ] δ ΒΕ 14 ἀνέπεισε τοὺς R: ἐνέπεισε τοῦς 20 παρεληλύθεσαν *: παρεληλύθεισαν 21 κατακεκλυσμένος Cobetus: κατακεκλασμένος 22 και Turnebus: κὰν 24 τινων Herwerdenus: τῶν

καὶ τὴν μὲν ἐπιστολὴν ὑπέθηκεν ὑπὸ τὸ προσκεφάλαιον, αἰτήσας δὲ ποτήριον ἐκέλευεν ἐγχεῖν, καὶ τὸν Φυλλίδαν ἐξέπεμπε συνεχῶς ἐπὶ θύρας σκεψόμενον εἰ τὰ γύναια πρόσεισι.

31. Τοιαύτης δε τον πότον έλπίδος διαπαιδα-5 γωγησάσης, προσμίξαντες ήμεῖς καὶ διὰ τῶν οἰκετῶν 597 εὐθὺς ἀσάμενοι πρὸς τὸν ἀνδρῶνα, μικρὸν ἐπὶ ταῖς θύραις έστημεν έφορωντες των κατακειμένων έκαστον. ή μεν οὖν τῶν στεφάνων καὶ τῆς ἐσθῆτος ὄψις παραλογιζομένη την έπιδημίαν ήμῶν σιγην έποίη-10 σεν έπει δε πρώτος δ Μέλων ώρμησε διά μέσου την γείρα τη λαβή του ξίφους επιβεβληκώς, Καβίριχος δ πυαμευτός άρχων τοῦ βραχίονος αὐτὸν παραπορευόμενον αντισπάσας, ανεβόησεν 'οὐ Μέλων οὖτος, δι Φυλλίδα;' τούτου μεν ούν έξεκρουσε την 15 έπιβολήν αμα τὸ ξίφος ανέλχων, διανιστάμενον δὲ γαλεπώς του Αργίαν επιδραμών ούκ άνηκε παίων έως απέκτεινε, τον δε Φίλιππον έτρωσε μεν Χάρων Β παρά τον τράγηλον. άμυνόμενον δε τοῖς παρακειμένοις έκπώμασιν, δ Αυσίθεος από τῆς κλίνης χαμαί ω καταβαλών άνειλε. του δε Καβίριχου ήμεις κατεπραθνομεν, άξιοθντες μή τοίς τυράννοις βοηθείν άλλὰ τὴν πατρίδα συνελευθεροῦν, [ερὸν ὄντα κα] τοίς θεοίς καθωσιωμένον ύπερ αὐτῆς. ώς δε καί διὰ τὸν οἶνον οὐκ ἡν εὐπαρακόμιστος τῷ λογισμῷ 25 πρός τὸ συμφέρον άλλὰ μετέωρος καὶ τεταραγμένος άνίστατο, καὶ τὸ δόρυ προεβάλλετο κατ' αίχμήν,

¹³ κυαμευτὸς Dindorfius: κυαμιστὸς 16 ἐπιβολὴν Β: ἐπιβουλὴν 19 παρὰ] κατὰ Herwerdenus 27 προυβάλλετο?

οπερ έξ έθους ἀεὶ φοροῦσιν οί παρ' ήμιν ἄρχοντες. έγὰ μὲν έκ μέσου διαλαβὰν τὸ δόρυ καὶ μετεωρίσας ύπερ κεφαλής, εβόων άφειναι και σώζειν έαυτόν, εί δὲ μή, πεπλήξεσθαι. Θεόπομπος δὲ παραστάς 5 έκ δεξιῶν καὶ τῷ ξίφει πατάξας αὐτόν, 'ένταῦθ' ' C έφη 'κεισο μετά τούτων, οθς έκολάκευες· μη γάρ έν έλευθέραις στεφανώσαιο ταίς Θήβαις μηδε θύσειας έτι τοις θεοίς, έφ' ών κατηράσω πολλά τῆ πατοίδι πολλάκις ύπεο των πολεμίων εύχόμενος. 10 πεσόντος δὲ τοῦ Καβιρίχου, τὸ μὲν Ιερὸν δόρυ Θεόκριτος παρών άνήρπασεν έκ τοῦ φόνου, τῶν δὲ θεραπόντων όλίγους τολμήσαντας άμύνασθαι διεφθείραμεν ήμεζς τοὺς δ' ήσυχίαν ἄγοντας είς τὸν άνδοῶνα κατεκλείσαμεν, οὐ βουλόμενοι διαπεσόντας 15 έξαγγεϊλαι τὰ πεπραγμένα, πρίν είδέναι καί τὰ τῶν D έταίρων εί καλώς κεχώρηκεν.

32. Έπράχθη δε κάκεινα τοῦτον τὸν τρόπον εκοψαν οι περὶ Πελοπίδαν τοῦ Λεοντίδου τὴν αὕλειον ἡσυχῆ προσελθόντες, καὶ πρὸς τὸν ὑπακούνο σαντα τῶν οἰκετῶν ἔφασαν ἡκειν ᾿Αθήνηθεν γράμματα τῷ Λεοντίδη παρὰ Καλλιστράτου κομίζοντες. ὡς δ᾽ ἀπαγγείλας καὶ κελευσθεὶς ἀνοῖξαι τὸν μοχλὸν ἀφεῖλε καὶ μικρὸν ἐνέδωκε τὴν θύραν, ἐμπεσόντες ἀθρόοι καὶ ἀνατρέψαντες τὸν ἄνθρωπον ἵεντο δρόμω τὴν ἀλήθειαν ἔξενεχθεὶς τῆ ὑπονοία καὶ σπασάμενος τὸ ἐγχειρίδιον ῶρμησε πρὸς ἄμυναν, ἄδικος μὲν Ε

⁴ Θεόπομπος Amyotus: Θέοπος 16 έταίρων Leonicus: έτέρων 26 καί] del. Herwerdenus

αὐτοῖς ὁ χειμὼν τὰ πρόσωπα συγκεκαλυμμένοις ἀδεῶς διελθεῖν τὴν πόλιν ένίοις δ' ἐπήστραψε δεξιὸν ἄνευ βροντῆς εἰσιοῦσι διὰ τῶν πυλῶν καὶ τὸ σημεῖον ἐδόκει καλὸν πρὸς ἀσφάλειαν καὶ δόξαν, ὡς λαμπρῶν ἀκινδύνων δὲ τῶν πράξεων ἐσομένων.

27. Ως οδυ απαυτες ένδου ήμεν, πεντήκουτα δυείν δέοντες, ήδη τοῦ Θεοκρίτου καθ' έαυτον έν οικίσκο τινὶ σφαγιαζομένου, πολύς ήν τῆς θύρας άραγμός και μετά μικρον δικέ τις άγγελλων υπηρέτας τοῦ 'Αρχίου δύο κόπτειν τὴν αὔλειον ἀπεσταλ- 10 F μένους σπουδη προς Χάρωνα, καλ κελεύειν ανοίγειν καλ άγανακτείν, βράδιον ύπακουόντων. Θορυβηθείς οὖν δ Χάρων, ἐκείνοις μὲν εὐθὺς ἀνοιγνύναι προσέταξεν, αὐτὸς δ' ἀπαντήσας ἔχων στέφανον ὡς τεθυκώς καὶ πίνων, ἐπυνθάνετο τῶν ὑπηρετῶν ὅ τι 15 βούλοιντο. λέγει δ' ατερος ''Αρχίας καὶ Φίλιππος έπεμψαν ήμας κελεύοντες ώς τάχιστά σ' ήκειν πρός αὐτούς.' έρομένου δὲ τοῦ Χάρωνος, τίς ή σπουδή τῆς τηνικαῦτα μεταπέμψεως αὐτοῦ καὶ μή τι καινότερον, 'οὐδὲν ἴσμεν' ὁ ὑπηρέτης ἔφη 'πλέον' ἀλλὰ 20 τί λέγωμεν αὐτοῖς;' 'ὅτι νὴ Δί' ' εἶπεν ὁ Χάρων 'θείς του στέφανου ήδη καί λαβών το ίματιου έπομαι μεθ' ύμων γὰρ τηνικαῦτα βαδίζων διαταράξω 595 τινάς ως άγόμενος.' 'ούτως' έφησαν 'ποίει' καὶ γάρ ήμᾶς δεί τοις ύπὸ πόλιν φρουφοίς κομίσαι τι πρόσ- 25 ταγμα παρά των άρχόντων.' έκεζνοι μέν οδν ώχοντο.

¹⁷ se Duebnerus 21 elnev] elnevBE 24 lnevg lnevs Herwerdenus lnevg lnevg BE 25 lnevg l

τοῦ δὲ Χάρωνος είσελθόντος πρὸς ήμᾶς καὶ ταῦτα φράσαντος, ξκπληξις απαντας ξόχεν οἰομένους μεμηνῦσθαι καὶ τὸν Ιπποσθενείδαν ὑπενόουν οί πλεῖστοι, κωλύσαι μέν έπιχειρήσαντα την κάθοδον διά 5 τοῦ Χλίδωνος, ἐπεὶ δ' ἀπέτυχε καὶ συνῆπται τῷ καιρῷ τὸ δεινόν, έξενηνοχέναι πιθανὸν ὄντα τὴν πράξιν ύπὸ δέους. οὐ γὰρ ἀφίκετο μετὰ τῶν ἄλλων είς την οίκιαν, άλλ' όλως έδόκει πονηρός γεγονέναι καὶ παλίμβολος. οὐ μὴν ἀλλὰ τόν γε Χάρωνα πάν-10 τες φόμεθα χρήναι βαδίζειν και ύπακούειν τοῖς ἄργουσι καλούμενον. δ δε κελεύσας τον υίον έλθειν Β κάλλιστον όντα Θηβαίων, δ Αρχίδαμε, παϊδα καί φιλοπονώτατον περί τὰ γυμνάσια, πεντεκαιδεκέτη μεν σχεδον πολύ δε φώμη και μεγέθει διαφέροντα 15 των δμηλίκων, 'ούτος' είπεν 'ὧ άνδρες, έμοὶ μόνος έστι και άγαπητός, ώσπερ ίστε τοῦτον ύμιν παραδίδωμι πρός θεών απασι πρός δαιμόνων ἐπισκήπτων εί φανείην έγω πονηρός περί ύμας, αποκτείνατε, μή φείσησθ' ήμων τὸ δὲ λοιπόν, ὁ ἄνδρες 20 άναθοί, πρός τὸ συμπεσὸν άντιτάξασθε, μὴ πρόησθε Ο τὰ σώματα διαφθείραι τοίς αίσχίστοις ἀνάνδρως καλ άκλεως, άλλ' άμύνασθε τάς ψυχάς άηττήτους τή πατρίδι φυλάττοντες' ταῦτα τοῦ Χάρωνος λέγοντος, τὸ μεν φρόνημα καὶ τὴν καλοκάγαθίαν εθαυμάζο-25 μεν, πρός δε την υποψίαν ηγανακτούμεν και απάγειν έκελεύομεν τον παϊδα. 'το δ' δλου' είπεν δ Πελοπίδας 'οὐδ' εὖ βεβουλεῦσθαι δοκεῖς ἡμῖν, ὧ

¹² άρχέδαμε BE hic et infra 17 πρὸς τε δαιμόνων R 20 συμπεσόν idem: συμπόσιον 21 τοῖς ἐχθίστοις W

Χάρων, μὴ μεταστησάμενος εἰς οἰκίαν ἐτέραν τὸν υἰόν τί γὰρ αὐτὸν δεῖ κινδυνεύειν μεθ' ἡμῶν ἐγκαταλαμβανόμενον; καὶ νῦν ἐκπεμπτέος, ῖν' ἡμῖν, ἐάν τι πάσχωμεν, εὐγενὴς ὑποτρέφηται τιμωρὸς ἐπὶ τοὺς τυράννους.' 'οὐκ ἔστιν' εἰπεν ὁ Χάρων 'ἀλλ' 5 D αὐτοῦ παραμενεῖ καὶ κινδυνεύσει μεθ' ὑμῶν · οὐδὲ γὰρ τούτφ καλὸν ὑποχείριον γενέσθαι τοῖς ἐχθροῖς ἀλλὰ τόλμα παρ' ἡλικίαν, ὡ παῖ, γευόμενος ἄθλων ἀναγκαίων, καὶ κινδύνευε μετὰ πολλῶν καὶ ἀγαθῶν πολιτῶν ὑπὲρ ἐλευθερίας καὶ ἀρετῆς · πολλὴ 10 δ' ἐλπὶς ἔτι λείπεται · καί πού τις ἐφορᾶ θεῶν ἡμᾶς ἀγωνιζομένους περὶ τῶν δικαίων.'

28. Δάκουα πολλοῖς ἐπῆλθεν ἡμῶν, ὁ ᾿Αρχίδαμε, πρὸς τοὺς λόγους τἀνδρός αὐτὸς δ' ἄδακους καὶ ἄτεγκτος ἐγχειρίσας Πελοπίδα τὸν υίὸν ἐχώρει διὰ 15 θυρῶν δεξιούμενος ἕκαστον ἡμῶν καὶ παραθαρούνων. ἔτι δὲ μᾶλλον ἀν ἡγάσω τοῦ παιδὸς αὐτοῦ Ε τὴν φαιδρότητα καὶ τὸ ἀδεὲς πρὸς τὸν κίνδυνον, ῶσπερ τοῦ Νεοπτολέμου, μήτ' ἀχριάσαντος μήτ' ἐκπλαγέντος, ἀλλ' ἕλκοντος τὸ ξίφος τοῦ Πελοπίδου καὶ καταμανθάνοντος. ἐν τούτω, Κηφισοδώρω Διότονος, εἶς τῶν φίλων, παρῆν πρὸς ἡμᾶς ξίφος ἔχων καὶ θώρακα σιδηροῦν ὑπενδεδυμένος καὶ πυθόμενος τὴν Χάρωνος ὑπ' ᾿Αρχίου μετάπεμψιν ἢτιᾶτο τὴν μέλλησιν ἡμῶν, καὶ παρώξυνεν εὐθὺς ἐπὶ τὰς οἰκίας κο

¹⁴ αύτὸς R: ούτος 18 άδεὲς Basileensis: άδαὲς 21 Διότονος είς τῶν Κηφισοδώρου φίλων Stegmannus. Possis etiam Διότ. είς τῶν φίλων Κηφισοδώρου (vel Κηφισοδώρως cf. p. 596 e) Διόγονος R

βαδίζειν φθήσεσθαι γὰρ έμπεσόντας αὐτοῖς εί δὲ μή, βέλτιον εἶναι προελθόντας ἐν ὑπαίθρω συμπλέκεσθαι, πρὸς ἀλλήλους ἀσυντάκτους καὶ σποράδας, ἢ μένειν ἐν οἰκίσκω καθείρξαντας αὐτοὺς ὥσπερ Ε σμῆνος έξαιρεθησομένους ὑπὸ τῶν πολεμίων. ἐνῆγε δὲ καὶ ὁ μάντις Θεόκριτος, ὡς τῶν ἱερῶν σωτηρίων καὶ καλῶν καὶ πρὸς ἀσφάλειαν ἐχεγγύων αὐτῷ γεγονότων.

29. Όπλιζομένων δ' ήμων και συνταττομένων, 10 ανθις αφικνείται Χάρων ίλαρῷ τῷ προσώπω καί μειδιών και προσβλέπων είς ήμας θαρρεϊν έκέλευεν, ώς δεινοῦ μηδενός ὄντος άλλὰ τῆς πράξεως όδῷ βαδιζούσης. 'δ γὰο 'Αρχίας, ἔφη, καὶ δ Φίλιππος ὡς ηκουσαν ηκειν έμε κεκλημένον, ήδη βαρείς ύπο της 596 15 μέθης ὄντες και συνεκλελυμένοι τοῖς σώμασι τὰς ψυχάς, μόλις διαναστάντες έξω προηλθον έπλ τὰς θύρας. εἰπόντος δὲ τοῦ Αρχίου 'φυγάδας, ὁ Χάρων, άκούομεν έν τη πόλει κρύπτεσθαι παρεισελθόντας. ού μετρίως έγω διαταραχθείς 'ποῦ δ' είπον 'είναι 20 λέγονται καλ τίνες;' 'άγνοοῦμεν' δ 'Αρχίας εἶπε. καί σε τούτου χάριν έλθεϊν έκελεύσαμεν, εί δή τι τυγχάνοις σαφέστερον άκηκοώς.' κάγὼ μικρὸν ώσπερ έκ πληγης άναφέρων την διάνοιαν έλογιζόμην λόγον είναι τὴν μήνυσιν οὐ βέβαιον, οὐδ' ὑπὸ τῶν Β 25 συνειδότων έξενηνέχθαι την πράξιν οὐδενός οὐ γάρ αν αγνοείν την οικίαν αὐτούς, εί τις είδως ακρι-

³ πρὸς ἀλλήλους] πρὸς αὐτοὺς X ut cum συμπλέπεσθαι iungatur. Ego aliter distinxi 10 αὖθις Turnebus: αὐτοῖς 23 ἐπ πληγῆς idem: ἐππλαγεὶς 26 ἄν W

βως έμήνυεν άλλως δ' ύποψίαν ή λόγον άσημον έν τη πόλει περιφερόμενον ήπειν είς έπείνους. είπον ούν πρός αὐτὸν δτι 'ζῶντος μὲν 'Ανδροκλείδου πολλάκις έπίσταμαι φήμας τοιαύτας δυείσας διακενής και λόγους ψευδείς ένοχλήσαντας ήμιν νυνί δ'' ι έφην 'οὐδεν ακήκοα τοιοῦτον, & 'Αργία' σκέψομαι δε τον λόγον, εί κελεύεις καν πύθωμαί τι φροντίδος άξιον, οὐ λήσεται ὑμᾶς.' 'πάνυ μεν οὖν' δ Φυλλίδας είπε 'μηδέν, δ Χάρων, άδιερεύνητον μηδ' ἄπυστον ὑπὲρ τούτων ἀπολίπης τί γὰρ κωλύει 10 μηδενός καταφρονείν άλλα πάντα φυλάττεσθαι καί C προσέχειν; καλὸν γὰρ ή πρόνοια καὶ τὸ ἀσφαλές.' αμα δε του 'Αρχίαν υπολαβών απήγεν είς του οίκου, έν ῷ πίνοντες τυγγάνουσιν. ἀλλὰ μὴ μέλλωμεν, άνδρες' έφη, 'προσευξάμενοι δε τοῖς θεοῖς έξίωμεν.' 15 ταῦτα τοῦ Χάρωνος είπόντος, εὐχόμεθα τοῖς θεοῖς καλ παρεκαλούμεν άλλήλους.

30. "Σρα μεν ούν ήν καθ' ήν άνθρωποι μάλιστα περί δεϊπνόν είσι, το δε πνεύμα μᾶλλον επιτεΐνον ήδη νιφετον ύπεκίνει ψεκάδι λεπτή μεμιγμένον ω ώστε πολλήν έρημίαν είναι διά τῶν στενωπῶν διεξιοῦσιν. οί μεν οὐν ἐπὶ τὸν Λεοντίδην καὶ τὸν Υπάτην ταχθέντες έγγὸς ἀλλήλων οἰκοῦντας, ἐν ίματίοις ἔξήεσαν ἔχοντες οὐδὲν ἔτερον τῶν ὅπλων D ἢ μάχαιραν ἕκαστος (ἐν δὲ τούτοις ἡν καὶ Πελο- 25

⁸ οὐχ ὑμᾶς λήσεται Benseler 12 τἀσφαλές? 14 τυγχάνουσιν] ἐτύγχανον? 16 εὐχόμεθα] imperfectum. cf. p. 18 d 23 Ἡπάτην Χ΄ ex Vit. Pel. c 11: ὑπάττην οἰποῦντας idem ex eadem: οἰποῦντες 25 ἐν δὲ τούτοις — Κηφισόδωφος] parenthesi inclusit Stegmannus

πίδας και Δαμοκλείδας και Κηφισόδωρος). Χάρων δε και Μέλων και οι μετ' αὐτῶν ἐπιτίθεσθαι τοῖς περί 'Αρχίαν μέλλοντες, ήμιθωράκια ένδεδυμένοι καί στεφάνους δασείς έχοντες, οί μεν έλάτης οί δε πεύ-5 κης ένιοι δε και χιτώνια των γυναικείων άμπεχόμενοι, μεθύοντας απομιμούμενοι κώμω χρωμένους μετά γυναικών. ή δε χείρων, δ 'Αρχίδαμε, τύχη καί τὰς τῶν πολεμίων μαλακίας και άγνοίας ταῖς ήμετέραις έπανισούσα τόλμαις καλ παρασκευαίς, καλ 10 καθάπεο δοᾶμα την ποᾶξιν ημών απ' άοχης διαποικίλλουσα κινδυνώδεσιν έπεισοδίοις, είς αὐτὸ συν- Ε έδραμε τὸ ἔργον, ὀξὸν ἐπιφέρουσα καὶ δεινὸν ἀνελπίστου περιπετείας άγωνα. του γάρ Χάρωνος ώς άνέπεισε τούς περί 'Αρχίαν καί Φίλιππον άναχωρή-15 σαντος οίκαδε και διασκευάζοντος ήμας έπι την πραξιν, ήκεν ένθένδε παρ' ύμων έπιστολή παρ' Αρχίου τοῦ ιεροφάντου πρὸς 'Αργίαν έκεινον, ὅντα φίλον αὐτῷ καὶ ξένον, ὡς ἔοικεν, ἐξαγγέλλουσα τὴν κάθοδον καλ την έπιβουλην των φυγάδων καλ την Ε 20 οίκίαν, εἰς ἢν παρεληλύθεσαν, καὶ τοὺς συμπράττοντας αὐτοῖς. ήδη δὲ καὶ τῆ μέθη κατακεκλυσμένος δ 'Αρχίας καὶ τῆ προσδοκία τῶν γυναικῶν ἀνεπτοημένος, έδέξατο μεν την έπιστολήν, τοῦ δε γραμματοφόρου φήσαντος ύπέρ τινων σπουδαίων αὐτῷ 25 γεγράφθαι 'τὰ σπουδαΐα τοίνυν είς αὔριον' ἔφη.

⁵ γυναικείων Herwerdenus: γυναικών 7 ή] δ ΒΕ 14 άνέπεισε τοὺς R: ἐνέπεσε τοῦς 20 παρεληλύθεσαν *: παρεληλύθεισαν 21 κατακεκλυσμένος Cobetus: κατακεκλασμένος 22 καλ Turnebus: κάν 24 τινων Herwerdenus: τῶν

καὶ τὴν μὲν ἐπιστολὴν ὑπέθηκεν ὑπὸ τὸ προσκεφάλαιον, αἰτήσας δὲ ποτήριον ἐκέλευεν ἐγχεῖν, καὶ τὸν Φυλλίδαν ἐξέπεμπε συνεχῶς ἐπὶ θύρας σκεψόμενον εἰ τὰ γύναια πρόσεισι.

31. Τοιαύτης δε τον πότον έλπίδος διαπαιδα- 5 γωγησάσης, προσμίξαντες ήμεζς καλ διὰ τῶν οἰκετῶν 597 εὐθὺς ἀσάμενοι πρὸς τὸν ἀνδρῶνα, μικρὸν ἐπὶ ταῖς θύραις έστημεν έφορώντες τών κατακειμένων έκαστον. ή μεν οδυ των στεφάνων και της έσθητος όψις παραλογιζομένη την έπιδημίαν ήμῶν σιγην ἐποίη- 10 σεν έπει δε πρώτος δ Μέλων ώρμησε διά μέσου την γείρα τη λαβή του ξίφους ἐπιβεβληκώς, Καβίριχος δ κυαμευτός άρχων τοῦ βραχίονος αὐτὸν παραπορευόμενον αντισπάσας, ανεβόησεν 'οὐ Μέλων οὖτος, & Φυλλίδα;' τούτου μέν οὖν έξέκρουσε τὴν 15 έπιβολην αμα το ξίφος ανέλκων, διανιστάμενον δέ γαλεπώς του Αργίαν επιδραμών ούκ άνηκε παίων έως απέκτεινε, τον δε Φίλιππον έτρωσε μεν Χάρων Β παρά του τράχηλου. άμυνόμενου δε τοῖς παρακειμένοις έκπωμασιν, δ Αυσίθεος από τῆς κλίνης χαμαί 20 καταβαλών άνεῖλε. τὸν δὲ Καβίριχον ήμεῖς κατεπραθνομεν, άξιοθντες μή τοίς τυράννοις βοηθείν άλλα την πατρίδα συνελευθερούν, Γερον όντα καί τοίς θεοίς καθωσιωμένον ύπερ αὐτῆς. ώς δε καί διὰ τὸν οἶνον οὐκ ἦν εὐπαρακόμιστος τῷ λογισμῷ 25 πρός τὸ συμφέρον άλλὰ μετέωρος καὶ τεταραγμένος άνίστατο, καὶ τὸ δόρυ προεβάλλετο κατ' αίχμήν,

13 κυαμευτὸς Dindorfius: κυαμιστὸς 16 ἐπιβολὴν Β: ἐπιβουλὴν 19 παρὰ] κατὰ Herwerdenus 27 προυβάλλετο?

οπερ έξ έθους ἀεί φορούσιν οί παρ' ήμιν ἄρχοντες. έγὰ μὲν έκ μέσου διαλαβὰν τὸ δόρυ καὶ μετεωρίσας ύπερ κεφαλής, εβόων άφετναι και σώζειν έαυτόν, εί δὲ μή, πεπλήξεσθαι. Θεόπομπος δὲ παραστάς 5 έκ δεξιών και τῷ ξίφει πατάξας αὐτόν, 'ἐνταῦθ' ' C έφη 'κεῖσο μετὰ τούτων, οθς ἐκολάκευες' μη γὰρ έν έλευθέραις στεφανώσαιο ταίς Θήβαις μηδε θύσειας έτι τοις θεοίς, έφ' ων κατηράσω πολλά τη πατρίδι πολλάκις ύπερ των πολεμίων εὐχόμενος. 10 πεσόντος δε τοῦ Καβιρίχου, τὸ μεν Ιερον δόρυ Θεόκριτος παρών άνήρπασεν έκ τοῦ φόνου, τῶν δὲ θεραπόντων δλίγους τολμήσαντας άμύνασθαι διεφθείραμεν ήμεζς τους δ' ήσυχίαν άγοντας είς τον άνδο ῶνα κατεκλείσαμεν, οὐ βουλόμενοι διαπεσόντας 15 έξαγγεϊλαι τὰ πεπραγμένα, πρίν είδέναι καί τὰ τῶν D έταίρων εί καλώς κεχώρηκεν.

32. Έπράχθη δὲ κάκεῖνα τοῦτον τὸν τρόπον εκοψαν οι περὶ Πελοπίδαν τοῦ Λεοντίδου τὴν αὕλειον ἡσυχῆ προσελθόντες, καὶ πρὸς τὸν ὑπακούνο σαντα τῶν οἰκετῶν ἔφασαν ἡκειν ᾿Αθήνηθεν γράμματα τῷ Λεοντίδη παρὰ Καλλιστράτου κομίζοντες. ὡς δ᾽ ἀπαγγείλας καὶ κελευσθεὶς ἀνοῖξαι τὸν μοχλὸν ἀφεῖλε καὶ μικρὸν ἐνέδωκε τὴν θύραν, ἐμπεσόντες ἀθρόοι καὶ ἀνατρέψαντες τὸν ἄνθρωπον ἵεντο δρόμω τὴν ἀλήθειαν ἐξενεχθεὶς τῆ ὑπονοία καὶ σπασάμενος τὸ ἐγχειρίδιον ὥρμησε πρὸς ἄμυναν, ἄδικος μὲν Ε

⁴ Θεόπομπος Amyotus: Θέοπος 16 έταίρων Leonicus: έτέρων 26 καί] del. Herwerdenus

άνης και τυραννικός εύρωστος δε τη ψυχη και κατά γείοα δωμαλέος οὐ μὴν ἔγνω γε τὸν λύγνον καταβαλείν και διά σκότους συμμίξαι τοίς έπιφερομένοις, άλλ' έν φωτί καθορώμενος ύπο τούτων άμα της θύρας ανοιγομένης παίει τον Κηφισόδωρον είς 5 τον λαγόνα και δευτέρφ τφ Πελοπίδα συμπεσών μέγα βοών ανεκαλείτο τούς θεράποντας. αλλ' έκείνους μέν οί περί τον Σαμίδαν άνειργον, ού παρακινδυνεύοντας είς γεζρας έλθεζν άνδράσιν έπιφανεστάτοις τῶν πολιτῶν καὶ κατ' ἀλκὴν διαφέρουσιν. 10 F άγων δ' ην τῷ Πελοπίδα πρὸς τὸν Λεοντίδην καὶ διαξιφισμός έν ταις θύραις του θαλάμου στεναίς ούσαις, καλ του Κηφισοδώρου πεπτωκότος έν μέσαις αὐταζς καὶ θνήσκοντος, ώστε μὴ δύνασθαι τοὺς άλλους προσβοηθείν. τέλος δ' δ ήμέτερος λαβών 15 μέν είς την κεφαλην ού μέγα τραῦμα δούς δὲ πολλά καὶ καταβαλών τὸν Λεοντίδην, ἐπέσφαξε θερμώ τώ Κηφισοδώρω, και γάρ είδε πίπτοντα τον έχθρον δ άνηο και τω Πελοπίδα την δεξιάν ένέβαλε και τούς άλλους ἀσπασάμενος αμ' ίλεως έξέπνευσε. γενόμενοι » δ' από τούτων έπι τον Υπάτην τρέπονται, και των θυρών δμοίως αὐτοῖς ἀνοιχθεισών φεύγοντα τὸν Υπάτην ύπεο τέγους τινός είς τούς γείτονας άποσφάττουσιν.

598 33. Ἐκείθεν δὲ πρὸς ἡμᾶς ἡπείγοντο καὶ συμ- 15 βάλλουσιν ἡμῖν ἔξωθεν παρὰ τὴν πολύστυλον. ἀσπασάμενοι δ' ἀλλήλους καὶ συλλαλήσαντες ἐγωροῦμεν

¹³ μέσαις αὐταῖς Holwerda: μέσοις αὐτοῖς 21. 23 Υπάτην Χ: Ιππάτην

έπὶ τὸ δεσμωτήριον. ἐκκαλέσας δὲ τὸν ἐπὶ τῆς είρκτῆς δ Φυλλίδας ''Αρχίας' έφη 'καλ Φίλιππος κελεύουσί σε ταχέως άγειν έπ' αὐτοὺς 'Αμφίθεον.' δ δ' δρών καλ της ώρας την άτοπίαν καλ το μη καθεστηκότα 5 λαλείν αύτῷ τὸν Φυλλίδαν, ἀλλὰ θερμὸν ὅντα τῷ άγωνι και μετέωρον, υπιδόμενος το πλάσμα 'πότ'' έλεγεν 'δ Φυλλίδα, τηνικαῦτα μετεπέμψαντο δεσμώ- Β την οί πολέμαρχοι; πότε δε διά σοῦ; τί δε κομίζεις παράσημου;' αμα δε τῷ λόγῷ ξυστὸν ίππικὸν έχων 10 διηκε των πλευρών και κατέβαλε πονηρον άνθρωπου, φ και μεθ' ημέραν έπενέβησαν και προσέπτυσαν ούκ όλίγαι γυναϊκες. ήμεῖς δὲ τὰς δύρας τῆς είοχτης κατασχίσαντες έκαλουμεν δυομαστί πρώτον μεν τον 'Αμφίθεον, είτα των άλλων προς δυ εκαστος 15 έπιτηδείως είχεν. οί δε την φωνην γνωρίζοντες άνεπήδων έκ των χαμευνών ἄσμενοι τὰς ἀλύσεις έφέλποντες οι δε τους πόδας έν τῷ ξύλῷ δεδεμένοι τὰς γεζρας δρέγοντες έβόων δεόμενοι μη απολειφθήναι. λυομένων δε τούτων, ήδη πολλοί προσεφέροντο των 20 έγγυς οίπούντων αίσθανόμενοι τὰ πραττόμενα καί C γαίροντες. αί δε γυναϊκες, ως εκάστη περί τοῦ προσήμοντος ήμουσεν, ούκ έμμένουσαι τοῖς Βοιωτῶν έθεσιν έξέτρεχον πρός άλλήλας και διεπυνθάνοντο παρά των άπαντωντων αι δ' άνευρουσαι πατέρας 25 η άνδρας αυτών ηκολούθουν, ούδεις δ' έκώλυε.

¹ δὲ τὸν Exemplum Turnebi: lac. 6 E 7 B 5 αὐτῷ Holwerda: αὐτῷ 6 ὁπιδόμενος * ὑπειδόμενος 9 ᾶμα δὲ] ὁ δ' ᾶμα? 15 ἀνεπήδων W: ἀπεπήδων 23 ἔθεσιν W: ἤθεσιν 25 αὐτῶν *: αὐτῶν

όοπη γὰο ἡν μεγάλη ποὸς τοὺς ἐντυγχάνοντας δ παο' αὐτῶν ἔλεος καὶ δάκουα καὶ δεήσεις σωφοόνων γυναικῶν.

34. Έν δε τούτω των πραγμάτων όντων, πυθόμενος του Έπαμεινώνδαν έγω και τον Γοργίδαν ήδη 5 · D μετά των φίλων συναθροίζεσθαι περί τὸ τῆς 'Αθηνᾶς ίερου, ἐπορευόμην πρὸς αὐτούς. ἦχον δὲ πολλοί κάγαθοί των πολιτων όμου καί συνέρρεον άει πλείονες, ώς δ' απήγγειλα καθ' ξκαστον αὐτοῖς τὰ πεπραγμένα και παρεκάλουν βοηθείν έλθόντας είς την 10 άγοράν, αμα πάντες εύθυς έπλ την έλευθερίαν έκήουττον τούς πολίτας. τοις δε τότ' όχλοις των συνισταμένων δπλα παρείχον αι τε στοαί πλήρεις οὐσαι παντοδαπῶν λαφύρων, καὶ τὰ τῶν ἐγγὺς οἰκούντων έργαστήρια μαγαιροποιών. ήμε δε καί Ίπποσθενεί- 15 δας μετά των φίλων και οίκετων τούς έπιδεδημηκότας κατά τύχην πρός τὰ Ἡράκλεια σαλπικτάς Ε παραλαμβάνων. εὐθέως δ' οί μὲν ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς έσήμαινον οί δε κατ' άλλους τόπους, πανταχόθεν έκταράττοντες τούς ύπεναντίους, ώς πάντων άφε- 20 στώτων, οί μεν καὶ καπνίζοντες ** την Καδμείαν ξωευνου έπισπασάμενοι και τούς κρείττους λεγομένους, είωθότας δὲ περί τὴν ἄκραν κάτω νυκτεοεύειν οί δ' άνω, τούτων μέν ατάκτως και τεθοουβημένως έπιχεομένων, ήμᾶς δὲ περί την άγοραν 25

¹³ at τε στοαί Turnebus ex Vit. Pel. c. 12: at δ' έστίαι 16 οίκετῶν] οίκείων W 21 lac. 15 E 19 B. fort. καὶ οί μὲν λακωνίζοντες ἐκ τῆς πόλεως ἐπὶ τὴν Καδμείαν 23 κάτω Turnebus: καὶ τῷ

άφορῶντες, οὐδενὸς μέρους ἡσυχάζοντος, ἀλλὰ πανταχόθεν ψόφων καὶ θορύβων ἀναφερομένων, καταβαί- Ε νειν μὲν οὐ διενοοῦντο, καίπερ περὶ πεντακισχιλίους τὸ πλῆθος ὄντες ἐκπεπληγμένοι δὲ τὸν κίνδυνον δ ἄλλως προυφασίζοντο Δυσανορίδαν. περιμένειν γὰρ ** ἡ τῆς ἡμέρας ἐκείνης. διὸ καὶ τοῦτον μὲν ὕστερον, ὡς πυνθανόμεθα, χρήμασιν οὐκ ὀλίγοις ἐξημίωσαν τῶν Δακεδαιμονίων οἱ γέροντες Ἡριππίδαν δὲ καὶ Ἦρκεσον ἀπέκτειναν εὐθὺς ἐν Κορίνθῷ λα-10 βόντες, τὴν δὲ Καδμείαν ὑπόσπονδον παραδόντες ἡμῖν ἀπήλλαττον μετὰ τῶν στρατιωτῶν.

⁵ περιμένειν R: παραμένειν 6 lac. 15 BE supplet γὰρ αὐτὸν ὀφείλοντα παραγενέσθαι τῆς ἡμέρας ἐκείνης R. Fort, γὰρ αὐτὸν ἀπόντα τῆς ἡμ. ἐκείνης vel tale quid 8 Ἡριππίδαν *: ἑρμιππίδαν 11 ἀπηλλάττοντο R

1. Των λόγων άρίστους καὶ βεβαιοτάτους ώσπερ τῶν φίλων φασίν είναι τοὺς ἐν ταῖς συμφοραῖς παρόντας ώφελίμως καὶ βοηθοῦντας ἐπεὶ πάρεισί γε Β πολλοί και προσδιαλέγονται τοις έπταικόσιν, άλλ' άγρήστως μᾶλλον δὲ βλαβερῶς, καθάπερ ἀκόλυμβοι 5 πνιγομένοις έπιχειρούντες βοηθείν περιπλεκόμενοι καλ συγκαταδύνοντες. δεϊ δέ τὸν παρά τῶν φίλων καλ τῶν βοηθούντων λόγον παρηγορίαν εἶναι μὴ συνηγορίαν τοῦ λυποῦντος. οὐ γὰρ συνδακρυόντων καλ συνεπιθοηνούντων ώσπες χοςῶν τραγικῶν ἐν 10 τοις άβουλήτοις χρείαν έχομεν, άλλα παρρησιαζομένων καλ διδασκόντων δτι τὸ λυπεῖσθαι καλ τὸ ταπεινοῦν έαυτὸν ἐπὶ παντὶ μὲν ἄχοηστόν ἐστι καὶ C γιγνόμενον κενώς καὶ ἀνοήτως. ὅπου δ' αὐτὰ τὰ πράγματα δίδωσιν ύπὸ τοῦ λόγου ψηλαφηθέντα καὶ 15 άνακαλυφθέντα πρός έαυτον είπεζν

'οὐδὲν πέπονθας δεινόν, ἄν μὴ προσποιῆ' κομιδῆ γελοϊόν έστι, μὴ τῆς σαρκὸς πυνθάνεσθαι τί πέπονθε, μηδὲ τῆς ψυχῆς εἰ διὰ τὸ σύμπτωμα τοῦτο χείρων γέγονεν, ἀλλὰ τοῖς ἔξωθεν συναχθο- ω μένοις καὶ συναγανακτοῦσι διδασκάλοις χρῆσθαι τῆς λύπης.

¹⁷ Kock. 8 p. 52

2. "Όθεν αὐτοὶ καθ' αὐτοὺς γιγνόμενοι τῶν συμπτωμάτων ὥσπερ φορτίων ἐκάστου τὸν σταθμὸν ἐξετάζωμεν. τὸ μὲν γὰρ σῶμα πιέζεται τῷ τοῦ βαρύνοντος ἄχθει, ἡ δὲ ψυχὴ τοις πράγμασι πολλάκις D τὸ βάρος ἐξ αὐτῆς προστίθησιν. ὁ λίθος φύσει σκληρός, ὁ κρύσταλλος φύσει ψυχρός ἐστιν, οὐκ ἔξωθεν εἰκῆ ταὐτας τὰς ἀντιτυπίας ἐπιφέροντες καὶ τὰς πήξεις φυγὰς δὲ καὶ ἀδοξίας καὶ τιμῶν ἀποβολάς, ὥσπερ αὖ τὰναντία, στεφάνους καὶ ἀρχὰς το καὶ προεδρίας, οὐ τὴν αὐτῶν φύσιν ἀλλὰ τὴν ἡμεφραν κρίσιν μέτρον ἔχοντα τοῦ λυπεῖν καὶ εὐφραίνειν, ἕκαστος ἑαυτῷ κοῦφα καὶ βαρέα καὶ ράδια φέρειν ποιεῖ, καὶ τοὐναντίον. ἔξεστι δ' ἀκούειν τοῦ μὲν Πολυνείκους ἀποκρινομένου πρὸς τὸ ἐρώτημα 15 τοῦτο

'τί τὸ στέρεσθαι πατρίδος; ἡ κακὸν μέγα;' Ε 'μέγιστον' ἔργφ δ' ἐστὶ μεῖζον ἡ λόγφ' τοῦ δ' 'Αλκμᾶνος, ὡς δ γράψας τοὐπιγραμμάτιον πεποίηκε,

Σάρδιες, άρχατος πατέρων νομός, εἰ μὲν ἐν ὑμτν ἐτρεφόμην, κερνᾶς ἦν τις ἄν ἢ βακέλας χρυσοφόρος, δήσσων καλὰ τύμπανα νῦν δέ μοι ['Αλκμὰν

2 σταθμόν W: θυμόν ξξετάζωμεν W: ξξετάζωμεν 12 καὶ βαρέα] del. Stegmannus. καὶ βαρέα καὶ χαλεπά Sauppius 15 τοῦτο] τουτί Doehnerus 16 Eur. Phoen. 389 18 τοὁπιγραμμάτιον *: τὸ ἐπιγραμμάτιον 20 vid. Anthol. Palat. VII 709 ἀρχαῖαι Anthologia νομός W: νόμος 21 κερνᾶς Ιαςοbsius: κέλσας (κέρνας Anthol.) ἤν τις ἀν ἢ Duebnerus: ἤ τις ἀνἢρ (ηστισαν ἢ Anthol.) βακέλας Ursinus: μακέλας 22 καλὰ] λάλα Meinekius

ούνομα, καὶ Σπάρτας εἰμὶ πολυτρίποδος, καὶ Μούσας ἐδάην Ἑλικωνίδας, αι με τυράννων δηκαν Δασκύλεω κρείσσονα καὶ Γύγεω.'

- F τὸ γὰο αὐτὸ ποᾶγμα τῷ μὲν εὕχοηστον ἡ δόξα καθάπεο νόμισμα δόκιμον, τῷ δὲ δύσχοηστον καὶ βλα- 5 βεοὸν ἐποίησεν.
- 3. "Εστω δε δεινόν, ωσπερ οί πολλοί λέγουσι καλ άδουσιν, ή φυγή. καλ γάρ των βρωμάτων πικρά πολλά καὶ δριμέα καὶ δάκνοντα τὴν αἴσθησίν έστιν. άλλὰ μιγνύντες αὐτοῖς ἔνια τῶν γλυκέων καὶ προσ- 10 ηνών την άηδίαν άφαιροῦμεν. ἔστι δὲ καὶ χρώματα λυπηρά τη όψει, πρός ά γίγνεται το συγχεισθαι καὶ μαραυγείν διὰ σκληρότητα καὶ βίαν ἀνίατον. 600 εί τοίνυν ζαμα της δυσχοηστίας έκείνης έμίξαμεν την σκιάν αὐτοῖς, η την ὄψιν ἀπεστρέψαμεν ἐπί τι 15 τῶν χλοερῶν καὶ προσηνῶν, τοῦτ' ἐξεστι ποιεῖν καὶ πρός τὰ συμπτώματα, κεραννύντας αὐτοῖς τὰ χρήσιμα καλ φιλάνθρωπα των νυνί σοι παρόντων, εὐπορίαν φίλους ἀπραγμοσύνην τὸ μηδὲν ἐνδεῖν τῶν ἀναγκαίων πρός του βίου. οὐ γὰο οἶμαι πολλούς εἶναι Σαο- 20 διανών, οι μή τὰ σὰ πράγματα καὶ μετὰ φυγής μαλλον έθελήσουσιν αύτοις ύπάρχειν και άγαπήσουσιν έπλ ξένης ούτω διάγοντες, ή, καθάπερ οί κογλίαι Β τοις όστρακοις συμφυείς όντες άλλο δε μηδεν άγαθὸν ἔχοντες, τῶν οἴκοι μετέχειν ἀλύπως.
 - 4. Ώσπες οὖν έν κωμωδία τις ήτυχηκότα φίλον

¹ πολυτρίποδος Anthologia: πολίτης 2 Έλικανίδας Anthologia: έλληνίδας 3 κρείσσονα] μείζονα Anthologia 13 ἀνίατον] malim ἀνίκητον vel ἄμαχον

θαρρείν και την τύχην αμύνεσθαι παρακαλών, έρομένου 'τίνα τρόπον', ἀποκρίνεται 'φιλοσόφως' οὕτω καλ ήμεζε αὐτὴν ἀμυνώμεθα φιλοσοφοῦντες ἀξίως.

'τὸν ⊿ία δὲ πῶς ὕοντα; τὸν βοφέαν δὲ πῶς;'

- 5 πυο ζητουμεν βαλανείον Ιμάτιον στέγην καλ γάο ούχ ύόμενοι καθήμεθ' ούδε κλαίομεν.' και σοί τοίνυν παρ' δντινοῦν ἔστι τὸ κατεψυγμένον τοῦτο τοῦ βίου μέρος αναζωπυρείν και αναθάλπειν, έτέρων βοηθημάτων μη δεόμενον άλλα χρώμενον εὐλογίστως 10 τοῖς παροῦσιν. αί μὲν γὰρ ἰατρικαὶ σικύαι τὸ φαυ- C λύτατον έκ τοῦ σώματος ἀναλαμβάνουσαι κουφίζουσι και σώζουσι τὸ λοιπόν, οι δὲ φιλόλυποι και φιλαίτιοι τῷ τὰ χείριστα τῶν ίδίων συνάγειν ἀεὶ καὶ διαλογίζεσθαι καὶ προστετηκέναι τοῖς ἀνιαροῖς ἄχρη-15 στα καὶ τὰ χρήσιμα ποιοῦσιν έαυτοῖς, ἐν ικ μάλιστα καιοῷ βοηθεῖν πέφυκε. τοὺς γὰο δοιοὺς πίθους, D ἇ φίλε, ους Όμηρος έφη κηρών έμπλείους έν οὐρανφ κεϊσθαι, τὸν μὲν ἀγαθῶν τὸν δὲ φαύλων, οὐχ δ Ζεύς ταμιεύων κάθηται, καὶ μεθιείς τοῖς μὲν ἤπια 20 καλ μεμιγμένα τοῖς δ' ἄκρατα φεύματα τῶν κακῶν. άλλ' ήμων αὐτων οί μεν νοῦν έχοντες έκ των άγαθων τοίς κακοίς έπαρυτόμενοι τὸν βίον ποιούσιν ήδίω καλ ποτιμώτερον, τοῖς δὲ πολλοῖς ὥσπερ ήθμοῖς έμμένει καλ προσίσχεται τὰ φαυλότατα, τῶν βελτιό-25 νων ύπεχοεόντων.
 - 5. Διὸ κὰν ἀληθῶς κακῷ τινι καὶ λυπηοῷ περιπέσωμεν, έπάγεσθαι δεῖ τὸ ίλαρὸν καὶ τὸ εὔθυμον

⁴ Kock. 3 p. 430 17 "Ομηφος] cf. Q 525

έκ των ύπαρχόντων και ύπολειπομένων αγαθών, τῷ οίκείω ταλλότριον εκλεαίνοντας. ὧν δ' ή φύσις οὐδὲν ἔχει κακὸν ἀλλ' ὅλον καὶ πᾶν τὸ λυποῦν έκ Ε κενής δόξης άναπέπλασται, ταῦτα δεῖ, καθάπερ τοῖς δεδοικόσι τὰ προσωπεῖα παιδίοις έγγὺς καὶ ὑπὸ χεῖρα 5 ποιούντες καὶ ἀναστρέφοντες ἐθίζομεν καταφρονείν, ούτως έγγυς άπτομένους και συνερείδοντας τον λογισμόν το σαθρόν και το κενον και τετραγωδημένον αποκαλύπτειν. οἶόν έστιν ἡ νῦν σοι παροῦσα μετάστασις έκ τῆς νομιζομένης πατρίδος. φύσει γὰρ οὐκ 10 έστι πατρίς, ώσπερ οὐδ' οἶκος οὐδ' άγρὸς οὐδὲ χαλκεΐον, ως 'Αρίστων έλεγεν, οὐδ' ζατρεΐον άλλὰ γί-F γνεται μᾶλλον δ' ονομάζεται καl καλείται τούτων ξααστον άελ πρός του οίκοῦντα καλ χρώμενου. δ γάρ άνθρωπος, ή φησιν δ Πλάτων, 'φυτὸν οὐκ ἔγγειον' 15 οὐδ' ἀκίνητον 'ἀλλ' οὐράνιον' ἐστιν, ὥσπερ ἐκ ρίζης τὸ σῶμα τῆς κεφαλῆς ὀρθὸν ίστάσης, πρὸς τὸν οὐοανόν άνεστραμμένον. όθεν εὖ μὲν δ Ἡρακλῆς εἶπεν

''Αργείος ἢ Θηβαίος οὐ γὰο εὕχομαι μιᾶς ἄπας μοι πύογος Έλλήνων πατρίς.'

20

δ δὲ Σωκράτης βέλτιον, οὐκ 'Αθηναΐος οὐδ' "Ελλην άλλὰ κόσμιος εἶναι φήσας, ὡς ἄν τις 'Ρόδιος εἶπεν 601 ἢ Κορίνθιος ὅτι μηδὲ Σουνίφ, μηδὲ Ταινάρφ μηδὲ τοῖς Κεραυνίοις ἐνέκλεισεν ἑαυτόν.

² τάλλότοιον *: τὸ ἀλλότοιον 9 μετάστασις X: πατάστασις 15 Πλάτων] Tim. p. 90 a 17 Ιστάσης *: Ιστώσης 18 εὖ μὲν δ Stobaeus 40, 3: δ μὲν 19 Nauck. p. 914 22 ὡς ἄν τις — Κορίνδιος] del. Stegmannus

٢

'όρᾶς τὸν ὑψοῦ τόνδ' ἄπειρον αἰθέρα,
καὶ γῆν πέριξ ἔχονθ' ὑγραῖς ἐν ἀγκάλαις;'
οὖτοι τῆς πατρίδος ἡμῶν ὅροι εἰσί, καὶ οὐδεὶς οὕτε
φυγὰς ἐν τούτοις οὕτε ξένος οὕτ' ἀλλοδαπός, ὅπου
5 ταὐτὸ πῦρ ὕδωρ ἀήρ, ἄρχοντες οἱ αὐτοὶ καὶ διοικηταὶ καὶ πρυτάνεις, ἡλιος σελήνη φωσφόρος· οἱ
αὐτοὶ νόμοι πᾶσι, ὑφ' ἐνὸς προστάγματος καὶ μιᾶς
ἡγεμονίας τροπαὶ βόρειοι τροπαὶ νότιοι ἰσημερίαι
Πλειὰς ᾿Αρκτοῦρος, ὧραι σπόρων ὧραι φυτειῶν· εἶς Β
10 δὲ βασιλεὺς καὶ ἄρχων 'θεὸς ἀρχήν τε καὶ μέσα καὶ
τελευτὴν ἔχων τοῦ παντός, εὐθεία περαίνει κατὰ
φύσιν περιπορευόμενος· τῷ δ' ἔπεται Δίκη τῶν ἀπολειπομένων τοῦ θείου νόμου τιμωρός', ἡ χρώμεθα
πάντες ἄνθρωποι φύσει πρὸς πάντας ἀνθρώπους
15 ὥσπερ πολίτας.

6. Το δέ σε μη κατοικεΐν Σάρδεις οὐδέν έστιν οὐδὲ γὰρ 'Αθηναΐοι πάντες κατοικοῦσι Κολλυτον οὐδὲ Κορίνθιοι Κράνειον οὐδὲ Πιτάνην Λάκωνες. ἄρ' οὖν ξένοι καὶ ἀπόλιδές εἰσιν 'Αθηναίων οί μετα- τάντες ἐκ Μελίτης εἰς Διωμίδα, ὅπου καὶ μῆνα Μεταγειτνιῶνα καὶ θυσίαν ἐπώνυμον ἄγουσι τοῦ μετοικίσμοῦ τὰ Μεταγείτνια, τὴν πρὸς ἐτέρους γειτ- Ο νίασιν εὐκόλως καὶ ίλαρῶς ἐκδεχόμενοι καὶ στέργοντες; οὐκ ὰν εἴποις. τί οὖν τῆς οἰκουμένης μέρος τῆς ῆς γῆς ἀπάσης ἔτερον ἐτέρου μακράν ἐστιν, ἢν ἀπο-

¹ Nauck. p. 663 2 ἐν Iunius 3 εἰσί] del. Benselerus. Malim εἰσιν δροι 5 ταὐτὸ *: τὸ αὐτὸ 11 εὐθεἰα περαίνει κέ.] ex Plat. de Legg. p. 716 a 17 Κολλυτὸν Duebnerus: πολυττὸν 25 ἀποδεικνύονσιν idem: ὑποδεικνύονσιν

δειχνύουσιν οί μαθηματικοί σημείου λόγον έγουσαν άδιαστάτου πρός του ουρανόυ; άλλ' ήμεζς ώσπερ μύρμηκες ή μέλιτται μυρμηκιάς μιάς ή κυψέλης έκπεσόντες άδημονουμεν καὶ ξενοπαθουμεν, οὐκ είδότες οὐδὲ μεμαθηκότες οίκεῖα τὰ πάντα ποιεῖσθαι καί 5 νομίζειν ώσπες έστι. καίτοι γελώμεν την άβελτερίαν τοῦ φάσκοντος ἐν ᾿Αθήναις βελτίονα σελήνην είναι τῆς ἐν Κορίνθω τρόπον τινὰ ταὐτὸ πάσχοντες, δταν άμφιγνοδιμεν έπλ ξένης γενόμενοι την γην την θάλατταν του άέρα του ούρανου, ώς έτερα καί 10 D διαφέροντα τῶν συνήθων. ἡ μὲν γὰρ φύσις έλευθέρους ήμᾶς καλ λελυμένους ἀφίησιν, ήμεῖς δ' αὐτολ συνδέομεν έαυτούς συστενοχωρούμεν έγκατοικοδομούμεν, είς μικοά καὶ γλίσχοα συνελαύνομεν. εἶτα τῶν μέν Περσών βασιλέων καταγελώμεν, εί γε δή άλη- 15 θές ὅτι τὸ τοῦ Χοάσπου μόνον ὕδωρ πίνοντες ἄνυδρον αύτοις την άλλην ποιούσιν οίκουμένην. δταν δε μεταστώμεν είς έτερα χωρία, του Κηφισού γλιχόμενοι καὶ τὸν Εὐρώταν ἢ τὸν Ταΰγετον ἢ τὸν Παρνασον έπιποθούντες, απολιν καλ αοίκητον αύτοις 20 την οίκουμένην ποιούμεν.

7. Αίγυπτίων μέν οὖν οἱ δι' ὀργήν τινα καὶ Ε χαλεπότητα τοῦ βασιλέως εἰς Αἰθιοπίαν μετοικιζόμενοι, πρὸς τοὺς δεομένους ἐπανελθεῖν ἐπὶ τέκνα καὶ γυναϊκας ἐπιδεικνύντες τὰ αἰδοῖα κυνικώτε- 25 ρον οὕτε γάμων ἔφασαν οὕτε παίδων ἀπορήσειν,

⁵ ούδὲ μεμαθημότες accessit ex Stobaeo τὰ ex eodem 8 ταὐτὸ *: τὸ αὐτὸ 13 στενοχωρούμεν Stobaeus 16 ὅτι] om. mei codd, malim ὡς

άχρι οδ ταυτα μεθ' έαυτων έχωσιν εὐπρεπέστερον δ' έστι και σεμνότερον είπειν ώς, δπου και δτω μετρίων πρός τον βίον εὐπορεῖν συμβέβηκεν, ἐνταῦθ' ούτος ούτ' άπολις ούτ' άνέστιος ούτε ξένος έστί. 5 μόνον έχειν δεί πρός τούτοις νοῦν και λογισμόν ώσπες άγκυραν κυβερνήτην, ΐνα παντί χρησθαι λι- Ε μένι προσορμισθείς δύνηται. πλοῦτον μεν γάρ ἀποβαλόντα φαδίως οὐκ ἔστι καὶ ταχέως άλλον συναγαγεΐν πατρίς δε γίγνεται πᾶσα πόλις εὐθὺς ἀνθρώπω 10 χρησθαι μεμαθηκότι καλ φίζας έχοντι πανταχού ζην τε και τρέφεσθαι και παντί τόπω προσφύεσθαι δυναμένας οΐας είχε Θεμιστοκλής οΐας Δημήτριος δ Φαληφεύς. οδτος μεν γαφ έν 'Αλεξανδφεία μετά την φυγην πρώτος ών των Πτολεμαίου φίλων, οὐ 15 μόνον αὐτὸς ἐν ἀφθόνοις διῆγεν ἀλλὰ καὶ τοῖς 'Αθηναίοις δωρεάς έπεμπε. Θεμιστοκλής δε χορηγία 602 βασιλική πουτανευόμενος είπεῖν λέγεται ποὸς τὴν νυναϊκα και τούς παιδας 'άπωλόμεθ' ἄν, εί μη άπωλόμεθα.' διό καί Διογένης δ κύων πρός τον είπόντα, 20 'Σινωπεῖς σου φυγήν έκ Πόντου κατέγνωσαν' 'έγὰ δ' είπεν 'έκείνων έν Πόντφ μονήν,

άκραις έπλ φηγμίσιν άξένου πόρου.

Στρατόνικος δε τον εν Σερίφω ξένον ηρώτησεν, εφ' ότω των άδικημάτων φυγή τέτακται παρ' αὐτοῖς έπι-

¹ ἔχωσιν Duebnerus: ἔχουσιν 6 ἄγκυραν καὶ R 8 ξαδίως Stobaeus: ξᾶον. Unde fort. ξαδίως ἄλλον, omisso proximo ἄλλον quod accessit ex Stobaeo 22 ἀξένου Hercherus ex Eur. Iph. T. 253: εὐξείνου πόρου Salmasius ex eodem: πόντου

τίμιον ἀκούσας δ' ὅτι τοὺς ὁαδιουργοὺς φυγαδεύουσι, 'τί οὖν' εἶπεν 'οὐκ ἐρραδιούργησας, ὅπως
ἐκ τῆς στενοχωρίας ταύτης μεταστῆς;' ὅκου φησὶν
Β ὁ κωμικὸς τὰ σῦκα ταῖς σφενδόναις τρυγᾶσθαι, καὶ
πάντ' ἔχειν ὅσων δεῖ τὴν νῆσον.

8. "Αν γὰρ σκοπῆς ἄνευ κενῆς δόξης τὴν ἀλήθειαν, ὁ μίαν πόλιν ἔχων ξένος ἐστὶ τῶν ἄλλων
ἀπασῶν καὶ ἀλλότριος. οὐ γὰρ δοκεῖ καλὸν οὐδὲ
δίκαιον είναι καταλιπόντα τὴν ἑαυτοῦ νέμειν ἑτέραν.

Έπάρταν έλαχες, ταύταν κόσμει,' 10 καν άδοξος ή καν νοσώδης καν ταράττηται στάσεσιν ύφ' έαυτης και πράγμασι μη ύγιαίνουσιν. οὖ δ' ή τύχη την ιδίαν αφήρηται, τούτφ δίδωσιν έχειν την αρέσασαν. Ο τὸ γὰρ καλὸν έκεινο παράγγελμα τῶν Πυθαγορείων 'έλοῦ βίον ἄριστον, ἡδὺν δ' αὐτὸν ἡ συνήθεια ποιή- 15 σει,' κάνταῦθα σοφόν έστι καὶ χρήσιμον 'έλοῦ πόλιν τὴν ἀρίστην καὶ ἡδίστην, πατρίδα δ' αὐτὴν ὁ χρόνος ποιήσει, καὶ πατρίδα μη περισπῶσαν μη ένοχλοῦσαν μη προστάττουσαν εἰσένεγκε, πρέσβευσον εἰς 'Ρώμην, ὑπόδεξαι τὸν ἡγεμόνα, λειτούργησον.' 20 αν γὰρ τούτων τις μνημονεύη φρένας έχων καὶ μη παντάπασι τετυφωμένος, αἰρήσεται καὶ υῆσον οἰκεῖν φυγὰς γενόμενος, Γύαρον ἢ Κίναρον

΄ σκληράν ἄκαρπον καί φυτεύεσθαι κακήν,

² ἐροαδιούργησας *: ἐραδιούργησας 3 μετέστης Cobetus 4 κωμικός Κοck. 3 p. 551. cf. 1 p. 79 καί] κού? 5 πάντα] σπάνια Duebnerus δεῖ] οὐ δεῖ Cobetus 10 Nauck. p. 588 19 εἰσένεγκε Cobetus: εἰσένεγκαι 24 Nauck. p. 914. Kock. 3 p. 613 κάμφυτεύεσθαι Naberus

ούκ άθυμῶν οὐδ' όδυρόμενος οὐδε λέγων έκεῖνα τὰ τῶν παρὰ Σιμωνίδη γυναικῶν,

΄ίσχει δέ με πορφυρέας άλὸς άμφιταρασσομένας D

- 5 άλλὰ μᾶλλον τὸ τοῦ Φιλίππου λογιζόμενος πεσών γὰρ ἐν παλαίστρα καὶ μεταστραφείς, ὡς εἶδε τοῦ σώματος τὸν τύπον, 'ὧ 'Ηράκλεις' εἶπεν 'ὡς μικροῦ μέρους τῆς γῆς φύσει μετέχοντες, ὅλης ἐφιέμεθα τῆς οἰκουμένης.'
- 9. Ο μαί σε της Νάξου γεγονέναι θεατήν εί δε μή, της γ' 'Υρίας ένταῦθα πλησίον οὔσης' άλλ' έκείνη μεν έχώρει του Έφιάλτην και του Ώτου, αύτη δε τοῦ Ὠοίωνος ήν οἰκητήριον. δ δ' Αλκμέων Ιλύν νεοπαγή τοῦ Αχελώου προσχωννύντος ἐπώκησεν ὑπο-15 φεύγων τὰς Εὐμενίδας, ὡς οί ποιηταὶ λέγουσι έγὰ Ε δε πάκεινον εικάζω φεύγοντα πολιτικάς ταραχάς καί στάσεις καλ συκοφαντίας έρινυώδεις έλέσθαι βραχύ χωρίον απραγμόνως έν ήσυχία κατοικείν. Τιβέριος δε Καϊσαο έν Καποέαις έπτα έτη διητήθη μέχοι 20 της τελευτης και το της οίκουμένης ήγεμονικον ίεοὸν ωσπεο είς καρδίαν συνηγμένον οὐδαμοῦ μετέστη τοσούτον χρόνον. άλλ' έκείνω μέν αί τῆς ήγεμονίας φροντίδες έπιχεόμεναι καλ προσφερόμεναι πανταχόθεν, οὐ καθαράν παρείχον οὐδ' ἀκύμονα 25 την νησιωτιν ήσυχίαν ο δ' έξεστιν είς μικοάν άπο- Ε

² Σιμωνίδη] Bergk. 3 p. 412 4 δουμαγδός Duebnerus: δουγμαδός 11 γ' Τρίας idem: Θουρίας 13 Άλιμέων *: ἀλιμαίων 14 Άχελφου *: ἀχελώου 16 ταραχὰς Emperius: ἀρχάς

βάντι νήσον οὐ μικρῶν ἀπηλλάχθαι κακῶν, οὖτος ἄθλιός ἐστι μὴ προσλαλῶν ἑαυτῷ τὰ Πινδαρικὰ μηδ' ἐπάδων πολλάκις

'έλαφοὰν κυπάρισσον φιλέειν,
έᾶν δὲ νομὸν Κρήτας περιδαΐον'
έμοὶ δ' δλίγον μὲν γᾶς δέδοται, ὅθεν ἄδρυς,
πενθέων δ' οὐκ ἔλαχον οὐδὲ στασίων'

5

20

οὐδὲ προσταγμάτων ἡγεμονικών οὐδ' ὑπουργιών ἐν πολιτικαῖς χρείαις καὶ λειτουργιών δυσπαραιτήτων.

10. Όπου γὰο οὐ φαύλως δοκεῖ λέγειν δ Καλλί- 10 μαχος τό

'μή μετρείν σχοίνω Περσίδι την σοφίην,'

ήπου την εὐδαιμονίαν σχοίνοις καὶ παρασάγγαις 608 μετροῦντες, ἐὰν νῆσον οἰκῶμεν διακοσίων σταδίων, ἀλλὰ μὴ τεσσάρων ἡμερῶν ὥσπερ ἡ Σικελία περί- 15 πλουν ἔχουσαν, ὀδυνᾶν ἐαυτοὺς καὶ θρηνεῖν ὀφεί-λομεν ὡς κακοδαιμονοῦντες; τί γὰρ ἡ πλατεῖα χώρα πρὸς τὸν ἄλυπον βίον; οὐκ ἀκούεις τοῦ Ταντάλου λέγοντος ἐν τῆ τραγωδία

'σπείρω δ' ἄρουραν δώδεχ' ήμερῶν δδόν, Βερέκυντα χῶρον,'

είτα μετ' δλίγον λέγοντος

'ούμὸς δὲ πότμος οὐρανῷ κυρῶν ἄνω,

έραζε πίπτει, καί με προσφωνεί τάδε. . γίγνωσκε τανθοώπεια μη σέβειν άγαν; δ δε Ναυσίθοος την εὐρύχωρον Υπέρειαν καταλιπών διά τὸ γειτνιᾶν τοὺς Κύκλωπας αὐτῆ, καὶ μεταστάς ร ะไร บที่ฮอบ

'έκὰς ἀνδρῶν ἀλφηστάων' καὶ κατοικών άνεπίμικτος άνθρώπων

В

'ἀπάνευθε, πολυκλύστω ένὶ πόντω,'

τὸν ήδιστον παρεσκεύασε βίον τοῖς ξαυτοῦ πολίταις. 10 τας δε Κυκλάδας πρότερον μεν οι Μίνω παϊδες, ύστερον δ' οι Κόδρου και Νείλεω κατώκησαν, έν αίς τὰ νῦν οι ἀνόητοι φυγάδες οἴονται κολάζεσθαι. καίτοι ποία φυγαδική νῆσος οὐκ ἔστι πλατυτέρα τῆς Σκιλλουντίας χώρας, έν ή Ξενοφῶν μετὰ τὴν στρα-15 τείαν τὸ λιπαρὸν εἶδε γῆρας; ἡ δ' 'Ακαδήμεια, τρισχιλίων δραχμών χωρίδιον έωνημένον, οίκητήριον ήν Πλάτωνος καί Ξενοκράτους και Πολέμωνος αὐτόθι σχολαζόντων καλ καταβιούντων του απαντα χοόνον, πλην μίαν ημέραν, ἐν ἡ Ξενοκράτης καθ' C 20 ξκαστον έτος είς άστυ κατήει Διονυσίων καινοῖς τραγωδοίς έπικοσμών, ώς έφασαν, την έορτην. 'Αριστοτέλην δε και λελοιδόρηκε Θεόκριτος δ Χίος, δτι την παρά Φιλίππω καὶ 'Αλεξάνδοω δίαιταν άγαπήσας

'εϊλετο ναίειν

άντ' 'Ακαδημείας Βορβόρου έν προχοαϊς.' 25 έστι γάο ποταμός περί Πέλλην, δυ Μακεδόνες Βόρ-

6 ἀνδρῶν Homerus ζ 8: ἄλλων 8 id. ζ 204 om. mei codd. 15 'Ακαδήμεια *: άκαδημία 22 Θεόποι- τo_{S} Mueller. 2 p. 86

βορον καλοῦσι. τὰς δὲ νήσους ώσπερ ἐπίτηδες ὑμνῶν καί συνιστάς ήμιν ό ποιητής,

أالإ

120

.

1,,

াশ

(1)

.

'Αῆμνον δ' εἰσαφίκανε, πόλιν θείοιο Θόαντος.' χαί

'δσσον Λέσβος ἄνω, μακάρων έδος, έντὸς ἐέργει'' 5 🚓 \mathbf{D} καί

'Σκύρον έλων αίπεζαν, Ένυηος πτολίεθρον.' χαί

'οι δ' έκ Δουλιχίοιο Έχινάων δ' ιεράων νήσων, αδ ναίουσι πέρην άλός, "Ηλιδος άντα." καλ των έπιφανων άνδρων νήσον οίκειν φησι τὸν θεοφιλέστατον Αἴολον, τὸν σοφώτατον Ὀδυσσέα, τὸν άνδρειότατον Αΐαντα, τὸν φιλοξενώτατον 'Αλκίνουν.

11. Ο μεν ούν Ζήνων, πυθόμενος ήν έτι λοιπην είχε ναῦν μετὰ τῶν φορτίων καταπεπομένην 15 ύπὸ τῆς θαλάσσης, 'εὖγ'' εἶπεν 'ὧ τύχη, ποιεῖς, εἰς τρίβωνα καὶ βίον φιλόσοφον συνελαύνουσ' ἡμᾶς.' Ε άνηρ δε μη τετυφωμένος παντάπασι μηδ' διλομανῶν οὐκ ἂν οἶμαι τὴν τύχην μέμψαιτο συνελαυνόμενος είς νήσον, άλλ' έπαινέσειεν ὅτι τὸν πολύν 20 άλυν και δέμβον έαυτοῦ και πλάνας έν ἀποδημίαις καλ κινδύνους έν θαλάσση καλ θορύβους έν άγορᾶ περιελούσα, μόνιμον καλ σχολαΐον καλ άπερίσπαστον καλ ίδιον βίον ως άληθως δίδωσι, κέντρω καλ διαστήματι περιγράψασα την των άναγκαίων χρείαν. 25

3 Hom. \$\ 230 5 id. \$\ 2544 μαπάρων] Μάπαρος Ho-7 id, I 668 9 id. B 625 22 και κινδύνους έν δαλάσση] om. mei codd. 24 ίδιον] bene habere vid. τῆ τῶν ἄν. χοεία R

ποία γάο νήσος οίκιαν ούκ έχει περίπατον λουτρά ίγθυς λαγωούς άγρα και καιδιά γρήσθαι βουλομε. νοις; τὸ μέγιστον, ήσυχίας, ής διψώσιν ετεροι, σω πολλάκις τυχείν ένεστιν. άλλὰ πεττεύοντας καί ἀπο 5 πουπτομένους οίποι συποφάνται καί πολυπράγμον 🚐 έξιχνεύοντες και διώκοντες έκ των προαστείων των κήπων είς άγοραν και είς αὐλην βία κατά દાν· દાંલુ છે દે મનેલા ભારત દેમભૂતિએν τις ભારત હોર છે⊁ δανειζόμενος οὐχ έγγυήσασθαι παραπαλών οὐ ο αρχαιρεσιάσαι, δι' εύνοιαν δε και πόθον οί τιστοι των ἀναγκαίων και οίκείων πλέουδινάλλος βίος ἄσυλος καὶ legòs ἀνείται τῷ βος και μεμαθηκότι σχολάζειν. ὁ δὲ τοὺς περιτρε έξω και του βίου το πλείστον έν πανέντε. 15 πορθημείοις ἀναλίσκοντας εὐδαιμονίζων. 🗀:.__ to tode aláritas od séro tor exictio תפלנדבוי משבויסי צבורסו ופי שנובריים בציבו mia spalpa zadine ir visa zep. I im 1 the taken. Time to all the tore 20 pholy & Horizon & le si . In re. έπίκουροι Επιστάνουπ.

βορον καλούσι. τὰς δὲ νήσους ώσπερ ἐπίτηδες ὑμνῶν καὶ συνιστὰς ἡμῖν ὁ ποιητής,

 $^{\circ}$ Ahmon δ' elsaplane, π oliv deíoio Θ oantos $^{\circ}$ nal

D 'δσσον Λέσβος ἄνω, μακάρων εδος, έντος έέργει' 5

'Σκῦρον έλὰν αἰπεῖαν, Ἐνυῆος πτολίεθρον' καί

'οδ δ' ἐκ Δουλιχίοιο Ἐχινάων θ' ἱεράων νήσων, αδ ναίουσι πέρην ἀλός, "Ηλιδος ἄντα.' 1 καὶ τῶν ἐπιφανῶν ἀνδρῶν νῆσον οἰκεῖν φησι τὸν θεοφιλέστατον Αἴολον, τὸν σοφώτατον Ὀδυσσέα, τὸν ἀνδρειότατον Αἴαντα, τὸν φιλοξενώτατον 'Αλκίνουν.

11. Ό μὲν οὖν Ζήνων, πυθόμενος ἢν ἔτι λοιπὴν εἶχε ναὔν μετὰ τῶν φορτίων καταπεπομένην 15 ὑπὸ τῆς θαλάσσης, 'εὖγ'' εἶπεν 'ὧ τύχη, ποιεῖς, εἰς τρίβωνα καὶ βίον φιλόσοφον συνελαύνουσ' ἡμᾶς.' Ε ἀνὴρ δὲ μὴ τετυφωμένος παντάπασι μηδ' ὀχλομανῶν οὐκ ἄν οἶμαι τὴν τύχην μέμψαιτο συνελαυνόμενος εἰς νῆσον, ἀλλ' ἐπαινέσειεν ὅτι τὸν πολὺν 20 ἄλυν καὶ ἡέμβον ἑαυτοῦ καὶ πλάνας ἐν ἀποδημίαις καὶ κινδύνους ἐν θαλάσση καὶ θορύβους ἐν ἀγορᾶ περιελοῦσα, μόνιμον καὶ σχολαΐον καὶ ἀπερίσπαστον καὶ ἰδιον βίον ὡς ἀληθῶς δίδωσι, κέντρῷ καὶ διαστήματι περιγράψασα τὴν τῶν ἀναγκαίων χρείαν. 25

3 Hom. Ξ 230 5 id. Ω 544 μ aná ρ ar] Mána ρ os Homerus 7 id. I 668 9 id. B 625 22 nal nirðóvous ér ∂ aláso η] om. mei codd. 24 $i\partial$ 10 ν] bene habere vid. 25 $\tau \bar{\eta}$ τ ar. $\chi \rho \varepsilon l \alpha$ R

ĠV

ter

tèr

our.

εij

!/Ó-

uş

ρã

'n

1, 5

V

ποία γάρ νήσος οίκίαν οὐκ ἔχει περίπατον λουτρόν ίχθυς λαγωούς άγρα και παιδιά χρησθαι βουλομένοις; τὸ μέγιστον, ήσυχίας, ής διψῶσιν ἕτεροι, σοί πολλάκις τυχείν ένεστιν. άλλά πεττεύοντας καλ άπο- Ε 👫 5 κουπτομένους οίκοι συκοφάνται καλ πολυπράγμονες έξιγνεύοντες και διώκοντες έκ των προαστείων και των κήπων είς άγοραν καί είς αυλήν βία κατάγουσιν είς δε νησον ούκ ένοχλών τις ούκ αίτων ού δανειζόμενος οὐκ έγγυήσασθαι παρακαλῶν οὐ συν-1 ,10 αργαιρεσιάσαι, δι' εύνοιαν δε και πόθον οι βέλ-604 τιστοι των αναγκαίων και οίκείων πλέουσιν. δ δ' άλλος βίος ἄσυλος καὶ ίερὸς ἀνεϊται τῷ βουλομένῷ καλ μεμαθηκότι σχολάζειν. δ δε τούς περιτρέχοντας έξω καί τοῦ βίου τὸ πλεῖστον ἐν πανδοκείοις καί 15 πορθμείοις αναλίσκοντας εὐδαιμονίζων, δμοιός έστι τῷ τοὺς πλάνητας οἰομένῳ τῶν ἀπλανῶν ἀστέρων πράττειν άμεινου καίτοι των πλανήτων ξκαστος έν μια σφαίοα καθάπεο έν νήσφ περιπολών διαφυλάττει την τάξιν. 'ήλιος γαο ούχ ύπερβήσεται τα μέτρα' 20 φησίν δ 'Ηράκλειτος' 'εί δε μή, 'Ερινύες μιν Δίκης έπίκουροι έξευρήσουσιν.

12. 'Αλλὰ ταῦτα μέν, ὁ φίλε, καὶ τὰ τοιαῦτα Β πρός έκείνους λέγωμεν κάκείνοις έπάδωμεν, οίς είς νήσον απωκισμένοις ανεπίμικτα ποιεί τάλλα

'πόντος άλός, δ πολεῖς ἀέχοντας ἐρύχει·'

³ τὸ] τὸ δὲ an καὶ τὸ? 4 πολλάκις] transponit post ετεροι R 15 πορθμείοις *: πορθμίοις 19 τὰ R 20 'Ηράnleitos] Bywater. p. 12 έριννύες mei 24 τάλλα *: τὰ άλλα 25 πόντος - πολείς αλός πολιής δ πολέας Hom. Φ 59

σοι δ' οὐχ ένὸς δεδομένου μόνον, ἀλλ' ἀπειρημένου τόπου, πασῶν ἐστιν ἔξουσία πόλεων ἡ μιᾶς κώλυσις. ἀλλὰ μὴν τῷ 'οὐκ ἄρχομεν οὐδὲ βουλεύομεν οὐδ' ἀγωνοθετοῦμεν' ἀντίθες τό 'οὐ στασιάζομεν οὐδ' ἀναλίσκομεν οὐδὲ προσηρτήμεθα θύραις ἡγεμόνος ε οὐδὲν οὖν μέλει ἡμῖν, ὅστις ὁ κεκληρωμένος τὴν ἐπαρχίαν ἐστίν, εἰ ἀκράχολος εἰ ἐπαχθής.' ἀλλ' ἡμεῖς, καθάπερ 'Αρχίλοχος τῆς Θάσου τὰ καρποφόρα καὶ C οἰνόπεδα παρορῶν, διὰ τὸ τραχὺ καὶ ἀνώμαλον διέβαλε τὴν νῆσον εἰπών

'ήδε δ' ώστ' όνου φάχις Εστηκεν ύλης άγφίας επιστεφής,'

οῦτω τῆς φυγῆς πρὸς Εν μέρος τὸ ἄδοξον ἐντεινόμενοι παρορῶμεν τὴν ἀπραγμοσύνην καὶ τὴν σχολὴν
καὶ τὴν ἐλευθερίαν. καίτοι τούς γε Περσῶν βασι- 15
λέας ἐμακάριζον ἐν Βαβυλῶνι τὸν χειμῶνα διάγοντας, ἐν δὲ Μηδία τὸ θέρος, ἐν δὲ Σούσοις τὸ ῆδιστον τοῦ ἔαρος. ἔξεστι δήπου καὶ τῷ μεθεστῶτι
μυστηρίοις ἐν Ἐλευσῖνι διατρίβειν Διονυσίοις ἐν
᾿Αθήναις, Ὀλύμπι' ἐν Πίση Νέμε' ἐν Ἅργει πανη- 20
γυρίζειν, Πυθίων ἀγομένων εἰς Δελφοὸς παρελθεῖν,
D Ἰσθμίων εἰς Κόρινθον, ἄνπερ ἡ φιλοθέωρος εἰ δὲ
μή, σχολὴ περίπατος ἀνάγνωσις ὕπνος ἀθορύβητος τὸ τοῦ Διογένους ᾿Αριστοτέλης ἀριστᾶ, ὅταν δοκῆ

1 μόνον] μόνον Duebnerus. Deleverim 4 ἀντίθες scripsi cum Emperio: ἄν ἀντιθης οὐδ' Stegmannus: οὐν 6 οὐδὲν οὖν R: οὐδὲνῦν ἡμῖν μέλει Benselerus 7 ἀκράχολος *: ἀκρόχολος ἀλλ' Basileensis: ἀλλ' ὡς, unde ἐπαχθης ἄλλως, ἀλλ' R 11 Bergk. 2 p. 389 18 δέ που R. malim δὲ δήπου 20 ᾿Αθήναις, Ὀλύμπι' ἐν Πίση, Νέμε' ἐν ego addidi

١

E

Φιλίππφ, Διογένης, δταν Διογένει,' μήτε πραγματείας μήτ' ἄρχοντος μήθ' ἡγεμόνος τὴν συνήθη δίαιταν περισπώντος.

13. Διὰ τοῦτο τῶν φρονιμωτάτων καὶ σοφωτάτων ὀλίγους ἀν εὕροις ἐν ταῖς ἑαυτῶν πατρίσι κεκηδευμένους, οι δὲ πλεῖστοι μηδενὸς ἀναγκάζοντος
αὐτοὶ τὸ ἀγκύριον ἀράμενοι μεθωρμίσαντο τοὺς βίους
καὶ μετέστησαν οι μὲν εἰς ᾿Αθήνας οι δ᾽ ἐξ ᾿Αθηνῶν.
τίς γὰρ εἰρηκε τῆς ἑαυτοῦ πατρίδος ἐγκώμιον τοι10 οῦτον, οἶον Εὐριπίδης;

'ἦ πρῶτα μὲν λεὼς οὐκ ἐπακτὸς ἄλλοθεν, αὐτόχθονες δ' ἔφυμεν αἱ δ' ἄλλαι πόλεις πεσσῶν ὁμοίως διαφορηθεῖσαι βολαῖς, ἄλλαι παρ' ἄλλων εἰσὶν εἰσαγώγιμοι.'

15

'εί δὲ πάρεργον χρή τι κομπάσαι, γύναι, οὐρανὸν ὑπὲρ γῆς ἔχομεν εὖ κεκραμένον'
εν' οὕτ' ἄγαν πῦρ οὕτε χεῖμα συμπίτνει.
δ δ' Ἑλλὰς 'Ασία τ' ἐκτρέφει κάλλιστα γῆς,
δέλεαρ ἔχοντες τήνδε συνθηρεύομεν'

20 άλλ' δ ταῦτα γράψας εἰς Μακεδονίαν ἄχετο καὶ παρ' 'Αρχελάφ κατεβίωσεν. ἀκήκοας δὲ δήπου καὶ τουτὶ τοὐπιγραμμάτιον

'Αἰσχύλον Εὐφορίωνος 'Αθηναΐον τόδε κεύθει μνῆμα καταφθίμενον πυροφόροιο Γέλας.'

7 ἀγκύριον] ἀκάτιον Cobetus 10 Εόριπίδης] Nauck. p. 467 14 είσαγώγιμοι Lycurgus in Leocratea § 100: ἀγώγιμοι 15 Nauck. p. 677 εί δ' ἐκ παρέργον idem γυναϊκες mei codd. 16 κεκραμένον Χ: συγκεκραμένον 17 συμπίτνει Nauckius: συμπιτνεί 18 τ' ἐκτρέφει Μusgravius: τε τρέφει γῆς, δέλεας *: τῆς δὲ ἔλεας 19 τήνδε Lobeckius 21 δὲ δήπου W: δι' ἐπῶν 22 τὸ ἐπιγραμμάτιον codd.

και γάρ και οὖτος είς Σικελίαν ἀπῆρε και Σιμωνίδης πρότερον. τὸ δ' ''Ηροδότου 'Αλικαρνησέος
ιστορίης ἀπόδεξις ῆδε' πολλοί μεταγράφουσιν ''Ηροδότου Θουρίου ' μετφκησε γὰρ είς Θουρίους και
605 τῆς ἀποικίας ἐκείνης μετέσχε. τὸ δ' ίερὸν καὶ δαι- 5
μόνιον

'ἐν Μούσαις πνεῦμα, Φουγίας κοσμήτορα μάχας' Όμηρον, οὐ τοῦτο πεποίηκε πολλαζε ἀμφισβητήσιμον πόλεσιν, ὅτι μὴ μιᾶς ἐστιν ἐγκωμιαστής; καὶ ξενίου Διὸς πολλαὶ τιμαὶ καὶ μεγάλαι.

10

14. Εἰ δὲ φήσει τις δτι δόξαν οὖτοι καὶ τιμὰς ἐθήρευον, ἐπὶ τοὺς σοφοὺς ἐλθὲ καὶ τὰς σοφὰς ᾿Αθήνησι σχολὰς καὶ διατριβάς ἀναπέμπασαι τὰς ἐν Ανκείφ τὰς ἐν ᾿Ακαδημεία, τὴν Στοὰν τὸ Παλλά-διον τὸ Ὠδεῖον. εἰ τὴν Περιπατητικὴν ἀσπάξη μά-15 λιστα καὶ τεθαύμακας, ᾿Αριστοτέλης ἡν ἐκ Σταγεί-Β ρων, Θεόφραστος ἐξ Ἐρέσου, Στράτων ἐκ Λαμψάκου, Γλύκων ἐκ Τρωάδος, ᾿Αρίστων ἐκ Κέω, Κριτόλαος Φασηλίτης εἰ τὴν Στωικήν, Ζήνων Κιτιεύς, Κλεάν-θης Ἦσοιος, Χρύσιπος Σολεύς, Διογένης Βαβυ- ω λώνιος, ᾿Αντίπατρος Ταρσεύς ὁ δὸ ᾿Αθηναίος ᾿Αρχέ-δημος εἰς τὴν Πάρθων μεταστὰς ἐν Βαβυλῶνι Στωικὴν διαδοχὴν ἀπέλιπε. τίς οὖν τούτους ἐδίωξεν; οὐδείς ἀλλ᾽ αὐτοὶ διώκοντες ἡσυχίαν, ἡς οὐ πάνυ μέτεστιν οἴκοι τοῖς ἡντινοῦν δόξαν ἢ δύναμιν ἔχουσι, 25

^{2 &#}x27;Αλικαρνησέος *: ἀλικαρνασέως 3 ἀπόδεξις *: ἀπόδειξις ήδε] τόδε mei codd. 4 Θουρίους Χ: θούρους 14 'Ακαδημεία *: ἀκαδημία 17 'Ερέσου Basileensis: ἐφέσου 19 εί] είς mei codd. 20 "Ασσιος S: λύσιος

τὰ μὲν ἄλλα λόγοις τοῦτο δ' ἔργοις ἡμᾶς διδάσκουσι. καλ γάρ νῦν οί δοκιμώτατοι καλ κράτιστοι ζῶσιν έπλ ξένης, οὐ μετασταθέντες άλλὰ μεταστάντες, οὐδὲ C φυγαδευθέντες άλλα φυγόντες αύτοι πράγματα και 5 περισπασμούς καὶ ἀσχολίας, ὰς αί πατρίδες φέρουσι. καὶ γὰο τοῖς παλαιοῖς ὡς ἔοικεν αί Μοῦσαι τὰ κάλλιστα των συνταγμάτων καλ δοκιμώτατα φυγήν λαβοῦσαι συνεργὸν ἐπετέλεσαν. Θουκυδίδης ᾿Αθηναίος συνέγραψε τὸν πόλεμον τῶν Πελοποννησίων καὶ 'Αθη-10 ναίων έν Θράκη περί την Σκαπτην ύλην. Ξενοφων έν Σκιλλοῦντι τῆς 'Ηλείας, Φίλιστος ἐν 'Ηπείοω, Τίμαιος δ Ταυρομενίτης εν 'Αθήναις, 'Ανδροτίων 'Αθηναίος έν Μεγάροις, Βακχυλίδης δ ποιητής έν Πελοπον- D νήσω, πάντες οδτοι και πλείονες άλλοι των πατρί-15 δων έκπεσόντες οὐκ ἀπέγνωσαν οὐδ' ἔρριψαν έαυτούς, άλλ' έχρήσαντο ταϊς εύφυΐαις έφόδιον παρά τῆς τύχης την φυγην λαβόντες, δι' ην πανταγοῦ καλ τεθνηκότες μνημονεύονται των δ' έκβαλόντων και καταστασιασάντων οὐδὲ εἶς λόγος οὐδενὸς ἀπο-20 λέλειπται.

15. Διὸ καὶ γελοϊός έστιν ὁ νομίζων ἀδοξίαν τῆ φυγῆ προσεϊναι. τί λέγεις; ἄδοξός έστι Διογένης ὅν ἰδὼν ᾿Αλέξανδρος ἐν ἡλίφ καθήμενον ἐπιστὰς ἡρώτησεν, εἴ τινος δεϊται τοῦ δὲ μηδὲν ἀλλ᾽ ἢ 25 σμικρὸν ἀποσκοτίσαι κελεύσαντος, ἐκπλαγεὶς τὸ φρό- Ε νημα πρὸς τοὺς φίλους εἶπεν ʿεἰ μὴ ᾿Αλέξανδρος ἤμην, Διογένης ἄν ἤμην; ᾿ ἡδόξει δὲ Κάμιλλος ἐκ

¹¹ φίλιππος mei codd. 18 ποιητής] Ίουλιήτης Cobetus 19 ματαστασιασάντων Emperius: στασιασάντων

τῆς 'Ρώμης έλαυνόμενος, ἦς δεύτερος ατίστης νῦν ἀναγορεύεται; καὶ μὴν Θεμιστοκλῆς οὐ τὴν ἐν τοῖς 'Ελλησι δόξαν φυγὰν ἀπέβαλεν ἀλλὰ τὴν ἐν τοῖς βαρβάροις προσέλαβε καὶ οὐδείς ἐστιν οὕτως ἀφιλότιμος οὐδ' ἀγεννής, ὃς μᾶλλον ἄν ἐβούλετο Λεω- 5 βάτης ὁ γραψάμενος ἢ Θεμιστοκλῆς ὁ φυγαδευθείς εἶναι, καὶ Κλώδιος ὁ ἐκβαλὰν ἢ Κικέρων ὁ ἐκβλη-θείς, καὶ 'Αριστοφῶν ὁ κατηγορήσας ἢ Τιμόθεος ὁ μεταστὰς ἐκ τῆς πατρίδος.

16. 'Αλλ' έπει πολλούς τὰ τοῦ Εὐριπίδου κινεῖ 10 δυνατῶς τῆς φυγῆς κατηγορείν δοκοῦντος, ἴδωμεν ὰ λέγει καθ' ἕκαστον έρωτῶν και ἀποκρινόμενος.

'τί τὸ στέρεσθαι πατρίδος; ἡ κακὸν μέγα;'
'μέγιστον' ἔργφ δ' ἐστὶ μεῖζον ἢ λόγφ.'
'τίς ὁ τρόπος αὐτοῦ; τί φυγάσιν τὸ δυστυχές;' 15
'ἔν μὲν μέγιστον' οὐκ ἔχει παρρησίαν.'

'δούλου τόδ' εἶπας, μὴ λέγειν ᾶ τις φρονεῖ.'
606 'τὴν τῶν πρατούντων ἀμαθίαν φέρειν χρεών.'

ταῦτα πρώτως οὐκ ὀρθῶς οὐδ' ἀληθῶς ἀξιοῦται. πρῶτον μὲν γὰρ οὐ δούλου τό 'μὴ λέγειν ᾶ τις φρο- νεῖ', ἀλλὰ νοῦν ἔχοντος ἀνδρὸς ἐν καιροῖς καὶ πρά-γμασιν ἐχεμυθίας καὶ σιωπῆς δεομένοις, ὥσπερ αὐτὸς ἀλλαχόθι βέλτιον εἴρηκε

'σιγαν θ' ὅπου δεῖ καὶ λέγειν ῖν' ἀσφαλές.' ἔπειτα τὴν τῶν κρατούντων ἀμαθίαν οὐχ ἦττον οἰκοι 25

13 Eur. Phoen. 388 15 φυγάσιν idem: φυγάσι δυστυχές] δυσχερές Euripides 18 τὰς τῶν πρ. ἀμαθίας idem 19 πρώτως] ὀρᾶς ὡς Ř. Bene habet. cf. Thesaurus in v. Fort. etiam respicitur ad p. 570 lin. 6 τὰ δ' ἐξῆς 24 Nauck. p. 486

μένοντας ἢ φεύγοντας ἀνάγκη φέρειν ἀλλὰ καὶ μᾶλλον πολλάκις οι μένοντες των απαλλαγέντων τούς ισγύοντας έν πόλεσιν άδίχως τῷ συχοφαντείν ή βιάζεσθαι δεδίασι. το δε μέγιστον και άτοπώτατον, εί Β 5 παροησίαν των φυγάδων άφαιοείται θαυμαστόν γάο, εί Θεόδωρος ἀπαροησίαστος ἡν, δς, Λυσιμάχου τοῦ βασιλέως εἰπόντος πρὸς αὐτόν ἡ πατρίς σε τοιοῦτον ὄντ' έξέβαλε,' 'ναί' είπε 'μη δυναμένη φέρειν ώσπερ ή Σεμέλη τον Διόνυσον.' έπιδείξαντος 10 δ' αὐτῷ Τελεσφόρον ἐν γαλεάγρα τοὺς ὀφθαλμοὺς έξορωρυγμένον καλ περικεκομμένον την ότνα καλ τά ώτα και την γλώτταν έκτετμημένον, και είπόντος 'ούτως έγὰ διατίθημι τοὺς κακῶς με ποιοῦντας.' 'τί δε Θεοδώρφ μέλει, έφη, πότερον ύπερ γης η ύπο 15 γῆς σήπεται;' τί δέ; Διογένης οὐκ εἶχε παροησίαν, C δς είς τὸ τοῦ Φιλίππου στρατόπεδον παρελθών, δπηνίκα μαχούμενος έχώρει τοις Έλλησι, και πρός αὐτὸν ἀναχθείς ὡς κατάσκοπος, 'ναί, κατάσκοπος' έφη της απληστίας αφιχθαι αύτου και της αφρο-20 σύνης, ήκοντος έν βραχεῖ καιρῷ διακυβεῦσαι περί τῆς ἡγεμονίας ἄμα καὶ τοῦ σώματος;' τί δέ; 'Αννίβας δ Καρχηδόνιος οὐκ έχρῆτο παρρησία προς 'Αντίοχον βασιλέα όντα φυγάς ών, δπηνίκα καιρού διδόντος έχελευεν αὐτὸν ἐπιχειφεῖν τοῖς πολεμίοις. τοῦ δὲ 25 θυσαμένου καὶ τὰ σπλάγχνα κωλύειν φάσκοντος, έπετίμησεν είπών 'σύ τί κρέας λέγει σκοπεῖς, οὐ τί

⁶ δς] δ mei codd. 13 τί δὲ Θεοδώρω μέλει, ἔφη, πότερον ὑπὲρ γῆς ἢ ὑπὸ γῆς σήπεται; supplevi ex p. 499 d 23 ὄντα βασιλέα? 26 σποπεῖς Madvigius: ποιεῖς

νοῦν ἔχων ἄνθρωπος;' ἀλλ' οὐδὲ γεωμετρῶν φυγὴ παρρησίαν οὐδὲ γραμμικῶν ἀφαιρεῖται, περὶ ὧν ἴσασι καὶ μεμαθήκασι διαλεγομένων· πόθεν γε δὴ καλῶν D κάγαθῶν ἀνθρώπων; ἀλλὰ τὸ ἀγεννὲς πανταχοῦ τὴν φωνήν 'ἐμφράττει, τὴν γλῶσσαν ἀποστρέφει, 5 ἄγχει, σιωπᾶν ποιεῖ.' τὰ δ' έξῆς τοῦ Εὐριπίδου ποῖά τιν' ἐστίν;

'αί δ' έλπίδες βόσκουσι φυγάδας, ὡς λόγος.'

'καλοίς βλέπουσί γ' ὅμμασιν, μέλλουσι δέ.'

καὶ τοῦτο τῆς ἀβελτερίας ἔγκλημα μᾶλλον ἢ τῆς φυ- 10

γῆς ἐστιν. οὐ γὰρ οἱ μαθόντες οὐδ' ἐπιστάμενοι

χρῆσθαι τοῖς παροῦσιν, ἀλλ' οἱ ἀεὶ τοῦ μέλλοντος
ἐκκρεμάμενοι καὶ γλιχόμενοι τῶν ἀπόντων ὡς ἐπὶ

Ε σχεδίας διαφέρονται τῆς ἐλπίδος, κὰν μηδέποτε τοῦ

τείχους ἐκτὸς προέλθωσι.

'φίλοι δε πατρός καλ ξένοι σ' οὐκ ἀφέλουν;'

'εὖ πρᾶσσε τὰ φίλων δ' οὐδέν, ἥν τις δυστυχῆ.'
'οὐδ' ηὑγένειά σ' ἦρεν εἰς ὕψος μέγα;'
'κακὸν τὸ μὴ ἔχειν' τὸ γένος οὐκ ἔβοσκέ με.'
ταῦτ' ἤδη καὶ ἀχάριστα τοῦ Πολυνείκους, ἀτιμίαν 20 μὲν εὐγενείας ἀφιλίαν δὲ τῆς φυγῆς κατηγοροῦντος, δς διὰ τὴν εὐγένειαν ἠξιώθη μὲν φυγὰς ὢν γάμων βασιλικῶν, φίλων δὲ συμμαχία καὶ δυνάμει τοσαύτη
Ε πεφραγμένος ἐστράτευσεν, ὡς αὐτὸς μετὰ μικρὸν ὁμολογεῖ'

4 πάγαθῶν *: παὶ ἀγαθῶν 5 ex Demosth. 19, 208 8 Eur. Phoen. 396 9 βλέπουσαί γ' Hermannus 10 ἀβελτερίας hic et infra Duebnerus: ἀβελτηρίας 16 Eur. Phoen. 402 17 ἥν τι δυστυχῆς Elmsleius 19 γένος Euripides: γένος δ'

'πολλοί δε Δαναῶν καί Μυκηναίων ἄκροι πάρεισι, λυπράν χάριν άναγκαίαν δ' έμοι διδόντες.'

δμοια δε καί τὰ τῆς μητρός όλοφυρομένης.

5 'έγὰ δέ σοι οὕτε πῦρ ἀνῆψα γόνιμον ἐν γάμοις, ἀνυμέναια δ' Ἰσμηνὸς ἐκηδεύθη λουτροφόρου χλιδᾶς.'

ταύτην έδει χαίρειν καὶ ἀγαπᾶν πυνθανομένην ναί10 οντα βασίλεια τηλικαῦτα τὸν υίον ἡ δὲ θρηνοῦσα
τὴν οὐκ ἀναφθεῖσαν λαμπάδα καὶ τὸν οὐ παρασχόντα
λουτρὸν Ἰσμηνόν, ὡς ἐν Ἄργει μήθ' ὕδωρ τῶν 607
γαμούντων μήτε πῦρ ἐχόντων, τὰ τοῦ τύφου κακὰ
καὶ τῆς ἀβελτερίας τῆ φυγῆ περιτίθησιν.

- 15 17. 'Αλλ' ἐπονείδιστον δ φυγάς ἐστι; παρά γε τοις ἄφροσιν, οι και τὸν πτωχὸν λοιδόρημα ποιουνται και τὸν φαλακρὸν και τὸν μικρόν, και νὴ Δια τὸν ξένον και τὸν μέτοικον. ἀλλὰ μὴν οι μὴ τούτοις ὑποφερόμενοι θαυμάζουσι τοὺς ἀγαθούς, κἂν 20 πένητες ὧσι κὰν ξένοι κὰν φυγάδες. ἀλλ' οὐχ ὁρῶμεν, ὥσπερ τὸν Παρθενῶνα και τὸ 'Ελευσίνιον, οὕτω και τὸ Θησείον ἄπαντας προσκυνοῦντας; και μὴν ἔφυγε Θησεὺς ἐξ 'Αθηνῶν, δι' δν ἥκουσι νῦν εις 'Αθήνας ἄνθρωποι, και πόλιν ἀπέβαλεν ἢν οὐκ 25 ἔσχεν ἀλλ' αὐτὸς ἐποίησε. τῆ δ' 'Ελευσίνι τι λεί- Β
 - 1 Eur. Phoen. 430 δὲ Euripides 5 ib. 345 ἐγὸ δ' οὕτε σοι πυρὸς ἀνῆψα φῶς | νόμιμον ἐν γάμοις Euripides 23 ἥκουσι *: οἰκοῦσι. quam coniecturam nunc video ab Emperio occupatam

٠,

7

πεται καλόν, αν αίσχυνώμεθα τον Εύμολπον, δς έκ Θράκης μεταστας έμύησε και μυεί τους Έλληνας; Κόδρος δε τίνος ων έβασίλευσεν; ου Μελάνθου φυγάδος έκ Μεσσήνης; το δε τοῦ Αντισθένους οὐκ έπαινείς πρὸς τον είπόντα ὅτι 'Φρυγία σού έστιν τη μήτηρ,' 'και γαρ ή των θεων;' τί οὐν οὐ και σὺ λοιδορούμενος φυγάς ἀποκρίνη 'και γαρ δ τοῦ Ηρακλέους τοῦ καλλινίκου πατήρ φυγάς ἤν, και δ τοῦ Διονύσου πάππος, ὡς έξεπέμφθη τὴν Εὐρώπην ἀνευρεϊν, οὐδ' αὐτὸς έπανῆλθε

Φοίνιξ πεφυχώς, έκ δ' δρίζεται γένος,

C είς τὰς Θήβας παραγενόμενος, 'εὔιον ὀρσιγύναικα Διόνυσον μαινομέναις ἀνθέοντα τιμαῖς;'' καὶ περὶ μὲν ὧν Αἰσχύλος ἠνίξατο καὶ ὑπεδήλωσεν εἰπών

'άγνόν τ' 'Απόλλω φυγάδ' άπ' οὐρανοῦ θεόν'
'εὕστομά μοι κείσθω' καθ' 'Ηρόδοτον' ὁ δ' 'Εμπεδοκλῆς ἐν ἀρχῆ τῆς φιλοσοφίας προαναφωνήσας

'έστιν ἀνάγκης χοῆμα, θεῶν ψήφισμα παλαιόν, εὖτέ τις ἀμπλακίησι φόνφ φίλα γυὶα μιήνη, δαίμονες οι τε μακραίωνος λελόγχασι βίοιο

20

11 έν δ' δρίζεται ex έν δ' άμείβεται (vid. Nauck. p. 627) consulto effecit Plutarchus, ut ad γένος apposite subiungeret: εδιον δοσιγόναινα κέ. cf. Paus. 3, 24, 3 12 εδήνος τηναϊκα — δνόντα mei codd. correxi ex p. 389 b 14 Αδοχύλος] Suppl. 214 15 Άπόλλω Μ: ἀπόλλωνος 16 Έμπεδοκλής] Mullach. 1 p. 1 18 έστιν R: έστι τί 19 μιήνη] μιν codd. mei 20 δαίμονες κέ| δαίμων οἶτε βίοιο λελόγχασι μαπραίωνος Mullachius μαπραίωνος Karstenius: μαπραίωνες

τρίς μιν μυρίας ῶρας ἀπὸ μακάρων ἀλάλησθαι.

τὴν καὶ ἐγὼ νῦν εἶμι φυγὰς θεόθεν καὶ ἀλήτης.' D

οὐχ ἑαυτόν, ἀλλ' ἀφ' ἑαυτοῦ πάντας ἀποδείκνυσι
μετανάστας ἐνταῦθα καὶ ξένους καὶ φυγάδας ἡμᾶς

δῦντας. οὐ γὰρ αἶμα, φησίν, ἡμῖν οὐδὲ πνεῦμα συγκραθέν, ὁ ἄνθρωποι, ψυχῆς οὐσίαν καὶ ἀρχὴν παρέσχεν, ἀλλ' ἐκ τούτων τὸ σῶμα συμπέπλασται γηγενὲς καὶ θνητόν. τῆς δὲ ψυχῆς ἀλλαχόθεν ἡκούσης
δεῦρο, τὴν γένεσιν ἀποδημίαν ὑποκορίζεται τῷ

10 πραοτάτφ τῶν ὀνομάτων. τὸ δ' ἀληθέστατον, φεύγει
καὶ πλανᾶται θείοις ἐλαυνομένη δόγμασι καὶ νόμοις.
εἰθ', ῶσπερ ἐν νήσφ σάλον ἐχούση πολύν, καθάπερ
φησὶν ὁ Πλάτων, 'ὀστρέου τρόπον' ἐνδεδεμένη τῷ Ε

σώματι διὰ τὸ μὴ ἀναφέρειν μηδὲ μνημονεύειν

15 'έξ οίης τιμῆς τε καὶ ὅσσου μήκεος ὅλβου' μεθέστηκεν, οὐ Σάρδεων 'Αθήνας οὐδὲ Κορίνθου Αῆμνου ἢ Σκῦρον ἀλλ' οὐρανοῦ καὶ σελήνης γῆν ἀμειψαμένη καὶ τὸν ἐπὶ γῆς βίον, ἐὰν μικρὸν ἐνταῦθα τόπον ἐκ τόπου παραλλάξη, δυσανασχετεῖ καὶ 20 ξενοπαθεῖ, καθάπερ φυτὸν ἀγεννὲς ἀπομαραινομένη. καίτοι φυτῷ μὲν ἔστι τις χώρα μᾶλλον ἐτέρας ἐτέρα πρόσφορος, ἐν ἢ τρέφεται καὶ βλαστάνει βέλτιον ἀνθρώπου δ' οὐδεὶς ἀφαιρεῖται τόπος εὐδαιμονίαν, ϝ ὅσπερ οὐδ' ἀρετὴν οὐδὲ φρόνησιν. ἀλλ' 'Αναξαγόρας

² την] intellegit όδον Karstenius. & dat Philoponus εἶμι Philoponus: εἶμι 13 Πλάτων] Phaedr. p. 250 c 14 μη ἀναφέρειν μηδὲ μνημονεύειν Stobaeus 40, 5: μη μνημονεύειν μηδὲ ἀναφέρειν 15 vid. Mullach. l. l. ὅσσον Stobaeus: ὅσον 18 ἐὰν idem: ἕνα 20 ἀγεννὲς] εὐγενὲς R

μὲν ἐν τῷ δεσμωτηρίφ τὸν τοῦ κύκλου τετραγωνισμὸν ἔγραφε, Σωκράτης δὲ φάρμακον πίνων ἐφιλοσόφει καὶ παρεκάλει φιλοσοφείν τοὺς συνήθεις, εὐδαιμονιζόμενος ὑπ' αὐτῶν τὸν δὲ Φαέθοντα καὶ τὸν Τάνταλον είς τὸν οὐρανὸν ἀναβάντας οἱ ποιηταὶ λέ- 5 γουσι ταῖς μεγίσταις συμφοραῖς περιπεσεῖν διὰ τὴν ἀφροσύνην.

v. 38

ΠΑΡΑΜΥΘΗΤΙΚΟΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΙΎΝΑΙΚΑ ΤΗΝ ΑΥΤΟΥ.

Πλούταρχος τῆ γυναικὶ εὖ πράττειν.

- 1. Όν ἔπεμψας ἀπαγγελοῦντα περί τῆς τοῦ παι- Β δίου τελευτῆς, ἔοικε διημαρτηκέναι καθ' ὁδὸν είς 'Αθήνας πορευόμενος' ἐγὰ δ' είς Τάναγραν ἐλθὰν ἐπυθόμην παρὰ τῆς θυγατριδῆς. τὰ μὲν οὖν περί τὴν ταφὴν ἤδη νομίζω γεγονέναι' γεγονότα δ' ἐχέτω ώς σοι μέλλει καὶ νῦν ἀλυπότατα καὶ πρὸς τὸ λοιπὸν ἔξειν. εί δέ τι βουλομένη μὴ πεποίηκας ἀλλὰ μένεις τὴν ἐμὴν γνώμην, οἴει δὲ κουφότερον οἴσειν γενομένου' καὶ τοῦτ' ἔσται δίχα πάσης περιεργίας 10 καὶ δεισιδαιμονίας, ὧν ῆκιστά σοι μέτεστι.
- 2. Μόνον, ὧ γύναι, τήρει κάμε τῷ πάθει καὶ C σεαυτὴν ἐπὶ τοῦ καθεστῶτος. ἐγὼ γὰρ αὐτὸς μεν οἶδα καὶ δρίζω τὸ συμβεβηκὸς ἡλίκον ἐστίν ἀν δέ σε τῷ δυσφορεῖν ὑπερβάλλουσαν εὕρω, τοῦτό μοι 15 μᾶλλον ἐνοχλήσει τοῦ γεγονότος. καίτοι οὐδ' αὐτὸς 'ἀπὸ δρυὸς οὐδ' ἀπὸ πέτρης' ἐγενόμην οἶσθα δὲ καὶ αὐτή, τοσούτων μοι παιδίων ἀνατροφῆς κοινωνήσασα, πάντων ἐκτεθραμμένων οἴκοι δι' αὐτῶν ἡμῶν τούτου δέ, ὅτι καὶ σοὶ ποθούση θυγάτηρ μετὰ τέσσα-

11 παμέ] πἄμ' ἐν? 12 παθεστᾶτος] γεγονότος codex C 15 παίτοι γ'? 16 cf. Hom. τ 163 17 παιδίων *: παίδων. cf. paulo post τὰ τηλιπαῦτα 18 τούτου *: τούτοις ρας υίοὺς ἐγεννήθη κάμοὶ τὸ σὸν ὄνομα θέσθαι ποθούμενον ἐν αὐτῆ παρέσχεν, ἀγαπητοῦ διαφερόντως μοι γενομένου. πρόσεστι δὲ καὶ δριμύτης ἰδία τις τῷ πρὸς τὰ τηλικαῦτα φιλοστόργῳ, καὶ τὸ εὐφαῖνον αὐτῶν καθαρόν ἐστι καὶ πάσης ἀμιγὲς ὀρ- 5 Τῆς καὶ μέμψεως. αὕτη δὲ καὶ φύσει θαυμαστὴν ἔσχεν εὐκολίαν καὶ πραότητα, καὶ τὸ ἀντιφιλοῦν καὶ χαριζόμενον αὐτῆς ἡδονὴν ᾶμα καὶ κατανόησιν τοῦ φιλανθρώπου παρεῖχεν. οὐ γὰρ μόνον βρέφεσιν ἄλλοις ἀλλὰ καὶ σκεύεσιν, οἶς ἐτέρπετο, καὶ παιγνίοις 10 ἐκέλευε τὴν τίτθην διδόναι καὶ προσφέρειν τὸν μαστὸν καὶ προσεκαλεῖτο καθάπερ πρὸς τράπεζαν ἰδίαν ὑπὸ φιλανθρωπίας, ὧνπερ ἐγίγνωσκε καὶ εἶχε τὰ ἡδιστα κοινουμένη τοῖς εὐφραίνουσιν αὐτήν.

3. 'Αλλ' ούχ δοῶ, γύναι, διὰ τι ταῦτα καὶ τὰ 15 τοιαῦτα ζώσης μὲν ἔτερπεν ἡμᾶς νυνὶ δ' ἀνιάσει καὶ συνταράξει, λαμβάνοντας ἐπίνοιαν αὐτῶν. ἀλλὰ καὶ δέδια πάλιν, μὴ συνεκβάλωμεν τῷ λυποῦντι Φὴν Ε μνήμην, ὥσπερ ἡ Κλυμένη λέγουσα

'μισῶ δ' εὐάγκαλον τόξον κοανείας, γυμνάσια δ' οἴχετ''

20

άεὶ φεύγουσα καὶ τρέμουσα τὴν ὑπόμνησιν τοῦ παιδός, ὅτι συμπαροῦσαν λύπην εἶχεν πᾶν γὰρ ἡ φύσις φεύγει τὸ δυσχεραινόμενον. δεῖ γάρ, ὥσπερ αὐτὴ

² ποθούμενον *: ποιούμενον ἐν αὐτἢ] malim ἐαυτῆ δ αὐτῶν scripsi ex αὐτὸν, idem voluerat Stegmannus 6 αῦτη idem: αὐτὴ 11 τ/τθην *: τιτθὴν 13 ὧνπερ *: ὥσπερ 20 Nauck. p. 612 μισῶ δ' ** ἀγκύλον idem 21 δ'] τ' Keilius οἰχοίατο Emperius 23 λύπην idem: αὐτὴν

πάντων ήδιστον ήμιν άσπασμα και θέαμα και άκουσμα παρείχεν έαυτήν, ούτω και την έπίνοιαν αὐτης ενδιαιτασθαι και συμβιούν ήμιν πλέον έχουσαν, μαλ- Ε λον δε πολλαπλάσιον, το εὐφραίνον η το λυπούν είπερ άρα τι των λόγων, ούς πολλάκις είρηκαμεν προς ετέρους, είκος έστι και ήμιν όφελος έν καιρώ γενέσθαι, και μη καθησθαι μηδ' έγκεκλεισθαι πολλαπλασίας ταις ήδοναις έκειναις λύπας άντιδιδόντας.

4. Καλ τοῦτο λέγουσιν οί παραγενόμενοι καλ 10 θαυμάζοντες, ώς οὐδ' ίμάτιον ήλλαξας οὐδε σαυτή τινα προσήγαγες ή θεραπαινίσιν ατημέλειαν οὐδ' ην παρασκευή πολυτελείας πανηγυρικής περί την ταφήν, άλλ' επράττετο κοσμίως πάντα καί σιωπη μετά των άναγκαίων. έγω δε τούτο μεν ούκ έθαύ- 609 15 μαζον, εί μηδέποτε καλλωπισαμένη περί θέατρον ή πομπήν άλλα και προς ήδονας άχρηστον ήγησαμένη την πολυτέλειαν, έν τοίς σκυθοωποίς διεφύλαξας τὸ ἐφελὲς καὶ λιτόν. οὐ γάο 'ἐν βακχεύμασι' δεῖ μόνον την σώφρονα μένειν άδιάφθορον, άλλα μηδέν 20 οἴεσθαι ἦττον τὸν ἐν πένθεσι σάλον καὶ τὸ κίνημα τοῦ πάθους έγκρατείας δεϊσθαι διαμαγομένης οὐ πρός τὸ φιλόστοργον, ὡς οί πολλοί νομίζουσιν, ἀλλὰ πρός τὸ ἀκόλαστον τῆς ψυχῆς. τῷ μὲν γὰρ φιλοστόργφ χαριζόμεθα τὸ ποθείν καὶ τὸ τιμᾶν καὶ τὸ Β 25 μεμνησθαι των απογενομένων, ή δε θρήνων απληστος έπιθυμία και πρός όλοφύρσεις έξάγουσα και κοπετούς αίσχοὰ μέν ούχ ήττον τῆς περί τὰς ήδονὰς

11 ἀτημέλειαν*: έ///τιμέλειαν 18 ἀφελὲς R: ἀσφαλὲς βακχεόμασι] Eur. Bacch. 317 20 ἦττον οἴεσθαι Benselerus Plutarchi Moralia. Vol. III. 37 ἀκρασίας, λόγφ δὲ συγγνώμης ἔτυχεν, ὅτι τὸ λυπηρὸν αὐτῆς καὶ πικρὸν ἀντὶ τοῦ τερπνοῦ τῷ αἰσχρῷ
πρόσεστι. τί γὰρ ἀλογώτερον ἢ τὸ γέλωτος μὲν
ὑπερβολὰς καὶ περιχαρείας ἀφαιρεῖν, τοῖς δὲ κλαυθμῶν καὶ ὀδυρμῶν ρεύμασιν ἐκ μιᾶς πηγῆς φερο- 5
μένων εἰς ᾶπαν ἐφιέναι; καὶ περὶ μύρου μὲν ἐνίους
καὶ πορφύρας διαμάχεσθαι ταῖς γυναιξί, κουρὰς δὲ
συγχωρεῖν πενθίμους καὶ βαφὰς ἐσθῆτος μελαίνας
καὶ καθίσεις ἀμόρφους καὶ κατακλίσεις ἐπιπόνους;
^C καί, ὁ δὴ πάντων ἐστὶ χαλεπώτατον, ἀν οἰκέτας ἢ 10
θεραπαινίδας κολάζωσιν ἀμέτρως καὶ ἀδίκως, ἐνίστασθαι καὶ κωλύειν αὐτάς, ὑφ' ἑαυτῶν δ' ἀμῶς
κολαζομένας καὶ πικρῶς περιορᾶν ἐν πάθεσι καὶ
τύχαις φάστώνης καὶ φιλανθρωπίας δεομέναις;

5. 'Αλλ' ήμιν γε, γύναι, πρὸς ἀλλήλους οὔτ' ἐκεί- 15 νης ἐδέησε τῆς μάχης οὔτε ταύτης οἶμαι δεήσειν. εὐτελεία μὲν γὰρ τῆ περὶ τὸ σῶμα καὶ ἀθρυψία τῆ περὶ δίαιταν οὐδείς ἐστι τῶν φιλοσόφων, δν οὐκ ἐξέπληξας ἐν ὁμιλία καὶ συνηθεία γενόμενον ἡμιν· οὐδὲ τῶν πολιτῶν, ἢ μὴ θέαμα παρέχεις ἐν ἱεροῖς 20 καὶ θυσίαις καὶ θεάτροις τὴν σεαυτῆς ἀφέλειαν. D ἤδη δὲ καὶ περὶ τὰ τοιαῦτα πολλὴν εὐστάθειαν ἐπε- δείξω, τὸ πρεσβύτατον τῶν τέκνων ἀποβαλοῦσα· καὶ πάλιν, ἐκείνου τοῦ καλοῦ Χαίρωνος ἡμᾶς προλιπόντος. μέμνημαι γὰρ ἀπὸ θαλάσσης ξένους μοι 25 συνοδεύσαντας, ἀπηγγελμένης τῆς τοῦ παιδίου τελευτῆς, καὶ συνελθόντας ᾶμα τοῖς ἄλλοις ἐς τὴν οἰκίαν·

¹ λόγφ] άλόγως R 8 μελαίνας R: μελαίνης 20 οδδε Stegmannus: οὕτε παρέσχες? 24 Χαίρωνος X: χάρωνος

έπει δε πολλήν κατάστασιν έώρων και ήσυχίαν, ώς ύστερον διηγούντο και πρός έτέρους, φοντο μηδεν είναι δεινόν άλλά κενόν άλλως έξενηνέχθαι λόγον ούτω σωφρόνως κατεκόσμησας του οίκον έν καιρφ Ε 5 πολλήν άκοσμίας έξουσίαν διδόντι, καίτοι τφ σεαυτῆς έκεϊνον μαστφ έξέθρεψας και τομῆς ήνέσχου τῆς θηλῆς περίθλασιν λαβούσης γενναΐα γὰρ ταῦτα · και φιλόστοργα.

6. Τὰς δὲ πολλὰς δρῶμεν μητέρας, ὅταν ὑπ' 10 άλλων τὰ παιδία καθαρθή και γανωθή, καθάπερ παίγνια λαμβανούσας είς χεζοας, είτ' αποθανόντων έκχεομένας είς κενὸν καὶ ἀχάριστον πένθος, οὐχ ύπ' εὐνοίας (εὐλόγιστον γὰο εὕνοια καὶ καλόν). ἀλλὰ μικρώ τω φυσικώ πάθει πολύ συγκεραννύμενον τὸ 15 πρός κενήν δόξαν άγρια ποιεί και μανικά και δυσ- Ε εξίλαστα τὰ πένθη. καὶ τοῦτο φαίνεται μὴ λαθείν Αἴσωπον ἔφη γὰο οὖτος ὅτι, τοῦ Διὸς τὰς τιμὰς διανέμοντος τοις θεοίς, ήτει καλ τὸ Πένθος. Εδωκεν οὖν αὐτῷ, παρὰ τοῖς αίρουμένοις δὲ μόνοις καὶ θέ-20 λουσιν. ἐν ἀρχῆ μὲν οὖν οὕτω τοῦτο γιγνόμενόν έστιν αύτος γαρ ξκαστος είσάγει το πένθος έφ' έαυτόν. ὅταν δ' ίδουθη χρόνφ καὶ γένηται σύντροφον και σύνοικον, οὐδε πάνυ βουλομένων ἀπαλλάττεται. διὸ δεῖ μάχεσθαι περί θύρας αὐτῷ καὶ μὴ 25 προσίεσθαι φρουράν δι' έσθητος ή κουράς ή τινος άλλου των τοιούτων, α καθ' ημέραν απαντωντα 610

⁶ $\ell \ell \ell \ell \sigma \epsilon \psi \alpha \epsilon \mu \alpha \sigma \delta \tilde{\sigma}$ Benselerus 13 $\ell \ell \ell \ell \ell$ $\delta \tau i$? 16 $\tau \alpha R$ 17 cf. p. 112 a 22 $\ell \delta \epsilon \nu \delta \tilde{\eta}$ Duebnerus: $\ell \delta \epsilon \nu \delta \tilde{\eta}$ 24 $\pi \epsilon \epsilon \ell$ malim $\pi \alpha \epsilon \alpha \tilde{\sigma}$

και δυσωπούντα μικράν και στενήν και άνέξοδον και άμείλικτου και ψοφοδεή ποιεί την διάνοιαν, ώς ούτε γέλωτος αὐτη μετὸν οὕτε φωτὸς οὕτε φιλανθρώπου τραπέζης, τοιαύτα περικειμένη καλ μεταχειριζομένη διά τὸ πένθος. ἀμέλειαι δὲ σώματος ἔπονται τῷ 5 κακώ τούτω καὶ διαβολαὶ πρὸς άλειμμα καὶ λουτρὸν • και την άλλην δίαιταν . ών παν τούναντίον έδει, την ψυγήν πονοῦσαν αὐτήν βοηθεῖσθαι διὰ τοῦ σώματος έρρωμένου. πολύ γάρ άμβλύνεται καλ γαλάται Β τοῦ λυποῦντος, ώσπερ ἐν εὐδία κῦμα, τῆ γαλήνη 10 τοῦ σώματος διαχεομένου. ἐὰν δ' αὐχμὸς ἐγγένηται καί τραχύτης έκ φαύλης διαίτης, καί μηδεν εύμενες μηδε χρηστον άναπέμπη το σωμα τη ψυχη πλην οδύνας καλ λύπας, ώσπερ τινάς πικράς καλ δυσχερείς άναθυμιάσεις, οὐδὲ βουλομένοις ἔτι φαδίως άναλα- 15 βείν έστι. τοιαύτα λαμβάνει πάθη την ψυχην ούτω χαχωθεϊσαν.

7. Καὶ μήν, ὅ γε μέγιστον ἐν τούτῷ καὶ φοβερώτατόν ἐστίν, οὐκ ἀν φοβηθείην 'κακῶν γυναικῶν εἰσόδους' καὶ φωνὰς καὶ συνεπιθρηνήσεις, αἷ 20
ἐκτρίβουσι καὶ παραθήγουσι τὴν λύπην, οὕθ' ὑπ'
C ἄλλων οὕτ' αὐτὴν ἐφ' ἑαυτῆς ἐῶσαι μαρανθῆναι.
γιγνώσκω γὰρ ποίους ἔναγχος ἀγῶνας ἡγωνίσω, τῆ
Θέωνος ἀδελφῆ βοηθοῦσα καὶ μαχομένη ταζς μετ'
ὀλοφυρμῶν καὶ ἀλαλαγμῶν ἔξωθεν ἐπιούσαις, ῶσπερ 25
ἀτεχνῶς πῦρ ἐπὶ πῦρ φερούσαις. τὰς μὲν γὰρ οἰκίας τῶν φίλων ὅταν καομένας ἰδωσι σβεννύουσιν

² ἀμείλιπτον] ἄμιπτον Doehnerus 19 πακῶν γυναικῶν εἰσόδους] cf. Eur. Andr. 980

ώς ἔχει τάχους ἔκαστος ἢ δυνάμεως, ταῖς δὲ ψυχαῖς φλεγομέναις αὐτοὶ προσφέρουσιν ὑπεκκαύματα, καὶ τῷ μὲν ὀφθαλμιῶντι τὰς χεῖρας οὐκ ἐῶσι προσάγειν τὸν βουλόμενον οὐδ' ἄπτονται τοῦ φλεγμαίνοντος. 5 ὁ δὲ πενθῶν κάθηται παντὶ τῷ προστυχόντι παρέχων ὥσπερ ὁεῦμα κινεῖν καὶ διαγριαίνειν τὸ πά- D θος, ἐκ μικροῦ τοῦ γαργαλίζοντος καὶ κινοῦντος εἰς πολλὴν καὶ δυσχερῆ κάκωσιν ἀναξαινόμενον. ταῦτα μὲν οὖν οἶδ' ὅτι φυλάξη.

8. Πειοώ δε τη έπινοία μεταφέρουσα σεαυτήν άποκαθιστάναι πολλάκις είς έκεῖνον τὸν χρόνον, έν φ, μηδέπω του παιδίου τούτου γεγονότος, μηδέν έγκλημα πρός την τύχην είχομεν είτα τον νῦν καιοδν τοῦτον έκείνω συνάπτειν, ως δμοίων πάλιν των 15 περί ήμας γεγονότων. ἐπεί τὴν γένεσιν, ὁ γύναι, τοῦ τέκνου δυσχεραίνειν δόξομεν, άμεμπτότερα ποιοῦντες αύτοῖς τὰ ποίν ἐκείνην γενέσθαι πράγματα. την δ' έν μέσφ διετίαν έξαιφεῖν μὲν οὐ δεῖ τῆς Ε μνήμης, ως δε χάριν και ἀπόλαυσιν παρασχοῦσαν 20 εν ήδονη τίθεσθαι καὶ μὴ τὸ μικοὸν ἀγαθὸν μέγα νομίζειν κακόν μηδ' ὅτι τὸ ἐλπιζόμενον οὐ προσέθηκεν ή τύχη, και περί τοῦ δοθέντος άχαριστεῖν. άει μεν γαρ ή περί το θείον εύφημία και το πρός την τύχην ϊλεων καλ άμεμφες καλον καλ ήδυν άπο-25 δίδωσι καρπόν· έν δὲ τοῖς τοιούτοις δ μάλιστα τῆς μνήμης των άγαθων άπαρυτόμενος καλ του βίου

¹ ταϊς δὲ ψυχαῖς φλεγομέναις αὐτολ R: τὰς δὲ ψυχὰς φλεγομένας αὐτοῖς 6 ξεῦμα] τραῦμα Kaltwasserus 8 ἀναξαινόμενον R: ἀναξηραινόμενον 25 τῆ μνήμη R

πρός τὰ φωτεινὰ καὶ λαμπρὰ μεταστρέφων καὶ μεταφέρων ἐκ τῶν σκοτεινῶν καὶ ταρακτικῶν τὴν διάΕ νοιαν, ἢ παντάπασιν ἔσβεσε τὸ λυποῦν ἢ τῇ πρὸς τοὐναντίον μίξει μικρὸν καὶ ἀμαυρὸν ἐποίησεν. ῶσπερ γὰρ τὸ μύρον ἀεὶ μὲν εὐφραίνει τὴν ὄσφρη- 5 σιν πρὸς δὲ τὰ δυσώδη φάρμακόν ἐστιν, οῦτως ἡ ἐπίνοια τῶν ἀγαθῶν ἐν τοῖς κακοῖς καὶ βοηθήματος ἀναγκαίου παρέχεται χρείαν τοῖς μὴ φεύγουσι τὸ μεμνῆσθαι τῶν χρηστῶν μηδὲ πάντα καὶ πάντως μεμφομένοις τὴν τύχην. ὅπερ ἡμῖν παθεῖν οὐ προσ- 10 611 ἡκει συκοφαντοῦσι τὸν ἑαυτῶν βίον, εἰ μίαν ἔσχη-κεν ῶσπερ βιβλίον ἀλοιφὴν ἐν πᾶσι καθαροῖς καὶ ἀκεραίοις τοῖς ἄλλοις.

9. Ότι μὲν γὰς ἔξ ὀρθῶν ἐπιλογισμῶν εἰς εὐσταθη διάθεσιν τελευτώντων ἤρτηται τὸ μακάριον, 15 αἱ δ᾽ ἀπὸ τῆς τύχης τροπαὶ μεγάλας ἀποκλίσεις οὐποιοῦσιν οὐδ᾽ ἐπιφέρουσι συγχυτικὰς ὀλισθήσεις τοῦβίου, πολλάκις ἀκήκοας. εἰ δὲ δεῖ καὶ ἡμᾶς, καθάπερ οἱ πολλοί, τοῖς ἔξωθεν κυβερνᾶσθαι πράγμασι καὶ τὰ παρὰ τῆς τύχης ἀπαριθμεῖν καὶ κριταὶς χρῆ- νο σθαι πρὸς εὐδαιμονίαν τοῖς ἐπιτυχοῦσιν ἀνθρώποις, μὴ σκόπει τὰ νῦν δάκρυα καὶ τὰς ἐπιθρηνήσεις τῶν Βεἰσιόντων, ἔθει τινὶ φαύλφ περαινομένας πρὸς ἕκαστον, ἀλλ᾽ ἐννόει μᾶλλον ὡς ξηλουμένη διατελεῖς ὑπὸ τούτων ἐπὶ τέκνοις καὶ οἰκφ καὶ βίφ. καὶ δει- 25 νόν ἐστιν ἐτέρους μὲν ἡδέως ἄν ἐλέσθαι τὴν σὴν τύχην καὶ τούτου προσόντος ἐφ᾽ φ᾽ νῦν ἀνιώμεθα,

7 καί] del. R 17 συγχυτικάς R: συντυχικάς

σε δ' έγκαλεϊν και δυσφορεϊν παρούσης, και μηδ' άπ' αὐτοῦ τοῦ δάκνοντος αἰσθάνεσθαι πηλίκας ἔγει τὰ σφζόμενα χάριτας ήμιν άλλ' ώσπερ οί τους άκεφάλους καλ μειούρους Όμήρου στίχους έκλέγοντες 5 τὰ δὲ πολλὰ καὶ μεγάλα τῶν πεποιημένων ὑπέρευ παρορώντες, ούτως έξακριβοῦν καλ συκοφαντεῖν τοῦ βίου τὰ φαῦλα, τοῖς δὲ χρηστοῖς ἀνάρθοως καὶ συγκεχυμένως ἐπιβάλλουσαν δμοιόν τι τοῖς ἀνελευθέ- C φοις καὶ φιλαφγύφοις πάσχειν, οδ πολλά συνάγοντες 10 οὐ χρώνται παροῦσιν άλλὰ θρηνοῦσι καὶ δυσφοροῦσιν ἀπολομένων. εί δ' έκείνης έχεις οίκτον ἀγάμου καλ απαιδος οίχομένης, αύδις έχεις έπ' αλλοις ήδίω σεαυτήν ποιείν, μηδενός τούτων άτελη μηδ' άμοιρον γενομένην. οὐ γάρ έστι ταῦτα μεγάλα μὲν τοῖς 15 στερομένοις άγαθά μικρά δε τοις έγουσιν. εκείνη δ' είς τὸ ἄλυπον ήκουσα λυπείν ήμᾶς οὐ δείται τί γὰο ἡμῖν ἀπ' ἐκείνης κακόν, εἰ μηδὲν ἐκείνη νῦν ἔστι λυπηρόν; καὶ γὰρ αί τῶν μεγάλων στερήσεις D άποβάλλουσι τὸ λυποῦν είς τὸ μὴ δεῖσθαι περιγενό-20 μεναι. Τιμοξένα δ' ή ση μικοῶν μεν έστέρηται, μικρά γάρ έγνω καὶ μικροίς έχαιρε. ὧν δ' ούτ' αίσθησιν έσχεν ούτ' έλαβεν έπίνοιαν, πως αν στέρεσθαι λέγοιτο:

10. Καὶ μὴν ὰ τῶν ἄλλων ἀκούεις, οῖ πείθουσι 25 πολλοὺς λέγοντες ὡς οὐδὲν οὐδαμῆ τῷ διαλυθέντι κακὸν οὐδὲ λυπηρὸν ἔστιν, οἶδ' ὅτι κωλύει σε πι-

¹³ άτελοῦς μηδ' ἀμοίρον γενομένης W 19 περιγενόμεναι R: παραγενόμεναι 22 οὕτ' έλαβεν ἐπίνοιαν *: οὕτ' εἰς ἐπίνοιαν ἡλθεν οὕτ' ἔλαβεν ἐπίνοιαν. cf. p. 608 d

στεύειν δ πάτριος λόγος καλ τὰ μυστικά σύμβολα των περί τον Διόνυσον δργιασμών, α σύνισμεν Ε άλλήλοις οί κοινωνούντες. ως οὐν ἄφθαρτον οὖσαν την ψυχην διανοοῦ ταὐτὸ ταῖς άλισκομέναις ὄρνισι πάσχειν· ἄν μὲν γὰρ πολὺν ἐντραφῆ τῷ σώματι 5 χρόνον καὶ γένηται τῷ βίῷ τούτῷ τιθασὸς ὑπὸ πραγμάτων πολλών και μακράς συνηθείας, αύθις καταίοουσα πάλιν ενδύεται και ούκ ανίησιν ούδε λήγει τοις ένταυθα συμπλεκομένη πάθεσι καλ τύχαις διά τῶν γενέσεων. μὴ γὰρ οἴου λοιδορεῖσθαι καὶ κακῶς 10 άκούειν τὸ γῆρας διὰ τὴν φυσότητα καὶ τὴν πολιὰν καλ την άσθένειαν τοῦ σώματος άλλὰ τοῦτ' αὐτοῦ F τὸ χαλεπώτατόν ἐστιν, ὅτι τὴν ψυχὴν ἔωλόν τε ποιεῖ ταϊς μνήμαις των έκει και λιπαρή περί ταυτα καί κάμπτει και πιέζει, του σγηματισμόυ, δυ έσγευ υπό 15 τοῦ σώματος ἐν τῷ πεπονθέναι, διαφυλάττουσαν. ἡ δὲ ληφθείσα μεν ** ύπο κρειττόνων έχεται, καθάπερ έκ καμπῆς ὑγοᾶς καὶ μαλθακῆς ἀναχαιτίσασα ποὸς δ πέωυκεν. ὥσπεο γὰο τὸ πῦο, ἄν τις ἀποσβέσας εὐθὺς ἐξάπτη, πάλιν άναρριπίζεται καλ άναλαμβάνει ταχέως **

'δπως ἄχιστα πύλας 'Αίδαο περῆσαι,'

¹⁶ πεπονθέναι] προσπεπονθέναι R διαφυλάττουσαν idem: διαφυλάττουσα 17 locum lacunosum (90 fere litt. E) redintegravit W ita: ἡ δὲ ληφθείσα μέν, μένουσα δὲ βρα χὸν ἐν τῷ σώματι χρόνον ἐλευθερωθείσα ὁπὸ πρειττόνων έρχεται — πρὸς δ πέφυνεν 18 ἀναχαιτίσασα W: ἀναχαίτισμα 20 lac. 148 fere in E fort. supplenda hunc in modum: καὶ ἀναλαμβάνει ταχέως κατασβεσθὲν δὲ καὶ ὁποψυχθὲν οὐκ ἄν τις ἀναζωπυρήσειεν (vel πάλιν ἐξάψειεν cf. p. 787 a) ἀπραγμόνως οῦτω καὶ τῶν ψυχῶν ἄριστα πράττουσιν, αἶς συμβέβηκε κατὰ τὸν ποιητήν 'ὅπως ὥπιστα' cett. 21 ὅπως ὥπιστα] cf. Bergk. 2 p. 156

πολν έρωτα πολύν έγγενέσθαι τῶν αὐτόθι ποαγμάτων καὶ μαλαχθῆναι ποὸς τὸ σῶμα καὶ συντακῆναι καθάπεο ὑπὸ φαρμάκων.

11. Τοίς δε πατρίοις και παλαιοίς έθεσι και 612 5 νόμοις έμφαίνεται μᾶλλον ἡ περί τούτων ἀλήθεια. τοῖς γὰρ αὐτῶν νηπίοις ἀποθανοῦσιν οὖτε χοὰς ἐπιφέρουσιν, οὖτ' ἄλλα δρῶσι περί αὐτὰ οἶ' εἰκὸς ὑπὲρ θανόντων ποιεῖν τρὸς ἄλλους· οὐ γὰρ μέτεστι γῆς οὐδὲν οὐδὲ τῶν περί γῆν αὐτοῖς. οὐδ' αὐτοῦ περί 10 ταφὰς και μνήματα και προθέσεις νεκρῶν φιλοχωροῦσι και παρακάθηνται τοῖς σώμασιν· οὐ γὰρ ἐῶσι θρηνεῖν οἱ νόμοι τοὸς τηλικούτους, ὡς οὐχ ὅσιον εἰς βελτίονα και θειοτέραν μοῖραν ἄμα και χώραν μεθεστηκότας **. ἐπεὶ δὲ τὸ ἀπιστεῖν χαλειδτερόν ἐστιν αὐτοῖς ἢ τὸ πιστεύειν, τὰ μὲν ἐκτὸς Β οὕτως ὡς οἱ νόμοι προστάττουσιν ἔχωμεν, τὰ δ' ἐντὸς ἔτι μᾶλλον ἀμίαντα και καθαρὰ και σώφρονα.

¹ πρίν R: πλήν 7 είκδς] ἔθος Cobetus 8 ἄλλονς] ἀνθοώπους F. Schmidtius 9 οὐδὲ Stegmannus: οὅτε 12 θρηνεῖν addidi cum R 14 lac. 52 fere in E supplet W ita: καὶ οὐκ ἀγνοῶ μὲν ὅτι ταῦτα πολλὰς ἔχει ἀπορίας ἐπεὶ δὲ cett. 17 σώφρονα] intell. ἔχωμεν

ADDENDA ET CORRIGENDA

In Adnotatione ad p. 2, 5 add. cf. p. 673b p. 27, 17 τούργον? Simil. p. 548, 12 p 36, 12 Ερμωνος corr. Muhl coll. Paus. 10, 9, 7 p. 38, 4 occupavit Cobetus. vid. Aóysos Έρμης p. 504 p. 62, 4 et 150, 21 de emendatione nunc p. 79, 20 malim Πλαταιάς p. 95, 14 Έπικουdubito oslov] Usener. p. 260 p. 175, 21 malim el ye dev. éctiv, έν π. άργ. ὁ λόγος ἔσται καὶ άμβλ. p. 235, 19 ίδουθέντα p. 247, 17 corr. vid. οὐδεὶς οῦτως cf. p. 415, dat codex E p. 367, 7 μαθημάτων τε κάλλος] cf. Plat. Gorg. 13, 458, 11 p. 474e p. 434, 3 ἐνέχεται? p. 440, 3 περί] παρά? p. 444, 26 ἡμῶν ἡμῶν ἰδία? p. 450, 27 del. adnot. et in textu scr. η p. 491, 11 ταῦτ' ἐμοῦ? p. 501, 10 περίπλεαι? cf. p. 523, 2 p. 526, 16 στεινομένην Emperius: p. 548, 7 *: xal åyaðol p. 563, 25 pro τεινομένην р. 570, 2 πόντος scr. άλὸς p. 565, 23 cf. Bergk. 2 p. 241 γραμματικών? p. 572, 16 'Ηρόδοτον] 2, 171

